

Ініціатива щодо забезпечення
прозорості у видобувних галузях

Звіт ІПВГ України 2022

UA EITI
Extractive Industries Transparency Initiative

EY

Зміст

Перелік скорочень та глосарій термінів	7
Резюме	10
3. Ініціатива щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях у світі та в Україні	17
3.1 Історія імплементації ІПВГ в Україні та основні події у 2022 році.....	17
3.2 Вплив війни 2022 року на видобувні галузі та звітність в рамках ІПВГ	22
4. Методологія і підхід до підготовки звіту ІПВГ	24
4.1 Сфера охоплення Звіту ІПВГ	24
4.2 Збір інформації	29
4.3 Процедури аудиту та підтвердження в видобувних компаніях та державних органах	30
4.3.1 Зміни в законодавстві України щодо аудиту та підтвердження у видобувних компаніях .	30
4.3.2 Процедури аудиту та підтвердження в органах державної влади та суб'єктах господарювання державного сектору економіки	31
4.3.3 Перешкоди для належного підтвердження даних за 2022 рік.....	33
4.4. Якість даних та їхнє підтвердження	37
5. Загальна інформація про видобувні галузі.....	38
5.1 Видобування кам'яного вугілля	38
5.1.1 Запаси вугілля	38
5.1.2 Суттєві розвідувальні роботи	40
5.1.3 Обсяги та вартість продукції галузі видобування кам'яного вугілля	40
5.1.4 Експорт та імпорт кам'яного вугілля.....	43
5.2 Видобування нафти та природного газу	46
5.2.1 Запаси нафти та природного газу	46
5.2.2 Суттєві розвідувальні роботи	52
5.2.3 Обсяги та вартість продукції галузі видобування нафти та природного газу	55
5.2.4 Транспортування природного газу та нафти	65
5.2.5 Експорт та імпорт нафти і природного газу	84
5.3 Видобування руд заліза	86
5.3.1 Запаси руд заліза	86
5.3.2 Суттєві розвідувальні роботи	87
5.3.3 Обсяги та вартість продукції галузі видобування руд заліза	88
5.3.4 Експорт та імпорт руд заліза та продуктів їх переробки	91
5.4 Видобування руд титану	94
5.4.1 Запаси руд титану	94
5.4.2 Суттєві розвідувальні роботи	98
5.4.3 Обсяги та вартість продукції галузі видобування руд титану	98
5.4.4 Експорт та імпорт руд титану	101
5.5 Видобування руд марганцю.....	103
5.5.1 Запаси руд марганцю	103
5.5.2 Суттєві розвідувальні роботи	104
5.5.3 Обсяги та вартість продукції галузі видобування руд марганцю	104
5.5.4 Експорт та імпорт руд марганцю	106
5.6 Видобування глин вогнетривких	108
5.6.1 Запаси глин вогнетривких	108
5.6.2 Суттєві розвідувальні роботи	109
5.6.3 Обсяги та вартість продукції галузі видобування глин вогнетривких	109
5.6.4 Експорт та імпорт глин вогнетривких	111

5.7	Видобування глин тугоплавких.....	113
5.7.1	Запаси глин тугоплавких	113
5.7.2	Суттєві розвідувальні роботи	114
5.7.3	Обсяги та вартість продукції галузі видобування глин тугоплавких	115
5.7.4	Експорт та імпорт глин тугоплавких	116
5.8	Видобування піску кварцового	118
5.8.1	Запаси піску кварцового	118
5.8.2	Суттєві розвідувальні роботи	119
5.8.3	Обсяги та вартість продукції галузі видобування піску кварцового	120
5.8.4	Експорт та імпорт піску кварцового	121
5.9	Видобування каміння будівельного	124
5.9.1	Запаси каміння будівельного	124
5.9.2	Суттєві розвідувальні роботи	126
5.9.3	Обсяги та вартість продукції галузі видобування каміння будівельного	126
5.9.4	Експорт та імпорт продуктів обробки каміння будівельного.....	128
5.10	Видобування руд урану	130
5.11	Внесок видобувних галузей в економіку України	131
5.11.1	Внесок в формальний сектор економіки.....	131
5.11.2	Внесок в неформальний сектор економіки	136
5.11.3	Платежі видобувних компаній на соціальні та екологічні цілі.....	138
5.12	Квазіфіскальні операції	142
5.13	Оцінка регіонального походження платежів на користь держави від видобувних галузей України	143
6.	Нормативне та фіскальне регулювання видобувних галузей у 2022 році.....	147
6.1	Огляд законодавства, що регулює питання видобування корисних копалин	147
6.1.1	Стратегічні документи у видобувній галузі.....	148
6.1.2	Кодекс України про надра	153
6.1.3	Гірничий закон України	157
6.1.4	Закон України «Про нафту і газ».....	158
6.1.5	Закон України «Про ринок природного газу».....	159
6.1.6	Нормативні акти у сфері оподаткування	160
6.1.7	Інші нормативні акти.....	161
6.2	Функції та повноваження органів державної влади у видобувних галузях	166
6.2.1	Органи державної влади, компетенція яких поширюється на всю територію України	167
6.2.2	Органи державної влади, компетенція яких поширюється на місцевому рівні.....	172
6.3	Реформування регуляторного та фіскального режиму видобувної галузі у 2022 р.	174
6.4	Доступ до інформації про бенефіціарних власників юридичних осіб.....	190
6.5	Фіскальний режим видобувних галузей.....	202
6.6	Регуляторний режим видобувної галузі	231
6.6.1	Реєстр спеціальних дозволів на користування надрами	231
6.6.2	Процедура надання спеціальних дозволів на користування надрами	232
6.6.3	Договори у видобувних галузях	253
6.6.4	Інші договори, пов'язані з видобуванням корисних копалин.....	266
6.6.5	Використання місцевої складової у видобувній галузі	269
6.6.6	Взаємодія між видобувними компаніями і місцевими громадами.....	270
6.7	Бюджетний процес в Україні	273
7.	Регулювання державної участі у видобувних галузях	280
7.1	Визначення «підприємств з державною участю».....	280

7.2. Участь держави у підприємствах видобувних галузей.....	284
7.2.1 Участь держави у підприємствах видобувних галузей у 2022 р.	285
7.2.2 Відповідальність держави за покриття витрат підприємств з державною участю.....	298
7.3. Фінансові відносини між державою та підприємствами з державною участю.....	301
7.3.1 Положення законодавства України	301
7.3.2 Операції підприємств з державною участю в 2022 році	304
7.4. Платежі підприємств з державною участю на користь держави	310
7.4.1 Законодавство щодо частки чистого прибутку та дивідендів на державну частку	310
7.4.2 Платежі від підприємств з державною участю на користь держави, здійснені у 2022 р.	312
7.5. Платежі держави на користь підприємств із державною участю.....	314
7.5.1 Законодавство щодо бюджетної підтримки видобувних галузей	314
7.5.2 Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на компенсацію різниці в тарифах на теплову енергію, послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води, послуги з централізованого постачання холодної води та водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем), послуги з централізованого водопостачання і централізованого водовідведення.....	318
7.5.3 Надання державних гарантій за запозиченнями суб'єктів господарювання	319
7.5.4 Обмеження щодо звернення стягнення на майно підприємств з державною участю	323
7.5.5 Компенсація державою витрат на виконання спеціальних обов'язків, покладених на суб'єктів ринку природного газу	323
7.5.6 Реалізація газу та нафти власного видобутку на користь АТ «НАК «Нафтогаз України»	327
7.5.7 Перевірка державної допомоги.....	328
7.6. Функції підприємств із державною участю та платежі суб'єктів господарювання на користь підприємств з державною участю.....	331
7.6.1 Платежі за транспортування нафти і газу.....	331
7.6.2 Виконання геологічно-розвідувальних, пошукових робіт, надання послуг із геологічного вивчення.....	332
7.6.3 Платежі на користь підприємств з державною участю в рамках корпоративних відносин	333
7.7. Державна політика у сфері управління суб'єктами господарювання державного сектора економіки	336
7.8 Роль держави у допомозі забезпечення потреб енергетичного сектору.....	339
8. Вплив видобувних галузей на навколишнє природне середовище.....	341
8.1 Нормативно-правове регулювання в сфері впливу видобувних галузей на навколишнє природне середовище	341
8.1.1 Правове регулювання відносин, пов'язаних із захистом навколишнього природного середовища.....	341
8.1.2 Система органів, на які покладені функції щодо забезпечення дотримання законодавства з природокористування та захисту навколишнього середовища	348
8.1.3 Право природокористування та зобов'язання щодо охорони навколишнього середовища.....	349
8.1.4 Управління та моніторинг впливу видобувної галузі на навколишнє природне середовище.....	352
8.2 Контроль за дотриманням природоохоронного законодавства.....	365
8.3 Фактичні показники впливу видобувних галузей на навколишнє природне середовище у 2022 році.....	373

8.3.1 Поводження з відходами	373
8.3.2 Викиди парникових газів та декарбонізація	375
8.3.3 Викиди забруднюючих речовин в атмосферу	378
8.3.4 Використання водних ресурсів	380
8.3.5 Витрати видобувних галузей на охорону навколишнього середовища	382
8.3.6 Санкції за порушення видобувними компаніями екологічного законодавства	388
9. Звірка даних про податки та інші платежі	392
Звіт про результати звірки	393
9.1.1 Підхід до оцінки суттєвості платежів та визначені пороги суттєвості	394
9.1.2 Визначення переліку суттєвих видобувних галузей в межах Звіту ІПВГ за 2022 рік	394
9.1.3 Визначення переліку суттєвих видів платежів в межах Звіту ІПВГ за 2022 рік	396
9.1.4 Визначення переліку суттєвих підзвітних компаній в межах Звіту ІПВГ	403
9.2 Загальні результати звірки платежів	409
9.2.1 Повнота звірки	409
9.2.2 Основні результати звірки	412
9.3 Податкові види платежів	420
9.3.1 Податок та збір на доходи фізичних осіб	420
9.3.2 Податок на прибуток підприємств	421
9.3.3 Рентна плата за користування надрами	422
9.3.4. Податок на додану вартість з вироблених в Україні товарів (без урахування бюджетного відшкодування ПДВ)	424
9.3.5 Бюджетне відшкодування ПДВ грошовими коштами	425
9.3.6 Податок на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів	426
9.3.7 Плата за землю з юридичних осіб	427
9.3.8 Екологічний податок	428
9.4 Результати звірки за кожним видом неподаткових платежів	429
9.4.1 Дивіденди та сплата частки чистого прибутку	429
9.4.2 Збір за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів	430
9.4.3 Єдиний внесок	431
10. Рекомендації щодо покращення процесу звітності в рамках ІПВГ	432
10.1 Аналіз реалізації рекомендацій попереднього Звіту ІПВГ України	432
10.2 Рекомендації Незалежного адміністратора щодо покращення процесу звітності в межах ІПВГ	437
Додаток 1. Список державних органів та установ для проведення опитування в рамках підготовки звіту ІПВГ за 2022 р.	450
Додаток 2. Список суттєвих підзвітних компаній видобувних галузей України в рамках Звіту ІПВГ за 2022 рік	451
Додаток 3. Бенефіціарні власники суттєвих видобувних компаній	459
Додаток 4. Повноваження органів державної влади України у сфері видобування корисних копалин у 2022 році	477
Додаток 5. Перелік вугільних шахт, що станом на 2022 рік знаходилися на території, де органи державної влади тимчасово не здійснювали свої повноваження	495
Додаток 6. Інформація щодо класифікації запасів корисних копалин	498
Додаток 7. Результати аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами у 2022 р.	499
Додаток 8. Статус отримання інформації від підзвітних компаній за результатами запитів	525

Додаток 9. Консолідована база даних щодо сплати податків та інших платежів підзвітними компаніями видобувних галузей, що надали інформацію для Звіту ІПВГ, в 2022 році	532
9.1 Податок та збір на доходи фізичних осіб	532
9.2 Податок на прибуток підприємств	538
9.3 Рентна плата за користування надрами	544
9.4 Податок на додану вартість з вироблених в Україні товарів (без урахування бюджетного відшкодування ПДВ).....	550
9.5 Бюджетне відшкодування ПДВ грошовими коштами	556
9.6 Податок на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів	562
9.7 Плата за землю з юридичних осіб	568
9.8 Екологічний податок.....	574
9.9 Дивіденди та сплата частки чистого прибутку	580
9.10 Єдиний внесок	586
9.11 Збір за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів.....	592
Додаток 10. Консолідована база даних щодо платежів на користь держави (рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин, плати за землю з юридичних осіб та екологічного податку) у розрізі проектної діяльності підзвітних видобувних компаній у 2022 році.....	598
10.1 Результати звірки рентної плати за користування надрами щодо кожної окремої проектної діяльності (в розрізі спецдозволів).....	598
10.2 Дані підзвітних видобувних компаній з плати за землю	629
10.3 Дані підзвітних видобувних компаній з екологічного податку	668
Додаток 11. Консолідована база даних щодо сплати податків та інших платежів підзвітними компаніями видобувних галузей які не надали інформацію для Звіту ІПВГ 2022	711
Додаток 12 Дослідження розбіжностей та коригування інформації про платежі	712
12.1 Податок та збір на доходи фізичних осіб	712
12.2 Податок на прибуток підприємств	713
12.3 Рентна плата за користування надрами	714
12.4 Податок на додану вартість з вироблених в Україні товарів (без урахування бюджетного відшкодування ПДВ).....	715
12.5 Бюджетне відшкодування ПДВ грошовими коштами	717
12.6 Податок на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів	718
12.7 Плата за землю з юридичних осіб	722
12.8 Екологічний податок.....	723
12.9 Дивіденди та сплата частки чистого прибутку	724
12.10 Єдиний внесок	724
12.11 Збір за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів.....	725
Додаток 13. Відповідність Звіту ІПВГ України вимогам Стандарту ІПВГ	726

Перелік скорочень та глосарій термінів

Термін	Пояснення
Державні органи	
ВРУ	Верховна Рада України
Держгеонадра	Державна служба геології та надр України
Держпраці	Державна служба з питань праці України, утворена внаслідок реорганізації Держгірпромнагляду і Державної інспекції з питань праці України
Держстат	Державна служба статистики України
ДКЗ	Державна комісія України по запасах корисних копалин
ДМС	Державна митна служба України
ДПС	Державна податкова служба України
Казначейство України	Державна казначейська служба України
КМУ	Кабінет Міністрів України
Міжнародний секретаріат ІПВГ	Незалежний орган, який несе відповідальність за впровадження та управління ІПВГ на міжнародному рівні. Розташований в Осло (Норвегія)
Міндовкілля	Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України
Мінекономіки	Міністерство економіки України
Міненерго	Міністерство енергетики України
Мінфін	Міністерство фінансів України
Національний секретаріат ІПВГ	Національний орган, який здійснює координацію та надає підтримку ІПВГ на рівні країни
НБУ	Національний банк України
НКРЕКП	Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики і комунальних послуг
Підприємства	
ДГП «Геоекспертиза»	Державне геологічне підприємство «Державна комісія з експертизи геологічних проектів та кошторисів «Геоекспертиза»
ДК «Газ України»	Дочірня компанія «Газ України» акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України»
ДНВП «Геоінформ України»	Державне науково-виробниче підприємство «Державний інформаційний геологічний фонд України»
АТ «НАК «Нафтогаз України»	АТ «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України»
Загальні аббревіатури	
АТ	Акціонерне товариство
БГ ІПВГ	Багатостороння група з імплементації ІПВГ - багатостороння група зацікавлених осіб, що складається з представників уряду, видобувних компаній, громадських організацій, та створена для контролю процесу впровадження ІПВГ в Україні та інформування про висновки Звіту ІПВГ, а також для інтеграції ІПВГ до ширшої діяльності із забезпечення прозорості видобувних галузей
ВАТ	Відкрите акціонерне товариство
ВП	Відокремлений підрозділ
ГЗК	Гірничо-збагачувальний комбінат

Термін	Пояснення
Грн	Українська гривня
ГТС	Газотранспортна система
ДАК	Державна акціонерна компанія
ДАТ	Державне акціонерне товариство
ДВАТ	Державне відкрите акціонерне товариство
дол. США	долари США. Середньорічний курс гривні до долара в 2022 році становив 32,37 грн/дол.
ДП	Державне підприємство, якщо не вказано інше
ДСД	Договір про спільну діяльність
ЄДР	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань
ЄСВ, єдиний внесок	Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування
ІПВГ	Ініціатива щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях
КФО	Квазіфіскальні операції
МПП	Мале приватне підприємство
НПЗ	Нафтопереробний завод
ПАТ	Публічне акціонерне товариство
ПВКП	Приватне виробничо-комерційне підприємство
ПДВ	Податок на додану вартість
ПДФО	Податок на доходи фізичних осіб
ПЕК	Паливно-енергетичний комплекс
ПрАТ	Приватне акціонерне товариство
СП	Спільне підприємство
УБМР	Управління будівельно-монтажних робіт
УРП	Угода про розподіл продукції
Інші скорочення	
ЕУ	ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги»
Бенефіціарний власник	Кінцевий бенефіціарний власник у значенні Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 06.12.2019 р. №361-IX
Державний бюджет	Державний бюджет України
Звіт ІПВГ	Звіт, який містить основні результати виконання процедур в рамках впровадження ІПВГ на рівні країни за рік (в даному випадку - за 2022 р.)
Незалежний адміністратор	Стороння незалежна організація, яка надає послуги щодо підготовки Звіту ІПВГ за 2022 р., та в якій немає конфлікту інтересів щодо надання таких послуг
Онлайн платформа ІПВГ	Електронна система подання та аналізу звітності Ініціативи щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях (ІПВГ) в Україні: https://eiti.gov.ua/
Підзвітні організації	Видобувні компанії, державні підприємства, установи та організації, державні органи, які надають звітні дані для подальшої обробки та відображення у Звіті ІПВГ

Термін	Пояснення
Суттєві підзвітні компанії	Компанії видобувних галузей та галузі транспортування нафти і природного газу, платежі яких на користь держави були визначені як суттєві та такі, що підлягали звірці платежів
Суттєві підзвітні галузі	Видобувні галузі та галузь транспортування нафти і природного газу, платежі від яких на користь держави були визначені як суттєві та такі, що підлягали звірці платежів
Стандарт ІПВГ	Міжнародний стандарт забезпечення прозорості процесів управління природними ресурсами країни в рамках ІПВГ. Для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік використовувався Стандарт ІПВГ в редакції 2019 року.
Спеціальний дозвіл	Спеціальний дозвіл на користування надрами
Суттєві види платежів	Види податкових та інших доходів бюджету (а також ЄСВ), суми сплати за якими від видобувних галузей були визначені як суттєві та такі, що підлягали звірці платежів
Рентна плата за транспортування	Рентна плата за транспортування нафти та нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами територією України, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України
Нормативно-правові акти	
Бюджетний кодекс	Бюджетний кодекс України №2456-VI від 08.07.2010 р.
Гірничий закон	Гірничий закон України №1127-XIV від 06.10.1999 р.
Закон про ІПВГ	Закон України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» №2545-VIII від 18.09.2018 р.
Закон про нафту і газ	Закон України «Про нафту і газ» N2665-III від 12.07.2001 р.
Закон про УРП	Закон України «Про угоди про розподіл продукції» N1039-XIV від 14.09.1999 р.
Кодекс про надра	Кодекс України про надра від 27.07.1994 р. №132/94-ВР
КУпАП	Кодекс України про адміністративні правопорушення №8073-X від 07.12.1984 р.
Митний кодекс	Митний кодекс України №4495-VI від 13.03.2012 р.
Податковий кодекс	Податковий кодекс України №2755-VI від 02.12.2010 р.
Порядок надання спеціальних дозволів	Порядок надання спеціальних дозволів на користування надрами , затверджений постановою КМУ №615 від 30.05.2011 р. (постанова втратила чинність 26.07.2023 року)
Порядок проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів	Порядок проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами , затверджений постановою КМУ №993 від 23.09.2020 р. (з 26.07.2023 порядок був перейменований на «Порядок проведення аукціону (електронних торгів) з продажу спеціального дозволу на користування надрами»)

Резюме

Звіт ІПВГ є дев'ятим Звітом України, та його підготовлено відповідно до стандарту ІПВГ. В даному Звіті представлені підсумки діяльності 11 видобувних галузей протягом звітнього періоду, а саме галузей видобування кам'яного вугілля, природного газу і нафти, руд заліза, титану, марганцю, глин вогнетривких, глин тугоплавких, піску кварцового, каміння будівельного, руд урану, а також галузі транспортування природного газу і нафти у 2022 р. Також Звіт містить у собі інформацію щодо запасів корисних копалин, обсягів їх експорту та імпорту, ролі держави у видобувних галузях. Окрім того, Звіт ІПВГ за 2022 р. містить у собі інформацію щодо нормативного та фіскального регулювання видобувних галузей, їх внеску в економіку України, соціальних та екологічних платежів видобувних компаній та їх впливу на довкілля.

Внесок видобувних галузей в економіку України

Прямий внесок видобувної галузі у ВВП України у 2022 р. склав 295,55 млрд грн, або 5,69% від загального ВВП України. Частка видобувних галузей у загальній вартості експорту товарів та послуг склала 7,68% (5,63% у 2021 р.). Зокрема, найбільшою залишається частка неагломерованих руд заліза, що становить 6,59% від загальної вартості експорту товарів та послуг в Україні у 2022 р.

Сукупний обсяг платежів підзвітних видобувних галузей на користь держави у 2022 р. склав 188,42 млрд грн, що покриває 11% усіх надходжень на користь держави за 2022 р. найбільшу частку платежів сплатили підприємства галузі видобування нафти і газу – 7,98% від усіх платежів видобувних галузей. Обсяг капітальних інвестицій у 2022 р. склав 25 396,42 млн грн, що становить 6,20% сукупного обсягу капітальних інвестицій, здійснених в усій економіці України за звітний період. Найбільшу частку капітальних інвестицій мають галузі видобування руд заліза (2,43% від обсягу капітальних інвестицій всіх галузей України), а також видобування кам'яного вугілля (2,43%).

Згідно із Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» органи державної статистики призупинили оприлюднення статистичної інформації, у тому числі й щодо середньооблікової кількості штатних працівників усього та за статтю, у період дії воєнного стану та протягом трьох місяців після його завершення.

Кам'яне вугілля

Враховуючи її суттєвий вплив на енергетичну безпеку України, галузь видобування кам'яного вугілля є однією з пріоритетних та стратегічно важливих видобувних галузей держави.

У 2022 р. обсяги видобування кам'яного вугілля зменшилися на 11,69%, [REDACTED]. Найбільше вугілля було видобуто в Дніпропетровській області – 61,84% [REDACTED] 34,12% було видобуто в Донецькій області, решта (4,03%) – у Львівській, Луганській та Волинській областях.

В 2022 році обсяг експорту кам'яного вугілля склав 215,77 тис. т, а основний відсоток експорту було здійснено в Словаччину. Обсяг імпорту кам'яного вугілля зменшився на 93,97%, і склав 1 179,11 тис. т.

Природний газ та нафта

Галузь видобування нафти та газу є стратегічно важливою для формування доходів державного бюджету України, оскільки на неї припадає найбільша частка платежів підзвітних компаній на користь Держави. Також, 100% акцій найбільшої компанії галузі, АТ «НАК «Нафтогаз України», належить державі в особі КМУ, що визначає значну роль держави у функціонуванні галузі.

Запаси нафти та природного газу в Україні зосереджені у трьох нафтогазоносних регіонах: Східному, Західному та Південному. Найбільша частка запасів нафти та газу припадає на Східний регіон – 46,49% та 76,35% відповідно. З

Найбільші обсяги видобування нафти спостерігалися у Сумській та Івано-Франківській областях, а природного газу і газового конденсату – у Полтавській та Харківській областях.

Експорт газів нафтових та інших вуглеводнів в газоподібному стані в 2022 становив 62,07 тис. куб. м. Найбільше сировини експортувалось в Угорщину (42,07%). Імпорт газів нафтових та інших вуглеводнів в газоподібному стані у 2022 р. склав 13 278,16 тис. куб. м. Найбільший обсяг газів нафтових та інших вуглеводнів в газоподібному стані імпортувалося з росії.

Транспортування газу та нафти

Послуги транспортування природного газу територією України надає ТОВ «Оператор ГТС України», яке починаючи з 2020 р. є сертифікованим оператором газотранспортної системи. У 2022 р. обсяги транзиту природного газу склали 20,50 млрд куб. м, що на 51% менше, ніж у 2021 р., та на 63% менше у порівнянні з обсягами 2020 р. найбільші обсяги транзиту газу вже традиційно було здійснено в Словаччину – 80,48%. У 2022 р. обсяг імпорту природного газу в Україну склав 1,54 млрд куб. м. Найбільші обсяги газу було імпортовано також зі Словаччини – 0,59 млрд куб. м.

Послуги транспортування нафти в Україні здійснює виключно АТ «Укртранснафта».

Руди заліза

Україна має великі поклади залізовмісної сировини – за обсягом запасів залізних руд Україна входить в першу п'ятірку світових держав за обсягом запасів залізних руд. На території України розміщені 5 залізорудних провінцій: Криворізький та Керченський басейни (представлені запасами бурих залізнякав, що не розробляються), а також Білозерський, Приазовський та Кременчуцький залізорудні райони (представлені багатими рудами).

Балансові запаси руд заліза на території України складають 1 [REDACTED] геологорозвідувальні роботи державними геологічними службами не проводились. Обсяги видобування руд заліза скоротились на 60% відносно показників 2022 року до [REDACTED] та склали менше половини середнього обсягу видобування за роки спостереження у Звітах ІПВГ. Регіонально у 2022 році суттєва частина видобутку руд залізних припадає на Дніпропетровську (66,56%) та Полтавську (26,84%) області.

Суттєвими підзвітними компаніями галузі видобування руд заліза було реалізовано [REDACTED] залізорудної продукції, та отримано виручки 98 772,95 млн грн від реалізації продукції на території України (з них 15 611,92 млн грн від реалізації продукції на території України, 83 161,03 млн грн – від реалізації продукції на експорт.

Експорт неагломерованих залізних руд та концентратів в 2022 р. склав 14 212,58 тис. т, найбільші обсяги було експортовано в Китай. Імпорт неагломерованих залізних руд та концентратів становив 0,10 тис. т. Експорт агломерованих залізних руд та концентратів у 2022 році склав 9 772,04 тис. т. Імпорт агломерованих залізних руд та концентратів у 2022 році склав 0,0004 тис. т.

Руди титану

Титанову руду визначено стратегічною мінеральною сировиною, що має значний потенціал для розвитку високотехнологічних галузей промисловості як для України, так і ЄС. Державна служба геології та надр України не розкриває інформацію щодо балансових запасів титанових руд, що становлять державну таємницю. Відповідно до оцінки Державної геологічної служби США, у звітному періоді, загальний обсяг балансових запасів титанової руди в Україні становив 8 400 тис. т.

Попри зниження обсягів видобування у 2022 р., Україна увійшла до топ 10 виробників титанової руди у світі. Загальний обсяг видобування титанового концентрату становив [REDACTED], що на 37,47% менше порівняно з минулим звітнім періодом.

Експорт руд та концентратів титану становив 321,64 тис. т на загальну суму 129,29 млн дол. США. Імпорт руд та концентрат титану здійснювався лише з Сенегалу та Туреччини, і склав 0,12 тис. т.

Руди марганцю

За запасами і ресурсами марганцевих руд Україна займає перше місце у Європі і друге місце у світі (після Південно-Африканської Республіки). Головні запаси марганцевих руд зосереджені у Велико-Токмацькому родовищі Запорізької області та в Нікопольському басейні Дніпропетровської області (Східна та Західна частина, а також Федорівське родовище). Окрім того, Державним балансом запасів корисних копалин ураховуються запаси техногенного (утвореного в результаті промислової діяльності) р [REDACTED]

родовищ належать до стану, що не розробляються та підлягають додатковому геологічному вивченню з метою підготовки їх до промислового освоєння).

Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України» балансові запаси сировини скляної у 2022 році склали [REDACTED]. Родовища піску кварцового найбільш поширені в Харківській області (38,53% від сумарних балансових запасів).

Обсяги видобування піску кварцового у 2022 році скоротилися на 63,06% порівнюючи з попереднім роком та склали [REDACTED]. Основними видобувними підприємствами (68,54% від загального видобутку піску кварцового в Україні у 2022 році) є [REDACTED]

Експорт пісків кремнеземних і пісків кварцових у 2022 році склав 28,60 тис. т на загальну суму 0,98 млн дол. США. Імпорт пісків кремнеземних і пісків кварцових склав 2,04 тис. т вартістю 0,52 млн дол. США.

Каміння будівельне

Обсяги балансових запасів каміння будівельного за станом на 01.01.2023 р. за всіма його геолого-промисловими типами склали [REDACTED], що на 0,09% менше, ніж станом на 01.01.2022 р. Родовища каміння будівельного представлені у всіх областях України, окрім Чернігівської. Так, найбільші обсяги запасів каміння будівельного розташовані на території Житомирської (20,64%) та Запорізької (12,21%) областей. Майже половина балансових запасів (46,84%) складає граніт.

Обсяги видобування каміння будівельного у 2022 р. скоротилися на 69,84%, та склали [REDACTED]. При цьому, 72,90% обсягів видобування припадало на граніт. Найбільша частка обсягів видобування каміння будівельного припала на підприємства Рівненської (18,93%) та Житомирської (16,53%) областей.

У 2022 році Україна експортувала 492,57 тис. т гальки, гравію та щебню на суму 5,78 млн дол. США. Також було імпортовано 251,66 тис. т сировини на суму 11,91 млн дол. США.

Руди урану

Україна володіє значними запасами уранових руд, які переважно залягають в межах Українського щита. За оцінками ДНВП «Геоінформ України» на 2020 рік, країна може повністю забезпечувати свої внутрішні потреби в урані наявними запасами. Однак, наразі рівень розробки цих запасів незначний.

Поклади уранових руд в Україні відзначаються невеликою глибиною залягання продуктивного горизонту, низьким вмістом урану в руді, дуже неоднорідними фільтраційними властивостями продуктивного горизонту. Для урану є характерна розсіюваність в гірських породах і ґрунтах, і лише відносно невелика частка цієї копалини сконцентрована в родовищах. Уранові родовища Українського щита є комплексними і вміщують також молібден, реній, селен, ванадій, скандій та інші хімічні елементи.

Інформація про балансові запаси уранових руд та продуктів їх переробки як у цілому, так і за окремими родовищами, а також інформація про зміст планових і звітних обчислень собівартості вмісту урану у рудах та інших показників становить державну таємницю.

Інформація про зовнішню торгівлю рудами та концентратами урану є закритою.

Податкові та інші платежі на користь держави

Обсяг податкових та неподаткових надходжень від суттєвих компаній суттєвих видобувних галузей на користь держави у 2022 р., за даними державних органів, склав 188 422 641,58 тис. грн. з них 82,26% (152 497 964,34 тис. грн) було сплачено компаніями галузі видобування нафти та газу (у тому числі транспортування нафти та природного газу), 11,09% (20 550 548,93 тис. грн) компаніями галузі видобування руд металів (руд заліза, титану та марганцю, а 6,65% (12 335 549,39 тис. грн) – компаніями галузі видобування кам'яного вугілля.

Як і у минулому, з усіх видів платежів на користь держави від компаній видобувних галузей найбільшою була рентна плата за користування надрами загальнодержавного значення – 46,33% від загального обсягу надходжень від підзвітних видобувних галузей (або 87 294 343,03 тис. грн). На другому і третьому місці знаходились податок на додану вартість з вироблених в Україні товарів (без урахування бюджетного відшкодування ПДВ) та податок на прибуток підприємств – 23,14% (43 596 151,28 тис. грн) та 14,19% (26 739 027,23 тис. грн) відповідно.

Підзвітними компаніями є суб'єкти господарювання, зобов'язані подавати звіт про платежі на користь держави, а саме суб'єкти:

1) які здійснюють діяльність у видобувних галузях, та 2) материнські підприємства у видобувних галузях.

Згідно з Законом про ІПВГ до суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях, відносяться фізична особа - підприємець чи юридична особа, яка здійснює діяльність у сфері:

- ▶ геологічного вивчення чи видобування корисних копалин загальнодержавного значення, реалізації видобутої продукції, відповідно до спеціального дозволу на користування надрами та угоди про умови користування надрами, чи на підставі договору (угоди) щодо користування надрами;
- ▶ транспортування трубопроводами природного газу, нафти та газового конденсату, у тому числі з метою транзиту.

До суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях, також відносяться суб'єкти господарювання - учасники договору про спільну діяльність незалежно від їх володіння спеціальним дозволом на користування надрами, на підставі якого здійснюється відповідна проектна діяльність.

Згідно з відповіддю ДНВП "Геоінформ України", отриманою на запит Міністерства енергетики для цілей підготовки даного Звіту, було встановлено, що 1 534 підзвітних компаній володіли

спецдозволами на видобування корисних копалин у 2022 році. Інформація надана ДНВП "Геоінформ України" щодо підзвітних компаній суттєвих галузей та інших підзвітних компаній видобувних галузей не є вичерпною. Виходячи з умов частини 7 статті 12 Закону про ІПВГ, усі компанії, що володіли спецдозволами у 2022 році були зобов'язані надати Звіти про платежі на користь держави для підготовки Звіту ІПВГ за 2022 р. Станом на момент публікації даного Звіту ІПВГ, було отримано 189 звітів про платежі на користь держави, з них 178 звітів через електронну платформу ІПВГ та 11 звітів надісланих на адресу Міністерства енергетики України².

За даними державних органів за 2022 р., було визначено 65 видобувних компаній, платежі яких на користь держави були найбільш суттєвими (далі за текстом – *суттєві підзвітні компанії*). Також було визначено 11 видів платежів, надходження за якими від видобувних компаній були найбільшими (далі за текстом – *суттєві платежі*). Так, загальна сума надходжень за суттєвими видами платежів на користь держави від цих суттєвих підзвітних компаній у 2022 р. складала 185 384 062,65 тис. грн.

У 2022 р. звіркою податкових та неподаткових платежів на користь держави було охоплено 65 компаній. Загальна сума суттєвих платежів склала 185 384 062,65 тис. грн (згідно з даними державних органів, та з урахуванням бюджетного відшкодування ПДВ). З переліку суттєвих підзвітних компаній 59 суб'єктів господарювання надали інформацію щодо обсягів податкових та інших платежів для проведення звірки, а тому повнота звірки платежів у Звіті ІПВГ за 2022 рік склала 94,55%. Суттєві розбіжності між даними державних органів та даними суттєвих підзвітних видобувних компаній були виявлені у 25 компаній. З метою з'ясування причин таких розбіжностей і подальших коригувань інформації Незалежним адміністратором було сформовано і надіслано компаніям додаткові запити. У результаті цього, первинна розбіжність у сумі 1 255 088,24 тис. грн (або 0,72%) зменшилась до фінальної розбіжності у сумі 115 690,07 тис. грн (або 0,07%). Результати звірки платежів у 2022 році наведені у **Розділі 9**, а результати дослідження розбіжностей наведені в **Додатку 12**.

² Звіти про платежі на користь держави були отримані у паперовому вигляді та у форматі pdf.

3. Ініціатива щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях у світі та в Україні

3.1 Історія імплементації ІПВГ в Україні та основні події у 2022 році

Ініціатива прозорості видобувних галузей (з англ. Extractive Industries Transparency Initiative (EITI)) – це міжнародний стандарт, який забезпечує основу управління та сприяє процесу підвищення прозорості та підзвітності у нафтовій, газовій та гірничій видобувних галузях. Стандарт ІПВГ регламентує розкриття інформації щодо всього ланцюжка створення доданої вартості у видобувних галузях, починаючи з надання дозвільних документів на видобування і закінчуючи управлінням та розподілом доходів державою.

ІПВГ була створена в Лондоні в червні 2003 року, і наразі налічує 57 країн світу, які впроваджують Стандарт ІПВГ.

У 2013 році Україна приєдналась до Ініціативи прозорості видобувних галузей. З моменту приєднання було випущено 8 звітів ІПВГ. Перший національний звіт ІПВГ в Україні охопив 2 видобувні галузі (природний газ і нафту), поточний (дев'ятий) звіт ІПВГ за 2022 рік охоплює 11 видобувних галузей (природний газ, нафта, кам'яне вугілля, руди заліза, титану, марганця, глини вогнетривкі, глини тугоплавкі, пісок кварцовий, каміння будівельне та руди урану).

Основні характеристики Звітів ІПВГ України представлені в Таблиця 3.1

Таблиця 3.1: Основні характеристики Звітів ІПВГ України

Звіт ІПВГ	Рік публікації звіту	Сфера охоплення звіту	Всього обсяг платежів усіх компаній підзвітних галузей	3 них, суттєві платежі суттєвих компаній (підлягали звірці)	Повнота звірки
Звіт ІПВГ України за 2013	2015	Видобування природного газу і нафти; транспортування природного газу і нафти	26,8 млрд грн	Звірка в розрізі платежів та компаній не відбувалась	
Звіт ІПВГ України за 2014-2015	2017	+ видобування вугілля; видобування руд заліза; видобування руд титану; видобування руд марганцю	58,0 млрд грн - 2014 р.	55,6 млрд грн (95,8% від всього)	81,5%
			92,5 млрд грн - 2015 р.	88,4 млрд грн (95,5% від всього)	82,8%
Звіт ІПВГ України за 2016	2018	+ видобування глини вогнетривких; видобування глини тугоплавких; видобування піску кварцового	105,0 млрд грн	100,1 млрд грн (95,4% від всього)	91,8%

Звіт ІПВГ	Рік публікації звіту	Сфера охоплення звіту	Всього обсяг платежів усіх компаній підзвітних галузей	З них, суттєві платежі суттєвих компаній (підлягали звірці)	Повнота звірки
Звіт ІПВГ України за 2017	2020	+ видобування каміння будівельного	145,4 млрд грн	140,6 млрд грн (96,7% від всього)	98,4%
Звіт ІПВГ України за 2018	2021	10 галузей (без змін, порівняно з попереднім роком)	187,9 млрд грн	183,4 млрд грн (97,6% від всього)	99,06%
Звіт ІПВГ України за 2019	2020	10 галузей (без змін, порівняно з попереднім роком)	165,4 млрд грн	161,1 млрд грн (97,4% від всього)	99,06%
Звіт ІПВГ України за 2020	2021	10 галузей (без змін, порівняно з попереднім роком)	186,7 млрд грн	182,9 млрд грн (98,0% від всього)	100%
Звіт ІПВГ України за 2021	2022	10 галузей (без змін, порівняно з попереднім роком)	216,6 млрд грн	211,5 млрд грн (97,6% від всього)	Звірка в розрізі платежів та компаній не відбувалась
Звіт ІПВГ України за 2022	2023	+ видобування руд урану	188,4 млрд грн	185,4 млрд грн (98,4% від всього)	94,55%

Нагляд за процесом розкриття інформації у видобувних галузях відповідно до вимог ІПВГ здійснює багатостороння група з імплементації Ініціативи щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях (БГ ІПВГ).

БГ ІПВГ є постійно діючим колегіальним органом, що утворюється Міненерго з метою здійснення нагляду за процесом розкриття інформації у видобувних галузях відповідно до вимог ІПВГ.

БГ ІПВГ складається з представників від центральних органів виконавчої влади, від суб'єктів господарювання видобувних галузей, та від громадських об'єднань.

Протягом 2022 року (до моменту написання Звіту) відбулось 6 засідань БГ ІПВГ³. На засіданнях було схвалено Звіт про прогрес за 2021 рік, Звіт про енергетичний перехід, проект Звіту ІПВГ за 2021 рік, Методичні рекомендації подачі звіту про платежі на користь держави та консолідованого звіту про платежі на користь держави через електронну систему подання звітності ІПВГ, Робочий План ІПВГ на 2022 рік.

У 2022 році на підставі поданих заяв та за результатами голосування було обрано представників від видобувних підприємств та громадських організацій, які увійшли до складу Регіональної БГ ІПВГ у Львівській області. Також, на засіданні було представлено

³ Те саме, що і Багатостороння група зацікавлених осіб

для обговорення Проект Положення про Регіональну БГ ІПВГ у Львівській області⁴.

Протягом 2022 року команда ІПВГ в Україні продовжує активну роботу з розвитку Електронної системи подання та аналізу звітності ІПВГ (далі - онлайн платформа ІПВГ, <https://eiti.gov.ua/>). Зокрема, було проведено низку заходів за підтримки Уряду Німеччини в межах проекту «Ефективне управління державними фінансами III», що реалізується Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, де було презентовано та обговорено основні результати доопрацювання Порталу ІПВГ, результати пілотного застосування інструментів бізнес аналітики до аналізу даних ІПВГ в Україні⁵.

У грудні 2022 року Президентом України був підписаний Євроінтеграційний проект Закону №4187 (доопрацьований), яким передбачено реформу сфери користування надрами в Україні⁶. Ключові положення законопроекту включають:

- ▶ дерегуляція сектору, діджиталізація та спрощення доступу до геоінформації;
- ▶ запровадження міжнародних стандартів оцінки запасів;
- ▶ вільний обіг спецдозволів;
- ▶ встановлення плати за продовження дії ліцензії, якщо видобуто менше 5% запасів та заборона - якщо видобуток менше 1%;
- ▶ спрощення доступу до земельних ділянок;
- ▶ створення економічного паспорту, який дозволить українцям отримати частину доходу від ренти за користування надрами;
- ▶ резиденти держави-агресора не матимуть доступу до сфери надрокористування.

У листопаді 2022 року на конференції Raw Materials Week, за підтримки Єврокомісії та Міндовкілля України, Держгеонадра підписали Меморандум з ЄБРР про технічну допомогу з розвитку ІТ-архітектури, оцифрування вторинної геологічної інформації та вдосконалення функціоналу Державного геологічного порталу⁷.

Таблиця 3.2: Основні події в Україні в процесі імплементації ІПВГ протягом 2009-2023 рр.

Рік	Основні події
2023	<ul style="list-style-type: none"> ● Січень 2023 - публікація восьмого національного Звіту ІПВГ за 2021 рік
2022	<ul style="list-style-type: none"> ● Січень 2022 - публікація сьомого національного Звіту ІПВГ за 2020 рік ● 15 січня 2022 - набуття чинності Закону України №1974-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях»
2021	<ul style="list-style-type: none"> ● Грудень 2021 - Прийняття ВРУ закону України №1974-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях», яким передбачено розкриття інформації про укладені договори (угоди) щодо користування надрами ● 27 квітня 2021 - за результатами другої валідації встановлено, що Україна досягла значного прогресу із вдосконаленням у виконанні Стандарту ІПВГ

⁴ Новина про створення регіональної БГ ІПВГ у Львівській області, <https://deplv.gov.ua/2022/01/21/>

⁵ Новина на офіційному сайті ІПВГ України, <https://eiti.org.ua/2022/10/prozorist-danykh-vydobuvnoho-sektoru-pislia-viiny/>
<https://eiti.org.ua/2022/10/prozorist-danykh-vydobuvnoho-sektoru-pislia-viiny/>
<https://eiti.org.ua/2022/10/stratehichna-sesiia-z-rozvytku-portalu-danykh-vydobuvnoi-haluzi-ukrainy/>

⁶ Закон України №2805-IX, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2805-20#Text>

⁷ Режим доступу: <https://www.geo.gov.ua/derzhgeonadra-pidpysaly-memorandum-z-yebrr-pro-tekhnicnu-dopomohu/>

Рік	Основні події
	<ul style="list-style-type: none"> • Лютий 2021 - запуск Електронної системи подання та аналізу звітності Ініціативи щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях (ІПВГ) в Україні • Січень 2021 - публікація п'ятого національного Звіту ІПВГ за 2018 рік
2020	<ul style="list-style-type: none"> • Грудень 2020 - публікація шостого національного Звіту ІПВГ за 2019 рік • 30 червня 2020 - початок другої валідації • Травень 2020 - публікація четвертого національного Звіту ІПВГ за 2017 рік
2018	<ul style="list-style-type: none"> • Вересень 2018 - прийняття ВР Закону України №2545-VIII «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» • 29 червня 2018 - за результатами першої валідації встановлено, що Україна досягла значного прогресу у виконанні Стандарту ІПВГ • Травень 2018 - публікація третього національного Звіту ІПВГ за 2016 рік
2017	<ul style="list-style-type: none"> • Липень 2017 - розпочато першу валідацію з боку Міжнародного Секретаріату ІПВГ • Лютий 2017 - публікація другого національного Звіту ІПВГ за 2014-2015 рр., який покриває два календарні роки та низку додаткових видобувних галузей
2015	<ul style="list-style-type: none"> • Грудень 2015 - публікація першого національного Звіту ІПВГ України за 2013 рік • 31 липня 2015 - укладено договір з Незалежним адміністратором. Початок підготовки першого Звіту ІПВГ за 2013 рік • 16 червня 2015 - ухвалення ВР Закону №421-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях»
2013	<ul style="list-style-type: none"> • 17 жовтня 2013 - отримання Україною статусу країни-кандидата ІПВГ
2012	<ul style="list-style-type: none"> • 10 жовтня 2012 - створення Багатосторонньої групи зацікавлених осіб з питання імплементації в Україні ІПВГ, куди на засадах паритетності увійшли представники влади, бізнесу та громадськості
2009	<ul style="list-style-type: none"> • 30 вересня 2009 - Україна зобов'язується приєднатись до ІПВГ, схвалено Постанову КМУ №1098 «Про приєднання України до ініціативи щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях»

У межах ініціативи підвищення інформованості про ІПВГ, покращення розкриття інформації та звітності від видобувного сектору, відстеження прогресу реалізації ІПВГ в Україні та удосконалення онлайн платформи ІПВГ, Міненерго та організації-партнери Ініціативи

регулярно проводять тренінги, семінари та інші заходи. У 2022 році для усіх зацікавлених сторін було проведено низку заходів та досліджень:

- ▶ Онлайн-тренінги для представників компаній підзвітних видобувних галузей ІПВГ, щодо особливостей та нових можливостей Електронної системи подання у 2022 році та аналізу звітності ІПВГ в Україні.
- 4. Онлайн-конференція про здобутки та перспективи у реформуванні енергетики та ролі інструменту ІПВГ у зміцненні енергетичної безпеки України та реалізації «зеленого курсу».
- 5. Круглий стіл «Екологічна дерегуляція під час війни та реформи задля євроінтеграції».
- 6. Онлайн-вебінар «Роль та місце регіональних ГО в імплементації стандартів та принципів ІПВГ» і онлайн-семінар з розвитку Електронної системи аналізу та подання звітності ІПВГ (Портал ІПВГ).
- 7. Марафон даних Datathon.
- 8. Онлайн-захід «Досвід адвокації та впровадження практик відкритих контрактів в Україні, Казахстані, Киргизстані та Азербайджані».
- 9. Стратегічна сесія з розвитку Порталу даних видобувної галузі України.
- 10. Дослідження можливостей адаптації ініціативи щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях (ІПВГ/ЕІТІ) до умов війни в Україні та дослідження досвіду України у просуванні прозорості контрактів, пов'язаних із розвідкою та видобуванням корисних копалин.

На веб-сайті ІПВГ (<http://eiti.org.ua>) міститься інформація про процес впровадження ІПВГ в Україні, актуальні новини, зміни та події, пов'язані з ініціативою. Крім того, на веб-сайті щорічно публікуються крайні Звіти ІПВГ України, звіти з оглядом законодавства та інша корисна інформація.

ІПВГ в Україні уможлиблює підтримка наступних організацій:

- ▶ Уряд Німеччини через проект «Ефективне управління державними фінансами», що реалізується федеральною компанією Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH;
 - ▶ Міжнародний фонд «Відродження»;
 - ▶ Агентство США з Міжнародного Розвитку (USAID) в Україні;
- та інші зацікавлені сторони (видобувні компанії, неурядові організації, уряд України та ін.).

У 2022 р. дев'ятий національний Звіт ІПВГ охоплює 11 видобувних галузей. Загальний обсяг платежів усіх компаній підзвітних галузей склав 192,5 млрд грн, з них суттєві платежі суттєвих підзвітних компаній, що підлягали звірці - 185,4 млрд грн.

Протягом 2022 року відбулось 6 засідань багатосторонньої групи з імплементації Ініціативи щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях (БГ ІПВГ).

Команда ІПВГ в Україні разом із зацікавленими сторонами продовжує активну роботу популяризації ІПВГ, щодо покращення розкриття інформації від видобувного сектору, з розвитку та удосконалення Електронної системи подання та аналізу звітності ІПВГ.

3.2 Вплив війни 2022 року на видобувні галузі та звітність в рамках ІПВГ

Воєнний стан, спричинений повномасштабним вторгненням РФ в Україну, введений в Україні Указом Президента України 64/2022 від 24.02.2022 і затверджений Законом України 2102-IX від 24.02.2022, триває на момент написання цього звіту, і продовжений з 16.11.2023 строком на 90 діб.

Обмеження, запроваджені у зв'язку з повномасштабним вторгненням, щодо збору, розкриття та відображення у вільному доступі певної облікової, статистичної та іншої інформації, у певному обсязі збереглись і протягом 2023 року.

Наявні обмеження вплинули на процес підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік, оскільки значна частина даних, необхідних для розкриття вимог Стандарту ІПВГ, станом на момент написання цього Звіту була недоступна або невідповідна відповідними державними органами та видобувними компаніями.

Зважаючи на обмежену наявність необхідної інформації у вільному доступі, Незалежний адміністратор в ході написання Звіту ІПВГ за 2022 рік направив додаткові запити до державних органів (Держгеонадра, Казначейство, Держстат, Міненерго тощо) щодо надання необхідної інформації. Однак в ході аналізу доступності даних для підготовки даного Звіту, було виявлено декілька наборів даних, за якими державні органи з різних причин не мають інформації за 2022 р:

- ▶ Запит на Державну службу геології та надр України (Держгеонадра) щодо наявності щорічника «Мінеральні ресурси України».

Держгеонадра повідомила, що відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 10.03.2022 №245 «Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету», видатки за бюджетною програмою 2704020 «Розвиток мінерально-сировинної бази» Законом України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» у повному обсязі перенаправлено до резервного фонду державного бюджету з метою фінансування потреб на оборону в умовах воєнного стану. Відповідно, через відсутність фінансування з державного бюджету, Щорічник не видавався.

- ▶ Запит на ДНВП «Геоінформ України» щодо державного балансу запасів корисних копалин України, 2022 р.

Паспорт бюджетної програми «Розвиток мінерально-сировинної бази» на 2022 рік скасовано наказом Міндовкілля від 28.03.2022 №162. Випуски не підготовлені з причини відсутності фінансування.

- ▶ Інформація на веб-сайті НКРЕКП щодо даних по середньозваженій оптовій ціні природного газу у нерегульованому сегменті ринку та результатам моніторингу функціонування ринку природного газу за 2022 рік.

На початку 2022 р. збір даних щодо функціонування ринку природного газу та публікацію результатів моніторингу було призупинено. Починаючи з 2023 р. НКРЕКП повернулася до практики регулярної публікації результатів моніторингу.

- ▶ Запит на Державну службу статистики України щодо даних про:
 - виробництво та реалізацію промислової продукції за видами;

- зайнятість населення у віці 15-70 років за окремими кодами КВЕД-2010;
- кількість зайнятих та найманих на підприємствах працівників, обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг), витрат на персонал та оплату праці підприємств.
- у середньообліковій кількості штатних працівників та середньомісячній заробітній платі штатних працівників відсутні гендерні розбивки;
- Отримана відповідь про відсутність звітів і інших документів, що спричинено призупинкою вимог щодо їх подання респондентами згідно із Законом України №2115-IX «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни».

► даних про:

- наявність експрес-випуску «Зовнішня торгівля товарами»;
- зовнішню торгівлю окремими видами товарів за країнами світу у 2022 році.

Отримана відповідь про обмеженість оприлюднення інформації. Зважаючи на ситуацію, яка склалася у зв'язку з військовою агресією РФ проти України, на період запровадження правового режиму воєнного стану в Україні, відповідно до пункту 5 розділу X методологічних положень, інформацію за результатами державних статистичних спостережень «Зовнішня торгівля товарами» та «Зовнішня торгівля послугами» органи державної статистики формують і оприлюднюють не в повному обсязі.

- Запит на Міністерство енергетики України на надання інформації щодо вугільних підприємств, зокрема, обсягів видобутку, споживання, зберігання, відвантаження ресурсів, в тому числі вугілля та вуглеводнів; даних логістики енергоресурсів, планів переміщення матеріально-технічних цінностей; персональних даних працівників енергетичного сектору із зазначенням місця роботи та посади; кількості та якості поставленого, наявного обладнання та технічної спроможності підприємства тощо.

Отримана відповідь про те, що відповідно до наказу Міненерго від 15.03.2023 №92 «Про затвердження Переліку відомостей, що становлять службову інформацію у Міненерго» щодо нерозповсюдження службової інформації, яка має обмежений характер, Міністерством енергетики України з 07.03.2022 тимчасово призупинено надання відповідей на звернення підприємств, установ та організацій, що не стосуються воєнного стану, військової діяльності, надання медичної допомоги, евакуації населення тощо.

Враховуючи наявні обмеження щодо доступу до інформації, в т.ч. наведені вище, Незалежним адміністратором розкриваються дані, що на момент підготовки цього Звіту були наявні у вільному доступі чи надані відповідними розпорядниками даних.

4. Методологія і підхід до підготовки звіту ІПВГ

4.1 Сфера охоплення Звіту ІПВГ

Сфера охоплення Звіту ІПВГ за 2022 р. включає інформацію:

- ▶ про суб'єкти господарювання, незалежно від їх форми власності, які здійснювали господарську діяльність з видобування корисних копалин, а також транспортування природного газу та нафти територією України. Для цілей проведення звірки платежів від видобувних компаній на користь держави були визначені суттєві підзвітні суб'єкти господарювання – їх перелік наведено у **Додатку 2**.
- ▶ про органи виконавчої влади, які контролюють справляння податкових та інших надходжень на користь держави та/або які є розпорядниками інформації, необхідної для підготовки Звіту ІПВГ. Перелік таких органів влади в межах підготовки Звіту ІПВГ за 2022 р. наведено у **Додатку 1**.

Контекстна інформація про видобувні галузі:

Згідно з рішенням БГ ІПВГ (протокол засідання БГ ІПВГ від 27.10.2023⁸), у даному Звіті ІПВГ за 2022 р. підзвітними галузями були визначені наступні:

1. добування кам'яного вугілля;
2. добування сирової нафти та природного газу;
3. добування руд заліза;
4. транспортування нафти та газу;
5. добування руд титану;
6. добування руд марганцю;
7. добування глин для вогнетривів;
8. добування тугоплавких глин;
9. добування піску кварцового;
10. добування каміння будівельного;
11. добування уранових та торієвих руд (в частині уранових руд).

Звірка платежів від видобувних галузей на користь держави

Згідно з рішенням БГ ІПВГ (протокол засідання БГ ІПВГ від 27.10.2023), у даному Звіті ІПВГ за 2022 р. звірка даних проводиться за суттєвими компаніями наступних галузей:

- ▶ добування природного газу та нафти (у т.ч. транспортування газу та нафти);
- ▶ добування кам'яного вугілля;
- ▶ добування руд металів (руд заліза, руд марганцю та руд титану).

Перелік видобувних компаній суттєвих підзвітних галузей, що були включені до сфери охоплення звіркою в даному Звіті ІПВГ за 2022 р. наведено у **Додатку 2**. Підхід до оцінки суттєвості надходжень на користь держав та визначення компаній, які повинні підлягати звірці, описано у **Розділі 9.2**.

⁸ Міненерго, Протокол засідання Багатосторонньої групи ІПВГ від 27 жовтня 2023 року, https://www.mev.gov.ua/2023-11/protokol-bq-ipvg-27.10.2023_22-stor.pdf

Старательська та дрібномасштабна розробка корисних копалин

З огляду на відсутність офіційної та достовірної інформації про старательську та дрібномасштабну розробку корисних копалин та географічне розташування можливих об'єктів такої діяльності на територіях, де органи державної влади тимчасово не здійснюють своїх повноважень (території, окуповані РФ), можливість проведення такої оцінки відсутня. У зв'язку з цим, а також зважаючи на відсутність інформації у відкритих джерелах, відповідно до рішення БГ ІПВГ (протокол засідання БГ ІПВГ від 27.10.2023), у даному Звіті ІПВГ за 2022 р. не розкривається інформація щодо старательської та дрібномасштабної розробки корисних копалин. Проте БГ ІПВГ має намір розглянути питання такого виду видобувної діяльності, розробити план дій щодо висвітлення її в наступних Звітах ІПВГ або проаналізувати перешкоди до розкриття такої інформації.

Розкриття інформації суб'єктами господарювання, що знаходяться на тимчасово окупованій території та на територіях, де ведуться бойові дії.

Правовий режим тимчасово окупованої території АР Крим:

- ▶ Згідно з Законом України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» з 20.02.2014 року територія Автономної Республіки Крим (далі – «АР Крим») та міста Севастополя є тимчасово окупованою територією⁹.
- ▶ До листопада 2021 року правовий режим тимчасово окупованої території АР Крим також регулювався законом України «Про створення вільної економічної зони «Крим» та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України»¹⁰ (далі – «Закон про ВЕЗ»).
- ▶ 21.11.2021 року Закон про ВЕЗ втратив чинність¹¹. Одночасно були внесені зміни до статті 13 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» №1207-VII від 15.04.2014 року¹², згідно з якими здійснення господарської діяльності юридичними особами, місцезнаходження яких є тимчасово окупована територія, дозволяється виключно після зміни їхньої податкової адреси на іншу територію України¹³.
- ▶ Водночас, згідно з Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо адміністрування податків і зборів на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя» №1617-IX від 01.07.2021 року¹⁴, з 21.11.2021 року на тимчасово окупованій території АР Крим не справляються загальнодержавні та місцеві податки і збори, а платники податків із податковою адресою на тимчасово окупованій

⁹ Ст. 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» №1207-VII від 15.04.2014 року, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/1207>

¹⁰ Закон України «Про створення вільної економічної зони «Крим» та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України» №1636-VII від 12.08.2014 року

¹¹ На підставі Закону України «Про визнання таким, що втратив чинність, Закону України «Про створення вільної економічної зони «Крим» та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України» та внесення змін до деяких законодавчих актів України» №1618-IX від 01 липня 2021 року.

¹² Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207>

¹³ Ч. 2 Закону України «Про визнання таким, що втратив чинність, Закону України «Про створення вільної економічної зони «Крим» та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України» та внесення змін до деяких законодавчих актів України» №1618-IX від 01 липня 2021 року

¹⁴ Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/1617>

території звільняються від подачі декларацій, звітності та інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів.

- ▶ Будь-які доходи з джерелом походження з іншої території України, що нараховуються на користь осіб, які мають податкову адресу на тимчасово окупованій території, оподатковуються за правилами, встановленими Податковим кодексом для їхньої виплати за кордон України.
- ▶ Господарські операції із особами, які мають податкову адресу на тимчасово окупованій території, можуть визнаватися контрольованими для цілей трансфертного ціноутворення.
- ▶ ДПС здійснює списання податкового боргу платника податків із податковою адресою на тимчасово окупованій території, який за даними інформаційно-телекомунікаційних систем ДПС виник у період з дати початку тимчасової окупації (20.02.2014 р.). Також, зупиняється нарахування штрафних санкцій та пені.

Згідно з Законом України «Про внесення зміни до розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Митного кодексу України у зв'язку із втратою чинності Законом України «Про створення вільної економічної зони «Крим» та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України» №1619-IX від 01.07.2021 р.¹⁵, митні платежі щодо товарів, які переміщуються через митний кордон України з та на тимчасово окуповану територію, не справляються.

Правовий режим інших тимчасово окупованих територій:

- 1) Статус Донецької та Луганської областей до 24.02.2022 року (зона проведення ООС):
 - ▶ Відповідно до Указу Президента «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13.04.2014 року «Про невідкладні заходи щодо подолання терористичної загрози і збереження територіальної цілісності України», з квітня 2014 року на окремих територіях Донецької та Луганської областей розпочалось проведення антитерористичної операції (далі – АТО).
 - ▶ Порядок забезпечення підтримки суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на території проведення АТО, передбачений Законом України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції» №1669-VII від 02.09.2014 року.
 - ▶ Указом Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 квітня 2018 року «Про широкомасштабну антитерористичну операцію в Донецькій та Луганській областях» №116/2018 від 30.04.2018 року припинено АТО та розпочато проведення Операції Об'єднаних Сил (далі – ООС).
 - ▶ При цьому платники податків мали право, але не обов'язок, здійснити перереєстрацію в інші області України і місто Київ в порядку, передбаченому ст. 4 Закону України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції».
 - ▶ Перелік тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей станом на початок 2022 року було закріплено в Розпорядженні КМУ «Про затвердження

¹⁵ Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/1619>

переліку населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та переліку населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення» №1085-р від 7.11.2014 року та в Указі Президента України «Про межі та перелік районів, міст, селищ і сіл, частин їх територій, тимчасово окупованих у Донецькій та Луганській областях» №32/2019 від 7.02.2019 року. Тимчасово окуповані території охоплювали значну частину вищевказаних областей.

2) Статус територій, на яких велися активні бойові дії та/або які були тимчасово окуповані після 24.02.2022 року:

- ▶ З початком повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України з 24.02.2022 року під тимчасовою окупацією та в зоні ведення бойових дій частково опинилися території ще 9 областей України: Житомирської, Запорізької, Київської, Миколаївської, Одеської, Сумської, Харківської, Херсонської та Чернігівської. Станом на дату підготовки Звіту під тимчасовою окупацією знаходяться території АР Крим і м. Севастополь (вся територія), частини Донецької, Луганської, Запорізької, Херсонської, Миколаївської та Харківської областей.
- ▶ Правовий режим тимчасово окупованої території визначає Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» №1207-VII від 15.04.2014 року¹⁶. Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання правового режиму на тимчасово окупованій території України» №2217-IX від 21.04.2022 року¹⁷ розширила визначення тимчасово окупованих територій для того, щоб положення правового режиму для тимчасово окупованих територій поширювалися на всі відповідні території. Наразі межі тимчасово окупованої території визначені як:
 - 1) сухопутна територія тимчасово окупованих російською федерацією територій України, водні об'єкти або їх частини, що знаходяться на цих територіях;
 - 2) внутрішні морські води і територіальне море України навколо Кримського півострова, територія виключної (морської) економічної зони України вздовж узбережжя Кримського півострова та прилегло до узбережжя континентального шельфу України, внутрішні морські води, прилеглі до сухопутної території інших тимчасово окупованих російською федерацією територій України, на які поширюється юрисдикція органів державної влади України відповідно до норм міжнародного права, Конституції та законів України;
 - 3) інша сухопутна територія України, внутрішні морські води і територіальне море України, визнані в умовах воєнного стану тимчасово окупованими у встановленому Кабміном порядку;
 - 4) надра під територіями, зазначеними у вище, і повітряний простір над цими територіями.
- ▶ Під час режиму тимчасової окупації норми регуляторного законодавства на тимчасово окупованій території не застосовуються¹⁸.

¹⁶ Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/1207>

¹⁷ Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/2217>

¹⁸ П. 8 Ст. 13 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» №1207-VII від 15.04.2014, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/1207>

- ▶ Здійснення господарської діяльності юридичними особами, фізичними особами - підприємцями та фізичними особами, які провадять незалежну професійну діяльність, місцезнаходженням (місцем проживання) яких є тимчасово окупована територія, дозволяється виключно після зміни їхньої податкової адреси на іншу територію України¹⁹.
 - ▶ В період з 25.04.2022 року по 27.12.2022 р. перелік територій, на яких велися активні бойові дії та/або які були тимчасово окуповані, визначався Наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України №75 від 25.04.2022 року²⁰, в який періодично вносилися зміни для оновлення переліку територіальних громад, які були розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебували в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні). 27.12.2022 року вступив в силу Наказ Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України №309²¹, який наразі визначає відповідний перелік територій (надалі – Перелік).
 - ▶ Території, які зазначаються у Переліку, поділяються на території, які окуповані російською федерацією, і території, на яких ведуться (велися) бойові дії. Також до Переліку було ретроспективно включено території, на яких велися бойові дії та які були тимчасово окуповані з 24.02.2022 року і на яких бойові дії або тимчасова окупація завершилися.
- З 6.05.2023 року Перелік може застосовуватися при визначенні особливостей справляння податків і зборів на відповідних територіях за 2022 та 2023 роки.
- ▶ 18.07.2022 року був прийнятий закон, який, зокрема, закріпив застосування загального формулювання «тимчасово окупована російською федерацією територія України» замість «тимчасово окупована територія Автономної Республіки Крим та міста Севастополь» і «тимчасово окуповані території у Донецькій та Луганській областях»²² в Законі України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»²³.

Протягом 2022 року зона проведення ООС та тимчасово окуповані території протягом певного проміжку часу або повністю не контролювалися українським урядом, а низка підприємств призупинили чи припинили діяльність. У зв'язку з вищезазначеним, існує висока імовірність того, що ці підприємства могли:

- а) припинити роботу, не повідомивши про це українські державні органи;
- б) не здійснювати господарську діяльність у 2022 році;

¹⁹ П. 2 Ст. 13 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» №1207-VII від 15.04.2014, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/1207>

²⁰ Наказ Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України «Про затвердження Переліку територіальних громад, які розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні) станом на 10 грудня 2022 року» №75 від 25.04.2022 року, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/z0453>. Втратив чинність 27.12.2022 року

²¹ Наказ Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України «Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією» №309 від 22.12.2022

²² Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» щодо приведення окремих його положень у відповідність до Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України»» №2417-IX від 18.07.2022 року

²³ Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» №1706-VII від 20.10.2014 року

- в) не подавати звітність / подавати її із затримками (що могло призвести до неповноти та/ або недостовірності таких даних) та не сплачувати податки до бюджету України;
- г) змінити своє місцезнаходження, не повідомивши українські державні органи.

25.03.2022 року КМУ затвердило план невідкладних заходів з переміщення у разі потреби виробничих потужностей суб'єктів господарювання з територій, де ведуться бойові дії та/або є загроза бойових дій, на безпечну територію²⁴. Запити на участь в програмі релокації подавалися підприємствами самостійно. Після обробки усіх запитів Мінекономіки визначало черговість релокації компаній, де пріоритет мали стратегічні підприємства та компанії, які виробляли товари першої необхідності²⁵. При цьому, сама можливість зв'язку з тими підприємствами, які не перереєструвались/перемістилися на підконтрольну Україні територію України, є дуже обмеженою, що може унеможливити проведення процедур, передбачених Стандартом ІПВГ, щодо таких підприємств. Додатково, державні органи та органи місцевого самоврядування, а також державні та комунальні підприємства та установи, які були переміщені з територій, на яких велися активні бойові дії та/або які були тимчасово окуповані, можуть мати проблеми з технічною можливістю надання інформації, необхідної для проведення звірки (наприклад, якщо інформація була втрачена чи знищена).

Враховуючи об'єктивні труднощі та обмеження, висвітлені вище, у Звіті ІПВГ за 2022 р. не розкривається інформація про видобувну діяльність, що здійснюється на тимчасово окупованих територіях України. Проте розглядається можливість розкрити таку інформацію тоді, коли дані про діяльність видобувних галузей на тимчасово окупованих територіях буде доступною.

4.2 Збір інформації

Процес збору інформації від видобувних компаній підзвітних видобувних галузей (в т. ч. транспортування нафти та природного газу), а також від державних органів, включала такі етапи:

- ▶ Консультації з членами БГ ІПВГ і представниками Міненерго щодо сфери охоплення Звіту ІПВГ, а також переліку інформації, яку необхідно включити в опитувальні форми;
- ▶ Складання окремих запитів для державних органів зі списку, що наведений у **Додатку 1**, та відповідного супроводжувального листа за підписом Міненерго;
- ▶ Розсилання Міненерго та Незалежним адміністратором опитувальних форм і запитів з підписаними супроводжувальними листами від Міненерго;
- ▶ Заповнення опитувальних форм з боку компаній та державних органів згідно з офіційними формами звітності, передбаченими Законом України №2545-VIII «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях»²⁶ та постановою КМУ від 23.09.2020 р. №858 «Деякі питання забезпечення прозорості у видобувних

²⁴ Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану невідкладних заходів з переміщення у разі потреби виробничих потужностей суб'єктів господарювання з територій, де ведуться бойові дії та/або є загроза бойових дій, на безпечну територію» №246-р від 25.03.2022 року

²⁵ Інформаційне повідомлення на сайті Мінекономіки від 29.03.2022 року, <https://www.me.gov.ua/News/Detail>

²⁶ Закон України №2545-VIII, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2545-19#Text>

галузях»²⁷, а також окремих опитувальних форм щодо участі держави, затверджених БГ ІПВГ;

- ▶ Надсилання підзвітними організаціями заповнених опитувальних форм на онлайн платформі ІПВГ - Електронній системі подання та аналізу звітності Ініціативи щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях (ІПВГ) в Україні <https://eiti.gov.ua/>;
- ▶ Отримання заповнених опитувальних форм відповідальною особою з боку Міненерго та передача Незалежному адміністратору захищеними каналами зв'язку;
- ▶ Обробка опитувальних форм Незалежним адміністратором та формування відповідних інтегрованих показників та інформації для підготовки Звіту ІПВГ.

4.3 Процедури аудиту та підтвердження в видобувних компаніях та державних органах

Незалежним адміністратором було проаналізовано процедури аудиту та підтвердження в органах державної влади та суб'єктах господарювання державного сектору економіки, а також зміни в законодавстві України щодо аудиту та підтвердження у видобувних компаніях.

4.3.1 Зміни в законодавстві України щодо аудиту та підтвердження у видобувних компаніях

Законодавство України, спрямоване на запровадження обов'язкового аудиту та обов'язку ведення звітності за міжнародними стандартами для суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях, включає:

- ▶ Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» №996-ХІV від 16 липня 1999 року (далі - «Закон про бухгалтерський облік»);
- ▶ Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від №2258-VIII від 21 грудня 2017 року (далі - «Закон про аудит»).

Відповідно до Закону про аудит, аудиторська діяльність в Україні здійснюється відповідно до міжнародних стандартів аудиту²⁸.

Закон про бухгалтерський облік серед суб'єктів обов'язкового аудиту визначає «суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях» (далі - «видобувні компанії») у значенні, наведеному в Законі про ІПВГ.

У 2022 та 2023 рр. перелік суб'єктів обов'язкового аудиту серед суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях, включав:

- ▶ юридичних осіб, які здійснюють діяльність у сфері:
 - геологічного вивчення надр, у тому числі з дослідно-промислової розробки родовищ корисних копалин загальнодержавного значення;
 - видобування корисних копалин загальнодержавного значення, реалізації видобутої продукції²⁹;
 - транспортування трубопроводами природного газу, нафти та газового конденсату, у тому числі з метою транзиту;

²⁷ Постанова КМУ від 23.09.2020 р. №858, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-2020-n#n14>

²⁸ Ч. 5 ст. 7 Закону про аудит, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/2258-19>

²⁹ Геологічне вивчення чи видобування мають здійснюватися відповідно до спеціального дозволу на користування надрами та угоди про умови користування надрами, на підставі договору (угоди) щодо користування надрами, що також включає інвесторів за угодами про розподіл продукції.

- ▶ суб'єктів господарювання - учасників договору про спільну діяльність незалежно від їх володіння спеціальним дозволом на користування надрами, на підставі якого здійснюється відповідна проектна діяльність.

У 2022 р. видобувні компанії зобов'язані:

- ▶ складати фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність за Міжнародними стандартами фінансової звітності³⁰;
- ▶ підтверджувати фінансову звітність аудиторським звітом³¹;
- ▶ не пізніше ніж до 30 квітня року, що настає за звітним періодом, оприлюднювати на своєму веб-сайті:
 - річну фінансову звітність та річну консолідовану фінансову звітність разом з відповідними аудиторськими звітами;
 - звітом про управління, консолідованим звітом про управління;
 - звітом про платежі на користь держави, консолідованим звітом про платежі на користь держави (у повному обсязі)³².

За порушення порядку оприлюднення фінансової звітності разом з аудиторським звітом встановлено адміністративну відповідальність³³.

Проте, у березні-липні 2022 року були внесені зміни, які передбачають, що на період дії воєнного стану, а також протягом трьох місяців після його припинення чи скасування застосовується звільнення від відповідальності за несвоєчасне оприлюднення річної фінансової звітності та річної консолідованої фінансової звітності разом з відповідними аудиторськими звітами, звітом про управління, консолідованим звітом про управління, звітом про платежі на користь держави та консолідованим звітом про платежі на користь держави, складення та оприлюднення яких передбачено законодавством³⁴.

4.3.2 Процедури аудиту та підтвердження в органах державної влади та суб'єктах господарювання державного сектору економіки

Державний фінансовий аудит (урядовий контроль). Згідно з Законом України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» від 26 січня 1993 року №2939-ХІІ, контроль за достовірністю бухгалтерського обліку і фінансової звітності в міністерствах та інших органах виконавчої влади, у державних фондах, бюджетних установах і суб'єктах господарювання державного сектору економіки, а також на підприємствах і в організаціях, які отримують кошти з бюджетів усіх рівнів та державних фондів або використовують державне чи комунальне майно, здійснюють органи державного фінансового контролю.

У 2022 році до суб'єктів, стосовно яких здійснюється державний фінансовий контроль, також були віднесені суб'єкти господарювання, у статутному капіталі яких 50 і більше

³⁰ Ч. 2 ст. 12-1 Закону про бухгалтерський облік, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

³¹ Ч. 3 ст. 14 Закону про бухгалтерський облік

³² Ч. 3 ст. 14 Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» №996-ХІV від 16.07.1999 р., <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

³³ Відповідно до ст. 163-16 КУпАП, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>, за порушення порядку оприлюднення фінансової звітності або консолідованої фінансової звітності разом з аудиторським звітом на відповідальних осіб може бути накладений штраф у розмірі від однієї тисячі до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

³⁴ Пп.4-1 п.1 Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» №2115-ІХ від 03.03.2022 р. (у редакції від 10.08.2022 р.), <https://zakon.rada.gov.ua/laws/2115-20>

відсотків акцій (часток) належить суб'єктам господарювання державного сектору економіки³⁵.

Державний фінансовий контроль забезпечується, зокрема, через проведення державного фінансового аудиту, перевірки державних закупівель, інспектування та моніторингу закупівель в порядку, встановленому КМУ³⁶.

Органом, уповноваженим на проведення державного фінансового аудиту, є Державна аудиторська служба. Аудит проводиться згідно із затвердженим планом проведення заходів державного фінансового контролю, що розміщується на її офіційному веб-сайті³⁷. Застосування міжнародних стандартів під час його проведення законодавством не вимагається.

До повномасштабного вторгнення звіти про результати проведених аудитів знаходилися в публічному доступі³⁸ та могли бути використані для підготовки Звіту в разі їх наявності. У 2022 та 2023 роках доступ до звітів обмежено у зв'язку з воєнним станом.

Також у 2022 році був затверджений Порядок проведення державного фінансового аудиту окремих господарських операцій, що здійснюються суб'єктами господарювання державного сектору економіки. Основним завданням такого аудиту є сприяння запобіганню незаконному, неефективному та нецільовому використанню державних коштів та/або майна, інших активів держави, здійснення контролю за цільовим використанням і своєчасним поверненням кредитів (позик), залучених під державні гарантії, суб'єктами господарювання державного сектору економіки³⁹.

Державний зовнішній фінансовий аудит (парламентський контроль). Контроль за використанням бюджетних коштів від імені Верховної Ради України здійснює Рахункова палата⁴⁰. Відповідно до Закону України «Про Рахункову палату», Рахункова палата, зокрема, проводить фінансовий аудит, який полягає у перевірці, аналізі та оцінці правильності ведення, повноти обліку і достовірності звітності щодо надходжень і витрат бюджету, встановлення фактичного стану справ щодо цільового використання бюджетних коштів, дотримання законодавства при здійсненні операцій з бюджетними коштами⁴¹. Зазначені заходи здійснюються у тому числі щодо діяльності ДПС, ДМС та інших органів, що контролюють справляння надходжень до державного бюджету.

Рахункова палата застосовує у своїй діяльності основні принципи діяльності Міжнародної організації вищих органів фінансового контролю (INTOSAI), Європейської організації вищих

³⁵ Пп.10 п.2 Прикінцевих та перехідних положень II Закону «Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері тепlopостачання під час дії воєнного стану та подальшого відновлення їх функціонування» №2479-IX від 29.07.2022 р., <https://zakon.rada.gov.ua/laws/2479-20>

³⁶ Постанова КМУ «Про затвердження Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання» №252 від 27 березня 2019 р., <https://zakon.rada.gov.ua/laws/252-2019>

³⁷ Напр., Плани проведення заходів державного фінансового контролю Західного офісу Держаудитслужби на 2023 рік, за посиланням <https://dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/1309>

³⁸ Режим доступу, який був активним у 2021 році: <https://dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/70>.

³⁹ Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту окремих господарських операцій, що здійснюються суб'єктами господарювання державного сектору економіки, затверджено постановою КМУ №1119 від 27.09.2022 р., <https://zakon.rada.gov.ua/laws/1119-2022>

⁴⁰ Ч. 1 ст. 98 Конституції України, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/254>; ч.2 ст.26 Бюджетного кодексу України, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/2456-17>; ст. 4 Закону України «Про Рахункову палату» від 02.07.2015 №576-VIII, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/576-19>

⁴¹ Ч. 3 ст. 4 Закону України «Про Рахункову палату» №576-VIII від 02.07.2015 р.

органів фінансового контролю (EUROSAI) та Міжнародні стандарти вищих органів фінансового контролю (ISSAI) в частині, що не суперечить Конституції та законам України⁴².

Рахункова палата публікує щорічні звіти, які містять в тому числі результати державного фінансового аудиту на своєму офіційному веб-сайті: <https://rp.gov.ua/Activity/Reports/>. Дані звітів Рахункової палати (за їх наявності) можуть бути використані для цілей підготовки Звіту, проте через узагальнений характер не можуть вважатися достатніми для підтвердження надходжень відповідно до вимог Стандарту ІПВГ.

Внутрішній аудит розпорядників бюджетних коштів. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, а також організації, створені ними у встановленому порядку, що повністю утримуються за рахунок відповідно державного чи місцевого бюджету⁴³, в особі їх керівників організують внутрішній контроль і внутрішній аудит та забезпечують їх здійснення у своїх установах, а також на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери їх управління. Внутрішнім аудитом є діяльність, спрямована на удосконалення системи управління, внутрішнього контролю, запобігання фактам незаконного, неефективного та нерезультативного використання бюджетних коштів, виникненню помилок чи інших недоліків у діяльності розпорядника бюджетних коштів і підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління, та яка передбачає надання незалежних висновків і рекомендацій⁴⁴.

Основні засади здійснення внутрішнього контролю і аудиту визначаються КМУ⁴⁵. Внутрішній аудит проводиться відповідно до стандартів, розроблених та затверджених Міністерством фінансів України⁴⁶. Для здійснення внутрішнього аудиту керівник утворює самостійний структурний підрозділ внутрішнього аудиту в порядку, визначеному КМУ⁴⁷.

Однак враховуючи, що результати внутрішнього аудиту не є публічними, а також з огляду на існуючі недоліки у фактичному проведенні внутрішнього контролю⁴⁸, такі результати не можуть бути використані Незалежним адміністратором у цілях підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік.

4.3.3 Перешкоди для належного підтвердження даних за 2022 рік

Враховуючи вищенаведене, фінансова звітність видобувних компаній підлягала обов'язковому аудиту за 2022 рік і достовірність відповідних даних для цілей Звіту ІПВГ може бути підтверджена належним чином шляхом подання аудиторського висновку.

Натомість, Результати державного фінансового аудиту в органах державної влади не можуть забезпечити Незалежного адміністратора повною та/або достовірною інформацією, необхідною для звірки даних, у зв'язку з її узагальненим характером або з відсутністю такої інформації в публічному доступі.

⁴² Ч. 7 ст. 3 Закону України «Про Рахункову палату», від 02.07.2015 №576-VIII, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/576-19>

⁴³ Ч. 3 ст. 26 Бюджетного кодексу України, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/2456-17>; Визначення «розпорядників бюджетних коштів» відповідно до п. 47 ч. 1 ст. 2 Бюджетного кодексу України, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/2456-17>

⁴⁴ Абз. 3 ч. 3 ст. 26 Бюджетного кодексу України, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/2456-17>

⁴⁵ Постанова КМУ «Про затвердження Основних засад здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 28 вересня 2011 р. №1001» №1062 від 12 грудня 2018 р., <https://zakon.rada.gov.ua/laws/1062-2018>

⁴⁶ Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Стандартів внутрішнього аудиту» №1247 від 04 жовтня 2011 р., <https://zakon.rada.gov.ua/laws/z1219-11>

⁴⁷ Постанова КМУ «Деякі питання здійснення внутрішнього аудиту та утворення підрозділів внутрішнього аудиту» №1001 від 28 вересня 2011 р., <https://zakon.rada.gov.ua/laws/1001-2011>

⁴⁸ Розпорядження КМУ «Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2022-2025 роки та плану заходів з її реалізації» №1805-р від 29.12.2021 р., <https://zakon.rada.gov.ua/laws/1805-2021>; Інформація про стан функціонування підрозділів внутрішнього аудиту державних органів у 2022 році, <https://mof.gov.ua/storage/files>

Внаслідок військової агресії росії проти України з 24 лютого 2022 року запроваджено режим воєнного стану на території України⁴⁹. Станом на момент підготовки цього Звіту воєнний стан продовжено до 14.02.2024 р.⁵⁰.

Воєнний стан в Україні негативно вплинув на процес надання інформації від підзвітних організацій для підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік.

Оприлюднення фінансової звітності видобувними компаніями

Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» №2115-IX від 03 березня 2022 року передбачено, що, зокрема, юридичні особи, крім тих, які наділені бюджетними повноваженнями, подають фінансові, аудиторські звіти та будь-які інші документи, подання яких вимагається відповідно до норм чинного законодавства в документальній та/або в електронній формі, протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни за весь період неподання звітності чи обов'язку подати документи⁵¹.

У період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення до юридичних осіб не застосовується адміністративна та/або кримінальна відповідальність за неподання чи несвоєчасне подання чи оприлюднення звітності та/або документів.

Отже, частина видобувних компаній не оприлюднили фінансову звітність за 2022 звітний рік станом на дату підготовки цього Звіту, що також може становити перешкоду для аналізу даних Незалежним адміністратором.

Розкриття звітів про платежі на користь держави, консолідованих звітів про платежі на користь держави

Згідно з Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» №2115-IX від 03.03.2022 р. частина видобувних компаній не подали чи не оприлюднили звіти про платежі на користь держави / консолідовані звіти про платежі на користь держави за 2022 звітний рік станом на дату підготовки цього Звіту, що становить суттєву перешкоду для аналізу даних Незалежним адміністратором.

Доступ до державних реєстрів та відкритих джерел інформації

Відповідно до Конституції України⁵², кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію. Здійснення цих прав може бути обмежене законом, зокрема, в інтересах національної безпеки та територіальної цілісності. В умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень.

⁴⁹ Указ Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» №64/2022 від 24.02.2022 р., <https://zakon.rada.gov.ua/laws/64>, Закон України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» №2102-IX від 24.02.2022 р., <https://zakon.rada.gov.ua/laws/2102-20>

⁵⁰ Закон України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» №3429-IX від 08.11.2023 р., <https://zakon.rada.gov.ua/laws/3429-20>

⁵¹ Пп. 1 п. 1 Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» №2115-IX від 03.03.2022 р., <https://zakon.rada.gov.ua/laws/2115-20>

⁵² ч. 3 ст. 34, ч. 2 ст. 64 Конституції України №254к/96-ВР- від 28 червня 1996 року, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/254>

Згідно з Законом України «Про доступ до публічної інформації», обмеження доступу до публічної інформації⁵³ здійснюється при дотриманні сукупності таких вимог:

- ▶ в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності;
- ▶ розголошення інформації може завдати істотної шкоди цим інтересам;
- ▶ шкода від оприлюднення такої інформації переважає суспільний інтерес в її отриманні⁵⁴.

Внаслідок збройної агресії росії проти України, з метою захисту національних інтересів та територіальної цілісності нашої держави, розпорядники⁵⁵ обмежили доступ до певного виду інформації.

Згідно зі ст. 8 Закону України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах»⁵⁶, порядок передачі, зберігання, функціонування та доступу до державних інформаційних ресурсів та їх резервних копій встановлюється КМУ.

На період дії воєнного стану міністерства, інші центральні та місцеві органи виконавчої влади, державні та комунальні підприємства, установи, організації, що належать до сфери їх управління, для забезпечення належного функціонування інформаційних, інформаційно-комунікаційних та електронних комунікаційних систем, публічних електронних реєстрів, володільцями (держателями) та/або адміністраторами яких вони є, та захисту інформації, що обробляється в них, а також захисту державних інформаційних ресурсів, можуть, зокрема, зупиняти, обмежувати роботу інформаційних, інформаційно-комунікаційних та електронних комунікаційних систем, а також публічних електронних реєстрів⁵⁷.

У травні 2023 р. було доповнено, що зупинення, обмеження роботи інформаційних, інформаційно-комунікаційних та електронних комунікаційних систем, а також публічних електронних реєстрів здійснюється на територіях активних бойових дій (крім територій

⁵³ Ст.6 Закону України «Про доступ до публічної інформації» №2939-VI від 13 січня 2011 року, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/2939-17>. Згідно зі ст. 1 цього закону - публічна інформація - це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації. Публічна інформація у формі відкритих даних - це публічна інформація у форматі, що дозволяє її автоматизоване оброблення електронними засобами, вільний та безоплатний доступ до неї, а також її подальше використання.

⁵⁴ Ч. 2 ст. 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації» №2939-VI від 13.01.2011 р., <https://zakon.rada.gov.ua/laws/2939-17>

⁵⁵ Розпорядниками інформації визнаються:

- суб'єкти владних повноважень - органи державної влади, інші державні органи, органи місцевого самоврядування, органи влади АР Крим, інші суб'єкти, що здійснюють владні управлінські функції та рішення яких є обов'язковими для виконання;
- юридичні особи, що фінансуються з державного, місцевих бюджетів, бюджету АР Крим, - стосовно інформації щодо використання бюджетних коштів;
- особи, якщо вони виконують делеговані повноваження суб'єктів владних повноважень;
- суб'єкти господарювання, які займають домінуюче становище на ринку або наділені спеціальними чи виключними правами, або є природними монополіями, - стосовно інформації щодо умов постачання товарів, послуг та цін на них;
- юридичні особи публічного права, державні/комунальні підприємства або державні/комунальні організації, що мають на меті одержання прибутку, господарські товариства, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій прямо чи опосередковано належать державі та/або територіальній громаді, - щодо інформації про структуру, принципи формування та розмір оплати праці, винагороди, додаткового блага їх керівника, заступника керівника, особи, яка постійно або тимчасово обіймає посаду члена виконавчого органу чи входить до складу наглядової ради.

⁵⁶ Закон України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах» №80/94-ВР від 05 липня 1994 року, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/80/94>

⁵⁷ Постанова КМУ «Деякі питання забезпечення функціонування інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних систем, публічних електронних реєстрів в умовах воєнного стану» №263 від 12 березня 2022 року, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/263>

активних бойових дій, на яких функціонують державні електронні інформаційні ресурси) та тимчасово окупованих рф територіях, перелік яких визначається Мінінтеграції⁵⁸.

Водночас слід зазначити, що відновлення роботи реєстрів, порядок їх функціонування та доступ користувачів для внесення/отримання інформації до/з реєстрів (передбачений законодавством) у період дії воєнного стану, залежить від воєнної обстановки в Україні та нормативного регулювання вказаних питань КМУ чи держателем реєстрів⁵⁹.

Отже, організація та надання доступу/отримання інформації з реєстрів здійснюється відповідно до нормативних документів, які регулюють порядок функціонування кожного окремого реєстру, з урахуванням нормативного регулювання роботи реєстрів під час дії воєнного стану⁶⁰.

На момент підготовки даного Звіту доступ до відкритих даних частково обмежений через воєнний стан. Тому, Незалежний адміністратор стикнувся з проблемами в отриманні інформації з державних реєстрів та інших відкритих джерел для цілей підготовки Звіту за 2022 рік.

Так, ДНВП «Геоінформ України» та Держгеонадра тимчасово призупинили доступ до публічних реєстрів та баз даних, зокрема до реєстру спеціальних дозволів на користування надрами⁶¹, до розміщених копій дозволів на користування надрами разом з угодами про умови користування надрами⁶², обмежено доступ до державного геологічного порталу⁶³, до публічної кадастрової карти - шар «Геоадреса» з інформацією про видані дозволи на користування надрами⁶⁴, тощо. У 2023 р. доступ до частини державних реєстрів було відновлено.

Доступ до статистичної інформації Державної служби статистики України (далі - «Держстат»)

Також, дія Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» №2115-IX від 03.03.2022 р. поширюється на надання юридичними особами статистичної інформації до Держстату. Це, у свою чергу, впливає на можливість Держстату публікувати повну і об'єктивну статистичну інформацію. Як наслідок, згідно з інформацією Держстату⁶⁵, у період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення органи державної статистики призупиняють оприлюднення статистичної інформації, за винятком індексу споживчих цін (ІСЦ), експорту-імпорту товарів, попередньої оцінки ВВП, окремої інформації за періоди 2022-2023 років, а також за 2021 рік і попередні періоди.

⁵⁸ Постанова КМУ «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо нотаріату, державної реєстрації та функціонування державних електронних інформаційних ресурсів в умовах воєнного стану» №469 від 09.05.2023 р., <https://zakon.rada.gov.ua/laws/469>

⁵⁹ Зокрема, питання функціонування Реєстрів в умовах воєнного стану врегульовано положеннями постанови Кабінету Міністрів України від 06.03.2022 №209 «Деякі питання державної реєстрації та функціонування єдиних та державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції, в умовах воєнного стану» (зі змінами), <https://zakon.rada.gov.ua/laws/209>

⁶⁰ Лист Міністерства юстиції України «Про надання інформації» від 02 травня 2022 року №33383/34995-10-22/19

⁶¹ Доступ до реєстру: <https://geoinf.kiev.ua/wp/index.html>

⁶² Доступ до розміщених копій дозволів на користування надрами разом з угодами про умови користування надрами, <https://www.geo.gov.ua/nadrokorystuvannya/vydani-speczdozvolu-ta-ugody/>

⁶³ Доступ до Державного геологічного порталу, <https://nadra.gov.ua/>

⁶⁴ Доступ до карти, <http://newmap.land.gov.ua>

⁶⁵ Інформація на веб-сайті Держстату, <https://www.ukrstat.gov.ua/>

4.4. Якість даних та їхнє підтвердження

Процедура перевірки даних Звіту ІПВГ базується на відповідних міжнародних стандартах з аудиту, таких як ISRS 4400 (Завдання з виконання погоджених процедур стосовно з фінансової інформації) та МСА 505 (Зовнішні підтвердження). Проте процедури такої перевірки даних не є аудитом чи висновком, що повинні бути підготовленими відповідно до Міжнародних стандартів аудиту та Стандартів перевірок. Отже, не будуть робитись висновки з надання впевненості щодо якості власне наданих компаніями та державними органами даних або виявлення шахрайства та помилок, що могли бути допущені компаніями та/або державними органами. Інформація, що буде представлена у Звіті ІПВГ, та/або інформація, надана компаніями видобувних галузей та державними установами, не підлягатиме контролю або процедурам перевірки, якщо інше не зазначено у Стандарті ІПВГ. Відповідна позиція буде чітко розкрита у Звіті про техніко-економічну оцінку та Звіті ІПВГ.

Незалежний адміністратор вважав інформацію, надану підзвітними організаціями, повною та достовірною, оскільки:

- ▶ Повнота та достовірність даних, наданих з боку видобувних компаній (приватних та державних), буде підтверджуватись підписами вищих посадових осіб цих компаній, які гарантують коректність надання даних, та/або висновками зовнішнього аудитора щодо наданих даних (у випадку наявності зазначеного висновку), по кожній компанії.

У разі подання видобувними компаніями Звіту про платежі на користь держави в електронному вигляді через електронну систему ІПВГ, достовірність даних буде підтверджуватись кваліфікованим електронним підписом відповідних посадових осіб таких видобувних компаній.

- ▶ Повнота та достовірність даних, отриманих від центральних та регіональних органів влади буде підтверджуватись підписами вищих посадових осіб відповідного органу, а також принципами взаємодії різних органів влади.

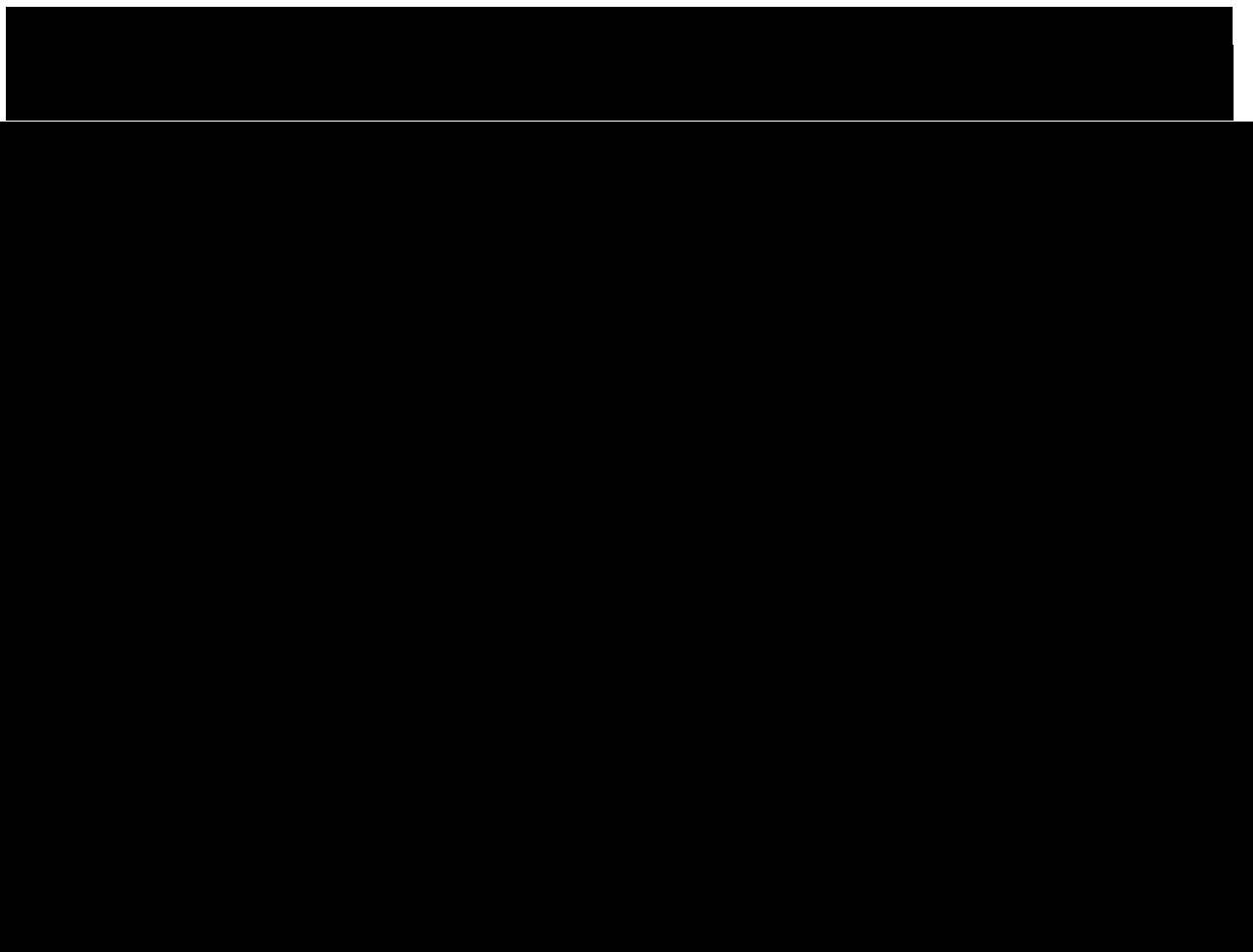
Крім того, передбачається гарантування достовірності інформації, отриманої від компаній, на базі чинних нормативно-правових актів щодо впровадження ІПВГ в Україні.

Інформація щодо наявності у суттєвих підзвітних видобувних компаній фінансової звітності та аудиторського підтвердження наведена у **Додатку 8**.

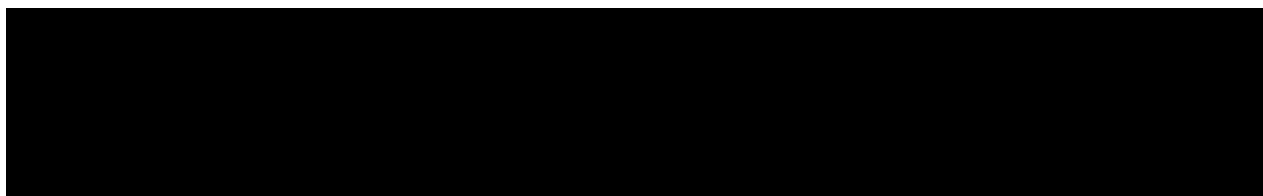
5. Загальна інформація про видобувні галузі

5.1 Видобування кам'яного вугілля

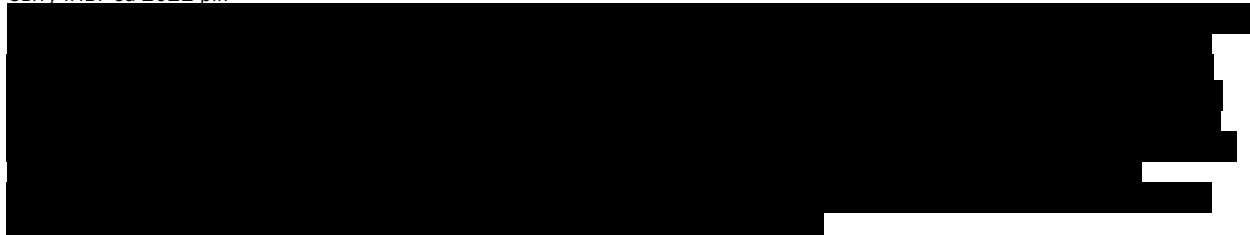
5.1.1 Запаси вугілля

Малюнок 5.1: Географічне розташування кам'яновугільних басейнів в Україні

⁶⁶ За даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

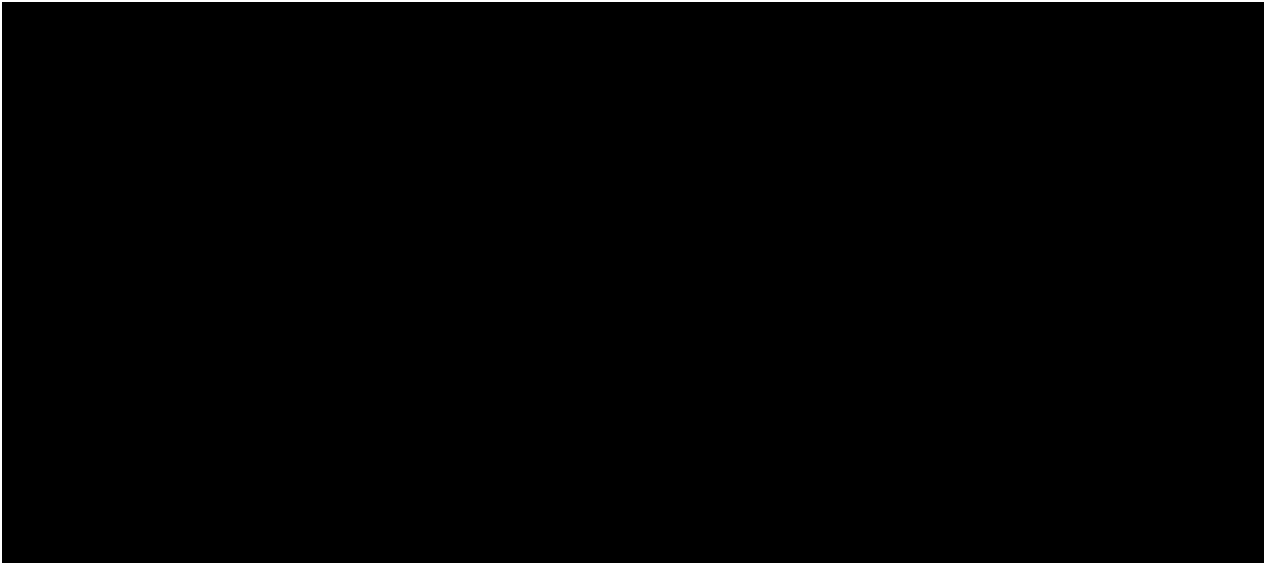

Малюнок 5.2: Структура балансових запасів кам'яного вугілля за марками станом на 01.01.2023 р.⁶⁸

⁶⁸ За даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

Малюнок 5.3: Структура балансових запасів кам'яного вугілля за областями України станом на 01.01.2022 та 01.01.2023 рр., млн т⁶⁹

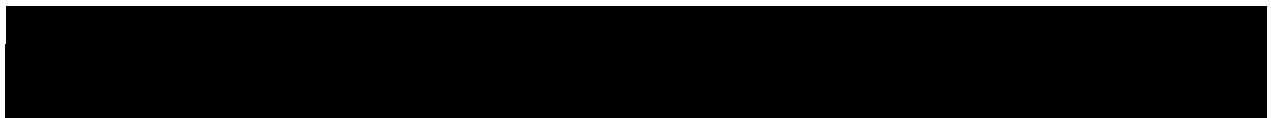
5.1.2 Суттєві розвідувальні роботи

У зв'язку з провадженням воєнного стану на території України, видатки за бюджетною програмою 2704020 «Розвиток мінерально-сировинної бази», що передбачала фінансування геологічного вивчення надр, а також проведення пошукових і розвідувальних робіт (у т.ч. на неметалічні корисні копалини) були перенаправлені у резервний фонд державного бюджету⁷⁰. З огляду на відсутність фінансування, геологорозвідувальні роботи у 2022 р. не проводились.

5.1.3 Обсяги та вартість продукції галузі видобування кам'яного вугілля

5.1.3.1 Обсяги видобування кам'яного вугілля

Враховуючи ситуацію, що склалася у зв'язку із військовою агресією росії проти України, та з урахуванням Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни»⁷¹, інформація щодо обсягів видобування кам'яного вугілля в Україні від Міненерго та Держстату (що використовувалася в рамках підготовки попередніх Звітів ІПВГ) не була надана Незалежному адміністратору у відповідь на запит для цілей підготовки звіту ІПВГ за 2022 р.

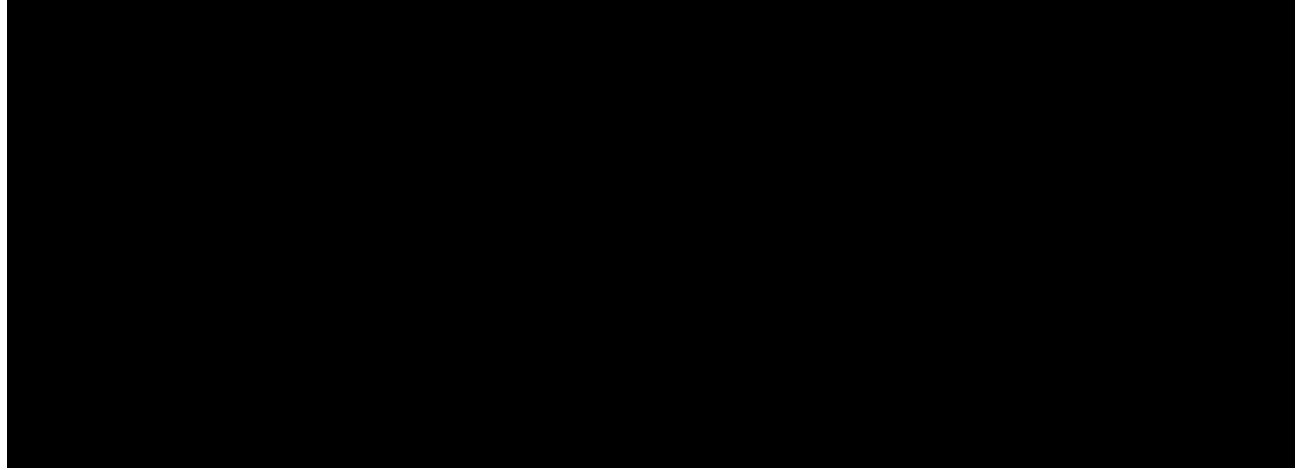

⁶⁹ За даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

⁷⁰ Постанова Кабінету Міністрів України від 10.03.2022 №245 «Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету», <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/245>

⁷¹ Закон України про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2115-20>

⁷² За даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

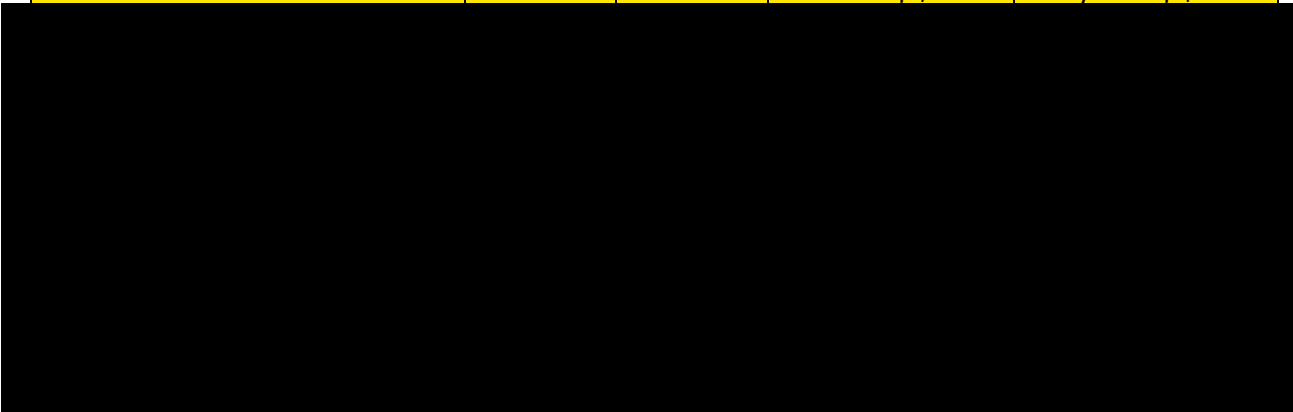

Малюнок 5.4: Обсяги видобування кам'яного вугілля за областями України у 2021-2022 рр.⁷³

Таблиця 5.1: Обсяги та динаміка зміни видобування кам'яного вугілля за компаніями у 2021-2022 рр.⁷⁴

	Обсяги видобування кам'яного вугілля, тис. т			
	2021 р.	2022 р.	Приріст у 2022 р. порівняно з 2021 р., %	Частка в загальному обсязі видобування у 2022 р., %

⁷³ За даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

⁷⁴ Дані ДНВП «Геоінформ України», отримані у відповідь на запит для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

	Обсяги видобування кам'яного вугілля, тис. т			
	2021 р.	2022 р.	Приріст у 2022 р. порівняно з 2021 р. %	Частка в загальному обсязі видобування у 2022 р. %

--	--	--	--	--

5.1.3.2 Вартість продукції галузі видобування кам'яного вугілля

В межах підготовки даного Звіту ІПВГ для розкриття інформації про вартість продукції галузі видобування кам'яного вугілля було використано два джерела інформації: дані Держстату щодо обсягу реалізації промислової продукції⁷⁶ та дані підзвітних видобувних компаній⁷⁷ щодо їх виручки у 2022 р.

Держстат щомісяця опубліковує дані про обсяг реалізованої промислової продукції за видами економічної діяльності (згідно з КВЕД-2010). Так, за даними Держстату, протягом 2022 р. підприємствами галузі видобування кам'яного та бурого вугілля (вид економічної діяльності за кодом В05 «Добування кам'яного та бурого вугілля» було реалізовано продукції загальною вартістю 75 134,70 млн грн (без ПДВ та акцизу)⁷⁸. У публічному доступі відсутня окрема інформація про вартість продукції галузі видобування кам'яного вугілля.

⁷⁵ Для оцінки забезпеченості балансовими запасами кам'яного вугілля було використано дані про обсяг балансових запасів та обсяги видобування від ДНВП «Геоінформ України».

⁷⁶ Держстат, Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності у 2022 році, https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/pr/orp/orp_u/arh_orp_u.html

⁷⁷ В рамках підготовки даного Звіту ІПВГ за 2022 р. було визначено перелік суттєвих компаній (детальніше в Розділі 9)

⁷⁸ Держстат, Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності у 2022 році, https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/pr/orp/orp_u/arh_orp_u.html

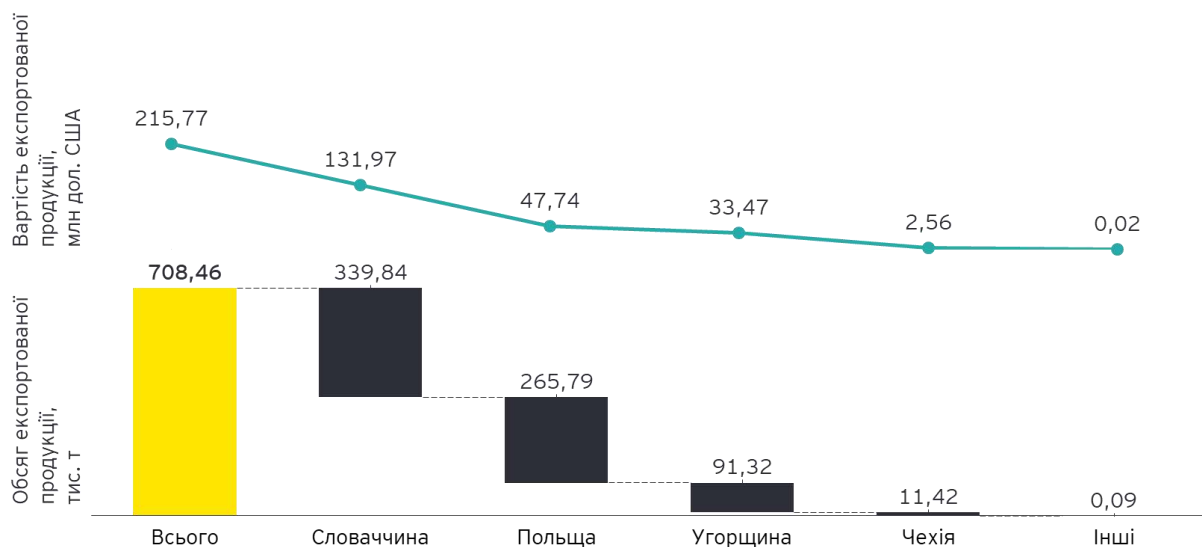
Таблиця 5.2: Виручка від реалізації товарної продукції власного видобутку підзвітними компаніями галузі видобування кам'яного вугілля у 2022 р.⁷⁹

Підприємство	Обсяги видобування, тис. т	Обсяги реалізації товарної продукції, тис. т	Обсяги реалізації товарної продукції на території України (без ПДВ), млн грн	Виручка від експорту товарної продукції (без ПДВ), млн грн
--------------	----------------------------	--	--	--

5.1.4 Експорт та імпорт кам'яного вугілля

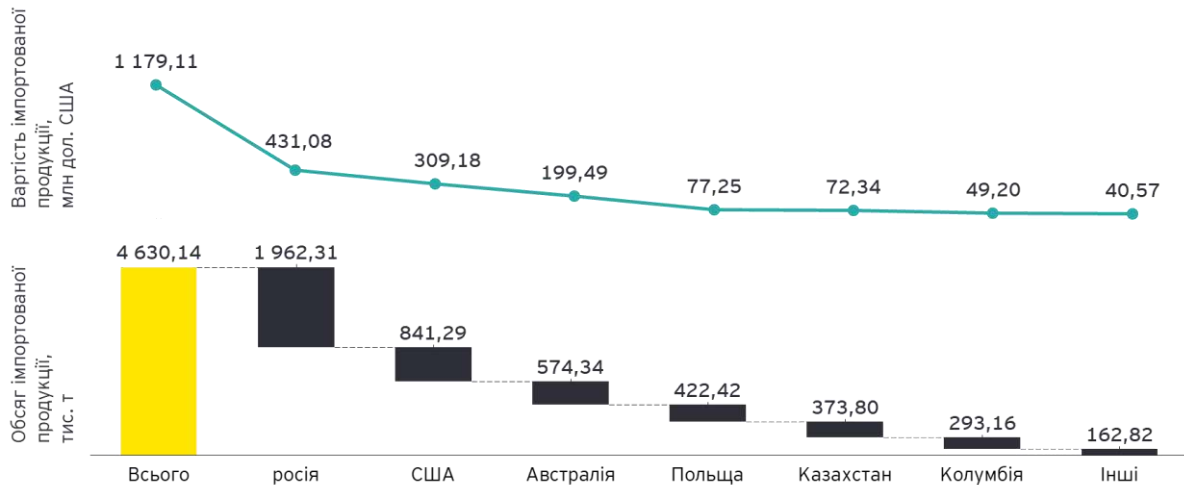
У 2022 р. обсяг експорту кам'яного вугілля склав 708,46 тис. т загальною вартістю 215,77 млн дол. США. Найбільшу частину кам'яного вугілля було експортовано в Словаччину (47,97% загального обсягу експорту вугілля), а також в Польщу (37,52%) та Угорщину (12,89%).

⁷⁹ Згідно з інформацією, що була надана суттєвими підзвітними видобувними компаніями у відповідності до вимог Закону про ІПВГ

Малюнок 5.5: Обсяги експорту кам'яного вугілля за країнами в натуральних та грошових одиницях у 2022 р.⁸⁰

Обсяг імпорту кам'яного вугілля у 2022 році зменшився і склав 4 630,14 тис. т. У той же час, вартість імпорту склала 1 179,11 млн дол. США. Більшість обсягу кам'яного вугілля було імпортовано з росії (42,38%), США (18,17%) та Австралії (12,40%).

Малюнок 5.6: Обсяги імпорту кам'яного вугілля за країнами в натуральних та грошових одиницях у 2022 р.⁸¹

Висновки до розділу

[Redacted content]

⁸⁰ Державна митна служба, статистичний експорт та імпорт товарів, 2022 р., <https://customs.gov.ua/en/statistika-ta-reiestri>

⁸¹ Державна митна служба, статистичний експорт та імпорт товарів, 2022 р., <https://customs.gov.ua/en/statistika-ta-reiestri>

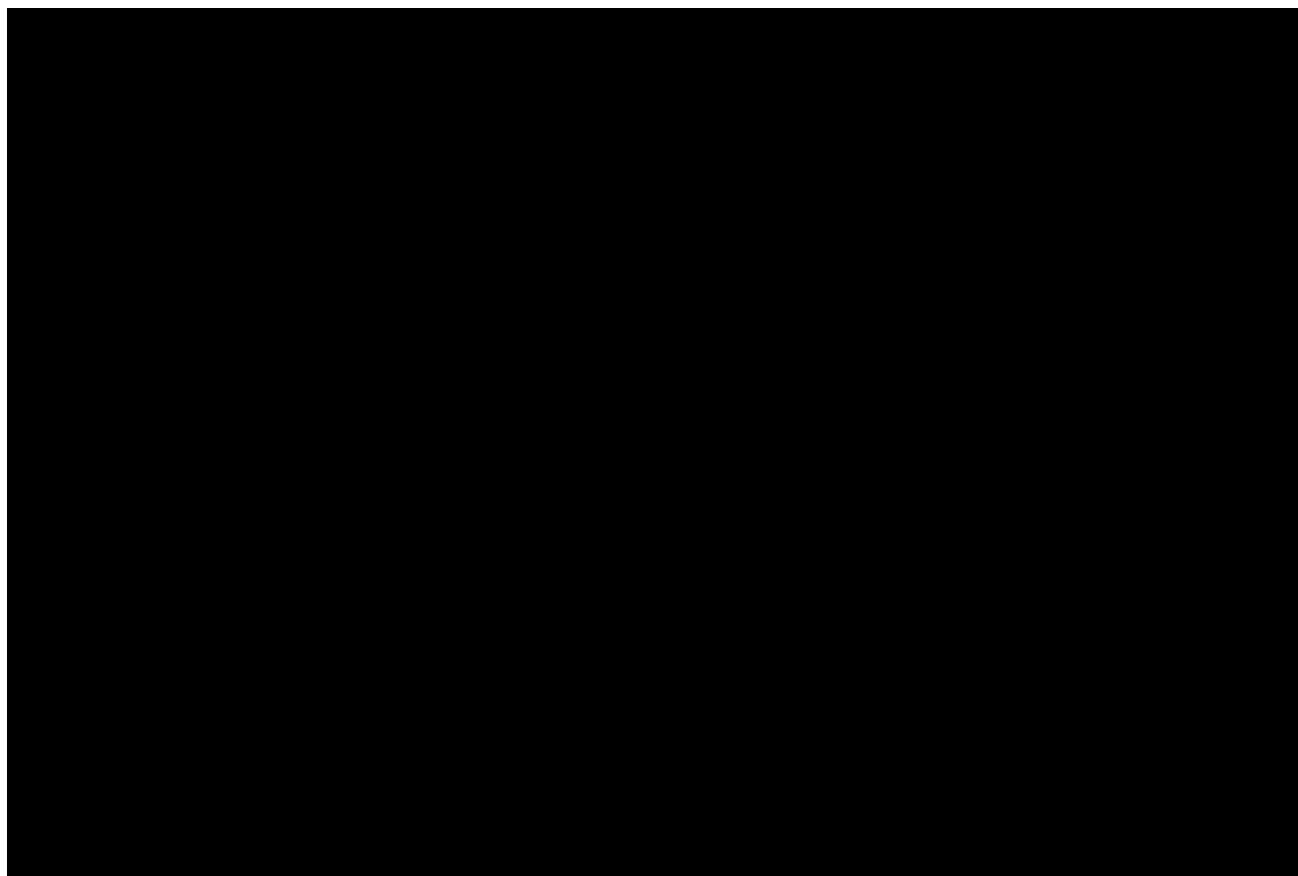
В 2022 році обсяг експорту кам'яного вугілля склав 798,46 тис. т, а основний відсоток експорту було здійснено в Словаччину. Обсяг імпорту кам'яного вугілля зменшився на 76,33%, і склав 4 630,14 тис. т.

5.2 Видобування нафти та природного газу

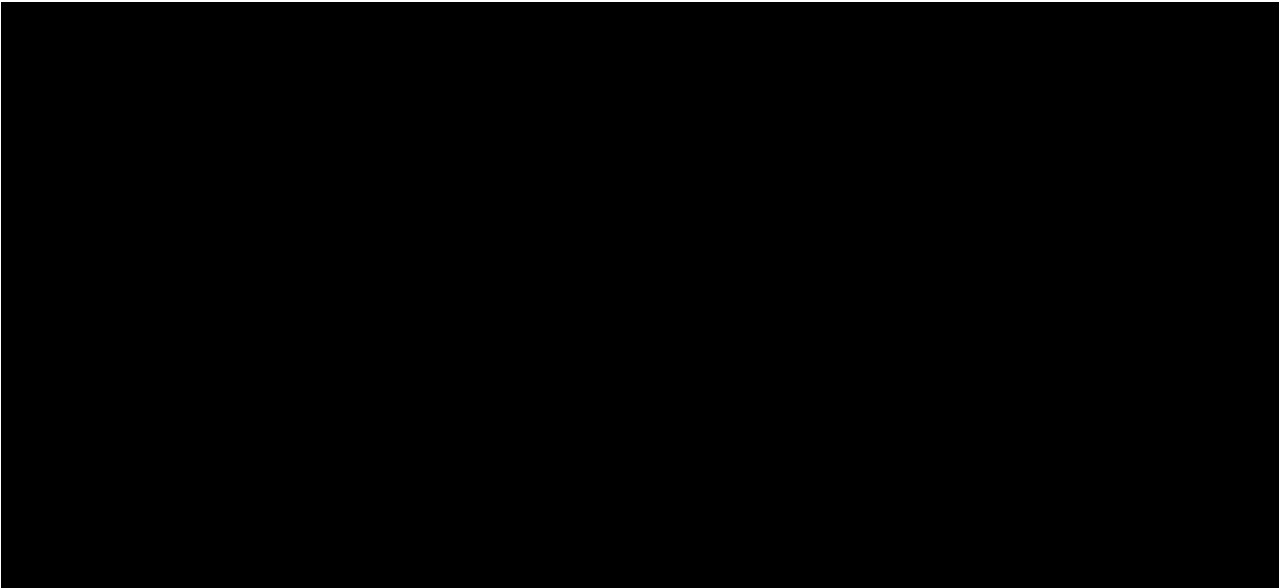
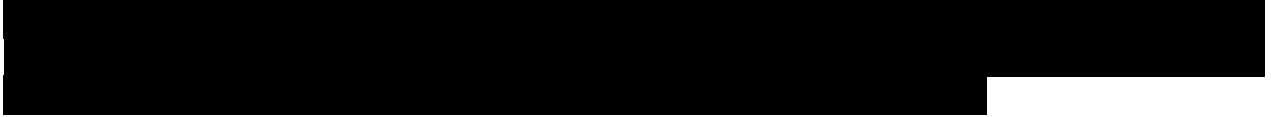
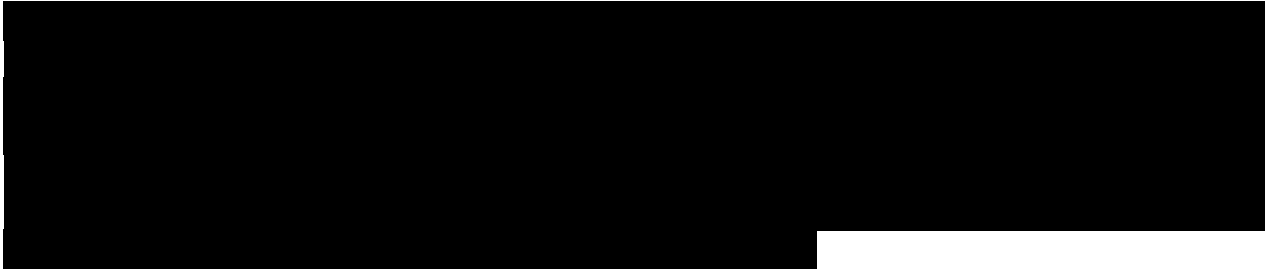
5.2.1 Запаси нафти та природного газу

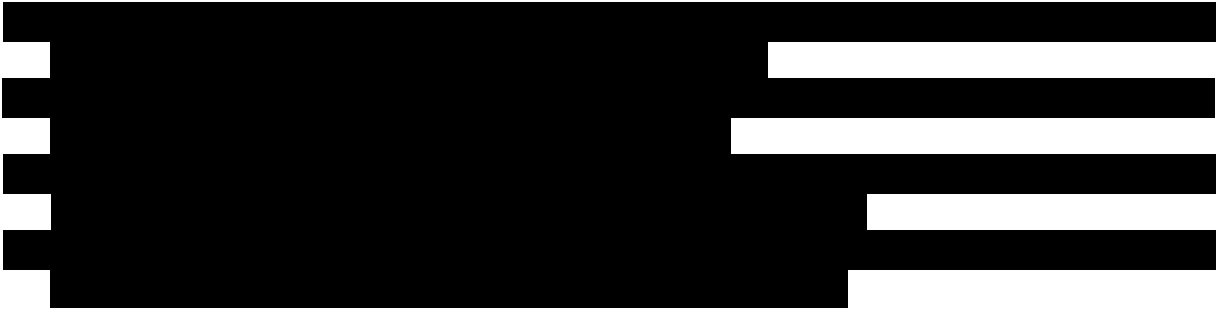
Більша частина існуючих родовищ вуглеводнів в Україні за своїми характеристиками є комплексними, і за типами поділяються на нафтові, нафтогазові і газонафтові, нафтогазоконденсатні і газоконденсатнонафтові.

Малюнок 5.7: Розташування нафтогазоносних регіонів України

Малюнок 5.8: Обсяги та динаміка зміни балансових запасів природного газу за областями України станом на 01.01.2022 та 01.01.2023⁸⁴, млн куб. м

⁸³ За даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

⁸⁴ За даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

Таблиця 5.3: Обсяги балансових запасів природного газу за ключовими родовищами в Україні станом на 01.01.2023 р.⁸⁶

Назва родовища	Обсяги балансових запасів природного газу станом на 01.01.2023, млн куб. м	Частка в загальному обсязі балансових запасів в Україні, %
----------------	--	--

--	--	--

--	--	--

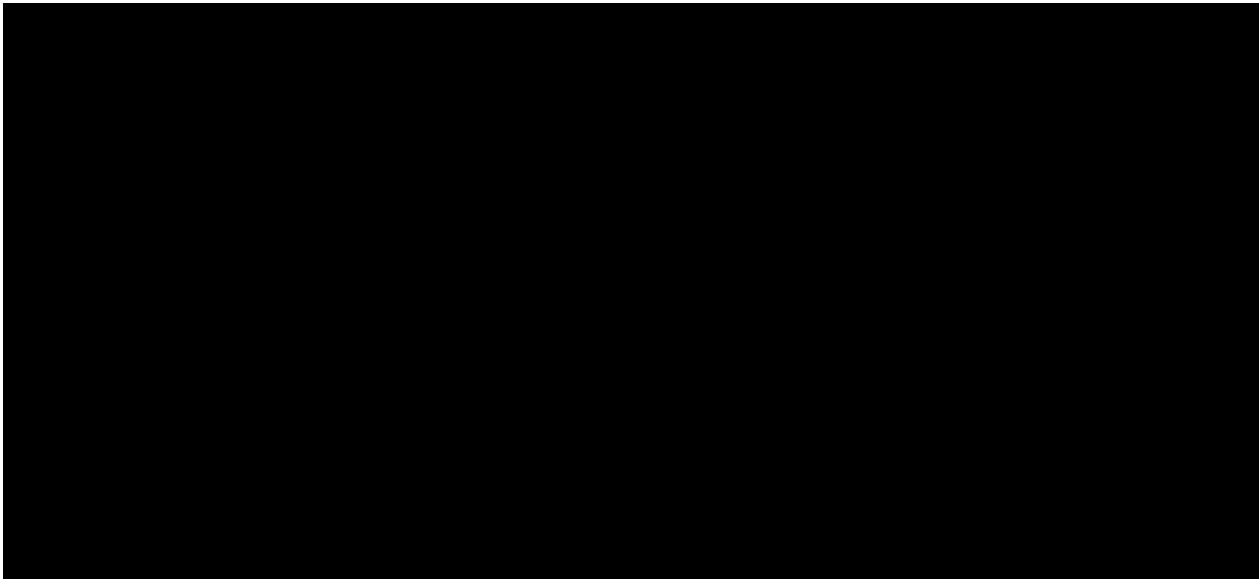
⁸⁶ За даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

⁸⁷ Дана кількість не включає у себе родовища, що мають запаси нафти категорії С2 та позабалансові запаси. Кількість родовищ з балансовими запасами категорії С2 та позабалансовими запасами – 32

Назва родовища	Обсяги балансових запасів нафти станом на 01.01.2023, тис. т	Частка в загальному обсязі балансових запасів в Україні, %
[Redacted content]		

[Redacted content]		
--------------------	--	--

[Redacted content]		
--------------------	--	--

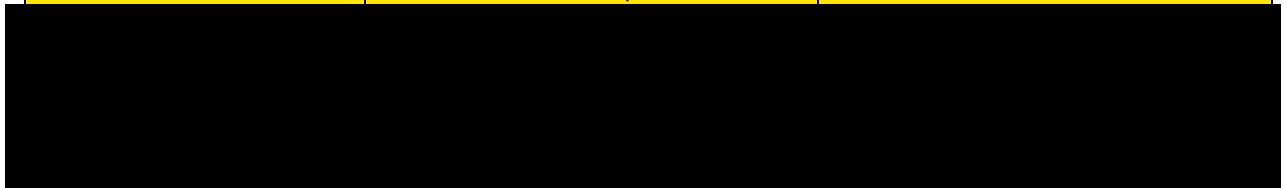

Малюнок 5.10: Обсяги та динаміка зміни балансових запасів газового конденсату за областями України станом на 01.01.2022 та 01.01.2023⁹², тис. т

Таблиця 5.5: Обсяги балансових запасів газового конденсату за основними родовищами, що містять запаси газового конденсату, в Україні станом на 01.01.2023 р.⁹⁴

Назва родовища	Обсяги балансових запасів газового конденсату станом на 01.01.2023, тис. т	Частка в загальному обсязі балансових запасів в Україні, %
----------------	--	--

⁹² За даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

⁹⁴ За даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

Назва родовища	Обсяги балансових запасів газового конденсату станом на 01.01.2023, тис. т	Частка в загальному обсязі балансових запасів в Україні, %
----------------	--	--

--	--	--

5.2.2 Суттєві розвідувальні роботи

--	--	--

Таблиця 5.6: Приріст балансових запасів природного газу за результатами геологорозвідувальних робіт у 2022 р.⁹⁵

Назва родовища	Приріст балансових запасів природного газу, млн куб. м	
	Всього	у т.ч. за новими покладами та родовищами

--	--	--

⁹⁵ За даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

Назва родовища	Приріст балансових запасів природного газу, млн куб. м	
	Всього	у т.ч. за новими покладами та родовищами
[Redacted content]		

[Redacted content]

Таблиця 5.7: Приріст балансових запасів нафти за результатами геологорозвідувальних робіт у 2022 р.⁹⁶

Назва родовища	Приріст балансових запасів нафти, тис. т	
	Всього	у т.ч. за новими покладами та родовищами

--	--	--

Таблиця 5.8: Приріст балансових запасів газового конденсату за результатами геологорозвідувальних робіт у 2022 р.⁹⁷

Назва родовища	Приріст балансових запасів газового конденсату, тис. т	
	Всього	у т.ч. за новими покладами та родовищами

--	--	--

⁹⁶ За даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

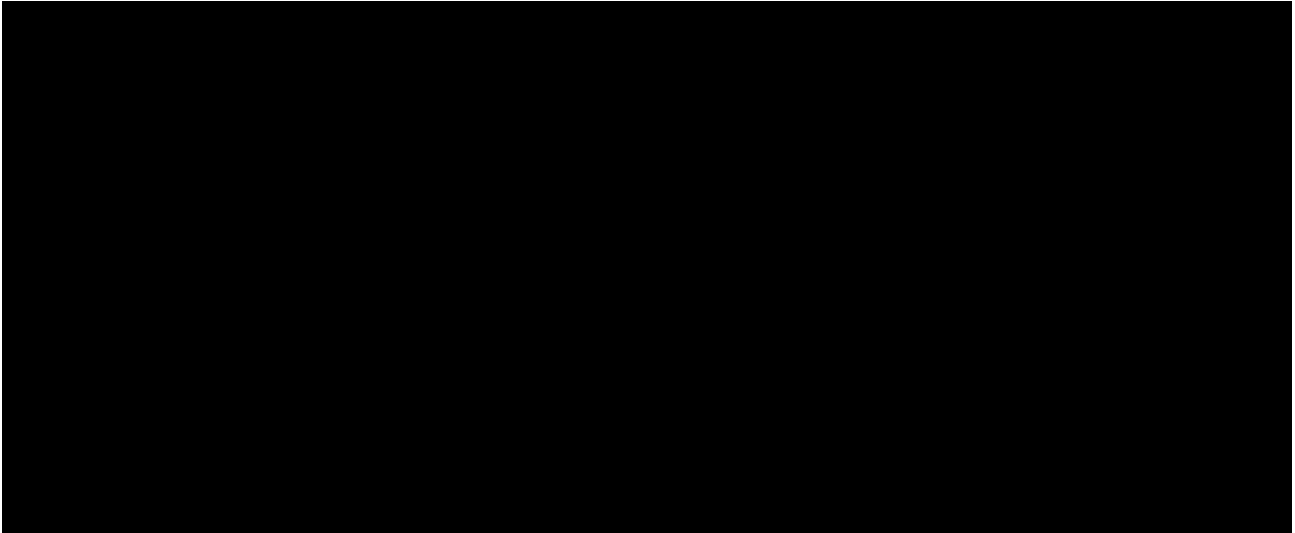
⁹⁷ За даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

Назва родовища	Приріст балансових запасів газового конденсату, тис. т	
	Всього	у т.ч. за новими покладами та родовищами
[Redacted content]		

5.2.3 Обсяги та вартість продукції галузі видобування нафти та природного газу

5.2.3.1 Обсяги видобування нафти та природного газу

[Redacted content]	
--------------------	--

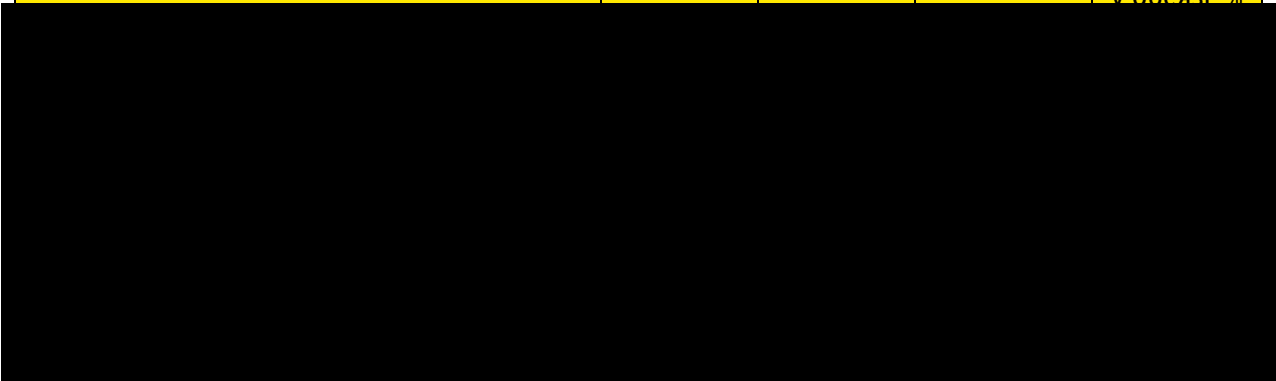
Малюнок 5.11: Обсяги та динаміка зміни видобування природного газу в Україні за областями у 2021–2022 рр.⁹⁸, млн куб. м

За результатами 2022 р. обсяги видобування природного газу в Україні зменшилися на 6,39% відносно обсягів 2021 р. Це стало наслідком повномасштабного вторгнення росії в Україну, та відповідного поширення воєнних дій на більшу територію України.

Таблиця 5.9: Обсяги та динаміка зміни видобування природного газу за компаніями у 2021-2022 рр.⁹⁹

Компанія	Обсяги видобування природного газу, млн куб. м			
	2021	2022	Приріст, %	Частка в загальному обсязі, %

⁹⁸ За даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

⁹⁹ За даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

Компанія	Обсяги видобування природного газу, млн куб. м			
	2021	2022	Приріст, %	Частка в загальному обсязі, %
[Redacted]				

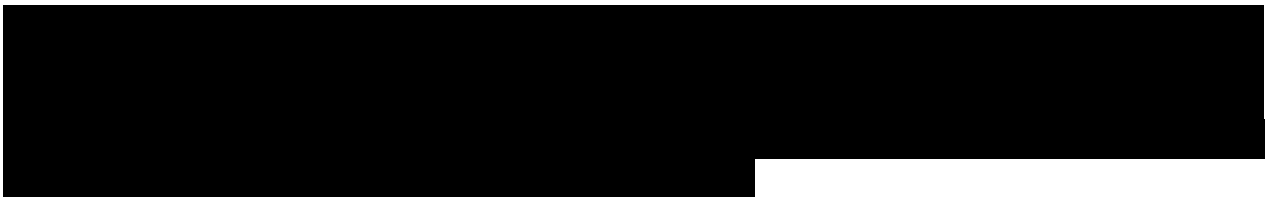
[Redacted]

[Redacted]

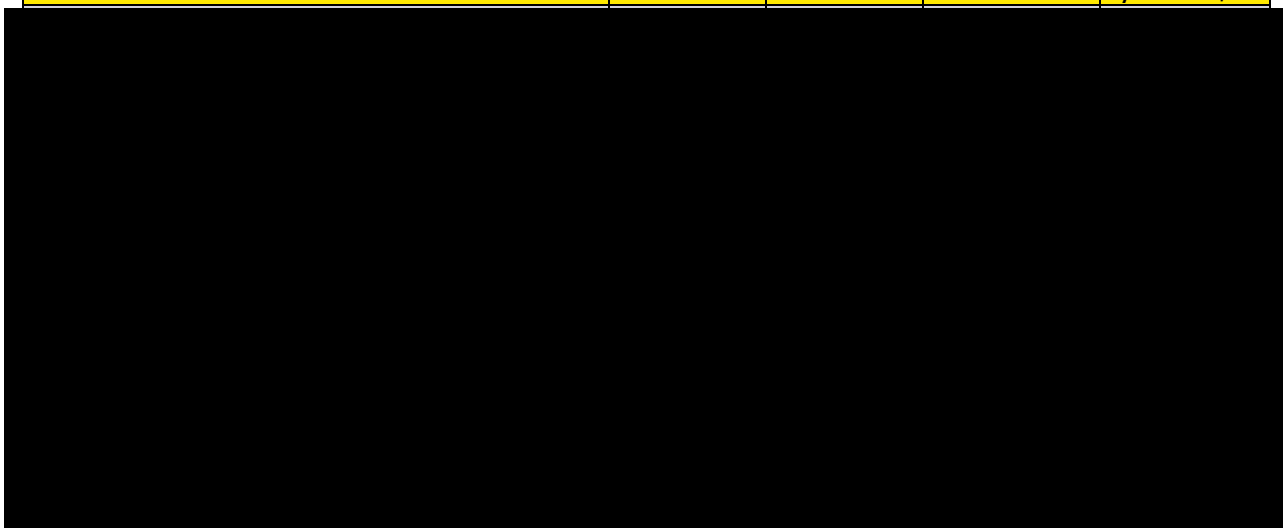
Малюнок 5.12: Обсяги та динаміка зміни видобування нафти в Україні за областями у 2021 – 2022 рр.¹⁰¹, тис. т

Внаслідок повномасштабного вторгнення росії в Україну у 2022 році, відбулося зменшення обсягів видобування нафти на 9,35%, порівняно з 2021 роком, як в державних, так і приватних компаніях нафтовидобувної галузі.

Таблиця 5.10: Обсяги та динаміка зміни видобування нафти за компаніями у 2021–2022 рр.¹⁰²

Компанія	Обсяги видобування нафти, тис. т			
	2021	2022	Приріст, %	Частка в загальному обсязі, %

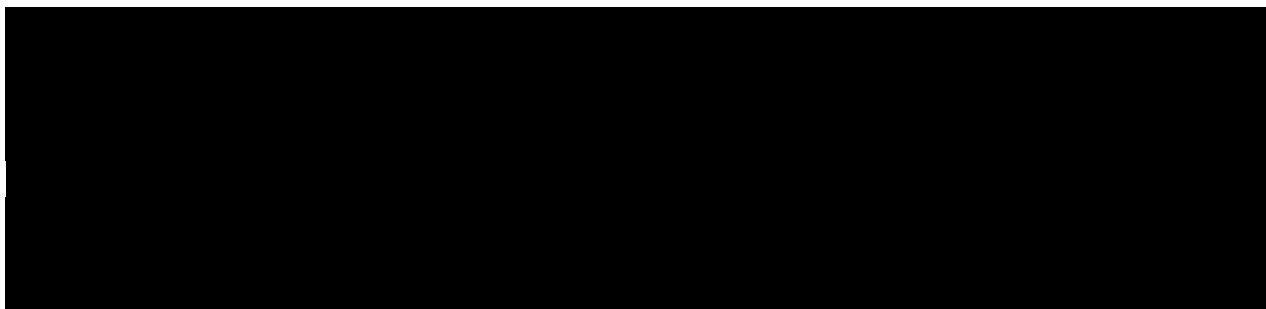

¹⁰¹ За даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

¹⁰² За даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

Компанія	Обсяги видобування нафти, тис. т			
	2021	2022	Приріст, %	Частка в загальному обсязі, %
[Redacted]				
[Redacted]				
[Redacted]				

Малюнок 5.13: Обсяги та динаміка зміни видобування газового конденсату в Україні за областями у 2021–2022 рр.¹⁰³, тис. т

¹⁰³ За даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

Таблиця 5.11: Обсяги та динаміка зміни видобування газового конденсату за компаніями у 2021 – 2022 рр.¹⁰⁴

Компанія	Обсяги видобування газового конденсату, тис. т			
	2021	2022	Приріст, %	Частка в загальному обсязі, %

5.2.3.2 Вартість продукції галузі видобування нафти та природного газу

В рамках підготовки Звіту ІПВГ за 2022 р. в цілях розкриття інформації про вартість видобування природного газу, нафти та газового конденсату в Україні, було використано дані з трьох джерел інформації: Держстат, розрахунок Незалежного адміністратора на основі відкритих джерел даних та інформація щодо виручки суттєвих підзвітних видобувних компаній¹⁰⁵, що надана ними відповідно до вимог Закону про ІПВГ¹⁰⁶.

Відповідно до даних Держстату, у 2022 р. вартість реалізованої продукції галузі видобування нафти та природного газу (вид економічної діяльності В06 «Добування сирової нафти та природного газу» згідно з КВЕД-2010) склала 187 363,3 млн грн (без ПДВ та

¹⁰⁴ За даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

¹⁰⁵ У межах підготовки Звіту ІПВГ за 2022 р. було визначено список суттєвих підзвітних видобувних компаній (детальніше у Розділі 9)

¹⁰⁶ Згідно з Законом України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» від 18 вересня 2018 року №2545-VIII і постановою КМУ від 23 вересня 2020 року №858 «Деякі питання забезпечення прозорості у видобувних галузях», суб'єкти господарювання видобувних галузей надають інформацію про свою діяльність шляхом заповнення звіту про платежі/консолідованого звіту про платежі

акцизу)¹⁰⁷. У публічному доступі відсутня дезагрегована інформація щодо окремої вартості природного газу, нафти та газового конденсату.

Розрахунок Незалежного адміністратора вартості видобутого природного газу, нафти та газового конденсату виконано для розкриття відповідної дезагрегованої інформації. Відсутність цих даних у вільному доступі можна пояснити тим, що в Україні станом на 2022 р. немає повністю нерегульованих ринків видобувної продукції. Розрахунок Незалежного адміністратора базується на середніх значеннях цін на природний газ, нафту і газовий конденсат протягом 2022 р. Результати розрахунку відображені в таблицях нижче¹⁰⁸.

Таблиця 5.12: Вартість видобутої нафти та газового конденсату в Україні у 2022 р.

Вид продукції	Обсяги видобування, тис. т	Ціна, грн/т	Вартість згідно з розрахунком Незалежного адміністратора, млн грн
Всього сира нафта (у т.ч. газовий конденсат), з них:	2 184	–	33 779,81
Сира нафта	1 513	24 002,27 ¹⁰⁹ 14 403,66 ¹¹⁰	23 770,05
Газовий конденсат	671	14 917,67 ¹¹¹	10 009,76

Таблиця 5.13: Вартість видобутого природного газу в Україні у 2022 р.

Вид продукції / Характер власності видобувних підприємств	Обсяги видобування, млн куб. м	Ціна, грн/тис. куб. м	Вартість згідно з розрахунком Незалежного адміністратора, млн грн
Всього природний газ, з них:	18 547	–	192 703,44
Природний газ / Державна власність	14 266	7 420,00 ¹¹²	105 853,72
Природний газ / Приватна власність	4 281	20 287,25 ¹¹³	86 849,72

¹⁰⁷ Держстат, Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності у 2022 р., <https://ukrstat.gov.ua/operativ2007>

¹⁰⁸ Обсяги видобування нафти та природного газу вказані за інформацією ДНВП «Геоінформ України», наданою у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2021 рік

¹⁰⁹ Ціна сирової нафти розрахована на основі усередненого значення місячної вартості нафти Brent на спот-ринку Європи протягом 2022 р., FOB (U.S. Energy Information Administration, <https://www.eia.gov/LeafHandler>) та середньорічного курсу долара (згідно з інформацією НБУ, https://bank.gov.ua/files/Exchange_r.xls)

¹¹⁰ Ціна сирової нафти ПАТ «Укрнафта», розрахована на основі середньозваженого значення вартості нафти за даними біржових котирувань ТОВ «Українська енергетична біржа» у 2022 р., без урахування ПДВ: <https://www.ueex.com.ua/oil-and-gas-condensate/>. Стартові ціни на біржових аукціонах на нафту ПАТ «Укрнафта» встановлюються державним аукціонним комітетом (згідно з Законом України «Про нафту і газ», Постановою КМУ від 16.10.2014 р. №570).

¹¹¹ Ціна газового конденсату ПАТ «Укрнафта», розрахована на основі усередненого значення вартості газового конденсату за даними біржових котирувань ТОВ «Українська енергетична біржа» у 2021 році, без урахування ПДВ:

<https://www.ueex.com.ua/exchange-quotations>. Стартові ціни на біржових аукціонах на конденсат видобутку ПАТ «Укрнафта» встановлюються державним аукціонним комітетом (згідно з Законом України «Про нафту і газ», Постановою КМУ від 16.10.2014 р. №570). При розрахунку ціни газового конденсату в Україні, для всього обсягу видобування в Україні було застосовано ціни на біржових аукціонах ТОВ «Українська енергетична біржа».

¹¹² Постанова Уряду Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/222>

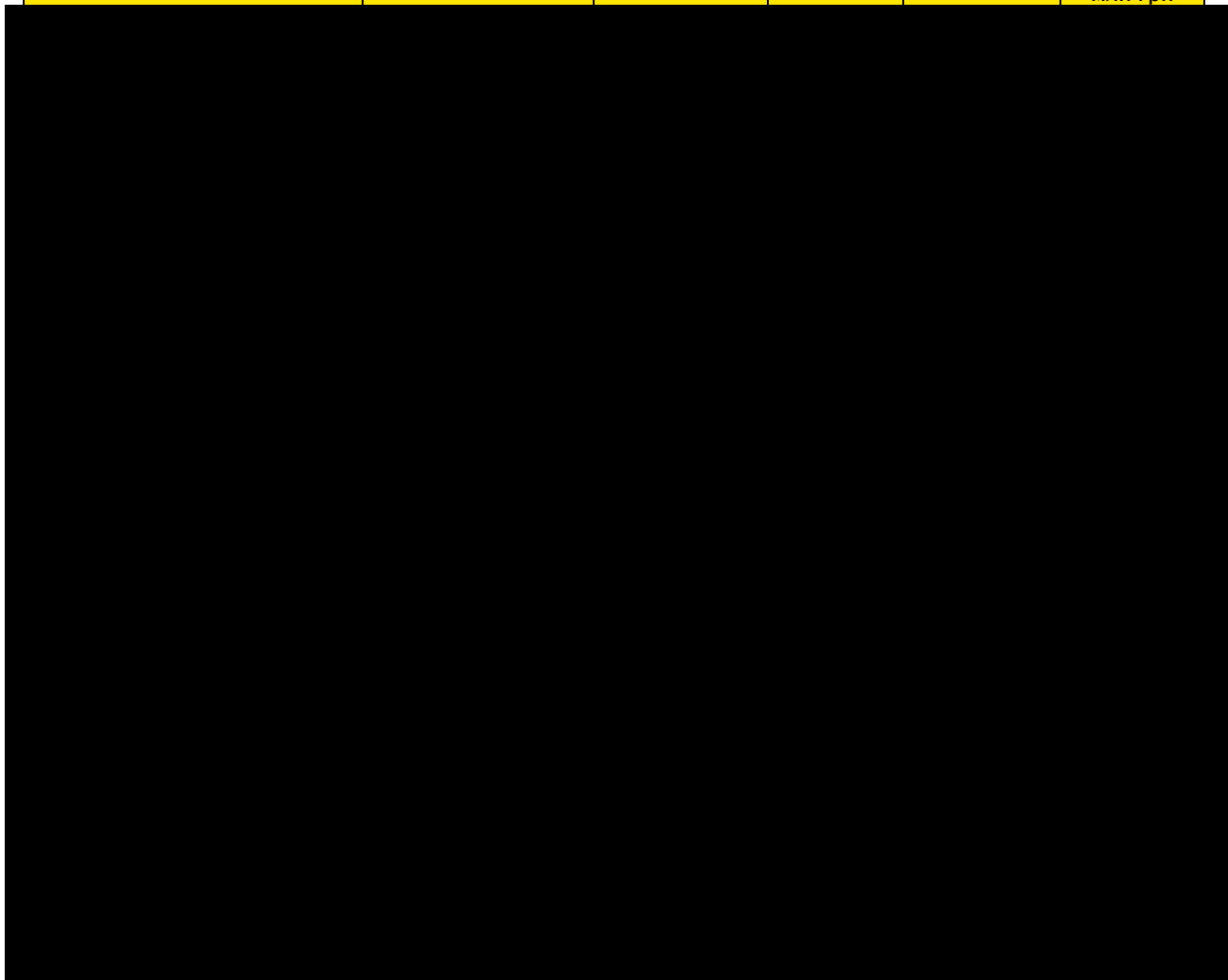
¹¹³ НКРЕКП, Результати моніторингу функціонування ринку природного газу <https://www.nerc.gov.ua/monitoring-rinku-prirodnogo-gazu>. Для розрахунку даних за 2022 р. було використано звіт за I кв. 2023 р., який містить дані про оптові ціни природного газу за 2022 р. Важливо зазначити, що наведені ціни актуальні для приватних підприємств, тоді як для державних підприємств, виробників теплоенергії, а також ОСББ та ЖБК вартість природного газу складає 7420 гривень (з урахуванням ПДВ) за 1 тис. куб. м.

У таблицях нижче відображена інформація щодо сумарної виручки від реалізації товарної продукції власного видобутку у 2022 р. суттєвими підзвітними компаніями галузі видобування нафти, газового конденсату та природного газу. Ці дані були отримані від суттєвих підзвітних компаній згідно з Законом про ІПВГ для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 р. З усіх суттєвих підзвітних компаній, 38 компаній належали до галузі видобування природного газу та сирої нафти, з яких

Таблиця 5.14: Виручка від реалізації товарної продукції власного видобутку підзвітними компаніями галузі видобування нафти у 2022 р.¹¹⁴

Підприємство	Вид продукції	Обсяги видобування, тис. т	Обсяги реалізації товарної продукції, тис. т	Виручка від реалізації товарної продукції на території України (без ПДВ),	Виручка від експорту товарної продукції (без ПДВ), млн грн
--------------	---------------	----------------------------	--	---	--

¹¹⁴ За інформацією, що була надана підзвітними (суттєвими) видобувними компаніями у відповідності до вимог Закону про ІПВГ

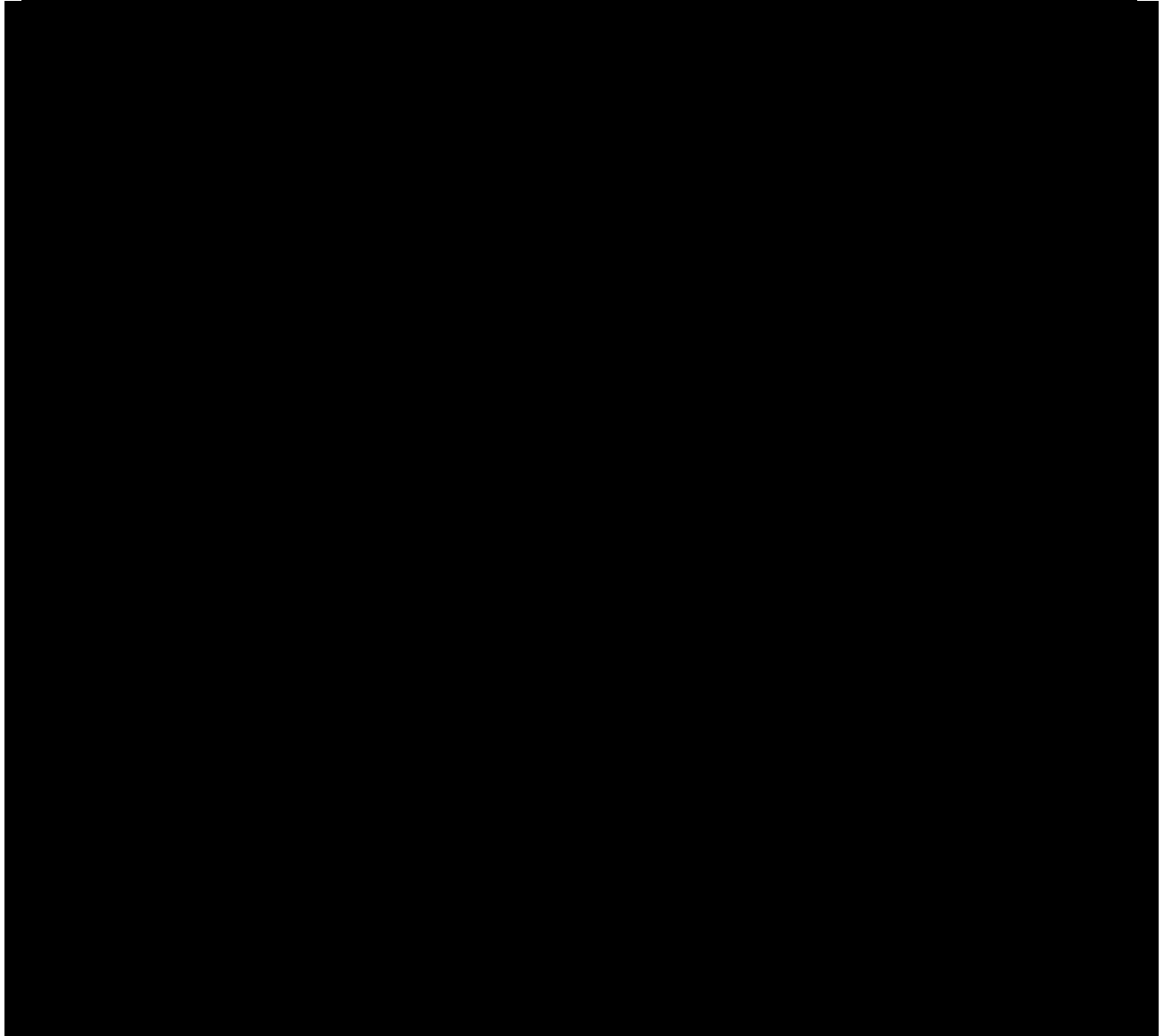
Підприємство	Вид продукції	Обсяги видобування, тис. т	Обсяги реалізації товарної продукції, тис. т	Виручка від реалізації товарної продукції на території України (без ПДВ), млн грн	Виручка від експорту товарної продукції (без ПДВ), млн грн

Таблиця 5.15: Виручка від реалізації товарної продукції власного видобутку підзвітними компаніями галузі видобування природного газу у 2022 р.¹¹⁵

Підприємство	Обсяги видобування, млн куб. м	Обсяги реалізації товарної продукції, млн куб. м	Виручка від реалізації товарної продукції на території України (без ПДВ), млн грн	Виручка від експорту товарної продукції (без ПДВ), млн грн

¹¹⁵ За інформацією, що була надана суттєвими підзвітними видобувними компаніями у відповідності до вимог Закону про ІПВГ

Підприємство	Обсяги видобування, млн куб. м	Обсяги реалізації товарної продукції, млн куб. м	Виручка від реалізації товарної продукції на території України (без ПДВ), млн грн	Виручка від експорту товарної продукції (без ПДВ), млн грн
--------------	--------------------------------	--	---	--

5.2.3.3 Видобування природного газу і нафти за угодами про розподіл продукції, та вартість його реалізації

Угода про розподіл продукції¹¹⁶ (УРП) – особливий вид договору про заснування спільного підприємства, згідно з яким держава доручає іншій стороні (інвестору) на визначений строк проведення пошуку, розвідки та видобування корисних копалин на визначеній ділянці (ділянках) надр та ведення пов'язаних з угодою робіт, а інвестор зобов'язується виконати доручені роботи за свій рахунок і на свій ризик з наступною компенсацією витрат і отриманням плати (винагороди) у вигляді частини прибуткової продукції.

¹¹⁶ Закон України від 14.09.1999 №1039-XIV [«Про угоди про розподіл продукції»](#)

Таблиця 5.16: Виручка від реалізації товарної продукції за умовами УРП підзвітними компаніями галузі видобування природного газу у 2022 р.¹¹⁷

Підприємство	Обсяги видобування, млн куб. м	Обсяги реалізації товарної продукції, млн куб. м	Виручка від реалізації товарної продукції на території України (без ПДВ), млн грн	Виручка від експорту товарної продукції (без ПДВ), млн грн
[Redacted content]				

5.2.4 Транспортування природного газу та нафти

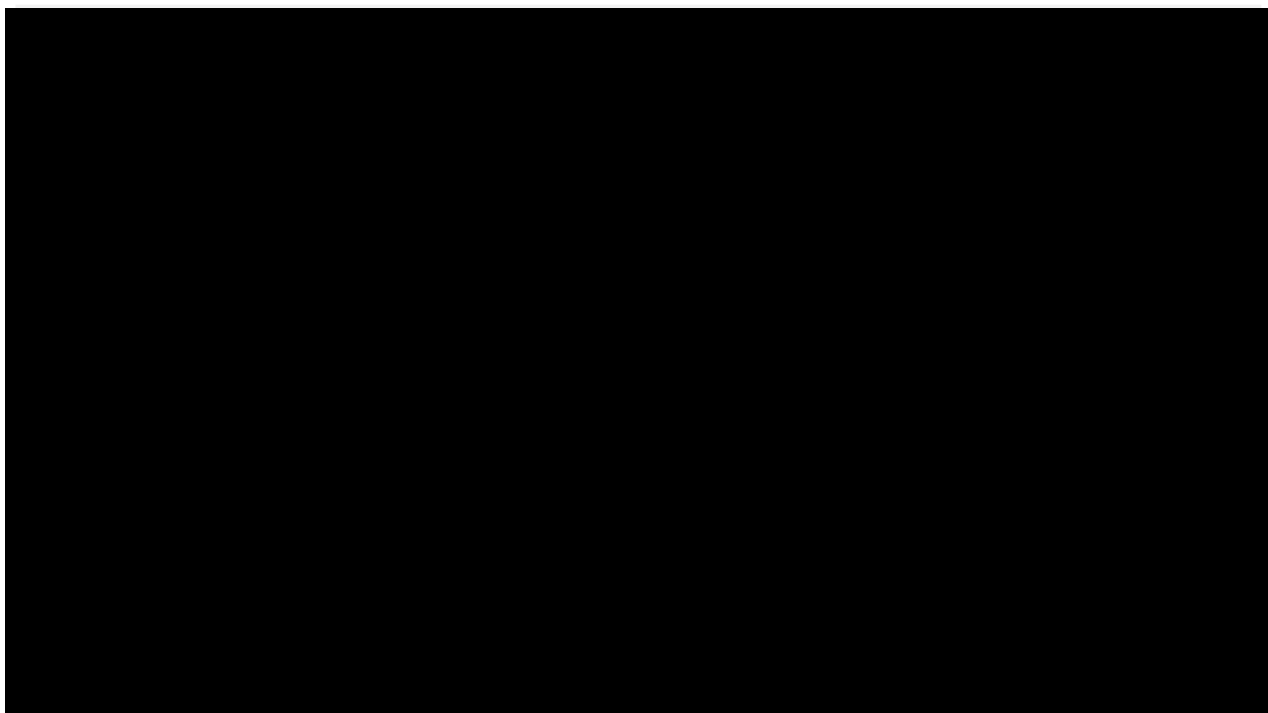
5.2.4.1 Транспортування природного газу

Огляд операційної діяльності газотранспортної системи України

З 2020 року сертифікованим оператором газотранспортної системи є ТОВ «Оператор ГТС України», що одноосібно надає послуги з транспортування природного газу територією України. Схематична карта газотранспортних мереж України представлена на малюнку нижче (Малюнок 5.14).

¹¹⁷ За інформацією, що була надана ТОВ «Велл Ко» у відповідності до вимог Закону про ІПВГ

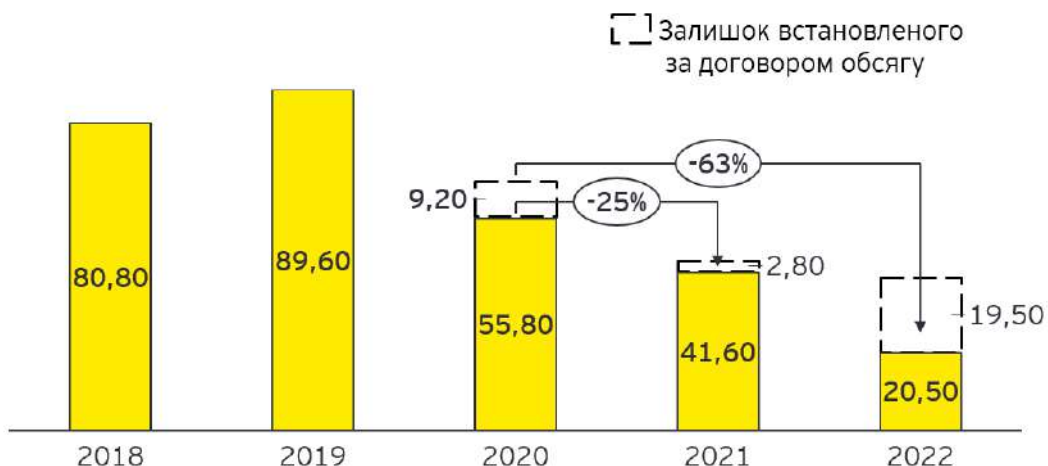
¹¹⁸ Частина видобутого природного газу, отриманого ТОВ «Велл Ко» за умовами УРП,

Малюнок 5.14: Схематична карта газотранспортної мережі України¹¹⁹

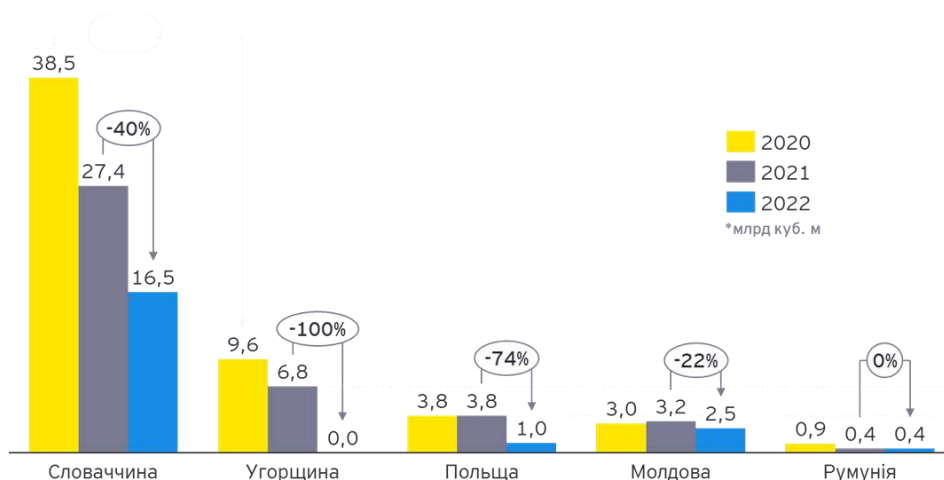

¹¹⁹ Адаптовано з плану розвитку газотранспортної системи на 2020-2029 роки, ТОВ «Оператор газотранспортної системи України», <http://utg.ua/img/menu/gts/tso/TYNBP-2020-2029-TSO.pdf>

Малюнок 5.15: Обсяги та динаміка зміни транспортування природного газу мережами ГТС України¹²⁰, млрд куб. м

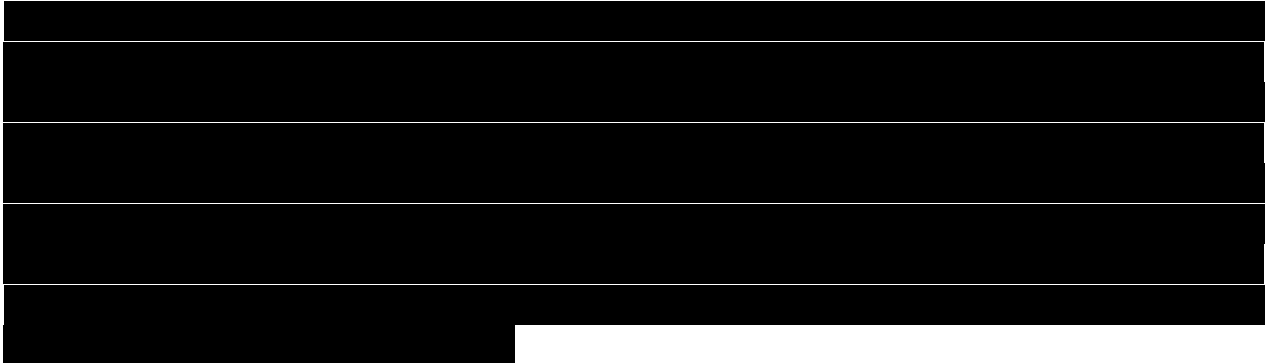
Транзит газу мережами Оператора ГТС України здійснюється за двома напрямками: західним (Словаччина, Польща, Угорщина) та південним (Румунія та Молдова). За західним напрямком до Словаччини та Польщі було транспортовано 17,5 млрд куб. м, що на 54% менше за аналогічний показник 2021 р. При цьому, транспортування газу до Угорщини у 2022 р. не відбувалось. Транзит газу до Румунії та Молдови мережами Оператора ГТС України склав 2,9 млрд куб. м, це на 19% менше від обсягів 2021 р. Обсяги транзиту газу за напрямками у 2020 та 2021 рр. наведено на малюнку нижче (Малюнок 5.16).

Малюнок 5.16: Обсяги транспортування природного газу за напрямками у 2020-2023 рр.¹²¹

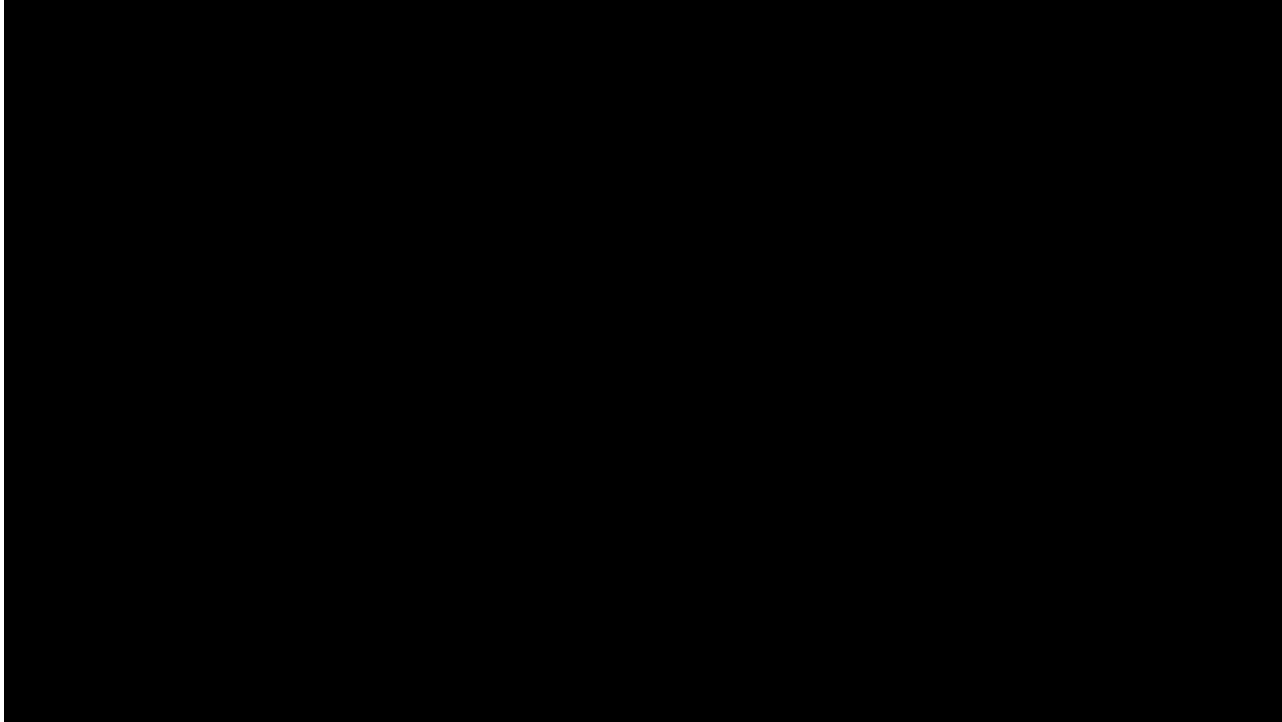
¹²⁰ Дані за 2018- 2021 рр. – Річний звіт за 2021 рік НАК «Нафтогаз України», <https://www.naftogaz.com/short/67171076>, дані за 2022 р. – Платформа прозорості, Оператора газотранспортної системи, <https://tsoua.com/prozorisr/test-platformy/>

¹²¹ Дані за 2020-2021 рр. – Ключові показники з транспортування газу Оператора ГТС України (ОГТСУ) у 2021 році, <https://tsoua.com/news/klyuchovi-pokaznyky-z-transportuvannya-gazu-operatora-gts-ukrayiny-ogtsu-u-2021-roczj/>, дані за 2022 р. – Платформа прозорості, Оператора газотранспортної системи, <https://tsoua.com/prozorisr/test-platformy/>

Малюнок 5.17: Динаміка імпорту природного газу в Україну за 2018–2022 рр. та структура імпорту природного газу в 2022 р. за країнами-експортерами¹²⁵

Малюнок 5.18: Карта підземних газосховищ України

Тарифи на послуги транспортування природного газу

Тарифи на послуги транспортування природного газу були визначенні згідно з Постановою НКРЕКП від 24.12.2019 №3013 «Про встановлення тарифів для ТОВ «Оператор ГТС України» на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу на регуляторний період 2020-2024 рр.» та змінами до цієї постанови, що почали діяти з 1 жовтня 2020 р. (Постанова НКРЕКП від 29.07.2020 №1468 «Про внесення змін до постанови НКРЕКП від 24 грудня 2019 р. №3013»). Перелік тарифів на послуги з транспортування природного газу наведений в наступних таблицях (Таблиця 5.17 та Таблиця 5.18)

Таблиця 5.17: Тарифи на послуги транспортування природного газу для внутрішніх точок входу і виходу на регуляторний період 2020-2024 рр. для ТОВ «Оператор ГТС України»¹²⁸

№	Назва точки входу/виходу в газотранспортну систему України	Тариф для точки входу	Тарифи для точки виходу
		грн/тис. куб. м на добу (без ПДВ)	
1	Точки входу з фізичним розташуванням від суміжних газовидобувних підприємств (через мережі яких може	101,93	–

¹²⁷ Буклет УТГ 2021 рік, <https://utg.ua/img/menu/company/docs/2021/buklet/>

¹²⁸ Постанова НКРЕКП від 24.12.2019 р. №3013 із змінами, внесеними згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг №1468 від 29.07.2020, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v3013874-19#n15>

№	Назва точки входу/виходу в газотранспортну систему України	Тариф для точки входу	Тарифи для точки виходу
		грн/тис. куб. м на добу (без ПДВ)	
	передаватися природний газ іншого газовидобувного підприємства чи групи газовидобувних підприємств)		
2	Віртуальні точки входу з невизначеним фізичним розташуванням з газорозподільної системи (місце надходження газу від газовидобувного підприємства в точці його підключення до газорозподільної системи, через яку, у тому числі, може передаватися газ іншого газовидобувного підприємства чи групи газовидобувних підприємств)	101,93	-
3	Віртуальні точки входу з невизначеним фізичним розташуванням від суміжних газовидобувних підприємств (через мережі яких може передаватися природний газ іншого газовидобувного підприємства чи групи газовидобувних підприємств)	101,93	-
4	Точки з фізичним розташуванням до/з газосховищ	0,00	0,00
5	Віртуальні точки з невизначеним фізичним розташуванням до/з газосховища чи групи газосховищ	0,00	0,00
6	Віртуальні точки з невизначеним фізичним розташуванням до/з митного складу газосховища чи групи газосховищ	0,00	0,00
7	Точки виходу з фізичним розташуванням до прямих споживачів	-	124,16
8	Точки виходу з фізичним розташуванням до газорозподільних систем	-	124,16
9	Віртуальні точки виходу з невизначеним фізичним розташуванням до газорозподільних систем	-	124,16
10	Віртуальні точки виходу з невизначеним фізичним розташуванням для операцій оператора газотранспортної системи, пов'язаних із закупівлею оператором газотранспортної системи природного газу для власних потреб та виробничо-технологічних витрат	-	0,00

Таблиця 5.18: Тарифи на послуги транспортування природного газу для точок входу і виходу на міждержавних з'єднаннях на регуляторний період 2020-2024 рр. для ТОВ «Оператор ГТС України»¹²⁹

№	Назва точки входу/виходу в газотранспортну систему України	Тариф для точки входу	Тарифи для точки виходу
		дол. США/тис. куб. м на добу (без ПДВ)	
1	Віртуальні або фізичні точки (Германовичі, Дроздовичі, Устилуґ) на міждержавному з'єднанні з Польщею	4,45	9,04
2	Віртуальні або фізичні точки (Будінце, Ужгород/Велькі Капушани) на міждержавному з'єднанні зі Словаччиною	4,45	9,68
3	Віртуальні або фізичні точки (Берегдароц, Берегове) на міждержавному з'єднанні з Угорщиною	4,45	9,25
4	Ананьїв	-	8,17
5	Гребеники	-	8,17
6	Каушани	-	1,13
7	Лиманське	4,45	8,17
8	Олексіївка	-	9,71
9	Орлівка/Ісакча	4,45	1,13

¹²⁹ Постанова НКРЕКП від 24.12.2019 р. №3013 зі змінами, внесеними згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг №1468 від 29.07.2020, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v3013874-19#n15>

№	Назва точки входу/виходу в газотранспортну систему України	Тариф для точки входу	Тарифи для точки виходу
		дол. США/тис. куб. м на добу (без ПДВ)	
10	Сохранівка	16,01	–
11	Суджа	16,01	–
12	Текове/Медіаш Аурит	4,45	8,78
13	Віртуальна точка Республіка Молдова	–	0,56

Тарифи на послуги розподілу природного газу

У вересні 2022 р. рішенням Дочірньої Компанії «Газ України» НАК «Нафтогаз України» було створено ТОВ «Газорозподільні мережі України», яка має на меті створення автономного та незалежного Національного оператора газорозподільної системи України. Починаючи з 01.01.2023 року АТ «Київоблгаз», ВАТ «Кіровоградгаз», АТ «Дніпрогаз», АТ «Житомиргаз», АТ «Криворіжгаз», АТ «Львівгаз», АТ «Харківгаз», АТ «Харківміськгаз» були передані на баланс відповідних новостворених філій ТОВ «Газорозподільні мережі України». Впродовж 2022 р. діяли тарифи на розподіл природного газу наведені в **Таблиця 5.19.**

Таблиця 5.19: Тарифи на послуги розподілу природного газу

№	Назва компанії	Тариф на 2022 рік, грн/куб.м.	Постанова НКРЕКП
1	ПрАТ «Гадячгаз»	1,99	№2743 від 22.12.2021
2	ПАТ «Донецькоблгаз»	1,18	№2746 від 22.12.2021
3	АТ «Київоблгаз»	1,49	№2752 від 22.12.2021
4	ВАТ «Кіровоградгаз»	1,49	№2753 від 22.12.2021
5	ПрАТ «Коростишівгаз»	1,82	№2754 від 22.12.2021
6	ПрАТ «Кременчукгаз»	0,46	№2755 від 22.12.2021
7	АТ «Лубнигаз»	1,99	№2757 від 22.12.2021
8	ПАТ «Маріупольгаз»	1,45	№2760 від 22.12.2021
9	ПрАТ «Мелітопольгаз»	1,84	№2761 від 22.12.2021
10	АТ «Одесагаз»	1,09	№2763 від 22.12.2021
11	АТ «Полтавагаз»	1,76	№2764 від 22.12.2021
12	ПрАТ «Тернопільгаз»	1,75	№2767 від 22.12.2021
13	ПрАТ «Уманьгаз»	1,95	№2770 від 22.12.2021
14	АТ «Херсонгаз»	1,62	№2773 від 22.12.2021
15	АТ «Черкасигаз»	0,57	№2775 від 22.12.2021
16	ПрАТ «Шепетівкагаз»	1,07	№2778 від 22.12.2021
17	ПрАТ «НГХП «Сірка»	1,21	№2779 від 22.12.2021
18	ДП «Кременецьке УПРГ»	1,36	№2780 від 22.12.2021
19	ТОВ «Спектргаз»	2,35	№2468 від 16.12.2020
20	АТ «Вінницягаз»	1,76	№2741 від 22.12.2021
21	АТ «Волиньгаз»	1,57	№2742 від 22.12.2021
22	АТ «Дніпрогаз»	0,90	№2744 від 22.12.2021
23	АТ «Дніпропетровськгаз»	1,26	№2745 від 22.12.2021
24	АТ «Житомиргаз»	1,70	№2747 від 22.12.2021
25	АТ «Закарпатгаз»	1,99	№2748 від 22.12.2021
26	АТ «Запоріжгаз»	0,92	№2749 від 22.12.2021
27	АТ «Івано-Франківськгаз»	1,86	№2750 від 22.12.2021
28	АТ «Київгаз»	0,32	№2751 від 22.12.2021

№	Назва компанії	Тариф на 2022 рік, грн/куб.м.	Постанова НКРЕКП
29	АТ «Криворіжгаз»	0,53	№2756 від 22.12.2021
30	АТ «Луганськгаз»	1,57	№2758 від 22.12.2021
31	АТ «Львівгаз»	1,69	№2759 від 22.12.2021
32	АТ «Миколаївгаз»	1,99	№2762 від 22.12.2021
33	АТ «Рівнегаз»	1,54	№2765 від 22.12.2021
34	АТ «Сумигаз»	1,34	№2766 від 22.12.2021
35	ПрАТ «Тернопільміськийгаз»	0,80	№2768 від 22.12.2021
36	АТ «Тисменицягаз»	1,99	№2769 від 22.12.2021
37	АТ «Харківгаз»	1,99	№2771 від 22.12.2021
38	АТ «Харківміськийгаз»	0,43	№2772 від 22.12.2021
39	АТ «Хмельницькгаз»	1,54	№2774 від 22.12.2021
40	АТ «Чернівцігаз»	1,99	№2776 від 22.12.2021
41	АТ «Чернігівгаз»	1,76	№2777 від 22.12.2021
42	ТОВ «Газовик»	До 01.02.2022 – 2,55 з 01.02.2022 – 1,79	№2787 від 30.12.2021 №135 від 30.01.2022
43	ТОВ «Газпостачсервіс»	2,46	№1192 від 24.06.2020

Тарифи на послуги закачування, зберігання та відбору природного газу з газосховищ

Відповідно до постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 24 червня 2020 р. №1150 та від 30 червня 2022 р. №656 «Про встановлення тарифів на послуги зберігання (закачування, відбору) природного газу в підземних сховищах газу АТ «Укртрансгаз» протягом 2022 р. діяли тарифи наведені у таблиці нижче.

Таблиця 5.20: Тарифи на послуги зберігання природного газу

Послуга	Тариф дійсний до 01.07.2022	Тариф дійсний з 01.07.2022
Закачування природного газу	110,16 грн/тис. куб. м на добу	243,52 грн/тис. куб. м на добу
Зберігання природного газу	0,19 грн/тис. куб. м на добу	0,40 грн/тис. куб. м на добу
Відбір природного газу	64,41 грн/тис. куб. м на добу	253,03 грн/тис. куб. м на добу

Доходи та фінансовий результат діяльності Оператора газотранспортної системи

У відкритому доступі відсутні джерела для оцінки доходу та фінансового результату Оператора ГТС та Оператора газосховищ, оскільки обидві компанії не опублікували фінансову звітність за 2022 р. Тому Незалежним адміністратором було використано дані щодо виручки від транспортування і зберігання газу зі звітності нафтогазових компаній, наданої через платформу ІПВГ¹³⁰. Серед суттєвих компаній, 24 прозвітували про фізичні обсяги транспортування видобутого природного газу та сумарні витрати на ці послуги за 2022 р. [REDACTED]

¹³⁰ Відповідно до вимог Закону України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» від 18 вересня 2018 року №2545-VIII, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/2545>

Більш детальна інформація за компаніями наведена у Таблиці нижче.

Таблиця 5.21: Витрати підзвітних компаній на транспортування видобутого природного газу у 2022 р. на користь ТОВ «Оператор ГТС України» (дані підзвітних компаній)¹³¹

№	Назва компанії-платника	Фізичний обсяг природного газу для транспортування,	Сумарні витрати на транспортування
		млн куб. м	млн грн

[Redacted content]			
--------------------	--	--	--

Окрім платежів, здійснених на користь ТОВ «Оператор ГТС України», підзвітні компанії прозвітували через платформу ІПВГ про платежі за переміщення газу по території України іншими компаніям. Також, оператор ГТС прозвітував про платіж на користь ТОВ Молдоватрансгаз у 2022 р. (Таблиця 5.22)

¹³¹ Відповідно до інформації, наданої суттєвими підзвітними видобувними компаніями згідно з Законом України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» від 18 вересня 2018 року №2545-VIII, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/2545> і постановою КМУ від 23 вересня 2020 року №858 «Деякі питання забезпечення прозорості у видобувних галузях», <https://zakon.rada.gov.ua/laws/858>

Таблиця 5.22: Інші витрати підзвітних компаній на переміщення природного газу у 2022 р.
(дані підзвітних компаній)¹³²

№	Назва компанії-платника	Фізичний обсяг природного газу для переміщення та транспортування,	Сумарні витрати на переміщення та транспортування
		млн куб. м	млн грн

Таблиця 5.23: Дохід, отриманий ТОВ «Оператор ГТС України» за послуги з транспортування природного газу у 2022 р. (дані ТОВ «Оператор ГТС України»)¹³³

№	Вид послуги з транспортування природного газу	Фізичний валовий об'єм, млн куб. м	Сумарна виручка, млн грн (без ПДВ)	Ставка тарифу, грн/тис. куб. м

№	Вид послуги з транспортування природного газу	Фізичний валовий об'єм, млн куб. м	Сумарна виручка, млн грн (без ПДВ)	Ставка тарифу, грн/тис. куб. м
---	---	------------------------------------	------------------------------------	--------------------------------

--	--	--	--	--

Для проведення звірки платежів підзвітних компаній за надані послуги транспортування видобутого природного газу з даними ТОВ «Оператор ГТС України» щодо обсягів замовленої потужності транспортування природного газу та вартості даних послуг, Незалежним адміністратором було підготовано уточнюючий запит щодо форми звітності 4.5 «Виручка оператора транспортної системи на транспортування вуглеводнів протягом звітного року» в частині розкриття інформації щодо транспортування природного газу в розрізі суб'єктів господарювання. За інформацією, отриманою у відповідь на уточнюючий запит¹³⁴, відповідні дані становлять комерційну таємницю, що унеможлиблює проведення звірки платежів за даними ТОВ «Оператор ГТС України» через відсутність доступу до останніх.

Окрім безпосередньо транспортування, нафтогазовидобувні компанії прозвітували про платежі за інші послуги, пов'язані з користуванням мережею газопроводів. Серед таких

¹³⁴ Згідно листа від ТОВ «Оператор ГТС»

послуг плата за підключення до ГТС, за експлуатацію її складових, штрафи за недотримання умов договору, недотримання параметрів якості газу, несанкціонований відбір з ГТС тощо.

Таблиця 5.24: Витрати підзвітних видобувних компаній на інші послуги у 2022 р.
(дані підзвітних компаній)¹³⁵

№	Назва компанії-платника	Призначення платежу	Сумарні витрати,	Назва компанії, що здійснювала інші послуги

¹³⁵ Відповідно до інформації, наданої суттєвими підзвітними видобувними компаніями згідно з Законом України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» від 18 вересня 2018 року №2545-VIII, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/2545> постановою КМУ від 23 вересня 2020 року №858 «Деякі питання забезпечення прозорості у видобувних галузях», <https://zakon.rada.gov.ua/laws/858>

¹³⁶ Конвертовано з доларів США в гривні за курсом НБУ 36,5686 грн/долар США

№	Назва компанії-платника	Призначення платежу	Сумарні витрати, тис. грн	Назва компанії, що здійснювала інші послуги
[Redacted]				

Суттєві підзвітні компанії подали інформацію про свої витрати на послуги зберігання на користь оператора газосховищ АТ «Укртрансгаз». Обрахунок платежів ведеться за трьома статтями: закачування природного газу, робочий обсяг його зберігання на місяць та відбір. Більшість компаній звітує про ці статті дезагреговано. [Redacted]

Таблиця 5.25: Витрати підзвітних видобувних компаній на користь АТ «Укртрансгаз» на зберігання (закачування, відбір) природного газу у 2022 р. (дані підзвітних компаній)¹³⁷

№	Назва компанії-платника	Призначення платежу	Сумарні витрати, тис. грн
[Redacted]			

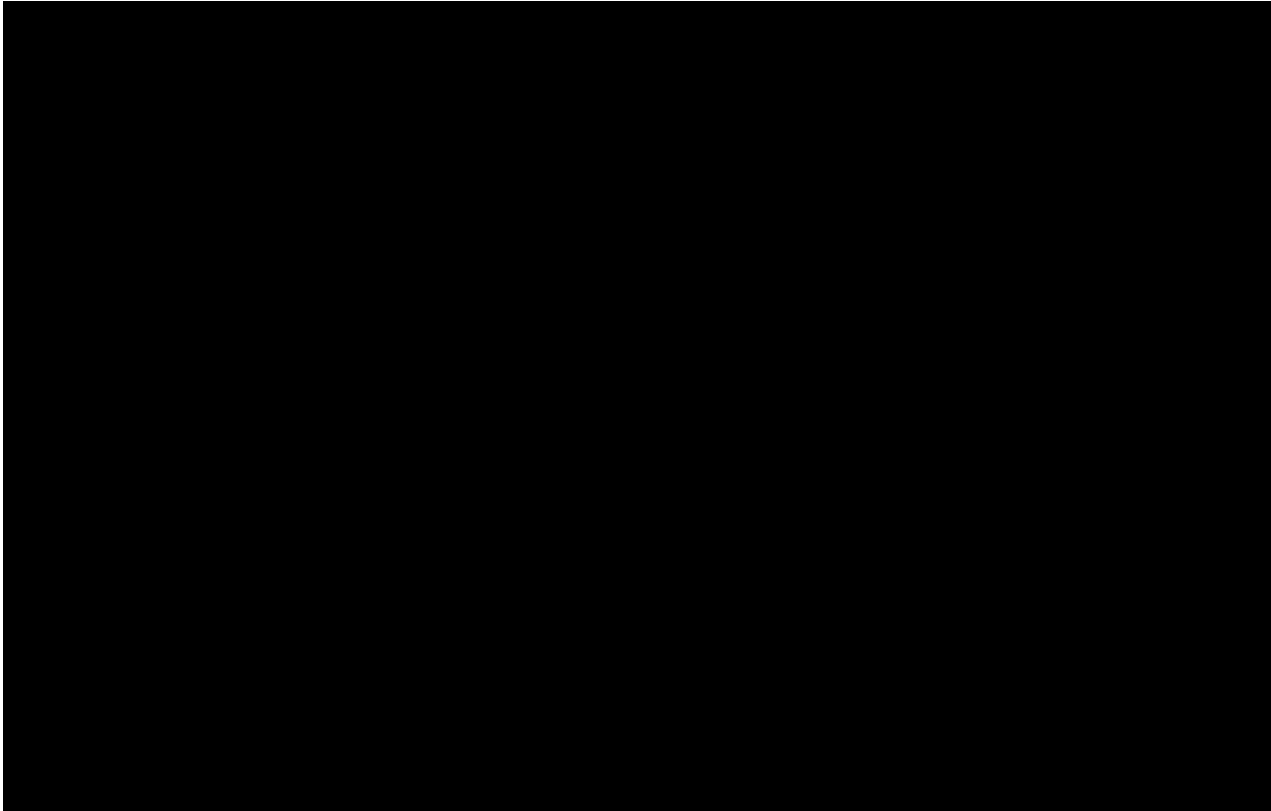
¹³⁷ Відповідно до інформації, наданої суттєвими підзвітними видобувними компаніями згідно з Законом України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» від 18 вересня 2018 року №2545-VIII, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/2545> і постановою КМУ від 23 вересня 2020 року №858 «Деякі питання забезпечення прозорості у видобувних галузях», <https://zakon.rada.gov.ua/laws/858>

№	Назва компанії-платника	Призначення платежу	Сумарні витрати, тис. грн.
[Redacted content]			

5.2.4.2 Транспортування нафти

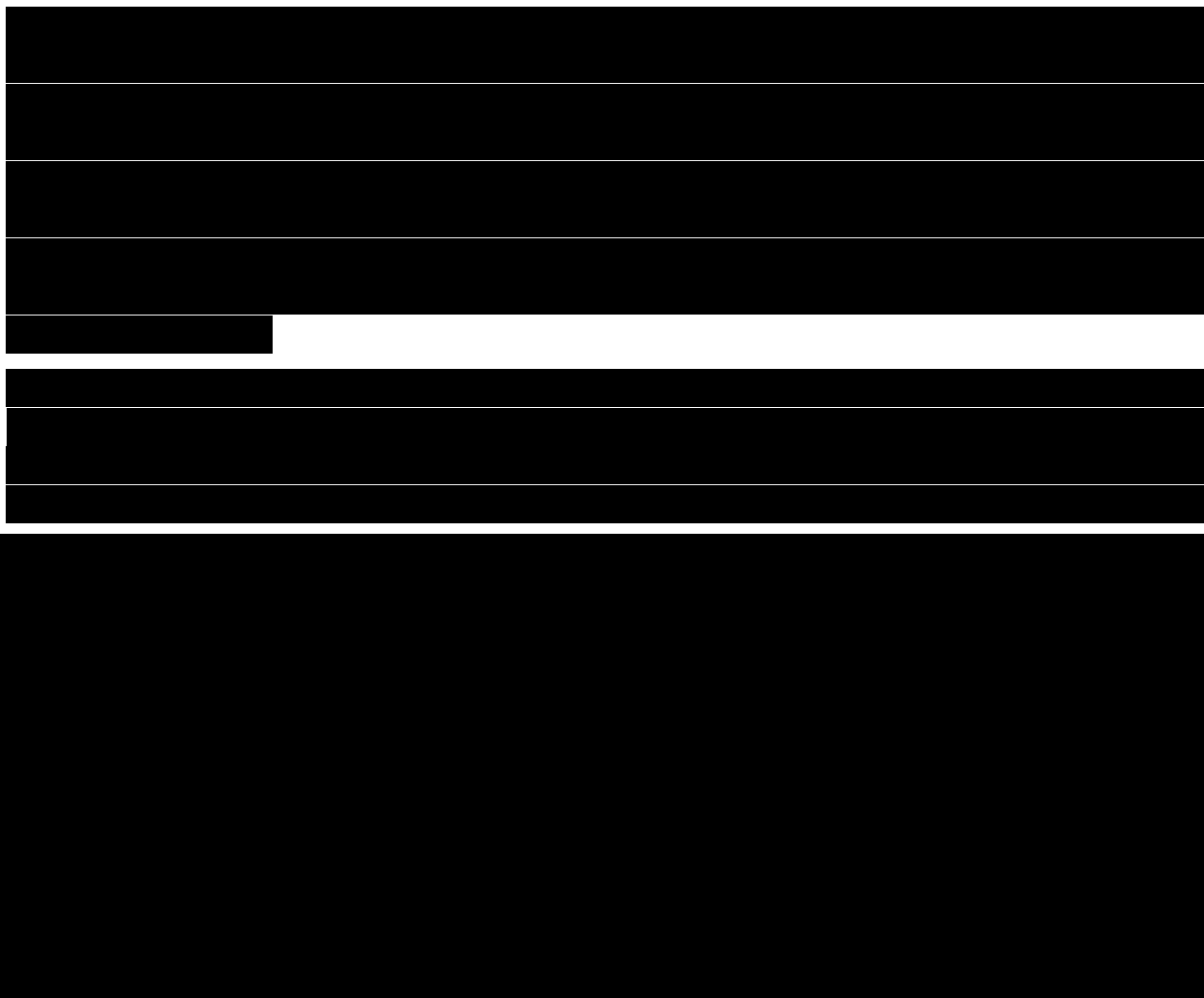
Загальна інформація про системи магістральних нафтопроводів та основні маршрути транспортування

АТ «Укртранснафта», яке є оператором системи магістральних нафтопроводів одноосібно надає послуги з транспортування нафти, її перевалки з/на морський транспорт та супутні при цьому послуги. Засновником і єдиним акціонером АТ «Укртранснафта», є АТ «НАК «Нафтогаз України». Система магістральних нафтопроводів України, що перебуває у користуванні АТ «Укртранснафта», має загальну довжину 4 772,6 км в однитковому виразі, що відповідає 3 509,45 кілометрів по трасі та діаметр до 1 220 мм.

Малюнок 5.19: Схема основних магістральних нафтопроводів України

Малюнок 5.20: Обсяги транспортування та транзиту нафти магістральними нафтопроводами України у 2020–2022 рр.¹³⁹

Тарифи на транспортування нафти

Тарифи на транспортування нафти магістральними трубопроводами АТ «Укртранснафта» визначені чинною постановою НКРЕКП №2108 від 11.10.2019 року. Постанова передбачала три етапи дії тарифів, останній з яких розрахований на період з 01.11.2021 року до 31.11.2022 року включно. У жовтні 2022 року НКРЕКП прийняла рішення зберегти тарифи, дійсні до 31.11.2022 р., на період воєнного стану в Україні та 6 місяців після його припинення.¹⁴⁰

¹³⁸ Офіційний сайт НАК «Нафтогаз України», новина від 11.08.2022 року, <https://www.naftogaz.com/news/oil-transportation-druzhiba-oil-pipeline>

¹³⁹ Дані за 2020-2021 рр.: Річний звіт АТ «НАК «Нафтогаз України» за 2021 рік, <https://www.naftogaz.com/67171076>,

джерелом даних у 2022 році є звіт АТ «Укртранснафта» про виручку від транспортування вуглеводнів через платформу ІПВГ

¹⁴⁰ Постанова НКРЕКП від 04.10.2022 №1271, <https://www.nerc.gov.ua/acts/pro-vnesennya-zmin-do-postanovi-nkrekp-vid-11-zhovtnya-2019-roku-2108>

Серед підзвітних компаній нафтогазовидобувної галузі лише 3 надали інформацію про витрати на послуги з транспортування нафти. [REDACTED]

Таблиця 5.27: Платежі підзвітних нафтогазовидобувних компаній за послуги переміщення та транспортування нафти у 2022 р. (дані підзвітних компаній)^{145, 146}

№	Назва компанії-платника	Фізичний обсяг нафти, тис. т	Сумарні витрати на переміщення та транспортування, млн. грн	Назва компанії, що здійснювала переміщення та транспортування
---	-------------------------	------------------------------	---	---

[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
------------	------------	------------	------------	------------

[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
------------	------------	------------	------------	------------

[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
------------	------------	------------	------------	------------

Таблиця 5.28: Дохід, отриманий АТ «Укртранснафта» за послуги з транспортування нафти у 2022 р. (дані АТ «Укртранснафта»)^{147, 148}

№	Назва компанії-платника	Маршрут транспортування нафти	Фізичний валовий об'єм, тис. т	Сумарна виручка, млн. грн (без ПДВ)	Ставка тарифу, грн/т
---	-------------------------	-------------------------------	--------------------------------	-------------------------------------	----------------------

[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
------------	------------	------------	------------	------------	------------

[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
------------	------------	------------	------------	------------	------------

№	Назва компанії-платника	Маршрут транспортування нафти	Фізичний валовий об'єм, тис. т	Сумарна виручка, млн. грн (без ПДВ)	Ставка тарифу, грн/т

[Redacted text]

Таблиця 5.29: Дохід, отриманий АТ «Укртранснафта» за зберігання нафти та супутні послуги у 2022 р.¹⁴⁹

№	Назва компанії-платника	Призначення платежу	Сума платежу, тис. грн	Ставка тарифу на зберігання, грн/т

Незалежний адміністратор зміг здійснити порівняння даних ПАТ «Укрнафта» про фактичний об'єм транспортованої нафти та сплачені кошти на користь АТ «Укртранснафта» з

¹⁴⁹ Відповідно до інформації, наданої АТ «Укртранснафта» через платформу ІПВГ

аналогічною інформацією, наданою оператором системи магістральних нафтопроводів у 2022 році (Таблиця 5.30).

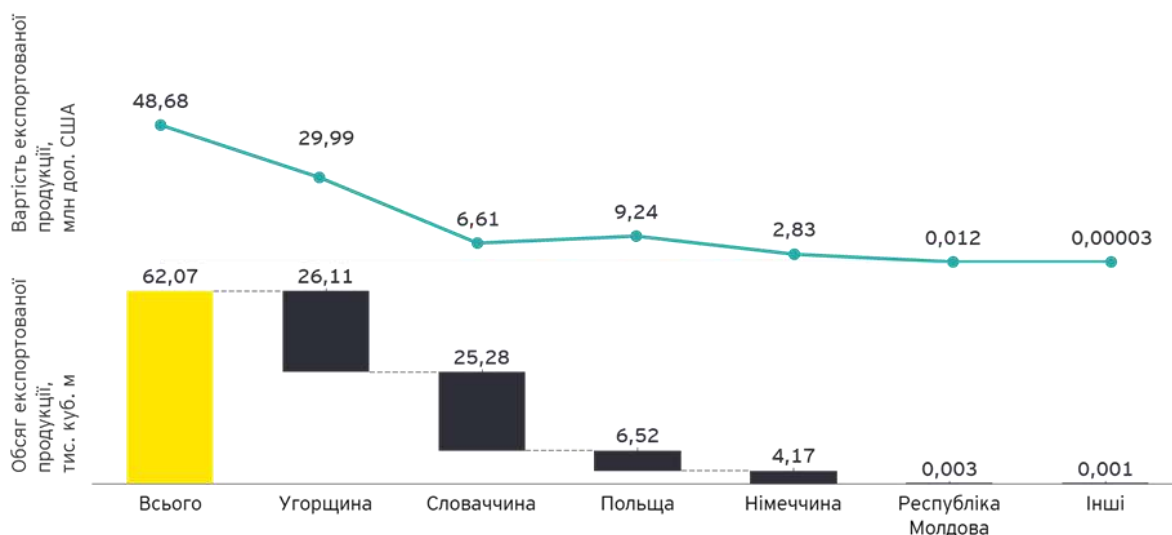
Таблиця 5.30: Звірка даних про платежі за транспортування видобутої нафти у 2022 р.

Назва компанії-платника	Фізичний обсяг транспортування нафти, тис. т		Розбіжність, %	Платежі за транспортування нафти, тис. грн		Розбіжність, %
	Дані АТ «Укртранснафта»	Дані компаній		Дані АТ «Укртранснафта»	Дані компаній	

5.2.5 Експорт та імпорт нафти і природного газу

Варто зазначити, що на відміну від інформації з Держстату за 2021 рік, що надавав інформацію по обсягам імпорту та експорту природного газу відповідно до УКТЗЕД 2711210000, дані за 2022 р. були отримані від ДМС, що надає інформацію по УКТЗЕД 2711, який охоплює загальну групу, а саме газу нафтові та інші вуглеводні в газоподібному стані.

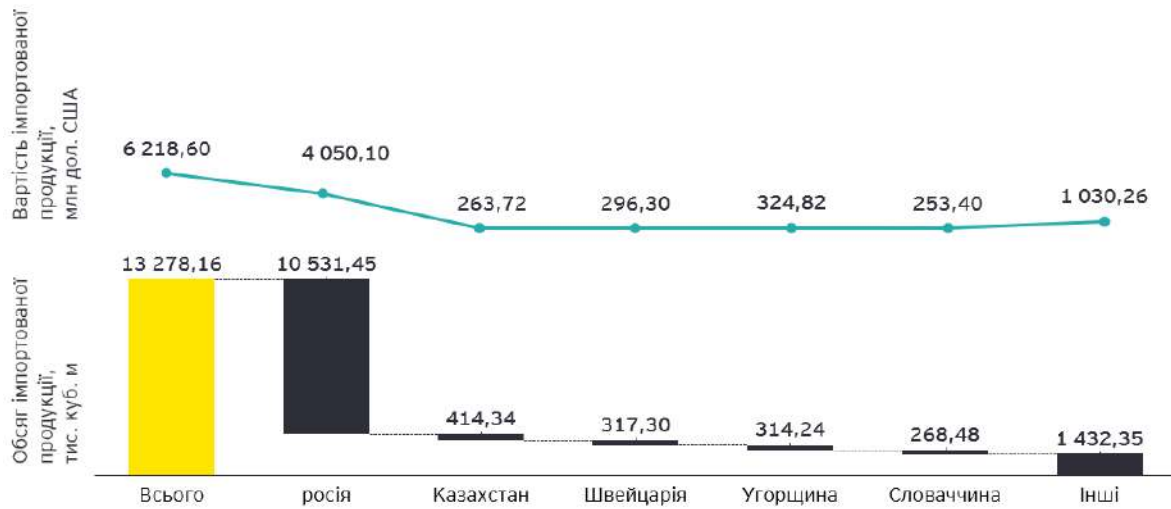
Обсяг експорту газів нафтових та інших вуглеводнів в газоподібному стані в 2022 р. становив 62,07 тис. куб. м вартістю 48,68 млн дол. США, і розподілився між трьома країнами: Угорщина (42,07% від загального обсягу), Словаччина (40,73%) та Польща (10,50%).

Малюнок 5.22: Обсяги експорту природного газу в натуральних та грошових одиницях у 2022 р.¹⁵⁰

Імпорт газів нафтових та інших вуглеводнів в газоподібному стані у 2022 р. склав 13 278,16 тис. куб. м вартістю 6 218,60 млн дол. США. В основному сировина імпортувалася з росії (79,31% від загального обсягу імпорту), Казахстану (3,12%) та Швейцарії (2,39%).

¹⁵⁰ Державна митна служба, статистичний експорт та імпорт товарів 2022 р., <https://customs.gov.ua/en/statistika-ta-reiestri>

Малюнок 5.23: Обсяги імпорту природного газу в натуральних та грошових одиницях у 2022 р.¹⁵¹

Висновки до розділу

[Redacted text block]

[Redacted text block]

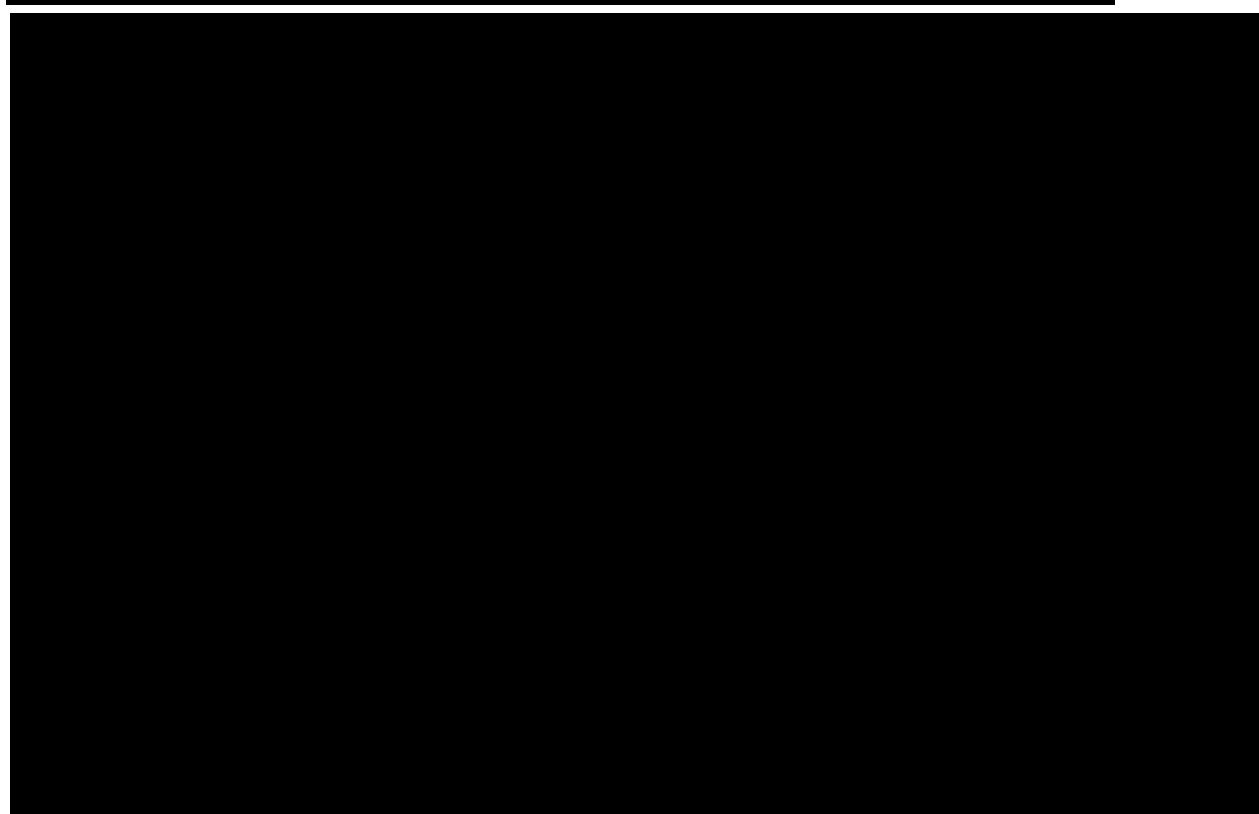
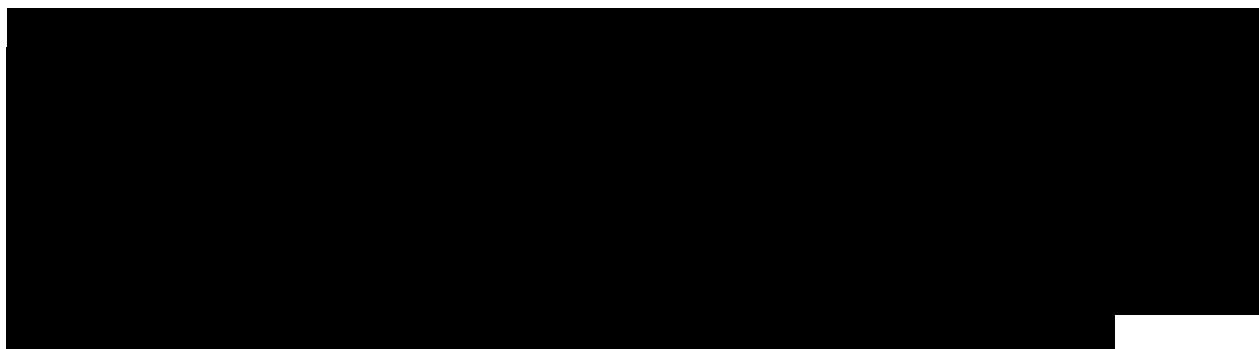
[Redacted text block]

Експорт газів нафтових та інших вуглеводнів в газоподібному стані в 2022 становив 62,07 тис. куб. м. Найбільше сировини експортувалось в Угорщину (42,07%). Імпорт газів нафтових та інших вуглеводнів в газоподібному стані у 2022 р. склав 13 278,16 тис. куб. м. Найбільший обсяг газів нафтових та інших вуглеводнів в газоподібному стані було імпортовано з росії.

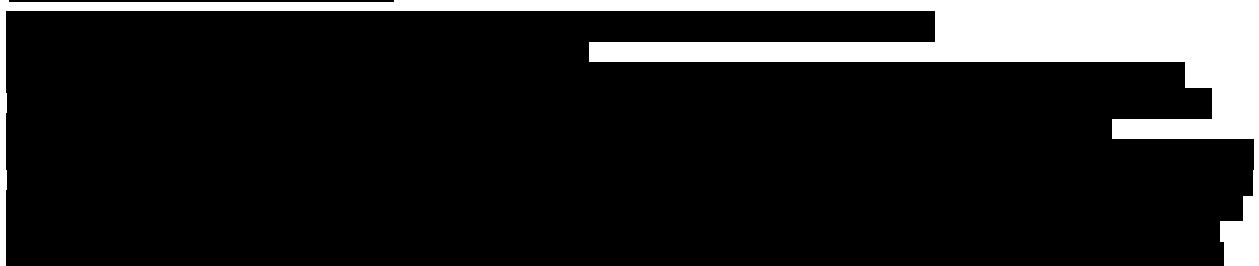
¹⁵¹ Державна митна служба, статистичний експорт та імпорт товарів 2022 р., <https://customs.gov.ua/en/statistika-ta-reiestri>

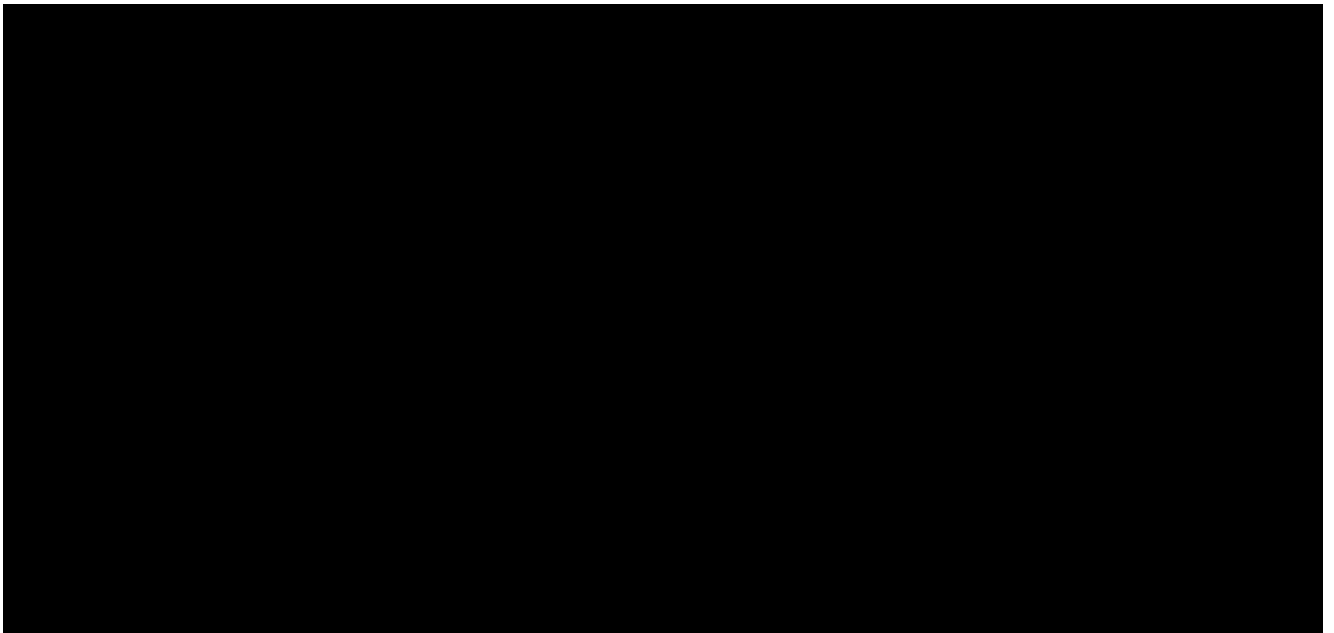
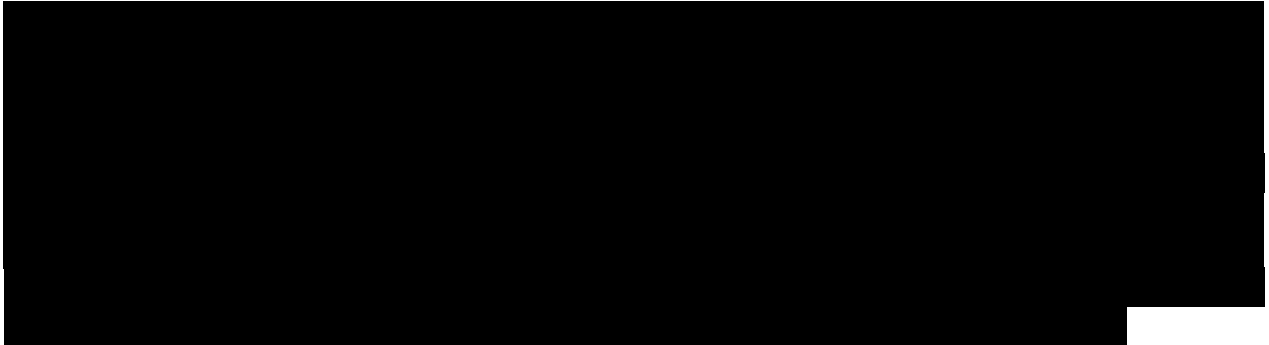
5.3 Видобування руд заліза

5.3.1 Запаси руд заліза

Малюнок 5.24: Географічне розташування районів та басейнів залягання руд заліза

Малюнок 5.25: Структура та динаміка зміни балансових запасів руд заліза за областями України станом на 01.01.2022 р. і 01.01.2023 р., млн т¹⁵⁴

5.3.2 Суттєві розвідувальні роботи

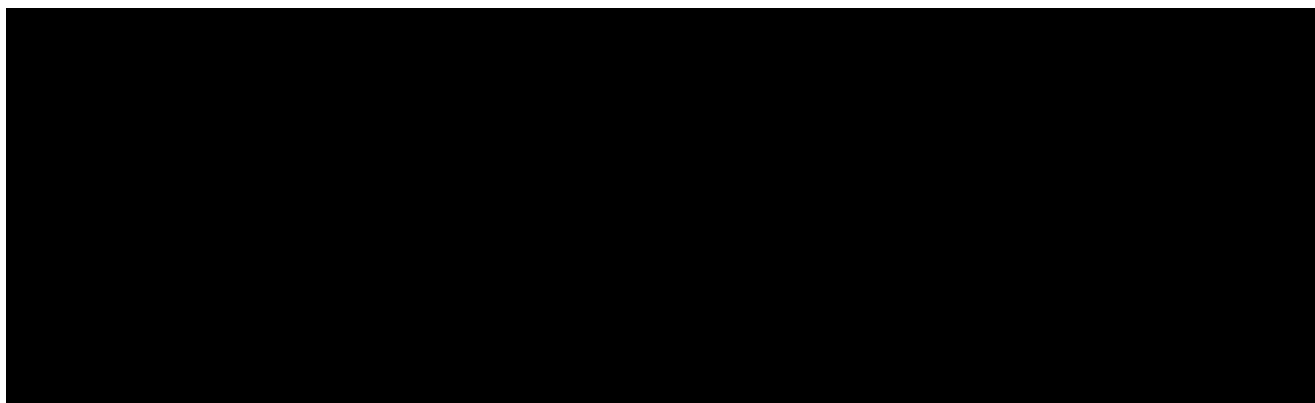
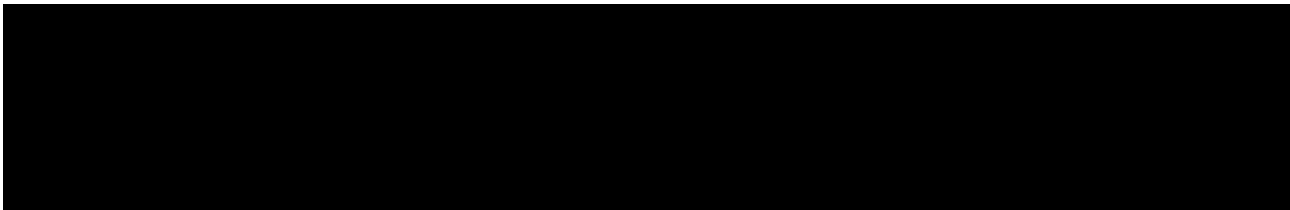
У зв'язку з провадженням воєнного стану на території України, видатки за бюджетною програмою 2704020 «Розвиток мінерально-сировинної бази», що передбачала фінансування геологічного вивчення надр, а також проведення пошукових і розвідувальних робіт (у т.ч. на неметалічні корисні копалини) були перенаправлені у резервний фонд державного бюджету¹⁵⁵. З огляду на відсутність фінансування, геологорозвідувальні роботи державними геологічними службами у 2022 році не проводились.

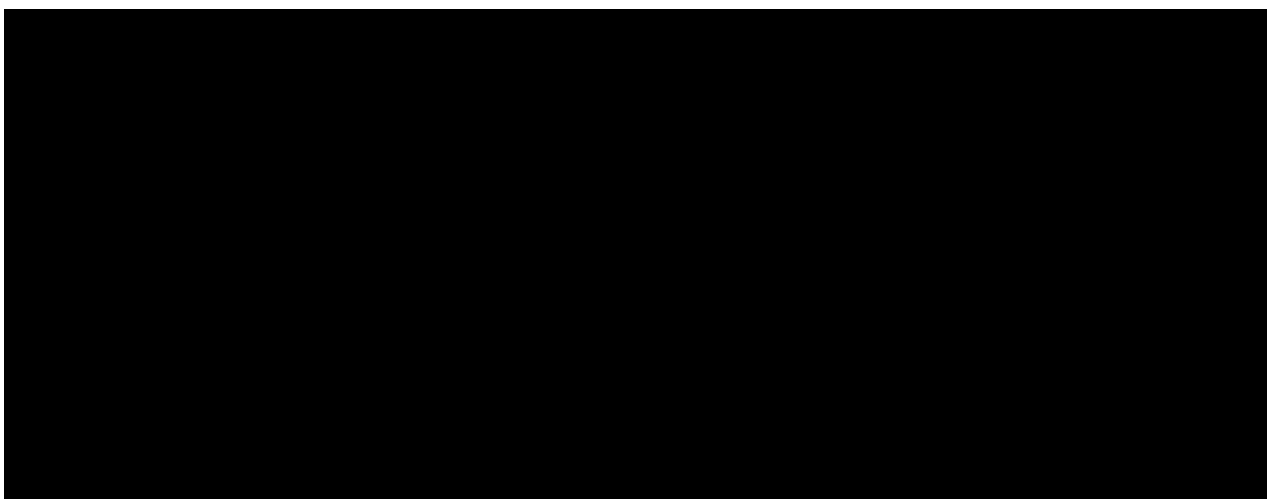
¹⁵⁵ Постанова Кабінету Міністрів України від 10.03.2022 №245 «Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету», <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/245>

5.3.3 Обсяги та вартість продукції галузі видобування руд заліза

5.3.3.1 Обсяги видобування руд заліза

Малюнок 5.26: Динаміка обсягів видобування руд заліза в Україні у 2015-2022 рр., млн т¹⁵⁶

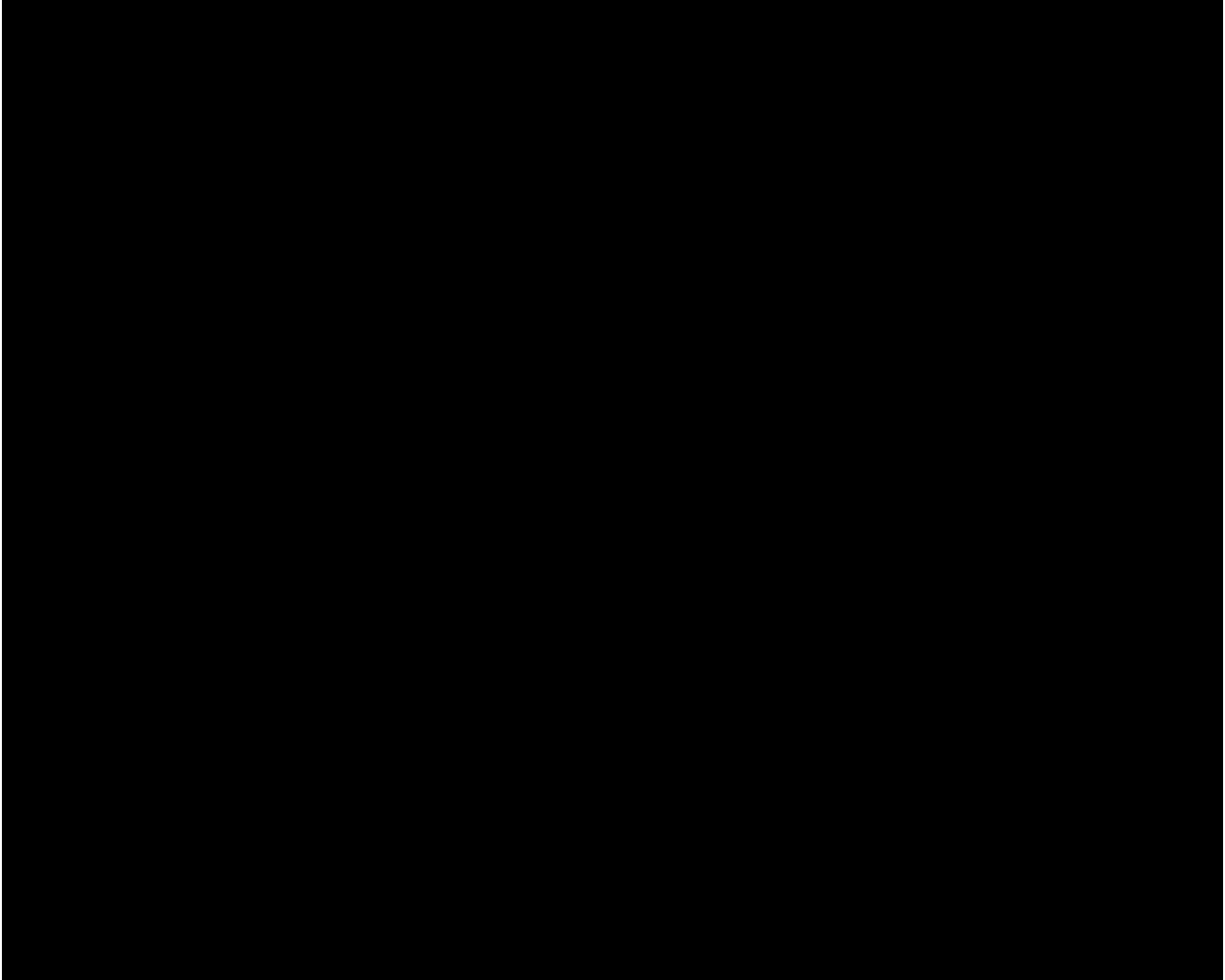
Малюнок 5.27: Обсяги видобування руд заліза в Україні за областями у 2022 р., млн т

¹⁵⁶ Інформація ДНВП «Геоінформ України», отримана у відповідь на запит Незалежного адміністратора в рамках підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

Таблиця 5.31: Обсяги видобування руд заліза за підприємствами і родовищами у 2021-2022 рр.

№	Назва компанії/родовища	Обсяги видобування, тис. т			
		2020	2021	2022	Зміна у 2022 р. відносно 2021 р. %

¹⁵⁷ Інформація ДНВП «Геоінформ України», отримана у відповідь на запит Незалежного адміністратора в рамках підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

№	Назва компанії/родовища	Обсяги видобування, тис. т			
		2020	2021	2022	Зміна у 2022 р. відносно 2021, %
[Redacted content]					

5.3.3.2 Вартість продукції галузі видобування руд заліза

Згідно відомостей Держстату, протягом 2022 року, обсяг реалізованої продукції галузі видобування руд металів (видів економічної діяльності В07 «Добування металевих руд»¹⁵⁸) становив 114 480,6 млн. грн¹⁵⁹. Деагреговані дані щодо реалізації продукції видобутку руд заліза у публічному доступі відсутні.

[Redacted content]				
--------------------	--	--	--	--

Таблиця 5.32: Виручка від реалізації товарної продукції¹⁶⁰ власного видобутку підзвітними компаніями галузі видобування руд заліза у 2022 році¹⁶¹

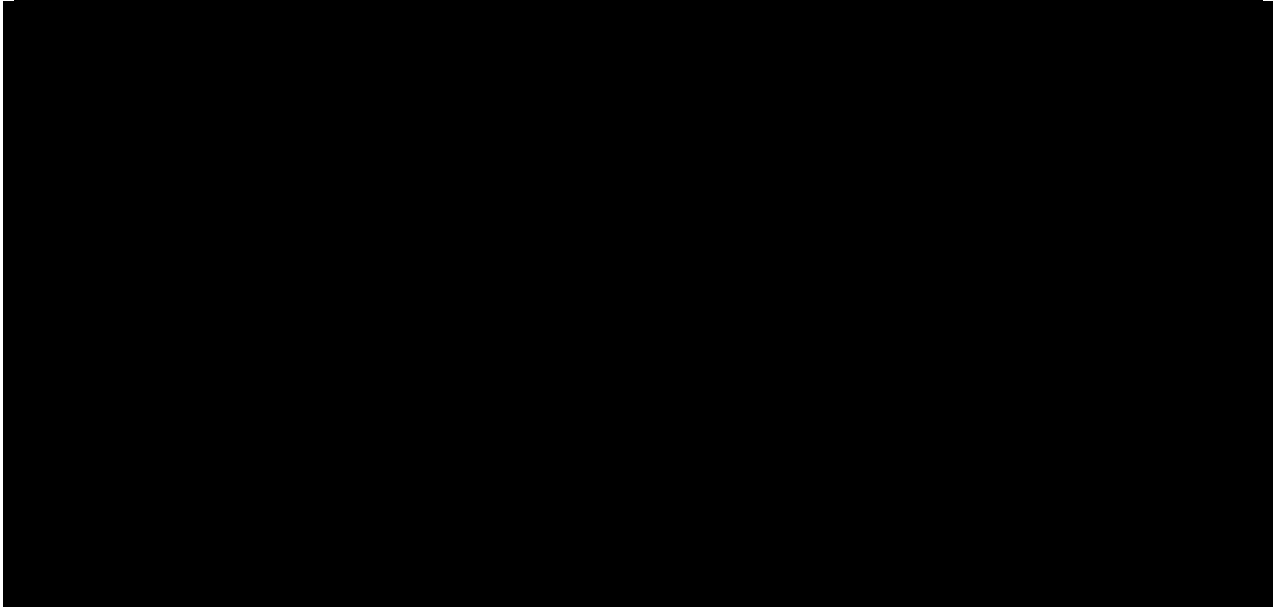
Підприємство	Обсяги видобування незбагаченої руди, тис. т	Обсяги реалізації товарної продукції, тис. т	Виручка від реалізації товарної продукції на території України (без ПДВ), млн. грн	Виручка від експорту товарної продукції (без ПДВ), млн. грн
[Redacted content]				

¹⁵⁸ Включає в себе вид економічної діяльності В07.10 «Добування залізних руд», а також В07.20 «Добування руд інших кольорових металів»

¹⁵⁹ Держстат, Обсяги реалізованої промислової продукції за видами діяльності (без ПДВ та акцизу), млн. грн

¹⁶⁰ Товарна продукція включає у себе руду залізу агломераційну, руду залізу доменну, руди заліза багаті, концентрат залізородний, залізородні окатки (офлюсовані та неофлюсовані), а також залізовмісні продукти повернення окомкування.

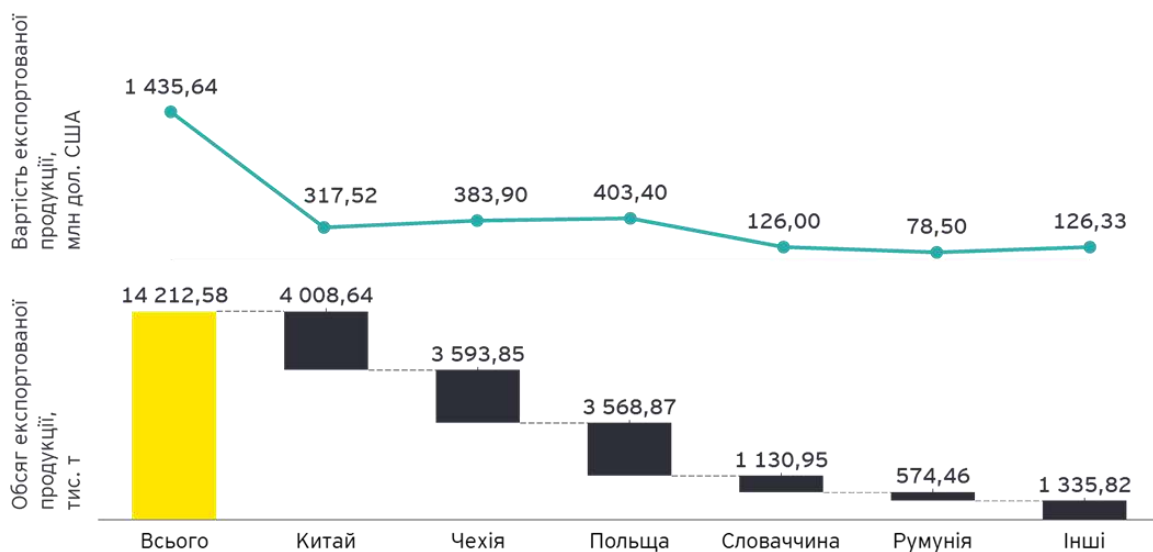
¹⁶¹ Відповідно до інформації, наданої суттєвими підзвітними компаніями згідно з Законом України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» від 18 вересня 2018 року №2545-VIII, <https://zakon.rada.gov.ua/laws>, і постановою КМУ від 23 вересня 2020 року №858 «Деякі питання забезпечення прозорості у видобувних галузях», <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

5.3.4 Експорт та імпорт руд заліза та продуктів їх переробки

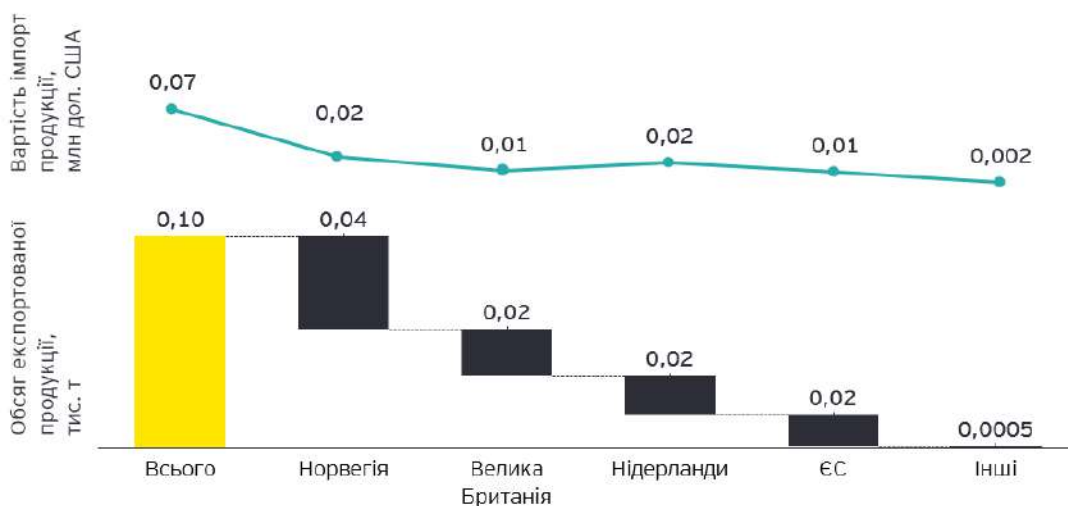
Облік даних про експорт та імпорт в Україні ведеться за допомогою Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД). Варто зазначити, що за попередні роки дані по імпорту та експорту руд заліза поділялись на агломеровані (УКТЗЕД 2601120000) та неагломеровані (УКТЗЕД 2601110000) руди заліза, відповідно до даних Держстату. Однак, у 2022 році інформація була взята з ДМС, яка надала дані по УКТЗЕД 2601110010 та УКТЗЕД 2601110090 для неагломерованих руд та залізних концентратів та УКТЗЕД 2601120010 та УКТЗЕД 2601120090 для агломерованих.

Експорт неагломерованих залізних руд та концентратів у 2022 році склав 14 212,58 тис. т, загальною вартістю 1 435,64 млн дол. США. Експорт сировини здійснювався в 18 країн світу, серед яких найбільше всього було експортовано в Китай (28,20%), Чехію (25,29%) та Польщу (25,11%).

Малюнок 5.28: Обсяги експорту неагломерованих залізних руд та концентратів в натуральних та грошових одиницях у 2022 р.¹⁶²

Обсяг імпорту неагломерованих залізних руд та концентратів в 2022 році склав 0,10 тис. т на загальну суму 0,07 млн. дол. США. Найбільше сировини було імпортовано з Норвегії (43,66%) та Великої Британії (21,83%).

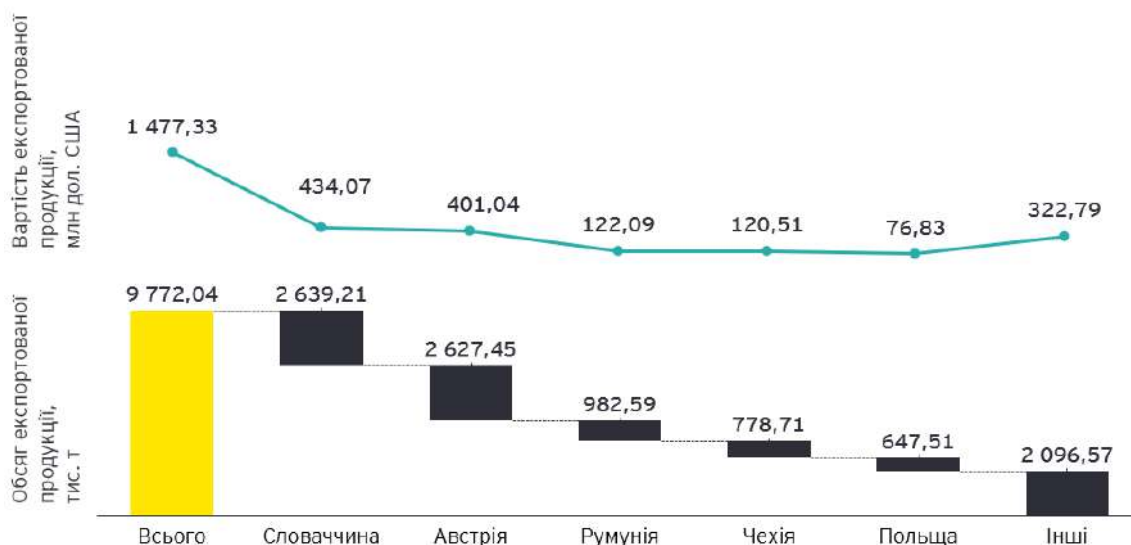

Малюнок 5.29: Обсяги імпорту неагломерованих залізних руд та концентратів в натуральних та грошових одиницях у 2022 р.¹⁶³

Експорт агломерованих залізних руд та концентратів у 2022 році склав 9 772,04 тис. т, загальною вартістю 1 477,33 млн дол. США. Найбільше всього сировини було експортовано в Словаччину (27,01%), Австрію (26,89%) та Румунію (10,06%).

¹⁶² Джерело: Державна митна служба, статистичний експорт та імпорт товарів 2022 р., <https://customs.gov.ua/en/statistika>

¹⁶³ Джерело: Державна митна служба, статистичний експорт та імпорт товарів 2022 р., <https://customs.gov.ua/en/statistika>

Малюнок 5.30: Обсяги експорту агломерованих залізних руд та концентратів в натуральних та грошових одиницях у 2022 р.¹⁶⁴

У 2022 році імпорт агломерованих залізних руд та концентратів здійснювався тільки з двох країн: росії та Туреччини, і склав 0,0004 тис. т на суму 0,001 млн дол. США.

Висновки до розділу

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Експорт неагломерованих залізних руд та концентратів в 2022 році склав 14 212,58 тис. т, найбільші обсяги було експортовано в Китай. Імпорт неагломерованих залізних руд та концентратів становив 0,10 тис. т. Експорт агломерованих залізних руд та концентратів у 2022 році склав 9 772,04 тис. т. Імпорт агломерованих залізних руд та концентратів у 2022 році склав 0.0004 тис. т.

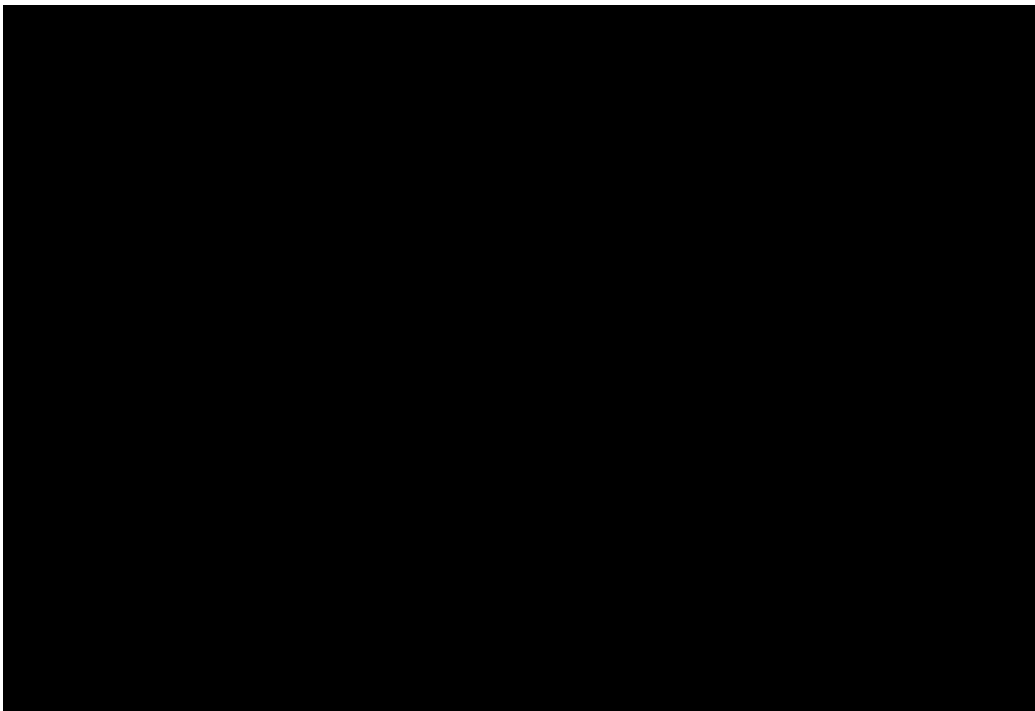
¹⁶⁴ Джерело: Державна митна служба, статистичний експорт та імпорт товарів 2022 р., <https://customs.gov.ua/en/statistika>

5.4 Видобування руд титану

5.4.1 Запаси руд титану

Україна володіє значними запасами титанових руд, що представлені 78 родовищами різного рівня дослідженості, які зосереджені в межах Українського кристалічного щита, Дніпровсько-Донецької западини та південно-західного схилу Воронезького кристалічного масиву¹⁶⁵. Україна має потужну титановмісну провінцію, основою якої є ільменіт та комплексні рутил-циркон-ільменітові розсипи кайнозою¹⁶⁶. Мінерально-сировинна база титанових руд обліковує 28 розвіданих родовищ, переважна більшість яких є корінними¹⁶⁷, та понад 30 рудопроявів¹⁶⁸. Більш детальна інформація щодо розташування покладів титанових руд та промислових потужностей з їх переробки відображена на **Малюнок 5.31**.

До 95% титанової сировини використовується для виробництва титанового пігменту, що використовується для отримання титанових білил у виробництві паперу, пластику, кераміки та іншої продукції¹⁶⁹. Інша частина концентрату (5%) використовується для виробництва металічного титану. Металевий титан, в основному, використовують у авіаційній, оборонній, медичній галузі промисловості, металургії та суднобудуванні.

Малюнок 5.31: Карта розташування об'єктів та підприємств з видобування титанових руд за областями України¹⁷⁰

¹⁶⁵ Закон України «Про затвердження Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року» від 21.04.2011 №3268-VI, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3268-17#n176>

¹⁶⁶ Електронна версія «Великої української енциклопедії», що створена Державною науковою установою «Енциклопедичне видавництво», <https://vue.gov.ua>

¹⁶⁷ Корінні родовища – первинні скупчення мінеральної речовини в надрах, що не зазнали перетворення і руйнування поблизу земної поверхні. В Україні близько 20% розвіданих родовищ зосереджені в розсипних геолого-промислових типах родовищ.

¹⁶⁸ Стратегічні корисні копалини дороговказ розвитку для України <https://www.geo.gov.ua/wp-content/uploads/presentations>

¹⁶⁹ Стратегія титанової галузі до 2030 року, <https://uifuture.org/reports/strategiya-tytanovoyi-galuzi-ukrayiny-2030/>

¹⁷⁰ Інвестиційний атлас надрокористувача, <https://www.geo.gov.ua/investicijnij-atlas-nadrokoristuvacha.pdf>

Згідно з Інвестиційним атласом надрокористувача, Житомирська область має значний потенціал в нарощуванні сировинної бази для виробництва титану, оскільки на її території розташовано 24 об'єкти титанових руд¹⁷¹, з них 8 підготовлені до аукціонів, а 5 є об'єктами підготовленими до УРП. Детальна інформація щодо об'єктів руд титану розкрита в Таблиця 5.33.

Таблиця 5.33 Об'єкти руд титану за областями, видом користування надрами, статусом та власником ділянки¹⁷²

Назва ділянки	Вид користування надрами	Статус об'єкта	Власник ділянки (назва компанії)
Житомирська область			

Назва ділянки	Вид користування надрами	Статус об'єкта	Власник ділянки (назва компанії)
[Redacted content]			

[Redacted content]

Назва ділянки	Вид користування надрами	Статус об'єкта	Власник ділянки (назва компанії)
---------------	--------------------------	----------------	----------------------------------

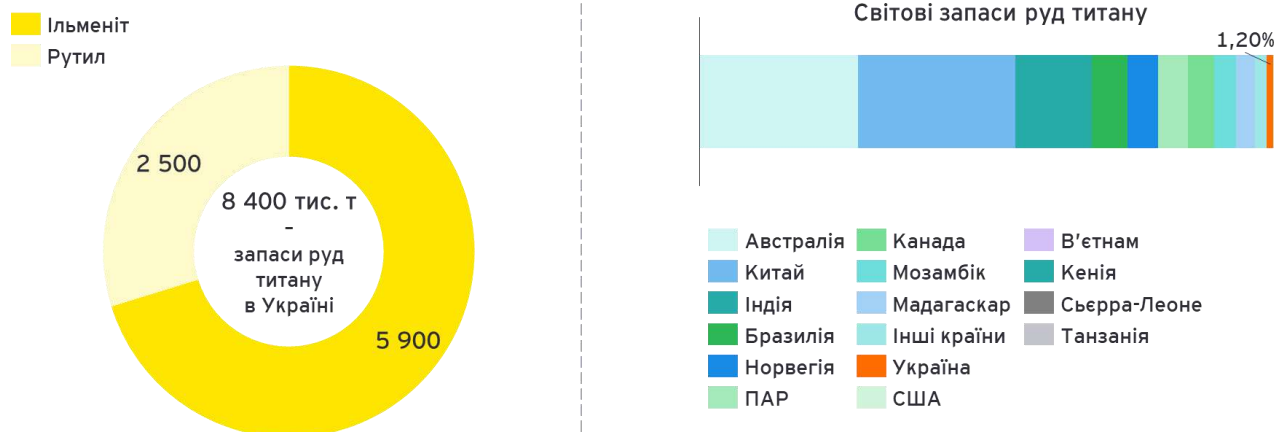
Київська область

Дані про загальні балансові запаси руд титану не публікуються у вільному доступі, оскільки вони входять до переліку відомостей, що становлять державну таємницю¹⁷⁸. Тому, аналіз запасів титанових руд було здійснено на основі достовірних даних дослідження Державної геологічної служби США¹⁷⁹. Протягом 2021-2022 рр., змін в балансових запасах титанових руд в Україні не відбулось, їх обсяг складає 8 400 тис. т (1,20% від світових запасів¹⁸⁰).

¹⁷⁸ Згідно з наказом Центрального управління Служби безпеки України «Про затвердження Зводу відомостей, що становлять державну таємницю» від 23 грудня 2020 року №383, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>

¹⁷⁹ Геологічна служба США, 2023 рік, Mineral Commodity Summaries 2023 (usgs.gov), <https://pubs.usgs.gov>

¹⁸⁰ Частка обсягів видобування титану в Україні від усіх світових запасів відрізняється від частки вказаної в Звіті ІПВГ 2021 внаслідок представлення оціночних даних Державною геологічною службою США та пов'язаним з цим зменшенням в світових балансових запасах станом на 01.01.2023 на 51,86 млн т

Малюнок 5.32: Запаси руд титану в Україні станом на 01.01.2023 р., тис. т¹⁸¹

5.4.2 Суттєві розвідувальні роботи

У зв'язку з провадженням воєнного стану на території України, видатки за бюджетною програмою 2704020 «Розвиток мінерально-сировинної бази», що передбачала фінансування геологічного вивчення надр, а також проведення пошукових і розвідувальних робіт (у т.ч. на неметалічні корисні копалини) були перенаправлені у резервний фонд державного бюджету¹⁸². З огляду на відсутність фінансування, геологорозвідувальні роботи у 2022 р. не проводились.

5.4.3 Обсяги та вартість продукції галузі видобування руд титану

5.4.3.1 Обсяги видобування руд титану

З розвитком екологічно чистого виробництва зростає необхідність в критично важливих матеріалах. Регламентом ЄС щодо постачання критичної сировини, мінерали титанової групи віднесено до переліку стратегічних сировинних матеріалів, що широко застосовуються в аерокосмічній, оборонній, машинобудівній та інших галузях¹⁸³. Згідно з Національною економічною стратегією на період до 2030 р., в Україні розташовано 5% покладів усіх індустриальних мінералів світу¹⁸⁴. Тому, фокусування на розробці та видобуванні пріоритетних корисних копалин, в тому числі титану, створить значний експортний потенціал та посилить позиції України на міжнародній арені.

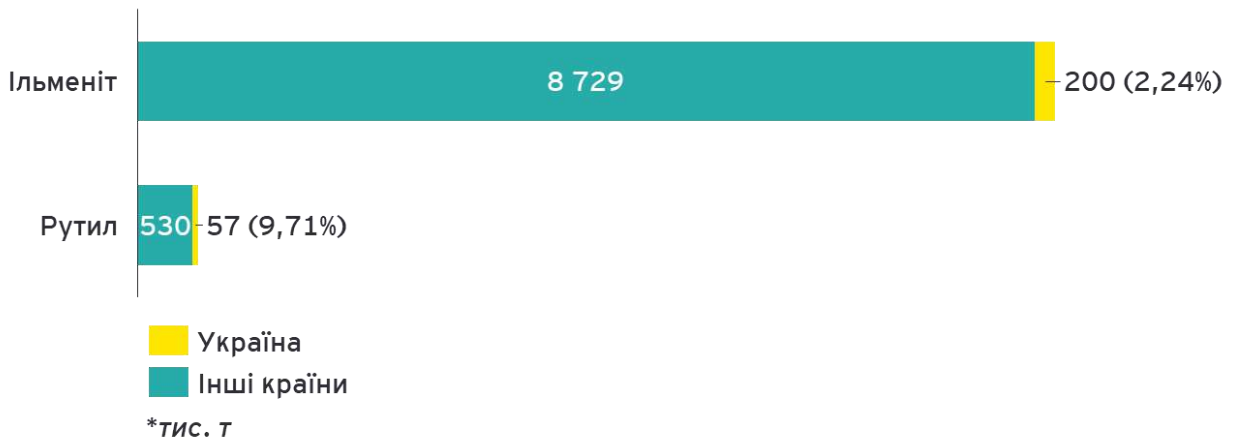
Станом на 01.01.2023 р., Україна посідає дев'яте місце у світовому рейтингу видобування титанових руд згідно з оціночними даними Геологічної служби США. Загальний обсяг видобування титанового концентрату становить 257 тис. т, що складає 2,7% від світового видобутку.

¹⁸¹ Геологічна служба США, 2023 рік, Mineral Commodity Summaries 2023 (usgs.gov), <https://pubs.usgs.gov>

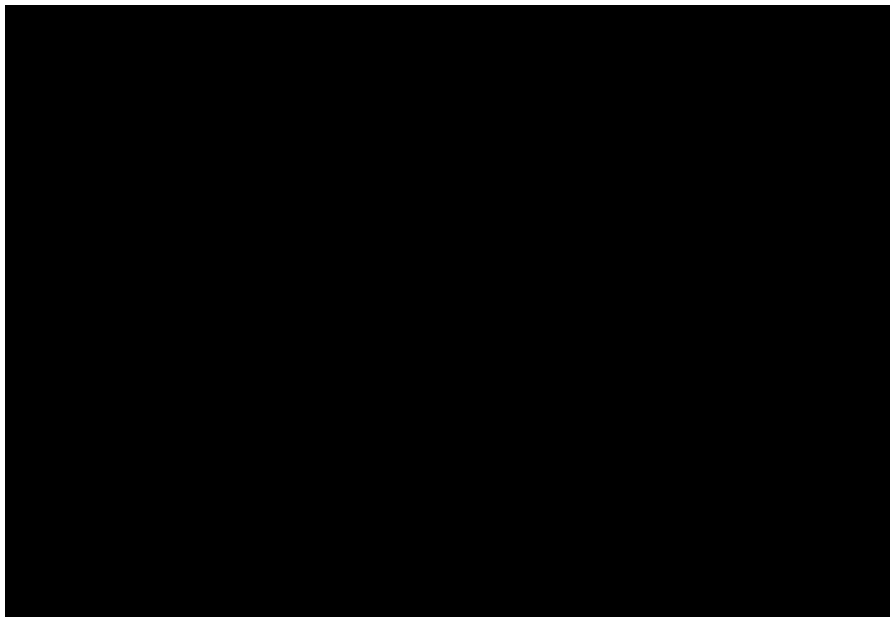
¹⁸² Постанова Кабінету Міністрів України від 10.03.2022 №245 «Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету», <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>

¹⁸³ European Critical Raw Materials Act, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content>

¹⁸⁴ Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179>

Малюнок 5.33: Оціночні обсяги видобування концентратів титану у 2022 р., тис. т¹⁸⁵

Малюнок 5.34: Оціночні обсяги та динаміка видобування титанового концентрату в Україні за період 2021-2022 рр.

¹⁸⁵ Дані про виробництво концентрату титанового за 2022 є оціночними згідно з дослідженням Геологічної служби США, 2023 рік, Mineral Commodity Summaries 2023, <https://pubs.usgs.gov>. Дані за 2022 рік були уточнені та оновлені відповідно до дослідження Геологічної служби США у 2023 році.

¹⁸⁶ Дослідження Геологічної служби США, 2023 рік, Mineral Commodity Summaries 2023 (usgs.gov), <https://pubs.usgs.gov>

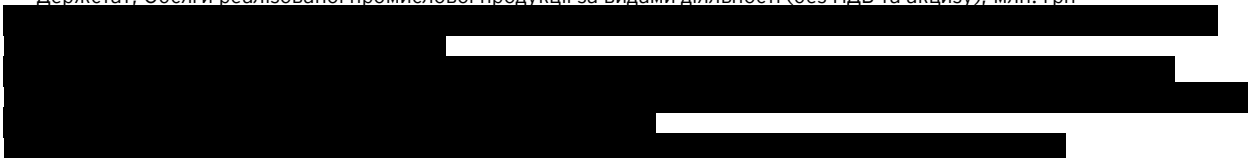
5.4.3.2 Вартість продукції галузі видобування руд титану

Згідно відомостей Держстату, протягом 2022 року, обсяг реалізованої продукції галузі видобування руд металів (видів економічної діяльності В07 «Добування металевих руд»¹⁸⁸) становив 114 480,6 млн. грн¹⁸⁹. Деагреговані дані щодо реалізації продукції видобутку руд заліза у публічному доступі відсутні.

¹⁸⁸ Включає в себе вид економічної діяльності В07.10 «Добування залізних руд», а також В07.20 «Добування руд інших кольорових металів»

¹⁸⁹ Держстат, Обсяги реалізованої промислової продукції за видами діяльності (без ПДВ та акцизу), млн. грн

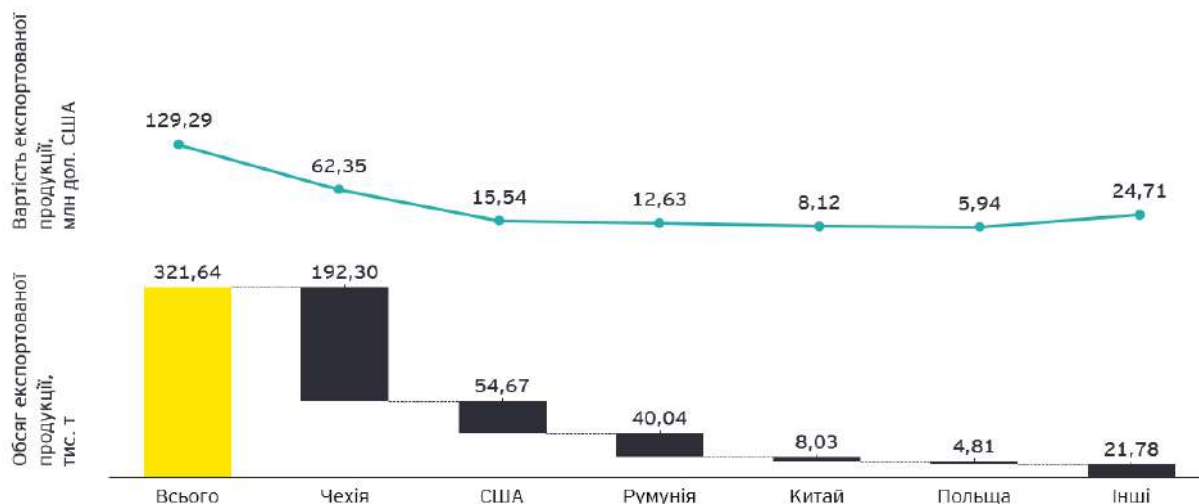
Таблиця 5.34: Виручка від реалізації товарної продукції власного видобутку підприємств галузі видобування руд титану у 2022 році¹⁹³

Підприємство	Обсяги видобування незбагаченої руди	Обсяги реалізації товарної продукції, тис. т	Виручка від реалізації товарної продукції на території України (без ПДВ), млн грн	Виручка від експорту товарної продукції, (без ПДВ), млн грн

5.4.4 Експорт та імпорт руд титану

Розвиток титанової галузі в Україні зіткнувся з низкою перешкод внаслідок повномасштабного вторгнення росії. Зокрема, руйнування ланцюгів постачання спричинило підвищення логістичних витрат, їх вартість зросла з 30-35 дол. США на 1 тунну до 120-150 дол. США на 1 тунну¹⁹⁴.

Експорт руд та концентратів титану у 2022 році склав 321,64 тис. т на загальну суму 129,29 млн дол. США. Всього експорт здійснювався у 34 країни, найбільше всього сировини було направлено в Чехію (59,79% від загального обсягу експорту).

 Малюнок 5.35: Обсяги експорту руд та концентратів титану за країнами в натуральних та грошових одиницях у 2022 р.¹⁹⁵

¹⁹³ Відповідно до інформації, наданої суттєвими підзвітними компаніями згідно з Законом України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» від 18 вересня 2018 року №2545-VIII і постановою КМУ від 23 вересня 2020 року №858 «Деякі питання забезпечення прозорості у видобувних галузях»

¹⁹⁴ Новина з офіційного сайту АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія», <https://www.umcc-titanium.com/>

¹⁹⁵ Державна митна служба, статистичний експорт та імпорт товарів 2022 р., <https://customs.gov.ua/en/statistika-ta-reiestri>

Імпорт руд та концентрат титану у 2022 р. залишався низьким, як і в попередніх роках, і склав 0,12 тис. т на загальну суму 0,20 млн дол. США. Сировина імпортувалась тільки з двох країн: Сенегалу та Туреччини.

Висновки до розділу

Титанову руду визначено стратегічною мінеральною сировиною, що має значний потенціал для розвитку високотехнологічних галузей промисловості як для України, так і ЄС. Державна служба геології та надр України не розкриває інформацію щодо балансових запасів титанових руд, що становлять державну таємницю. [REDACTED]

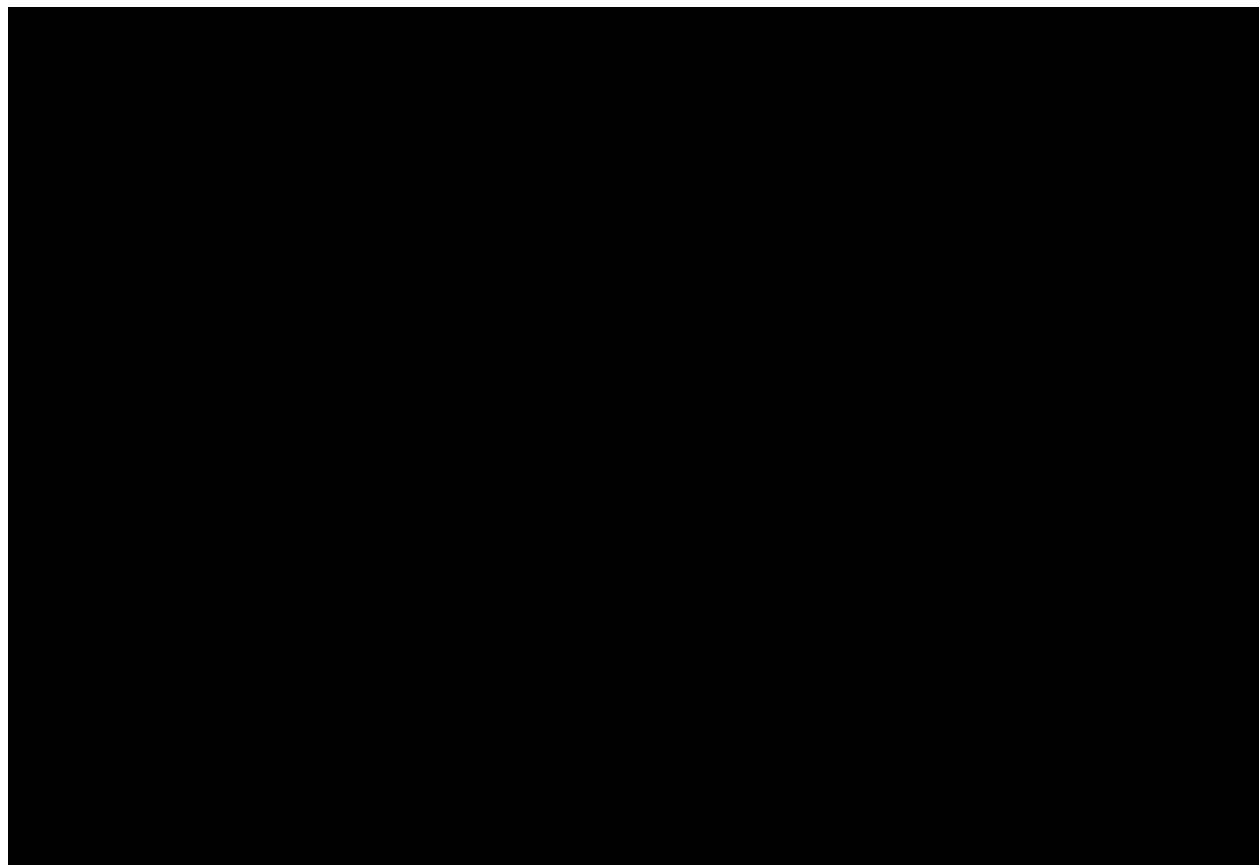
Експорт руд та концентратів титану становив 321,64 тис. т на загальну суму 129,29 млн дол. США. Імпорт руд та концентрат титану здійснювався лише з Сенегалу та Туреччини, і склав 0,12 тис. т.

5.5 Видобування руд марганцю

5.5.1 Запаси руд марганцю

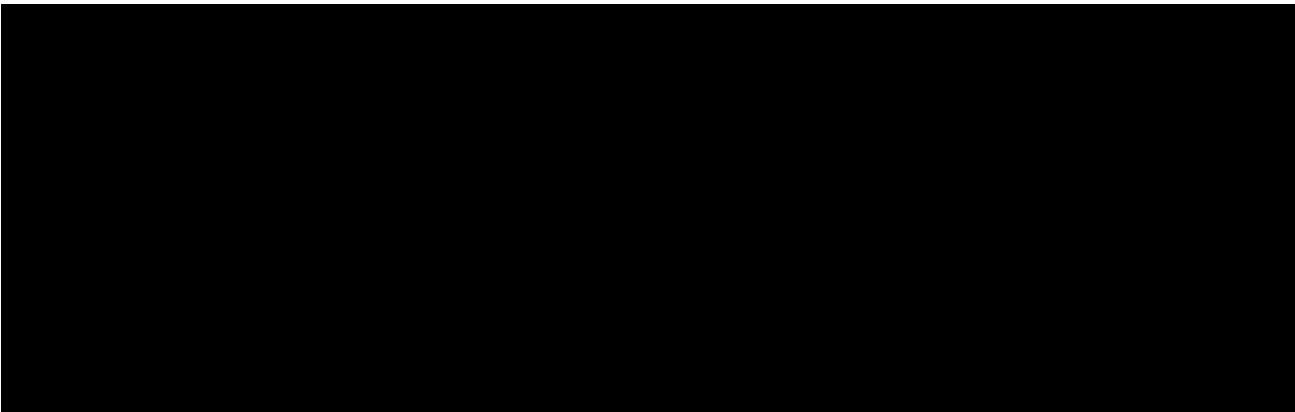

Виходячи з мінерального складу, розрізняють три промислових типи руд марганцю: карбонатні, оксидні, оксидно-карбонатні та змішані.

Малюнок 5.36: Географічне розташування районів залягання руд марганцю

Малюнок 5.37: Обсяги та динаміка зміни балансових запасів руд марганцю за областями України станом на 01.01.2022

5.5.2 Суттєві розвідувальні роботи

У зв'язку з провадженням воєнного стану на території України, видатки за бюджетною програмою 2704020 «Розвиток мінерально-сировинної бази», що передбачала фінансування геологічного вивчення надр, а також проведення пошукових і розвідувальних робіт (у т.ч. на неметалічні корисні копалини) були перенаправлені у резервний фонд державного бюджету¹⁹⁷. З огляду на відсутність фінансування, геологорозвідувальні роботи на родовищах руд марганцю у 2022 р. не проводились.

5.5.3 Обсяги та вартість продукції галузі видобування руд марганцю

5.5.3.1 Обсяги видобування руд марганцю

¹⁹⁶ За даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

¹⁹⁷ Постанова Кабінету Міністрів України від 10.03.2022 №245 «Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету», <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/245-2022-%D0%BF#Text>

Малюнок 5.38: Обсяги та динаміка зміни видобування руд марганцю в Україні у 2021-2022 рр.¹⁹⁸

5.5.3.2 Вартість продукції галузі видобування руд марганцю

Дезагреговані дані про вартість продукції галузі видобування руд марганцю відсутні в публічних джерелах інформації. За даними Держстату, галузь видобування руд металів (види економічної діяльності з кодом В07 «Добування металевих руд»), до якої входить галузь видобування руд марганцю, протягом 2022 р. реалізувала продукції загальною вартістю 114 480,6 млн грн¹⁹⁹ (без ПДВ та акцизу).

У якості альтернативного джерела інформації було використано дані, що були надані підзвітними компаніями через онлайн-платформу ІПВГ в рамках підготовки даного Звіту ІПВГ за 2022 р. У таблиці нижче наведено обсяги видобутої та реалізованої продукції галузі видобування марганцевих руд та збагачених продуктів з неї, а також дані про сумарну виручку (без урахування ПДВ), що отримали підзвітні компанії від реалізації цієї продукції у 2022 р.

¹⁹⁸ За даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

¹⁹⁹ Держстат, Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності, http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/pr/orp/orp_u/arh_orp_u.html

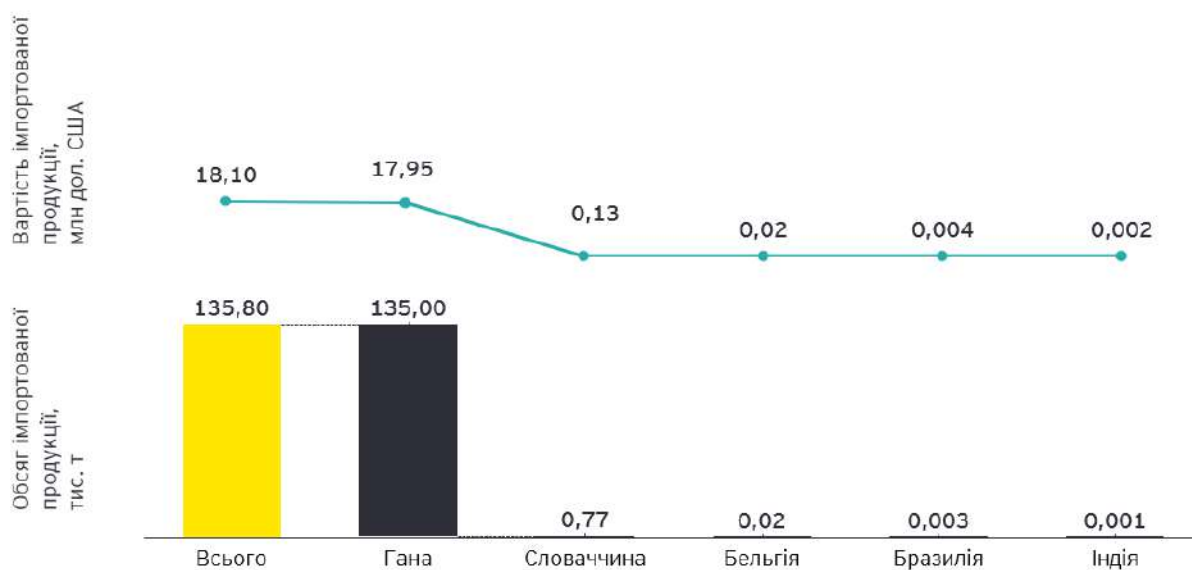
Таблиця 5.35: Виручка від реалізації товарної продукції власного видобутку підзвітними компаніями галузі видобування руд марганцю у 2022 році²⁰⁰

Підприємство	Обсяги видобування незбагаченої руди, тис. т	Обсяги реалізації товарної продукції, тис. т	Виручка від реалізації товарної продукції на території України (без ПДВ), млн грн	Виручка від експорту товарної продукції (без ПДВ), млн грн
[Redacted content]				

5.5.4 Експорт та імпорт руд марганцю

Протягом 2022 р. Україна не постачала марганцеву руду і концентрат на експорт.²⁰¹

Обсяг імпорту руд марганцю у 2022 р. становив 135,80 тис. т вартістю 18,10 млн дол. США. Більша частина обсягу імпорту руд марганцю, а саме 99,41%, було імпортовано з Гани.

Малюнок 5.39: Обсяги імпорту руд та концентратів марганцю за країнами в натуральних та грошових одиницях у 2022 р.²⁰²

Висновки до розділу

²⁰⁰ Відповідно до інформації, наданої суттєвими підзвітними компаніями згідно з Законом України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» від 18 вересня 2018 року №2545-VIII і постановою КМУ від 23 вересня 2020 року №858 «Деякі питання забезпечення прозорості у видобувних галузях»

²⁰¹ Мінпром – Україна продовжила мінімальний імпорт марганцевих руд, <https://minprom.ua/news/294501.htm>

²⁰² Державна митна служба, статистичний експорт та імпорт товарів 2022 р., <https://customs.gov.ua/en/statistika-ta-reiestri>

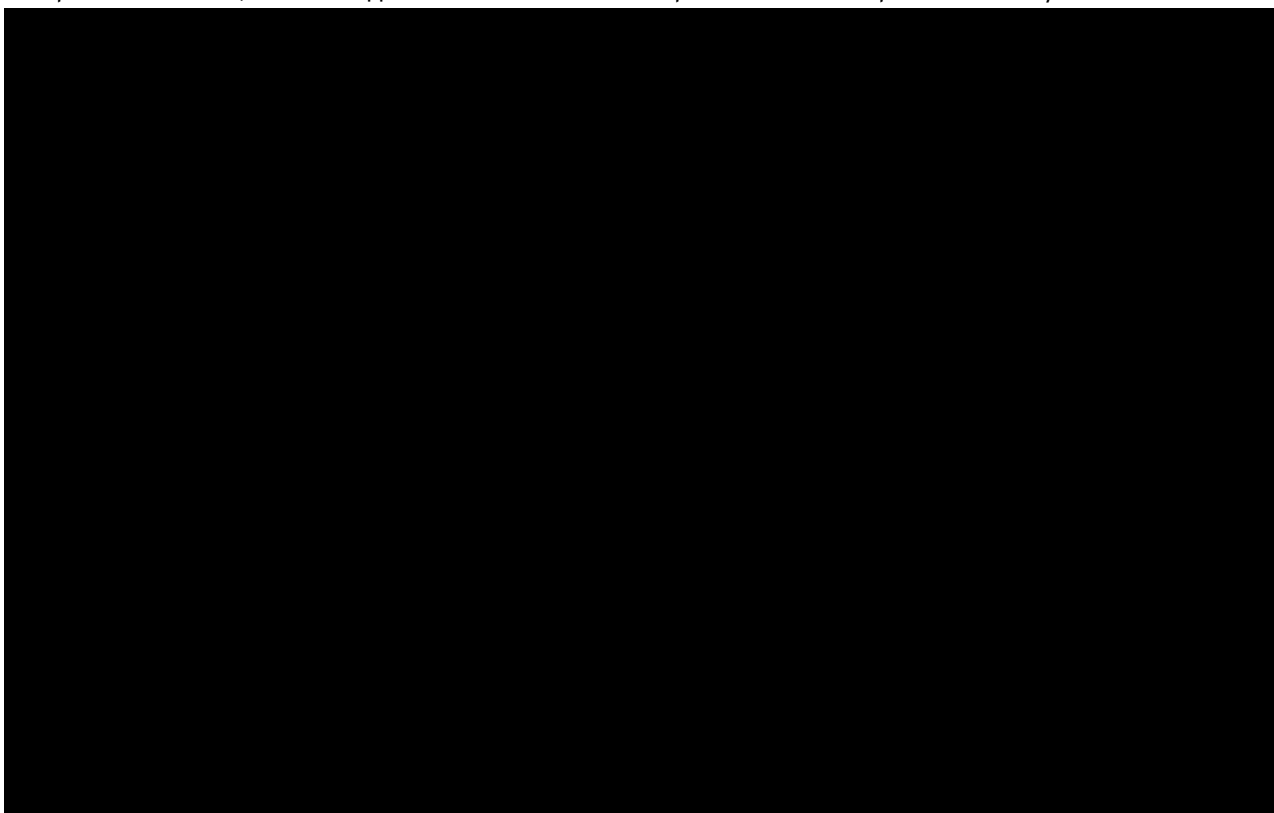
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Експорт руд марганцю та концентратів у 2022 р. не здійснювався. Імпорт руд марганцю у 2022 р. становив 135,80 тис. т загальною вартістю 18,10 млн дол. США.

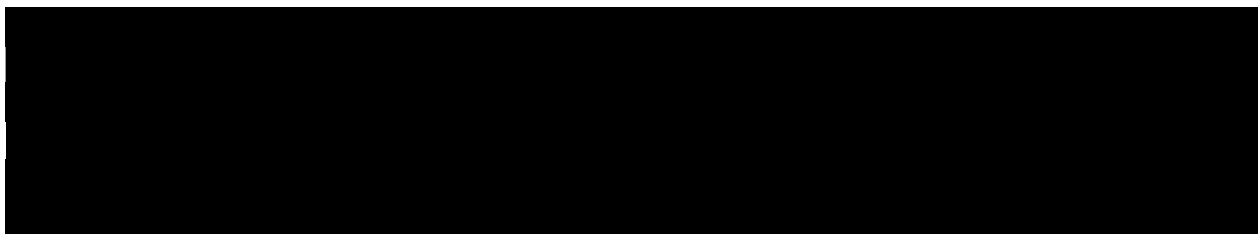
5.6 Видобування глин вогнетривких

5.6.1 Запаси глин вогнетривких

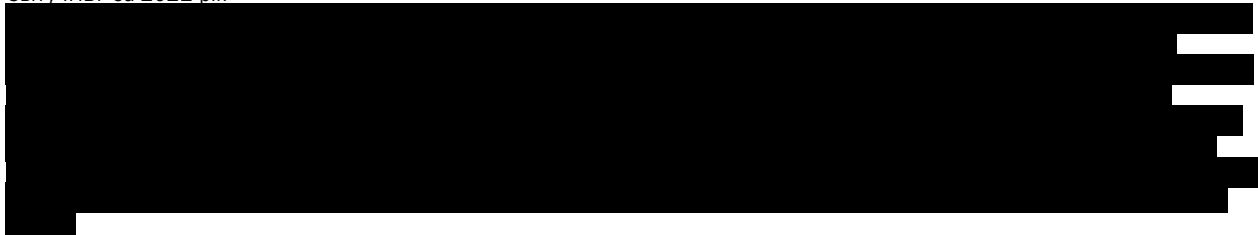
Висока пластичність і дисперсність глин для вогнетривів визначають її застосування у галузях тонкої кераміки та електрокераміки, створення синтетичного каучуку, в скляній, фарфоро-фаянсовій промисловості, а також для виготовлення спеціальних вогнетривких капсул²⁰³.

Малюнок 5.40: Схематичне зображення розташування родовищ глин вогнетривких на території України

²⁰³ За даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

Малюнок 5.41: Структура балансових запасів глин вогнетривких за областями України станом на 01.01.2022 та 01.01.2023²⁰⁵

5.6.2 Суттєві розвідувальні роботи

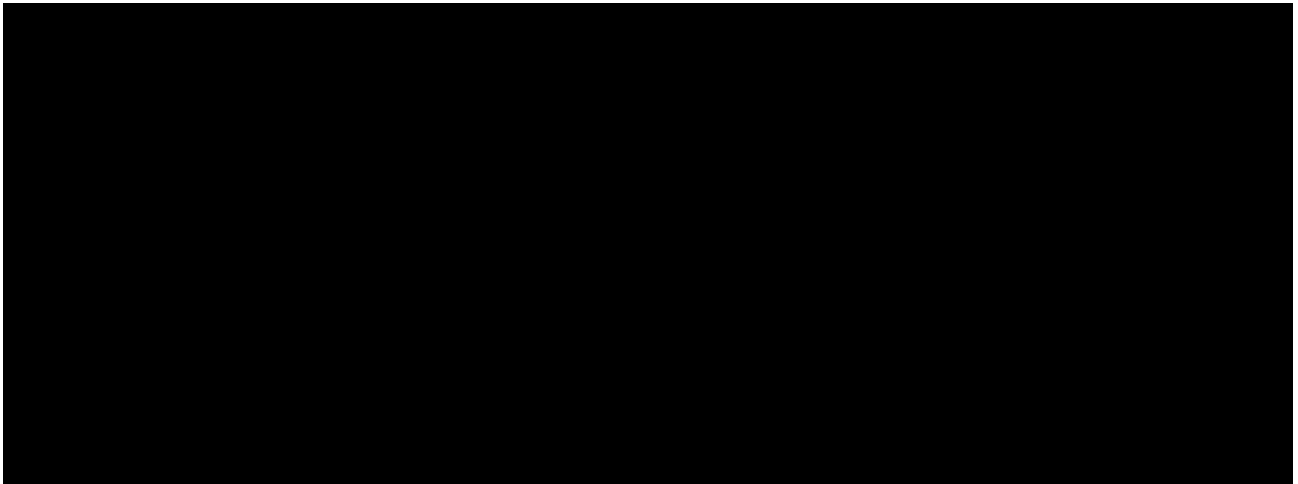
У зв'язку з провадженням воєнного стану на території України, видатки за бюджетною програмою 2704020 «Розвиток мінерально-сировинної бази», що передбачала фінансування геологічного вивчення надр, а також проведення пошукових і розвідувальних робіт (у т.ч. на неметалічні корисні копалини) були перенаправлені у резервний фонд державного бюджету. З огляду на відсутність фінансування, геологорозвідувальні роботи на родовищах глин вогнетривких у 2022 р. не проводились. Протягом 2022 року не було призупинено жодного дозволу на видобування глин вогнетривких.

5.6.3 Обсяги та вартість продукції галузі видобування глин вогнетривких

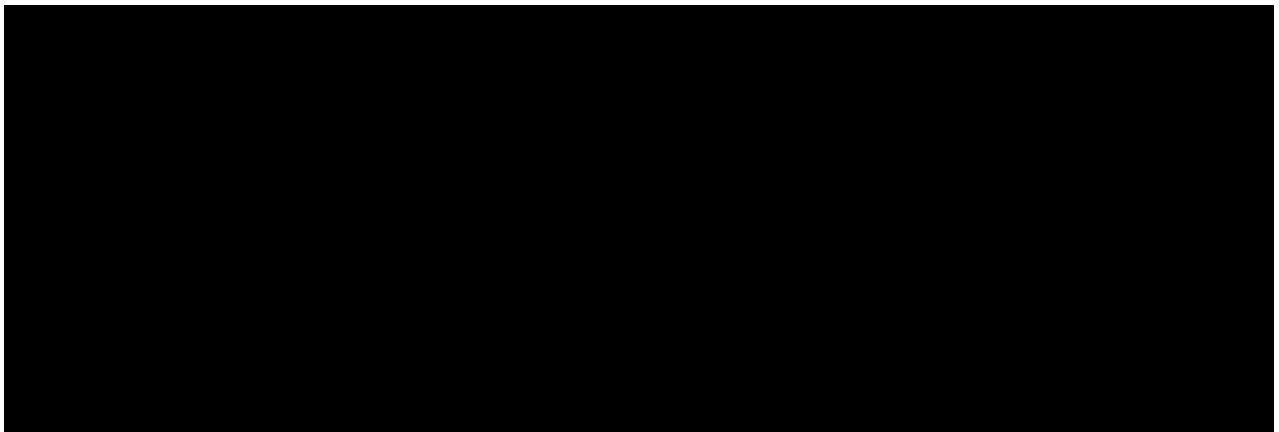
5.6.3.1 Обсяги видобування глин вогнетривких

²⁰⁵ За даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

Малюнок 5.42: Динаміка обсягів видобування глин вогнетривких в Україні у 2011-2022 рр.²⁰⁶

Малюнок 5.43: Обсяги видобування глин вогнетривких в Україні за областями у 2022 році²⁰⁷

5.6.3.2 Вартість продукції галузі видобування глин вогнетривких

Відповідно до даних Держстату, протягом 2022 р. за категорією видів економічної діяльності «Добування каменю, піску та глини» (код КВЕД-2010 – В08.1), до якої входить галузь видобування глин вогнетривких, було реалізовано продукцію загальною вартістю

²⁰⁶ За даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

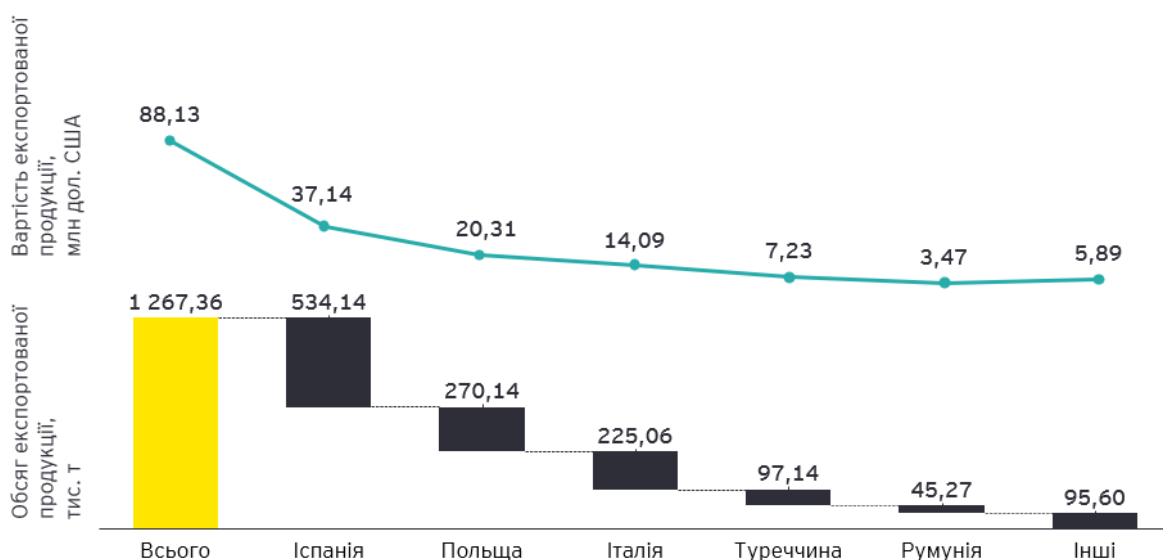
²⁰⁷ За даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

11 666,30 млн грн²⁰⁸. Деагреговані дані щодо реалізації продукції видобутку глини вогнетривких у публічному доступі відсутні.

5.6.4 Експорт та імпорт глини вогнетривких

Облік даних про експорт та імпорт в Україні ведеться за допомогою Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД). Варто зазначити, що за попередні роки дані по імпорту та експорту глини вогнетривких відповідав коду УКТЗЕД 2508 30 00 00 відповідно до даних Держстату. Однак, у 2022 р. інформація була взята з ДМС, яка надає дані по загальній групі УКТЗЕД 2508, що включає інші глини (крім спучених глини товарної позиції 6806), андалузит, кіаніт і силіманіт, кальциновані або некальциновані; муліт; землі шамотні або динасові.²⁰⁹

Обсяг експорту глини вогнетривких у 2022 р. становив 1 267,36 тис. т, а його вартість – 88,13 млн дол. США. Всього експорт здійснювався у 28 країн. В Іспанію та Польщу було експортовано найбільший обсяг сировини, а саме – 42,15% та 21,32% відповідно.

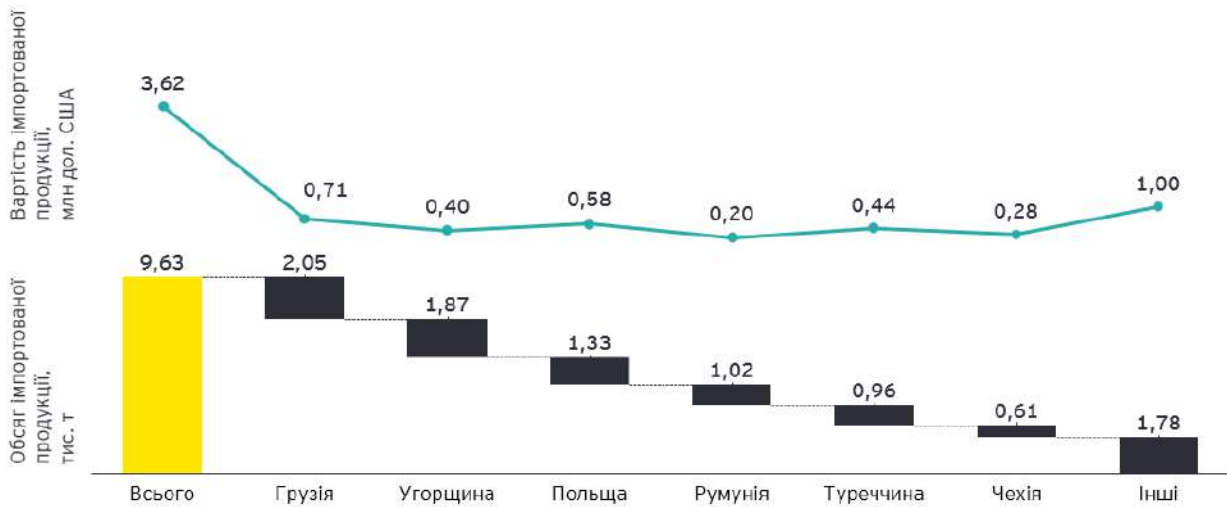
Малюнок 5.44: Обсяги експорту глини вогнетривких за країнами в натуральних та грошових одиницях у 2022 р.²¹⁰

Обсяг імпорту глини вогнетривких у 2022 р. склав 9,63 тис. т, на загальну суму 3,62 млн дол. США. Всього імпорт здійснювався з 25 країн. Найбільше сировини було імпортовано з Грузії (21,34% від загального обсягу імпорту).

²⁰⁸ Держстат, Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності у 2022 році (без ПДВ та акцизу), https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/pr/orp/orp_u/arh_orp_u.html

²⁰⁹ Українська класифікація товарів ЗЕД, <https://qopro.com.ua/uk/uktzed/2508>

²¹⁰ Державна митна служба, статистичний експорт та імпорт товарів 2022 р., <https://customs.gov.ua/en/statistika-ta-reiestri>

Малюнок 5.45: Обсяги імпорту глин вогнетривких за країнами в натуральних та грошових одиницях у 2022 р.²¹¹

Висновки до розділу

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Експорт глин вогнетривких в 2022 р. склав 1 267,36 тис. т, а його вартість – 88,13 млн дол. США. Імпорт глин вогнетривких склав 9,63 тис. т на суму 3,62 млн дол. США.

²¹¹ Державна митна служба, статистичний експорт та імпорт товарів 2022 р., <https://customs.gov.ua/en/statistika-ta-reiestri>

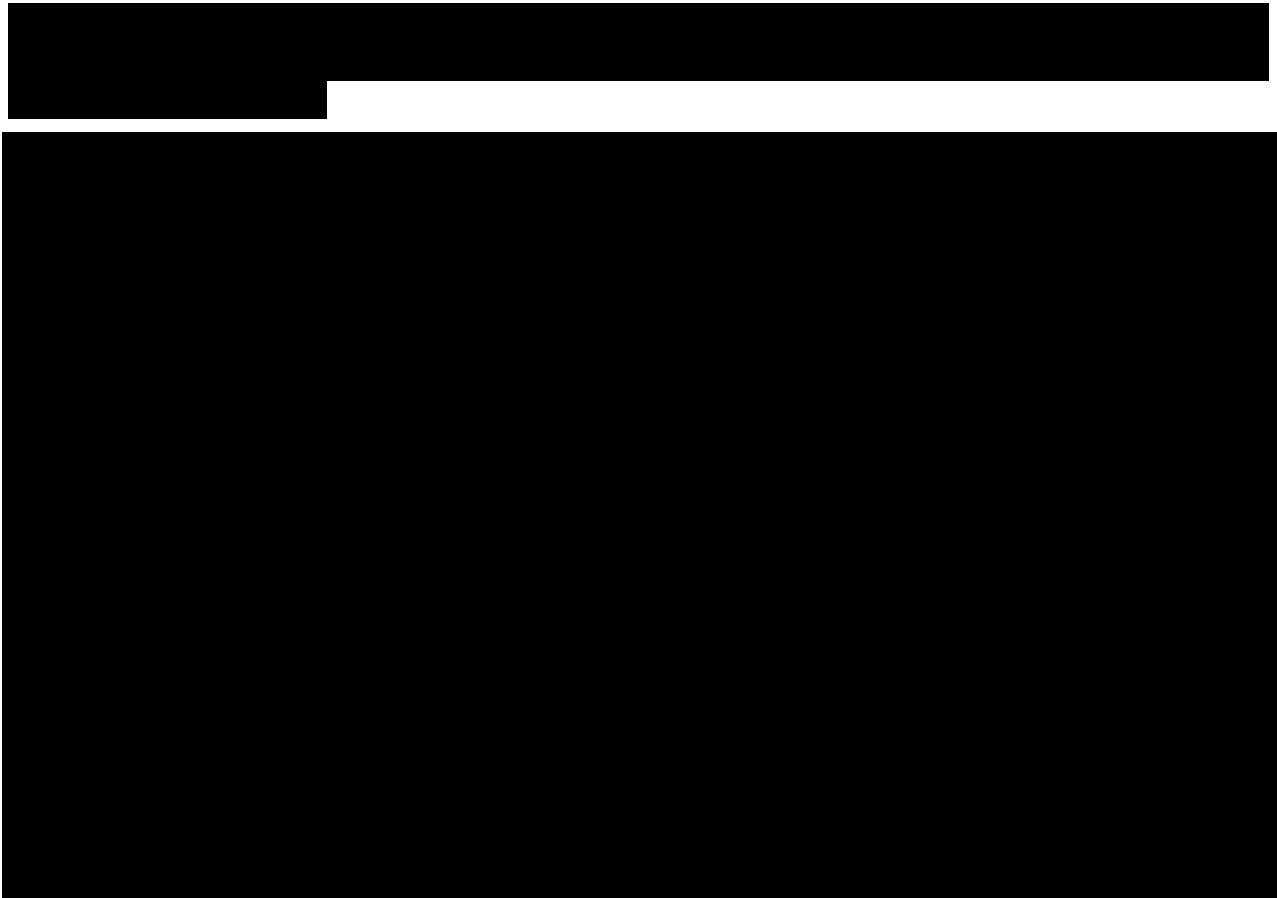
5.7 Видобування глин тугоплавких

5.7.1 Запаси глин тугоплавких

Малюнок 5.46: Розташування родовищ глин тугоплавких в Україні

Малюнок 5.47: Структура балансових запасів глин тугоплавких за областями України, млн т²¹³

5.7.2 Суттєві розвідувальні роботи

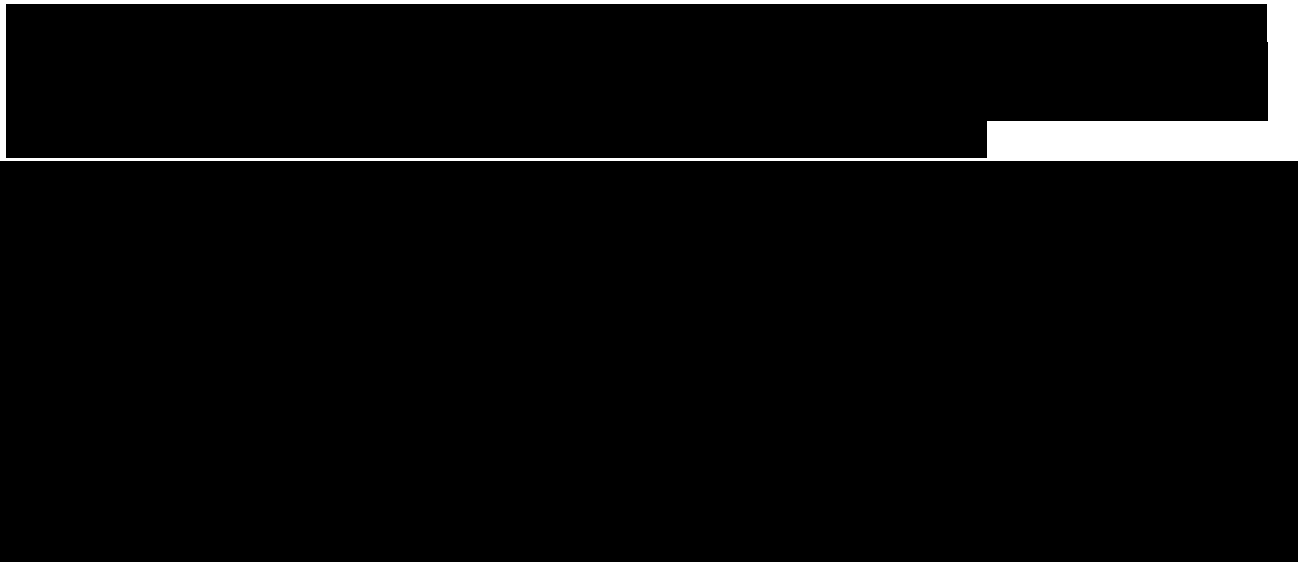
У зв'язку з провадженням воєнного стану на території України, видатки за бюджетною програмою 2704020 «Розвиток мінерально-сировинної бази», що передбачала фінансування геологічного вивчення надр, а також проведення пошукових і розвідувальних робіт (у т.ч. на неметалічні корисні копалини) були перенаправлені у резервний фонд державного бюджету²¹⁴. З огляду на відсутність фінансування, геологорозвідувальні роботи у 2022 р. не проводились.

²¹⁴ Постанова Кабінету Міністрів України від 10.03.2022 №245 «Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету», <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/245>

5.7.3 Обсяги та вартість продукції галузі видобування глин тугоплавких

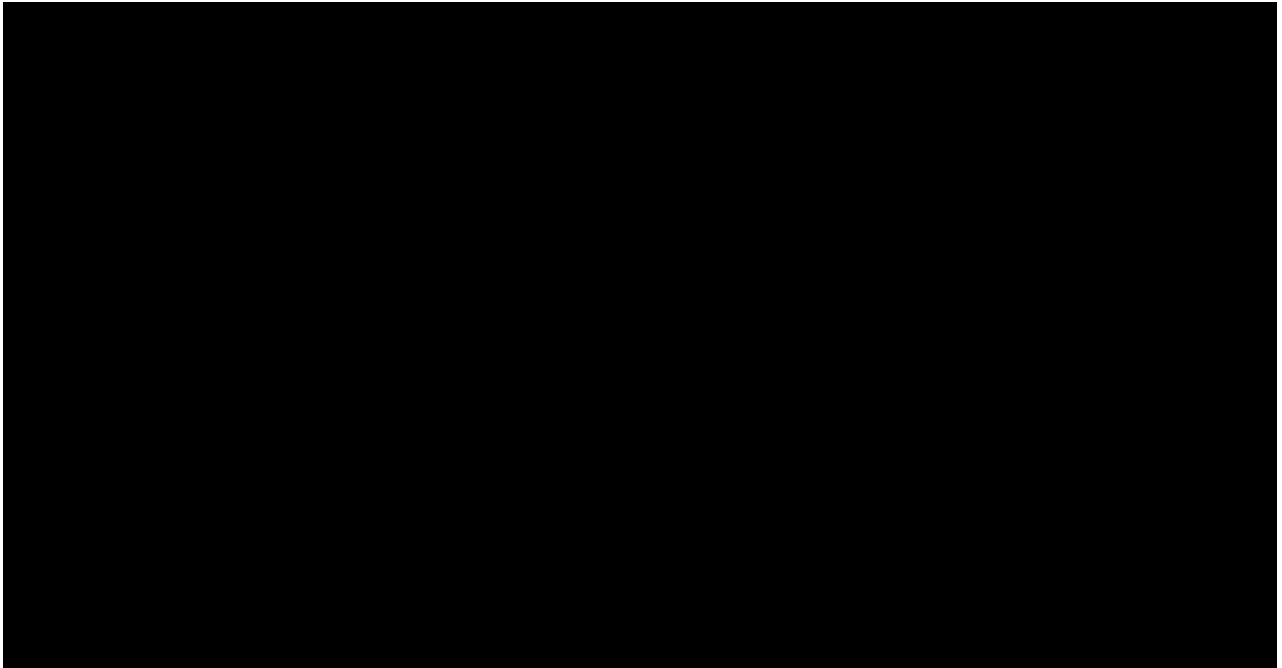
5.7.3.1 Обсяги видобування глин тугоплавких

Малюнок 5.48: Динаміка обсягів видобування глин тугоплавких в Україні за період 2010-2022 рр.²¹⁵

²¹⁵ Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

Малюнок 5.49: Обсяги та динаміка змін видобування глин тугоплавких за період 2021-2022 рр.²¹⁶

5.7.3.2 Вартість продукції галузі видобування глин тугоплавких

Галузь видобування глин тугоплавких підпадає під вид економічної діяльності Секції В, розділ 8 «Добування каменю, піску та глини» (код КВЕД В08.1). Згідно агрегованих даних Державної служби статистики України, загальна вартість реалізованої продукції за цим розділом становить 11 666,30 млн грн²¹⁷.

5.7.4 Експорт та імпорт глин тугоплавких

За повідомленням Державної служби статистики України, у зв'язку з запровадженням воєнного стану та прийняттям Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни»²¹⁸, інформація щодо зовнішньої торгівлі у 2022 р. публікується в обмеженому обсязі.

Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД) не передбачає ідентифікацію категорії товарів у галузі видобування глин тугоплавких. Тому, аналіз обсягів експорту та імпорту глин тугоплавких у 2022 р. не проводився.

²¹⁶ Згідно з даними ДНВП «Геоінформ Україна», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

²¹⁷ Офіційний сайт Державної служби статистики України, Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності у 2022 році (без ПДВ та акцизу), ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/pr/orp/orp_u/arh_orp_u.html

²¹⁸ Закон України від 03.03.2022 №2115-IX «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни», <https://tax.gov.ua/zakonodavstvo/podatkove-zakonodavstvo>

Висновки до розділу

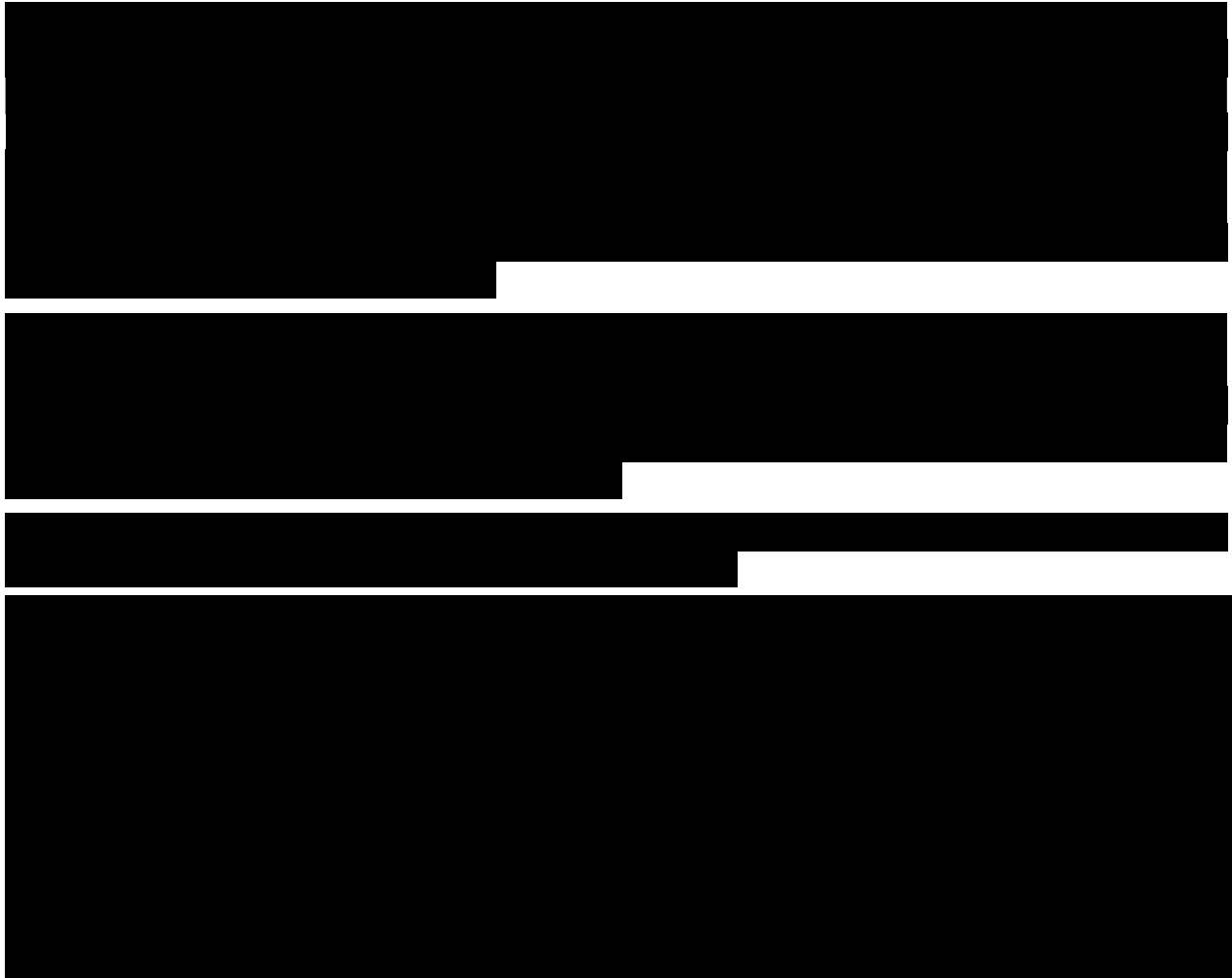
[Redacted text block]

[Redacted text block]

Забезпеченість запасами глин тугоплавких, за умови збереження обсягів видобування на рівні 2022 р., складає 695 років.

5.8 Видобування піску кварцового

5.8.1 Запаси піску кварцового

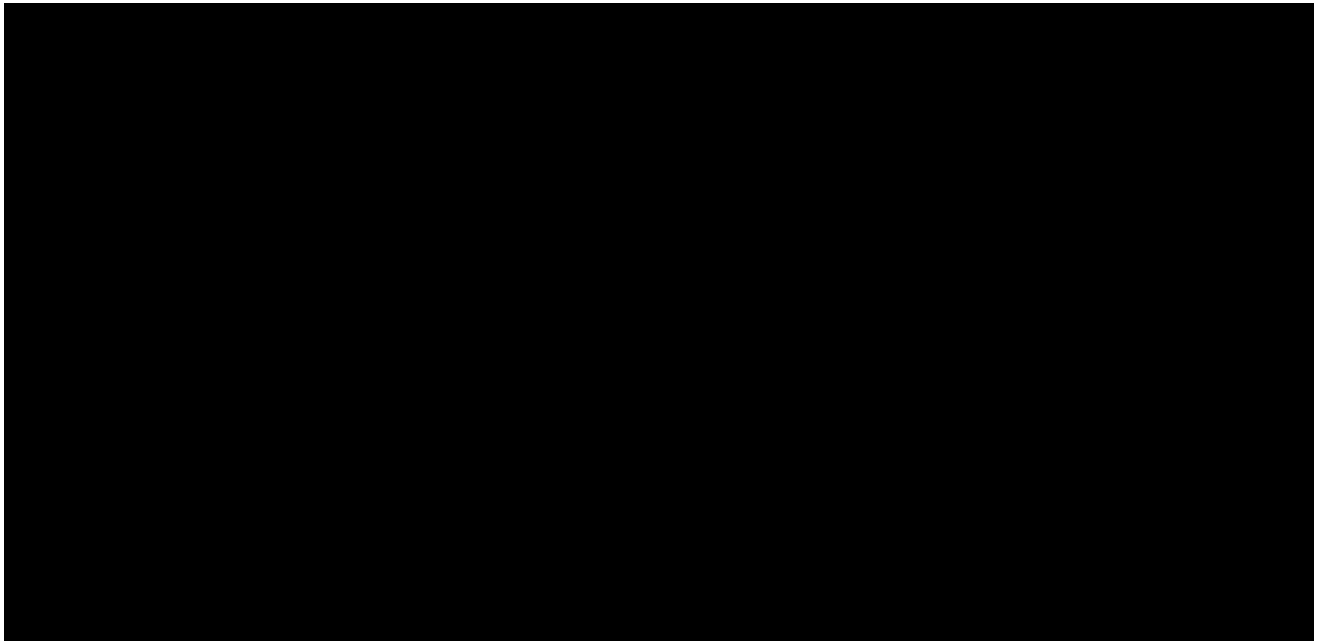
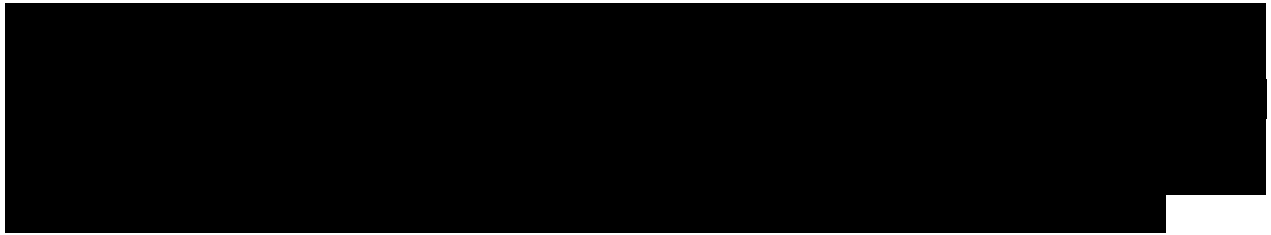
Малюнок 5.50: Обсяги балансових запасів сировини скляної, 2017-2022 рр.²²²

²¹⁹ Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

²²⁰ З яких 222,26 млн т піску кварцового та 20,73 млн т ліпариту

²²¹ Під час аналізу даних ДНВП «Геоінформ України» щодо обсягів балансових запасів піску кварцового, було помічено що у Держбалансі корисних копалин за 2022 р. відсутні будь-які записи про наявність балансових запасів піску кварцового на родовищах Білокриницьке, Биківське (ділянка Брачківська), Городницьке у Житомирській обл., на родовищах Буряківське та Білогір'ївське в Запорізькій обл., родовищі Москалівське (ділянка Північно-Західна) в Івано-Франківській обл., родовищі Бабінецьке (ділянка Берестянка та Здвижівка) в Київській обл., родовищі Березнівське в Рівненській обл. та родовищі Грибово-руднянське у Чернігівській обл. Також за родовищем Задвір'ївське (Львівська обл., родовище не розробляється) обсяг запасів піску кварцового у 2022 р. відрізняється від даних 2021 р. хоча видобування за родовищем не спостерігалось. Незалежним адміністратором було направлено уточнюючий запит до Держгеонадр щодо прогалин та неточностей у даних Держбалансів. На момент підготовки Звіту ІПВГ 2022, Незалежним адміністратором не було отримано інформації щодо коригувань. У зв'язку з цим, Незалежним адміністратором були зроблені припущення що обсяги балансових запасів (A+B+C1) за вищезгаданими родовищами не зазнали змін порівняно із 2021 р., та сумарно за усіма перерахованими ділянками склали 38 896,71 тис. т.

²²² Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

Малюнок 5.51: Обсяги балансових запасів сировини скляної за областями України станом на 01.01.2023 року²²³

5.8.2 Суттєві розвідувальні роботи

У зв'язку з провадженням воєнного стану на території України, видатки за бюджетною програмою 2704020 «Розвиток мінерально-сировинної бази», що передбачала фінансування геологічного вивчення надр, а також проведення пошукових і розвідувальних робіт (у т.ч. на неметалічні корисні копалини) були перенаправлені у резервний фонд державного бюджету²²⁴. З огляду на відсутність фінансування, геологорозвідувальні роботи на родовищах піску кварцового та ліпариту у 2022 р. не проводились.

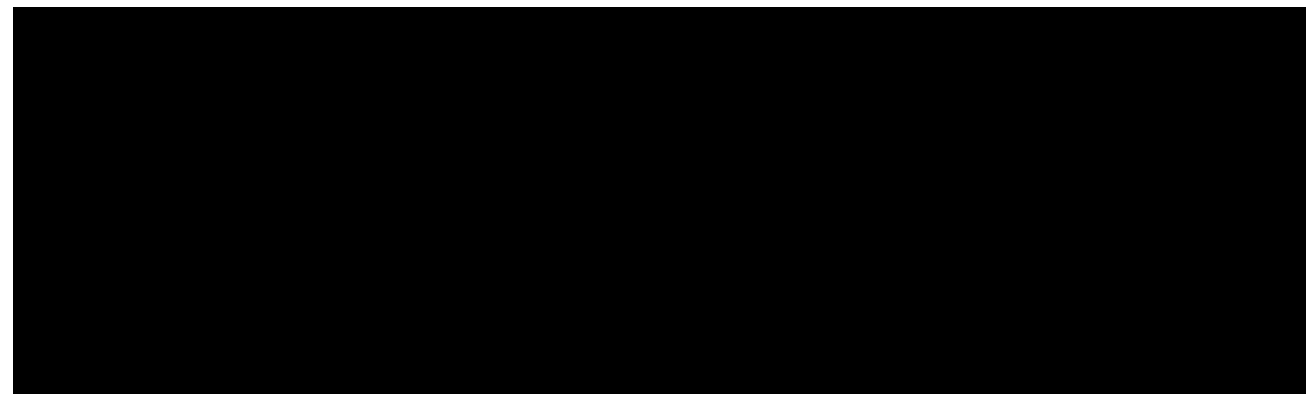
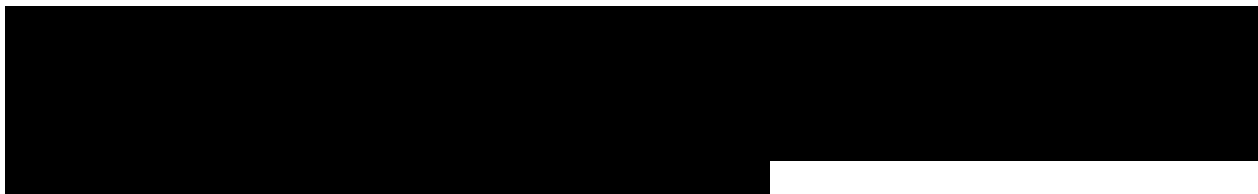
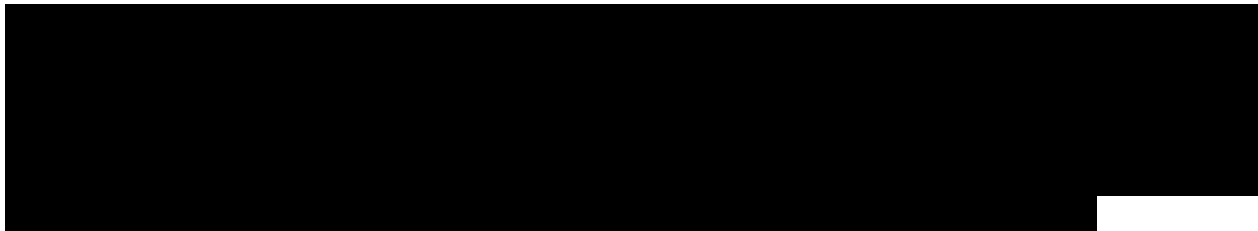

²²³ Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

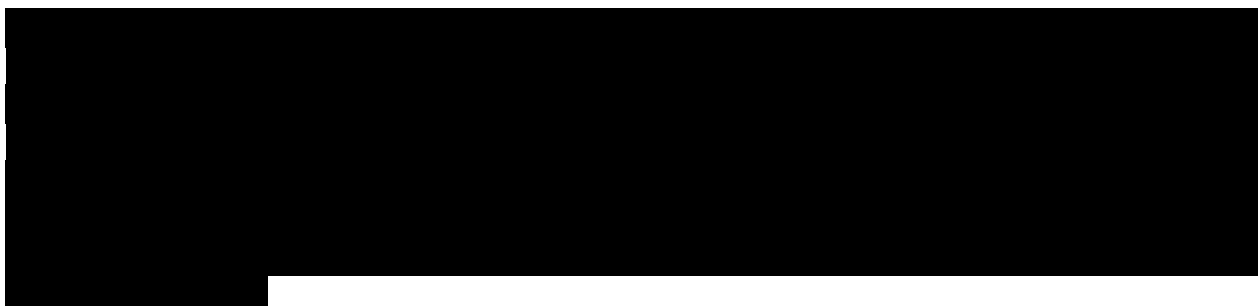
²²⁴ Постанова Кабінету Міністрів України від 10.03.2022 №245 «Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету», <https://zakon.rada.gov.ua/laws/245>

5.8.3 Обсяги та вартість продукції галузі видобування піску кварцового

5.8.3.1 Обсяги видобування піску кварцового

Малюнок 5.52: Динаміка обсягів видобування піску кварцового в Україні у 2010-2022 рр.²²⁵

²²⁵ Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

Малюнок 5.53: Структура обсягів та динаміка зміни видобування піску кварцового за областями України у 2021-2022 рр.²²⁶

5.8.3.2 Вартість продукції галузі видобування піску кварцового

Відповідно до даних Держстату, протягом 2022 р. за категорією видів економічної діяльності «Добування каменю, піску та глини» (код КВЕД-2010 В08.1), до якої входить галузь видобування піску кварцового, було реалізовано продукцію загальною вартістю 11 666,30 млн грн²²⁷. Загальна вартість реалізованої продукції за даним видом діяльності скоротилася у 3 рази порівняно з 2021 р. (35 314,80 млн грн). У публічних джерелах дезагреговані дані про окрему вартість продукції галузі видобування піску кварцового відсутні.

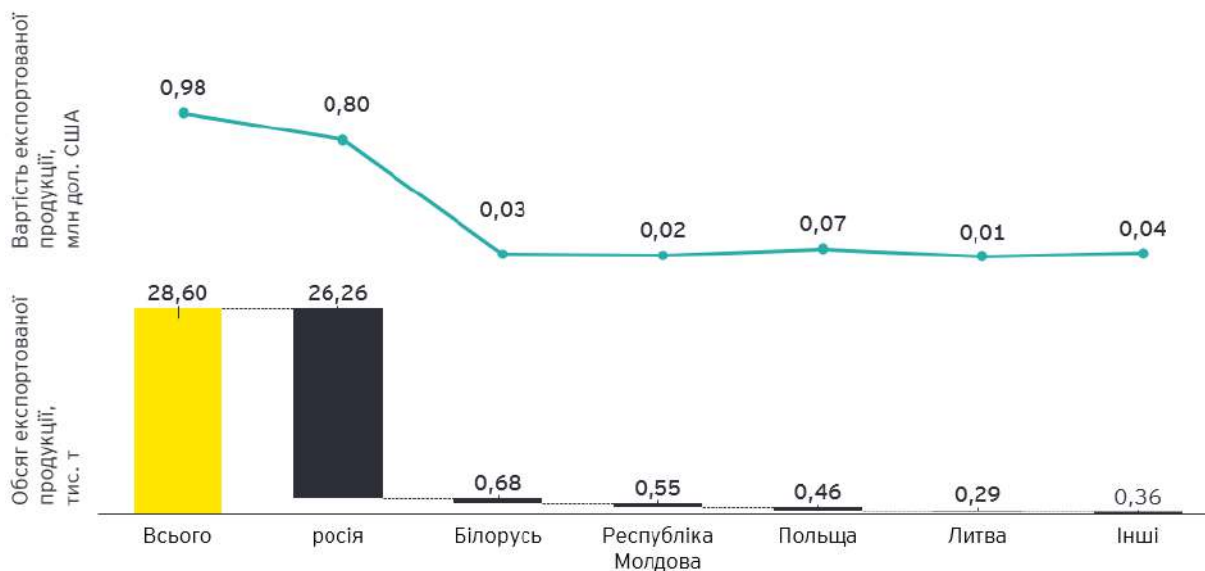
5.8.4 Експорт та імпорт піску кварцового

Відповідно до Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД), виокремлення категорії товарів для галузі видобування піску кварцового не передбачається. Відповідно до даних ДМС піски кварцові входять в групу УКТЗЕД 2505100000 - піски кремнеземні і піски кварцові.

²²⁶ Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

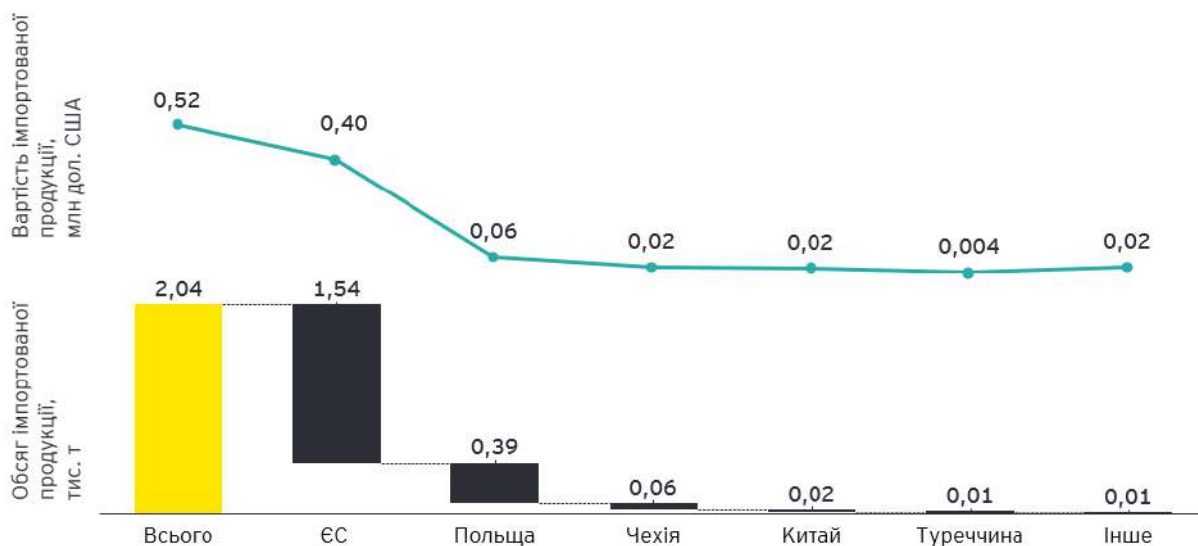
²²⁷ Держстат, Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності у 2022 році (без ПДВ та акцизу), https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/pr/orp/orp_u/arh_orp_u.html

У 2022 році експорт пісків кремнеземних і пісків кварцових склав 28,60 тис. т на загальну суму 0,98 млн дол. США. Найбільше сировини було експортовано в росію (91,81% загального обсягу експорту).

Малюнок 5.54: Обсяги експорту пісків кремнеземних та пісків кварцових в натуральних та грошових одиницях у 2022 р.²²⁸

Імпорт пісків кремнеземних і пісків кварцових склав 2,04 тис. т вартістю 0,52 млн дол. США. Найбільше обсягів сировини було імпортовано з Польщі (19,02%) та загалом з країн ЄС (75,76%).

Малюнок 5.55: Обсяги імпорту пісків кремнеземних та пісків кварцових в натуральних та грошових одиницях у 2022 р.²²⁹

²²⁸ Державна митна служба, статистичний експорт та імпорт товарів 2022 р., <https://customs.gov.ua/en/statistika-ta-reiestri>

²²⁹ Державна митна служба, статистичний експорт та імпорт товарів 2022 р., <https://customs.gov.ua/en/statistika-ta-reiestri>

Висновки до розділу

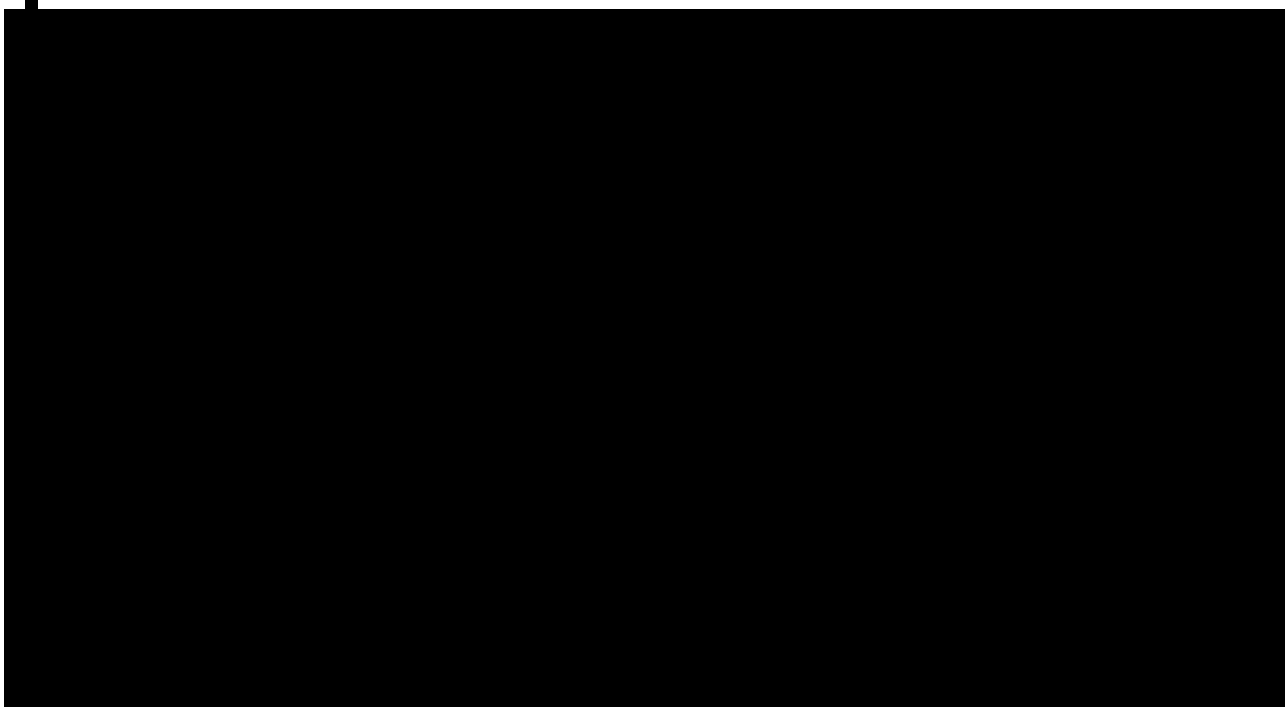
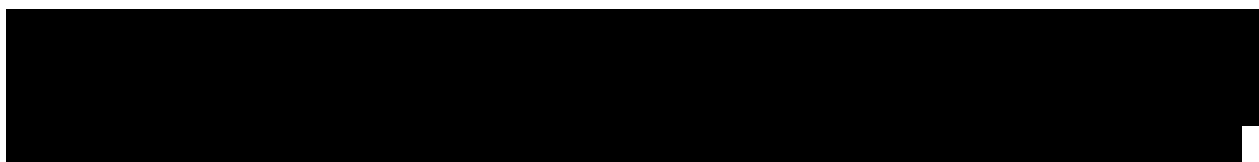
Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 10.03.2022 №245 «Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету» геологорозвідувальні роботи на родовищах піску кварцового та ліпариту, у межах реалізації «Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року», затвердженої Законом України від 21.04.2011 №3268-VI, у 2022 році не проводились.

Експорт пісків кремнеземних і пісків кварцових у 2022 році склав 28,60 тис. т на загальну суму 0,98 млн дол. США. Імпорт пісків кремнеземних і пісків кварцових склав 2,04 тис. т вартістю 0,52 млн дол. США.

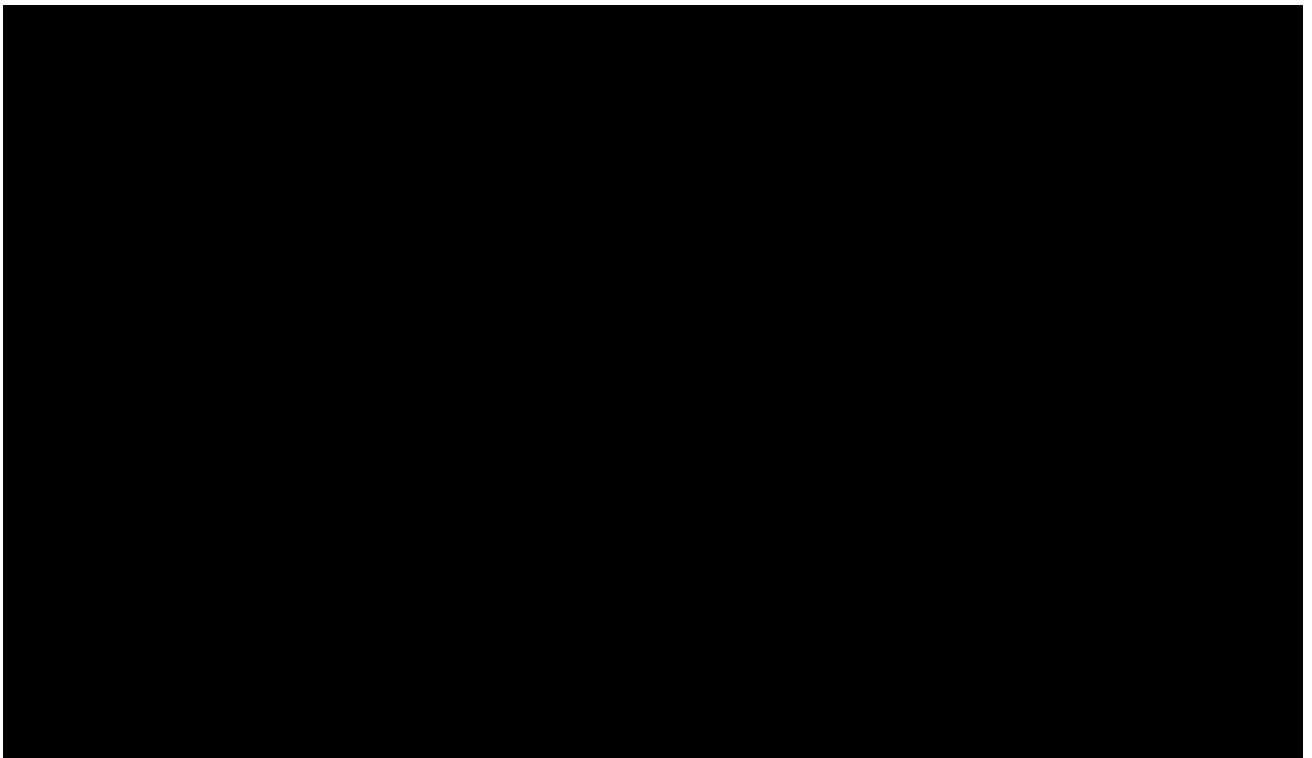
5.9 Видобування каміння будівельного

5.9.1 Запаси каміння будівельного

Малюнок 5.56: Структура та динаміка змін обсягів запасів каміння будівельного за областями України станом на 01.01.2022 і 01.01.2023 рр., млн куб. м²³¹

Малюнок 5.57: Структура та динаміка змін балансових запасів каміння будівельного за його геолого-промисловими типами станом на 01.01.2022 і 01.01.2023, млн куб. м²³²

В розрізі геолого-промислових типів, значна частина балансових запасів каміння будівельного у 2022 р. припадала на пісковик (8,90%), гнейс (6,62%), мігматит (4,96%), вапняк (4,67%), кварцит (4,54%) та на граніто-мігматитні поклади (4,22%).

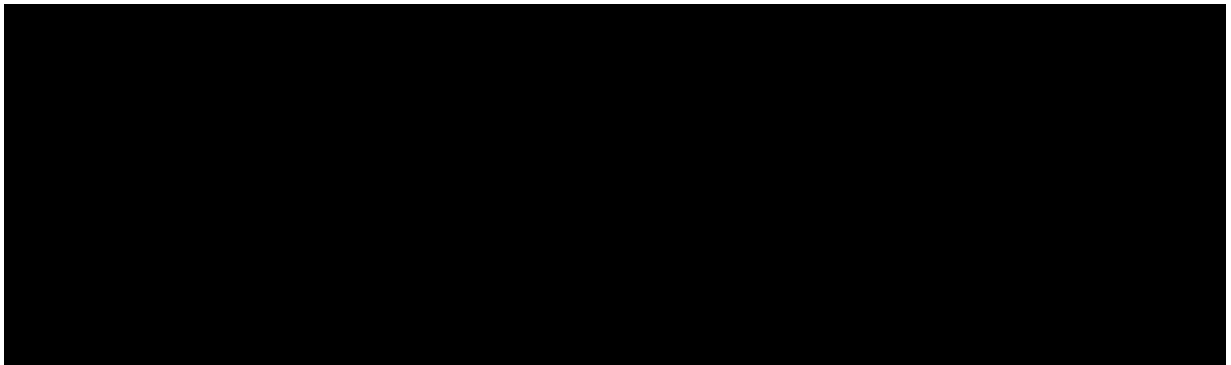
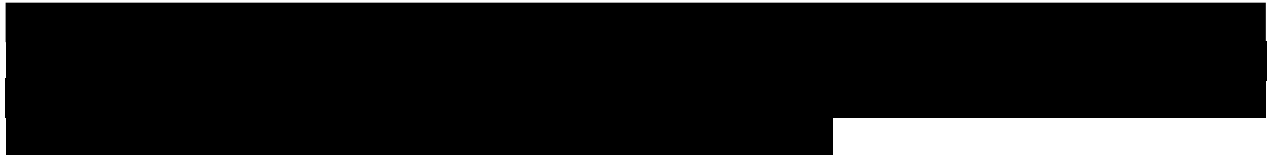
²³² Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік, скориговано Незалежним адміністратором у зв'язку зі зміною підходу відображення геолого-промислових типів каміння будівельного для окремих родовищ у Державному балансі запасів корисних копалин України

5.9.2 Суттєві розвідувальні роботи

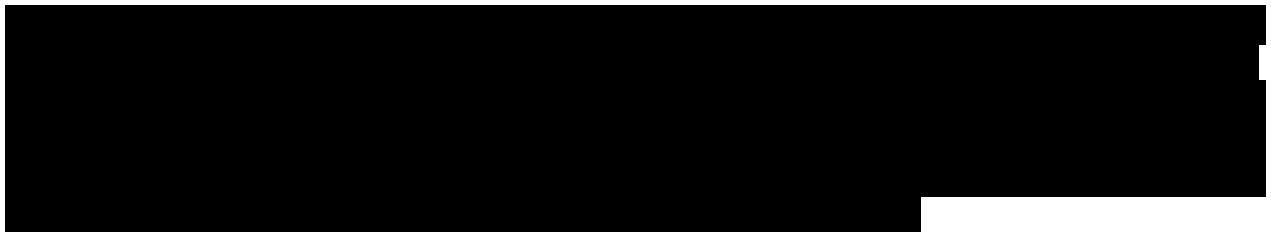
У зв'язку з провадженням воєнного стану на території України, видатки за бюджетною програмою 2704020 «Розвиток мінерально-сировинної бази», що передбачала фінансування геологічного вивчення надр, а також проведення пошукових і розвідувальних робіт (у т.ч. на неметалічні корисні копалини) були перенаправлені у резервний фонд державного бюджету²³³. З огляду на відсутність фінансування, геологорозвідувальні роботи державними геологічними службами у 2022 році не проводились.

5.9.3 Обсяги та вартість продукції галузі видобування каміння будівельного

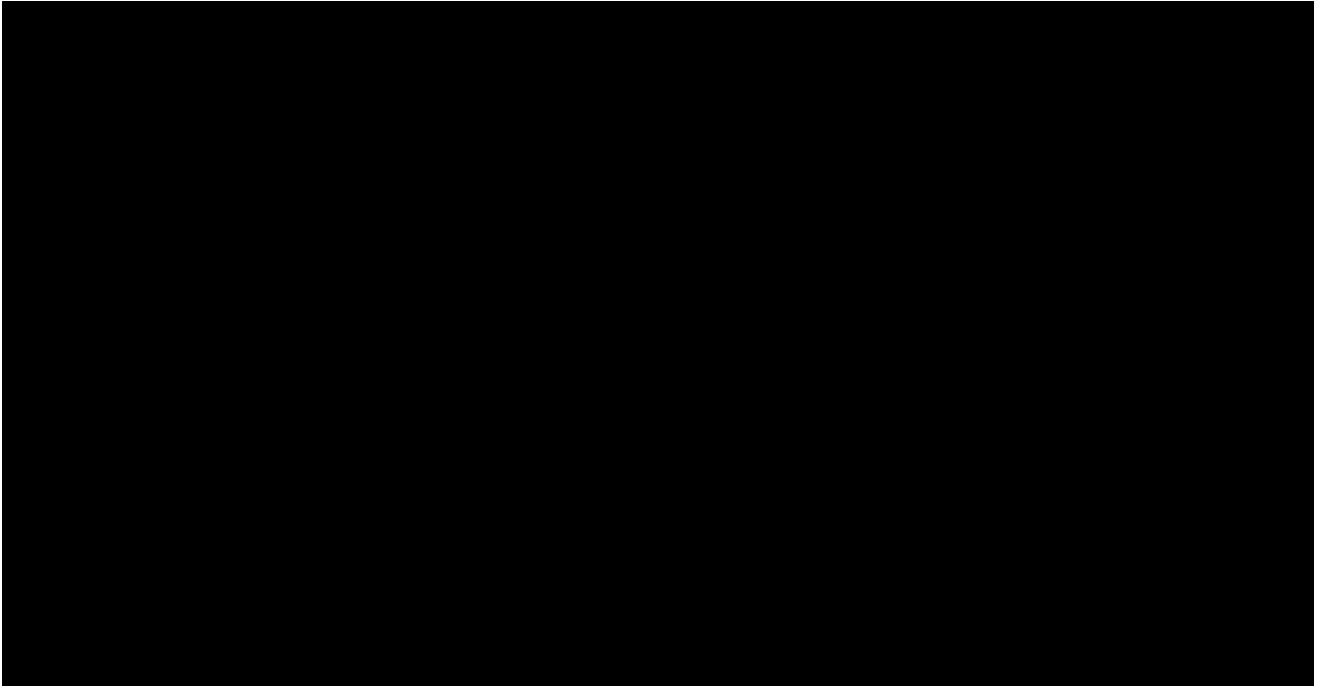
5.9.3.1 Обсяги видобування каміння будівельного

Малюнок 5.58: Обсяги видобування каміння будівельного у 2015-2022 рр., тис. куб. м

²³³ Постанова Кабінету Міністрів України від 10.03.2022 №245 «Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету», <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/245>

Малюнок 5.59: Структура обсягів видобування каміння будівельного за його геолого-промисловими типами в 2021-2022 рр., тис. куб. м²³⁴

Малюнок 5.60: Обсяги видобування каміння будівельного за областями України у 2022 р., тис. куб. м²³⁵

²³⁴ Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

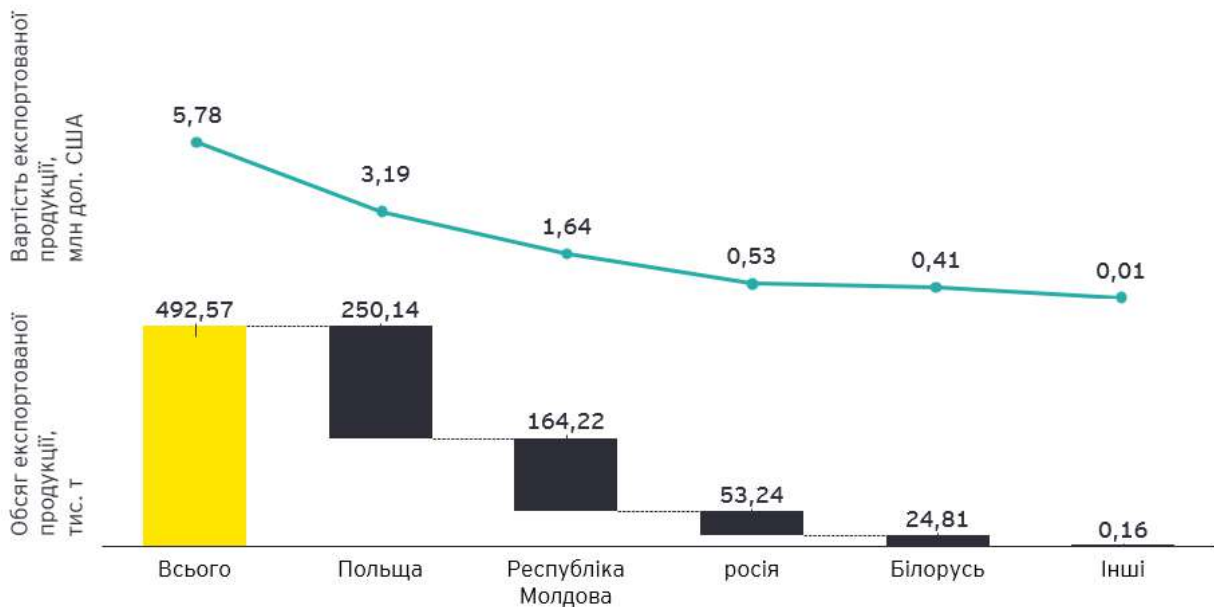
²³⁵ Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», отриманими у відповідь на запит Незалежного адміністратора для цілей підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

5.9.3.2 Вартість продукції галузі видобування каміння будівельного

Галузь видобування каміння будівельного підпадає під вид економічної діяльності Секції В, розділ 8 «Добування каменю, піску та глини» (код КВЕД В08.1 «Добування корисних копалин та розроблення кар'єрів»). Згідно агрегованих даних Державної служби статистики України, загальна вартість реалізованої продукції за цим розділом становить 11 666,30 млн грн, без ПДВ та акцизу²³⁶. Джерел даних для більш детальної оцінки вартості продукції галузі видобування каміння будівельного у публічному доступі не виявлено.

5.9.4 Експорт та імпорт продуктів обробки каміння будівельного

У 2022 році обсяг експорту гальки, гравію та щебню склав 492,57 тис. т, а його вартість – 5,78 млн дол. США. Найбільші обсяги гальки, гравію та щебню було експортовано в Польщу (50,78%) та Молдову (33,34%).

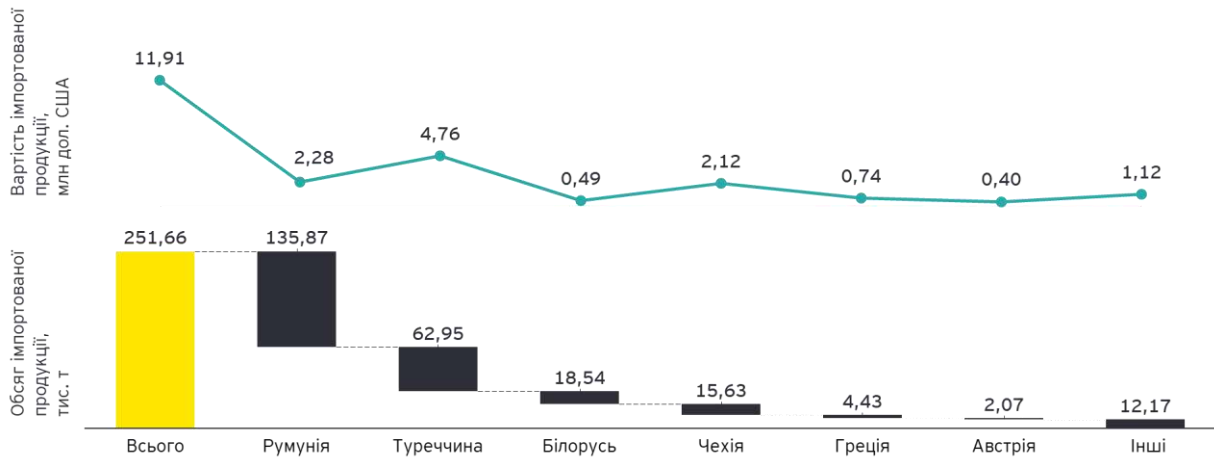

Малюнок 5.61: Обсяги експорту гальки, гравію, щебню за країнами в натуральних та грошових одиницях у 2022 р.²³⁷

Обсяг імпорту в 2022 році склав 251,66 тис. т загальною вартістю 11,91 млн дол. США. Найбільші обсяги гальки, гравію та щебню було імпортовано з Румунії (53,99%), Туреччини (25,01%) та Білорусі (7,37%).

²³⁶ Держстат, Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності у 2022 році, https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/pr/orp/orp_u/arh_orp_u.html

²³⁷ Державна митна служба, статистичний експорт та імпорт товарів 2022 р., <https://customs.gov.ua/en/statistika-ta-reiestri>

Малюнок 5.62: Обсяги імпорту гальки, графію, щебню за країнами в натуральних та грошових одиницях у 2022 р.²³⁸

Висновки до розділу

У 2022 році Україна експортувала 492,57 тис. т гальки, графію та щебню на суму 5,78 млн дол. США. Також було імпортовано 251,66 тис. т сировини на суму 11,91 млн дол. США.

²³⁸ Державна митна служба, статистичний експорт та імпорт товарів 2022 р., <https://customs.gov.ua/en/statistika-ta-reiestri>

5.10 Видобування руд урану

На виконання ст. 10-12 Закону України "Про державну таємницю" у 2020 році СБУ було затверджено Звід відомостей, що становлять державну таємницю²³⁹. До таких відомостей відносяться:

- ▶ Відомості про балансові запаси урану чи за сукупністю всіх складових показників про запаси уранових руд (із зазначенням вмісту в них урану) в цілому щодо окремого родовища (крім родовищ, визначених переліком держексперта Міненерго).
- ▶ Відомості за сукупністю всіх показників про загальну кількість уранових руд, товарних розчинів, концентратів, окисів, закису-окису природного урану (із зазначенням відсоткового вмісту в них урану) в цілому щодо: підприємства, шахти, заводу видобувної галузі (крім об'єктів, визначених переліком держексперта Міненерго).
- ▶ Відомості за сукупністю всіх показників про можливості виробництва, плани виробництва (місячні, квартальні, річні) урану в рудах (товарних розчинах, концентратах, окисах), закису-окису природного урану, дані про виконання цих планів в натуральному виразі в цілому щодо: підприємства, шахти, заводу (крім об'єктів, визначених переліком держексперта Міненерго).
- ▶ Відомості за сукупністю всіх показників про зміст планових, звітних обчислень собівартості вмісту урану в рудах (концентратах, окисах), закису-окису природного урану в цілому щодо: підприємства, шахти, заводу (крім об'єктів, визначених переліком держексперта Міненерго).

У зв'язку з тим, що інформація, що стосується урану є державною таємницею, за результатом засідання БГЗО від 11.12.2023 р. було прийнято рішення не відображати інформацію про видобування руд урану у Звіті за 2022 рік.

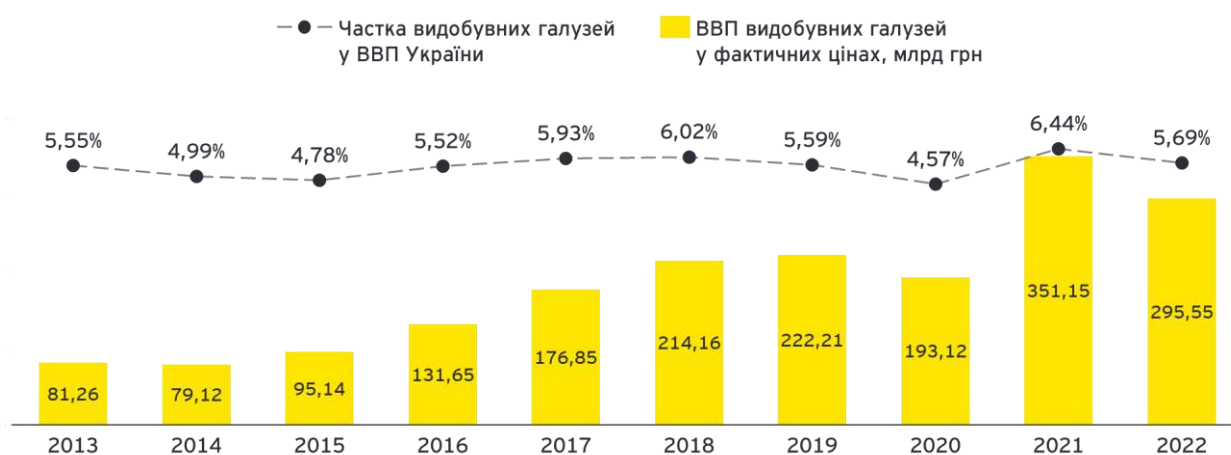
²³⁹ Звід відомостей, що становлять державну таємницю, затверджений Наказом Центрального управління СБУ №383 від 23.12.2020 р., <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0052-21#Text>

5.11 Внесок видобувних галузей в економіку України

5.11.1 Внесок в формальний сектор економіки

5.11.1.1 Внесок у ВВП України

Галузь «Добувна промисловість та розроблення кар'єрів» є ключовою в економічній діяльності України. Прямий внесок даної галузі у ВВП України в 2022 році становив 5,69%. Повномасштабне вторгнення російських військ на територію України значно вплинуло на діяльність українських підприємств, що призвело до падіння номінального ВВП України на 259,82 млрд грн (на 4,77%) порівняно з минулим звітним періодом. Таким чином, у 2022 році, спостерігався негативний темп приросту ВВП видобувних галузей²⁴⁰ на 15,83%, з відповідним зменшенням показника ВВП на 55,6 млрд грн у грошовому вимірі²⁴¹.

Малюнок 5.63: Внесок видобувних галузей у ВВП України за період 2013-2022 рр.^{242, 243}

Дані щодо ВВП окремих видобувних галузей за видами економічної діяльності публікуються Держстатом лише в агрегованому вигляді. Тому, в Звіті ІПВГ за 2022 рік представлені сумарні дані щодо внеску видобувних галузей у ВВП України.

²⁴⁰ Під «видобувними галузями» мається на увазі види економічної діяльності, що відносяться до «Добувної промисловості і розроблення кар'єрів» - секція В за КВЕД-2010, а саме: В05 «Добування кам'яного та бурого вугілля»; В06 «Добування сирової нафти та природного газу»; В07 «Добування металевих руд»; В08 «Добування інших корисних копалин та розроблення кар'єрів»; В09 «Надання допоміжних послуг у сфері добувної промисловості та розроблення кар'єрів».

²⁴¹ Держстат, Валовий внутрішній продукт у фактичних цінах у 2021-2022 рр. <https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/>

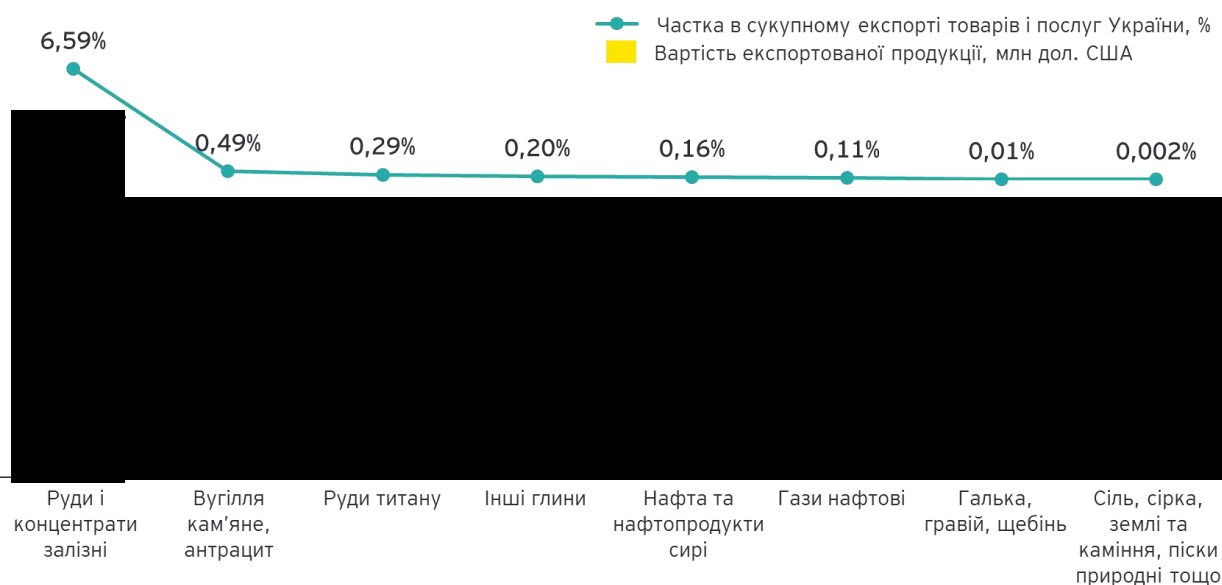
²⁴² Дані за 2017-2019 рр. відрізняються від тих, що були опубліковані у Звіті ІПВГ за 2021 рік, оскільки було оновлено дані з урахуванням перегляду платіжного балансу, а також з 2020 року дані були оновлені відповідно до офіційних публікацій Державної служби статистики України щодо Валового внутрішнього продукту у фактичних цінах за відповідним роком, <https://www.ukrstat.gov.ua/>

²⁴³ Статистичний збірник "Квартальні розрахунки валового внутрішнього продукту України" за 2010-2021 роки, https://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/03/Arch_krvp.htm

5.11.1.2 Внесок в експорт

У зв'язку з відсутністю публічних даних Держстату стосовно зовнішньої торгівлі України товарами видобувних галузей в 2022 році, в цьому звіті Незалежним адміністратором були використані дані, надані Державною митною службою у відповідь на запит. Тому, деякі категорії видобувних галузей можуть відрізнятися від тих, що описані в подібних розділах у попередніх Звітах ІПВГ. Таким чином, динаміка змін показників у цьому розділі не наводиться.

Загальна вартість експорту продукції видобувних галузей, відповідно до даних ДМС, у 2022 році становила 3 473,57 млн дол. США²⁴⁴, що складає 7,86% сукупної вартості експорту товарів і послуг України. Найбільші обсяги експорту (██████████) припадали на галузь руд і концентратів залізних, вартість експорту яких становить 6,59% загальної вартості експортованих товарів і послуг України. Значна частка вартості експорту також припадає на вугілля кам'яне й антрацит (0,49%), руди титану (0,29%). Натомість експорту руд і концентратів марганцевих в 2022 році не спостерігалось.

Малюнок 5.64: Внесок видобувних галузей в експорт у 2022 р.²⁴⁵

Інформація за деякими категорії УКТЗЕД у цьому розділі може охоплювати ширші категорії галузей, ніж ті що передбачаються контекстною частиною Звіту ІПВГ за 2022 рік. Це пояснюється підходом ДМС до збору й обліку даних.

²⁴⁴ Тут (в розділі 5.11.1.2) оцінено внесок в експорт тих видобувних галузей, що охоплені контекстною частиною Звіту ІПВГ. Дані про експорт видобувних галузей збираються Державною митною службою України у розрізі видів продукції за Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД).

²⁴⁵ На малюнку представлені дані за наступними видами продукції УКТЗЕД: 2701 Вугілля кам'яне, антрацит, 2711 Гази нафтові, 2601 Руди і концентрати залізні, 2614 Руди і концентрати титанові, 2508 Інші глини (крім случених глин товарної позиції 6806), андалузит, кіаніт і силіманіт, кальциновані або некальциновані; муліт; землі шамотні або диносаві, 2505100000 Піски кремнеземні і піски кварцові, 2517 Галька, гравій, щебінь або подрібнене каміння.

5.11.1.3 Внесок в надходження на користь держави

Згідно з даними органів державної влади²⁴⁶, у 2022 році, частка внеску підзвітних видобувних галузей²⁴⁷ у надходженнях Зведеного бюджету України²⁴⁸ та сукупному обсязі єдиного соціального внеску склала 11%, що становить 188 422 642,59 тис. грн (Таблиця 5.36). Найбільший внесок серед видобувних галузей, а саме 7,98%, було закумульовано галуззю «Видобування нафти та природного газу». Порівняно з 2021 роком, спостерігався негативний приріст обсягу податкових та неподаткових платежів на 13,03%, переважно внаслідок зниження частки надходжень від галузі «Видобування руд заліза» на 30 126 702,37 тис. грн (-61,82%).

Таблиця 5.36 Надходження на користь держави у 2022 році²⁴⁹

Видобувна галузь	Платежі від видобувних галузей, тис. грн	Частка в надходженнях на користь держави, % ²⁵⁰
Видобування нафти та природного газу	136 631 544,57	7,98%
Видобування руд заліза	18 606 420,40	1,09%
Транспортування нафти та природного газу	18 319 811,01	1,07%
Видобування кам'яного вугілля	12 728 012,27	0,74%
Видобування руд титану	1 124 569,76	0,07%
Видобування руд марганцю	1 012 283,58	0,06%
Всього	188 422 641,59	11,00%

5.11.1.4 Внесок в капітальні інвестиції

У 2022 році, згідно з даними Державної служби статистики, було зафіксовано спад сукупного обсягу капітальних інвестицій в Україні на 39,21%²⁵¹. Відповідно, порівняно з минулим звітним періодом, спостерігалось зменшення обсягу капітальних інвестицій по всім видобувним галузям²⁵². Зокрема, в галузь добувної промисловості і розроблення кар'єрів було залучено капітальних інвестицій в обсязі 25 396,42 млн грн (6,20% всіх галузей України), що на 58,6% менше порівняно з 2021 роком. У 2021 році показник становив 61 307,91 млн грн²⁵³.

²⁴⁶ Дані ДПС, ДМС, Держгеонадра, ДКС надані у відповідь на запит для цілей підготовки цього Звіту ІПВГ (детальніше в Розділі 9 Звірка даних про податки та інші платежі)

²⁴⁷ Тут (у розділі 5.11.1.3) оцінено внесок у платежі на користь держави від тих видобувних галузей, що були визначені як суттєві (детальніше в Розділі 9 Звірка даних про податки та інші платежі)

²⁴⁸ В розрахунку доходів Зведеного бюджету України не враховано доходи від операцій з капіталом, офіційні трансферти від Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ та цільові фонди

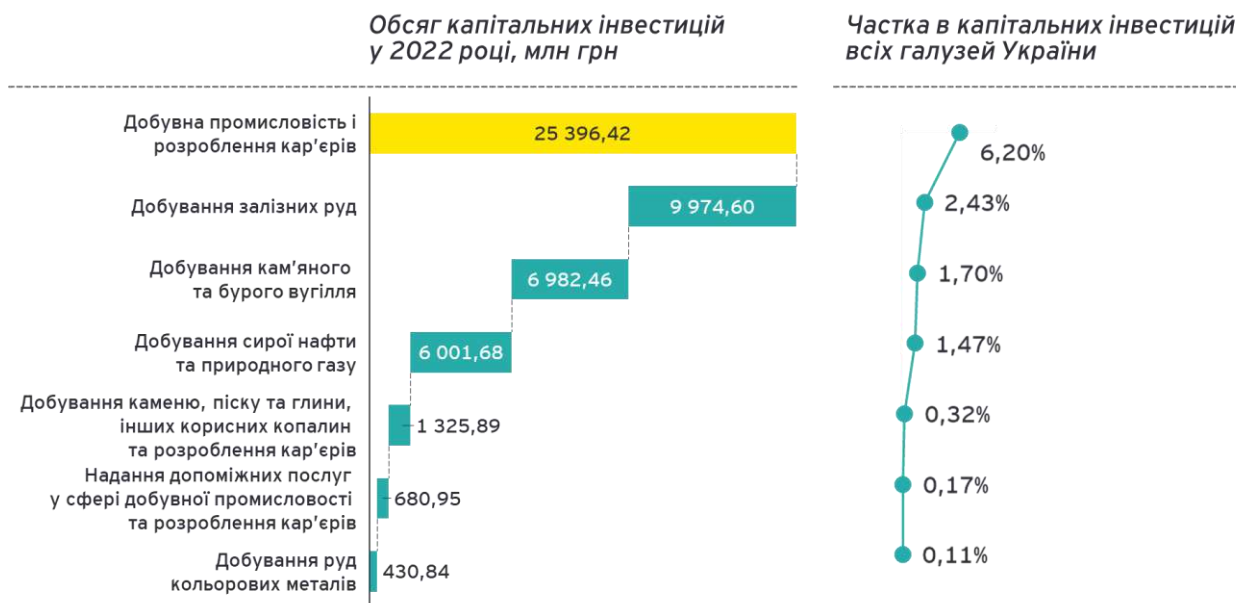
²⁴⁹ Надходження на користь держави включають податкові та неподаткові платежі видобувних компаній на користь держави, в тому числі ЄСВ

²⁵⁰ Розраховано Незалежним адміністратором на основі інформації про надходження коштів єдиного внеску за 2014-2022 роки (<https://tax.gov.ua/diyalnist-/pokazniki-roboti/>) та даних Державної казначейської служби України зі Звіту про виконання Зведеного бюджету України за 2022 рік, наданих за запитом для цілей підготовки цього Звіту ІПВГ.

²⁵¹ Держстат, Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності, <https://ukrstat.gov.ua/operativ/>

²⁵² Під «видобувними галузями» мається на увазі види економічної діяльності, що відносяться до «Добувної промисловості і розроблення кар'єрів»

²⁵³ Обсяг капітальних інвестицій у 2021 році було оновлено відповідно до даних Держстату, тому даний показник відрізняється від вказаного в Звіті ІПВГ 2021.

Малюнок 5.65: Внесок видобувних галузей в капітальні інвестиції в Україні у 2022 році²⁵⁴

За підсумками звітного періоду, найбільші обсяги капітальних інвестицій припадали на три галузі видобування: 39,28% - на галузь «Добування залізних руд», 27,49% - на «Добування кам'яного та бурого вугілля» та 23,63% - на «Добування сирової нафти та природного газу» (Малюнок 5.66).

Малюнок 5.66: Частка внеску окремих видів діяльності за КВЕД-2010 в капітальні інвестиції видобувних галузей у 2022 році

У 2022 році галузь «Добувна промисловість та розроблення кар'єрів» залишається провідною галуззю промисловості за обсягами направлених капітальних інвестицій. В 2022 році на дану галузь припадало 20,14% усіх капітальних інвестицій галузей промисловості в Україні. У розрізі регіонів України найбільша частка капітальних інвестицій видобувних галузей зафіксована у Дніпропетровській області - 31,64%, у м. Київ - 23,01%, та

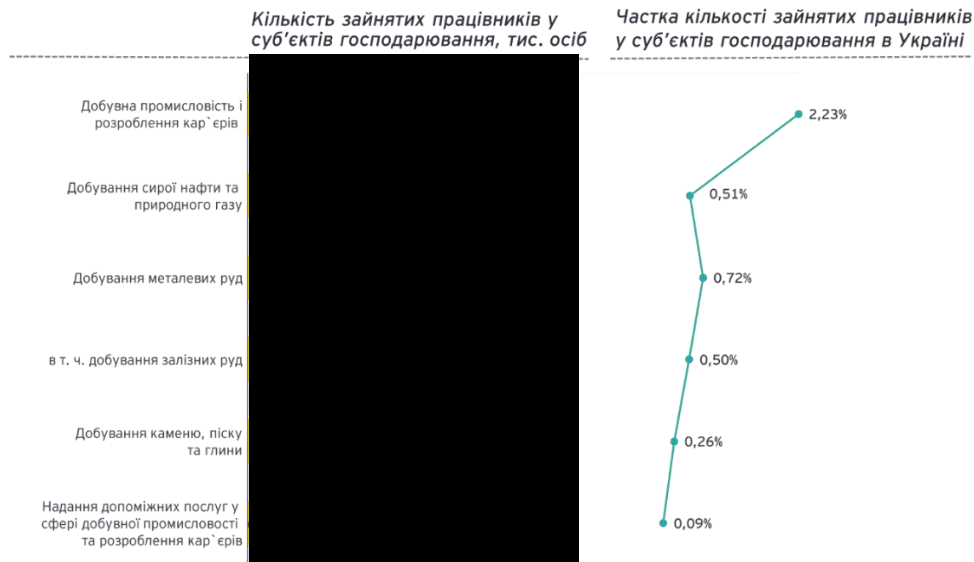
²⁵⁴ КВЕД-2010: Група 07.2 «Добування руд кольорових металів» включає Клас 07.21 «Добування уранових і торієвих руд» та Клас 07.29 «Добування руд інших кольорових металів»

Полтавській області - 22,80%. Загалом, капітальні інвестиції у видобувні галузі з-поміж інших видів промисловості в 2022 році переважали в Донецькій та Полтавській областях, і становили 89,8% та 70,6% відповідно.

5.11.1.5 Внесок в зайнятість та гендерна структура зайнятості у видобувних галузях

У попередніх Звітах ІПВГ були наведені дані щодо середньооблікової кількості штатних працівників (в т. ч. у розподілі за статтю) у видобувних галузях, отримані від Держстату у відповідь на запит Незалежного адміністратора. Отримання зазначених даних за 2022 рік виявилось неможливим згідно із Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни», так як фізичні особи, фізичні особи-підприємці, юридичні особи під час воєнного стану мають право не подавати статистичну звітність. Це унеможливило формування органами державної статистики об'єктивної статистичної інформації.

Таким чином, органи державної статистики призупинили оприлюднення статистичної інформації, у тому числі й щодо середньооблікової кількості штатних працівників усього та за статтю, у період дії воєнного стану та протягом трьох місяців після його завершення. У зв'язку з вище наведеною інформацією порівняння даних наведених в цьому розділі з даними попередніх Звітів ІПВГ є недоцільним.

Малюнок 5.67: Кількість і частка зайнятих працівників у суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності у 2022 році^{255, 256, 257}

Відповідно до фактично поданих підприємствами звітів та проведених дооцінок показників Держстату, кількість зайнятих працівників у суб'єктів господарювання добувної

²⁵⁵ Держстат, Кількість зайнятих працівників у суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності (2010-2022), https://ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/sze_20.htm

²⁵⁶ Інформація за 2021–2022 роки сформована на основі фактично поданих підприємствами звітів та проведених дооцінок показників. Дані за 2022 рік наведено без урахування тимчасово окупованих російською федерацією територій та частини територій, на яких ведуться (велися) бойові дії.

²⁵⁷ Дані за галуззю видобування кам'яного та бурого вугілля не оприлюднюються з метою виконання вимог Закону України «Про офіційну статистику» щодо забезпечення гарантій органів державної статистики щодо статистичної конфіденційності.

промисловості і розроблення кар'єрів становила ██████████, що складає 2,23% даного показника загалом по Україні. Натомість в галузі добування металевих руд працювали ██████████, серед яких ██████████ припадало на галузь добування залізних руд. У суб'єктах господарювання галузі добування сировини нафти та природного газу працювало ██████████, що становить 0,51% працівників суб'єктів господарювання України.

У галузі добування каменю, піску та глини працювало ██████████ (0,26% працівників України), а до економічної діяльності надання допоміжних послуг у сфері добувної промисловості та розроблення кар'єрів були залучені близько ██████████ працівників (0,09%).

5.11.2 Внесок в неформальний сектор економіки

Розрахунок обсягу тіньової економіки в Україні проводиться кожні три місяці Міністерством економіки. Результати актуального дослідження доступні для громадськості на офіційному веб-сайті міністерства²⁵⁸. Методологія дослідження визначена та описана в Методичних рекомендаціях, затверджених наказом №104 від 20.01.2021 року²⁵⁹. У цих рекомендаціях вказані чотири методи оцінки рівня тіньової економіки в загальному обсязі національної економіки та по окремих галузях економічної діяльності:

- ▶ електричний метод - розрахунки проводяться шляхом порівняння приросту внутрішнього споживання електроенергії з приростом реального ВВП;
- ▶ монетарний метод - передбачає визначення тенденцій зміни в часі співвідношення обсягу готівки до банківських депозитів;
- ▶ метод «витрати населення - роздрібний товарооборот і послуги» - шляхом визначення перевищення грошових витрат населення на споживання над загальним обсягом закупівель товарів і послуг населенням у легальному секторі економіки;
- ▶ метод збитковості підприємств - за даним методом припускається, що всі збиткові підприємства вважаються такими лише за офіційними статистичними даними, і їхня рентабельність прирівнюється до рентабельності прибуткових підприємств.

За методом «витрати населення - роздрібний товарооборот і послуги» оцінка рівня тіньової економіки не може бути здійснена через припинення органами державної статистики збору та оприлюднення статистичної інформації у зв'язку з введенням в Україні воєнного стану згідно з Указом Президента України від 24.02.2022 №64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України від 24.02.2022 №2102-IX, та з урахуванням вимог Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та

²⁵⁸ Міністерство економіки України, Тенденції тіньової економіки, <https://me.gov.ua/Documents/TendentsiiTinovoiEkonomiki>

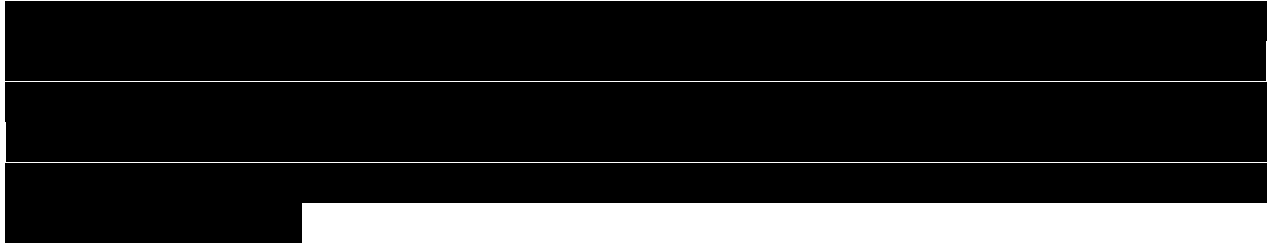
²⁵⁹ Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня тіньової економіки, затверджені наказом Мінекономіки №104 від 20.01.2021, <https://www.me.gov.ua/Documents/Download>

²⁶⁰ Міністерство економіки, аналітична записка «Загальні тенденції розвитку тіньової економіки в 2022 році»

²⁶¹ Дані щодо рівня тіньової економіки в 2021 році можуть бути скориговані Міністерством економіки й відрізнятися від тих, що зазначені у Звіті ІПВГ за 2021 рік.

інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» від 03.03.2022 №2115-ІХ). Оцінка рівня тіньової економіки цим методом буде можливою після припинення воєнного стану в Україні та оприлюднення необхідної статистичної інформації.

Через неможливість розрахунку показника за методом «витрати населення - роздрібний товарооборот і послуги», Мінекономіки не розраховує інтегральний показник рівня тіньової економіки.

Варто зазначити, що методи «витрати населення - роздрібний товарооборот і послуги» та збитковості підприємств розроблені науковцями України з урахуванням особливостей процесів утворення тіньового сектору у вітчизняній економіці.

Інтегральний показник тіньової економіки є усередненим значенням результатів розрахунку тіньової економіки за декількома методами. Даний показник комплексно характеризує стан тіньової економіки.

Малюнок 5.68: Рівень тіньової економіки у 2021-2022 роках²⁶³

²⁶² Чистий прибуток (збиток) підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства (2010-2022),

https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/fin/fin_new/chpr_ek_vsmm_2010_2020_ue.xlsx

²⁶³ Сформовано за даними аналітичної записки Міністерства економіки «Загальні тенденції розвитку тіньової економіки в 2022 році». Дані щодо рівня тіньової економіки в 2021 році можуть бути скориговані Міністерством економіки й відрізняться від тих, що зазначені у Звіті ІПВГ за 2021 рік.

Державна служба статистики України регулярно публікує інформацію стосовно кількості неформально зайнятого населення за видами економічної діяльності²⁶⁴. Проте, зазначена інформація за 2022 рік на момент підготовки цього Звіту є відсутньою відповідно до Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни». Оприлюднення статистичної інформації щодо неформальної зайнятості населення буде відновлено після завершення встановленого законом терміну для подання суб'єктами господарювання статистичної звітності й зважаючи на необхідний органам державної статистики час для формування статистичної інформації.

Згідно з Наказом Держстату №16 від 23.01.2013 р., який затверджує Методологічні положення щодо визначення неформальної зайнятості населення²⁶⁵, до неформально зайнятих відносяться такі групи осіб:

- ▶ самозайняті особи та роботодавці, які займаються власною діяльністю у неформальному секторі;
- ▶ безоплатно працюючі члени сімей, незалежно від того, чи вони зайняті на підприємствах формального або неформального секторів;
- ▶ наймані працівники, які виконують неформальні роботи та не мають правового чи соціального захисту як працюючі особи, а також наймані домашні працівники у домогосподарствах;
- ▶ члени неформальних виробничих кооперативів.

5.11.3 Платежі видобувних компаній на соціальні та екологічні цілі

Вимога 6.1 Стандарту ІПВГ зобов'язує країни розкривати інформацію щодо обов'язкових витрат видобувних компаній на соціальні та екологічні цілі. Однак, законодавством України не передбачено вимог до видобувних компаній щодо обов'язкових видатків на соціальні та екологічні цілі, окрім сплати ЄСВ та екологічного податку. Таким чином, компанії видобувного сектору України звітують лише про добровільну участь у соціальних проектах згідно зі статтею 6 Закону про ІПВГ²⁶⁶. Відповідно до рішення БГ ІПВГ, у цьому Звіті відображено дані 65 суттєвих підзвітних компаній, що подали зазначену інформацію через онлайн платформу ІПВГ²⁶⁷ як частину звіту про платежі на користь держави. З огляду на те, що діюча форма звітування збирає інформацію про витрати без розподілу на соціальні та екологічні напрямки, Незалежним адміністратором здійснюється цей поділ у розрізі наступних категорій:

- ▶ Благодійність;
- ▶ Освіта і наука, підтримка освітніх установ;
- ▶ Благоустрій;
- ▶ Підтримка місцевих громад;
- ▶ Охорона здоров'я, підтримка медичних закладів;

²⁶⁴ Держстат, Неформально зайняте населення за видами економічної діяльності, <https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/>

²⁶⁵ Наказ Держстату «Про затвердження Методологічних положень щодо визначення неформальної зайнятості населення» №16 від 23.01.2013 р. https://www.lv.ukrstat.gov.ua/ukr/themes/18/metod_16.pdf

²⁶⁶ Закон про ІПВГ, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2545-19#Text>

²⁶⁷ Онлайн платформа ІПВГ, <https://eiti.gov.ua>

- ▶ Спорт;
- ▶ Екологічні заходи;
- ▶ Допомога захисникам та зміцнення обороноздатності України.

Перші 6 категорій вважаються підвидами платежів на соціальні цілі, а категорію екологічних витрат виділено окремо. Крім цього, у зв'язку з повномасштабним вторгненням на територію України у 2022 році, значна кількість добровільних витрат видобувних компаній була спрямована на потреби військових формувань та на допомогу громадянам, які постраждали унаслідок бойових дій. З цієї причини Незалежним адміністратором виокремлено категорію витрат «Допомога захисникам та зміцнення обороноздатності України». До цієї додаткової категорії у 2022 році відносяться закупівлі транспортних засобів та палива, засобів індивідуального захисту, тактичного спорядження та інші закупівлі, спрямовані на потреби захисників. Також частина витрат підзвітних компаній видобувної галузі була спрямована на підтримку внутрішньо переміщених осіб, родин військових та гуманітарну допомогу. Зазначені статті витрат об'єднані у категорію «Благодійність».

З-поміж суттєвих компаній, інформацію щодо витрат на соціальні цілі подали 19 підприємств, шість з яких належать до галузі видобування руд заліза, по одному - до галузей видобування руд титану і кам'яного вугілля, інші - до галузі видобування нафти і природного газу.

Таблиця 5.37: Витрати підзвітних видобувних компаній на соціальні та екологічні цілі у 2022 р. у розрізі галузей та цільового спрямування витрат, тис. грн (без ПДВ)

Цільове спрямування витрат	Нафта та газ	Руди металів	Кам'яне вугілля	Всього
Благодійність	3 802,24	436 159,28	17 577,76	457 539,28
Освіта і наука, підтримка освітніх установ	1 055,44	843,00	-	1 898,44
Благоустрій	1 057,73	1 656,56	401 222,48	403 936,77
Підтримка місцевих громад	28 336,53	206 707,29	-	235 043,82
Охорона здоров'я, підтримка медичних закладів	3 851,84	258,00	-	4 109,84
Спорт	2 139,99	-	4 890,30	7 030,29
Екологічні заходи	-	-	-	-

Найбільші витрати за цільовим призначенням припадають на [REDACTED] та «Благодійність» - сукупно ці статті склали майже 75% усіх коштів, добровільно витрачених підзвітними компаніями на потреби суспільства у 2022 році. Жодна з компаній не зазначала інформації про витрати на екологічні цілі. Загальна сума прозвітованих платежів складає [REDACTED]. За регіональним розподілом (Таблиця 5.38), традиційно на Дніпропетровську область припадає найбільший

обсяг внесків, що становить 54% від усіх платежів. Другою є Донецька область з показником 39%, [REDACTED]

Таблиця 5.38: Витрати підзвітних видобувних компаній на соціальні цілі у 2022 р., у розрізі областей України, тис. грн²⁶⁸

Назва області	Нафта та газ	Руди металів	Кам'яне вугілля	Всього
Полтавська область	33 995,07	-	-	33 995,07
Харківська область	3 868,32	-	-	3 868,32
Львівська область	2 403,78	-	-	2 403,78
Дніпропетровська область	99,99	586 437,15	-	586 537,14
Івано-Франківська область	8,05	-	-	8,05
Запорізька область	5 000,00	-	-	5 000,00
Херсонська область	-	500,00	-	500,00
Київська область	4 688,48	-	-	4 688,48
Кіровоградська область	-	28 002,12	-	28 002,12
Донецька область	-	-	427 145,84	427 145,84
Всього	50 063,69	614 939,27	427 145,84	1 092 148,80

Серед підзвітних компаній нафтогазової галузі, які розкрили інформацію щодо суми платежів на соціальні цілі, лідерами у державному секторі є АТ «Укргазвидобування», а у приватному - ПрАТ «Природні ресурси». На них припало 33% і 4% сукупних платежів відповідно. Найбільшим надавачем благодійної фінансової допомоги у галузі видобування руд металів є ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат», внесок якого склав 25% усіх платежів на соціальні цілі. У розрізі галузей відповідно, на нафтогазові та залізородні підприємства припадає сумарно 42% і 41% переданих коштів. Галузі видобування кам'яного вугілля і титану представлені однією компанією, що звітувала: внески ПрАТ «Шахтоуправління «Покровське» і ТОВ ВКФ «Велта» складають 16% і 1% сукупних надходжень відповідно. Інформація про видатки за компаніями наведена у Таблиці нижче.

Таблиця 5.39: Витрати підзвітних видобувних компаній на соціальні цілі за 2022 р.

Назва видобувного підприємства	Сектор видобування	Витрати на соціальні та благодійні цілі, тис. грн
АТ «Укргазвидобування»	Нафта та газ	860 348,99
ПрАТ «Нафтогазвидобування»	Нафта та газ	8 141,26
ПрАТ «Природні ресурси»	Нафта та газ	113 029,25
ПрАТ «Укргазвидобуток»	Нафта та газ	18 566,02
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед»	Нафта та газ	24 831,35

²⁶⁸ У зв'язку з повномасштабним вторгненням росії в Україну, суттєва частина платежів на соціальні цілі була адресована не установам, що займаються соціальним розвитком на місцях, а благодійним фондам або напряму військовим частинам і формуванням у складі ЗСУ. Така допомога на потреби захисників спрямовується переважно у східні та південні регіони, де ведуться бойові дії, а також інші постійні та тимчасові місця дислокації отримувачів. Таким чином, значну частку наданої видобувними компаніями допомоги для зміцнення обороноздатності України неможливо розподілити за регіонами у 2022 році. **Таблиця 5.38** відображає регіональний розподіл лише тих платежів, про локацію отримувачів яких Незалежний оператор має точну інформацію.

Назва видобувного підприємства	Сектор видобування	Витрати на соціальні та благодійні цілі, тис. грн
ТОВ «Західнадрасервіс»	Нафта та газ	17 348,50
ТОВ «Косул»	Нафта та газ	394,95
АТ «Криворізький залізорудний комбінат»	Руди заліза	9 684,16
ТОВ «Горизонти»	Нафта та газ	16 747,61
ТОВ «Східний геологічний союз»	Нафта та газ	50 050,46
АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди заліза	16 167,41
ТОВ «Пром-Енерго Продукт»	Нафта та газ	53,30
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	Руди заліза	129 383,00
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди заліза	666 981,20
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди заліза	119 015,00
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди заліза	130 110,75
ТОВ Виробничо-комерційна фірма «Велта»	Руди титану	28 002,12
ПрАТ «Шахтоуправління «Покровське»	Кам'яне вугілля	427 145,84
ТОВ «Українська бурова компанія»	Нафта та газ	521,50
Всього		2 636 522,66

5.12 Квaziфіскальні операції

Згідно рішення БГ ІПВГ для розкриття інформації про квазіфіскальні операції, що склалися історично, під цим терміном у межах Звіту ІПВГ маються на увазі операції органів державної влади і місцевого самоврядування, НБУ, фондів загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, суб'єктів господарювання державного і комунального секторів економіки, що не відображаються у показниках бюджету, але можуть призвести до зменшення надходжень бюджету та/або потребувати додаткових витрат бюджету в майбутньому²⁶⁹. Це визначення бюджетного законодавства України, що не суперечить вимогам Стандарту ІПВГ та підходу МВФ, а також відповідає Закону про ІПВГ.

Типовими для України видами квазіфіскальних операцій у видобувній галузі є постачання природного газу за пільговими цінами підприємствам теплоенергетики для виробництва теплової енергії, яка споживається населенням, накопичення дебіторської заборгованості НАК «Нафтогаз України» за продаж природного газу населенню і підприємствам теплоенергетики та спеціальні зобов'язання по кредитних договорах. У зв'язку з воєнним станом у 2022 році на окремі компанії державної Групи Нафтогаз покладено спеціальні зобов'язання щодо постачання газу для забезпечення загальносуспільних інтересів. Детально механізм покладення спеціальних обов'язків описаний у Розділі 7.5.5.

Запит щодо квазіфіскальних операцій адресувався усім суттєвим підзвітним видобувним компаніям. Однак, окрім як у газовидобувній галузі, суттєвих видів квазіфіскальних операцій у видобувному секторі не було виявлено. Інформація, отримана від АТ «НАК «Нафтогаз України», зазначена у таблиці нижче і станом на 31.12.2022 р. операцій за ПСО не прозвітовано.

Таблиця 5.40: Квазіфіскальні операції у газовидобувній галузі у 2022 р.

Показник	Сума, тис. грн
Постачання природного газу постачальниками природного газу підприємствам, що генерують теплову та/або електричну енергію для забезпечення безперебійного функціонування об'єднаної енергетичної системи України за цінами та на умовах, визначених постановою КМУ №222 від 06.03.2022 року	-
Постачання природного газу постачальниками природного газу виробникам теплової енергії та бюджетним установам за цінами та на умовах, визначених постановою КМУ №812 від 19.07.2022 року	
Накопичення дебіторської заборгованості Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України», ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України», ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг» за продаж природного газу населенню, бюджетним установам, установам, які забезпечують обороноздатність, і підприємствам теплоенергетики ²⁷⁰	23 241 417,65
Здійснення Національною акціонерною компанією «Нафтогаз України» та іншими суб'єктами господарювання державного сектору економіки запозичень, за якими у разі зміни власника та з інших причин, встановлених у кредитному договорі (проспекті емісії облігацій), виникають зобов'язання щодо дострокового погашення запозичень	НАК «Нафтогаз України» визнає наявність таких зобов'язань за кредитними договорами, однак не зазначає точну суму цих запозичень ²⁷¹ .

²⁶⁹ П. 26-1 ч.1 ст. 2 Бюджетного кодексу.

²⁷⁰ Згідно з відповіддю АТ «НАК «Нафтогаз України», надається дебіторська заборгованість підприємств ТКЕ станом на 31.12.2022. Компанія не постачає природний газ населенню. У 2022 році НАК «Нафтогаз України» не поставляла газ підприємствам ТКЕ.

²⁷¹ Згідно з відповіддю АТ «НАК «Нафтогаз України» на запит про роль держави

5.13 Оцінка регіонального походження платежів на користь держави від видобувних галузей України

Незалежним адміністратором була проведена власна оцінка регіонального походження платежів на користь держави від видобувних галузей України у зв'язку з відсутністю даних щодо регіонального походження платежів на користь держави в офіційній статистиці. Під час аналізу доступних даних і розробки відповідної методології оцінки регіонального походження платежів було з'ясовано наступну інформацію:

- Основна частина податкових та неподаткових надходжень, які здійснюють компанії видобувних галузей в Україні, не мають чітко визначеного цільового спрямування та потрапляють в загальний фонд Державного бюджету та/або в місцеві бюджети. Винятком є лише єдиний внесок, надходження від якого розподіляються на види загальнообов'язкового державного соціального страхування в пропорціях, що затверджуються КМУ²⁷² (детальна інформація щодо спрямування податків та зборів до державного та/або місцевих бюджетів наведена у **Розділі 6.5**);
- Здебільшого юридична адреса реєстрації компанії та фактичне місце видобутку корисних копалин за спеціальними дозволами на користування надрами відрізняються та можуть не співпадати.

З огляду на це, а також на відсутність об'єктивних офіційних даних, результати оцінки відображають **орієнтовні розміри надходжень** на користь держави, які були згенеровані в конкретному регіоні України у 2022 році внаслідок ведення видобувної діяльності. **Оцінка носить приблизний характер та сформована на основі обґрунтованих припущень.**

Методологія оцінки та основні припущення наступні:

1. Оцінка охоплює податкові та неподаткові надходження від усіх видобувних компаній підзвітних видобувних галузей (видобування природного газу, нафти, кам'яного вугілля, руд заліза, титану та марганцю)²⁷³ за усіма видами платежів у 2022 році (включаючи бюджетне відшкодування ПДВ грошовими коштами). Джерело інформації – дані державних органів (ДПС, ДМС та Держгеонадра) щодо надходжень податкових та інших платежів на користь держави у 2022 році, отримані для визначення сфери охоплення Звіту ІПВГ за 2022 рік.
2. Надходження від галузі транспортування нафти та природного газу (АТ «Укртрансгаз», АТ «Укртранснафта» та ТОВ «Оператор ГТС України») не були розподілені між регіонами України, оскільки неможливо точно співставити сплату податкових та неподаткових платежів цими компаніями з конкретними регіонами України у зв'язку з особливостями їхньої діяльності.
3. Надходження від АТ «НАК «Нафтогаз України» також не були розподілені між регіонами України, оскільки компанія безпосередньо не займається видобуванням корисних копалин (не має спеціальних дозволів на видобування), через що неможливо з'ясувати, з якими регіонами пов'язана сплата податкових та неподаткових надходжень на користь держави.

²⁷² Пропорції, в яких розподіляється ЄСВ, затверджені Постановою КМУ №675 від 26.11.2014 р. «Про затвердження пропорцій розподілу єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-2014-п>

²⁷³ У **Розділі 9** наведена детальна інформація про визначення переліку підзвітних галузей, що входять до сфери охоплення звіркою у Звіті ІПВГ за 2022 рік.

4. Розподіл надходжень від видобування руд заліза, титану та марганцю між регіонами країни відбувся шляхом зіставлення фактичної адреси ведення діяльності (видобування корисних копалин) та суми сплачених компаніями платежів. Наприклад, якщо компанія веде видобувну діяльність виключно в межах однієї області, всі платежі такої компанії розглядалися як такі, що походять із відповідної області. У випадку, коли компанія здійснює видобуток корисних копалин за декількома спеціальними дозволами на користування надрами, що розташовані в різних областях, такі платежі були розділені за регіональним походженням відповідно до обсягів видобування в кожній із областей. Джерело інформації щодо ділянок, на яких ведеться видобувна діяльність, а також обсягів видобування щодо кожного спеціального дозволу - база спеціальних дозволів ДНВП «Геоінформ України», Держгеонадра та відповіді компаній в ході підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік.
5. Сумарні надходження від компаній галузі видобування кам'яного вугілля розподілялись між регіонами України пропорційно обсягам видобування в натуральних одиницях. Тобто, податкові та неподаткові платежі були зіставлені з обсягами видобування та розділені між регіонами у частці, співмірній з часткою видобування у регіоні. Джерело інформації про регіональний розподіл обсягів видобування - ДНВП «Геоінформ України».
6. Визначення сумарних надходжень окремо від галузі видобування природного газу, видобування газового конденсату та видобування нафти базувались на основі сплачених рентних платежів. Розподіл платежів компаній, які одночасно займаються видобуванням нафти та природного газу, між галузями видобування природного газу, газового конденсату та нафти здійснювався пропорційно до обсягів сплаченої ними рентної плати за користування надрами за відповідними кодами бюджетної класифікації²⁷⁴. Оскільки базою оподаткування рентної плати за користування надрами щодо видобування вуглеводнів є вартість товарної продукції (нафти, конденсату та природного газу), було зроблено припущення, що платежі нафтогазових компаній доцільно розподілити на ті, що пов'язані з видобуванням природного газу, ті, що пов'язані з видобуванням нафти, та ті, що пов'язані з видобуванням газового конденсату пропорційно сплаченій ренті за видобування.
7. Зважаючи на поділ рентних платежів за бюджетною класифікацією на платежі, що сплачуються за користування надрами для видобування нафти, природного газу та газового конденсату, в ході оцінки регіонального походження платежів компаній галузі нафти та газу додатково було оцінено регіональне походження платежів за видобування газового конденсату.
8. Регіональний розподіл сумарних надходжень податкових та неподаткових платежів на користь держави окремо від видобування нафти, природного газу та газового

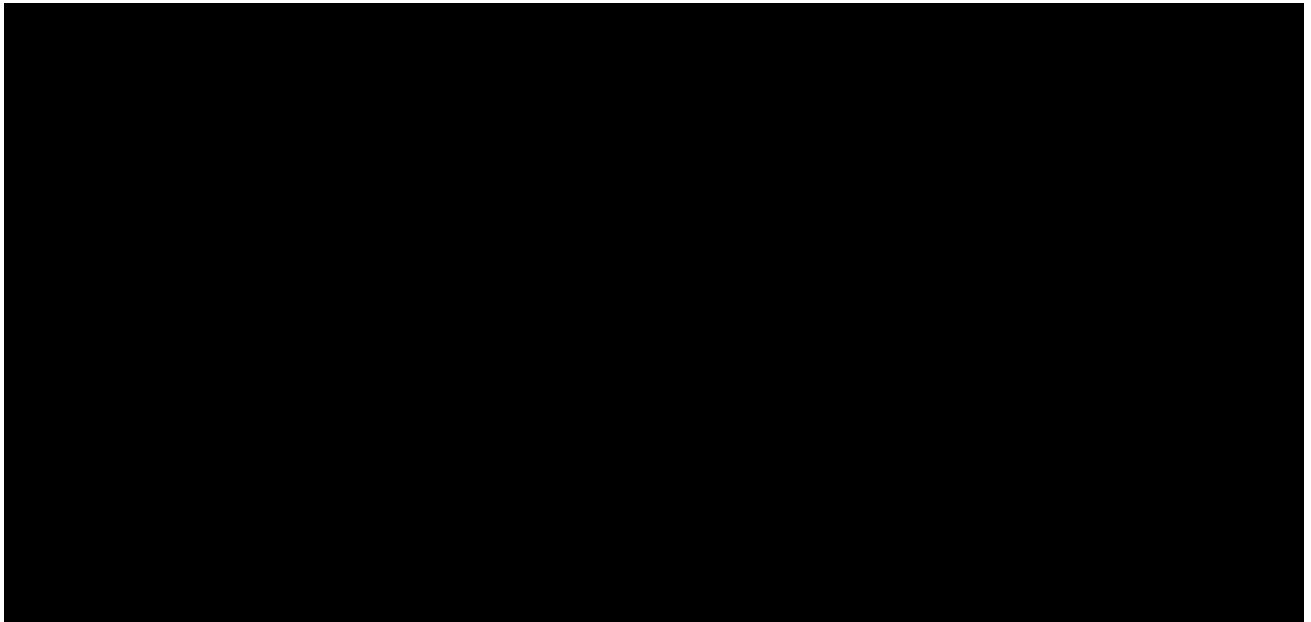
²⁷⁴ Для оцінки регіонального походження платежів галузі видобування нафти та природного газу (в т.ч. газового конденсату) були використані рентні платежі з наступними кодами бюджетної класифікації (ККДБ):

- **13030700** - Рентна плата за користування надрами для видобування нафти (враховуючи платіж 13031100 - Рентна плата за користування надрами для видобування нафти, що нарахована до 1 січня 2018 року, погашення податкового боргу та повернення помилково або надміру сплачених сум до 31 грудня 2017 року);
- **13030800** - Рентна плата за користування надрами для видобування природного газу (враховуючи платіж 13031200 - Рентна плата за користування надрами для видобування природного газу, що нарахована до 1 січня 2018 року, погашення податкового боргу та повернення помилково або надміру сплачених сум до 31 грудня 2017 року);
- **13030900** - Рентна плата за користування надрами для видобування газового конденсату (враховуючи платіж 13031300 - Рентна плата за користування надрами для видобування газового конденсату, що нарахована до 1 січня 2018 року, погашення податкового боргу та повернення помилково або надміру сплачених сум до 31 грудня 2017 року).

конденсату здійснювався пропорційно до регіональної структури видобування відповідних корисних копалин. Джерело даних про регіональний розподіл обсягів видобування - ДНВП «Геоінформ України».

Грунтуючись на описаній методології було оцінено регіональне походження **84,75%** платежів від видобувних галузей у 2022 році (або **159 572,61 млн грн**). З огляду на наявну інформацію, даний підхід є найбільш точним та застосовним. Нерозподіленими на регіони залишились платежі АТ «НАК «Нафтогаз України» (5,53% від сумарних надходжень або 10 403,85 млн грн), а також усі платежі галузі транспортування нафти та природного газу (9,73% від сумарних надходжень або 18 319,81 млн грн).

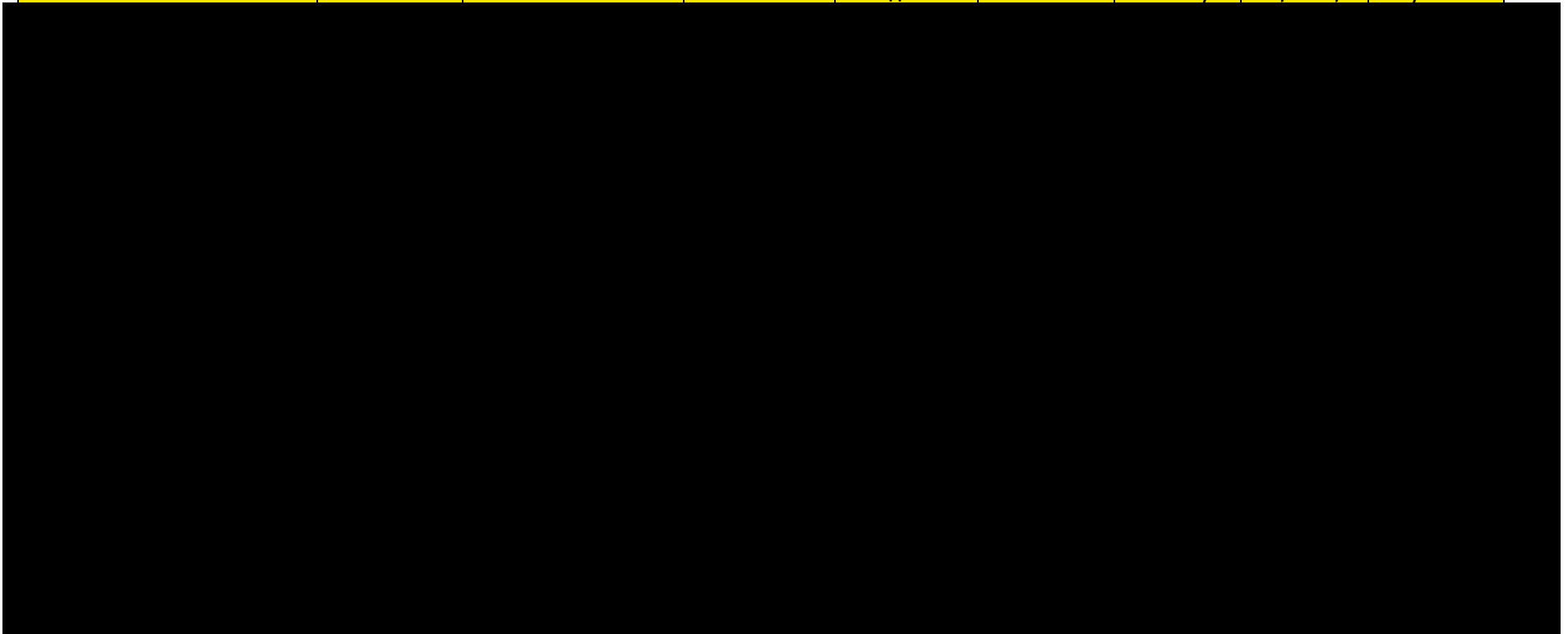
Для більш точної оцінки необхідна детальна інформація від компаній суттєвих видобувних галузей. Наприклад, у випадку, коли компанія веде діяльність у декількох регіонах, або займається видобуванням одночасно і нафти, і природного газу, зробити коректний розподіл платежів неможливо без отримання детальних пояснень від кожної такої компанії, зокрема для визначення того, яку долю у базі оподаткування по більшості видів податків становить діяльність щодо видобування конкретного виду корисних копалин.

Малюнок 5.69: Оцінка Незалежним адміністратором регіонального походження платежів на користь держави від суттєвих видобувних галузей України у 2022 році, млн грн

Таблиця 5.41: Результати оцінки Незалежним адміністратором регіонального походження платежів на користь держави від суттєвих видобувних галузей України у 2022 році

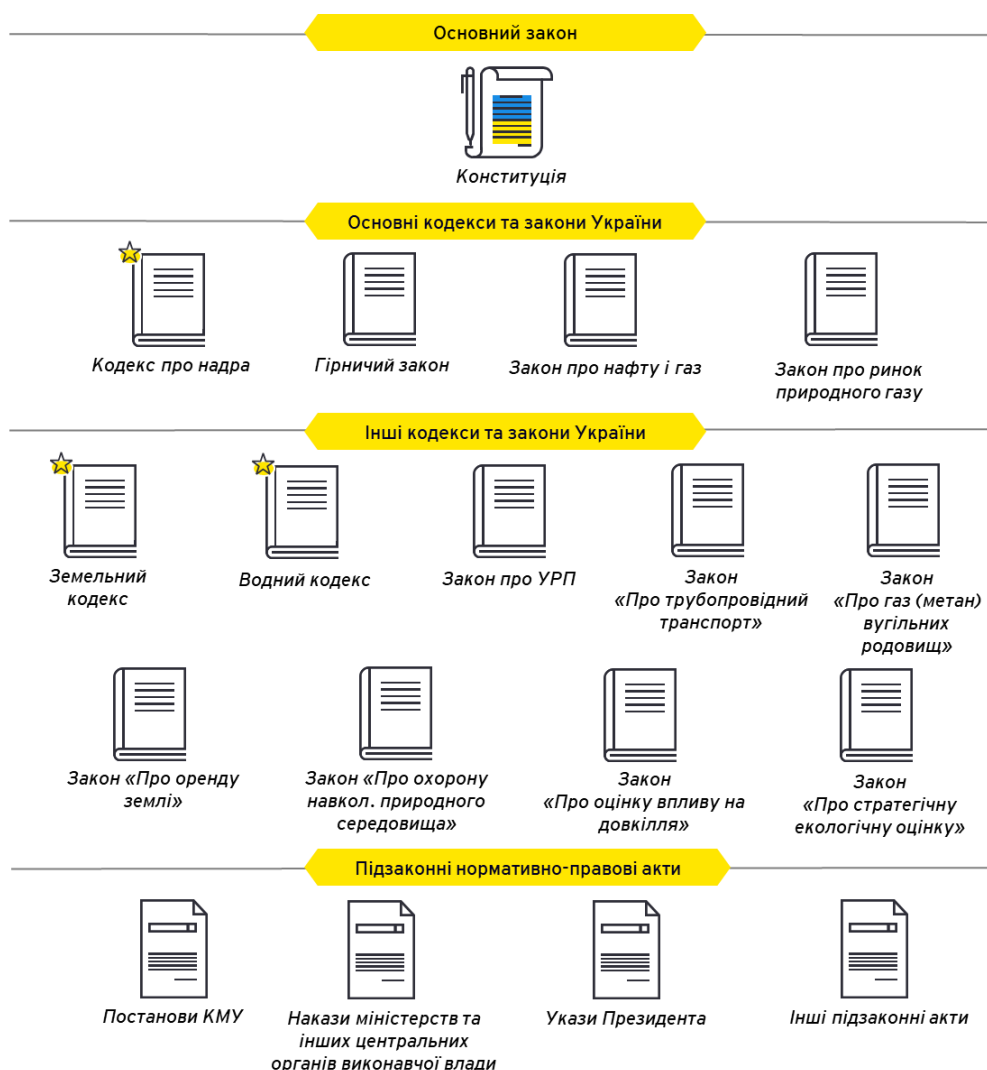
Назва регіону	Всього, млн грн.	у тому числі:					
		Нафта	Природний газ	Газовий конденсат	Руди заліза	Руди титану	Руди марганцю

6. Нормативне та фіскальне регулювання видобувних галузей у 2022 році

6.1 Огляд законодавства, що регулює питання видобування корисних копалин

Відповідно до статті 13 Конституції України надра та природні ресурси, які знаходяться в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктами права власності Українського народу. Від імені Українського народу права власника здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, визначених Конституцією.

Малюнок 6.1: Нормативне регулювання видобувної галузі

Система українського законодавства, що регулює видобування корисних копалин, є досить складною. Окремі питання можуть регулюватися кількома нормативними актами, які іноді містять розбіжності. Окрім законів, відносини в галузі регулюються значною кількістю

підзаконних нормативно-правових актів. Тексти законів і підзаконних актів можна знайти на офіційному сайті Верховної Ради України за посиланням <http://rada.gov.ua> (у цьому Звіті використано посилання на нормативно-правові акти, доступні станом на 31.12.2022 р., якщо в тексті не зазначено інше).

У цьому розділі наведено інформацію про стратегічні документи у видобувній галузі, нормативне та податкове регулювання видобувних галузей, актуальні на кінець 2022 року. Якщо окремі правила чи норми були чинні лише в певному періоді, про це зазначається окремо.

6.1.1 Стратегічні документи у видобувній галузі

Основні напрямки розвитку та реформування видобувних галузей, що прослідковувалися протягом 2022 р., були закладені в таких стратегічних документах²⁷⁵:

Середньостроковий план пріоритетних дій Уряду та програми діяльності КМУ

- ▶ Програма діяльності Уряду на 2022 р. та 2023 р. не затверджувалися КМУ та не подавалися на розгляд ВРУ. Середньостроковий план дій уряду на 2021-2023 рік також не затверджувався.
- ▶ 24.02.2022 в Україні було введено воєнний стан. Як наслідок, на 2022 рік не було прийнято Плану пріоритетних дій Уряду на 2022 рік, а також не складено Звіт про хід і результати діяльності Уряду у 2022 р²⁷⁶. На виконання Указу було введено в дію План запровадження та забезпечення здійснення заходів правового режиму воєнного стану в Україні, затверджений Розпорядженням КМУ №181-р від 24.02.2022 р.²⁷⁷, який передбачає здійснення організації посиленої охорони та оборони важливих об'єктів національної економіки та об'єктів, що забезпечують життєдіяльність населення.
- ▶ Проте, у березні 2023 року КМУ затвердив план пріоритетних дій Уряду на 2023 рік²⁷⁸. Цей план, серед іншого, передбачає:
 - відновлення енергетичного сектору економіки, зокрема шляхом залучення гуманітарної допомоги²⁷⁹;
 - створення "Платформи оперативного моніторингу стану енергетичної галузі та обліку допомоги «EnergyAid»²⁸⁰;
 - розроблення та подання КМУ законопроекту про державний енергетичний контроль²⁸¹;
 - розроблення та подання КМУ проєкту Державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу до 2026 року;

²⁷⁵ Також, напрямки розвитку видобувної галузі визначаються і в документах, що були прийняті задовго до звітнього року, наприклад, в постанові КМУ [«Про затвердження програми «Українське вугілля»](#) №1205 від 19.09.2001 р., постанові КМУ [«Про хід структурної перебудови вугільної промисловості»](#) №280 від 28.03.1997 р.

²⁷⁶ Закон України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» №2102-ІХ від 24.02.2022 р.

²⁷⁷ Розпорядження КМУ [«Питання запровадження та забезпечення здійснення заходів правового режиму воєнного стану в Україні»](#) №181-р від 24.02.2022 р.

²⁷⁸ Розпорядження КМУ [«Про затвердження плану пріоритетних дій Уряду на 2023 рік»](#) №221-р від 14.03.2023 р.

²⁷⁹ [П. 87](#) Плану пріоритетних дій Уряду на 2023 рік, затвердженого розпорядженням КМУ №221-р від 14.03.2023 р.

²⁸⁰ [П. 107](#) Плану пріоритетних дій Уряду на 2023 рік, затвердженого розпорядженням КМУ №221-р від 14.03.2023 р.

²⁸¹ [П. 108](#) Плану пріоритетних дій Уряду на 2023 рік, затвердженого розпорядженням КМУ №221-р від 14.03.2023 р.

- розроблення та подання КМУ законопроєкту про відходи видобувної промисловості²⁸².
- ▶ У 2022 році діяла Програма стимулювання економіки на 2020-2022 рр.²⁸³
- ▶ Програма стимулювання економіки включає в себе низку коротко- та середньострокових заходів для пріоритетних галузей економіки України на період 2020-2022 рр. Для видобувних галузей такими пріоритетами, серед іншого, є:
 - підвищення енергетичної незалежності шляхом збільшення обсягу видобутку вітчизняних енергоносіїв;
 - стимулювання геологічної розвідки та видобування вуглеводнів української акваторії шельфу Чорного моря;
 - розроблення та виконання програми реформування вугільної галузі;
 - раціональне надрокористування;
 - забезпечення збалансованого розвитку територій, які потребуватимуть державної підтримки внаслідок скорочення видобутку вугілля.

Національна економічна стратегія на період до 2030 р.

У 2022 році діяла Національна економічна стратегія на період до 2030 р²⁸⁴. Серед стратегічних цілей розвитку видобувної промисловості визначено такі: забезпечення прозорості та доступності видобувної галузі для надходження зовнішніх та внутрішніх інвестицій; забезпечення ефективного функціонування галузі за рахунок розвитку інноваційних підходів та високих технологій; забезпечення задоволення потреб української економіки шляхом створення надійного базису для виробництва продукції з високою доданою вартістю та забезпечення гармонізації видобувної галузі з навколишнім природним середовищем. В енергетичній сфері пріоритетними напрямками було визначено: забезпечення високого рівня енергетичної безпеки, підвищення енергоефективності економіки та забезпечення екологічності енергетичного сектору.

Енергетична стратегія України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність» та Енергетична стратегія України до 2050 року

- ▶ У 2022 році була чинною Енергетична стратегія на період до 2035 року, затверджена 18.08.2017 р.²⁸⁵ Зазначена стратегія втратила чинність у квітні 2023 р. у зв'язку зі схваленням Енергетичної стратегії України на період до 2050 року²⁸⁶.
- ▶ У Стратегії до 2035 р. були окреслені стратегічні орієнтири розвитку паливно-енергетичного комплексу та поетапний план їх досягнення.
- ▶ Стратегія передбачала, що до 2025 р. буде завершено реформування енергетичного комплексу України, досягнуто першочергових цільових показників з безпеки та енергоефективності, забезпечено його інноваційне оновлення та інтеграцію з енергетичним сектором ЄС, а після 2025 р. - забезпечення сталого розвитку енергетичного сектору країни, що включатиме низку завдань, серед яких - досягнути

²⁸² [П. 539](#) Плану пріоритетних дій Уряду на 2023 рік, затвердженого розпорядженням КМУ №221-р від 14.03.2023 р.

²⁸³ Постанова КМУ [«Про затвердження Державної програми стимулювання економіки для подолання негативних наслідків, спричинених обмежувальними заходами щодо запобігання виникненню і поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, на 2020-2022 роки»](#) №534 від 27.05.2020 р.

²⁸⁴ Постанова КМУ [«Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року»](#) №179 від 03.03.2021 р.

²⁸⁵ Розпорядження КМУ [«Про схвалення Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність»](#) №605-р від 18.08.2017 р.

²⁸⁶ Розпорядження КМУ [«Про схвалення Енергетичної стратегії України на період до 2050 року»](#) №373-р від 21.04.2023 р.

зниження енергоємності ВВП більш ніж у два рази, збільшити національний газовидобуток, адаптувати ГТС в умовах розвитку загальноєвропейського ринку природного газу, досягнути конкурентних та прозорих умов функціонування вугільного сектору тощо.

- ▶ План заходів з реалізації (першого) етапу «Реформування енергетичного сектору (до 2020 р.)»²⁸⁷ не покривав 2022 рік. Міненерго було зобов'язане щорічно готувати звіти про стан реалізації Енергетичної стратегії. Станом на дату підготовки цього Звіту ІПВГ у вільному доступі щорічні звіти про стан реалізації Енергетичної стратегії відсутні²⁸⁸.
- ▶ Нова Енергетична стратегія України до 2050 року була прийнята 21.04.2023 року²⁸⁹. Проте, вона відсутня у відкритому доступі. На веб-сайті²⁹⁰ Міненерго зазначено, що у стратегії, зокрема, враховані:
 - наслідки повномасштабної війни російської федерації проти України, посилення ролі енергетичної безпеки та зміцнення стійкості енергосистеми;
 - наявність новітніх технологій (зокрема виробництво та використання водню в енергетичних цілях, малі модульні ядерні реактори, установки зберігання енергії тощо), технічні зміни в енергетичному секторі, світові тренди та інноваційні рішення, вимоги до екологічної безпеки згідно з нормами ЄС та прийнятим зобов'язанням України;
 - міжнародні зобов'язання України щодо енергоефективності та використання ВДЕ, зменшення викидів парникових газів тощо.

Стратегія енергетичної безпеки

- ▶ У 2022 році діяла Стратегія енергетичної безпеки, схвалена Розпорядженням КМУ №907-р від 04.08.2021 р.²⁹¹, розроблена на період до 2025 року на виконання Стратегії національної безпеки України, та рішення РНБОУ від 14.09.2020 р. «Про Стратегію національної безпеки України». Стратегія ідентифікує пріоритети забезпечення енергетичної безпеки, описує стратегічний вибір, цілі та завдання, спрямовані на запобігання виникненню ситуацій, які потенційно здатні створити загрози енергетичній безпеці України.

На виконання Стратегії на КМУ покладено обов'язок затвердити план заходів з її реалізації. Щорічно Міненерго має готувати оцінку рівня та загроз енергетичній безпеці України, а один раз на п'ять років перед прийняттям нової редакції Стратегії національної безпеки готує звіт щодо стану енергетичної безпеки України та оцінку рівня та загроз енергетичній безпеці України. Станом на дату складання цього Звіту ІПВГ жоден із вказаних документів не розміщений у вільному доступі.

²⁸⁷ Розпорядження КМУ «Про затвердження плану заходів з реалізації етапу «Реформування енергетичного сектору (до 2020 року)» Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність» №497-р від 06.06.2018 р.

²⁸⁸ До запровадження воєнного стану в 2022 році щорічні звіти про стан реалізації Енергетичної стратегії були доступні на веб-сайті Міненерго, але станом на дату цього Звіту ІПВГ посилання не активне.

²⁸⁹ Розпорядження КМУ «Про схвалення Енергетичної стратегії України на період до 2050 року» №373-р від 21.04.2023 р.

²⁹⁰ Інформація за [посиланням](#)

²⁹¹ Розпорядження КМУ «Про схвалення Стратегії енергетичної безпеки» №907-р від 04.08.2021 р.

Концепція реформування вугільної галузі

- ▶ Строк дії Концепції реформування та розвитку вугільної промисловості закінчився у 2020 році²⁹². У жовтні 2020 р. Міненерго оприлюднило проєкт нової Концепції реформування вугільної галузі із затвердженням плану заходів з її реалізації²⁹³.

Проте, на початку 2021 р. проєкт був відкликаний та відправлений на доопрацювання²⁹⁴. Станом на дату підготовки цього Звіту інформація про стан доопрацювання Концепції реформування вугільної галузі відсутня, а усі повідомлення про документ на сайті Міненерго були видалені.

Концепція Державної цільової програми справедливої трансформації вугільних регіонів України

В 2022 році діяла Концепція Державної цільової програми справедливої трансформації вугільних регіонів України на період до 2030 р.²⁹⁵, схвалена КМУ 22.09.2021 р.

Концепцією передбачені такі основні шляхи справедливої трансформації вугільних громад:

- ▶ створення умов для інвестиційного розвитку, що полягає у підтримці розвитку відповідної інженерної інфраструктури для залучення інвестицій (індустріальні парки, промислові майданчики, будівництво транспортної інфраструктури, підсилюючих електростанцій, складських приміщень тощо), запровадженні механізму підтримки реалізації державних інвестиційних проєктів, пов'язаних із усуненням негативних наслідків ліквідації вугледобувних підприємств, супроводі інвесторів, створенні баз даних об'єктів грінфілд та браунфілд тощо;
- ▶ перехід на альтернативні джерела енергії та підвищення рівня енергоефективності у житлово-комунальній сфері;
- ▶ розв'язання екологічних проблем, в тому числі комплексна рекультивация земель та екологічне відновлення територій вугледобувних регіонів, забезпечення збереження, відновлення та збалансоване використання природоохоронних територій тощо.

Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 рр.

- ▶ У 2022 році діяла Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затверджена КМУ в серпні 2020 р., що визначає генеральний вектор сталого розвитку регіонів та розроблена відповідно до Цілей сталого розвитку України до 2030 р.
- ▶ У травні 2021 р. було затверджено план заходів для реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2023 рр.²⁹⁶.

²⁹² Розпорядження КМУ «Про схвалення Концепції реформування та розвитку вугільної промисловості на період до 2020 року» №733-р від 24.05.2017 р.

²⁹³ Інформація про проєкт нової концепції була зазначена у Звіті ІПВГ за 2021 рік, проте відповідні посилання на веб-сайт Міненерго не активні станом на дату підготовки цього Звіту ІПВГ за 2022 рік

²⁹⁴ Інформація про відкликання Концепції реформування вугільної галузі для перегляду на [веб-сайті](#) Інформаційного агентства Interfax-Україна

²⁹⁵ [Концепція Державної цільової програми справедливої трансформації вугільних регіонів України на період до 2030 року](#), схвалена постановою КМУ від 22.09.2021 р. №1024

²⁹⁶ [План заходів на 2021-2023 роки з реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки](#), затверджений розпорядженням КМУ від 12.05.2021 №497-р

Концепція розвитку газовидобувної галузі України (Програма 20/20)

- ▶ Зазначена Концепція²⁹⁷ та План заходів щодо її реалізації²⁹⁸ спрямовані на збільшення обсягів видобутку газу в Україні для зменшення залежності від імпорту енергоносіїв, залучення інвестицій в енергетичну галузь, забезпечення енергетичної незалежності України тощо.
- ▶ Звіт з реалізації етапу реформування енергетичного сектору за 2022 рік на сайті Міненерго відсутній. З відкритих джерел відомо про те, що було розпочато роботу над новою Концепцією до 2025 року²⁹⁹. Водночас, станом на дату підготовки цього звіту нову Концепцію затверджено не було.

Концепція економічного розвитку Донецької та Луганської областей³⁰⁰:

- ▶ Концепція була схвалена в грудні 2020 р. і передбачає застосування таких інструментів у вугільній сфері: трансформація вугільної галузі зазначених областей, технічне переоснащення та модернізація шахт, впровадження інноваційних рішень у сфері видобутку вугілля на перспективних шахтах, а також реалізація комплексних програм та проектів трансформації вугільних регіонів, які сприятимуть диверсифікації економіки шахтарських монофункціональних міст, та заходів щодо пом'якшення негативних соціально-економічних наслідків у разі закриття вугледобувних та вуглепереробних підприємств.
- ▶ В рамках зазначеної Концепції, у серпні 2021 р. КМУ затвердив Стратегію економічного розвитку Донецької та Луганської областей на період до 2030 р. та операційний план її реалізації³⁰¹. У 2022 та 2023 роках зміни до зазначеної стратегії не вносилися.

Концепція Державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу до 2026 р.

- ▶ В 2022 році діяла Концепція Державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу до 2026 р., затверджена КМУ 29.12.2021 р³⁰².
- ▶ Метою Програми є модернізація та нарощування виробничих потужностей урановидобувної промисловості для забезпечення поступового збільшення частки вітчизняного урану в ядерному паливі, що використовують українські атомні електростанції.
- ▶ Міністерство енергетики мало розробити та подати КМУ в 2022 році проєкт Програми. Водночас, через введення воєнного стану на дату підготовки звіту Програма не була розроблена.

²⁹⁷ Розпорядження КМУ «Про схвалення Концепції розвитку газовидобувної галузі України» №1079-р від 28.12.2016 р.

²⁹⁸ Розпорядженням КМУ «Про внесення змін до плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку газовидобувної галузі України» №842-р від 24.10.2018 р. було оновлено План заходів

²⁹⁹ Інформація на веб-сайті Асоціації газовидобувних компаній України

³⁰⁰ Розпорядження КМУ «Про схвалення Концепції економічного розвитку Донецької та Луганської областей» №1660-р від 23.12.2020 р.

³⁰¹ Розпорядження КМУ «Про затвердження Стратегії економічного розвитку Донецької та Луганської областей на період до 2030 року» №1078-р від 18.08.2021 р.

³⁰² Розпорядження КМУ «Про схвалення Концепції Державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу на період до 2026 року» №1804-р від 29.12.2021 р.

Концепція Державної цільової екологічної програми зняття з експлуатації уранового об'єкта на 2023-2027 роки³⁰³

- ▶ Концепція була схвалена у січні 2023 року. Метою Програми визначено забезпечення безпечного зняття з експлуатації Смолінської шахти шляхом здійснення заходів з її ліквідації, забезпечення екологічної безпеки і зниження рівня забруднення радіонуклідами природного походження до рівня, що не впливає на здоров'я людини та навколишнє природне середовище.
- ▶ Для ефективного здійснення комплексу заходів передбачається забезпечення:
 - належного фінансування з використанням коштів державного бюджету;
 - участь центральних та місцевих органів виконавчої влади;
 - розроблення нормативно-правових актів щодо визначення критеріїв кінцевого стану уранового об'єкта;
 - підготовка спеціалістів із зняття уранових об'єктів з експлуатації в рамках проектів технічної допомоги Європейського Союзу та Міжнародного агентства з атомної енергії.
 - Протягом 2023 року було укладено низку важливих угод, спрямованих на розвиток уранової галузі, зокрема, - на розширення співпраці з САМЕСО. Серед них Меморандум щодо розвитку урановидобувної галузі в Україні за допомогою канадських партнерів, підписаний у квітні 2023 р.³⁰⁴.

6.1.2 Кодекс України про надра

Кодекс України про надра №132/94-ВР від 27.07.1994 р. є основним нормативним актом, що регулює питання раціонального використання та охорони надр. Кодексом визначається правовий статус надр, види корисних копалин, компетенція органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері регулювання гірничих відносин (тобто відносин, пов'язаних з раціональним використанням та охороною надр), встановлюються правила надання надр у користування та власне умови користування ними.

Зокрема, згідно з Кодексом про надра копалини за своїм значенням поділяються на корисні копалини загальнодержавного і місцевого значення³⁰⁵. Переліки копалин загальнодержавного і місцевого значення затверджені КМУ³⁰⁶. Згідно з переліками до корисних копалин загальнодержавного значення належить, зокрема, природний газ, нафта, кварцовий пісок, граніт, глина³⁰⁷.

Для користування надрами необхідно отримати спеціальний дозвіл на користування надрами. До 28.03.2023 р. Кодекс про надра прямо забороняв власнику спеціального дозволу у будь-якій формі відчувувати права, надані таким спеціальним дозволом, у тому

³⁰³ Розпорядження КМУ [«Про схвалення Концепції Державної цільової екологічної програми зняття з експлуатації уранового об'єкта на 2023-2027 роки»](#) №4-р від 06.01.2023 р.

³⁰⁴ [Веб-сайт](#) ДП «НАЕК «Енергоатом»

³⁰⁵ [Ст. 6](#) Кодексу про надра №132/94-ВР від 27.07.1994 р.

³⁰⁶ Постанова КМУ [«Про затвердження переліків корисних копалин загальнодержавного та місцевого значення»](#) №827 від 12.12.1994 р.

³⁰⁷ Перелік копалин загальнодержавного і місцевого значення відносить глину до загальнодержавних корисних копалин, якщо така глина є вогнетривкою, цементною сировиною або сировиною, формувальною та для грудкування залізородних концентратів, сировиною для мінеральних пігментів (глина фарбова), сировиною петрургійною та для легких заповнювачів бетону, цегельно-черепичною (глина легкоплавка), сировиною для приготування бурових розчинів (глина бентонітова). Інші різновиди глини Переліком віднесено до корисних копалин місцевого значення

числі шляхом передачі до статутного капіталу юридичних осіб чи як вклад у спільну діяльність³⁰⁸. Проте, з 28.03.2023 р. така заборона скасована та надрокористувач може відчужувати права на користування надрами, надані йому спеціальним дозволом, або вносити такі права як вклад до статутного капіталу в деяких випадках³⁰⁹. Більше інформації про порядок видачі спеціальних дозволів наведено у **Розділі 6.6.2 цього Звіту**.

Для промислової розробки родовищ корисних копалин надрокористувачеві також необхідно одержати гірничий відвід. У редакції Кодексу про надра до 28.03.2023 р. було зазначено, що не потребують гірничого відводу користувачі нафтогазоносними надрами, а також бурштиноносними надрами³¹⁰. В редакції Кодексу про надра з 28.03.2023 р. уточнено, що гірничий відвід надається виключно для гірничих об'єктів, розробка родовищ корисних копалин на яких здійснюється підземним способом, а саме шахт та рудників³¹¹. Гірничий відвід надає Держпраці. Документом, що засвідчує право на користування надрами, є акт про надання гірничого відводу. Отже, гірничий відвід скасовується для всіх видів користування надрами, крім тих, що здійснюються підземним способом розробки (шахти)³¹². Геологічне вивчення надр не потребувало отримання гірничого відводу³¹³.

Кодекс про надра в редакції до 28.03.2023 р. для визначення промислової цінності родовищ і оцінки запасів корисних копалин по кожному родовищу встановлював кондиції на мінеральну сировину, що становлять сукупність вимог до якості й кількості корисних копалин, гірничо-геологічних та інших умов розробки родовища³¹⁴. Кондиції на мінеральну сировину підлягали експертизі Держгеонадра (з 28.03.2023 - ДКЗ) або іншими уповноваженими підприємствами, установами та організаціями³¹⁵. Порядок розробки кондицій на мінеральну сировину має встановлюватись Міндовкілля³¹⁶.

Запаси корисних копалин розвіданих родовищ, а також запаси корисних копалин, додатково розвіданих у процесі розробки родовищ, підлягали експертизі та оцінювалися Держгеонадра або іншими уповноваженими підприємствами, установами та організаціями в порядку, встановленому КМУ³¹⁷. З 28.03.2023 р. кондиції на мінеральну сировину встановлюються щодо кожної ділянки надр, на якій знаходяться родовища; а також ресурси та запаси корисних копалин ділянок надр, запаси корисних копалин, додатково розвіданих у процесі розробки родовищ корисних копалин, підлягають державній експертизі та затвердженню ДКЗ або іншим уповноваженим підприємством, установою чи організацією, з визначенням раціонального напрямку використання корисних копалин, у порядку, встановленому КМУ³¹⁸. Кодексом про надра також визначаються права та обов'язки

³⁰⁸ [Ч. 9 ст. 16](#) Кодексу про надра №132/94-ВР від 27.07.1994 р. в редакції до 28.03.2023 р.

³⁰⁹ [Стаття 16-1](#) Кодексу про надра в редакції з 28.03.2023 р.

³¹⁰ Згідно зі змінами, внесеними до [ст. 17](#) Кодексу про надра, Законом України [«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства про видобуток бурштину та інших корисних копалин»](#) №402-ІХ від 19.12.2019 р.

³¹¹ [Ч. 2, ч. 3](#) Кодексу про надра в редакції від 28.03.2023 р.

³¹² Такі гірничі відводи видаються Держпраці лише за умови погодження заявки на отримання гірничого відводу з відповідним територіальним органом Держпраці відповідно до [п. 21, 26](#) Постанови КМУ «Про затвердження Положення про порядок надання гірничих відводів» №59 від 27.01.1995 р., зі змінами.

³¹³ [Ч. 1 ст. 20](#) Кодексу про надра в редакції до 28.03.2023 р.

³¹⁴ [Ст. 45](#) Кодексу про надра

³¹⁵ Відповідно до [ч. 2 ст. 45](#) Кодексу про надра

³¹⁶ На сьогодні Положення про порядок розробки та обґрунтування кондицій на мінеральну сировину для підрахунку запасів твердих корисних копалин у надрах, затверджене [наказом](#) ДКЗ №300 від 07.12.2005 р.

³¹⁷ [Ч. 4 ст. 45](#) Кодексу про надра в редакції до 28.03.2023 р. Фактично, у випадку проведення експертизи Держгеонадра, експертизу та оцінку запасів корисних копалин проводила ДКЗ при Держгеонадра відповідно до п. 4 постанови КМУ [«Про затвердження Положення про порядок проведення державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин»](#) №865 від 22.12.1994 р. Такий підхід зберігся і після набрання чинності змін до Кодексу про надра 28.03.2023 р.

³¹⁸ [Ч.4 ст.45](#) Кодексу про надра в редакції з 28.03.2023 р.

користувачів надр. До основних прав належать здійснення на наданій ділянці надр геологічного вивчення, комплексної розробки родовищ корисних копалин та інших робіт, а також розпорядження видобутими корисними копалинами. З 28.03.2023 р. надрокористувач також має право відчужувати права на користування надрами, надані їм спеціальним дозволом на користування надрами, шляхом укладення договору купівлі-продажу або внесення таких прав як вклад до статутного капіталу або як вклад у спільну діяльність.

Основними обов'язками користувачів надр є цільове використання надр, забезпечення повноти геологічного вивчення, раціонального, комплексного використання та охорони надр, забезпечення безпеки людей, майна та навколишнього природного середовища, здійснювати підготовку та розкриття звітів про платежі на користь держави та інформації про укладені договори (угоди) щодо користування надрами для забезпечення прозорості у видобувних галузях³¹⁹.

Роботи і дослідження, пов'язані з геологічним вивченням надр, підлягають обов'язковій державній реєстрації³²⁰ та обліку³²¹, що здійснюються Держгеонадра. Результати виконаних робіт та досліджень передаються на постійне зберігання до Державного інформаційного геологічного фонду України.

Геологічна інформація, одержана за рахунок коштів державного бюджету, є державною власністю. Держгеонадра є розпорядником геологічної інформації, яка перебуває у державній власності. Порядок та умови надання відкритої геологічної інформації у користування різним категоріям користувачів надр та її продажу визначається **Порядком розпорядження геологічною інформацією**³²².

Розмір плати за право користування геологічною інформацією, що одержана за рахунок коштів державного бюджету, визначається Держгеонадра згідно з **Методикою визначення вартості геологічної інформації, отриманої за рахунок коштів державного бюджету**³²³. Геологічна інформація, одержана за власні кошти користувача надрами, є його власністю і може бути продана або передана ним у користування з урахуванням вимог, встановлених законодавством України. Про реалізацію геологічної інформації повідомляється Держгеонадра³²⁴.

Державний контроль за дотриманням правил і нормативів користування надрами здійснюють Держгеонадра та органи місцевого самоврядування. Державний нагляд за веденням робіт з геологічного вивчення надр та їх використання здійснює Держпраці та її

³¹⁹ Ст. 24 Кодексу про надра, зі змінами, внесеними Законом України «[Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях](#)» №1974-IX від 16.12.2021 р.

³²⁰ Наказ Мінприроди «[Про затвердження Порядку державної реєстрації робіт і досліджень, пов'язаних із геологічним вивченням надр](#)» №263 від 14.06.2013 р.

³²¹ Наказ Мінприроди «[Про затвердження Порядку обліку робіт і досліджень, пов'язаних із геологічним вивченням надр](#)» №262 від 14.06.2013 р.

³²² Порядок розпорядження геологічною інформацією затверджений постановою КМУ «[Питання розпорядження геологічною інформацією](#)» №939 від 07.11.2018 р.

³²³ Постанова КМУ «[Про затвердження Методики визначення вартості геологічної інформації, отриманої за рахунок коштів державного бюджету](#)» №1075 від 10.12.2008 р. Постановою КМУ «[Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо користування надрами](#)» №836 від 26.07.2022 були внесені зміни до вищезазначеної Методики. Відповідно до змін, визначення вартості геологічної інформації здійснюється з метою компенсації витрат держави за проведені геологорозвідувальні роботи як плата за вторинну (оброблену) геологічну інформацію, лише в разі отримання спецдозволу на користування надрами. Первинна (необроблена) геологічна інформація, яка є у власності держави, надається для ознайомлення безкоштовно в місцях зберігання з одночасним інформуванням Держгеонадр

³²⁴ [Ч. 4-5 ст. 39](#) Кодексу про надра до змін, внесених Законом України «[Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами](#)» №2805-IX від 01.12.2022 р. та [ч. 14, 16](#) Кодексу про надра після змін

територіальні органи згідно з **Положенням про порядок здійснення державного гірничого нагляду**³²⁵. Також державний контроль за використанням і охороною надр здійснює Держекоінспекція³²⁶.

Крім цього, Кодекс про надра містить положення, що регулюють низку інших питань, зокрема, питання геологічного вивчення надр, державного обліку родовищ корисних копалин, проектування та будівництва гірничодобувних об'єктів, охорони надр тощо.

У 2023 році були внесені суттєві зміни до Кодексу про надра Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами» №2805-ІХ. Закон набрав чинності 28.03.2023 р.

Серед основних змін до Кодексу про надра, окрім наведених вище, слід зазначити:

- ▶ запровадження права громадян України на частину доходу державного бюджету від рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин³²⁷. Набрання чинності цієї норми відбудеться одночасно із введенням в дію закону про економічний паспорт³²⁸;
- ▶ створення єдиної державної електронної геоінформаційної системи користування надрами та її складових³²⁹;
- ▶ закріплення загального правила, що доступ до первинної (необробленої) та вторинної (обробленої) геологічної інформації, що є у державній власності, є безоплатним³³⁰;
- ▶ під час здійснення державної експертизи та оцінки ресурсів та запасів корисних копалин за заявою користувача надрами можуть використовуватися Рамкова класифікація ООН для викопних енергетичних і мінеральних ресурсів (РКООН-2009), класифікація Комітету з міжнародних стандартів звітності по запасах твердих корисних копалин (CRIRSCO), Система управління вуглеводневими ресурсами (PRMS) та інші міжнародні стандарти;
- ▶ обмеження щодо права бути надрокористувачем для громадян держави-агресора або юридичних осіб, які зареєстровані на території держави-агресора, юридичних осіб кінцевим бенефіціаром яких є громадяни держави-агресора, фізичних та юридичних осіб, стосовно яких застосовано спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) відповідно до Закону України «Про санкції»³³¹;
- ▶ надання надрокористувачам прав на першочергове продовження строку користування надрами та залучення третіх осіб на договірних засадах для виконання окремих видів робіт, пов'язаних з користуванням надрами³³²;

³²⁵ П. 2 Постанови КМУ [«Про затвердження Положення про порядок здійснення державного гірничого нагляду»](#) №134 від 21.02.1995 р.

³²⁶ [Ч. 3 ст. 61](#) Кодексу про надра

³²⁷ [Ч. 2 ст. 4](#) Кодексу про надра зі змінами, внесеними Законом України [«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами»](#) №2805-ІХ від 01.12.2022 р.

³²⁸ Згідно інформації на [веб-сайті](#) ВРУ проєкт Закону про економічний паспорт станом на дату цього звіту не прийнятий. 24.01.2022 р. по ньому наданий висновок комітету про розгляд.

³²⁹ Ст. 51 Кодексу про надра зі змінами, внесеними Законом України [«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами»](#) №2805-ІХ від 01.12.2022 р.

³³⁰ [Ч. 7 ст. 39](#) Кодексу про надра зі змінами, внесеними Законом України [«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами»](#) №2805-ІХ від 01.12.2022 р.

³³¹ [Чч. 3-6 ст. 13](#) Кодексу про надра зі змінами, внесеними Законом України [«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами»](#) №2805-ІХ від 01.12.2022 р.

³³² [Ст. 24](#) Кодексу про надра зі змінами, внесеними Законом України [«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами»](#) №2805-ІХ від 01.12.2022 р.

- ▶ надання спеціального дозволу без аукціону (електронних торгів) для геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки, корисних копалин з подальшим видобуванням корисних копалин (промислової розробки родовищ) місцевого значення, видобування корисних копалин місцевого значення за умови що загальна площа ділянки надр, на яку надається спеціальний дозвіл на користування надрами, не перевищує 25 гектарів та ін.

У липні 2022 р. КМУ прийняв постанову, якою внесено зміни до чотирьох нормативно-правових актів з метою спрощення доступу до видобутку корисних копалин та зменшення владного впливу на процедуру надання спеціального дозволу (детальніше див. **Розділ 6.6**)³³³. У 2023 році втратили чинність³³⁴ ряд постанов КМУ, зокрема, Постанова «Про Порядок передачі розвіданих родовищ корисних копалин для промислового освоєння»³³⁵ та «Про затвердження Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами»³³⁶, а також внесені зміни до Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами³³⁷ та Порядку проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами³³⁸ (детальніше див. **Розділ 6.3**).

Крім того, в Україні вже багато років обговорюється необхідність розробки нового Кодексу про надра з метою модернізації його положень, консолідації норм з різних підзаконних актів, подальшої дерегуляції у сфері користування надрами та запровадження інших напрацювань кращих європейських практик. Проєкт нового Кодексу про надра був оприлюднений Міндовкілля в 2021 році, але зазнав критики. Станом на дату цього звіту проєкт нового Кодексу про надра відсутній на сайті Міндовкілля (детальніше див. **Розділ 6.3**).

6.1.3 Гірничий закон України

Основним законом, що регулює відносини у сфері видобування корисних копалин та проведення гірничих робіт, є **Гірничий закон України №1127-XIV від 06.10.1999 р.** (далі – «Гірничий закон»)³³⁹.

Серед іншого, Гірничий закон регулює питання розташування, проектування та будівництва гірничих підприємств, основні вимоги щодо проведення гірничих робіт, заходи технічної безпеки, запобігання аварійним ситуаціям, заходи екологічної безпеки та впливу на навколишнє середовище, а також низку особливостей умов праці у гірничодобувній промисловості.

³³³ Постанова КМУ [«Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо користування надрами»](#) №836 від 26.07.2022 р.

³³⁴ Постанова КМУ [«Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо користування надрами»](#) №749 від 04.07.2023 р.

³³⁵ Постанова КМУ «Про Порядок передачі розвіданих родовищ корисних копалин для промислового освоєння» №114 від 14.02.1995 р.

³³⁶ Постанова КМУ [«Про затвердження Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами»](#) №615 від 30.05.2011 р.

³³⁷ Постанова КМУ [«Про затвердження Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні \(електронних торгах\) спеціального дозволу на право користування надрами»](#) №1374 від 15.10.2004 р.

³³⁸ Постанова КМУ [«Про затвердження Порядку проведення аукціону \(електронних торгів\) з продажу спеціального дозволу на користування надрами»](#) №993 від 23.09.2020 р.

³³⁹ [Гірничий закон](#)

6.1.4 Закон України «Про нафту і газ»

Основним законом, який регулює відносини щодо користування нафтогазоносними надрами, видобування, транспортування, зберігання та використання нафти, газу та продуктів їх переробки, є **Закон України «Про нафту і газ» №2665-III від 12.07.2001 р.** (далі - «Закон про нафту і газ»).

До об'єктів нафтогазовидобування належать нафтові та газові свердловини, газопроводи-шлейфи, установки комплексної підготовки газу, установки підготовки газу, установки попередньої підготовки газу, установки комплексної підготовки нафти, тимчасові дослідно-промислові установки підготовки нафти і газу, дотискувальні компресорні станції та інші об'єкти, пов'язані з експлуатацією об'єктів нафтогазовидобування³⁴⁰.

Порядок користування нафтогазоносними надрами на відповідній ділянці нафтогазоносних надр визначається угодою про умови користування нафтогазоносними надрами, яка є додатком до спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами. За загальним правилом, нафта та газ, видобуті користувачем нафтогазоносних надр, належать користувачу нафтогазоносних надр³⁴¹.

Як і Кодекс про надра, Закон про нафту і газ прямо забороняв власнику спеціального дозволу в будь-якій формі відчужувати права, надані спеціальним дозволом, у тому числі шляхом передачі до статутного капіталу юридичних осіб чи як вклад у спільну діяльність³⁴². Водночас, це обмеження було скасоване з 28.03.2023 р.³⁴³. При цьому Закон про нафту і газ встановлює, що якщо діяльність, пов'язана з користуванням нафтогазоносними надрами, здійснюється на умовах договору про спільну інвестиційну діяльність, спільне виробництво, виробничу кооперацію, то один із учасників цього договору зобов'язаний мати спеціальний дозвіл³⁴⁴. Надання спеціального дозволу на видобування нафти і газу (промислому розробку родовищ) здійснюється з урахуванням результатів ОВД³⁴⁵.

З березня 2022 року користувач нафтогазоносними надрами мав право відмовитися від спецдозволу на користування нафтогазоносними надрами, повернути його Держгеонадра та отримати відшкодування сплачених коштів за надання такого спецдозволу, якщо за результатами проведення аукціону з продажу спецдозволу на користування нафтогазоносними надрами було видано висновок з ОВД, який обґрунтовує недопустимість провадження планованої діяльності на відповідній ділянці надр³⁴⁶. У новій редакції Закону про нафту і газ від 28.03.2023 р. таке право надрокористувача відсутнє³⁴⁷.

Після закінчення строку дії спеціального дозволу державне майно, що було надане у користування власнику дозволу, повертається державі, а майно (споруди, обладнання), створене власником дозволу в процесі видобування, залишається в його власності³⁴⁸.

³⁴⁰ Ст. 1 Закону про нафту і газ, зі змінами, внесеними Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дерегуляції в нафтогазовій галузі» №2314-VIII від 01.03.2018 р.

³⁴¹ Ст. 10, ст. 28 Закону про нафту і газ

³⁴² Ч. 2 ст. 14 Закону про нафту і газ

³⁴³ Ч. 2 ст. 14 Закону про нафту і газ зі змінами, внесеними Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами» №2805-IX від 01.12.2022 р.

³⁴⁴ Ст. 49 Закону про нафту і газ

³⁴⁵ Абз. 9 ч. 1 ст. 12 Закону про нафту і газ

³⁴⁶ Ст. 14 Закону про нафту і газ зі змінами, внесеними Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо запровадження диференційованої рентної плати за видобування газу природного» №2139-IX від 15.03.2022 р.

³⁴⁷ Закон про нафту і газ

³⁴⁸ Ч. 3 ст. 10 Закону про нафту і газ

Продовження строку дії спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами, його переоформлення, внесення до нього змін здійснюється безоплатно³⁴⁹. Для компаній та учасників договорів про спільну діяльність, у яких держава прямо або опосередковано володіє 50% та більше, встановлені особливі правила щодо продажу видобутої ними продукції (детальніше див. **Розділ 7.5.6 цього Звіту**).

Закон про нафту і газ регулює також низку інших питань, серед яких питання введення родовищ нафти та газу у промислову розробку, питання основних вимог до промислової розробки, охорони довкілля, особливих умов праці, відповідальності за порушення у нафтогазовій галузі.

Правила розробки нафтових та газових родовищ, прийняті на виконання Закону про нафту і газ, встановлюють основні вимоги до організації та здійснення дослідно-промислової та промислової розробки родовищ вуглеводнів та регламентують відносини суб'єктів господарювання та центральних і місцевих органів виконавчої влади, що виникають під час користування нафтогазоносними надрами, з метою їх комплексного і раціонального використання³⁵⁰.

Зокрема, документ врегулює всі стадії розробки, експлуатації та виведення з розробки газових та нафтових родовищ, а саме стадії підготовки до розробки, розробки, вивчення, дорозвідки, облаштування газових, газоконденсатних та нафтових родовищ, видобування вуглеводнів, обліку продукції. Також ці Правила визначають особливості контролю розробки родовищ, ведення документації під час розробки родовищ, основні положення охорони праці та безпеки під час виконання усіх видів робіт, а також правила щодо охорони навколишнього природного середовища під час такої розробки родовищ.

22.11.2022 р. до Правил розробки нафтових та газових родовищ були внесені зміни, якими розширено коло суб'єктів, що можуть складати проекти дослідно-промислової розробки (далі - «ДПР») родовища (покладу), технологічну схему промислової розробки та суб'єктів, які здійснюють авторський нагляд за виконанням проекту ДПР, приведено у відповідність до законодавства перелік документації, яку підрядник, що здійснював буріння, зобов'язаний передати замовнику під час передачі свердловини, врегульовано процедури повернення супутньо-пластових вод в межах нафтогазоносних ділянок надр тощо.

6.1.5 Закон України «Про ринок природного газу»

Закон України «Про ринок природного газу» №329-VIII від 09.04.2015 р. (далі - «Закон про ринок природного газу») був прийнятий на виконання міжнародних зобов'язань України щодо імплементації Третього енергетичного пакета.

Закон про ринок природного газу охоплює доволі широке коло питань, пов'язаних із функціонуванням ринку природного газу. Закон визначає принципи функціонування ринку природного газу і роль держави на ньому (зокрема, щодо встановлення технічних вимог та ліцензування господарської діяльності на ринку природного газу), правила постачання, транспортування, розподілу і зберігання природного газу, а також правила установки LNG

³⁴⁹ [Ч. 5 ст. 14](#) Закону про нафту і газ у редакції до 28.03.2023 р. та [ч.10 ст.14](#) Закону про нафту і газ у редакції з 28.03.2023 р.

³⁵⁰ Наказ Мінприроди [«Про затвердження Правил розробки нафтових і газових родовищ»](#) №118 від 15.03.2017 р.

Оператором ГТС та газосховищ можуть бути лише суб'єкти господарювання, 100% корпоративних прав у статутному капіталі яких належать державі чи суб'єкту господарювання, 100% корпоративних прав у статутному капіталі якого належать державі.

На виконання Закону про ринок природного газу прийнято кілька важливих підзаконних нормативно-правових актів, зокрема, Кодекс газотранспортної системи³⁵¹ (регламент функціонування газотранспортної системи, який поширюється, в тому числі, на газовидобувні підприємства) та Кодекс газорозподільних систем³⁵² (визначає взаємовідносини оператора газорозподільних систем із суб'єктами ринку природного газу). Зазначені нормативно-правові акти є ключовими для забезпечення постачання газу газотранспортною та газорозподільною системами України.

У 2022 році було встановлено мораторій на підвищення цін (тарифів) на ринку природного газу та у сфері теплопостачання протягом дії воєнного стану в Україні та шести місяців після місяця скасування воєнного часу³⁵³.

6.1.6 Нормативні акти у сфері оподаткування

Оподаткування компаній у видобувних галузях здійснюється відповідно до таких основних нормативно-правових актів:

- ▶ Податковий кодекс України №2755-VI від 02.12.2010 р. визначає перелік податків та зборів та порядок їх адміністрування, права та обов'язки платників податків, компетенцію та повноваження контролюючих органів, а також відповідальність за порушення податкового законодавства³⁵⁴.
- ▶ Митний кодекс України №4495-VI від 13.03.2012 р. визначає порядок справляння митних платежів під час переміщення товарів через митний кордон України³⁵⁵.
- ▶ Закон України «Про Митний тариф України» №674-IX від 04.06.2020 р. встановлює ставки ввізного мита для товарів, що ввозяться на митну територію України.³⁵⁶
- ▶ Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» №2464-VI від 08.07.2010 р. регулює порядок збору та обліку єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування («ЄСВ»)³⁵⁷.

³⁵¹ Постанова НКРЕКП [«Про затвердження кодексу газотранспортної системи»](#) №2493 від 30.09.2015 р.

³⁵² Постанова НКРЕКП [«Про затвердження кодексу газорозподільних систем»](#) №2494 від 30.09.2015 р.

³⁵³ 19 липня 2022 року набрав чинності Закон України [«Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання під час дії воєнного стану та подальшого відновлення їх функціонування»](#), який встановив мораторій на підвищення цін (тарифів) на ринку природного газу та у сфері теплопостачання. Так, протягом дії воєнного стану в Україні та шести місяців після місяця скасування, припинення воєнного часу, забороняється підвищення послуг з розподілу газу, виробництва, транспортування та постачання теплової енергії та послуг з постачання теплової енергії та постачання гарячої води. [Законом №3220-IX](#) від 30.06.2023 р. уточнено, що мораторій на підвищення тарифів застосовується тільки у разі виробництва, транспортування та постачання теплової енергії, постачання теплової енергії та гарячої води населенню. Операторам газорозподільних систем, суб'єктам господарювання, що здійснюють виробництво та/або транспортування, та/або постачання теплої води і надають доступ з постачання теплої води та постачання гарячої води, постачальникам природного газу щодо яких запроваджено мораторій, ст. 2 вищезазначеного Закону передбачаються компенсаційні гарантії

³⁵⁴ [Абз. 1 п. 1.1 ст. 1](#) Податкового кодексу України.

³⁵⁵ [Ч. 2 ст. 1](#) Митного кодексу

³⁵⁶ Закон України [«Про митний тариф України»](#) №674-IX від 04.06.2020 р.

³⁵⁷ Закон України [«Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»](#) №2464-VI від 08.07.2010 р.

- ▶ Бюджетний кодекс України №2456-VI від 08.07.2010 р. встановлює порядок затвердження та виконання бюджетів, зокрема, порядок розподілу податків між державним і місцевими бюджетами³⁵⁸.

Окремі питання оподаткування також врегульовані на рівні підзаконних нормативно-правових актів КМУ, Мінфіну, ДПС та ДМС.

Малюнок 6.2: Нормативне регулювання видобувної галузі (основні акти в сфері оподаткування)

6.1.7 Інші нормативні акти

- Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» №1264-XII від 25.06.1991 р.³⁵⁹

Цей закон містить основні вимоги щодо використання природних ресурсів, у тому числі корисних копалин. Законом визначаються повноваження органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також порядок контролю та нагляду у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Крім того, законом визначені загальні екологічні вимоги, яких необхідно дотримуватися під час використання природних ресурсів (раціональне та економне використання природних ресурсів, здійснення заходів щодо запобігання псуванню, забрудненню, виснаженню природних ресурсів, здійснення господарської та іншої діяльності без порушення екологічних прав інших осіб тощо), та заходи щодо забезпечення екологічної безпеки під час здійснення різних видів діяльності.

- Закон України «Про трубопровідний транспорт» №192/96-ВР від 15.05.1996 р.³⁶⁰

³⁵⁸ Ч. 1 ст. 1 Бюджетного кодексу

³⁵⁹ Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» №1264-XII від 25.06.1991 р.

³⁶⁰ Закон України «Про трубопровідний транспорт» №192/96-ВР від 15.05.1996 р.

Цим законом регулюються засади діяльності трубопровідного транспорту, зокрема, що стосується сфери видобування нафти та газу - питання промислових трубопроводів (приєднаних мереж), тобто немагістральних трубопроводів в межах виробництв, а також нафтогазових та внутрішньопромислових нафто- і газопроводів. Серед іншого, дія Закону поширюється на відносини в галузі трубопровідного транспорту, призначеного для транспортування вуглеводнів та інших продуктів і речовин з місць їх знаходження, видобування (промислу), виготовлення або зберігання до місць їх переробки чи споживання, перевантаження та подальшого транспортування³⁶¹.

- Закон України «Про угоди про розподіл продукції» №1039-XIV від 14.09.1999 р.³⁶²

Цей закон (далі - «Закон про УРП») регулює питання умов проведення конкурсу на укладення УРП, укладення таких угод, їх виконання та порядок припинення їхньої дії, особливості користування надрами на умовах розподілу продукції. Державна реєстрація укладеної УРП здійснюється безоплатно робочим органом Міжвідомчої комісії. З 15.01.2022 р. встановлюється обов'язкова вимога щодо оприлюднення укладеної УРП після державної реєстрації відповідно до Закону України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях»³⁶³.

- Закон України «Про газ (метан) вугільних родовищ» №1392-VI від 21.05.2009 р.³⁶⁴

Цей закон визначає засади діяльності у сфері геологічного вивчення газу (метану) вугільних родовищ, умови його видобування і вилучення під час дегазації та подальшого використання, у тому числі - доступу газу (метану) вугільних родовищ до газотранспортних мереж.

- Земельний кодекс України №2768-III від 25.10.2001 р.³⁶⁵ та Закон України «Про оренду землі» №161-XIV від 06.10.1998 р.³⁶⁶

Це основні акти земельного законодавства України, які встановлюють порядок надання земельних ділянок у користування для видобування корисних копалин. Проведення геологорозвідувальних робіт потребує наявності угоди з власником землі або погодження з землекористувачем³⁶⁷.

Ділянки, на які надаються спеціальні дозволи, обмежуються відповідною площею та глибиною. Розміри та межі ділянок, що надаються у користування, встановлюються Держгеонадра. При цьому максимальна площа ділянок, які надаються для геологічного вивчення нафтогазоносних надр, не може перевищувати 500 км², а для ділянок Чорного моря - 1 000 км².³⁶⁸

Установам та організаціям, що проводять розвідувальні роботи, при переході із стану дослідно-промислової розробки у промислову розробку дозволяється використовувати

³⁶¹ Ст. 4 вищезазначеного Закону

³⁶² Закон України «Про угоди про розподіл продукції» №1039-XIV від 14.09.1999 р.

³⁶³ Зміни внесені п. 2 ч. 1 Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях» №1974-IX від 16.12.2021

³⁶⁴ Закон України «Про газ (метан) вугільних родовищ» №1392-VI від 21.05.2009 р.

³⁶⁵ Земельний кодекс

³⁶⁶ Закон України «Про оренду землі» №161-XIV від 06.10.1998 р.

³⁶⁷ Ч. 1 ст. 97 Земельного кодексу

³⁶⁸ Ст. 19 Закону України про нафту і газ

земельну ділянку на підставі угоди на проведення розвідувальних робіт на період оформлення документів, що посвідчують право користування відповідною земельною ділянкою³⁶⁹.

Оператор ГТС та оператор системи передачі набувають право постійного користування земельною ділянкою³⁷⁰, а з 2022 року право постійного користування земельною ділянкою набув і оператор газосховища³⁷¹.

Крім цього, до 1 січня 2025 року КМУ вилучає земельні ділянки державної власності, які передані або підлягають передачі суб'єкту господарювання у зв'язку з відокремленням діяльності з транспортування природного газу, з постійного користування та надає такі земельні ділянки оператору ГТС на праві постійного користування без зміни цільового призначення³⁷².

- **Водний кодекс України №213/95-ВР від 06.06.1995 р.**³⁷³

Кодекс регулює питання, пов'язані з використанням водних ресурсів у ході видобування корисних копалин.

Зокрема, цим Кодексом встановлена необхідність одержання дозволу на спеціальне водокористування, яким є забір води з водних об'єктів із застосуванням споруд або технічних пристроїв, використання води та скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти, в тому числі забір води та скидання забруднюючих речовин із зворотними водами зі застосуванням каналів.

Видобування корисних копалин (крім підземних вод) та водних рослин, вилучення води з надр разом з видобуванням корисних копалин не належать до спеціального водокористування, а тому не потребують отримання дозволу на спеціальне водокористування³⁷⁴.

- **Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» №2059-VIII від 23.05.2017 р.**³⁷⁵

Цей закон визначає правові та організаційні засади проведення оцінки впливу на довкілля, що полягає у проходженні суб'єктами господарювання спеціальної процедури з метою з'ясування можливих наслідків планованої господарської діяльності для довкілля.

Законом визначено перелік видів діяльності та об'єктів, для яких проведення ОВД є обов'язковим. До них, серед іншого, належать трубопроводи для транспортування газу та нафти з діаметром понад 800 міліметрів і довжиною понад 40 кілометрів, нафтопереробні та газопереробні заводи, видобування нафти та природного газу на континентальному шельфі, видобування корисних копалин загальнодержавного значення, перероблення корисних копалин, у тому числі збагачення тощо³⁷⁶.

³⁶⁹ [Ч. 6 ст. 97](#) Земельного кодексу

³⁷⁰ Зміни, внесені [п. 1 ч. 1](#) Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з відокремленням діяльності з транспортування природного газу» №264-IX від 31.10.2019 р.

³⁷¹ Зміни, внесені [п. 3 ч. 1](#) Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів країни щодо особливостей регулювання земельних відносин в умовах воєнного часу» №2247-IX від 12.05.2022 р.

³⁷² Зміни, внесені [п. 10 ч. 1](#) Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів країни щодо спрощення процедури приєднання до електричних мереж» №1657-IX від 15.07.2021 р.

³⁷³ [Водний кодекс](#)

³⁷⁴ [Ч. 3 ст. 48, ч. 1 ст. 49](#) Водного кодексу

³⁷⁵ Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» №2059-VIII від 23.05.2017 р.

³⁷⁶ [Ст. 3](#) Закону України «Про оцінку впливу на довкілля». ОВД не підлягає діяльності, яка прямо не передбачена ч. 1 та ч. 2 цієї статті, а також, серед іншого, планована діяльність, яка спрямована виключно на забезпечення оборони держави,

- Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» №2354-VIII від 20.03.2018 р.³⁷⁷

Цей закон регулює відносини у сфері оцінки наслідків для довкілля, виконання документів державного планування (стратегій, планів, містобудівної документації, державних цільових програм тощо), виконання яких передбачатиме реалізацію видів діяльності, щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури ОВД, або які вимагають оцінки, зважаючи на ймовірні наслідки для територій з природоохоронним статусом³⁷⁸.

Крім цього, Закон визначає суб'єктів стратегічної екологічної оцінки, їх повноваження, порядок здійснення стратегічної екологічної оцінки, тощо.

19.05.2023 р. набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо порядку здійснення стратегічної екологічної оцінки», яким передбачено, зокрема впровадження Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки³⁷⁹ - єдиної інформаційно-комунікаційної системи, що забезпечує створення, перегляд, збирання, внесення, накопичення, обробку, використання, розгляд, зберігання, захист, облік та надання інформації у сфері стратегічної екологічної оцінки. Станом на дату цього Звіту Єдиний реєстр стратегічної екологічної оцінки функціонує на порталі ЕкоСистема³⁸⁰.

Низка питань у сфері видобування корисних копалин регулюється численними підзаконними нормативно-правовими актами.

Висновки до розділу

Відносини, пов'язані з видобуванням корисних копалин, регулюються Конституцією України, а також значною кількістю законів та підзаконних нормативно-правових актів.

Результати нормативної діяльності 2022 року значною мірою є реакцією на збройну агресію РФ проти України, в тому числі й приведення національного законодавства у відповідність до *acquis* ЄС, що частково здійснюється у сфері подолання наслідків загострення енергетичної кризи.

Поряд з вимушеними заходами, пов'язаними з введенням воєнного стану, прослідковується збереження тенденцій, намічених у попередні роки. Пріоритетними напрямками реформування законодавства залишаються спрощення та систематизація національного законодавства у видобувній галузі, його уніфікація з положеннями міжнародних договорів. Спостерігаються подальше спрощення дозвільної системи у сфері надрокористування, продовження реформування ринку вугілля, вдосконалення

ліквідацію наслідків надзвичайної ситуації, відновлювальні роботи з ліквідації наслідків збройної агресії та бойових дій під час дії воєнного стану та у відбудовний період після закінчення воєнних дій згідно із змінами, внесеними до абз. 2 ч. 1 ст. 3 вищезазначеної статті Законом України [№2132-IX від 15.03.2022](#); із змінами, внесеними згідно із Законом [№2139-IX від 15.03.2022](#) р.

³⁷⁷ Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» №2354-VIII від 20.03.2018 р.

³⁷⁸ Вищезазначений Закон не поширюється на бюджети, бюджетні програми та фінансові плани, документи державного планування, що стосуються виключно національної оборони або дій у разі надзвичайних ситуацій, а також плану відновлення та розвитку регіонів, планів відновлення та розвитку територіальних громад, зі змінами, внесеними Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій» 2389-IX від 09.07.2022 р.

³⁷⁹ Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо порядку здійснення стратегічної екологічної оцінки» №2717-IX від 03.11.2022

³⁸⁰ Доступ за [посиланням](#)

регулювання сфери оптових енергетичних ринків , цифровізація галузі та оптимізація адміністративних процедур.

Україна має значний природо-ресурсний потенціал, що має велике перспективне значення для її економіки. Законодавство, яке регулює використання природних багатств, повинне давати змогу державі і приватним компаніям ефективно реалізовувати цей потенціал.

Запровадження воєнного стану в 2022 році та пов'язані з ним обмеження, включаючи закриття доступу до відкритих даних, безумовно, йдуть врозрід з усталеними цілями розвитку нормативного регулювання. Водночас, частина запроваджених змін спрямована на подолання проявів енергетичної кризи на ринках природного газу; усунення перешкод для залучення інвестицій, зокрема, шляхом скасування заборони розпоряджатися правами, наданими спеціальним дозволом на користування надрами; полегшення доступу до геологічної інформації (створення Єдиної державної електронної геоінформаційної системи користування надрами), а також усунення недоліків законодавчої техніки.

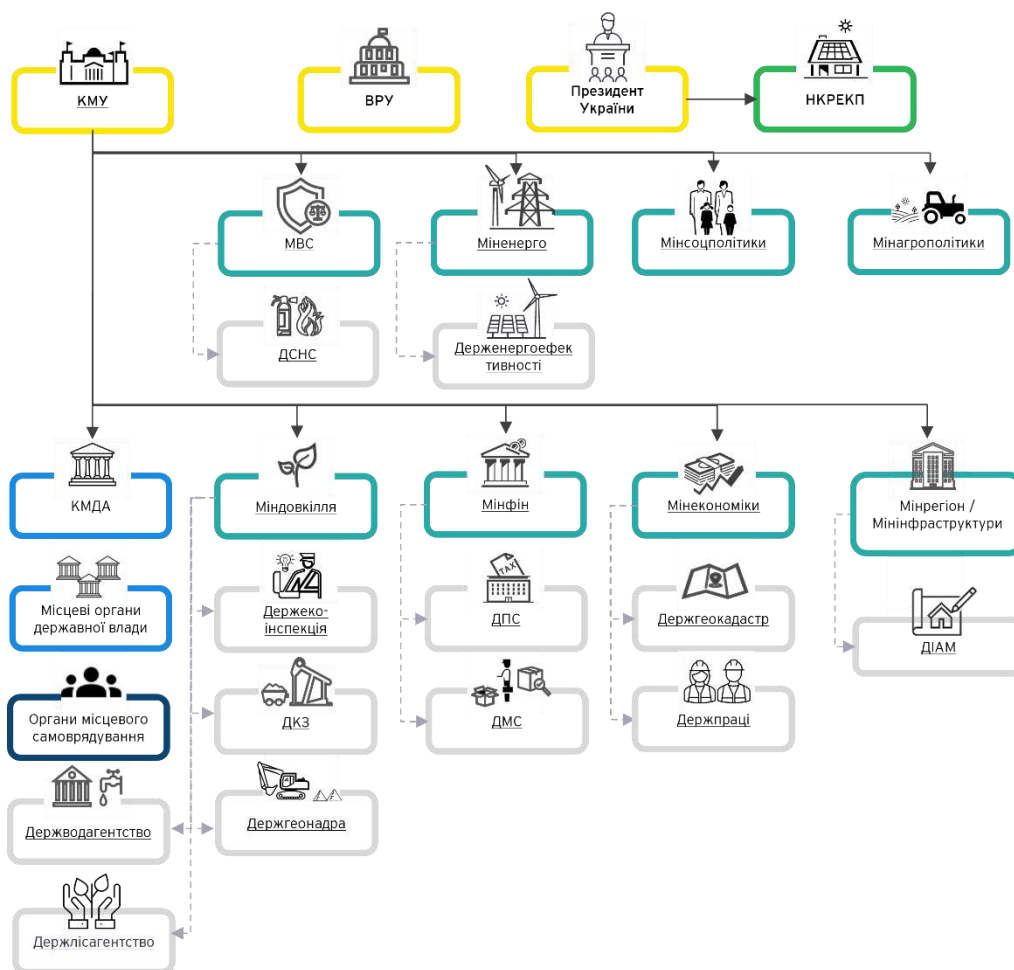
Водночас, існуюче регулювання не є досконалим. Необхідними є подальша розробка та прийняття нормативно-правових актів, передбачених галузевими стратегічними документами та стандартами ЄС, а також приведення законодавчого масиву у відповідність до сучасних стандартів у видобувних галузях.

Крім того, в межах ІПВГ звітності досі очікується затвердження та вдосконалення підзаконних актів для реалізації Закону про ІПВГ (наприклад, значне вдосконалення форми звіту про платежі на користь держави для виконання вимог Стандарту ІПВГ, затвердження порядку розгляду справ про порушення Закону про ІПВГ та форми протоколу про таке порушення, розроблення нормативно-правових актів для забезпечення надійного функціонування «Електронної системи подання та аналізу звітності ІПВГ»).

6.2 Функції та повноваження органів державної влади у видобувних галузях

Діяльність видобувних компаній регулює ціла низка органів державної влади з метою забезпечення раціонального використання природних ресурсів, збереження та охорони надр і навколишнього природного середовища, а також безпечного проведення гірничих робіт.

До системи органів, що здійснюють регулювання у видобувній сфері, належать органи державної влади, компетенція яких поширюється на всю територію України, та місцеві органи влади. Зазначені органи зображені на малюнку нижче³⁸¹.

Малюнок 6.3: Органи державної влади, що регулюють діяльність видобувних компаній станом на 31.12.2022 р.³⁸²

³⁸¹ Цей розділ не включає інформації щодо органів державної влади, які фактично не здійснювали регулювання діяльності видобувних компаній у 2022 р. (наприклад, Рада АРК та Рада міністрів АРК тощо).

³⁸² У грудні 2022 року було прийнято Постанову КМУ [«Деякі питання діяльності центральних органів виконавчої влади»](#) №1400 від 17.12.2022 р., відповідно до якої повноваження Мінрегіону перейшли до Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури

6.2.1 Органи державної влади, компетенція яких поширюється на всю територію України

- ▶ **Верховна Рада України (ВРУ)** визначає основні напрями державної політики у видобувних галузях та здійснює законодавче регулювання відносин у ній, приймаючи закони.
- ▶ **Президент України** бере участь у законодавчому процесі (має право законодавчої ініціативи, право вето), а також у процедурах призначення керівників деяких органів державної влади.
- ▶ **Кабінет Міністрів України (КМУ)** реалізує державну політику у видобувних галузях та здійснює управління ними як вищий орган у системі органів виконавчої влади. На виконання законів, КМУ приймає постанови та розпорядження, в яких деталізує правила, процедури та вимоги. До повноважень КМУ належить утворення, реорганізація та ліквідація міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, а також координація їх роботи. КМУ відповідальний перед Президентом України і ВРУ, підконтрольний і підзвітний ВРУ.

Основні функції центральних органів виконавчої влади України у сфері видобування корисних копалин, забезпечення раціонального використання природних ресурсів, збереження та охорони надр і навколишнього природного середовища розподілені таким чином:

- ▶ **Міністерство енергетики України (Міненерго)** забезпечує формування та реалізує державну політику, серед іншого, у вугільно-промисловому, торфодобувному, нафтогазовому та нафтопереробному комплексах, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива³⁸³.

У лютому 2023 р. КМУ передав Міністерству розвитку громад, територій та інфраструктури (Мінінфраструктури) функції із забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, альтернативних видів рідкого та твердого палива, енергозбереження та енергоефективності, залишивши за Міністерством енергетики функції із забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів газового палива³⁸⁴.

- ▶ **Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України (Міндовкілля)** забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, екологічної безпеки, забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів³⁸⁵. Серед іншого, одними з основних завдань Міндовкілля є забезпечення формування та

³⁸³ [П. 1](#) положення про Міністерство енергетики України, затвердженого Постановою КМУ «Про затвердження Положення про Міністерство енергетики України» №507 від 17.06.2020 р.

³⁸⁴ Постанова КМУ [«Деякі питання оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади у сфері енергоефективності»](#) №153 від 14 лютого 2023 р.

³⁸⁵ [П. 1](#) Положення про Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, затвердженого постановою КМУ «Деякі питання Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів» №614 від 25.06.2020 р.

реалізації державної політики щодо ОВД, стратегічної екологічної оцінки, здійснення державного геологічного контролю³⁸⁶.

Міндовкілля є держателем Єдиної екологічної платформи «ЕкоСистема», здійснюючи її методичне та методологічне забезпечення функціонування³⁸⁷.

► **Міністерство розвитку громад та територій України (Мінрегіон) / Мінінфраструктури**

Мінрегіон забезпечував формування та реалізував державну регіональну політику, державну політику у сфері розвитку місцевого самоврядування, територіальної організації влади та адміністративно-територіального устрою, державну житлову політику і політику у сфері благоустрою населених пунктів, у сфері забезпечення енергетичної ефективності будівель тощо.

Мінрегіон здійснював розроблення методичних рекомендацій, проведення навчання та поширення інформації щодо важливості підвищення енергетичної ефективності будівель, економічної доцільності здійснення енергоефективних заходів, технічних аспектів їх здійснення, впливу енергетичної ефективності будівель на екологічний стан населених пунктів, світових тенденцій та світового досвіду у сфері забезпечення енергетичної ефективності будівель, необхідності своєчасної оплати спожитих паливно-енергетичних ресурсів³⁸⁸. У грудні 2022 р. ці повноваження були передані Мінінфраструктури³⁸⁹.

► **Державна служба геології та надр України (Держгеонадра)** є центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, є уповноваженим органом з питань реалізації УРП³⁹⁰, здійснює державний облік родовищ, запасів і проявів корисних копалин, контроль за веденням робіт з геологічного вивчення надр та дотриманням користувачами надр вимог законодавства про надра, видає спеціальні дозволи на користування надрами, здійснює розрахунок початкової ціни продажу на аукціоні спеціальних дозволів на користування надрами тощо.

З 2023 р. Держгеонадра також створює та забезпечує функціонування єдиної державної електронної геоінформаційної системи користування надрами та її складових, виконує функції держателя Державного реєстру спеціальних дозволів на користування надрами, Державного реєстру нафтових та газових свердловин, забезпечує створення та функціонування Державного сховища геологічної інформації та кам'яного матеріалу, здійснює розрахунок розміру збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами³⁹¹.

Щорічно Голова Держгеонадр затверджує Звіт про виконання Плану роботи за попередній рік відповідно до Програми діяльності Уряду³⁹². Серед результатів діяльності

³⁸⁶ [П. 3 Положення про Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України затверджене постановою КМУ «Деякі питання Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів» №614 від 25.06.2020 р.](#)

³⁸⁷ Відповідно до Постанови КМУ [«Про Єдину екологічну платформу «ЕкоСистема»](#) №1065 від 11.10.2021 р.

³⁸⁸ Постанова КМУ [«Про затвердження Положення про Міністерство розвитку громад та територій України»](#) №197 від 30.04.2014 р.

³⁸⁹ Постанова КМУ [«Про затвердження Положення про Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України»](#) №460 від 30.06.2015 р.

³⁹⁰ Постанова КМУ [«Про затвердження Положення про Державну службу геології та надр України»](#) №1174 від 30.12.2015 р.

³⁹¹ Постанова КМУ [«Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо користування надрами»](#) №749 від 4.07.2023 р.

³⁹² Оpubліковані Плани роботи та звіти протягом 2013-2023 рр. на [веб-сайті](#) Держгеонадр

Держгеонадр за 2022 рік можна зазначити впровадження «Електронного кабінету надрокористувача».

Департаментом державного геологічного контролю було проведено 79 перевірок діяльності надрокористувачів³⁹³.

- ▶ **Державна комісія по запасах корисних копалин (ДКЗ)** є установою, що діє при Держгеонадрах, до основних завдань якої належить затвердження та переоцінка запасів корисних копалин, прийняття рішення щодо кількості, якості та ступеня вивченості запасів розвіданих родовищ корисних копалин і стану підготовленості їх до промислового освоєння, встановлення кондиції на мінеральну сировину для обчислення запасів корисних копалин у надрах, підготовка висновків про доцільність проектування розроблення та облаштування родовищ на базі попередньо оцінених запасів корисних копалин і введення їх у дослідно-промислому розробку тощо³⁹⁴.
- ▶ **Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП)** є центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, що формується КМУ, та здійснює державне регулювання, моніторинг та контроль за діяльністю суб'єктів господарювання у сферах енергетики та комунальних послуг, зокрема, шляхом забезпечення формування і реалізації цінової та тарифної політики у сферах енергетики, затвердження правил постачання природного газу, видачі ліцензії на провадження діяльності з транспортування, розподілу, зберігання, постачання природного газу та надання послуг установки LNG, здійснення державного регулювання, моніторингу та контролю за діяльністю суб'єктів господарювання у цій сфері. Функції та повноваження НКРЕКП визначені в Законі «Про НКРЕКП»³⁹⁵. З 1 січня 2023 р. НКРЕКП здійснює сертифікацію операторів газосховищ³⁹⁶.
- ▶ **Державна служба України з питань праці (Держпраці)** здійснює функцію державного гірничого нагляду, надання гірничих відводів для розробки родовищ корисних копалин та інших дозвільних документів, пов'язаних із виконанням небезпечних робіт та використанням небезпечних об'єктів³⁹⁷.
- ▶ У січні 2022 році КМУ було прийнято рішення щодо реформування регіональної структури Держпраці шляхом ліквідації обласних територіальних управлінь та утворення семи міжрегіональних управлінь, юрисдикція яких буде поширюватися на кілька областей. Станом на кінець 2022 року нові міжрегіональні територіальні органи вже розпочали свою роботу³⁹⁸. Законопроектом №9219³⁹⁹ від 18.04.2023 пропонується передати повноваження з гірничого нагляду від Держпраці іншому центральному органу

³⁹³ [Звіт про виконання Плану роботи Державної служби геології та надр України на 2022 рік](#), затверджений Головою Держгеонадр

³⁹⁴ Постанова КМУ [«Про затвердження Положення про Державну комісію України по запасах корисних копалин»](#) №1689 від 10.11.2000 р.

³⁹⁵ Закон України [«Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»](#) №1540-VIII від 22.09.2016 р.

³⁹⁶ [П. 7 ч. 1 ст. 17](#) Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» зі змінами, внесеними Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сертифікації оператора газосховищ та продовження заходів з недопущення банкрутства Державного акціонерного товариства «Чорноморнафтогаз» №2850-IX від 13.12.2022 р.

³⁹⁷ Постанова КМУ [«Про затвердження Положення про Державну службу України з питань праці»](#) №96 від 11.02.2015 р.

³⁹⁸ Інформація на [веб-сайті](#) Держпраці

³⁹⁹ Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розмежування повноважень центральних органів виконавчої влади у сфері промислової безпеки, охорони праці, гігієни праці, поводження з вибуховими матеріалами, здійснення державного гірничого нагляду, здійснення державного нагляду та контролю за додержанням вимог законодавства про працю та зайнятість населення

виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного гірничого нагляду.

- ▶ **Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України** (Держенергоефективності) реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів. До повноважень Держенергоефективності у сфері використання корисних копалин належать розроблення, погодження та здійснення контролю за виконанням державних цільових програм у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, реалізація державно-приватного партнерства у цій сфері, здійснення моніторингу за ефективним використанням паливно-енергетичних ресурсів, участь у розгляді та відборі інвестиційних проектів та проектів екологічного спрямування у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів⁴⁰⁰.

Відповідно до впроваджених змін у лютому 2023 року діяльність Держенергоефективності спрямовується і координується КМУ через Міністра розвитку громад, територій та інфраструктури⁴⁰¹. До цього координація здійснювалась через Міністра енергетики України.

- ▶ **Державна екологічна інспекція** (Держекоінспекція) здійснює державний нагляд (контроль) за раціональним використанням та охороною природних ресурсів та дотриманням умов спеціальних дозволів на користування надрами та іншими природними ресурсами; вживає заходів щодо припинення самовільного користування надрами та забудови площ залягань корисних копалин з порушенням установленого порядку⁴⁰².

У 2022 році при Держекоінспекції був створений оперативний штаб для фіксації екопорушень у результаті вторгнення РФ⁴⁰³, а з 2023 р. на Держекоінспекцію покладено обов'язок здійснювати розрахунок розміру шкоди, збитків і втрат, завданих навколишньому природному середовищу та природним ресурсам держави внаслідок виникнення аварій, надзвичайних ситуацій, військової агресії, терористичних або інших злочинних дій⁴⁰⁴.

- ▶ **Державне агентство водних ресурсів України** (Держводагентство) реалізує державну політику у сфері водного господарства⁴⁰⁵, видає та анулює дозволи на спеціальне водокористування, здійснює заходи щодо екологічного оздоровлення поверхневих вод та догляду за ними, проводить моніторинг якості вод, розробляє схеми комплексного використання та охорони водних ресурсів тощо.

⁴⁰⁰ Постанова КМУ [«Про затвердження Положення про Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України»](#) №676 від 26.11.2014 р., зі змінами внесеними Постановою КМУ «Про внесення змін до пункту 4 Положення про Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України» №876 від 18.08.2021 р.

⁴⁰¹ Постанова КМУ [«Деякі питання оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади у сфері енергоефективності»](#) №153 від 14.02.2023 р.

⁴⁰² Постанова КМУ [«Про затвердження положення про Державну екологічну інспекцію України»](#) №275 від 19.04.2017 р.

⁴⁰³ Інформація на [веб-сайті](#) Держекоінспекції; Наказ Держекоінспекції [«Про створення оперативного штабу для фіксації, упорядкування інформації та формування єдиного реєстру збитків заподіяних доквіллю внаслідок вторгнення Російської Федерації на територію України»](#) №73 від 01.03.2022 р.

⁴⁰⁴ Постанова КМУ [«Про внесення змін до Положення про Державну екологічну інспекцію України»](#) №1111 від 30.09.2022 р.

⁴⁰⁵ Постанова КМУ [«Про затвердження Положення про Державне агентство водних ресурсів України»](#) №393 від 20.08.2014 р.

- ▶ **Державне агентство лісових ресурсів України (Держлісагентство)**⁴⁰⁶ реалізує державну політику у сфері лісового господарства, веде державний лісовий кадастр та облік лісів, організовує видачу в установленому порядку спеціальних дозволів на використання лісових ресурсів, забезпечує функціонування державної лісової охорони тощо. У 2022 р. розпочалося реформування лісової галузі, а саме: створено 9 регіональних офісів лісового та мисливського господарства замість 24 міжрегіональних управлінь Держлісагентства⁴⁰⁷. У 2022 році створено державне спеціалізоване господарське підприємство «Ліси України», до якого приєднуються лісгосподарські підприємства, які належали до сфери управління Держлісагентства⁴⁰⁸. Передбачається його подальше перетворення в акціонерне товариство, 100 відсотків акцій якого належать державі⁴⁰⁹.
- ▶ **Державна служба з надзвичайних ситуацій (ДСНС)** організовує та забезпечує охорону від пожеж підприємств, установ, організацій та інших об'єктів на підставі договорів. У 2022 на ДСНС покладені функції компетентного органу у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки⁴¹⁰.
- ▶ **Державна служба з питань геодезії, картографії та кадастру (Держгеокадастр)** реалізує державну політику у сфері національної інфраструктури геопросторових даних, топографо-геодезичної і картографічної діяльності, земельних відносин, землеустрою, веде Державний земельний кадастр, здійснює державний контроль за використанням та охороною земель усіх категорій і форм власності, родючості ґрунтів тощо.⁴¹¹ В 2022 році мало відбуватися істотне скорочення чисельності працівників органу⁴¹².
- ▶ **Міністерство фінансів України (Мінфін)**⁴¹³ забезпечує формування та реалізує державну податкову, митну, фінансову, бюджетну політику, а також державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового та митного законодавства.
- ▶ **Державна податкова служба (ДПС)**⁴¹⁴ реалізує державну податкову політику, здійснює адміністрування та контроль за справлянням податків, зборів та ЄСВ.
- ▶ **Державна митна служба (ДМС)**⁴¹⁵ реалізує державну митну політику, державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування законодавства з питань митної справи, забезпечує та здійснює контроль за справлянням митних платежів.

⁴⁰⁶ Постанова КМУ [«Про затвердження Положення про Державне агентство лісових ресурсів України»](#) №521 від 08.10.2014 р.

⁴⁰⁷ Інформація на [Урядовому порталі](#), [Інформація на веб-сайті Держлісагентства](#)

⁴⁰⁸ Інформація на [веб-сайті](#) ДП «Ліси України»

⁴⁰⁹ Постанова КМУ [«Деякі питання реформування управління лісової галузі»](#) №1003 від 07.09.2022 р.

⁴¹⁰ Зміни, внесені Постановою КМУ [«Деякі питання ідентифікації об'єктів підвищеної небезпеки»](#) №1020 від 13.09.2022 р. та Законом України [«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо об'єктів підвищеної небезпеки»](#) №1686-IX від 15.07.2021 р.

⁴¹¹ Постанова КМУ [«Про Державну службу України з питань геодезії, картографії та кадастру»](#) №15 від 14.01.2015 р..

⁴¹² Постанова КМУ [«Питання функціонування територіальних органів Державної служби з питань геодезії, картографії та кадастру»](#) №301 від 05.05.2021 р.

⁴¹³ Постанова КМУ [«Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України»](#) №375 від 20.08.2014 р.

⁴¹⁴ Створена згідно з розпорядженням КМУ [«Питання Державної податкової служби»](#) №682-р від 21.08.2019 р., повноваження ДПС передбачені Постановою КМУ [«Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України»](#) №227 від 06.03.2019 р.

⁴¹⁵ ДМС було утворено згідно Постанови КМУ [«Про утворення Державної податкової служби України та Державної митної служби України»](#) №1200 від 18.12.2018 р. Повноваження ДМС передбачені Постановою КМУ [«Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України»](#) №227 від 06.03.2019 р. остаточний поділ - Розпорядження КМУ [«Питання Державної митної служби»](#) №1217-р від 04.12.2019 р.

- ▶ **Міністерство економіки України (Мінекономіки)**⁴¹⁶, серед іншого, забезпечує формування та реалізовує державну політику у сфері управління об'єктами державної власності, в тому числі корпоративними правами держави; розробляє та подає КМУ проекти рішень з питань передачі об'єктів права державної та комунальної власності, здійснює методичне керівництво діяльністю органів виконавчої влади із зазначених питань, здійснює методологічне та нормативно-правове забезпечення з питань управління об'єктами державної власності.
- ▶ **Державна інспекція архітектури та містобудування України (ДІАМ)**⁴¹⁷ є центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду.

6.2.2 Органи державної влади, компетенція яких поширюється на місцевому рівні

Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування також мають низку повноважень у сфері видобування корисних копалин та охорони довкілля.

- ▶ **Обласні, Київська міська державні адміністрації** вирішують питання використання природних ресурсів на підвідомчій їм території, здійснюють контроль за використанням та охороною надр та виконують делеговані районними та обласними радами повноваження у видобувній сфері. Крім того, зазначені органи також реалізують повноваження у процедурі ОВД.
- ▶ **Обласні ради та Київська міська рада** здійснюють розподіл між відповідними місцевими бюджетами плати за користування надрами; розроблення, затвердження та виконання місцевих програм розвитку мінерально-сировинної бази, раціонального використання і охорони надр; оголошення геологічних об'єктів, що становлять наукову або культурну цінність, об'єктами природно-заповідного фонду місцевого значення; припинення права на користування ділянкою надр; здійснення контролю за використанням та охороною надр та ін⁴¹⁸.
- ▶ **Сільські, селищні, міські, районні ради і ради об'єднаних територіальних громад** погоджують надання надр у користування з метою геологічного вивчення, розробки родовищ корисних копалин місцевого значення⁴¹⁹ та здійснюють реалізацію місцевих програм розвитку, здійснюють контроль за використанням та охороною надр тощо.

Більш детальну інформацію щодо повноважень органів державної влади та місцевого самоврядування у сфері видобування корисних копалин наведено в **Додатку 4** до цього Звіту ІПВГ.

⁴¹⁶ [Положення про Мінекономіки](#), затверджене постановою КМУ №459 від 20.08.2014 р.

⁴¹⁷ [Положення про Державну інспекцію архітектури та містобудування України](#), затверджене Постановою КМУ «Деякі питання функціонування органів архітектурно-будівельного контролю та нагляду» №1340 від 23.12.2020 р.

⁴¹⁸ [Ст.9¹](#) Кодексу про надра

⁴¹⁹ Повноваження виключено на підставі Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами» №2805-IX від 01.12.2022 р.

Висновки до розділу

У 2022 році був відсутній єдиний орган формування та реалізації державної політики у видобувних галузях. Повноваження у цій сфері були розподілені між більш ніж десятьма державними органами та установами з різним підпорядкуванням.

Також видобувні компанії були змушені отримувати низку дозвільних документів і погоджень для здійснення своєї основної діяльності у різних органів державної влади та місцевого самоврядування, що створювало суттєве бюрократичне навантаження на діяльність видобувних компаній.

Значний обсяг повноважень щодо регулювання видобувної сфери покладался на Держгеонадра, що незважаючи на війну, продовжували видавати спецдозволи надрокористувачам.

Також у 2022 році відбувалась низка змін в державних органах, що мали значення для видобувної сфери. Багато змін пов'язано з викликами воєнного стану. Так, у 2022 р. при Держекоінспекції був створений оперативний штаб для фіксації екопорушень у результаті вторгнення РФ, скорочено чисельність працівників Держгеокадастру, зменшена кількість територіальних органів Держлісагентства, оптимізація структури органів Держпраці.

Таким чином, хоча видобувна галузь у 2022 році стикалася з викликами війни, органи державного регулювання видобувних галузей змогли адаптуватися до обставин та продовжили виконувати свої функції. У 2023 році продовжилося реформування галузі, насамперед обмежено повноваження місцевих органів влади в процедурі надання надр у користування, передана частина повноважень Міненерго до Мінінфраструктури тощо.

6.3 Реформування регуляторного та фіскального режиму видобувної галузі у 2022 р.

Протягом 2022-2023 років тривало активне впровадження регуляторних реформ у видобувній галузі, спрямованих на вдосконалення українського законодавства в сфері користування надрами, незважаючи на військову агресію росії проти України та запровадження воєнного стану в лютому 2022 року.

У 2023 році продовжувалося впровадження змін регуляторного та фіскального режиму.

Нижче ми описуємо основні напрями реформ у видобувній галузі протягом 2022-2023 рр.

Нові державні стратегічні та програмні документи у видобувних галузях

- ▶ **Енергетична стратегія України на період до 2050 року**⁴²⁰. 21.04.2023 р. прийнято нову енергетичну стратегію на заміну Енергетичної стратегії на період до 2035 року. Енергетична стратегія України на період до 2050 року відсутня у відкритому доступі. З інформації на веб-сайті Міненерго⁴²¹ відомо, що у новій стратегії враховані наслідки повномасштабної війни РФ проти України, посилення ролі енергетичної безпеки та зміцнення стійкості енергосистеми, розвиток новітніх технологій (зокрема виробництво та використання водню в енергетичних цілях, малі модульні ядерні реактори, установки зберігання енергії тощо), міжнародні зобов'язання України щодо енергоефективності та використання ВДЕ, зменшення викидів парникових газів тощо.
- ▶ **Водна стратегія України на період до 2050 р.**⁴²²: 09.12.2022 р. була схвалена Водна стратегія України на період до 2050 р. та операційний план реалізації у 2022-2024 рр. для виконання Рішення РНБО «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації»⁴²³ та міжнародних зобов'язань у сфері водної безпеки. Затверджена стратегія спрямована на захист екологічної безпеки, шляхом впровадження заходів для запобігання впливу забруднюючих речовин, зокрема, нафтопродуктів, важких металів на водні об'єкти, покращення загального стану поверхневих водних масивів та масивів підземних вод, запобігання посухам, паводкам, та іншим шкідливим діям вод.
- ▶ **Концепція Державної цільової екологічної програми зняття з експлуатації уранового об'єкта на 2023-2027 роки**⁴²⁴. Метою програми є забезпечення безпечного зняття з експлуатації Смолінської шахти шляхом здійснення заходів з її ліквідації, забезпечення екологічної безпеки і зниження рівня забруднення радіонуклідами природного походження до рівня, що не впливає на здоров'я людини та навколишнє природне середовище.

⁴²⁰ Розпорядження КМУ «Про схвалення Енергетичної стратегії України на період до 2050 року» №373-Р від 21.04.2023 р.

⁴²¹ Інформація за [посиланням](#)

⁴²² Розпорядження КМУ «Про схвалення Водної стратегії України на період до 2050 року» №1134-р від 09.12.2022 р.

⁴²³ Рішення РНБО «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації» від 23.03.2021 р., введеного в дію Указом Президента «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 23.03.2021 р. «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації» №111/2021 від 23.03.2021 р.

⁴²⁴ Розпорядження КМУ «Про схвалення Концепції Державної цільової екологічної програми зняття з експлуатації уранового об'єкта на 2023-2027 роки» №4-р від 06.01.2023 р.

- ▶ **План пріоритетних дій Уряду на 2023 р**⁴²⁵. 14.03.2022 р. був затверджений План пріоритетних дій Уряду на 2023 р., який серед іншого передбачає відновлення енергетичного сектору економіки, зокрема шляхом залучення гуманітарної допомоги, створення "Платформи оперативного моніторингу стану енергетичної галузі та обліку допомоги "EnergyAid", розроблення та подання КМУ законопроекту про відходи видобувної промисловості тощо.

Ключові реформи з питань розкриття бенефіціарних власників

У 2022 р. відбулися такі зміни щодо питань розкриття бенефіціарних власників:

- ▶ У березні 2022 року через воєнний стан був відстрочене щорічне підтвердження та оновлення відомостей про кінцевих бенефіціарних власників до завершення воєнного стану та спливу трьох місяців після його завершення⁴²⁶.
- ▶ Окрім цього, в березні 2022 року КМУ була прийнята постанова, відповідно до якої у період воєнного стану та протягом одного місяця з дня його припинення або скасування не застосовується вимога щодо обов'язку подання/підтвердження відомостей до ЄДР про кінцевого бенефіціарного власника⁴²⁷.
- ▶ 29.12.2022 р. набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення регулювання кінцевої бенефіціарної власності та структури власності юридичних осіб»⁴²⁸. Закон передбачає такі зміни:
 - ▶ скасування обов'язкового щорічного підтвердження відомостей про кінцевого бенефіціарного власника. Залишається обов'язковим лише повідомлення державного реєстратора про зміни інформації про кінцевого бенефіціарного власника протягом 30 робочих днів з дня їх виникнення;
 - ▶ надання права державному реєстратору за вказівкою Мін'юста внести відмітку про можливу недостовірність інформації про кінцевого бенефіціарного власника до ЄДР та звернення до такої юридичної особи з вимогою надати пояснення або підтвердження зазначених відомостей;
 - ▶ накладення штрафу на юридичних осіб, у разі внесення уповноваженими особами завідомо неправдивих відомостей про кінцевих бенефіціарних власників до документів, що подаються для державної реєстрації, неподання або несвоєчасне подання уповноваженими особами державному реєстратору інформації про кінцевого бенефіціарного власника або про його відсутність;
 - ▶ запровадження можливості подання повідомлення про зміну інформації про кінцевого бенефіціарного власника в електронній формі;
 - ▶ передбачення розробки окремої методології визначення юридичною особою кінцевим бенефіціарним власником, яка була розроблена Мінфіном та затверджена НБУ в 2023 році. При цьому, юридичні особи мають подати оновлену інформацію

⁴²⁵ Розпорядження КМУ «Про затвердження плану пріоритетних дій Уряду на 2023 рік» №221-р від 14.03.2023 р.

⁴²⁶ [Пп. 1 п.1](#) Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» №2115-ІХ від 03.03.2022 р. з роз'ясненнями Листи Мін'юсту [№44816/55964-26-22/8.4.3 від 09.06.2022 р.](#) та [№60780/8.4.3/32-22 від 26.07.2022 р.](#) У одному з листів, також, зазначено, що за не оновлення або не підтвердження відомостей про кінцевих бенефіціарних власників санкції застосовуватись не будуть

⁴²⁷ [Пп. 8-1 п.1](#) Постанови КМУ «Деякі питання державної реєстрації та функціонування єдиних та державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції, в умовах воєнного стану» №209 від 06.03.2022 р. (в редакції до 25.03.2023 р.)

⁴²⁸ Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення регулювання кінцевої бенефіціарної власності та структури власності юридичних осіб» №2571 від 06.09.2022 р.

про кінцевого бенефіціарного власника протягом шести місяців з дня набрання чинності нормативно-правовими актами, якими будуть затверджені положення про форму та зміст структури власності і методології визначення юридичною особою кінцевого бенефіціарного власника, але не раніше 90 днів з дня припинення або скасування воєнного стану в Україні;

- ▶ надання можливості юридичній особі надсилати запити на інформацію до своїх засновників та осіб, які здійснюють вирішальний вплив на її діяльність, з вимогою надати актуальні дані тощо.
- ▶ Обов'язковою умовою отримання спеціального дозволу на користування надрами тепер є наявність у публічному доступі ЄДР відомостей про кінцевого бенефіціарного власника⁴²⁹ (детальніше див. **Розділ 6.6**).
- ▶ Зміни, що відбулись у 2023 р.:
 - ▶ Набрала чинності Методологія визначення кінцевого бенефіціарного власника у жовтні 2023 р. Юридичні особи будуть зобов'язані подати оновлену інформацію про бенефіціарних власників протягом 6 місяців з дня набрання чинності Методологією (з 03.10.2023 р.), але не раніше 90 днів з дня припинення або скасування воєнного стану в Україні.
 - ▶ Прийнято закон⁴³⁰, яким встановлюється обов'язок розкривати структуру власності та кінцевих бенефіціарних власників іноземної юридичної особи при державній реєстрації відокремленого підрозділу та в разі внесення змін. Розкриття структури власності та кінцевих бенефіціарних власників вимагається при державній реєстрації відокремленого підрозділу та в разі змін - протягом 30 робочих днів з дня їх виникнення. Закон набрав чинності 03.09.2023 року, але вводиться в дію через рік.
 - ▶ Внесені зміни⁴³¹ до Податкового кодексу, якими встановлені вимоги до певних нерезидентів регулярно оновлювати і зберігати інформацію про структуру власності та кінцевих бенефіціарних власників на території України та надавати її до контролюючого органу. Цей обов'язок покладено на (i) нерезидентів, які здійснюють господарську діяльність на території України через постійне представництво (незалежно від наявності зареєстрованого відокремленого підрозділу) та (ii) іноземних юридичних осіб, що мають місце ефективного управління на території України (з винятками). Перший звітний період (квартал) для подання повідомлення до контролюючого органу розпочнеться 1 січня року, наступного за роком, у якому припинено або скасовано воєнний стан.
 - ▶ Затверджено порядок надання та розгляду пояснень та/або документів для підтвердження відомостей про кінцевих бенефіціарних власників та/або структуру власності у разі внесення державним реєстратором відмітки про можливу недостовірність інформації⁴³². Порядок передбачає, що державний реєстратор

⁴²⁹ П.3 ч.12 ст.16³ Кодексу про надра

⁴³⁰ Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впорядкування діяльності відокремлених підрозділів юридичної особи, утвореної відповідно до законодавства іноземної держави» №3257-ІХ від 14.07.2023 р.

⁴³¹ Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо імплементації міжнародного стандарту автоматичного обміну інформацією про фінансові рахунки» від 20.03.2023 р. №2970-ІХ

⁴³² Наказ Мін'юсту «Про затвердження Порядку надання юридичною особою пояснень та/або документів для підтвердження відомостей про кінцевого бенефіціарного власника та/або структуру власності юридичної особи, а також порядку їх розгляду» №2211/5 від 14.06.2023 р.

протягом 3 робочих днів з дати внесення відмітки про можливу недостовірність інформації про кінцевих бенефіціарних власників та/або структуру власності направляє юридичній особі вимогу щодо надання письмових пояснень щодо такої недостовірності. У свою чергу, юридична особа протягом 10 робочих днів з дня отримання зазначеної вимоги повинна надати державному реєстратору письмові пояснення.

- ▶ Затверджена процедура повідомлення Мін'юсту як держателя ЄДР про виявлення розбіжностей між отриманими суб'єктом первинного фінансового моніторингу та розміщеними в ЄДР відомостями про кінцевих бенефіціарних власників та/або структуру власності юридичної особи⁴³³.

Законопроекти, що перебувають на розгляді

- ▶ Комітет з питань економічного розвитку рекомендував за результатами розгляду у першому читанні прийняти законопроект №6131-2, що пропонує розширити перелік юридичних осіб, на яких не поширюється вимога щодо подання інформації про кінцевих бенефіціарних власників (включивши громадські організації, благодійні організації тощо). До того ж, проект закону передбачає, в тому числі, звільнення від обов'язку щорічно підтверджувати відомості про кінцевого бенефіціарного власника. Враховуючи, що обов'язок щорічно підтверджувати відомості про бенефіціарів вже скасований, а перелік юридичних осіб, на яких не поширюється вимога щодо подання інформації про кінцевих бенефіціарних власників, розширений Законом №2571-IX, який набрав чинність 29.12.2023 р., то очікується, що законопроект №6131-2 не буде прийнято у редакції, схваленій комітетом.

Ключові реформи фіскального режиму видобувних галузей

Протягом 2022 року до Податкового кодексу України вносилися численні зміни у зв'язку з запровадженням воєнного стану⁴³⁴.

- ▶ Запроваджувалися спеціальні норми чи пільги щодо сплати деяких видів податків, звільнення від оподаткування окремими податками (екологічний збір, плата за землю, податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки) на визначених КМУ територіях, на яких ведуться або велися бойові дії або тимчасово окупованих збройними формуваннями російської федерації, та, в деяких випадках, послаблення відповідальності за несплату податків чи неподання податкової звітності.
- ▶ Тимчасово призупинялося право на бюджетне відшкодування ПДВ, що було відновлено в липні 2022 року, встановлювалися спеціальні правила з ПДВ для майна, що було втрачене внаслідок воєнних дій;

⁴³³ Наказ Мін'юсту «Про затвердження Порядку повідомлення держателя Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань про виявлення розбіжностей між отриманими суб'єктом первинного фінансового моніторингу в результаті здійснення належної перевірки та розміщеними в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань відомостями про кінцевих бенефіціарних власників та/або структуру власності юридичної особи» №[2542/5](#) від 12.07.2023 р.

⁴³⁴ Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану» №[2118-IX](#) від 03.03.2022 року, Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану» №[2120-IX](#) від 15.03.2022 року, Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану» №[2142-IX](#) від 24.03.2022 року, Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей податкового адміністрування податків, зборів та єдиного внеску під час дії воєнного, надзвичайного стану» №[2260-IX](#) від 12.05.2022 року

- ▶ Запроваджувався мораторій на проведення податкових перевірок та зупинення податкових строків, що поступово пом'якшувалися протягом 2022-2023 року. 1.08.2023 року набрав чинності закон⁴³⁵, який, зокрема, відновив перебіг строків, визначених Податковим кодексом або іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а 9.11.2023 було прийнято закон, який суттєво пом'якшив мораторій на проведення податкових перевірок⁴³⁶.
- ▶ Станом на кінець 2023 року звільнення від відповідальності за несвоєчасне подання податкової звітності та несплату податків зберіглося в разі відсутності у платника податків можливості своєчасно виконати свій податковий обов'язок, з обов'язковим виконанням таких обов'язків протягом 6 місяців після завершення воєнного стану в Україні⁴³⁷.

Протягом 2022 року також декілька разів вносилися зміни до Податкового кодексу в частині правил обчислення рентної плати за користування надрами для видобування природного газу, що передбачали підвищення ставок та запровадження диференційованих ставок залежно від ціни продажу газу⁴³⁸, кількаразову зміну підходу до обчислення бази оподаткування⁴³⁹, а також тимчасове запровадження сплати рентної плати лише щодо реалізованого газу⁴⁴⁰.

Проект Закону №9596⁴⁴¹ пропонує встановлення ставки 0 гривень екологічного податку за викиди двоокису вуглецю, що утворюються при спалюванні біопалива установками, які використовують біопаливо як єдиний вид палива та які внесено до реєстру установок.

Ключові реформи регуляторного режиму видобувних галузей

Закон України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підтримки розвитку вітчизняних галузей надрокористування⁴⁴² («Закон №2805») був прийнятий у грудні 2022 року, набрав чинності 28.03.2023 року та вніс значні зміни в правила надрокористування та відповідні ключові нормативні акти галузі, а саме Кодекс України про надра, Закон України «Про нафту і газ» та Земельний кодекс. Серед основних змін, який вніс Закон №2805:

- ▶ Надання власнику спеціального дозволу (крім державних підприємств) можливості продавати, використовувати у вигляді застави або в інший спосіб відчужувати права, надані йому спецдозволом, іншій юридичній чи фізичній особі, у т. ч. передавати їх до

⁴³⁵ Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану» №[3219-IX](#) від 30.06.2023 року

⁴³⁶ Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо скасування мораторію на проведення податкових перевірок» №[3453](#) від 9.11.2023 року (набрав чинності 8.12.2023 року)

⁴³⁷ [П. 69.1.](#) підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу

⁴³⁸ Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо запровадження диференційованої рентної плати за видобування газу природного» №[2139-IX](#) від 15.03.2022 року

⁴³⁹ Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо запровадження диференційованої рентної плати за видобування газу природного» №[2139-IX](#) від 15.03.2022 року, Закон України «Про внесення змін до підрозділу 10 розділу XX "Перехідні положення" Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування рентною платою за користування надрами для видобування природного газу» №[2606-IX](#) від 20.09.2022 року

⁴⁴⁰ Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей визначення рентної плати за користування надрами для видобування газу природного на період дії воєнного стану» №[2261-IX](#) від 12.05.2022 року

⁴⁴¹ Реєстр. №[9596](#) від 9.08.2023 року, на дату підготовки цього Звіту ІПВГ очікує першого читання

⁴⁴² Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами» №[2805-IX](#) від 01.12.2022 року

статутного капіталу створюваного за його участю суб'єкта господарювання, а також вносити як вклад у спільну діяльність у певних випадках.

- ▶ Обмеження право бути надкористувачами юридичних та фізичних осіб, які мають зв'язок з країною-агресором та/або до яких застосовані спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи відповідно до Закону України «Про санкції».
- ▶ Заміна спеціального дозволу на геологічне вивчення надр на комплексний (наскрізний) спеціальний дозвіл (від 3 до 20 років), у рамках якого дозволяється поєднувати розвідку корисних копалин з їх видобуванням.
- ▶ Зміни до переліку випадків надання спеціального дозволу без проведення аукціону, підстав змін до програми робіт, підстав змін до угод про користування надрами, випадків умов анулювання дозволу на користування надрами, скорочення списку документів у пакеті на надання спеціального дозволу, тощо. Порядок видачі спецдозволів визначається положеннями Кодексу про надра.
- ▶ Продовження строку дії спецдозволу на період дії воєнного стану та протягом 6 місяців після його припинення або скасування автоматично без прийняття відповідного рішення Держгеонадр
- ▶ Подачу документів для отримання, продовження строку дії, переоформлення, внесення змін до спеціальних дозволів на користування надрами в електронній формі через електронний кабінет, отримання спеціальних дозволів в електронному вигляді.
- ▶ Запроваджено нову Єдину державну електронну геоінформаційну систему користування надрами, що має інтегрувати інформаційні ресурси у сфері надкористування.
- ▶ Запровадження додаткових заходів для боротьби зі «сплячими ліцензіями» та нераціональним використанням надр:
 - Дозвіл на видобування не продовжується, якщо видобуто менше 1% обсягу запасів, що обліковувалися на момент отримання дозволу (крім випадку наявності пробурених у період дозволу непробурених нафтогазових свердловин).
 - Справляється збір у розмірі 20% початкової ціни продажу на аукціоні за продовження спеціального дозволу на видобування корисних копалин (крім вугілля, що видобувається вугледобувними підприємствами, які отримують дотації з державного бюджету, незалежно від обсягу видобутої корисної копалини), за яким здійснено видобуток корисних копалин у розмірі більше 1%, але менше 5% обсягу балансових запасів, що обліковувалися державним балансом корисних копалин на момент отримання такого спеціального дозволу.
- ▶ Закріплення загального правила, що доступ до первинної (необробленої) та вторинної (обробленої) геологічної інформації, що є у державній власності, є безоплатним.
- ▶ Скасування погодження органами місцевого самоврядування надання в користування місцевих корисних копалин.
- ▶ Посилення відповідальності за незаконне видобування корисних копалин, зокрема, шляхом надання можливості державним органам геологічного контролю пред'являти претензії про відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами. Розмір збитків визначається відповідно до прийнятої Методики

визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами⁴⁴³.

- ▶ Можливість здійснення державної експертизи та оцінки ресурсів та запасів корисних копалин з використанням Рамкової класифікації ООН для викопних енергетичних і мінеральних ресурсів (РКООН-2009), класифікації Комітету з міжнародних стандартів звітності по запасах твердих корисних копалин (CRIRSCO), Системи управління вуглеводневими ресурсами (PRMS) та інших міжнародних стандартів за заявою користувача.
- ▶ Надання земельних ділянок усіх форм власності та категорій у користування власникам спеціальних дозволів на геологічне вивчення, у т.ч. дослідно-промислому розробку, корисних копалин з подальшим видобуванням корисних копалин та/або на видобування корисних копалин шляхом встановлення земельних сервітутів згідно з межами ділянок надр та строками дії відповідних спеціальних дозволів на користування надрами, а також за межами таких ділянок надр для будівництва та розміщення споруд/об'єктів, пов'язаних із зазначеним видом діяльності.
- ▶ Запровадження права громадян України на частину доходу державного бюджету від рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин. Водночас, набрання чинності цієї норми відбудеться одночасно із введенням в дію закону про економічний паспорт⁴⁴⁴.

В липні 2023 року набрали чинності нові зміни до Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами⁴⁴⁵, які, зокрема, передбачали:

- ▶ Зміну початкової ціни дозволів, що надаються на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислому розробку корисних копалин з подальшим видобуванням корисних копалин (промисловою розробкою родовищ), де запаси корисних копалин не затверджені/апробовані в установленому порядку ДКЗ або не обліковані державним балансом запасів корисних копалин.
- ▶ Окремо виділені об'єкти обчислення початкової ціни продажу дозволу для дозволів, пов'язаних з видобуванням корисних копалин, та для тих, що не пов'язані.
- ▶ Якщо на родовищі або ділянці надр, де запаси корисних копалин затверджені/апробовані в установленому порядку ДКЗ, здійснювалося видобування корисних копалин після проведення державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин, обсяг товарної продукції гірничого підприємства - корисної копалини (мінеральної сировини) такого родовища або ділянки надр визначається згідно з даними державного балансу запасів корисних копалин (крім підземних вод), що обліковуються станом на дату проведення розрахунку.

⁴⁴³ Затверджена Наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження Методики визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами» №366 від 15.09.2022 року

⁴⁴⁴ Згідно інформації на [веб-сайті](#) ВРУ проект Закону про економічний паспорт станом на дату цього звіту не прийнятий. 24.01.2022 р. по ньому наданий висновок комітету про розгляд.

⁴⁴⁵ Внаслідок прийняття Постанови КМУ «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо користування надрами» №749 від 04.07.2023 року

В липні 2023 року набрали чинності зміни в Порядок проведення аукціону (електронних торгів) з продажу спеціального дозволу на користування надрами⁴⁴⁶, які, зокрема, передбачали:

- ▶ Зміну розмірів гарантійного внеску, який становить 20% початкової ціни лота, але не менше: 10 млн гривень для корисних копалин, які мають стратегічне значення для сталого розвитку економіки та обороноздатності держави
 - 20 млн гривень для вуглеводнів,
 - 2 млн гривень для родовищ та/або ділянок надр, що містять пісок
 - 1 млн гривень для інших корисних копалин (крім лота з продажу спеціального дозволу на геологічне вивчення, в тому числі дослідно-промислову розробку, видобування підземних вод (у тому числі мінеральних) для всіх потреб)
- ▶ Позбавлення переможця аукціону права на отримання дозволу (без повернення суми гарантійного внеску) у разі наявного у нього зв'язку з країною-агресором та/або застосування спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів відповідно до Закону України «Про санкції» до переможця або його кінцевого бенефіціарного власника.
- ▶ Визнання аукціону таким, що не відбувся, у разі коли переможець не має права бути користувачем надр з причин, зазначених в пункті вище, та у випадку, коли учасник з наступною за величиною ціною пропозицією, який був визнаний переможцем, позбавляється права на отримання дозволу або відмовився від підписання договору купівлі-продажу дозволу чи договору купівлі-продажу дозволу з відкладальною обставиною, або не підписав такий договір в установлені строки.

В 2023 році продовжувала діяти заборона на експорт кам'яного вугілля, антрациту, природного газу українського походження⁴⁴⁷. Заборона експорту природного газу українського походження планується також для 2024 року⁴⁴⁸.

В квітні 2023 року було затверджено нові форми спеціального дозволу на користування надрами, затверджено граничні економічно обґрунтовані строки виконання робіт на ділянці надр, основних видів робіт та наступних форм заяв у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр⁴⁴⁹:

- ▶ на отримання спеціального дозволу на користування надрами;
- ▶ на продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами;
- ▶ на внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами;
- ▶ на внесення змін до угоди про умови користування надрами;
- ▶ щодо ініціювання продажу спеціального дозволу на користування надрами на аукціоні (електронних торгах).

⁴⁴⁶ Внаслідок прийняття Постанови КМУ «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо користування надрами» №749 від 04.07.2023 року

⁴⁴⁷ Затверджено Постановою КМУ «Про затвердження переліків товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та квот на 2023 рік» №1466 від 27.12.2022 року (набрала чинності 1.01.2023 року)

⁴⁴⁸ Ініційоване Рішенням Ради національної безпеки і оборони України від 7.11. 2023 року (введений в дію Указом Президента України №737/2023 від 7.11.2023 року)

⁴⁴⁹ Постанова КМУ «Про затвердження форм спеціального дозволу на користування надрами, граничних економічно обґрунтованих строків виконання робіт на ділянці надр (з урахуванням геологічних особливостей), основних видів робіт та форм заяв у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр» №353 від 18.04.2023 року (постанова набрала чинності 22.04.2023 року)

В червні 2023 року КМУ затвердило **Порядок ведення Державного реєстру спеціальних дозволів на користування надрами, який визначає загальні засади функціонування та ведення Державного реєстру спеціальних дозволів на користування надрами, наповнення його інформацією про надання спеціальних дозволів на користування надрами, продовження строку їх дії, внесення до них змін (у тому числі до угоди про умови користування надрами) та надання доступу до інформації в реєстрі як частини Єдиної системи**⁴⁵⁰.

На виконання указу Президента України №306/2021 щодо введення в дію рішення РНБО «Про стимулювання пошуку, видобутку та збагачення корисних копалин, які мають стратегічне значення для сталого розвитку економіки та обороноздатності держави»⁴⁵¹, прийнятого в липні 2021 року:

- ▶ В січні 2023 року КМУ затвердив перелік ділянок стратегічних надр, що надаватимуться в користування на умовах угод про розподіл продукції⁴⁵².
- ▶ Водночас, на дату підготовки цього звіту все ще не затверджено перелік ділянок надр, які мають стратегічне значення та які будуть надаватися в користування шляхом проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів.

Реалізація політики відкритих дверей у сфері надрокористування

- ▶ У 2022 р. Держгеонадра був створений **Каталог відомостей про геологічну інформацію** (який розроблений ДНВП «Геоінформ Україна» за підтримки Міндовкілля)⁴⁵³. До Каталогу повинна вноситися інформація про вид геологічної інформації (первинна або вторинна), її назву, дату створення такої інформації, місце проведення геологорозвідувальних робіт та інформація про власника, користувача, зберігача геологічної інформації тощо. Доступ до відомостей Каталогу повинен бути вільним та не потребуватиме авторизації чи ідентифікації користувача Каталогу⁴⁵⁴. На початку 2022 року державні геологічні підприємства розпочали тестове наповнення Каталогу даними про первинну та вторинну геологічну інформацію, що є державною власністю, а подання інформації приватними компаніями мало здійснюватися через Е-кабінет⁴⁵⁵. Станом на дату підготовки цього Звіту доступ до Каталогу відсутній.
- ▶ В 2023 році Каталог відомостей про геологічну інформацію визначений однією зі складових нової Єдиної геоінформаційної системи.
- ▶ **Державний геологічний портал**
- ▶ В 2022 році публічний доступ до Державного геологічного порталу⁴⁵⁶, який було запущено в 2021 році в тестовому режимі, та який дозволяв інтерактивно відслідковувати інформацію про видані спецдозволи на користування надрами та

⁴⁵⁰ Постанова КМУ «Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру спеціальних дозволів на користування надрами» №659 від 30.06.2023 року

⁴⁵¹ Рішення РНБО «Про стимулювання пошуку, видобутку та збагачення корисних копалин, які мають стратегічне значення для сталого розвитку економіки та обороноздатності держави» від 16 липня 2021 року, введене в дію Указом Президента України №306/2021 від 23.07.2021 р.

⁴⁵² Постанова КМУ «Про затвердження переліку ділянок надр (родовищ корисних копалин), які мають стратегічне значення для сталого розвитку економіки та обороноздатності держави, що надаватимуться у користування шляхом проведення конкурсів на укладення угод про розподіл продукції» №132 від 14.02.2023 року (постанова набрала чинності 17.02.2023 року)

⁴⁵³ Інформація на [веб-сайті](#) Держгеонадра. [Посилання](#) на Каталог відомостей про геологічну інформацію

⁴⁵⁴ [Положення про каталог відомостей про геологічну інформацію](#), затвержене Наказом Міндовкілля «Про затвердження Положення про каталог відомостей про геологічну інформацію» №119 від 04.09.2020 р.

⁴⁵⁵ Інформація на [веб-сайті](#) Держгеонадра

⁴⁵⁶ [Державний геологічний портал Державної служби геології та надр \(в тестовому режимі\)](#)

укладені УРП було обмежено у зв'язку з воєнним станом. Доступ до Державного геологічного порталу може здійснюватися за електронним підписом, але тільки представниками центральних органів влади та місцевого самоврядування, які беруть участь у розгляді та погодженні заяв на надання спецдозволів⁴⁵⁷. Станом на дату підготовки цього Звіту доступ до порталу закрито у зв'язку з регламентними роботами.

- ▶ В 2023 році Державний геологічний портал мав стати складовою нової Єдиної геоінформаційної системи.
- ▶ **Функціонування інтерактивного сервісу «Електронний кабінет надрокористувача» (Е-кабінет)**
- ▶ 05.09.2022 року Міндовкілля затвердило Порядок функціонування електронного кабінету надрокористувача, яким було визначені загальні засади функціонування інформаційно-комунікаційної системи та початок її експлуатації. Метою створення Е-кабінету є можливість подання заявниками документів в електронній формі для отримання державних послуг: продовження дії спеціальних дозволів на користування надрами, їх переоформлення, внесення змін, автоматизація процесів взаємодії між суб'єктами господарювання та органами державної влади/місцевого самоврядування.
- ▶ Електронний кабінет розміщений на Державному геологічному порталі за адресою: <https://nadra.gov.ua/>. Вхід до системи за наявності технічної можливості здійснюватиметься через екологічну платформу «ЕкоСистема», офіційний веб-сайт Держгеонадр або Єдиний державний веб-портал електронних послуг. Доступ до Е-кабінету можливий після проходження процедури ідентифікації. На дату підготовки цього Звіту доступ до Е-кабінету частково обмежений через дію воєнного стану.
- ▶ 28.03.2023 р. затверджене нове Положення про електронний кабінет надрокористувача⁴⁵⁸, яке замінило раніше затверджений Порядок функціонування електронного кабінету надрокористувача. В 2023 році Е-кабінет мав стати складовою нової Єдиної геоінформаційної системи.
- ▶ **Єдина державна електронна геоінформаційна система користування надрами («Єдина геоінформаційна система»)** була запроваджена 28.03.2023 року⁴⁵⁹, а положення про неї було застверджено в травні 2023 року⁴⁶⁰. Єдина геоінформаційна система має інтегрувати низку інформаційних ресурсів галузі надрокористування, зокрема:
 - Державний фонд надр України, у тому числі Державний фонд родовищ корисних копалин та резерв цього фонду;
 - державний реєстр спеціальних дозволів на користування надрами;
 - державний реєстр нафтових та газових свердловин;
 - державний геологічний веб-портал;
 - електронний кабінет Єдиної геоінформаційної системи та електронний кабінет надрокористувача («Е-кабінет»);

⁴⁵⁷ Доступ за [посиланням](#)

⁴⁵⁸ Наказ Міндовкілля [«Про затвердження Положення про електронний кабінет надрокористувача»](#) №177 від 28.03.2023 р.

⁴⁵⁹ Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами» №[2805-IX](#) від 01.12.2022 року

⁴⁶⁰ Затверджена Постановою КМУ «Про затвердження Порядку ведення, функціонування та доступу до інформації єдиної державної електронної геоінформаційної системи користування надрами» №[511](#) від 19.05.2023 року.

- форми звітності щодо обліку запасів корисних копалин, що подаються користувачами надр;
- каталог відомостей про геологічну інформацію;
- відомості про заяви на отримання, продовження строку дії, внесення змін до спеціальних дозволів на користування надрами
- протоколи ДКЗ щодо проведення державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин;
- інформацію про державну реєстрацію геологорозвідувальних робіт;
- інформацію про ділянки надр, запропоновані для отримання спеціальних дозволів на користування надрами шляхом проведення аукціону (електронних торгів);
- інформацію про ділянки надр, щодо яких оголошено конкурси на укладення УРП.

Відкритий та безоплатний доступ до Єдиної геоінформаційної системи та її складових має здійснюватися через Державний геологічний веб-портал. На дату підготовки цього звіту система повністю ще не запущена. Держгеонадра має створити та забезпечити функціонування Єдиної геоінформаційної системи та її складових.

► Проект нового Кодексу про надра

- Станом на дату підготовки цього Звіту проект нового Кодексу про надра, що був опублікований в 2021 році, відсутній на сайті Міндовкілля⁴⁶¹. Натомість, низка дерегуляційних положень у сфері користування надрами, запровадження можливості відчуження права користування надрами третім особам, вжиття заходів для боротьби з проблемою «сплячих» ліцензій та низка інших суттєвих змін до Кодексу про надра знайшла своє відображення в Законі України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підтримки розвитку вітчизняних галузей надрокористування⁴⁶² №2805, що був прийнятий у грудні 2022 року і набрав чинності 28.03.2023 (див. вище).

Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про нафту і газ» щодо визначення критичних сховищ газу та критичних магістральних трубопроводів транспортування газу⁴⁶³

- 27.01.2022 р. законопроект прийнято за основу, станом на дату підготовки цього Звіту готується до другого читання та пропонує такі зміни⁴⁶⁴:
 - Визначення основ для класифікації підземних сховищ газу та магістральних газопроводів та затвердження переліку ключових сховищ та критичних магістральних газопроводів транспортування газу, в порядку, передбаченому КМУ;
 - Виведення з експлуатації підземних сховищ газу, введення в експлуатацію та виведення з експлуатації магістральних трубопроводів нафти, газу та продукти їх переробки в порядку, встановленому КМУ;

⁴⁶¹ Повідомлення про оприлюднення проекту Кодексу України про надра на [веб-сайті](#) Міндовкілля

⁴⁶² Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами» №2805-IX від 01.12.2022 року

⁴⁶³ Проект Закону [про внесення змін до Закону України «Про нафту і газ» щодо визначення критичних сховищ газу та критичних магістральних трубопроводів транспортування газу](#) №6133 від 05.10.2021 р.

⁴⁶⁴ 22.02.2023 надано порівняльну таблицю до другого читання, яка доступна за [посиланням](#)

- ▶ Затвердження порядку встановлення особливого режиму експлуатації магістральних трубопроводів в умовах обмеженого транзиту природного газу;
- ▶ Обов'язкове проведення експертизи та оцінки впливу на довкілля спорудження, реконструкцію та виведення з експлуатації підземних сховищ.

Проекти законів та підзаконних актів щодо УРП

- ▶ 13.07.2023 р. в першому читанні було прийнято закон⁴⁶⁵, який пропонує передбачити проведення онлайн-трансляції засідань Міжвідомчої комісії з організації укладення та виконання УРП, переглянути перелік умов для проведення конкурсів на укладення УРП, виключити можливість укладення УРП без проведення конкурсу для ділянок із незначними запасами, а також вдосконалити критерії та порядок їх застосування для визначення переможця конкурсу на укладення УРП. Станом на дату підготовки цього Звіту законопроект готується до другого читання.
- ▶ В 2022 та 2023 роках на опрацюванні в комітеті ВРУ все ще перебуває законопроект⁴⁶⁶, який пропонує: уточнити перелік умов, за яких може укладатись УРП та критерії оцінки конкурсних заяв; передбачити вимоги щодо змісту висновків та пропозицій Міжвідомчої комісії щодо визначення переможця конкурсу; передбачити можливість видобутку супутніх корисних копалин з метою комплексного відпрацювання родовищ та зменшення впливу від видобувної діяльності на навколишнє природне середовище тощо.
- ▶ У 2022 та 2023 роках все ще перебував на ознайомленні у ВРУ законопроект №3791 щодо обліку операцій у рамках УРП, метою якого є врегулювання особливостей відображення операцій за УРП в податковому обліку інвесторів та уникнення подвійного оподаткування фінансових результатів діяльності інвесторів за УРП⁴⁶⁷.
- ▶ У вересні 2023 року Міненерго опублікувало для громадського обговорення проект постанови КМУ «Деякі питання використання (реалізації) частини виробленої продукції, що залишається у власності держави відповідно до угоди про розподіл продукції (природного газу)»⁴⁶⁸. Проект постанови зобов'язує Держгеонадра та ДК "Газ України" здійснити дії з прийняття та реалізації державної частки продукції, яка була вироблена до прийняття постанови.

Зміни до Правил розробки нафтових та газових родовищ

- ▶ 15.09.2022 р. Міндовкілля затвердило зміни до Правил розробки нафтових і газових родовищ⁴⁶⁹, які встановлюють основні вимоги до організації та здійснення розробки нафтових і газових родовищ. Наказом внесено такі зміни:
 - ▶ Розширено коло суб'єктів, які мають право складати проект ДПР родовищ (покладів);

⁴⁶⁵ Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо стимулювання розвитку нафтогазовидобувної галузі», зареєстрований за №4344 від 09.11.2020 р.

⁴⁶⁶ Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання розвитку ресурсної бази низьковуглецевої енергетики», зареєстрований за №5390 від 16.04.2021 р.

⁴⁶⁷ Проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення оподаткування інвесторів за угодами про розподіл продукції» №3791 від 03.07.2020 р.

⁴⁶⁸ Інформація на веб-сайті Міненерго

⁴⁶⁹ Наказ Міндовкілля «Про затвердження Змін до Правил розробки нафтових і газових родовищ» №365 від 15.09.2022 р. Зміни вносилися до Наказу Мінекології «Про затвердження Правил розробки нафтових і газових родовищ» №118 від 15.03.2017 р.

- ▶ Уточнено, що проекти промислової розробки родовищ, уточнення та доповнення до проектних документів погоджуються з Держпраці та затверджуються користувачами надр. Протоколи затвердження проектів, уточнень та доповнень до проектних документів на промислову розробку родовищ (покладів) повинні подаватися до Держгеонадр;
- ▶ Покладено обов'язок на здійснення авторського нагляду за виконанням проектних технологічних документів з промислової розробки родовища (покладу) або аналізу розробки родовища (покладу) на автора проекту промислової розробки або на користувача надр;
- ▶ Визначено етапи оцінки запасів нафти, газу, газового конденсату і геолого-економічної оцінки родовищ (покладів);
- ▶ Врегульовано перелік документів, які підрядник, що здійснював буріння, зобов'язаний передати замовнику під час передачі свердловини тощо.
- ▶ 02.05.2023 р. до Правил розробки нафтових і газових родовищ внесені зміни⁴⁷⁰, відповідно до яких погодження Держпраці більше не вимагається:
 - ▶ для розконсервації свердловин,
 - ▶ для типової схеми для кожного району бурових робіт, за якою здійснюється монтаж противикидного обладнання та його обв'язка

Стан реформування вуглевидобувної галузі

Оптимізація структури вуглевидобувних підприємств

- ▶ У липні 2021 р. Фондом державного майна України було прийнято Наказ про приватизацію державного пакета акцій статутного капіталу ПАТ «Центрэнерго»⁴⁷¹, який планувалося виставляти на продаж після об'єднання з низкою державних вугледобувних підприємств. З відкритих джерел відомо, що приватизація мала відбутися у 2022 р.⁴⁷²
- ▶ Станом на грудень 2023 року приватизація не була здійснена та нове акціонерне товариство за участю ПАТ «Центрэнерго» та державних вугледобувних підприємств не було створене.
- ▶ Фонд державного майна України повідомляє, що у 2024 році розглядається можливість продажу ПАТ «Центрэнерго» як об'єкт великої приватизації⁴⁷³, але без посилання до об'єднання з державними вугледобувними підприємствами.

Мораторій на звернення стягнень з вугледобувних підприємств

- ▶ У січні 2022 р. мораторій на звернення стягнень з вугледобувних підприємств, що було запроваджено наприкінці 2018 року⁴⁷⁴, для забезпечення можливості реформування сектору та недопущення блокування роботи вугільної галузі, було продовжено до

⁴⁷⁰ Наказ Міндовкілля [«Про внесення змін до Правил розробки нафтових і газових родовищ»](#) №02.05.2023 р. №279

⁴⁷¹ Наказ Фонду державного майна України [«Про прийняття рішення про приватизацію державного пакета акцій ПАТ «Центрэнерго»](#) №1275 від 23.07.2021 р., [розпорядження Кабінету міністрів № 1215-р.](#)

⁴⁷² [Інформація](#) з аналітичного джерела

⁴⁷³ Інформація на [веб-сайті](#) Фонду державного майна України

⁴⁷⁴ Закон України [«Про внесення змін до деяких законів України щодо створення умов для забезпечення державної політики у вугільній галузі»](#) №2658-VIII від 18.12.2018 р.

01.01.2024 р⁴⁷⁵. 10.11.2023 р. Комітет з питань енергетики та житлово-комунальних послуг рекомендував прийняти у першому читанні законопроект, яким пропонується продовжити мораторій до 01.01.2025 р. Станом на 04.12.2023 р. законопроект не було розглянуто на сесії Верховної Ради України.

Реформи, що стосуються підвищення ефективності впровадження ІПВГ

Впровадження електронного звітування видобувних компаній (Портал ІПВГ)

- ▶ В 2022 та 2023 році працювала Електронна систему подання та аналізу звітності ІПВГ⁴⁷⁶, впровадження якої спрощує процес звітування та дозволяє проаналізувати відкриті дані у сфері видобування, забезпечити простий і зручний доступ до об'єктивної інформації щодо видобувної галузі та використання корисних копалин. Електронна платформа ІПВГ дозволяла компаніям подавати звіти з ІПВГ за 2022 в 2023 році з використанням електронної системи звітності ІПВГ.
- ▶ Протягом 2022 р. Портал ІПВГ було суттєво доопрацьовано. Насамперед, для державних органів був створений кабінет доступу, через який вони можуть завантажувати звіти про отримані платежі та інші документи. Серед інших змін - створені інтерактивні карти, кабінети доступу для видобувних компаній та незалежного адміністратора, реалізовано інтерактивний функціонал для роботи з даними платформи шляхом створення дашбордів, створено модуль для зберігання документів, додавано можливість надавати пояснення до уточнюючих звітів тощо. Станом на дату підготовки цього Звіту Портал працює, проте деяка інформація прихована з публічного доступу через воєнний стан.
- ▶ У 2023 р. до порталу ІПВГ були додані:
 - ▶ функціонал автоматичної розсилки електронних повідомлень про подачу звіту компаніям, які подали свої звіти через Портал ІПВГ,
 - ▶ автоматичний моніторинг підписаних звітів (повідомлення з інформацією про форми, які необхідно підписати для фіналізації процесу),
 - ▶ форма зворотного зв'язку,
 - ▶ категоризація компаній по галузям та створення переліку суттєвих компаній,
 - ▶ проектування моделей баз даних та інтерфейсів для взаємодії та інтеграцій з іншими інформаційними системами, вдосконалення існуючих та розробка нових дашбордів для публічної частини Порталу ІПВГ,
 - ▶ розширення наборів даних (суттєві компанії; компанії в розрізі галузей; інформація про КБВ) та переліку довідників тощо⁴⁷⁷.

Станом на дату підготовки цього Звіту Портал працює, проте деяка інформація прихована з публічного доступу через воєнний стан.

⁴⁷⁵ Закон України «Про внесення змін до статті 1 Закону України «Про відновлення платоспроможності державних вугледобувних підприємств» щодо продовження терміну дії мораторію на виконавчі провадження, заходи примусового виконання рішень та порушення справ про банкрутство державних вугледобувних підприємств» №1952-ІХ від 14.12.2021 р.

⁴⁷⁶ [Портал](#) даних видобувної галузі (проект реалізується за підтримки уряду Німеччини за підтримки проекту «Ефективне управління державними фінансами III», який імплементується федеральною компанією Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH)

⁴⁷⁷ Інформація на [веб-сайті](#) ГО «Нова Енергія» та інформація, надана адміністратором порталу ІПВГ Незалежному адміністратору

Закон України про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях

- ▶ 15.01.2022 р. набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях»⁴⁷⁸.
- ▶ Цим законом було внесено низку змін до законодавчих актів України, включаючи наступні зміни до Закону про ІПВГ, серед іншого:
 - ▶ Уточнено коло суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях та зобов'язані подавати звітність, визначену Законом про ІПВГ;
 - ▶ Копії договорів (угод) про користування надрами, укладені з 15.01.2022 р., а також зміни до цих угод, повинні публікуватися у відкритому доступі (однак Закон не зобов'язує розкривати тексти угод, укладених до 15.01.2022 р., у разі внесення змін до них після цієї дати);
 - ▶ Перелік корисних копалин загальнодержавного значення, щодо яких повинно відбуватися звітування видобувними компаніями, визначається БГ ІПВГ на основі затвердженого переліку корисних копалин загальнодержавного значення⁴⁷⁹ та затверджується КМУ;
 - ▶ Передбачається відповідальність компаній, що здійснюють діяльність у видобувних галузях, за подання недостовірної інформації в рамках ІПВГ;
 - ▶ Уточнено порядок розкриття інформації, що є обов'язковою для подання в рамках Закону про ІПВГ, граничний термін подання такої звітності та обсяг інформації, що підлягає розкриттю;
 - ▶ Встановлення строку для надання звіту про отримані платежі отримувачами платежів (до 1 травня року, що наступає за звітним) та забезпечення таких звітів публічно відкритими (не менше трьох років з дня розкриття);
 - ▶ У разі неможливості попроєктного звітування видобувними компаніями про екологічний податок та плату за землю, пропонується звітування в розрізі адміністративно-територіальної одиниці, на яких здійснюється така проєктна діяльність (однак проєкт може бути доопрацьований у цій частині, оскільки проєктна діяльність може здійснюватися на території декількох адміністративно-територіальних одиниць);
 - ▶ Уточнюється порядок обрання незалежного адміністратора та коло його повноважень;
 - ▶ Визначаються заходи для прискорення переходу до електронної системи подання та аналізу звітності у видобувних галузях;
 - ▶ Передбачається надання звітності ІПВГ видобувними компаніями електронною поштою або поштовим відправленням на адресу Міненерго, без дублювання на адресу Незалежного адміністратора.

⁴⁷⁸ Закон України [«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях»](#) №1974-ІХ від 16.12.2021 р.

⁴⁷⁹ Постанова КМУ [«Про затвердження переліків корисних копалин загальнодержавного та місцевого значення»](#) №827 від 12.12.1994 р.

Проте, незважаючи на зміни, які внесені до Закону про ІПВГ, наразі залишаються питання, що потребують додаткового регулювання, а саме:

- ▶ Законом не закріплено чіткий обов'язок щодо розкриття істотних умов угод про користування надрами, що були укладені та/або змінені до дати набрання чинності Законом про ІПВГ
- ▶ Законом не передбачено процес консультування з Незалежним адміністратором під час підготовки/внесення змін у форми звітності для суб'єктів господарювання, які подаються ними за Законом про ІПВГ
- ▶ У Законі відсутнє чітке визначення поняття транспортування природного газу та нафти та того, чи поширюються вимоги Закону про ІПВГ на діяльність зі зберігання вуглеводнів
- ▶ У формах звітів про платежі на користь держави чітко не визначений обов'язок розкривати інформацію не тільки про соціальні, а і про екологічні платежі у відповідності до Вимоги 6.1 Стандарту ІПВГ (у тому числі у форми автоматичного звітування на онлайн платформі ІПВГ); Не врегульований термін «суб'єкт господарювання державного сектора економіки» у Законі про ІПВГ з тим, яке використовується у Звітах ІПВГ і відповідає визначенню підприємства з державною участю (state-owned entity, SOE) згідно з Вимогою 2.6 Стандарту ІПВГ;

Детальніше рекомендації щодо покращення процесу звітності в межах ІПВГ див. у Розділі 10.

Висновки до розділу

Станом на сьогодні українське законодавство містить прогалини та неузгодженості, існує певна непослідовність у діяльності органів державної влади, значна кількість законопроектів очікує розгляду Верховною Радою.

На дату подання цього Звіту залишається нагальною низка питань, у тому числі:

- ▶ відновлення доступу до реєстрів та інформації, доступ до яких був обмежений у зв'язку з воєнним станом в 2022 та 2023 років;
- ▶ подальше реформування вуглевидобувної галузі з метою розблокування та оптимізації діяльності вуглевидобувних підприємств;
- ▶ повноцінний запуск Єдиної геоінформаційної системи;
- ▶ затвердження переліку ділянок стратегічних надр для виставлення на аукціони;
- ▶ створення та впровадження на постійній основі прозорих юридичних механізмів для побудови відкритих партнерських відносин та залучення інвестицій у сферу надрокористування;
- ▶ подальша розробка нормативно-правових актів та змін до законодавства для ефективного адміністрування видобувної галузі, створення рівних умов для усіх учасників ринку при видачі спеціальних дозволів, зменшення бюрократичного та державного тиску на надрокористувача тощо.

6.4 Доступ до інформації про бенефіціарних власників юридичних осіб

Поняття бенефіціарного власника для цілей Звіту ІПВГ

Згідно з вимогою 2.5.f Стандарту ІПВГ, бенефіціарний власник компанії - це фізична особа, яка прямо або опосередковано володіє юридичною особою або здійснює контроль над нею.

Українське законодавство визначає, що кінцевий бенефіціарний власник (далі - «бенефіціарний власник») - це⁴⁸⁰:

- ▶ для юридичних осіб - будь-яка фізична особа, яка здійснює вирішальний вплив (прямий чи непрямий) на діяльність юридичної особи (в тому числі через ланцюг контролю/володіння);
- ▶ для трастів, утворених відповідно до законодавства країни їх утворення, - засновник, довірчий власник, захисник (за наявності), вигодоодержувач (вигодонабувач) або група вигодоодержувачів (вигодонабувачів), а також будь-яка інша фізична особа, яка здійснює вирішальний вплив (прямий чи непрямий) на діяльність трасту (в тому числі через ланцюг контролю/володіння);
- ▶ для інших подібних правових утворень - особа, яка має статус, еквівалентний або аналогічний особам, зазначеним для трастів.

Ознакою здійснення фізичною особою прямого вирішального впливу на діяльність є безпосереднє володіння часткою у розмірі не менше 25 відсотків статутного (складеного) капіталу або прав голосу юридичної особи. Для непрямого вирішального впливу - аналогічний відсоток опосередкованого володіння або здійснення вирішального впливу іншим шляхом⁴⁸¹.

При цьому бенефіціарним власником не вважається особа, яка має формальне право на 25 чи більше відсотків статутного капіталу або прав голосу в юридичній особі, але є комерційним агентом, номінальним власником або номінальним утримувачем, або лише посередником щодо такого права.

Для підготовки звітів з ІПВГ використовується поняття бенефіціарного власника у значенні, передбаченому Законом про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів.

Єдиний державний реєстр

Україна є однією з країн, де встановлений обов'язок щодо розкриття інформації про бенефіціарних власників усіх юридичних осіб під час державної реєстрації їх створення/змін

⁴⁸⁰ [П. 30 ч.1 ст. 1](#) Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» №361-IX від 06.12.2019 р. (далі - «Закон про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів»)

⁴⁸¹ Ознаками здійснення непрямого вирішального впливу на діяльність є принаймні володіння фізичною особою часткою у розмірі не менше 25 відсотків статутного (складеного) капіталу або прав голосу юридичної особи через пов'язаних фізичних чи юридичних осіб, трасти або інші подібні правові утворення, чи здійснення вирішального впливу шляхом реалізації права контролю, володіння, користування або розпорядження всіма активами чи їх часткою, права отримання доходів від діяльності юридичної особи, трасту або іншого подібного правового утворення, права вирішального впливу на формування складу, результати голосування органів управління, а також вчинення правочинів, які дають можливість визначати основні умови господарської діяльності юридичної особи, або діяльності трасту або іншого подібного правового утворення, приймати обов'язкові до виконання рішення, що мають вирішальний вплив на діяльність юридичної особи, трасту або іншого подібного правового утворення, незалежно від формального володіння

до відомостей про них згідно із Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань»⁴⁸².

Така інформація включається до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань (далі - «ЄДР») та доступна в онлайн режимі на офіційному веб-сайті Мін'юсту⁴⁸³ і Єдиному державному порталі відкритих даних⁴⁸⁴. На цих же ресурсах міститься публічна інформація про учасників (засновників) усіх юридичних осіб, зареєстрованих в Україні, розмір статутного капіталу таких юридичних осіб та відсоток часток у статутному капіталі їх учасників (засновників).

На кінець 2022 року в Єдиний державний реєстр включалася наступна інформація щодо бенефіціарних власників юридичних осіб⁴⁸⁵:

- ▶ прізвище, ім'я, по батькові (за наявності);
- ▶ дата народження;
- ▶ країна громадянства (підданства), а в разі, якщо кінцевий бенефіціарний власник-іноземець є громадянином (підданим) декількох країн, - усі країни його громадянства (підданства);
- ▶ серія (за наявності) та номер документа (документів), що посвідчує особу та підтверджує громадянство (підданство), зокрема, але не виключно, паспорта ;
- ▶ унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності);
- ▶ місце проживання;
- ▶ реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності);
- ▶ повне найменування та ідентифікаційний код (для резидента) засновника юридичної особи, в якому ця особа є бенефіціарним власником;
- ▶ характер та міра (рівень, ступінь, частка) бенефіціарного володіння: вигоди, інтересу, впливу; або
- ▶ відмітка про зазначення у структурі власності юридичної особи обґрунтованої причини відсутності кінцевого бенефіціарного власника, у тому числі кінцевого бенефіціарного власника її засновника, якщо засновник - юридична особа.

Юридичні особи зобов'язані підтримувати інформацію про кінцевого бенефіціарного власника в актуальному стані. У разі зміни відомостей про кінцевого бенефіціарного власника, юридичні особи зобов'язані провести державну реєстрацію змін протягом 30 робочих днів з дня їх виникнення⁴⁸⁶.

⁴⁸² [П. 9 ч. 2 ст. 9](#) Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» №755-IV від 15.05.2003 р. (далі - «Закон про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань»)

⁴⁸³ [Веб-доступ](#) до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань (після обмеження доступу через воєнний стан з 26.12.2022 р. доступ до веб-сайту поновлено на підставі Постанови КМУ [«Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України у сферах нотаріату та державної реєстрації»](#) №1422 від 16.12.2022 р. за умови ідентифікації особи, яка бажає отримати такі відомості, з використанням засобів електронної ідентифікації з середнім або високим рівнем довіри)

⁴⁸⁴ [Веб-доступ](#) до Єдиного державного порталу відкритих даних (перелік інформації, що публікується, був розширений у липні 2021 р. відповідно до наказу Мін'юсту [«Про внесення змін до Переліку інформації, що підлягає оприлюдненню у формі відкритих даних, розпорядником якої є Мін'юст»](#) №2640/5 від 26.07.2021 р.) (станом на дату написання цього Звіту доступ до веб-сайту обмежено)

⁴⁸⁵ з урахуванням змін, внесених Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення регулювання кінцевої бенефіціарної власності та структури власності юридичних осіб» №2571-IX від 06.09.2022 р.

⁴⁸⁶ Відповідно до [ч. 22 ст. 17](#) Закону про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань редакції до 29.12.2022 р. Ця норма була скасована, [Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення регулювання кінцевої бенефіціарної власності та структури власності юридичних осіб»](#) №2571-

З березня 2022 року у зв'язку з військовою агресією росії проти України було обмежено публічний доступ до державних реєстрів та можливість вносити зміни у звичайному режимі з метою захисту інформації реєстрів від несанкціонованих дій⁴⁸⁷.

Водночас, навіть в цьому періоді залишався можливим доступ до ЄДР на підставі договорів про надання сервісної послуги у формі прикладного програмного інтерфейсу (API)⁴⁸⁸, укладених із ДП «НАІС», що є технічним адміністратором Єдиних та Державних реєстрів⁴⁸⁹.

З 26.12.2022 р. доступ до ЄДР було відновлено⁴⁹⁰. Відомості з ЄДР в електронній формі надаються за умови ідентифікації особи, яка бажає отримати такі відомості, з використанням засобів кваліфікованого електронного підпису.

З травня 2023 року заявник, ідентифікований з використанням кваліфікованого електронного підпису, може отримати доступ до відомостей Реєстру в електронній формі через портал електронних сервісів, Портал Дія, а також з використанням сервісної послуги у формі прикладного програмного інтерфейсу ЄДР на підставі договору, укладеного з технічним адміністратором цього реєстру⁴⁹¹.

Заходи, спрямовані на усунення недоліків розкриття інформації про бенефіціарних власників, у тому числі її верифікації

Відомості, оприлюднені в ЄДР, не завжди повною мірою відповідають вимогам Стандарту. Наприклад, не завжди є повною інформація про країну громадянства, дату народження, місце проживання, характер і міру володіння, в тому числі з технічних причин (наприклад, у зв'язку з неоднорідністю та відмінностями правил збереження інформації у базі даних впродовж різних періодів функціонування ЄДР).

Крім того, українське законодавство не передбачає розкриття інформації стосовно статусу впливових політичних осіб.⁴⁹² Також, чинне законодавство не передбачає внесення до ЄДР інформації щодо бенефіціарних власників представництв нерезидентів, ДСД чи угод про розподіл продукції.

Серед недоліків розкриття інформації також слід відзначити те, що юридичні особи нерідко здійснюють неповне або неточне розкриття інформації щодо бенефіціарних власників у ЄДР, наприклад, розкривають інформацію тільки до рівня номінальних власників чи керуючих трастами.

IX від 06.09.2022 р., що набрав чинності 29.12.2022 р.. Обов'язок повідомляти про зміни кінцевого бенефіціарного власника станом на дату цього Звіту викладений у п.9 ч.2 ст.8 Закону про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.

⁴⁸⁷ Постанова КМУ «Деякі питання державної реєстрації та функціонування єдиних та державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції, в умовах воєнного стану» №209 від 06.03.2022 р.; Наказ Міністерства юстиції України «Про зупинення оприлюднення інформації у формі відкритих даних, розпорядником якої є Міністерство юстиції України» №1462/5 від 13.04.2022 р.; Наказу Міністерства юстиції України «Про затвердження Переліку інформації, що підлягає оприлюдненню у формі відкритих даних, розпорядником якої є Міністерство юстиції України» №897/5 від 28.03.2016 р.

⁴⁸⁸ Інформація на веб-сайті ДП «НАІС»

⁴⁸⁹ Наказ Міністерства юстиції України «Деякі питання щодо визначення адміністратора Єдиних та Державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України» №1059/5 від 25.06.2015 р.

⁴⁹⁰ Постанова КМУ «Про внесення змін до деяких постанов КМУ у сферах нотаріату та державної реєстрації» №1422 від 16.12.2022 р.

⁴⁹¹ Наказ Мін'юсту «Про затвердження Порядку надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» №1692/5 від 05.05.2023 р.

⁴⁹² Закон про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів у п. 47 ч. 1 ст. 1 дає визначення політично значущих осіб - це фізичні особи, які є національними, іноземними публічними діячами та діячами, які виконують публічні функції в міжнародних організаціях. Втім, така інформація не публікується у відкритих джерелах і використовується з метою проведення фінансового моніторингу

В процесі реалізації плану дій КМУ із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2021-2022 роках, одним із завдань якого було визначене запровадження єдиного підходу до верифікації бенефіціарних власників,⁴⁹³ в 2021 році YouControl, громадська організація «Трансперенсі Інтернешнл Україна» та інші неприбуткові організації провели незалежний аудит державних реєстрів, баз даних, необхідних для впровадження єдиної системи перевірки кінцевих бенефіціарних власників⁴⁹⁴.

За інформацією, наведеною у Звіті про виконання Плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2021-2022 роках, заходи з запровадження єдиного підходу до верифікації бенефіціарних власників виконано частково.

На виконання плану дій зазначеної ініціативи на 2022 рік було заплановане створення та впровадження єдиної системи перевірки кінцевих бенефіціарних власників, підготовка та прийняття відповідних нормативно-правових актів.

Заходи, спрямовані на оновлення інформації про бенефіціарних власників

В 2022 році діяло правило, за яким юридичні особи, зареєстровані до липня 2021 року, мали протягом року подати державному реєстратору документи для оновлення в ЄДР відомостей про бенефіціарного власника⁴⁹⁵.

Також в липні 2022 року мала набрати чинність вимога щодо щорічного підтвердження відомостей про кінцевого бенефіціарного власника⁴⁹⁶⁴⁹⁷. Проте, через запровадження воєнного стану оновлення та щорічне підтвердження відомостей про бенефіціарних власників було відстрочене⁴⁹⁸, а з 29 грудня 2022 р. обов'язок щорічного підтвердження відомостей було скасовано.

Натомість, встановлено, що юридичні особи мають подати оновлену інформацію про кінцевого бенефіціарного власника протягом шести місяців з дня набрання чинності нормативно-правовими актами, якими будуть затверджені положення про форму та зміст структури власності і методології визначення юридичною особою кінцевого бенефіціарного власника, але не раніше 90 днів з дня припинення або скасування воєнного стану в Україні⁴⁹⁹.

Форма та зміст структури власності, затверджена в 2021 році⁵⁰⁰, надає схематичне зображення структури власності юридичної особи, яка відображає всіх осіб, які прямо або опосередковано володіють цією особою самостійно чи спільно з іншими особами або

⁴⁹³ Відповідно до [Заходів з реалізації плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд у 2021-2022 роках»](#), затверджених розпорядженням КМУ «Про затвердження плану дій із впровадження Ініціативи «партнерство «Відкритий уряд» у 2021-2022 роках» №149-р від 24.02.2021 р.

⁴⁹⁴ [Звіт](#) про виконання Плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2021-2022 роках
⁴⁹⁵ [Ч.4](#) Розділу Х «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» №361-ІХ від 06.12.2019 (в редакції до 29.12.2022 р.)

⁴⁹⁶ [Ч.1 ст. 17-1](#) Закону про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань у редакції до 29.12.2022 р.

⁴⁹⁷ Закон України «Про внесення зміни до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» №1805-ІХ від 08.10.2021 р.

⁴⁹⁸ [П.1](#) п.1 Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану абостану війни» №2115-ІХ від 03.03.2022 р. з роз'ясненнями Листи Мін'юсту [№44816/55964-26-22/8.4.3 від 09.06.2022 р.](#) та [№60780/8.4.3/32-22 від 26.07.2022 р.](#) У одному з листів, також, зазначено, що за не оновлення або не підтвердження відомостей про кінцевих бенефіціарних власників санкції застосовуватись не будуть.

⁴⁹⁹ П. 4 Розділу Х Закону [«Про запобігання та протидію легалізації \(відмиванню\) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»](#) №361-ІХ від 06.12.2019 р.

⁵⁰⁰ Наказ Міністерства фінансів України [«Про затвердження Положення про форму та зміст структури власності»](#) №163 від 19.03.2021 р.

незалежно від формального володіння мають можливість значного впливу на керівництво чи діяльність юридичної особи. Зі зразками складання схематичного зображення структури власності можна ознайомитися на офіційному веб-сайті Міністерства фінансів України у рубриці «Фінансовий моніторинг»⁵⁰¹.

Методологія визначення кінцевого бенефіціарного власника набрала чинності в жовтні 2023 р.⁵⁰²

Відповідно, юридичні особи будуть зобов'язані подати оновлену інформацію про бенефіціарних власників протягом 6 місяців з дня набрання чинності Методологією (з 03.10.2023 р.), але не раніше 90 днів з дня припинення або скасування воєнного стану в Україні.

Верифікація інформації про бенефіціарних власників

29.12.2022 р. набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення регулювання кінцевої бенефіціарної власності та структури власності юридичних осіб» №2571-ІХ.

Зазначений закон був прийнятий з метою спрощення подання інформації про бенефіціарних власників та структури власності юридичними особами, що вносяться до ЄДР, й забезпечення внесення до реєстру достовірних даних про бенефіціарних власників. Він передбачає:

Заходи верифікації

- ▶ Юридична особа може надсилати запити на інформацію до своїх учасників та осіб, які здійснюють вирішальний вплив на її діяльність, з вимогою надати актуальні дані. Законом також встановлено обов'язок для юридичних та фізичних осіб відповідати на такі запити, а також самостійно повідомляти юридичну особу про зміну кінцевого бенефіціарного власника та/або структури власності протягом 5 робочих днів з дати виникнення таких змін. У разі ненадання відповіді на запит юридична чи фізична особа - резидент може бути притягнена до відповідальності.
- ▶ У разі виявлення розбіжностей між відомостями про кінцевого бенефіціарного власника та структури власності певної юридичної особи, тобто неповноти, неточностей чи помилок у відомостях, зазначених у ЄДР, особа, яка виявила розбіжності, направляє повідомлення про це Міністерству юстиції України⁵⁰³. Такою особою може бути державний чи правоохоронний орган, суб'єкт первинного фінансового моніторингу, інша особа, якщо така інформація її стосується. Повідомлення надсилається протягом 10 робочих днів з дня виявлення розбіжностей.

Таке повідомлення є підставою для:

⁵⁰¹ Згідно з листом Мін'юсту «[Щодо затвердження Положення про форму та зміст структури власності](#)» №5178/8.4.4/32-21 від 11.06.2021 р., доступ до [зразків форм](#)

⁵⁰² Постанова КМУ «[Про затвердження Методології визначення юридичною особою кінцевого бенефіціарного власника](#)» №1011 від 19.09.2023 р.

⁵⁰³ Відповідно до Наказу Міністерства юстиції України «[Про затвердження Порядку повідомлення держателя Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань про виявлення розбіжностей між отриманими суб'єктом первинного фінансового моніторингу в результаті здійснення належної перевірки та розміщеними в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань відомостями про кінцевих бенефіціарних власників та/або структуру власності юридичної особи](#)» №2542/5 від 12.07.2023 р., який набирає чинності 01.12.2023 р.

- направлення Міністерством юстиції України вказівки державному реєстратору про внесення до ЄДР відмітки про можливу недостовірність інформації КБВ/структури власності юридичної особи та
- звернення до такої юридичної особи з вимогою надати пояснення щодо виявленої можливої недостовірності інформації та підтвердити зазначені нею відомості.

Протягом 10 робочих днів з дня отримання від юридичної особи пояснень та підтверджуючих документів державним реєстратором проводиться перевірка такої інформації. Порядок надання пояснень та документів для підтвердження, їх розгляду та перевірки було затверджено в 2023 році⁵⁰⁴.

За результатами перевірки у разі встановлення актуальності інформації державний реєстратор за погодженням із Міністерством юстиції України виключає внесену відмітку про можливу недостовірність інформації про кінцевого бенефіціарного власника / структуру власності з ЄДР.

- ▶ Мін'юст може накладати штрафи у розмірі від 17 до 340 тисяч гривень за порушення у сфері державної реєстрації, в тому числі за подання завідомо неправдивих відомостей про кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи або про його відсутність. Порядок притягнення до відповідальності та визначення розмірів штрафів за вищенаведені дії встановлено Мін'юстом⁵⁰⁵.
- ▶ У разі, якщо юридична особа самостійно виявить неповноту, неточність чи помилки у раніше поданих відомостях, у неї виникає обов'язок оновити інформацію про бенефіціарного власника /структуру власності не пізніше 3 робочих днів з дня їх виявлення.

Спрощення:

- ▶ перевірка інформації державним реєстратором про бенефіціарних власників під час проведення реєстраційних дій (крім державної реєстрації припинення) згідно з відомостями у різних реєстрах;
- ▶ скасування вимоги подавати відомості про кінцевого бенефіціарного власника та структуру власності при проведенні окремих реєстраційних дій (наприклад, переходу на модельний статут, припинення шляхом реорганізації). Щодо інших реєстраційних дій, то юридичним особам більше не потрібно подавати пакет документів на підтвердження структури власності/ кінцевого бенефіціарного власника при проведенні кожної державної реєстрації змін до реєстраційних даних у разі, якщо інформація про структуру власності і кінцевого бенефіціарного власника залишається актуальною.

Законодавством також встановлено адміністративну та в деяких випадках кримінальну відповідальність за неподання/неоновлення інформації щодо бенефіціарних власників⁵⁰⁶.

⁵⁰⁴ Наказ Міністерства юстиції України «Про затвердження Порядку надання юридичною особою пояснень та/або документів для підтвердження відомостей про кінцевого бенефіціарного власника та/або структуру власності юридичної особи, а також порядку їх розгляду» №2211/5 від 14.06.2023 р.

⁵⁰⁵ Порядок притягнення до відповідальності та порядок визначення розмірів штрафів за порушення у сфері державної реєстрації юридичних осіб, затверджений наказом Мін'юсту №3258/5 від 13.09.2023 р.

⁵⁰⁶ Ст. 166¹¹ Кодексу України про адміністративні правопорушення (Закон №8073-Х від 07.12.1984 р.), [ст. 205-1](#) Кримінального кодексу України (Закон України №2341-III від 05.04.2001 р.)

Мін'юст надав рекомендації щодо складання протоколів про адміністративні правопорушення в такому випадку⁵⁰⁷.

За інформацією, наведеною у Звіті про виконання Плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2021-2022 роках, заходи з запровадження єдиного підходу до верифікації бенефіціарних власників виконано частково. Серед заходів щодо верифікації у Звіті названі:

- укладання тристороннього Договору про інформаційну взаємодію між ДПС, Мін'юстом та Мінцифри від 13.07.2021 р. №02-01/95, відповідно до якого здійснюється автоматизована перевірка відповідності реєстраційного номеру облікової картки платника податків (за наявності) кінцевого бенефіціарного власника даним Державного реєстру фізичних осіб - платників податків;
- затвердження Положення про форму та зміст структури власності;
- прийняття Закону №2517 з метою забезпечення внесення до ЄДР достовірних даних про кінцевих бенефіціарних власників.

Хоча проект плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2023-2024 роках» не передбачає кроків, спрямованих на усунення недоліків розкриття інформації про бенефіціарних власників, в ньому наявне застереження про продовження реалізації заходів плану за 2021–2022 роки, що не були повністю виконані через повномасштабне вторгнення РФ в Україну⁵⁰⁸.

Заходи щодо розкриття бенефіціарних власників представництв нерезидентів

В 2022 році законодавство не передбачало включення до ЄДР інформації про кінцевих бенефіціарних власників нерезидентів, що мають представництва в Україні.

У 2022 та 2023 роках було прийнято низку змін до нормативних актів, спрямованих на усунення цього недоліку.

- ▶ У 2022 році було запроваджене правило, за яким обов'язковою умовою отримання спеціального дозволу на користування надрами є наявність у публічному доступі ЄДР відомостей про кінцевого бенефіціарного власника (детальніше див. Розділ 6.6). Водночас, це правило не враховувало те, що інформація щодо представництв нерезидентів не міститься в ЄДР.
- ▶ Наприкінці 2022 року до Податкового кодексу України було внесені зміни, що зобов'язують нерезидентів, що мають постійні представництва в Україні, розкривати структуру власності та кінцевих бенефіціарних власників. Водночас, зазначена вимога вступить в силу з податкового періоду з 1 січня року, наступного за роком, у якому буде припинено або скасовано воєнний стан.
- ▶ В 2023 році також були внесені зміни до правил державної реєстрації, які передбачають розкриття структури власності та кінцевих бенефіціарних власників іноземної юридичної особи, що створює відокремлений підрозділ в Україні⁵⁰⁹, та включення відомостей до ЄДР. Водночас, зазначені правила наберуть чинності в вересні 2024 року.

⁵⁰⁷ Лист Мін'юсту «[Щодо складання протоколів про адміністративні правопорушення стосовно неподання або несвоєчасного подання юридичною особою інформації про кінцевого бенефіціарного власника](#)» №79493/8.4.4/32-21 від 14.09.2021 р.

⁵⁰⁸ Розпорядження КМУ «[Про затвердження плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2023 - 2024 роках](#)» №1049-р від 17.11.2023 р.

⁵⁰⁹ Закон України «[Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впорядкування діяльності відокремлених підрозділів юридичної особи, утвореної відповідно до законодавства іноземної держави](#)» №3257-ІХ від 14.07.2023

Крім того, не адресовано вимогу внесення до ЄДР інформації щодо представництв, які були зареєстровані до запровадження відповідного правила.

Також зазначені зміни не адресують розкриття бенефіціарних власників нерезидентів-учасників ДСД, які можуть не мати постійного представництва на території України.

Заходи щодо розкриття інформації щодо політично впливових осіб

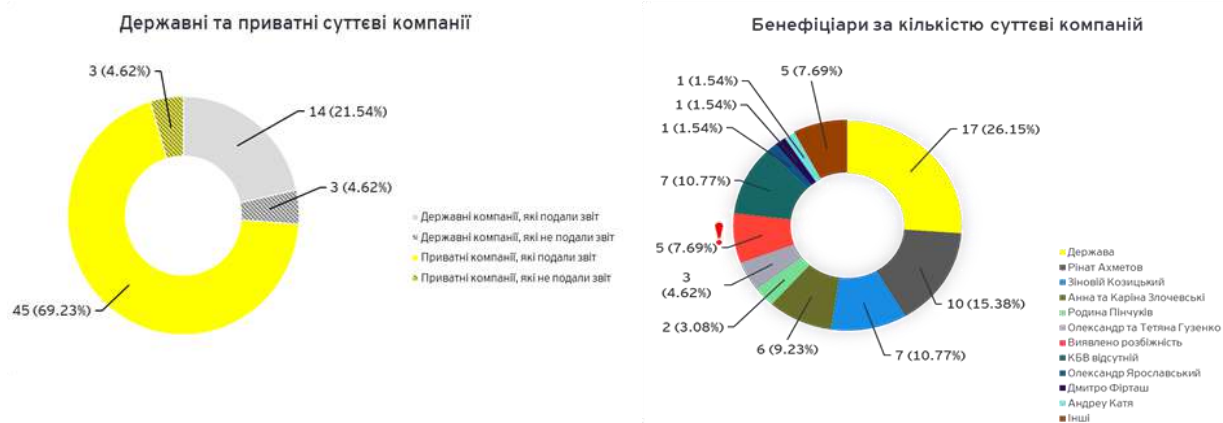
В Україні існують недержавні джерела інформації про статус впливових політичних осіб. Наприклад, Відкритий Реєстр Національних Публічних Діячів України⁵¹⁰, започаткований ГО «Центр протидії корупції». Проте, в 2022 році доступ до реєстру було закрито через воєнний стан.

Перелік бенефіціарних власників підзвітних компаній

Інформація про кінцевих бенефіціарних власників підзвітних компаній, що є юридичними особами, є публічно доступною в ЄДР.

За результатами засідання БГЗО 27.10.2023 р. з числа підзвітних було визначено 65 суттєвих компаній, серед яких два договори про спільну діяльність та одна угода про розподіл продукції.

Малюнок 6.4: Узагальнена інформація про бенефіціарних власників суттєвих компаній

Більш детальна інформація щодо бенефіціарних власників суттєвих видобувних компаній наведена у **Додатку 3**.

У деяких випадках незалежним адміністратором було виявлено розбіжності між інформацією, наявною у ЄДР, та інформацією, наданою суттєвими компаніями. У таких випадках було запитано додаткові пояснення в компанії та відображено отримані пояснення в **Додатку 3**.

⁵¹⁰ Доступ за [посиланням](#)

Зазначимо, що подекуди бенефіціарними власниками суттєвих компаній були фізичні особи, до яких в 2023 році було застосовано санкції у вигляді зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами.

Глобальний реєстр бенефіціарних власників

Ще в 2017 р. Україна зробила важливий крок на шляху підвищення прозорості - приєдналася до Глобального реєстру бенефіціарних власників та стала першою державою, що офіційно заявила про готовність надати дані про бенефіціарних власників для реєстру⁵¹¹.

З метою становлення та розвитку співпраці щодо надання інформації до реєстру, Мін'юст, Державне агентство з питань електронного урядування, Transparency International Україна та консорціум OpenOwnership підписали Меморандум про взаєморозуміння⁵¹². Також КМУ були внесені зміни до підзаконних актів, що передбачають безоплатну передачу інформації про бенефіціарних власників до Глобального реєстру бенефіціарних власників⁵¹³.

Відомості щодо бенефіціарних власників українських компаній, що містяться в ЄДР, вже частково доступні в Глобальному реєстрі бенефіціарних власників, але для коректного відображення та пошуку необхідна інтеграція. Подальше перетворення даних для досягнення повної відповідності зі стандартом «Beneficial Ownership Data Standard» було визначене серед подальших кроків у рамках Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2020-2021 рр.⁵¹⁴ Проте, цей етап до сих пір не був реалізований.

Єдиний державний реєстр електронних декларацій

Інформація про державних службовців, які є бенефіціарними власниками (контролерами) юридичних осіб, була доступна у Єдиному державному реєстрі декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування⁵¹⁵.

Зокрема, декларант повинен надати інформацію щодо цінних паперів чи будь-яких інших корпоративних прав, у тому числі часток у статутних капіталах чи в будь-яких інших еквівалентах статутного капіталу товариств, підприємств, організацій, що зареєстровані в Україні або за кордоном, а також окремо - щодо юридичних осіб, бенефіціарним власником яких є декларант або члени його сім'ї⁵¹⁶.

⁵¹¹ Постанова КМУ [«Деякі питання надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань»](#) №593 від 08.09.2016 р. в редакції Постанови КМУ №339 від 18.05.2017 р. Згідно з інформацією на [офіційному веб-сайті OpenOwnership](#)

⁵¹² [Меморандум](#) про співробітництво між Мін'юстом, Державним агентством з питань електронного урядування, громадською організацією Transparency International Україна та консорціумом OpenOwnership який передбачав забезпечення передачі відповідних відомостей до Глобального реєстру до кінця 2017 р.

⁵¹³ Постанова КМУ [«Деякі питання надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань»](#) №593 від 08.09.2016 р.

⁵¹⁴ [Інформація](#) про стан виконання заходів плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2021 - 2022 роках

⁵¹⁵ [Єдиний державний реєстр електронних декларацій](#) осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування

⁵¹⁶ [П. 4, 5 і 5¹ ч. 1 ст. 46](#) Закону України «Про запобігання корупції» №1700-VII від 14.10.2014 р.

В 2022 році діяв порядок формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування⁵¹⁷

Водночас, у зв'язку з запровадженням воєнного стану на території України в 2022 році строки подання декларацій було продовжено. Фізичні особи отримали право подавати декларації протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни⁵¹⁸, що спричинило неповноту інформації в реєстрі за 2022 роки.

В вересні 2023 року прийнято закон⁵¹⁹, яким відновлено електронне декларування та відкритий доступ (з урахуванням безпекових заходів) до реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування⁵²⁰.

Закон зобов'язує осіб, які у 2022-2023 роках не подали декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, подати такі декларації не пізніше 31 січня 2024 року.

Для низки осіб-декларантів (військових, причетних до оборони країни, осіб, які перебувають на окупованих територіях або де ведуться активні бойові дії, тих, хто перебуває на лікуванні внаслідок поранення тощо, а також членів сімей зазначених осіб) відтерміновано обов'язок подачі декларацій - не пізніше 90 днів після зміни умов, які надають право на відтермінування.

На початку грудня 2023 року НАЗК відкрило доступ до Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування⁵²¹

База даних емітентів цінних паперів

Інформація про власників 5 і більше відсотків акцій в акціонерних товариствах доступна в базі даних емітентів, розміщеній на сайті Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України за посиланням <http://smida.gov.ua/db/emitent>.

Зазначена база даних містить, серед іншого, інформацію про фондові біржі, на яких розміщені акції усіх емітентів, що зареєстровані в Україні.

Крім того, перелік усіх фондових бірж, які зареєстровані в Україні, міститься на офіційному сайті Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку⁵²²:

⁵¹⁷ Наказ Національного агентства з питань запобігання корупції «Про затвердження Порядку формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» №448/21 від 23.07.2021 р.

⁵¹⁸ Роз'яснення Національного агентства з питань запобігання корупції щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю в умовах воєнного стану (подання декларацій, повідомлення про суттєві зміни в майновому стані, повідомлення про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента, проведення перевірок) №4 від 07.03.2022 р. Закон «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» щодо особливостей застосування законодавства у сфері запобігання корупції в умовах воєнного стану» №2381-IX від 08.07.2022 р.

⁵¹⁹ Закон України «Про внесення змін до деяких законів України про визначення порядку подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, в умовах воєнного стану» №3384-IX від 20.09.2023 р.

⁵²⁰ Веб-сайт ВРУ

⁵²¹ П.3 розділу II «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законів України про визначення порядку подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, в умовах воєнного стану» №3384-IX від 20.09.2023 р.

⁵²² Веб-сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку

ЄДРПОУ	Назва біржі	Посилання на біржовий список
33718227	ПАТ «Фондова біржа «Перспектива»	http://fbp.com.ua/Trade/StockListPer.aspx
21672206	АТ «Фондова біржа ПФТС»	https://pfts.ua/stock-exchange-pfts/list-pfts
36184092	АТ «Українська біржа»	http://www.ux.ua/ua/issues.aspx

13.05.2022 року НКЦПФР зупинила ліцензію на провадження діяльності з організації торгівлі продукцією на товарних біржах ПрАТ «Українська міжбанківська валютна біржа»⁵²³ до дати закінчення дії воєнного стану. Станом на дату складання цього Звіту ПрАТ «Українська міжбанківська валютна біржа» виключена з Реєстру, а ліцензії на провадження діяльності на ринках капіталу анульовані⁵²⁴.

Водночас, акції лише невеликої частини українських емітентів перебувають у біржових списках фондових бірж. Серед підзвітних компаній є лише дві такі компанії:

- ▶ ПАТ «Укрнафта» - позалістингові цінні папери у біржовому списку АТ «Фондова біржа ПФТС» та ПАТ «Фондова біржа «Перспектива»;
- ▶ ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» - позалістингові цінні папери у біржовому списку АТ «Українська біржа» .

Висновки до розділу

В українському законодавстві є власне визначення бенефіціарного власника, яке використовується і для цілей ІПВГ звітності в Україні.

ЄДР містить більшу частину інформації, розкриття якої вимагається вимогою 2.5 Стандарту, крім статусу впливових політичних осіб, інформації про фондові біржі. ЄДР не містить інформації про бенефіціарних власників суб'єктів, які не є юридичними особами (зокрема, представництв нерезидентів, УРП, ДСД).

На час дії воєнного стану в 2022 році публічний доступ до ЄДР був обмежений з метою захисту інформації від несанкціонованих дій, але у кінці грудня 2022 року поновлено доступ до порталу електронних сервісів, включаючи інформацію про бенефіціарних власників.

Однією з проблем залишалася відсутність єдиного підходу до верифікації кінцевих бенефіціарних власників та випадки надання недостовірної інформації.

Внаслідок воєнного стану в 2022 році також було відстрочено обов'язок актуалізації підтвердження даних про бенефіціарного власника до завершення воєнного стану, що може робити інформацію, наявну в ЄДР, не повністю актуальною. В грудні 2022 року набрав чинності Закон №2571-ІХ, який містив низку кроків для подолання цих проблем, включаючи штрафи за надання недостовірної інформації.

⁵²³ Рішення НКЦПФР [«Щодо зупинення дії ліцензії на провадження професійної діяльності на організованих товарних ринках ПрАТ «Українська міжбанківська валютна біржа», ідентифікаційний код юридичної особи 22877057»](#) №377 від 13.05.2022 р.

⁵²⁴ [Сайт НКЦПФР](#)

Крім ЄДР, додаткову інформацію про компанії можна було отримати через Єдиний державний реєстр електронних декларацій, базу даних емітентів цінних паперів та іншої інформації, публічно доступної на сайті НКЦПФР. Публічний доступ до Єдиного державного реєстру електронних декларацій в 2022 році був закритий через воєнний стан, але має бути відновлений в грудні 2023 року.

Також в Україні існують недержавні джерела інформації про статус впливових політичних осіб.

6.5 Фіскальний режим видобувних галузей

Основні податки, що сплачуються компаніями видобувних галузей

У 2022 р. основними податками, які сплачували компанії видобувних галузей, були **податок на додану вартість, податок на прибуток підприємств та рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин**. Крім того, компанії видобувних галузей були зобов'язані сплачувати й інші податки та загальнообов'язкові платежі⁵²⁵, що не є особливими саме для цієї галузі. Компанії, що експлуатують об'єкти магістральних трубопроводів та надають (організують) послуги з транспортування вантажів такими трубопроводами, також сплачували рентну плату за транспортування (крім транспортування природного газу)⁵²⁶.

Нижче наведено загальну інформацію щодо податків, платежів і зборів, що сплачувались компаніями видобувних галузей, та розподілу сплачених податків між бюджетами різних рівнів. Якщо інше прямо не зазначено нижче, в цьому розділі наведено правила оподаткування, що діяли станом на 31.12.2022 р.

Внаслідок повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України 24.02.2022 року та введення Указом Президента України воєнного стану⁵²⁷ в 2022 році було прийнято низку законів⁵²⁸, які запровадили спеціальні норми чи пільги щодо сплати деяких видів податків, звільнення від оподаткування окремими податками на визначених КМУ територіях, на яких ведуться або велися бойові дії або тимчасово окупованих збройними формуваннями російської федерації, та, в деяких випадках, послаблення відповідальності за несплату податків чи неподання податкової звітності.

Станом на кінець 2022 року звільнення від відповідальності за несвоєчасне подання податкової звітності та несплату податків збереглося в разі відсутності у платника податків можливості своєчасно виконати свій податковий обов'язок, з обов'язковим виконанням таких обов'язків протягом 6 місяців після завершення воєнного стану в Україні⁵²⁹. Порядок підтвердження неможливості виконання податкових обов'язків затверджується Мінфіном.

Інформація щодо фактичних надходжень суттєвих платежів, перелік яких визначений БГ ІПВГ згідно з вимогами стандарту ІПВГ та які сплачувались компаніями видобувних галузей у 2022 р., наведена в **Розділі 9** цього Звіту.

⁵²⁵ Такі, як: рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, мито, акцизний податок, плата за землю, податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, екологічний податок, рентна плата за спеціальне використання води, ПДФО, військовий збір та ЄСВ

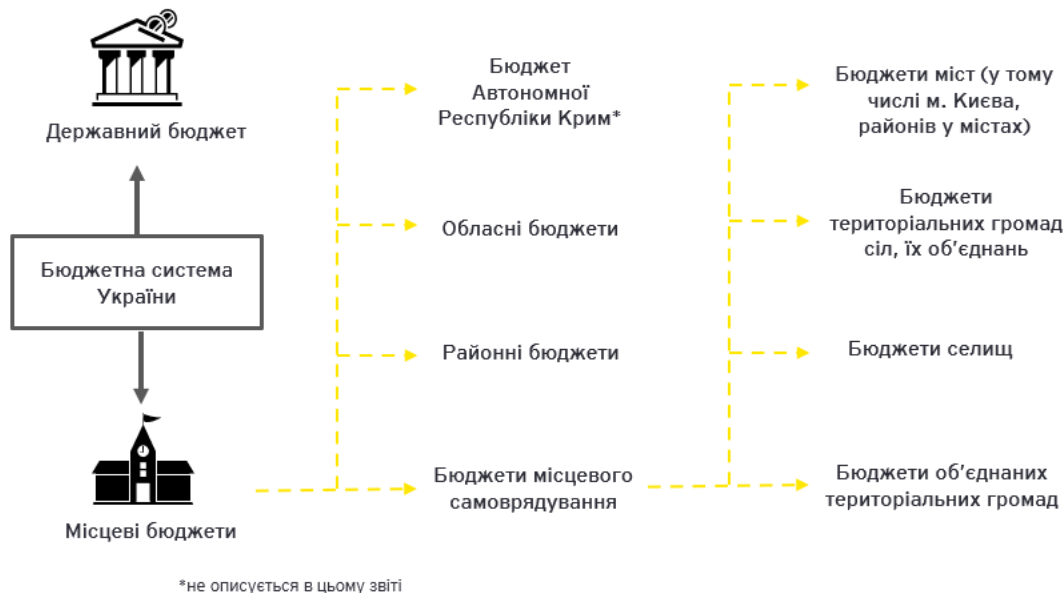
⁵²⁶ [П. 256-1.1](#) Податкового кодексу

⁵²⁷ [Указ Президента України «Про введення воєнного стану» №№64/2022](#) від 24.02.2022 року

⁵²⁸ Закон України [«Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану»](#) №2118-IX від 03.03.2022 року, Закон України [«Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану»](#) №2120-IX від 15.03.2022 року, Закон України [«Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану»](#) №2142-IX від 24.03.2022 року, Закон України [«Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей податкового адміністрування податків, зборів та єдиного внеску під час дії воєнного, надзвичайного стану»](#) №2260-IX від 12.05.2022 року

⁵²⁹ [П. 69.1.](#) підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу

Дивіденди на державну частку та частина чистого прибутку на державну частку також прирівнюються до податкових зобов'язань⁵³⁰ (детальніше про це зазначено в Розділі 7.4 цього Звіту).

Малюнок 6.5: Види бюджетів

Податок на прибуток

У 2022 р. податок на прибуток підприємств сплачувався за ставкою 18%.

У 2022 р. об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємств для більшості компаній видобувних галузей визначався шляхом коригування фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства, складеній відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на низку різниць, визначених за правилами Податкового кодексу⁵³¹.

Податковий кодекс не встановлює спеціальних правил визначення оподатковуваного прибутку для компаній видобувних галузей та для осіб, що здійснюють діяльність у видобувних галузях на підставі ДСД.

Податок на прибуток підприємств за угодами про розподіл продукції («УРП») розраховувався за спеціальними правилами. Зокрема, об'єкт оподаткування за УРП обчислювався виходячи з вартості прибуткової продукції, зменшеної на суму ЄСВ та витрат, які не відшкодовані (не підлягають відшкодуванню) компенсаційною продукцією. Інші

⁵³⁰ Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» №465-IX від 16.01.2020 року, Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» №466-IX від 16.01.2020 року

⁵³¹ П. 134.1.1 Податкового кодексу. Для платників податку, у яких річний дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бухгалтерського обліку за останній річний звітний період не перевищує сорока мільйонів гривень, об'єкт оподаткування може визначатися без коригування фінансового результату до оподаткування на усі різниці (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років), визначені відповідно до положень цього розділу

доходи інвестора не підлягали оподаткуванню податком на прибуток підприємств. Податок на прибуток підприємств від інших видів діяльності, не пов'язаних з виконанням УРП, мав сплачуватися інвестором відповідно до загальних правил⁵³².

Малюнок 6.6: Розподіл податку на прибуток підприємств (сплаченого приватними компаніями) між бюджетами різних рівнів (загальне правило згідно з Бюджетним кодексом⁵³³)

Бюджетний кодекс передбачав, що 90% податку на прибуток, сплаченого приватними підприємствами, йде до загального фонду Державного бюджету України. При цьому податок на прибуток, сплачений державними підприємствами, повністю зараховувався до складу загального фонду Державного бюджету України⁵³⁴.

Рентні платежі, пов'язані з видобувною діяльністю

У 2022 р. діяв такий загальнодержавний податок як **рентна плата**, що справлявся, зокрема, за користування надрами для видобування корисних копалин, користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, транспортування нафти та нафтопродуктів та за спеціальне використання води⁵³⁵.

Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин

У 2022 р. компанії видобувної галузі – власники спеціальних дозволів⁵³⁶ сплачували рентну плату за користування надрами для видобування корисних копалин.

⁵³² [Розділ XVIII](#) Податкового кодексу

⁵³³ Бюджетним кодексом також встановлені спеціальні правила розподілу податку на прибуток підприємств та інших податків до бюджету АРК та м. Севастополя, але враховуючи окупацію Криму державою-агресором, ця норма не виконувалася в 2022 р., тому в цьому Звіті ми не описуємо механізм такого розподілу

⁵³⁴ [П. 29.2.2](#) Бюджетного кодексу

⁵³⁵ [П. 14.1.217](#) Податкового кодексу

⁵³⁶ [П. 252.1](#) Податкового кодексу

Об'єктом оподаткування був обсяг товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) (далі – «корисної копалини») у відповідному податковому періоді, види якої встановлені кондиціями на мінеральну сировину об'єкта (ділянки) надр⁵³⁷.

Податковим кодексом також визначається випадки, коли видобуті корисні копалини не включаються до об'єкта оподаткування рентною платою⁵³⁸.

Базою оподаткування була вартість обсягу корисної копалини у податковому періоді⁵³⁹.

Ставка податку та коригуючий коефіцієнт для відповідного виду корисної копалини встановлювались положеннями Податкового кодексу⁵⁴⁰.

Для розрахунку податкового зобов'язання платнику податку необхідно було визначити такі основні елементи щодо відповідного податкового періоду: обсяг видобутої корисної копалини, її вартість, ставку податку та коригуючий коефіцієнт (див. малюнок. нижче)⁵⁴¹.

Малюнок 6.7: Схема розрахунку рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин, 2022 р.

Далі розглянуто особливості обчислення рентної плати за користування надрами для вуглеводневої сировини (нафти, природного газу, газового конденсату тощо) та для інших видів корисних копалин, охоплених цим Звітом.

Вуглеводнева сировина

Базою оподаткування рентної плати за користування надрами щодо видобутку вуглеводнів є вартість товарної продукції – видобутих у звітному періоді корисних копалин, розрахована за спеціальними правилами, що змінювалися кілька разів протягом 2022 року⁵⁴²:

► Для природного газу:

- До березня 2022 року Мінекономіки обчислювало середню митну вартість імпортного природного газу, що склалася у процесі його митного оформлення під час ввезення на територію України за податковий період (така вартість публікувалася на офіційному веб-сайті Мінекономіки)⁵⁴³.
- В березні 2022 року внаслідок запровадження воєнного стану було змінено порядок визначення вартості природного газу для цілей обчислення ренти та підвищено

⁵³⁷ [П. 252.3](#) Податкового кодексу

⁵³⁸ [П. 252.4](#) Податкового кодексу

⁵³⁹ [П. 252.6](#) Податкового кодексу

⁵⁴⁰ [Розділ IX](#) Податкового кодексу

⁵⁴¹ [П. 252.18](#) Податкового кодексу

⁵⁴² [П. 252.8](#) Податкового кодексу

⁵⁴³ [П. 252.8](#) Податкового кодексу, [публікації](#) на сайті Мінекономіки

ставки. Його вартість мала визначатися як середнє арифметичне значення середньої митної вартості імпортного природного газу, що склалася у процесі його митного оформлення під час ввезення на територію України за податковий період, та середньоарифметичного значення котирувань цін газу природного на звітний місяць (Front Month Settlement Prices) на нідерландському газовому хабі (TTF), за інформацією біржі EEX (The European Energy Exchange), що склалася за календарний місяць, що передує податковому (звітному) періоду, яке обчислює Мінекономіки, за 1000 метрів кубічних в доларах США та в національній валюті України (без ПДВ) за середньоарифметичним офіційним курсом Національного банку України за податковий (звітний) період⁵⁴⁴.

Прив'язка до світових цін на газ для цілей обчислення ренти, разом із запровадженням диференційованих ставок рентної плати залежно від ціни реалізації, збільшили податкове навантаження на видобувні компанії.

- В квітні 2022 року було тимчасово запроваджено сплату рентної плати лише щодо реалізованого газу (див. нижче).
- Згодом, для стабілізації і зменшення податкового навантаження на платників рентної плати за користування надрами для видобування природного газу були запроваджені тимчасові правила, за якими до скасування заборони на здійснення експорту газу природного за межі митної території України⁵⁴⁵ розрахунок вартості природного газу, видобутого з 1 серпня 2022р, прив'язано до цін на внутрішньому ринку з використанням максимального показника з нижченаведених величин⁵⁴⁶:
 - ▶ Середньозважена ціна у договорах НАК «Нафтогаз України», укладених у рамках закупівлі природного газу власного видобутку на організованих товарних ринках.
 - ▶ Середньозважена ціна продажу природного газу за результатами торгів на організованих товарних ринках без ПДВ, у гривнях за 1000 метрів кубічних в місяці, що передує звітному, без урахування НАК «Нафтогаз України» та підприємств, частка НАК «Нафтогаз України» у статутному капіталі яких становить 50 або більше відсотків.
 - ▶ Середнє арифметичне значення середньої ціни UA VTP Gas price на наступний місяць.

Мінекономіки публікує зазначені показники на своєму веб-сайті до 10 числа місяця, наступного за звітним періодом.

- ▶ **Для природного газу, реалізованого НАК «Нафтогаз України» для формування ресурсу природного газу для побутових споживачів та виробників теплової енергії**

⁵⁴⁴ Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо запровадження диференційованої рентної плати за видобування газу природного» №2139-IX від 15.03.2022 р.

⁵⁴⁵ Станом на грудень 2022 р. діяла Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін у додаток 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. №1424» №666 від 10.06.2022 про заборону експорту природного газу українського походження, кам'яного вугілля, антрациту, брикетів, котунів та аналогічних видів твердого палива, одержаних з кам'яного вугілля (крім коксівного вугілля за кодом згідно з УКТЗЕД 2701 12 10 00)

⁵⁴⁶ Закон України «Про внесення змін до підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування рентною платою за користування надрами для видобування природного газу» №2606-IX від 20.09.2022 року. Показники в гривні за 1000 м. Кубічних, без ПДВ,

вартістю була ціна, визначена у договорах купівлі-продажу природного газу між платником рентної плати та НАК «Нафтогаз України» у звітному періоді⁵⁴⁷.

- **Для нафти та конденсату:** Мінекономіки обчислювало середню вартість одного бареля нафти Urals відповідно до інформації міжнародного агентства (котирування UralsMediterranean та UralsRotterdam), що перерахована у гривні за тону за курсом Національного банку України станом на 1 число місяця, що настає за податковим (звітним) періодом (така вартість публікувалася на офіційному веб-сайті Мінекономіки)⁵⁴⁸.

При здійсненні контрольованих операцій у випадках, визначених Податковим кодексом, фактична ціна реалізації відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства - видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) не може бути менше ціни, визначеної за принципом «втягнутої руки»⁵⁴⁹.

Ставки рентної плати за користування надрами для видобування вуглеводнів

Ставки рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин установлювалися Податковим кодексом⁵⁵⁰.

В березні 2022 року було запроваджено механізм диференційованої рентної плати для видобутку природного газу залежно від ціни його реалізації, що збільшило податкове навантаження на видобувні компанії. Водночас, було запроваджено стабілізацію ставок: держава гарантує, що нові ставки рентної плати не можуть збільшуватися до березня 2032 року⁵⁵¹.

Таблиця 6.1: Розмір ставок рентної плати за користування надрами у разі видобутку вуглеводневої сировини у 2022 р.

Об'єкт оподаткування	Ставка
Нафта	
з покладів, які залягають на глибині до 5000 м	31%
з покладів, які залягають на глибині понад 5000 м	16%
видобута в умовах дії УРП	2%
Конденсат	
з покладів, які залягають на глибині до 5000 м	31%
з покладів, які залягають на глибині понад 5000 м	16%
видобутий в умовах дії УРП	2%
Природний газ (будь-якого походження)	
До березня 2022 року: з покладів, які залягають на глибині до 5000 м, включаючи природний газ реалізований для потреб населення	29%

⁵⁴⁷ До 1.03.2022 року був відсутній суб'єкт ринку природного газу, на якого Кабінетом Міністрів України покладені спеціальні обов'язки щодо формування ресурсу природного газу для побутових споживачів та виробників теплової енергії.

⁵⁴⁸ [П. 252.8](#) Податкового кодексу, [публікації](#) на сайті Мінекономіки

⁵⁴⁹ [П. 252.8](#) Податкового кодексу

⁵⁵⁰ [П. 252.20](#) Податкового кодексу

⁵⁵¹ Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо запровадження диференційованої рентної плати за видобування газу природного» №2139-IX від 15.03.2022 р.

Об'єкт оподаткування	Ставка
З березня 2022 року: з покладів, які залягають на глибині до 5000 м	14,5%-65% ⁵⁵²
До березня 2022 року: з покладів, які залягають на глибині понад 5000 м, включаючи природний газ реалізований для потреб населення	14%
З березня 2022 року: з покладів, які залягають на глибині понад 5000 м	7%-31% ⁵⁵³
з покладів на ділянках надр (родовищах) в межах континентального шельфу та/або виключної (морської) економічної зони України	11%
видобутий під час виконання договорів про спільну діяльність	70%
видобутий в умовах дії УРП	1,25%
До березня 2022 року: природний газ, видобутий із нових свердловин з покладів, які повністю або частково залягають на глибині до 5000 метрів	12%
З березня 2022 року: природний газ, видобутий із нових свердловин з покладів, які повністю або частково залягають на глибині до 5000 метрів	6%-36% ⁵⁵⁴
До березня 2022 року: природний газ, видобутий із нових свердловин з покладів, які повністю або частково залягають на глибині понад 5000 метрів	6%
З березня 2022 року: природний газ, видобутий із нових свердловин з покладів, які повністю або частково залягають на глибині понад 5000 метрів	3%-18% ⁵⁵⁵

Під час розрахунку плати за користування надрами застосовуються коригувальні коефіцієнти (від 0,01 до 0,97) залежно від виду сировини та умов її видобування⁵⁵⁶.

Порівняно зі ставками за 2021 р., у 2022 р. ставки рентної плати за видобування нафти, конденсату та природного газу **зросли**.

Ставки рентної плати за користування надрами у разі видобутку природного газу з покладів на ділянках надр (родовищах) в межах континентального шельфу та/або виключної (морської) економічної зони України незалежно від глибини залягання покладів та дати

⁵⁵² 14,5% - якщо фактична ціна реалізації газу природного за податковий (звітний) період становить 150 доларів США або менше за 1000 метрів кубічних, 29% - якщо фактична ціна є більшою за 150 доларів США за метрів кубічних та не перевищує 400 доларів США за 1000 метрів кубічних, або від частини фактичної вартості, якщо ціна реалізації перевищує 400 доларів США за 1000 метрів кубічних 65% - від частини фактичної вартості, якщо перевищує 400 доларів США за 1000 метрів кубічних

⁵⁵³ 7% - якщо фактична ціна реалізації газу природного за податковий (звітний) період становить 150 доларів США або менше за 1000 метрів кубічних, 14% - від фактичної ціни реалізації газу природного за податковий (звітний) період, якщо фактична ціна реалізації перевищує 400 доларів США за 1000 метрів кубічних, або від частини фактичної вартості газу природного за податковий (звітний) період у розмірі 400 доларів США за 1000 метрів кубічних, 31% - від частини фактичної ціни реалізації газу природного за податковий (звітний) період, що перевищує 400 доларів США за 1000 метрів кубічних

⁵⁵⁴ 6% - якщо фактична ціна реалізації газу природного за податковий (звітний) період становить 150 доларів США або менше за 1000 метрів кубічних, 12% - від фактичної ціни реалізації газу природного за податковий (звітний) період, якщо фактична ціна реалізації перевищує 150 доларів США та не перевищує 400 доларів США за 1000 метрів кубічних, або від частини фактичної вартості газу природного за податковий (звітний) період перевищує 400 доларів США за 1000 метрів кубічних, 36% - від частини фактичної ціни реалізації газу природного за податковий (звітний) період, що перевищує 400 доларів США за 1000 метрів кубічних

⁵⁵⁵ 3% - якщо фактична ціна реалізації газу природного за податковий (звітний) період становить 150 доларів США або менше за 1000 метрів кубічних, 6% - від фактичної ціни реалізації газу природного за податковий (звітний) період, якщо фактична ціна реалізації перевищує 150 доларів США за 1000 метрів кубічних, або від частини фактичної вартості газу природного за податковий (звітний) період у розмірі 400 доларів США за 1000 метрів кубічних, 18% - від частини фактичної ціни реалізації газу природного за податковий (звітний) період, що перевищує 400 доларів США за 1000 метрів кубічних

⁵⁵⁶ [п. 252.22](#) Податкового кодексу

початку буріння свердловини та за природний газ, видобутий під час виконання договорів про спільну діяльність та угоди про розподіл продукції, залишилися незмінними.

Ставки плати за користування надрами чи рентної плати за УРП визначалися в УРП, але не могли бути нижчими, ніж установлені розділом IX Податкового кодексу на момент укладення УРП. У 2022 році продовжували діяти спеціальні ставки рентної плати: в умовах дії УРП для нафти та конденсату рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин справлялася із застосуванням ставки у розмірі 2% вартості товарної продукції гірничого підприємства, а для газу природного рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин справлялася із застосуванням ставки у розмірі 1,25% вартості товарної продукції гірничого підприємства⁵⁵⁷.

Для юридичних осіб, які відповідають визначеним критеріям державного володіння⁵⁵⁸ передбачається спеціальна ставка для оподаткування додаткових обсягів вуглеводневої сировини, видобутої внаслідок реалізації діючих або нових інвестиційних проектів, якими передбачено нарощування видобутку вуглеводневої сировини, в розмірі 2% від вартості додаткового видобутку відповідної вуглеводневої сировини⁵⁵⁹:

- ▶ на ділянках надр, що характеризуються погіршеними гірничо-геологічними умовами (важковидобувні) або виснаженістю в процесі розробки в попередніх періодах;
- ▶ на окремих діючих свердловинах після капітального ремонту;
- ▶ свердловинах, що відновлюються з числа ліквідованих, нових свердловинах чи групах свердловин, що розташовані на таких ділянках надр.

Порядок відбору та затвердження нових інвестиційних проектів, якими передбачено нарощування видобутку вуглеводневої сировини, порядок визначення додаткових обсягів вуглеводневої сировини, а також порядок контролю за виконанням таких інвестиційних проектів (програм) визначаються Кабміном за поданням Мінекономіки.

Перелік ділянок надр та/або об'єктів ділянок надр, на яких реалізуються нові інвестиційні проекти, визначається Міненерго⁵⁶⁰.

Тимчасові особливості сплати рентної плати за користування надрами для видобування газу

Для зменшення податкового навантаження на газовидобувні компанії після березневих змін правил обчислення ренти, в квітні 2022 року було запроваджено тимчасовий спеціальний механізм оплати рентної плати за користування надрами за обсяги природного газу, що були закачані в газосховища та не реалізовані⁵⁶¹. Зокрема:

⁵⁵⁷ [п. 252.20](#) Податкового кодексу

⁵⁵⁸ Підприємства, частка держави у статутному капіталі яких становить 25% та більше, господарські товариства, 25% та більше акцій (часток, паїв) яких знаходяться у статутних капіталах інших господарських товариств, контрольним пакетом акцій яких володіє держава, дочірні підприємства, представництва та філії таких підприємств і товариств, учасники договорів про спільну діяльність, відповідно до яких вартість вкладу підприємств, частка держави у статутному капіталі яких становить 25% та більше, господарських товариств, 25% та більше акцій (часток, паїв) яких знаходиться у статутних капіталах інших господарських товариств, контрольним пакетом акцій яких володіє держава, а також дочірніх підприємств, представництв та філій таких підприємств і товариств, становить 25% та більше загальної вартості вкладів учасників договорів про спільну діяльність.

⁵⁵⁹ [п. 252.21](#) Податкового кодексу

⁵⁶⁰ [Веб-сайт](#) Міністерства енергетики України

⁵⁶¹ [п. 69.30](#) підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу

- ▶ Рентна плата за користування надрами для видобування газу природного тимчасово не сплачується в частині обсягів природного газу видобутого, але не реалізованого у відповідних звітних періодах, та закачаного у газосховища.
- ▶ Сума податкових зобов'язань з рентної плати за користування надрами для видобування природного газу у кожному звітному періоді нараховуватимуться за обсяг видобутого газу природного у відповідному податковому (звітному) періоді, але сплачуватиметься у розмірі, що відповідає обсягу реалізації газу природного у такому податковому (звітному) періоді.
- ▶ Сума рентної плати, що сплачується, обчислюється як різниця між задекларованими податковими зобов'язаннями та добутком обсягу закачаного природного газу і середньозваженої ефективної ставки.
- ▶ В разі реалізації природного газу, закачаного до газосховищ починаючи з квітня 2022 року, сума податкових зобов'язань з ренти обчислюється за принципом FIFO, виходячи з середньозваженої ефективної ставки ренти та обсягу газу, що списується з балансу газу, який зберігається в газосховищі.
- ▶ Платники рентної плати зобов'язані вести окремий облік обсягів видобутого та реалізованого природного газу.
- ▶ У разі залишку не реалізованого газу на кінець місяця, в якому буде припинено воєнний стан, сума податку сплачуватиметься в періоді реалізації, але не пізніше завершення третього місяця після припинення або скасування воєнного стану на території України.

Дія тимчасових положень не поширюється на обсяги природного газу, реалізованого на користь НАК «Нафтогаз України» для формування ресурсу природного газу для потреб побутових споживачів та виробників теплової енергії.

Спеціальні правила сплати рентної плати діятимуть до останнього дня місяця, в якому буде припинено воєнний стан на території України.

Розподіл рентної плати за користування надрами для видобування вуглеводнів між бюджетами різних рівнів

У 2022 р. 5% рентної плати за видобування вуглеводнів зараховувалися до загального фонду місцевих бюджетів, що розподілялася в залежності від місцезнаходження (місця видобутку) відповідних природних ресурсів, а 95% – до загального фонду Державного бюджету, крім рентної плати за користування надрами в межах континентального шельфу та/або виключної (морської) економічної зони України, яка зараховувалася до загального фонду Державного бюджету в повному обсязі⁵⁶².

⁵⁶² [п. 29.2.5-1](#) Бюджетного кодексу

Малюнок 6.8: Розподіл рентної плати за користування надрами для видобування вуглеводнів між бюджетами різних рівнів згідно з Бюджетним кодексом

Інша мінеральна сировина, крім вуглеводневої

Базою оподаткування для корисних копалин, відмінних від вуглеводневої сировини і руд заліза, є їхня вартість, що розраховувалась за більшою з двох величин: за фактичними цінами реалізації або за розрахунковою вартістю корисної копалини⁵⁶³.

Визначення фактичної ціни реалізації корисної копалини⁵⁶⁴:

- ▶ За загальним правилом, сума доходу, отриманого від реалізації виду корисної копалини за податковий період, зменшувалась на суму встановленого Податкового кодексу вичерпного переліку витрат⁵⁶⁵. У 2022 р. до витрат відносились витрати на доставку продукції до споживача та витрати з передпродажної підготовки товарів⁵⁶⁶.
- ▶ Вартість одиниці виду видобутої корисної копалини обчислювалась як співвідношення суми доходу від реалізації виду видобутої корисної копалини (з вирахуванням витрат) та обсягу (кількості) відповідного виду реалізованої корисної копалини, що визначається за даними бухгалтерського обліку запасів готової продукції такого платника⁵⁶⁷.
- ▶ При здійсненні контрольованих операцій у випадках, визначених Податковим кодексом, фактична ціна реалізації відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства - видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) не може бути менше за ціну, визначену за принципом «витягнутої руки»⁵⁶⁸.

⁵⁶³ [п. 252.7](#) Податкового кодексу

⁵⁶⁴ [п. 252.8](#) Податкового кодексу

⁵⁶⁵ [п. 252.8](#) Податкового кодексу

⁵⁶⁶ [п. 252.9](#) Податкового кодексу

⁵⁶⁷ [п. 252.10](#) Податкового кодексу

⁵⁶⁸ [п. 252.8](#) Податкового кодексу

- ▶ У випадках відсутності реалізації видобутих корисних копалин або у разі необхідності для введення в цивільний обіг видобутих корисних копалин піддання таких видобутих корисних копалин технологічним операціям, які не передбачені первинною переробкою, база оподаткування рентною платою визначається за розрахунковою вартістю.
- ▶ Для руд урану передбачене спеціальне правило. Вартість руд урану, видобутих з корінних родовищ, обчислюється з урахуванням ціни реалізації за звітний період (у разі відсутності реалізації у цей період - за найближчі попередні податкові періоди) хімічно чистого металу, зменшеної на суму витрат платника рентної плати на збагачення (афінаж) та доставку (перевезення, транспортування) споживачу. Вартість одиниці товарної продукції гірничого підприємства - руди урану визначається з урахуванням частки (в натуральному вимірі) вмісту хімічно чистого металу в одиниці видобутих корисних копалин⁵⁶⁹.

$$\text{Вартість} = \frac{\text{Сума доходу, отриманого від реалізації виду корисної копалини} - \text{Витрати (відповідно до положень ПКУ)}}{\text{Обсяг видобутих корисних копалин}}$$

Малюнок 6.9: Формула визначення фактичної ціни реалізації корисної копалини

Визначення вартості корисної копалини за розрахунковою вартістю⁵⁷⁰:

- ▶ Розрахункова вартість одиниці відповідного виду товарної продукції визначається за формулою, визначеною у Податковому кодексі, яка враховує витрати платника на видобування відповідного виду корисної копалини, коефіцієнт рентабельності гірничого підприємства та обсяг видобутої корисної копалини за звітний період. Коефіцієнт рентабельності гірничого підприємства обчислюється в матеріалах геолого-економічної оцінки запасів корисних копалин ділянки надр, затверджених Держгеонадра.

$$\text{Вартість} = \frac{\text{Витрати (відповідно до положень ПКУ)} + \left(\text{Витрати (відповідно до положень ПКУ)} \times \text{Коефіцієнт рентабельності} \right)}{\text{Обсяг видобутих корисних копалин}}$$

Малюнок 6.10: Формула визначення розрахункової вартості корисної копалини

- ▶ У разі проведення первинної переробки мінеральної сировини, у результаті чого виникають нові види продукції, видобувні компанії визначали суму рентної плати для кожного нового виду продукції з урахуванням виконаних податкових зобов'язань за обсяг відповідного виду видобутої корисної копалини, що був використаний на

⁵⁶⁹ [п. 252.17](#) Податкового кодексу

⁵⁷⁰ [п. 252.16](#) Податкового кодексу

створення нової продукції, за вирахуванням сум податкових зобов'язань, які виникали за попередніми операціями з даним видом корисної копалини⁵⁷¹.

Визначення вартості видобутої мінеральної сировини здійснювалося без урахування наданих платнику державних субвенцій⁵⁷².

Таблиця 6.3: Розмір ставок рентної плати за користування надрами у разі видобутку інших видів корисних копалин, крім вуглеводнів і залізної руди, у 2022 р.

Об'єкт оподаткування	Ставка
Рудні (металовмісні (металічні), у тому числі руди) корисні копалини:	
руди чорних (крім руди заліза), кольорових та легувальних металів	6,25 %
руди урановмісних та інших, ніж урановмісні, чорних, кольорових та легувальних металів	5 %
Енергетичні корисні копалини	
вугілля коксівне	1,5 %
Енергетичне	0,75 %
Антрацит	1 %
Буре	1 %
Неенергетичні, нерудні (неметаловмісні (неметалічні)) корисні копалини (у т.ч. пісок кварцовий, глини вогнетривкі, глини тугоплавкі, вапняк, граніт, гнейс та інші)	5 %

Під час розрахунку плати за користування надрами та рентної плати застосовуються коригуючі коефіцієнти залежно від виду сировини та умов її видобування⁵⁷³.

Залізна руда

З початку 2022 року змінилися правила з оподаткування рентною платою за користування надрами за видобуток руд заліза⁵⁷⁴:

База оподаткування

База оподаткування обчислюється виходячи з фактичної ціни реалізації, а не на підставі порівняння двох величин⁵⁷⁵. Фактична ціна реалізації визначалася за загальними правилами, передбаченими для інших корисних копалин, відмінних від вуглеводнів.

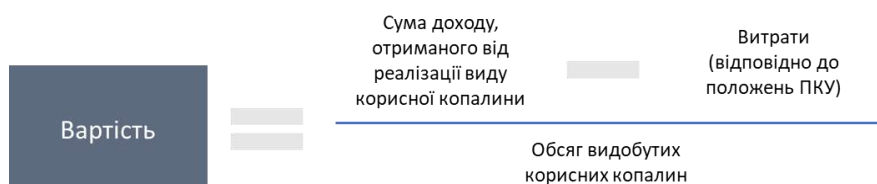
⁵⁷¹ [п. 252.14](#) Податкового кодексу

⁵⁷² [п. 252.13](#) Податкового кодексу

⁵⁷³ [п. 252.22](#) Податкового кодексу

⁵⁷⁴ Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень» № [1914-IX](#) від 30.11.2021 року

⁵⁷⁵ [п. 252.7.2](#). Податкового кодексу

Малюнок 6.11: Формула визначення розрахункової вартості корисної копалини – залізної руди

Ставки рентної плати

Ставки рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин для залізної руди було знижено, з диференціацією залежно від розміру середньої фактичної ціни реалізації, визначеної як середня вартість залізної руди за індексом IODEX 62 % FE CFR China, за інформацією, що офіційно зазначена світовим інформаційним агентством Platts.

Таблиця 6.2: Розмір ставок рентної плати за користування надрами у разі видобутку руд заліза, у 2022 р.

Об'єкт оподаткування	Ставка
Руда заліза, якщо середня вартість залізної руди за індексом IODEX 62% FE CFR China, що офіційно визначений світовим інформаційним агентством Platts, за податковий (звітний) період становить:	
100 доларів США і менше	3,5 %
більше 100 та не перевищує 200 доларів США включно	5 %
більше 200 доларів США	10 %

Було також запроваджено спеціальний коефіцієнт 0,9 на ренту для видобутку руд заліза.

Розподіл між бюджетами рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин, інших, ніж вуглеводні

Рентна плата за видобування корисних копалин (крім вуглеводнів) загальнодержавного значення розподілялась між бюджетами наступним чином⁵⁷⁶:

⁵⁷⁶ [п. 29.2.5](#) Бюджетного кодексу

Малюнок 6.12: Розподіл рентної плати за користування надрами для видобування інших корисних копалин загальнодержавного значення між бюджетами різних рівнів

Рентна плата за видобування корисних копалин місцевого значення надходила до місцевих бюджетів за місцезнаходженням (місцем розташування) відповідних природних ресурсів у повному обсязі⁵⁷⁷.

Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних із видобуванням корисних копалин

Компанії, які використовують надра для зберігання нафти, газу, рідких або газоподібних нафтопродуктів, були зобов'язані сплачувати плату за користування надрами в цілях, не пов'язаних із видобуванням корисних копалин, за обсяги підземного простору надр за наступними ставками⁵⁷⁸:

- ▶ Зберігання природного газу – 0,56 грн на рік за тис. куб. м активного об'єму;
- ▶ Зберігання нафти та інших рідких нафтопродуктів – 0,56 грн на рік за куб. м.

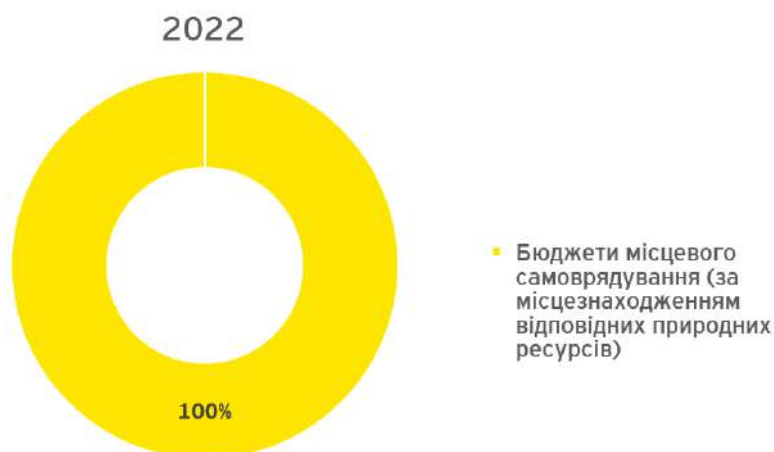
Таким чином, починаючи з 2022 р. рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних із видобуванням корисних копалин, за обсяги підземного простору надр збільшилася на 12,5% у порівнянні з 2021 роком.

Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, зараховувалась до бюджету місцевого самоврядування за місцезнаходженням (місцем розташування) відповідних природних ресурсів в повному обсязі⁵⁷⁹.

⁵⁷⁷ П. 64.1 Бюджетного кодексу

⁵⁷⁸ П. 253.5 Податкового кодексу

⁵⁷⁹ П. 64.1 Бюджетного кодексу

Малюнок 6.13: Розподіл рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, між бюджетами різних рівнів згідно з Бюджетним кодексом

Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами територією України, транзитне транспортування трубопроводами територією України

Об'єктом оподаткування рентною платою за транспортування нафти та нафтопродуктів були їх фактичні обсяги, що транспортуються територією України у податковому періоді, для аміаку – сума добутоків відстаней відповідних маршрутів його транспортування (переміщення), узгоджених між платником рентної плати та замовником на відповідний податковий (звітний) період, на обсяги аміаку, транспортованого (переміщеного) кожним маршрутом транспортування⁵⁸⁰.

Компанії, що експлуатують об'єкти магістральних трубопроводів та надають (організують) послуги з транспортування (переміщення) вантажів такими трубопроводами, сплачують рентну плату за такими **ставками**⁵⁸¹:

Об'єкт оподаткування	Ставка у 2022 р.
Транспортування 1 т нафти чи нафтопродуктів	0,56 дол. США
Транзитне транспортування 1 т аміаку за 100 км відстані відповідних маршрутів його транспортування	2,4 дол. США

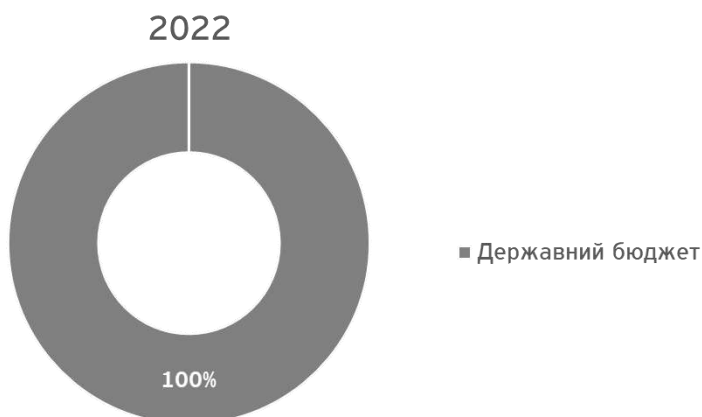
У разі зміни тарифів на транспортування до ставок рентної плати застосовується відповідний **коригуючий коефіцієнт**, крім ставки рентної плати за транзитне транспортування аміаку та за транспортування нафти магістральними нафтопроводами для споживачів України.

Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними трубопроводами та нафтопродуктопроводами у 2022 році **повністю зараховувалася до загального фонду Державного бюджету**⁵⁸².

⁵⁸⁰ [П. 256-1.2](#) Податкового кодексу

⁵⁸¹ [П. 256-1.3](#) Податкового кодексу

⁵⁸² [П. 29.2.12](#) Бюджетного кодексу

Малюнок 6.14: Розподіл рентної плати за транспортування між бюджетами різних рівнів згідно з Бюджетним кодексом

ПДВ

Об'єктом оподаткування ПДВ є операції з постачання, імпорту та експорту товарів, а також постачання послуг на митній території України⁵⁸³.

ПДВ для компаній видобувних галузей **справляється за ставками 20% і 0%**, при цьому окремі операції можуть не оподатковуватися ПДВ.

Імпорт продуктів видобувних галузей оподатковується за ставкою 20% ПДВ на загальних підставах. До експорту товарів застосовувалась нульова ставка ПДВ⁵⁸⁴.

Від'ємне значення ПДВ підлягало відшкодуванню платникам податків⁵⁸⁵. Оскільки галузь видобування руд металів є експортно-орієнтованою, на відміну від галузі видобування нафти та газу, для підприємств цієї галузі характерні значні суми ПДВ до відшкодування з бюджету.

В 2022 році положення про відшкодування ПДВ тимчасово не діяли з березня⁵⁸⁶ по липень⁵⁸⁷ 2022 року внаслідок воєнної агресії росії на території України та введення воєнного стану. Після відновлення відшкодування ПДВ для підприємств галузі видобування руд металів були характерні значні суми ПДВ до відшкодування з бюджету.

У 2022 р. діяла система електронного адміністрування ПДВ. Ця система передбачає створення спеціальних рахунків платників для обліку сум податку, Єдиного реєстру

⁵⁸³ [Розділ V](#) Податкового кодексу

⁵⁸⁴ [П. 195.1.1](#) Податкового кодексу

⁵⁸⁵ Відповідно до [пункту 200.10 статті 200](#) Податкового кодексу України (далі – Кодекс) платники податку, які мають право на бюджетне відшкодування відповідно до цієї статті та подали заяву про повернення суми бюджетного відшкодування, отримують таке бюджетне відшкодування в разі узгодження контролюючим органом заявленої суми бюджетного відшкодування за результатами камеральної перевірки.

⁵⁸⁶ Закон України «[Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану](#)» №2118-ІХ від 03.03.2022 р.

⁵⁸⁷ Закон України «[Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей податкового адміністрування податків, зборів та єдиного внеску під час дії воєнного, надзвичайного стану](#)» №2260-ІХ від 12.05.2022 р.

податкових накладних, складення та реєстрацію податкових накладних в електронній формі, подачу звітності з ПДВ в електронній формі усіма платниками та ін.

В 2022 році застосовувалася низка спеціальних правил для суб'єктів видобувних галузей. Так:

- ▶ Для УРП було передбачено низку звільнень від ПДВ для імпорту товарів і послуг, призначених для УРП, а також для імпорту продукції, видобутої у виключній (морській) економічній зоні України. Також існував особливий механізм формування податкового кредиту у багатосторонніх УРП оператором УРП та окремими інвесторами в рамках УРП⁵⁸⁸.
- ▶ З 25.11.2022 року звільняються від оподаткування ПДВ операції із ввезення на митну територію України НАК «Нафтогаз України» природного газу за кодом згідно з УКТ ЗЕД 2711 21 00 00. Ця норма діятиме протягом шести місяців після завершення завершення воєнного стану⁵⁸⁹.
- ▶ До 31.12.2022 року звільнялися від оподаткування ПДВ операції з ввезення на митну територію України НАК «Нафтогаз України» природного газу, ввезеного на митну територію України протягом 2014-2015 років трубопровідним транспортом під зобов'язання про подання додаткової декларації, щодо якого на 19.08.2022 року митними органами не було оформлено додаткових декларацій (відповідна норма набрала чинності 19.08.2022 року)⁵⁹⁰.
- ▶ Тимчасово, за звітні періоди 2022 року в цілях реалізації заходів, передбачених Законом України «Про заходи, спрямовані на подолання кризових явищ та забезпечення фінансової стабільності на ринку природного газу⁵⁹¹», учасники процедури врегулювання заборгованості⁵⁹², включаючи НАК «Нафтогаз України», АТ «Укртрансгаз» та ОГТСУ, які беруть участь у розрахунках з погашення заборгованості суб'єктів ринку природного газу, які проводяться за рахунок видатків державного бюджету, не коригують ПДВ, попередньо віднесений до складу податкового кредиту та/або податкових зобов'язань, і не змінюють склад податкових зобов'язань та/або податкового кредиту на суму проведених розрахунків (норма набрала чинності 19.08.2022 року)⁵⁹³.

У 2022 р. ПДВ надходив до загального фонду Державного бюджету в повному обсязі⁵⁹⁴.

⁵⁸⁸ Ст. 337 Податкового кодексу

⁵⁸⁹ П. 86 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу

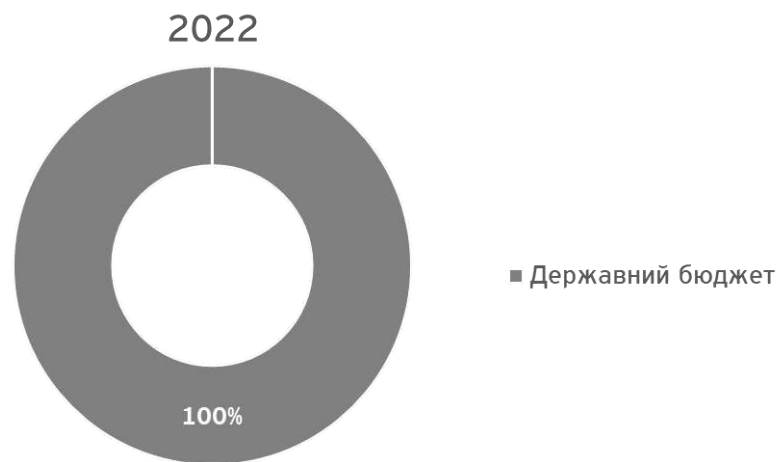
⁵⁹⁰ П. 84 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу

⁵⁹¹ П. 83 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу

⁵⁹² Постачальники природного газу, оператори газорозподільних систем та оператор газосховищ, включені до реєстру підприємств, які беруть участь у процедурі врегулювання заборгованості суб'єктів ринку природного газу, а також особа, що здійснювала функції оператора газотранспортної системи до 31.12.2019 року включно, особа, що здійснює функції оператора газотранспортної системи з 1.01.2020 року, НАК «Нафтогаз України», ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг», ТОВ «ГК «Нафтогаз України», розпорядники коштів державного бюджету, органи, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів.

⁵⁹³ Закон України «Про внесення змін до розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо забезпечення стабільного функціонування ринку природного газу протягом дії воєнного стану та подальшого відновлення» №2480-IX від 29.07.2022 року (набрав чинності 19.08.2022 року). Спеціальні норми також були передбачені для податку на прибуток

⁵⁹⁴ П. 29.2.6 Бюджетного кодексу

Малюнок 6.15: Розподіл ПДВ між бюджетами різних рівнів згідно з Бюджетним кодексом

Мито

При імпорті та експорті окремих товарів з/на територію України справляється мито⁵⁹⁵.

Імпорт газу, нафти, конденсату, вугілля і руд марганцю не обкладався ввізним митом. Імпорт руд титану обкладався ввізним митом за ставками 1-2%, уранових руд та концентратів – за ставкою 2%⁵⁹⁶. Ставки ввізного мита для імпорту з ЄС, і в тому числі ставку мита на ввезення руд титану (ільменітів та інших), уранових руд та концентратів, була встановлена на рівні 0%⁵⁹⁷.

Експорт газу у газоподібному чи скрапленому стані, крім експорту до держав-членів Енергетичного Співтовариства, оподатковувався вивізним митом за ставкою 35% від митної вартості, але не нижче 400 грн за тис. куб. м / тонну⁵⁹⁸. Вивізне мито також застосовується до відходів та брухту чорних та кольорових металів (включаючи титан) за ставкою 15%⁵⁹⁹. Під час експорту нафти та інших продуктів видобувних галузей вивізне мито не стягується.

Для УРП передбачалась низка звільнень від імпортного та експортного мита⁶⁰⁰.

⁵⁹⁵ [Розділ IX](#) Митного кодексу

⁵⁹⁶ Закон України «[Митний тариф України \(Групи 01-49\)](#)» №2697-IX від 19.10.2022 р.

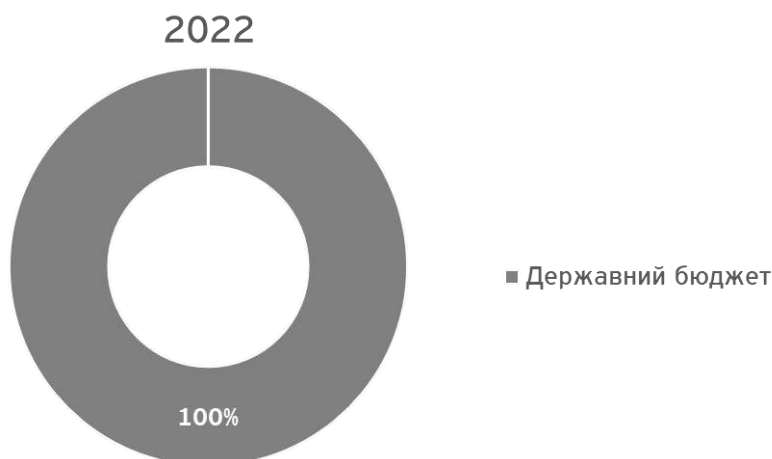
⁵⁹⁷ Див., зокрема, [офіційне повідомлення Мінекономіки](#) щодо ставок ввізного мита для 2022 року

⁵⁹⁸ Закон України «[Про внесення змін до деяких законодавчих актів України](#)» №309-VI від 03.06.2008 р.

⁵⁹⁹ Закон України «[Про ставки вивізного \(експортного\) мита на брухт легованих чорних металів, брухт кольорових металів та напівфабрикати з їх використанням](#)» №441-V від 13.12.2006 р.

⁶⁰⁰ [Розділ XVIII](#) Податкового кодексу

У 2022 р. ввізне та вивізне мито зараховувалось до загального фонду Державного бюджету в повному обсязі⁶⁰¹, ввізне мито на нафтопродукти зараховувалося в повному обсязі до спеціального фонду Державного бюджету⁶⁰².

Малюнок 6.16: Розподіл мита між бюджетами різних рівнів згідно з Бюджетним кодексом

Акцизний податок

Акцизний податок⁶⁰³ – це непрямий податок, що справляється за ввезення та реалізацію вироблених в Україні підакцизних товарів.

Акцизний податок не застосовувався до продажу сирової нафти та газу. Імпорт і продаж скрапленого газу місцевого виробництва підлягав оподаткуванню акцизним податком за ставкою 3,67 євро за 1000 л. Імпорт та продаж нафтопродуктів оподатковувався акцизним податком за ставками, що залежать від виду нафтопродуктів і обсягу ввезення/продажу⁶⁰⁴.

У 2022 р. діяла Система електронного адміністрування реалізації пального (включно з нафтопродуктами і скрапленим газом) та Єдиний реєстр акцизних накладних⁶⁰⁵.

З 17.03.2022 р. до 30.09.2022 р. застосовувалася нульова ставка акцизного податку для визначених видів бензинів, інших нафтопродуктів, важких дистилатів, скрапленого газу (пропану або суміші пропану з бутаном) та інших газів, бутану та ізобутану⁶⁰⁶.

Акцизний податок з вироблених в Україні та ввезених на митну територію України підакцизних товарів сплачувався **до загального фонду Державного бюджету в повному**

⁶⁰¹ [Пп. 29.2.9-29.2.10](#) Бюджетного кодексу

⁶⁰² [П. 29.3.3](#) Бюджетного кодексу

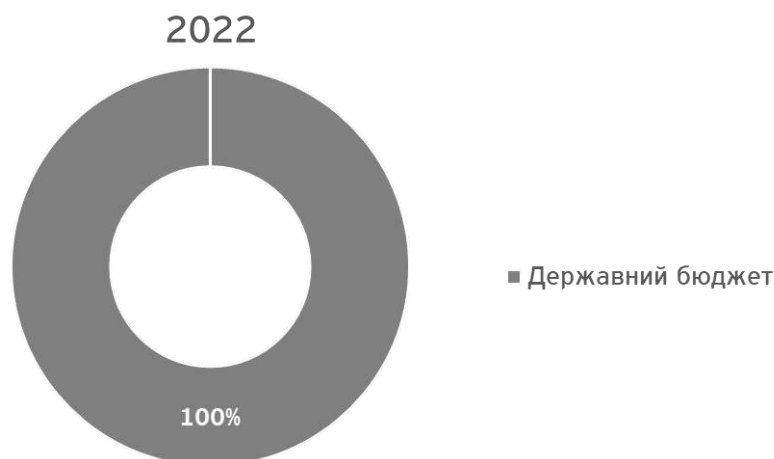
⁶⁰³ [Розділ VI](#) Податкового кодексу

⁶⁰⁴ [П. 215.3.4](#) Податкового кодексу

⁶⁰⁵ [Пп. 231-232](#) Податкового кодексу

⁶⁰⁶ [П. 11](#) Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану» №2120-IX від 15.03.2022 р

обсязі⁶⁰⁷. При цьому, у 2022 р., було встановлено, що 13,44% акцизного податку з виробленого в Україні та ввезеного на митну територію України пального у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, зараховувалися до загального фонду бюджетів місцевого самоврядування⁶⁰⁸.

Малюнок 6.17: Розподіл акцизного податку з вироблених в Україні підакцизних товарів між бюджетами різних рівнів (загальне правило згідно з Бюджетним кодексом)

Плата за землю

Плата за землю⁶⁰⁹ (складова податку на майно, що є місцевим податком) справляється у формі земельного податку та орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності. Компанії, що здійснюють видобування природних ресурсів та їх транспортування трубопроводами, сплачують плату за землю на загальних підставах.

База оподаткування – нормативна грошова оцінка земельних ділянок з урахуванням коефіцієнта індексації або площа земельних ділянок (якщо оцінку не проведено). Розмір плати за землю залежав від низки факторів, серед яких – розташування, функціональне призначення та наявність нормативної грошової оцінки земельної ділянки. Підставою для нарахування земельного податку були дані державного земельного кадастру, Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, а також низки правовстановлюючих документів⁶¹⁰.

У 2022 р. широкий перелік граничних ставок земельного податку та граничного розміру орендної плати, що визначаються залежно від вищевказаних характеристик, залишався незмінним порівняно з 2021 р.

Тимчасово, на період з березня 2022 р. по кінець року, наступного за роком, у якому буде завершено воєнний стан, не нараховується та не сплачується плата за землю за земельні

⁶⁰⁷ [П. 29.2.7](#) Бюджетного кодексу

⁶⁰⁸ [П. 64.16-1](#) Прикінцевих та Перехідних положень Бюджетного кодексу

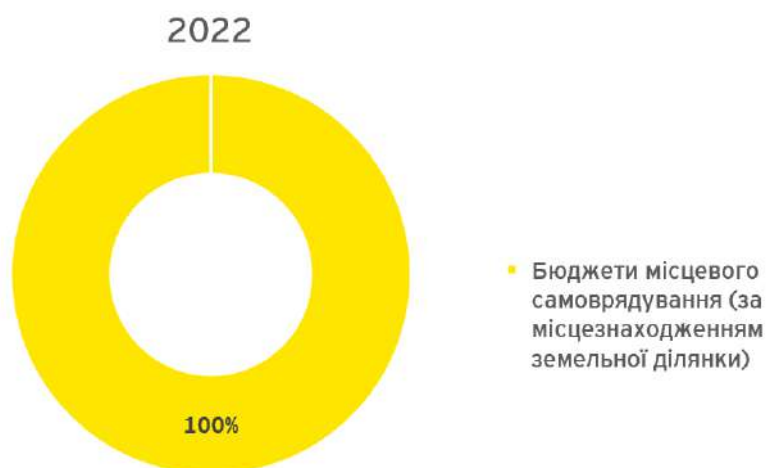
⁶⁰⁹ [Розділ XII](#) Податкового кодексу

⁶¹⁰ [П. 286.1](#) Податкового кодексу

ділянки, що розташовані на територіях, на яких ведуться або велися бойові дії, або на територіях, тимчасово окупованих збройними формуваннями росії, а також за земельні ділянки, визначені обласними військовими адміністраціями як засмічені вибухонебезпечними предметами та/або на яких наявні фортифікаційні споруди. Перелік територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих збройними формуваннями російської федерації, визначається КМУ⁶¹¹.

У 2022 р. плата за землю за земельні ділянки, надані гірничодобувним підприємствам для видобування корисних копалин та розробки родовищ корисних копалин, справлялася в розмірі 25% від податку, обчисленого за правилами Податкового кодексу⁶¹².

У 2022 р. плата за землю надходила до місцевого бюджету (бюджетів місцевого самоврядування⁶¹³) за місцезнаходженням земельної ділянки в повному обсязі⁶¹⁴.

Малюнок 6.18: Розподіл плати за землю між бюджетами різних рівнів згідно з Бюджетним кодексом

Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

Цей податок є складовою податку на майно, справляється власниками житлової і нежитлової нерухомості і обчислюється, виходячи з площі кожного окремого об'єкта нерухомості⁶¹⁵.

Об'єкт оподаткування – об'єкт житлової та нежитлової нерухомості. База – загальна площа об'єкта, в тому числі його часток. Будівлі промисловості, зокрема виробничі корпуси, цехи, складські приміщення промислових підприємств, не є об'єктом оподаткування цим податком.

⁶¹¹ [п. 69.14](#) Підрозділу 10. «Інші перехідні положення» Податкового кодексу

⁶¹² [п. 284.4](#) Податкового кодексу

⁶¹³ Тобто до бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад чи бюджетів районів у містах у разі утворення районних у місті рад (відповідно до [п. 2.1](#) Бюджетного кодексу)

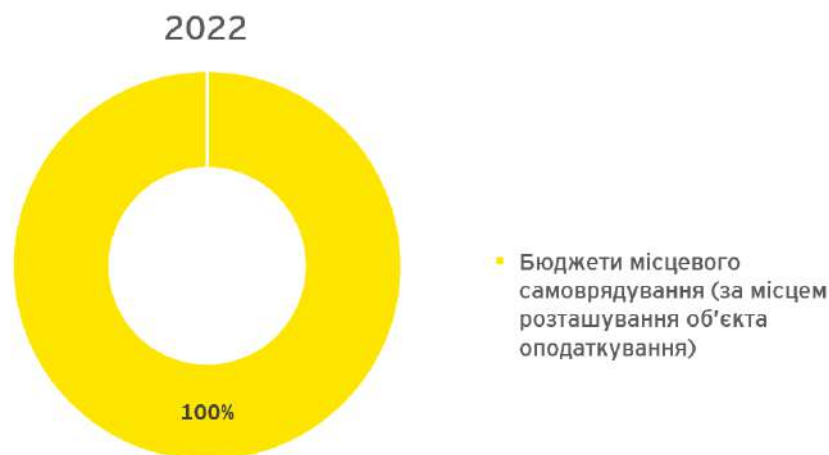
⁶¹⁴ [п. 64.1.19](#) Бюджетного кодексу

⁶¹⁵ [Розділ XII](#) Податкового кодексу

У 2022 р. ставки податку не змінювалися. Ставка була повинна складати не більше як 1,5% мінімальної заробітної плати за кв. м⁶¹⁶. Органи місцевого самоврядування також можуть встановлювати пільги з цього податку.

Тимчасово, на період з березня 2022 року по кінець року, в якому припинено або скасовано воєнний стан податок не нараховується та не сплачується за об'єкти нежитлової нерухомості, у тому числі їх частки, що розташовані на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії, або на територіях, тимчасово окупованих збройними формуваннями російської федерації. При цьому платники податку - юридичні особи протягом шести календарних місяців після місяця, в якому припинено чи скасовано воєнний стан мають право подати уточнюючу податкову декларацію, в якій відображаються зміни розміру податкового зобов'язання за відповідний податковий період.

У 2022 р. податок надходив до місцевого бюджету (бюджетів місцевого самоврядування⁶¹⁷) за місцем розташування об'єкта/об'єктів оподаткування в повному обсязі⁶¹⁸.

Малюнок 6.19: Розподіл плати за землю і податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, між бюджетами різних рівнів згідно з Бюджетним кодексом

Екологічний податок

Компанії, що здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти або розміщення відходів (за окремими винятками), сплачують екологічний податок⁶¹⁹. Ставки екологічного податку залежать від виду джерела та об'єкта забруднення, виду та концентрації відходів тощо.

Об'єктом та базою оподаткування були обсяги та види забруднюючих речовин. Податковим кодексом передбачалось застосування ставки податку за розміщення відходів, що підпадають під визначення «малонебезпечних нетоксичних відходів гірничої промисловості», на рівні, значно нижчому, ніж для решти малонебезпечних відходів групи IV. У 2022 р. ставка для відходів гірничої промисловості складала 0,54 грн/т відходів, тоді

⁶¹⁶ [п. 266.5.1](#) Податкового кодексу

⁶¹⁷ Тобто до бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад чи бюджетів районів у містах у разі утворення районних у місті рад (відповідно до [п. 2.1](#) Бюджетного кодексу)

⁶¹⁸ [п. 64.1.19](#) Бюджетного кодексу

⁶¹⁹ [Розділ VIII](#) Податкового кодексу

як для решти платників вона складала 5,50 грн/т⁶²⁰. Таким чином, гірничі підприємства сплачували практично в 10 разів нижчий податок за розміщення малонебезпечних промислових відходів, ніж підприємства інших галузей.

У 2022 р. ставка податку за викиди двоокису вуглецю становила 30,00 гривень за 1 тонну⁶²¹. При цьому екологічний податок не сплачується за обсяги викидів, що не перевищують 500 т за рік⁶²².

У 2022 р. відбулося збільшення ставок податків:

- ▶ за викиди двоокису вуглецю (з 10 до 30 гривень за 1 тонну, тобто на 200%);
- ▶ за викиди в атмосферне повітря окремих забруднюючих речовин, які встановлюються залежно від класу небезпеки (на 5%);
- ▶ за скиди окремих забруднюючих речовин у водні об'єкти (на 700%) та за розміщення відходів, які встановлюються залежно від класу небезпеки та рівня небезпечності відходів, (на 10%).
- ▶ Для ставки податку за скиди окремих забруднюючих речовин у водні об'єкти передбачається його поетапне збільшення протягом 2022-2025 років (для 2022 р. ставка складала 30% від встановленої).

У 2022 р. не нараховувався та не сплачувався екологічний податок за об'єктами оподаткування, що розташовані на територіях, на яких ведуться або велися бойові дії або на територіях, тимчасово окупованих збройними формуваннями росії. Перелік територій, на яких ведуться або велися бойові дії або тимчасово окупованих збройними формуваннями росії, визначається КМУ⁶²³.

Відповідно до положень Бюджетного кодексу, за загальним правилом, 45% сплаченого екологічного податку йшло до Державного бюджету, інші 55% розподілялися між спеціальними фондами місцевих бюджетів різних рівнів⁶²⁴ (крім екологічного податку, що справляється за викиди в атмосферне повітря двоокису вуглецю стаціонарними джерелами забруднення, який у 2022 р. зараховувався до загального фонду Державного бюджету у повному обсязі).

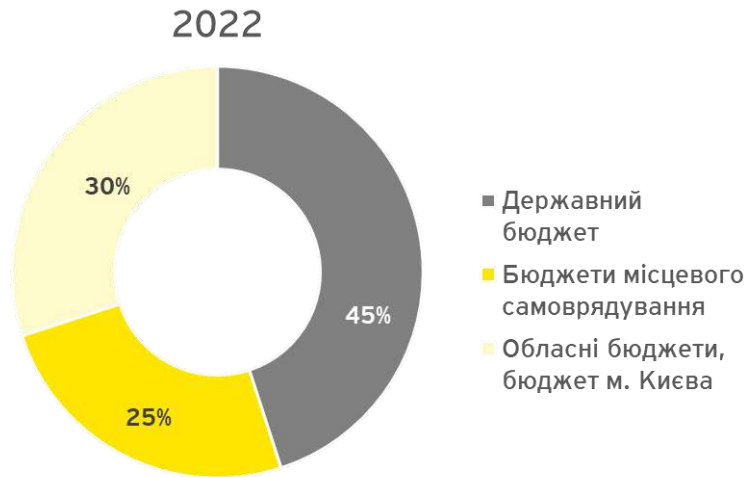
⁶²⁰ [п. 246.2](#) Податкового кодексу

⁶²¹ [п. 243.4](#) Податкового кодексу

⁶²² [п. 240.7](#) Податкового кодексу

⁶²³ [п. 69.16](#) Підрозділу 10. «Інші перехідні положення» Податкового кодексу

⁶²⁴ [п. 29.2.16-1](#) та [п. 69-1.1.4-1](#) Бюджетного кодексу, 55% зараховувалося до спеціального фонду бюджету м. Києва

Малюнок 6.20: Розподіл екологічного податку між бюджетами різних рівнів (загальне правило), 2022 р.

Рентна плата за спеціальне використання води

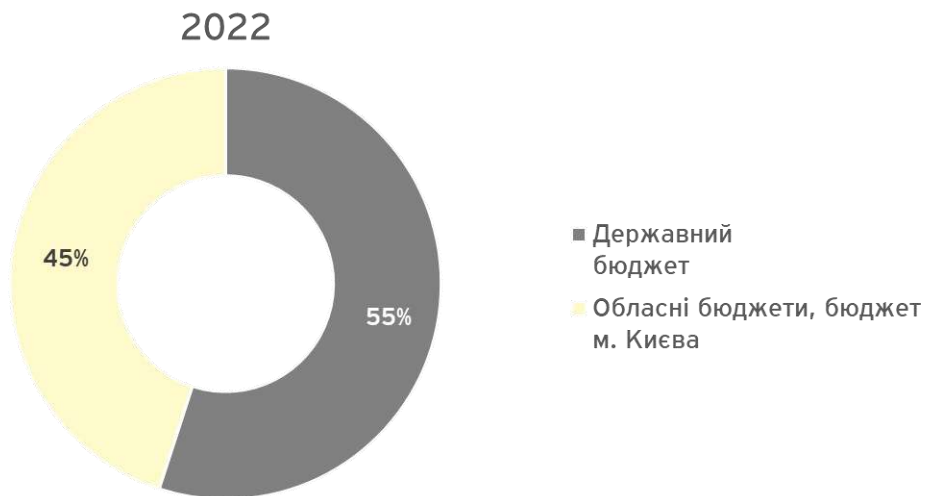
У 2022 р. цей різновид рентної плати⁶²⁵ справлявся з фактичного обсягу води, який використовували водокористувачі, з урахуванням обсягу втрат води в їх системах водопостачання. Ставки збору встановлювалися у вигляді широкого переліку, залежно від ряду низки факторів (регіон, напрям використання води тощо). У 2022 р. ставки у порівнянні з 2022 р. змінилися. У 2022 р. ставки рентної плати за спеціальне використання води збільшилися, для наземних вод вони були встановлені в залежності від району басейну річки, для підземних - в залежності від області.

За загальним правилом, 45% сплаченої рентної плати за спеціальне використання води йшло до Державного бюджету, 10% – до спеціального фонду Державного бюджету, інші 45% – до місцевих бюджетів⁶²⁶ (крім рентної плати за спеціальне використання води водних об'єктів місцевого значення, яка зараховувалася до бюджетів місцевого самоврядування за місцем податкової реєстрації платника рентної плати⁶²⁷).

⁶²⁵ Ст. 255 Податкового кодексу

⁶²⁶ П. 29.2.4 Бюджетного кодексу

⁶²⁷ П. 64.1.30 Бюджетного кодексу

Малюнок 6.21: Розподіл збору (рентної плати) за спеціальне використання води між бюджетами різних рівнів (загальне правило згідно з Бюджетним кодексом)

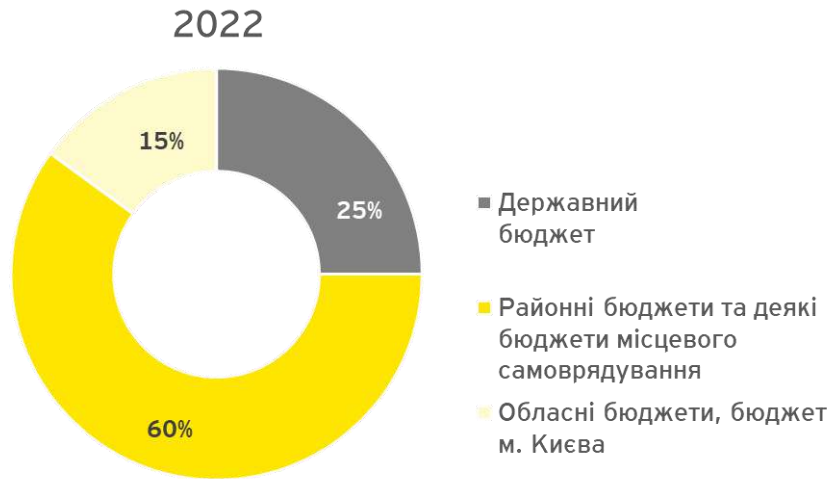
ПДФО

Об'єктом та базою оподаткування був загальний (місячний) дохід фізичних осіб. ПДФО⁶²⁸ справлявся з за ставкою 18%. Видобувні компанії утримували і сплачували ПДФО з заробітної плати та інших компенсаційних виплат своїх працівників на загальних підставах.

Відповідно до положень Бюджетного кодексу, 25% сплаченого ПДФО йшло до Державного бюджету, інші 75% розподілялися місцевими бюджетами різних рівнів⁶²⁹. ПДФО, що сплачувався на території м. Києва розподілявся наступним чином: 60% йшло до Державного бюджету, 40% – до бюджету м. Києва.

⁶²⁸ Розділ IV Податкового кодексу

⁶²⁹ П. 29.2.1 Бюджетного кодексу

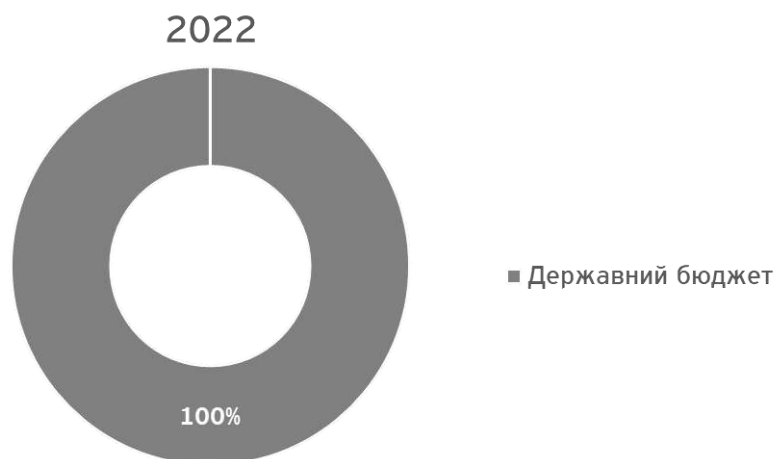
Малюнок 6.22: Розподіл ПДФО між бюджетами різних рівнів (загальне правило згідно з Бюджетним кодексом), 2022 р.

Військовий збір

У 2022 р. продовжував діяти військовий збір⁶³⁰. Збір стягувався з доходів фізичних осіб за ставкою 1,5%. Компанії видобувних галузей виступали податковим агентом щодо такого податку.

Військовий збір у повному обсязі надходив до загального фонду Державного бюджету⁶³¹.

Малюнок 6.23: Розподіл військового збору між бюджетами різних рівнів

⁶³⁰ [Підрозділ 10 Розділу XX](#) Податкового кодексу

⁶³¹ [П. 29.2.1-2](#). Бюджетного кодексу

ЄСВ

Єдиний соціальний внесок (надалі - «ЄСВ») розраховувався з такими особливостями:

- ▶ єдина ставка для нарахування ЄСВ роботодавцем складала 22% від бази оподаткування, за винятком спеціальних ставок нарахування для людей з інвалідністю, які не змінювалися з 2014 р. (8,41%, 5,3% і 5,5%);
- ▶ максимальна величина місячного доходу, з якої сплачується ЄСВ, закріплена на рівні 15 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленого законом (97 500 грн до 01.10.2022 р. та 100 500 грн з 01.10.2022 р.⁶³²⁶³³).

Кошти, що надходять від сплати ЄСВ та від застосування відповідних фінансових санкцій, пов'язаних з несвоєчасною сплатою/несплатою ЄСВ, не зараховуються до Державного бюджету України або бюджетів інших рівнів та не можуть використовуватися на цілі, не передбачені законодавством про загальнообов'язкове державне соціальне страхування⁶³⁴.

Пропорції розподілу коштів від ЄСВ до фондів за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування затверджуються КМУ за погодженням зі сторонами соціального діалогу⁶³⁵.

У 2022 році сплачений ЄСВ розподілявся за трьома напрямками (за деякими винятками, передбаченими відповідною постановою КМУ)⁶³⁶, як визначено на малюнку нижче.

Малюнок 6.24: Розподіл сплаченого ЄСВ за напрямками, %

⁶³² [Стаття 8](#) Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» №1928-IX від 02.12.2021 р.

⁶³³ [П. 1.4](#) Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (Редакція від 04.12.2022) №2464-VI від 08.07.2010 р.

⁶³⁴ [Ст. 8](#) Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від №2464-VI 08.07.2010 р.

⁶³⁵ [Ст. 8](#) Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» №2464-VI від 08.07.2010 р.

⁶³⁶ Постанова КМУ [«Про затвердження пропорцій розподілу єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»](#) №675 від 26.11.2014 р.

Фіскальний режим контрактів у видобувних галузях

ДСД та УРП підлягають взяттю на окремий податковий облік як платники податків. Учасник ДСД або УРП, відповідальний за обчислення і сплату податків до бюджету під час виконання такого договору, повинен бути додатково взятий на облік як платник податків та вести облік діяльності за ДСД чи УРП окремо від іншої господарської діяльності суб'єкта господарювання, що є стороною договору простого товариства або УРП. Для УРП законодавством передбачено спеціальні правила оподаткування, включаючи низку пільг. Оподаткування ДСД теж має певні особливості, але не передбачає надання учасникам ДСД пільг. Докладна інформація про оподаткування УРП і ДСД наведена у **Розділах 6.6.3. та 6.6.4.**

Інші платежі (бонуси)

Українським законодавством не передбачено такого виду обов'язкового платежу, як «бонус». За отримання спеціального дозволу на користування надрами справляється збір (докладніше - у **Розділі 6.6.2**). УРП можуть містити положення щодо обов'язку інвестора сплатити бонус, наприклад, за підписання УРП або за відкриття родовища (детальніше - див. **Розділ 6.6.3**). Законодавство вимагає оприлюднення інформації про премії та бонуси у Звіті про отримані платежі⁶³⁷.

Висновки до розділу

- Видобувні компанії сплачують як податки та збори, характерні для всіх галузей (податок на прибуток, ПДВ, ПДФО, ЄСВ), так і податки, пов'язані з користуванням надрами (рентна плата за користування надрами, рентна плата за транспортування нафти та нафтопродуктів тощо).
- У 2022 році продовжували діяти спеціальні ставки ренти для УРП в розмірі 2% для нафти і конденсату та 1,25% для природного газу.
- У березні 2022 року було прийнято закон, який збільшив ставки рентної плати та впровадив механізм диференційованої рентної плати для видобутку природного газу залежно від ціни його реалізації, що збільшило податкове навантаження на видобувні компанії. Для стабілізації і зменшення податкового навантаження на платників рентної плати за користування надрами для видобування природного газу на час воєнного стану ВРУ протягом 2022 року ухвалила низку тимчасових норм, які, зокрема, ввели прив'язку розрахунку ренти за користування газоносними надрами до внутрішніх цін на газ та сплату рентної плати за видобутий газ за фактом його реалізації.
- У 2022 році плата за землю за земельні ділянки, надані гірничодобувним підприємствам для видобування корисних копалин та розробки родовищ корисних копалин, справлялась у розмірі 25% від податку, обчисленого за правилами Податкового кодексу.
- З 2022 р. набрали чинності зміни, якими було запроваджено зниження ставок рентної плати для залізної руди, що варіювалися та становили від 3.50 до 10%, залежно від розміру середньої фактичної ціни реалізації, визначеної як середня

⁶³⁷ Закон України [«Про забезпечення прозорості у видобувних галузях»](#) №2545-VIII від 18.09.2018 р.

вартість залізної руди за індексом IODEX 62 % FE CFR China, а також зміну порядку розрахунку бази податку.

- З 2022 р. також набрали чинності зміни до Податкового кодексу, які встановили збільшення ставок екологічного податку, плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних із видобуванням корисних копалин, за обсяги підземного простору надр, рентної плати за спеціальне використання води.
- Протягом 2022 року видобувна галузь продовжувала бути значним джерелом сплати податків у бюджет незважаючи на те, що вона значно постраждала з початком повномасштабного вторгнення росії на територію України 24.02.2022 року. З початку введення воєнного стану було прийнято низку законів, які запровадили спеціальні норми та/або пільги щодо сплати деяких видів податків і які, зокрема, передбачали можливість подання податкової звітності після завершення воєнного стану в деяких випадках, послаблення відповідальності (адміністративної, фінансової, кримінальної) у випадку неможливості своєчасного виконання платниками податків своїх податкових обов'язків, а також звільнення від оподаткування окремими податками на визначених КМУ територіях, на яких ведуться або велися бойові дії або тимчасово окупованих збройними формуваннями російської федерації.
- Таким чином, у 2022 році правила обчислення деяких видів податків у порівнянні з 2021 роком змінювалися. Більшість податкових надходжень спрямовувалися до державного бюджету, як і в попередні роки.

6.6 Регуляторний режим видобувної галузі

6.6.1 Реєстр спеціальних дозволів на користування надрами

У 2022 році інформація про спеціальні дозволи на користування надрами в Україні та інша пов'язана з ними інформація була в обмеженому доступі.

Реєстр спеціальних дозволів на користування надрами

До обмеження доступу до публічних реєстрів у зв'язку з воєнним станом у березні 2022 року, доступ до даних про власників спеціальних дозволів надавався в онлайн режимі на сайті ДНВП «Геоінформ України» за посиланням: <http://geoinf.kiev.ua/specdozvoli/>.

Станом на листопад 2023 року, доступ до ресурсу залишається обмеженим⁶³⁸.

До обмеження доступу пошукова система дозволяла шукати дійсні, недійсні та тимчасово припинені дозволи.

До обмеження доступу в системі були доступні наступні відомості:

- ▶ власник дозволу;
- ▶ відомості про ділянку надр, що надається у користування (місцезнаходження, географічні координати, площа, кількість запасів на дату видачі дозволу, ступінь освоєння надр, відомості про апробування запасів);
- ▶ реєстраційний номер дозволу;
- ▶ дата видачі, тривалість і термін дії дозволу;
- ▶ вид корисної копалини;
- ▶ підстава надання дозволу;
- ▶ вид користування надрами, мета користування надрами;
- ▶ особливі умови дозволу;
- ▶ реквізити угоди про умови користування ділянкою надр;
- ▶ джерело фінансування;
- ▶ сума збору, сплаченого за надання спеціального дозволу.

Наразі у публічному доступі на сайті Держгеонадра розміщені накази про надання, продовження строку дії, зупинення дії, поновлення дії, переоформлення, анулювання спеціальних дозволів та внесення змін до них⁶³⁹. Проте, публічний доступ до самих дозволів відсутній з посиланням на обмеження доступу на період воєнного стану.

До того ж, у публічному доступі відсутня інформація про спеціальні дозволи, яка до запровадження воєнного стану публікувалася та інтегрувалася в державних ресурсах, а саме у:

⁶³⁸ На підставі [пп. 4 п. 1](#) Постанови КМУ «Деякі питання забезпечення функціонування інформаційно-комунікаційних систем, публічних електронних реєстрів в умовах воєнного стану» №263 від 12.03.2022 р.

⁶³⁹ Режим доступу: <https://www.geo.gov.ua/diyalnist/nakazy/arhiv-nakaziv/>

- ▶ Державному геологічному порталі⁶⁴⁰, та
- ▶ Публічній кадастровій карті⁶⁴¹.

Станом на грудень 2023 року доступ обмежено також до Баз даних спеціальних дозволів на користування надрами, що розміщена на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних⁶⁴².

В червні 2023 року КМУ затвердив порядок ведення нового Державного реєстру спеціальних дозволів на користування надрами⁶⁴³. Цей реєстр має бути складовою частиною нової Єдиної електронної геоінформаційної системи користування надрами («Єдина геоінформаційна система»), держателем якої Держгеонадра, що покликана інтегрувати інформаційні ресурси у сфері надрокористування⁶⁴⁴. Станом на дату цього звіту дані реєстру відсутні у відкритому доступі.

Реєстр заяв на отримання спеціальних дозволів на користування надрами

До введення воєнного стану в Україні 24.02.2022 року реєстр заяв на отримання спеціальних дозволів на користування надрами був розміщений на веб-сайті ДНВП «Геоінформ України»⁶⁴⁵. У 2022 та 2023 роках на період воєнного стану доступ до реєстру обмежений.

Додатково, Держгеонадра зобов'язані оприлюднювати та постійно оновлювати на своєму офіційному веб-сайті⁶⁴⁶ або на Онлайн платформі ІПВГ⁶⁴⁷ інформацію про заяви на отримання спеціальних дозволів на користування надрами.

В 2023 році реєстр заяв на отримання спеціальних дозволів на користування надрами мав стати складовою частиною Єдиної геоінформаційної системи⁶⁴⁸.

6.6.2 Процедура надання спеціальних дозволів на користування надрами

Особа, яка має намір здійснювати геологічне вивчення надр чи видобування корисних копалин на території України, повинна отримати спеціальний дозвіл на кожний вид користування надрами в межах конкретної ділянки, який може видаватися (1) шляхом проведення аукціону або (2) поза межами аукціону⁶⁴⁹.

⁶⁴⁰ Режим доступу: <https://nadra.gov.ua/>. Публічний доступ до Державного геологічного порталу обмежено у зв'язку з воєнним станом, проте, доступ до порталу здійснюється за електронним підписом, але тільки представниками центральних органів влади та місцевого самоврядування, які беруть участь у розгляді та погодженні заяв на надання спецдозволів.

⁶⁴¹ Режим доступу: <https://map.land.gov.ua/>

⁶⁴² Режим доступу: <https://data.gov.ua/>

⁶⁴³ Постанова КМУ «Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру спеціальних дозволів на користування надрами» №659 від 30.06.2023 року

⁶⁴⁴ Затверджена Постановою КМУ «Про затвердження Порядку ведення, функціонування та доступу до інформації єдиної державної електронної геоінформаційної системи користування надрами» №511 від 19.05.2023 року. На дату підготовки цього звіту система повністю ще не запущена.

⁶⁴⁵ Режим доступу: <https://geoinf.kiev.ua/wp/index.html>

⁶⁴⁶ Режим доступу: <https://docs.google.com/spreadsheets/>

⁶⁴⁷ Режим доступу: <https://eiti.gov.ua/>

⁶⁴⁸ Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами» №2805-IX від 01.12.2022 На дату підготовки цього звіту система повністю ще не запущена.

⁶⁴⁹ Ст. 16 Кодексу України про надра №132/94-ВР від 27.07.1994 року

В грудні 2022 року було прийнято закон⁶⁵⁰, за яким у рамках виконання державної програми розвитку мінерально-сировинної бази України проведення геологорозвідувальних робіт здійснюється без спеціального дозволу на користування надрами (крім нафтогазоносних надр). Зазначені зміни набрали чинності в березні 2023 року.

В 2022 році функціонував сервіс Єдине вікно надрокористувача. Спеціалістами Держгеонадр проводилися консультації та роз'яснення щодо питань надання спеціальних дозволів на користування надрами, а також процедур продовження строку дії, переоформлення, внесення змін до дозволу, з метою скорочення кількості відмов на підставі некомплектності документів та помилок у заповненні заяв⁶⁵¹. У 2022 та 2023 році консультації продовжували проводитися в телефонному режимі за попереднім записом через онлайн-календар на веб-сайті Держгеонадр⁶⁵².

Види користування надрами та максимальні строки спеціальних дозволів

В 2022 році спеціальні дозволи видаються на такі види користування надрами та, відповідно, на такі максимальні строки⁶⁵³:

Вид користування надрами	Строк дії дозволу ⁶⁵⁴
Геологічне вивчення ділянок надр корисних копалин місцевого значення	3 роки
Геологічне вивчення родовищ корисних копалин і геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка родовищ корисних копалин загальнодержавного значення Цей вид користування надрами дозволяє користувачу здійснювати видобування з родовища лише обмеженої кількості корисних копалин для визначення промислової цінності такого родовища та підрахунку запасів корисних копалин	5 років
Геологічне вивчення нафтогазоносних надр, у тому числі дослідно-промислова розробка родовищ нафти і газу, в межах континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони України	10 років
Геологічне вивчення бурштиноносних надр, у тому числі дослідно-промислова розробка родовищ з подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ)	5 років

⁶⁵⁰ Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами» №2805-IX від 01.12.2022

⁶⁵¹ Інформація на [веб-сайті](#) Держгеонадр

⁶⁵² Інформація про проведення консультацій у 2022 р. за допомогою сервісу Єдине вікно надрокористувача на [веб-сайті](#) Держгеонадр

⁶⁵³ [п. 5, п. 7](#) Порядку надання спеціальних дозволів (втратив чинність 26.07.2023 року)

⁶⁵⁴ Дозволи та строки, встановлені відповідними угодами про умови користування надрами, строк дії яких закінчився у період воєнного стану, вважаються такими, що продовжили свою дію автоматично на цей період та протягом 6 місяців після припинення або скасування воєнного стану. Строки дії інших дозволів, чинних на момент введення воєнного стану, та строки виконання робіт на ділянці надр встановлені відповідними угодами про умови користування надрами, продовжуються автоматично на строк дії воєнного стану ([п.14](#) Порядку надання спеціальних дозволів)

Вид користування надрами	Строк дії дозволу ⁶⁵⁴
Видобування корисних копалин Окрім безпосередньо видобування корисних копалин, цей вид користування охоплює також право користувача проводити в межах наданої йому ділянки надр пошук і розвідку нових покладів корисних копалин. Проте, на практиці існують випадки, коли суди не погоджуються з таким підходом ⁶⁵⁵ .	20 років
Видобування нафти і газу в межах континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони України	30 років
Геологічне вивчення нафтогазоносних надр, у тому числі дослідно-промислової розробка родовищ, з подальшим видобуванням нафти і газу (промислової розробка родовищ): Відповідно до цього виду користування нафтогазоносними надрами після здійснення дослідно-промислової розробки родовища дозволяється вилучати з родовища нафту, газ та супутні їм корисні компоненти	-
<ul style="list-style-type: none"> • на суші 	20 років*
<ul style="list-style-type: none"> • на континентальному шельфі і в межах виключної (морської) економічної зони України 	30 років*
Будівництво та експлуатація підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, у тому числі споруд для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод	20 років
Будівництво та експлуатація підземних сховищ нафти чи газу	50 років
Виконання УРП	На строк дії УРП (до 50 років)
Створення геологічних територій та об'єктів, що мають важливе наукове, культурне, санітарно-оздоровче значення (наукові полігони, геологічні заповідники, заказники, пам'ятки природи, лікувальні та оздоровчі заклади тощо), в частині їх геологічного вивчення і збереження	Без обмеження

* Строк геологічного вивчення нафтогазоносних надр не може перевищувати 10 років із цих 20 або 30 років.

У певних випадках строк дії спеціального дозволу може бути продовжений⁶⁵⁶. Строк продовження дії дозволу не може перевищувати строки, встановлені для відповідного виду користування надрами. За продовження дії спеціального дозволу видобувні компанії сплачують збір⁶⁵⁷ (крім випадків продовження спеціальних дозволів щодо нафти і газу).

⁶⁵⁵ Напр., [Рішення](#) Окружного адміністративного суду м. Києва у справі №640/12699/21 від 08.09.2022 р.

⁶⁵⁶ [П. 14](#) Порядку надання спеціальних дозволів

⁶⁵⁷ [П. 14](#) Порядку надання спеціальних дозволів, Додаток 2 до Порядку надання спеціальних дозволів

У разі визнання за рішенням суду, що набрало законної сили, незаконним (безпідставним) зупинення та/або анулювання дозволу, строк дії дозволу та, відповідно, строк користування надрами продовжується Держгеонадрами на строк такого зупинення та/або анулювання.

В грудні 2022 був прийнятий закон⁶⁵⁸, за яким спеціальний дозвіл на геологічне вивчення було замінено на комплексний (наскрізний) спецдозвіл строком від 3 до 20 років, у рамках якого дозволяється поєднувати розвідку корисних копалин з їх видобутком. Цей закон набрав чинності в березні 2023 року.

В липні 2023 року Порядок надання спеціальних дозволів втратив чинність⁶⁵⁹.

Нормативно-правова база для надання спеціальних дозволів

В 2022 році процедура отримання спеціальних дозволів, окрім Кодексу про надра та Закону про нафту і газ, була врегульована низкою підзаконних нормативно-правових актів, зокрема:

- ▶ Порядком надання спеціальних дозволів ;
- ▶ Порядком проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів⁶⁶⁰ (далі - «Порядок проведення аукціонів»);
- ▶ Методикою визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами («Методика»)⁶⁶¹.

Критерії для надання чи переоформлення спеціальних дозволів

- Кваліфікаційні критерії, передбачені законодавством

Одним з принципів надання спеціальних дозволів є наявність у заявника відповідної кваліфікації, матеріально-технічних та фінансових можливостей для користування надрами⁶⁶². Водночас, для більшості випадків законодавство України не містить чітких вимог щодо технічних критеріїв, що повинні використовуватися під час ухвалення рішення про надання дозволу.

Фінансові критерії фактично обмежуються обов'язком зі сплати збору за видачу спеціального дозволу.

Порядком надання спеціальних дозволів передбачено перелік підстав для відмови у наданні (переоформленні) спеціального дозволу, продовження його дії чи зупинення⁶⁶³. У 2022 році

⁶⁵⁸ Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами» №2805-IX від 01.12.2022

⁶⁵⁹ На підставі Постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо користування надрами» №749 від 04.07.2023 року

⁶⁶⁰ Постанова КМУ «Про затвердження Порядку проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами» №993 від 23.09.2020 р.

⁶⁶¹ Постанова КМУ «Про затвердження Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами» №1374 від 15.10.2004 р.

⁶⁶² Цей принцип закріплений у ст. 12 Закону про нафту і газ. Водночас для інших корисних копалин таких принципів законодавчо не встановлено

⁶⁶³ п. 19, п. 15, п. 21 Порядку надання спеціальних дозволів

запроваджено нові підстави для відмови у наданні (переоформленні) / продовженні строку дії / зупиненні дії спеціального дозволу⁶⁶⁴, а саме:

- відсутність в публічному доступі ЄДР відомостей про кінцевого бенефіціарного власника або інформації про його відсутність та/або
- наявність розбіжностей між відомостями про кінцевого бенефіціарного власника, які містяться в публічному доступі ЄДР, з інформацією, що дає змогу встановити кінцевого бенефіціарного власника, поданою заявником,
- відсутність інформації про кінцевого бенефіціарного власника відповідно до Закону про ІПВГ у випадку зареєстрованого іноземного представництва.

В грудні 2022 року був прийнятий закон⁶⁶⁵, що запровадив обмеження щодо права бути надкористувачем для громадян держави-агресора або юридичних осіб, які зареєстровані на території держави-агресора, юридичних осіб, кінцевим бенефіціаром яких є громадяни держави-агресора, фізичних та юридичних осіб, стосовно яких застосовано спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) відповідно до Закону України «Про санкції». Цей закон набрав чинності в березні 2023 року.

- **Умови користування надрами, передбачені спеціальними дозволами**

Спеціальний дозвіл може містити особливі умови користування надрами. Проте, у зв'язку з воєнним станом в Україні наразі закрито публічний доступ до спеціальних дозволів, в тому числі до умов користування надрами. Також, в 2022 та 2023 роках через воєнний стан інформація про рекомендації ДКЗ, які включені в особливі умови дозволу, не була доступна для ознайомлення на офіційному сайті ДНВП «Геоінформ Україна».

В 2022 році особливі умови користування надрами також передбачаються в угоді про умови користування надрами, що є невід'ємною частиною спеціального дозволу і укладається між Держгеонадра та користувачем надр незалежно від способу отримання спеціального дозволу (у результаті проведення аукціону чи без нього)⁶⁶⁶. В 2023 році угоди про умови користування надрами мали складатися також з урахуванням економічно обґрунтованих граничних строків робіт за окремими групами корисних копалин згідно основних видів робіт⁶⁶⁷. Більш детальна інформація наведена в **Розділі 6.6.3**.

Певні умови користування надрами та розробки родовищ корисних копалин також можуть міститись у матеріалах техніко-економічного обґрунтування кондицій на мінеральну сировину. Однак такі матеріали не є публічно доступними.

Порядок отримання спеціальних дозволів шляхом проведення аукціону

У 2022 році спеціальні дозволи продавалися на електронних аукціонах на базі Прозорро.Продажі.

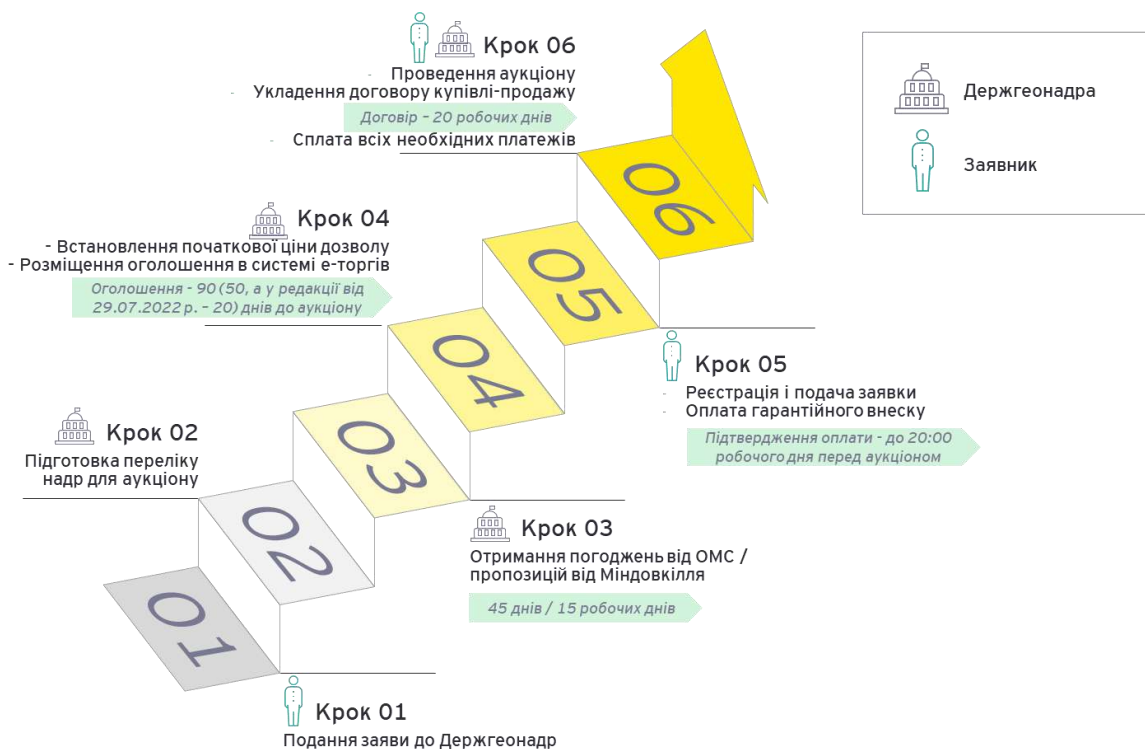
⁶⁶⁴ Зазначені зміни були внесені відповідно до Постанови КМУ «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо користування надрами» №836 від 26.07.2022 р.

⁶⁶⁵ Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами» №2805-IX від 01.12.2022

⁶⁶⁶ [П. 10](#) Порядку надання спеціальних дозволів та [ст. 28](#) Закону про нафту і газ

⁶⁶⁷ Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами» №2805-IX від 01.12.2022

Для їх проведення застосовувався Порядок проведення аукціонів. Нижче наведена схема процедури отримання спеціальних дозволів у результаті проведення аукціону в 2022 році:

Малюнок 6.25: Процедура одержання спеціальних дозволів за результатами аукціону

У **Додатку 7** наведено інформацію щодо проведених протягом 2022 р. аукціонів із продажу спеціальних дозволів, у тому числі переможців таких аукціонів.

Далі викладено більш детальний опис усіх етапів організації та проведення аукціонів.

А. Підготовка до аукціону

- Визначення переліку ділянок надр

Процедура визначення переліку ділянок надр, спеціальні дозволи на користування якими виставляються на аукціон, врегульована недостатньо чітко.

Відповідно до Порядку проведення аукціонів, що діяв у 2022 році, Держгеонадра готує пропозиції щодо визначення переліку ділянок надр для аукціону з урахуванням заяв, поданих претендентами-суб'єктами господарювання⁶⁶⁸. На офіційному сайті Держгеонадр розміщено Правила ініціювання⁶⁶⁹ та номінування⁶⁷⁰ ділянок надр з метою виставлення їх на аукціон⁶⁷¹. Зазначені правила не містять інформації про те, яким органом та за якою процедурою вони були прийняті.

⁶⁶⁸ П. 6 Порядку проведення аукціонів, в редакції, що діяла в 2022 році.

⁶⁶⁹ Ініціювання - це вибір суб'єктом господарювання ділянки надр з Інвестиційного атласу надрокористувача з метою подальшого виставлення її на аукціон з продажу спеціального дозволу на користування надрами шляхом електронних торгів

⁶⁷⁰ Номінування - це надання суб'єктом господарювання власної обґрунтованої пропозиції щодо будь-якої ділянки надр, що має містити її назву, вид корисної копалини, вид користування надрами, географічні координати та характеристику, з метою її подальшого опрацювання та виставлення на аукціон з продажу спеціального дозволу на користування надрами шляхом електронних торгів

⁶⁷¹ Режим доступу: <https://www.geo.gov.ua/wp-content/uploads/2022/08/pravyla-initsiuvannia-ta-nominuvannia.pdf>

Ініціювання передбачає вибір ділянки надр з Інвестиційного атласу надрокористувача на сайті Держгеонадр⁶⁷², а номінування - надання претендентом власної обґрунтованої пропозиції щодо виставлення ділянки надр на аукціоні. Форму заяви щодо ініціювання продажу спеціального дозволу на користування надрами на аукціоні було затверджено в 2023 році⁶⁷³.

Пропозиції щодо користування ділянками надр, що містять корисні копалини місцевого значення, Держгеонадра надсилає рекомендованим листом з повідомленням про вручення на погодження до відповідних районних, міських, селищних, сільських рад і рад об'єднаних територіальних громад.

Пропозиції щодо визначення переліку ділянок надр, дозволу на користування якими виставляються на аукціон (разом з пояснювальними записками, оглядовими картами та ситуаційними планами, каталогами географічних координат кутових точок, програмами робіт), подаються Держгеонадрами до Міндовкілля для надання ним:

- своїх пропозицій із зазначенням умов, за яких можливе надрокористування на запропонованих ділянках надр, у частині дотримання вимог природоохоронного законодавства; або
- обґрунтованих пропозицій щодо неможливості надрокористування на запропонованих ділянках надр з дотриманням вимог природоохоронного законодавства. При цьому порядок вимагає:
 - 1) зазначати в таких пропозиціях шляхи усунення причин неможливості надрокористування⁶⁷⁴ (під час повторного розгляду документів Міндовкілля не може надавати пропозиції з причин, що раніше не були зазначені в обґрунтованих пропозиціях, за винятком неусунення Держгеонадрами причин, що стали підставою для попередніх пропозицій⁶⁷⁵);
 - 2) розміщувати всі пропозиції Міндовкілля на офіційному веб-сайті протягом 3 робочих днів після прийняття відповідного рішення.

Отримання таких погоджень та пропозицій здійснюється, у тому числі, із застосуванням принципу мовчазної згоди. Цей принцип означає, що у випадку ненадання відповіді протягом 15 робочих днів від Міндовкілля та 45-денного строку - від органів місцевого самоврядування, вважається, що погодження було надано.

У разі наявності вищезазначених погоджень і пропозицій, Держгеонадра протягом 30 календарних днів зобов'язана прийняти рішення про проведення аукціону щодо спеціального дозволу на користування ділянкою надр, що містить корисні копалини місцевого значення⁶⁷⁶.

⁶⁷² Режим доступу: <https://www.geo.gov.ua/>

⁶⁷³ Постанова КМУ «Про затвердження форм спеціального дозволу на користування надрами, граничних економічно обґрунтованих строків виконання робіт на ділянці надр (з урахуванням геологічних особливостей), основних видів робіт та форм заяв у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр» №353 від 18.04.2023 року

⁶⁷⁴ Абзац 4 п. 6 Порядку проведення аукціонів

⁶⁷⁵ Абзац 5 п.6 Порядку проведення аукціонів

⁶⁷⁶ Зазначене рішення приймається у випадку наявності кількох претендентів на отримання спеціального дозволу на користування однією і тією ж ділянкою надр

В липні 2022 року було запроваджене правило, за яким ділянки надр (родовища корисних копалин), які мають стратегічне значення для сталого розвитку економіки та обороноздатності держави, виставляються на аукціон лише у межах переліку, затвердженого КМУ⁶⁷⁷.

КМУ має визначати цей перелік з урахуванням переліку металічних руд та неметалічних корисних копалин, які мають стратегічне значення для сталого розвитку економіки та обороноздатності держави, та забезпечити щорічну актуалізацію такого переліку ділянок надр, що надаватимуться у наступному році у користування на умовах угод про розподіл продукції та шляхом проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами⁶⁷⁸. Станом на дату зазначений перелік не було затверджено КМУ. Держгеонадра на своєму сайті публікує інформацію стосовно заяв, які надійшли для виставлення ділянок надр на аукціон, з відображенням результатів їх розгляду⁶⁷⁹.

- Підготовка пакету аукціонної документації та визначення початкової ціни продажу. Перед проведенням аукціону Держгеонадра повинні підготувати пакет аукціонної документації та визначити початкову ціну продажу дозволу, яка розраховується відповідно до затвердженої Методики, виходячи з вартості запасів і ресурсів корисних копалин родовищ або ділянок надр⁶⁸⁰.

Розрахунок початкової ціни дозволу здійснюється шляхом множення трьох параметрів щодо кожного виду корисної копалини:

, де:

- ▶ Обсяг проектного видобутку - це обсяг виду товарної продукції гірничого підприємства - проектного видобутку корисної копалини (мінеральної сировини) родовища або ділянки надр⁶⁸¹;
- ▶ Ціна одиниці виду корисної копалини - це ціна, визначена на дату розрахунку і оприлюднена на офіційному сайті Мінекономіки (щодо природного газу⁶⁸², нафти і конденсату⁶⁸³) та Держгеонадр (щодо інших корисних копалин⁶⁸⁴). У 2022 році було

⁶⁷⁷ [Абзац 2 п.10](#) Порядку проведення аукціонів у редакції від 29.07.2022 р.

⁶⁷⁸ Схвалений [Рішенням](#) Ради національної безпеки і оборони України від 16.7.2021 року, яке було введено в дію Указом Президента України №306/2021 від 23.07.2021 року

⁶⁷⁹ [Веб-сайт](#) Державної служби геології та надр України з інформацією про заяви, які надійшли для виставлення ділянок надр на аукціон

⁶⁸⁰ Методика визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України №1374 від 15.10.2004 р.

⁶⁸¹ Згідно з вихідними даними [пункту 3](#) і перевідними коефіцієнтами, задекларованими у [пункті 7](#) Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу

⁶⁸² [Веб-сайт](#) Міністерства економіки України з інформацією про середню митну вартість імпортного природного газу, що склалася у процесі його митного оформлення під час ввезення на територію України

⁶⁸³ [Веб-сайт](#) Міністерства економіки України з інформацією про фактичну ціну реалізації для нафти, конденсату

⁶⁸⁴ Ціна щоквартально оприлюднюється на офіційному [веб-сайті](#) Держгеонадр. У випадку, якщо з дати затвердження запасів корисних копалин родовища або ділянки надр (крім нафтогазоносних) до дати розрахунку початкової ціни дозволу пройшло не більше одного року, застосовується ціна одиниці товарної продукції гірничого підприємства, яка була визначена під час затвердження даних запасів, як реальної економічно-обґрунтованої (доведеної) для рентабельної розробки конкретного родовища або ділянки надр

запроваджено правило, що в період воєнного стану дозволяється застосовувати ціну одиниці виду корисної копалини, яка була опублікована на офіційному веб-сайті Держгеонадр у кварталі, що передував введенню воєнного стану (тобто у 4 кварталі 2021 року);

- ▶ Коефіцієнт - це коефіцієнт переходу (частки) від сумарної вартості товарної продукції до початкової ціни продажу дозволу (від 0,002 до 0,0067 залежно від виду корисної копалини).

29.07.2022 року було внесено зміни у Методологію⁶⁸⁵:

- ▶ Розрахунок початкової ціни дозволу, зазначений формулою вище, став застосовуватися до випадків, коли запаси (ресурси) корисних копалин затверджені (апробовані) в установленому порядку або обліковані державним балансом корисних копалин.
- ▶ Впроваджена формула розрахунку початкової ціни дозволу родовища або ділянки надр, де запаси (ресурси) корисних копалин затверджені (апробовані) в установленому порядку або обліковані державним балансом корисних копалин. Для розрахунку початкової ціни дозволу родовища або ділянки надр, де відсутні затверджені (апробовані) в установленому порядку запаси (ресурси) корисних копалин або не обліковані державним балансом корисних копалин впроваджені фіксовані ціни.
- ▶ Впроваджена формула, за якою розраховується обсяг проектного видобутку у разі врахування державним балансом запасів (ресурсів) корисних копалин у класифікації, що діяла до 1997 року⁶⁸⁶

З 29.07.2022 р. було змінено підхід до визначення обсягу проектного видобутку. Для визначення обсягу товарної продукції гірничого підприємства - корисної копалини (мінеральної сировини) родовища або ділянки надр, де запаси (ресурси) корисних копалин затверджені (апробовані) в установленому порядку або обліковані державним балансом корисних копалин (крім підземних вод), використовуються дані, які встановлені на дату розрахунку, за пріоритетністю у такому порядку:

- ▶ у Протоколах ДКЗ за результатами проведення державної експертизи та оцінки запасів (ресурсів) корисних копалин;
- ▶ у державному балансі корисних копалин;
- ▶ в актах та протоколах експертної оцінки ресурсів підготовлених та виявлених об'єктів Держгеонадр, протоколах наукової ради з прогнозування, науково-технічних рад підприємств, що належать до сфери управління Держгеонадр.

Наведений механізм має дозволити надкористувачам спрогнозувати початкову вартість спеціальних дозволів. У складі ДНВП «Геоінформ України» функціонує Центр геолого-економічних досліджень та експертиз, який здійснює попередні розрахунки розміру початкової ціни продажу на аукціоні дозволу на користування надрами⁶⁸⁷. Водночас, онлайн калькулятор, що до введення воєнного стану 24.02.2022 року був доступний на веб-сайті

⁶⁸⁵ Постанова КМУ «Про внесення змін до деяких постанов КМУ щодо користування надрами» №836 від 26.07.2022 року

⁶⁸⁶ Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/432-97-%D0%BF#Text>

⁶⁸⁷ За даними [веб-сайту](#) ДНВП «Геоінформ України»

ДНВП «Геоінформ України»⁶⁸⁸, не був доступний станом на грудень 2023 року через воєнний стан.

Відповідно до Методики, у 2022 році початкова ціна продажу на аукціоні дозволу становила⁶⁸⁹:

1) до 29.07.2022 року:

- ▶ 10% початкової ціни дозволу на видобування корисних копалин - для геологічного вивчення ділянок надр корисних копалин, геологічного вивчення, в тому числі дослідно-промислової розробки родовищ корисних копалин загальнодержавного значення;
- ▶ 100% початкової ціни дозволу на видобування нафти і газу (промислову розробку родовищ) - для геологічного вивчення нафтогазоносних надр, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ, з подальшим видобуванням нафти і газу (промисловою розробкою родовищ), що мають затверджену ресурсну оцінку⁶⁹⁰.

2) після 29.07.2022 року, фіксованою є початкова ціна дозволу на:

- геологічне вивчення ділянок надр корисних копалин,
- геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислову розробку родовищ корисних копалин загальнодержавного значення,
- геологічне вивчення нафтогазоносних надр, у тому числі дослідно-промислову розробку родовищ, та
- геологічне вивчення нафтогазоносних надр, у тому числі дослідно-промислову розробку родовищ, з подальшим видобуванням нафти і газу (промисловою розробкою родовищ),

де запаси (ресурси) корисних копалин не затверджені (апробовані) в установленому порядку або не обліковані державним балансом корисних копалин. Початкова ціна дозволу встановлюється у розмірі:

1. 50 НМДГ (850 грн) за 1 гектар відповідної ділянки надр для корисних копалин місцевого значення за рік користування.
2. 150 НМДГ (2 550 грн) за 1 гектар відповідної ділянки надр для корисних копалин загальнодержавного значення за рік користування (крім корисних копалин, зазначених у пункті 3 цього переліку нижче).
3. 200 НМДГ (3 400 грн) за 1 гектар відповідної ділянки надр для кольорових, благородних, рідкіснометалевих, рідкісноземельних, розсіяних, радіоактивних металів, залізної та марганцевої руд, графіту та солі калійної, сировини ювелірної (крім бурштину) та сировини ювелірно-виробної за рік користування.

⁶⁸⁸ Режим доступу: <https://geoinf.kiev.ua/rozrakhunok-vartosti-specdozvolu/>

⁶⁸⁹ П. 9 Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу

⁶⁹⁰ Якщо родовище не має затвердженої ресурсної оцінки, початкова ціна продажу на аукціоні дозволу визначається із розрахунку 7 мінімальних заробітних плат, розмір яких встановлюється законом, за 1 кв. кілометр площі

4. 700 НМДГ (11 900 грн) для горючих газоподібних та рідких корисних копалин (крім корисних копалин, зазначених у пункті 5 цього переліку нижче) за 1 кв. кілометр відповідної ділянки надр за рік користування;
5. 250 НМДГ (4 250 грн) для горючих газоподібних та рідких корисних копалин в межах континентального шельфу та виключної морської економічної зони за 1 кв. кілометр відповідної ділянки надр за рік користування.

Додатково, Порядком проведення аукціонів визначено початкову ціну лота для таких випадків⁶⁹¹:

- ▶ 2000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за 1 гектар ділянки⁶⁹² – щодо геологічного вивчення бурштиноносних надр, у тому числі дослідно-промислової розробки з подальшим видобуванням бурштину (промислової розробки родовищ);
- ▶ 100%⁶⁹³ початкової ціни лота - для повторних аукціонів (а) з продажу спеціального дозволу на геологічне вивчення, в тому числі дослідно-промислово розробку, видобування підземних вод (у тому числі мінеральних), для всіх потреб, а також (б) у випадку позбавлення переможця права на отримання дозволу. З 29.07.2022 р. впроваджене загальне правило, що початкова ціна лота повторного аукціону становить 50%, а другого повторного аукціону - 75%.

В липні 2023 року набрали чинності нові зміни до Методики⁶⁹⁴, зокрема:

- ▶ Зміна початкової ціни дозволів, що надаються на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислово розробку корисних копалин з подальшим видобуванням корисних копалин (промисловою розробкою родовищ), де запаси корисних копалин не затверджені/апробовані в установленому порядку ДКЗ або не обліковані державним балансом запасів корисних копалин.
- ▶ Окремо виділені об'єкти обчислення початкової ціни продажу дозволу для дозволів, пов'язаних з видобуванням корисних копалин, та для тих, що не пов'язані.
- ▶ Якщо на родовищі або ділянці надр, де запаси корисних копалин затверджені/апробовані в установленому порядку ДКЗ, здійснювалося видобування корисних копалин після проведення державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин, обсяг товарної продукції гірничого підприємства - корисної копалини (мінеральної сировини) такого родовища або ділянки надр визначається згідно з даними державного балансу запасів корисних копалин (крім підземних вод), що обліковуються станом на дату проведення розрахунку.

⁶⁹¹ Пп. 17 п. 2 та абз 5. П. 16 Порядку проведення аукціонів у редакції від 29.07.2022 р.

⁶⁹² Якщо ділянка надається на умовах економічного ризику (нерівномірність залягання бурштину, недостатність геологічної інформації та неможливість проведення підрахунку ресурсів та запасів корисних копалин без проведення попередніх розвідувальних та/або видобувних робіт на певних територіях), з обов'язковим подальшим затвердженням оцінки запасів в установленому законодавством порядку

⁶⁹³ У Порядку проведення аукціонів у редакції від 29.07.2022 р. впроваджене загальне правило, що початкова ціна лота повторного аукціону становить 75%,

⁶⁹⁴ Внаслідок прийняття Постанови КМУ «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо користування надрами» №749 від 04.07.2023 року

- Публікація інформації про проведення аукціону

Протягом 10 робочих днів з дня затвердження переліку ділянок надр та прийняття рішення про проведення аукціону Держгеонадра розміщує у системі електронних торгів з продажу дозволів (Прозорро.Продажі) та на своєму офіційному веб-сайті оголошення про проведення аукціону.

В оголошенні зазначається основна інформація про аукціон та спеціальний дозвіл (наприклад, назва та місцезнаходження ділянки надр, вид користування надрами та строк, на який видається дозвіл, вимоги до заявників, початкова ціна дозволу, крок аукціону, вартість геологічної інформації та пакета аукціонної документації тощо).

В. Реєстрація учасників

Дії, які повинен вчинити заявник для участі в аукціоні, зображені на малюнку нижче:

Малюнок 6.26: Алгоритм дій для участі в аукціоні з продажу спеціальних дозволів

Організатор аукціону до його початку перевіряє надходження гарантійного внеску на зазначений в оголошенні рахунок та, за умови підтвердження факту такого надходження, реєструє заявника як учасника та забезпечує його допуск до участі в аукціоні.

Не допускається до участі в аукціоні заявник у разі зазначення під час реєстрації недостовірних даних та/або даних не в повному обсязі, або ненадходження гарантійного внеску. З 29.07.2022 р. підставою для відмови у допуску є:

- ▶ відсутність у публічному доступі ЄДР відомостей про кінцевого бенефіціарного власника або інформації про його відсутність та/або
- ▶ наявність розбіжностей між відомостями про кінцевого бенефіціарного власника, які містяться у публічному доступі ЄДР, з інформацією (даними), що дає змогу встановити кінцевого бенефіціарного власника, поданою заявником,
- ▶ у випадку зареєстрованого іноземного представництва - відсутність інформації про кінцевого бенефіціарного власника відповідно до Закону про ІПВГ.

Такий заявник повідомляється про недопуск через його особистий кабінет в системі електронних торгів.

Новий закон⁶⁹⁵, який вступив в силу березні 2023 року, також встановив перелік осіб, яким заборонено в Україні бути надкористувачами - це особи, що мають зв'язок з державою-агресором, знаходяться під санкціями або мають кінцевого бенефіціарного власника під санкціями⁶⁹⁶.

С. Проведення аукціону

Аукціон проводиться:

- ▶ через 90 календарних днів з дати розміщення оголошення про проведення аукціону (для нафти, природного газу, конденсату);
- ▶ через 50 календарних днів (у редакції від 29.07.2022 р. - 20 календарних днів) з дати розміщення оголошення про проведення аукціону (для всіх інших корисних копалин)⁶⁹⁷.

Аукціон проходить в системі електронних торгів (Прозорро.Продажі) та полягає в повторювальному процесі підвищення цін, що проводиться у три раунди в інтерактивному режимі реального часу.

До 29.07.2022 року було можливе проведення аукціонів за методом покрокового зниження початкової ціни та подальшого подання цінкових пропозицій⁶⁹⁸. Такий аукціон оголошувався протягом 3 робочих днів після визнання повторного аукціону таким, що не відбувся, та проводився через 15 календарних днів з дати розміщення оголошення про його проведення, включаючи день розміщення оголошення про аукціон у Прозорро.Продажі та на офіційному веб-сайті Держгеонадр. Проведення цього аукціону також здійснюється у Прозорро.Продажі та розпочинається з автоматичного покрокового зниження початкової

⁶⁹⁵ Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами» №2805-IX від 01.12.2022

⁶⁹⁶ Відповідно до положень Закону України «Про санкції» №1644-VII від 14.08.2014

⁶⁹⁷ До вказаних строків включається день розміщення оголошення про аукціон в системі електронних торгів (Прозорро.Продажі) та на офіційному веб-сайті Держгеонадр. Детальніше - [п. 13](#) Порядку проведення аукціонів

⁶⁹⁸ Відповідно до [п. 20](#) Порядку проведення аукціонів (у редакції до 29.07.2022 р.)

ціни продажу дозволу. Від 29.07.2022 р. аукціони за методом покрокового зниження початкової ціни були виключені з Порядку проведення аукціонів, та більше не проводяться.

Аукціон проводиться за умови реєстрації не менш як двох претендентів на придбання дозволу⁶⁹⁹. Крок аукціону безпосередньо залежить від початкової ціни дозволу та визначений Порядком проведення аукціонів (наприклад, крок для дозволу, початкова ціна якого складає від 1 000 000 грн до 2 999 999 грн, становить 20 000 грн; від 3 000 000 грн до 4 999 999 грн - 30 000 грн тощо). Розмір мінімального кроку аукціону за методом покрокового зниження початкової ціни та подальшого подання цінових пропозицій становив 1 відсоток початкової ціни дозволу.

Переможцем аукціону визнається покупець, який погодився сплатити найвищу ціну дозволу. Після проведення аукціону переможець укладає з Держгеонадра договір купівлі-продажу дозволу або договір купівлі-продажу дозволу з відкладальною обставиною. Водночас переможець повинен внести у встановлений строк належну до сплати:

- ▶ різницю між ціною продажу дозволу та гарантійним внеском;
- ▶ винагороду оператору, через якого переможець набув право на участь в аукціоні, яка може складати (i) 0,5% ціни реалізації дозволу, якщо вона становить 15 000 000 грн або більше (ii) 1% ціни реалізації дозволу, якщо вона менше 15 000 000 грн;
- ▶ вартість геологічної інформації;
- ▶ вартість пакета аукціонної документації, яка становить 3,12% від початкової ціни лота, але не менш як 4 500 гривень і не більш як 72 550 гривень⁷⁰⁰.

Невнесення в установлений строк хоча б однієї із зазначених сум є підставою для позбавлення переможця права на отримання дозволу без повернення гарантійного внеску.

Серед інших підстав для позбавлення переможця права на отримання дозволу є:

- ▶ відмова переможця від підписання протоколу/договору купівлі-продажу дозволу чи їх непідписання в установлений строк;
- ▶ поширення на заявника/засновника/посадових осіб заявника спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) згідно із Законом України «Про санкції» та актами, прийнятими відповідно до цього закону;
- ▶ непроведення іноземною юридичною особою, визнаною переможцем аукціону, реєстрації свого представництва протягом 4 місяців з дати підписання договору купівлі-продажу дозволу з відкладальною обставиною;
- ▶ надходження від правоохоронних органів та суб'єктів фінансового моніторингу інформації про здійснення переможцем фінансування тероризму в Україні;

З 29.07.2022 р. підставою для позбавлення переможця права на отримання дозволу також є:

⁶⁹⁹ Абз. 3 п. 34 Порядку проведення аукціонів. Аукціон за методом покрокового зниження початкової ціни та подальшого подання цінових пропозицій міг проводитися за умови реєстрації одного претендента

⁷⁰⁰ У Порядку проведення аукціонів зазначається, що витрати Держгеонадра на підготовку спеціального дозволу до проведення аукціону відшкодовуються шляхом придбання переможцем пакета аукціонної документації

- ▶ відсутність у публічному доступі ЄДР відомостей про кінцевого бенефіціарного власника або інформації про його відсутність та/або
- ▶ наявність розбіжностей між відомостями про кінцевого бенефіціарного власника, які містяться у публічному доступі ЄДР, з інформацією (даними), що дає змогу встановити кінцевого бенефіціарного власника, поданою заявником
- ▶ у випадку зареєстрованого іноземного представництва - відсутність інформації про кінцевого бенефіціарного власника відповідно до Закону про ІПВГ

З березня 2023 року додатковими підставами відмови в праві на користування надрами і, відповідно, ненадання спеціального дозволу⁷⁰¹: зв'язок з державою-агресором, застосування санкцій до власника спеціального дозволу або його кінцевого бенефіціарного власника⁷⁰².

У липні 2023 року були внесені зміни до Порядку проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів та Методику⁷⁰³.

За публічно доступною інформацією, в 2022 році на електронні торги виставлено 97 спеціальних дозволів на користування надрами, з яких станом на 30.12.2022 рік було продано - 69. Протягом 2022 року через аукціони загалом було видано 89 спеціальних дозволів загальною сумою на 1,584 млн гривень⁷⁰⁴, з яких:

- 45 видані на ділянки надр, що виставлялись на аукціони в 2022 році;
- 44 видані на ділянки надр, що виставлялись на аукціони в 2021 році.

Для порівняння, протягом 2021 року було видано 191 спеціальних дозволів на суму 1,089 млн грн.

Порядок отримання спеціальних дозволів без проведення аукціону

- Підстави надання спеціальних дозволів без проведення аукціону в 2022 році

В окремих випадках, що в 2022 році визначалися Порядком надання спеціальних дозволів⁷⁰⁵, спеціальні дозволи на користування надрами можуть надаватись без проведення аукціону, а саме для:

- ▶ видобування корисних копалин, якщо заявник на підставі спеціального дозволу за власні кошти здійснив геологічне вивчення ділянки надр та підрахунок запасів корисних копалин;
- ▶ збільшення користувачем, який раніше вже отримав дозвіл на користування надрами, обсягу видобування корисних копалин за рахунок одноразового розширення меж

⁷⁰¹ Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами» №2805-IX від 01.12.2022

⁷⁰² Відповідно до положень Закону України «Про санкції» №1644-VII від 14.08.2014

⁷⁰³ На підставі Постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо користування надрами» №749 від 04.07.2023 року

⁷⁰⁴ Звіт про виконання плану роботи Держгеонадра за 2022 рік, архів аукціонів: <https://www.geo.gov.ua/derzhheonadra-oholosyly-vosmi-auktsiony-v-2022-rotsi/>

⁷⁰⁵ П. 8 Порядку надання спеціальних дозволів

ділянки – за умови, що суміжну ділянку не надано у користування та розширення не перевищує 50% запасів, визначених раніше наданим дозволом;

- ▶ геологічного вивчення та видобування корисних копалин місцевого значення;
- ▶ геологічного вивчення надр за рахунок коштів державного бюджету;
- ▶ геологічного вивчення, в тому числі дослідно-промислової розробки, видобування підземних вод (крім мінеральних) для всіх потреб, якщо обсяг видобування перевищує 300 куб. метрів на добу;
- ▶ геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки та видобування природних лікувальних ресурсів закладами, які спеціалізуються на їх використанні виключно для лікувальних цілей і мають лікувальну інфраструктуру;
- ▶ будівництва та експлуатації підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин;
- ▶ створення геологічних територій та об'єктів, що мають важливе наукове, культурне, санітарно-оздоровче значення, в частині їх геологічного вивчення та збереження (крім нафти і газу);
- ▶ експлуатації підземних споруд, пов'язаної із запобіганням підтопленню навколишнього природного середовища внаслідок закриття шахт;
- ▶ виконання УРП;
- ▶ геологічного вивчення, в тому числі дослідно-промислової розробки родовищ корисних копалин загальнодержавного значення та видобування корисних копалин у зонах відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення⁷⁰⁶;
- ▶ геологічного вивчення нафтогазоносних надр, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ, з подальшим видобуванням нафти і газу (промислова розробка родовищ) на континентальному шельфі та виключної (морської) економічної зони акціонерним товариством «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» та/або господарським товариством, 100 відсотків акцій якого належить акціонерному товариству «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України», строком на 30 років.

В 2023 році перелік підстав для отримання спеціальних дозволів без проведення аукціону було змінено. Зазначені зміни набрали чинності в березні 2023 року.

- Процедура отримання спеціальних дозволів без проведення аукціону

Схематично процедура надання спеціальних дозволів без проведення аукціону наведена нижче.

⁷⁰⁶ Користування надрами у цьому випадку здійснюється державними підприємствами для здійснення обов'язкових заходів у зонах відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення відповідно до Закону України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи»

Малюнок 6.27: Процедура одержання спеціальних дозволів без проведення аукціону згідно з Порядком надання спеціальних дозволів

Так, процедура отримання дозволу без проведення аукціону включає такі етапи:

- Подання до Держгеонадр заяви з додатками за визначеним переліком, що може включати пояснювальну записку з зазначенням потужності підприємства та іншої необхідної інформації, каталог географічних координат кутових точок ділянки надр, оглядову карту, завірені заявником копії висновку з ОВД тощо.

Остаточний перелік документів, які заявник повинен подати Держгеонадрам для отримання дозволу, залежить від виду користування надрами та випадку, у зв'язку з яким дозвіл видається без проведення аукціону.

- Форма заяви на отримання спеціального дозволу без проведення аукціону була затверджена в 2023 році, до того зразок примірної заяви був розміщений на офіційному веб-сайті Держгеонадра. Отримання Держгеонадрами пропозицій від Міндовкілля щодо надання дозволів разом із зазначенням умов, за яких можливе користування надрами на запропонованих ділянках, в частині дотримання вимог природоохоронного законодавства або зауваження щодо надання дозволу⁷⁰⁷ (наприклад, виявлення в поданих документах недостовірної інформації або документів чи інформації, що не узгоджується між собою, встановлення законодавством обмежень щодо провадження діяльності з користування надрами на території, на якій запланована така діяльність, невиконання вимог природоохоронного законодавства з підтримання належного стану навколишнього природного середовища під час користування надрами⁷⁰⁸);

⁷⁰⁷ Відповідно до п. 24 Порядку надання спеціальних дозволів Держгеонадра інформують Міндовкілля про надходження заяв про надання дозволу і додатків до неї з одночасним надсиланням копій цих документів не пізніше ніж протягом 7 робочих днів з дня їх реєстрації. Міндовкілля в строк, що не перевищує 15 робочих днів з дня надходження зазначених документів надсилає до Держгеонадр пропозиції чи зауваження

⁷⁰⁸ Повний перелік випадків, коли Міндовкілля надсилає зауваження, передбачений у п. 24 Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами

- ▶ Надання у користування надр, що містять корисні копалини місцевого значення, погоджується з органами місцевого самоврядування або обласними державними військово-цивільними адміністраціями. Погодження відбувається без залучення особи, що звернулась за отримання дозволу;
- ▶ Сплата збору за надання спеціального дозволу, розмір якого розраховується від початкової ціни продажу спеціального дозволу на аукціоні, визначеної Порядком надання спеціальних дозволів на користування надрами та Методикою, затвердженою КМУ:

Підстава надання дозволу	Розмір збору
Надання дозволів на виконання УРП	1% від початкової ціни
Надання дозволу АТ «НАК «Нафтогаз України» та/або господарському товариству, 100% акцій якого належить АТ «НАК «Нафтогаз України», для геологічного вивчення нафтогазоносних надр, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ, з подальшим видобуванням нафти та газу на континентальному шельфі та виключної (морської) економічної зони строком на 30 років	10% від початкової ціни при глибинах моря до 100 метрів та 1% від початкової ціни при глибинах моря понад 100 метрів
Ціни дозволів, чинні до 29.07.2022 р. ⁷⁰⁹ для дозволів, що отримуються вперше	
Надання дозволу на геологічне вивчення ділянок надр корисних копалин, геологічне вивчення, в тому числі дослідно-промислово розробку родовищ корисних копалин загальнодержавного значення	10% від початкової ціни дозволу на видобування корисних копалин
Надання дозволу на видобування корисних копалин	100% від початкової ціни дозволу
Надання дозволу на геологічне вивчення нафтогазоносних надр, у тому числі дослідно-промислово розробку родовищ з подальшим видобуванням нафти і газу (промислово розробку родовищ)	100% початкової ціни дозволу на видобування нафти і газу (промислово розробку родовищ)
Надання дозволу на геологічне вивчення надр за рахунок коштів державного бюджету	20 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян

Отримання рекомендацій/зауважень, підтверджень та погоджень здійснюється, в тому числі, із застосуванням принципу мовчазної згоди.

⁷⁰⁹ [П. 10](#) Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами, у редакції від постанови КМУ №915 від 23.09.2020 р. (у редакції до 29.07.2022 р.)

Спеціальні дозволи надаються заявникам за рішенням Держгеонадр. У випадку виконання УРП спеціальний дозвіл надається Держгеонадрами на підставі та на умовах укладеної УРП за поданням Міжвідомчої комісії з організації укладення та виконання УРП.

Рішення Держгеонадра приймає протягом 30 календарних днів після одержання всіх погоджень, які передбачені Порядком надання спеціальних дозволів на користування надрами, та пропозицій/зауважень Міндовкілля. Зазначені пропозиції та зауваження є обов'язковими для врахування Держгеонадрами під час прийняття рішень.

Спеціальний дозвіл без проведення аукціону не може бути надано особі, серед іншого, за таких умов:

- ▶ заявник не виконує програми робіт на ділянках надр, на користування якими йому вже надано дозвіл;
- ▶ щодо заявника виявлені порушення правил користування надрами на таких ділянках, що зафіксовані в актах перевірок, приписах або розпорядженнях відповідних органів у сфері надрокористування, до моменту їх усунення.

Надання дозволу здійснюється протягом 20 робочих днів після сплати у повному обсязі збору за надання спеціального дозволу⁷¹⁰. Строк сплати збору може бути продовжений Держгеонадрами за умови подання заявником письмового клопотання про продовження строку сплати збору з обов'язковим зазначенням причини, але не більше ніж на 15 календарних днів.

Протягом 2022 року за заявами надрокористувачів без проведення аукціону надано 84 спеціальних дозволів на користування надрами⁷¹¹.

У липні 2023 року були внесені зміни до Порядку проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів та Методики⁷¹².

Передача спеціальних дозволів

В 2022 році спеціальний дозвіл не міг бути переданий (подарований, проданий або в інший спосіб відчужений) іншій особі. Також законодавством було заборонено передавати спеціальні дозволи до статутних капіталів, створюваних за участю надрокористувачів суб'єктів господарювання, та вносити їх як вклад у спільну діяльність⁷¹³.

Водночас, правила внесення змін до спеціальних дозволів в деяких випадках передбачали фактичну передачу спеціального дозволу іншій особі.

В грудні 2022 року було прийнято закон, що запровадив право відчужувати права, надані спеціальним дозволом, у певних випадках⁷¹⁴. Закон набрав чинності в березні 2023 року.

⁷¹⁰ Абз. 23 п. 8 Порядку надання спеціальних дозволів (у редакції від 29.07.2022 р.)

⁷¹¹ Звіт про виконання плану роботи Держгеонадра за 2022 рік

⁷¹² На підставі Постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо користування надрами» №749 від 04.07.2023 року

⁷¹³ Ч. 9 ст. 16 Кодексу про надра; ч. 2 ст. 14 Закону про нафту і газ

⁷¹⁴ Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами» №2805-IX від 01.12.2022. Закон набрав чинності в березні 2023 року

Внесення змін до спеціальних дозволів та їх переоформлення

У певних випадках дозволяється внесення змін та переоформлення спеціальних дозволів. Зокрема, зміни до спеціального дозволу вносяться в разі⁷¹⁵:

- ▶ зміни особливих умов та інших відомостей, зазначених у дозволі;
- ▶ зменшення площі ділянки надр за ініціативою надрокористувача або відповідних контролюючих органів;
- ▶ виявлення під час користування надрами даних про нові властивості, якість або кількість корисних копалин;
- ▶ виявлення надрокористувачем після отримання дозволу описок, очевидних помилок;
- ▶ утворення шляхом виділу з юридичної особи надрокористувача юридичної особи з метою продовження діяльності на наданій йому в користування ділянці надр за низки умов (зокрема, такий надрокористувач не є суб'єктом господарювання державного сектору економіки, повинен володіти не менш як 50% статутного капіталу новоутвореної юридичної особи, не має податкового боргу з рентної плати за користування надрами, не порушував умов користування надрами тощо);
- ▶ утворення господарського товариства, у статутному капіталі якого 100 відсотків акцій належить державі, у результаті реорганізації шляхом злиття;
- ▶ реорганізації державного підприємства шляхом приєднання до іншого державного підприємства;
- ▶ отримання юридичною особою в концесію об'єктів права державної власності, власності Автономної Республіки Крим чи комунальної власності, а також майна господарських товариств, які належать державі, Автономній Республіці Крим, територіальній громаді або іншому господарському товариству, 100 відсотків акцій (часток) якого належать державі, якщо згідно з умовами концесійного договору, укладеного у період до 31.12.2021 р., концесіонер стає правонаступником надрокористувача.

Внесення змін здійснюється за заявою надрокористувача (або його правонаступника в разі внесення змін внаслідок реорганізації), до якої додаються супровідні документи, в тому числі пояснювальна записка з обґрунтуванням необхідності внесення змін до спеціального дозволу⁷¹⁶.

Держгеонадра можуть відмовити у внесенні змін, серед іншого, у разі:

- ▶ невиконання умов користування надрами, передбачених дозволом/відповідною угодою;
- ▶ прийняття уповноваженими органами рішення про обмеження користування надрами;

⁷¹⁵ [П. 17](#) Порядку надання спеціальних дозволів

⁷¹⁶ [П.17](#) Порядку надання спеціальних дозволів

- ▶ подання документів не в повному обсязі або з недостовірними даними, або документів, що не відповідають вимогам, встановленим Порядком надання спеціальних дозволів.

Також з 29.07.2022 р.⁷¹⁷ однією з підстав для відмови в наданні, продовженні дії дозволу, переоформленні, внесенні змін до дозволу є:

- ▶ відсутність в публічному доступі ЄДР відомостей про кінцевого бенефіціарного власника або інформації про його відсутність, та/або;
- ▶ наявність розбіжностей між відомостями про кінцевого бенефіціарного власника, які містяться в публічному доступі Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, з інформацією (даними), що дає змогу встановити кінцевого бенефіціарного власника, поданою заявником;
- ▶ у випадку зареєстрованого іноземного представництва - відсутність інформації про кінцевого бенефіціарного власника в звіті про платежі на користь держави відповідно до Закону про ІПВГ.

З березня 2023 року визначено додаткові підстави для анулювання чи тимчасового припинення ліцензій⁷¹⁸: зв'язок з державою-агресором, застосування санкцій до власника спеціального дозволу або його кінцевого бенефіціарного власника⁷¹⁹.

У липні 2022 року КМУ прийняв Постанову №836⁷²⁰, яка, зокрема, встановила автоматичне продовження дозволів та строків, встановлені відповідними угодами про умови користування надрами, строк дії яких закінчився, на період воєнного стану та протягом шести місяців після його припинення або скасування.

Протягом 2022 року за заявами надкористувачів було продовжено строк дії 13 спеціальних дозволів, внесено зміни - в 107, переоформлено - 2⁷²¹.

Відповідно нового закону⁷²² в 2023 році відомості про заяви на отримання, продовження строку дії, внесення змін до спеціальних дозволів на користування надрами мають бути складовими частинами Єдиної геоінформаційної системи⁷²³.

В 2023 році перелік підстав внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами було розширене.

Переоформлення дозволу здійснюється в порядку, передбаченому Законом України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»⁷²⁴, у таких випадках⁷²⁵:

- ▶ правонаступництва юридичної особи (надкористувача) у результаті реорганізації шляхом перетворення;

⁷¹⁷ Див. Постанову КМУ «Про внесення змін до деяких постанов КМУ щодо користування надрами» №836 від 26.07.2022 р.

⁷¹⁸ Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами» №2805-IX від 01.12.2022

⁷¹⁹ Відповідно до положень Закону України «Про санкції» №1644-VII від 14.08.2014

⁷²⁰ Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо користування надрами» №836 від 26.07.2022 року

⁷²¹ Звіт про виконання плану роботи Держгеонадра за 2022 рік

⁷²² Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами» №2805-IX від 01.12.2022

⁷²³ На дату підготовки цього звіту система повністю ще не запущена.

⁷²⁴ Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2806-15#Text>

⁷²⁵ П. 16 Порядку надання спеціальних дозволів.

- ▶ отримання юридичною особою в оренду чи концесію цілісного майнового комплексу державного вугледобувного підприємства;
- ▶ повернення орендарем чи концесіонером цілісного майнового комплексу державного вугледобувного підприємства з оренди чи концесії.

Держгеонадра надає спеціальний дозвіл на новому бланку або вмотивовану відмову протягом 30 календарних днів з дати надходження заяви. У переоформленні може бути відмовлено лише у разі, якщо не виконані процедурні вимоги щодо переоформлення (подання усіх необхідних документів та достовірної інформації).

05.09.2022 р. Міндовкілля затвердило Порядок функціонування електронного кабінету надкористувача (Е-кабінету), яким було визначені загальні засади функціонування інформаційно-комунікаційної системи та початок її експлуатації. Метою створення Е-кабінету є можливість подання заявниками документів в електронній формі для отримання державних послуг: продовження дії спеціальних дозволів на користування надрами, їх переоформлення, внесення змін, автоматизація процесів взаємодії між суб'єктами господарювання та органами державної влади/місцевого самоврядування. Е-кабінет розміщений на Державному геологічному порталі⁷²⁶.

Вхід до системи за наявності технічної можливості здійснюватиметься через екологічну платформу «ЕкоСистема», офіційний веб-сайт Держгеонадр або Єдиний державний веб-портал електронних послуг. Е-кабінету розпочав роботу 10.11.2022 року⁷²⁷.

В 2023 році Е-кабінет та Державний геологічний порталі мали стати складовими частинами нової Єдиної геоінформаційної системи⁷²⁸.

6.6.3 Договори у видобувних галузях

Угоди про розподіл продукції

- ▶ Загальні положення законодавства про УРП

Відповідно до Закону про УРП, УРП передбачає, що держава в особі КМУ на визначений строк доручає інвестору проведення пошуку, розвідки та видобування корисних копалин (у тому числі нафти, газу і конденсату), а інвестор зобов'язується виконати доручені роботи за свій рахунок і на свій ризик.

Інвестор має право на компенсацію витрат, пов'язаних з УРП, за рахунок частини видобутої продукції («компенсаційна продукція»). Квартальна частка компенсаційної продукції не може перевищувати 70% загального обсягу виробленої продукції до повного відшкодування витрат інвестора. Решта продукції («прибуткова продукція») розподіляється між інвесторами та державою в порядку, визначеному УРП. До моменту розподілу вся видобута продукція вважається власністю держави.

⁷²⁶ Режим доступу: <https://nadra.gov.ua/>. Доступ до Е-кабінету можливий після проходження процедури ідентифікації.

⁷²⁷ Режим доступу: <https://www.geo.gov.ua/rozpochav-robotu-elektronnyy-kabinet-nadkorystuvacha/>

⁷²⁸ Затверджена Постановою КМУ «Про затвердження Порядку ведення, функціонування та доступу до інформації єдиної державної електронної геоінформаційної системи користування надрами» №511 від 19.05.2023 року. На дату підготовки цього звіту система повністю ще не запущена.

За загальним правилом, УРП укладається за результатами проведення конкурсу. Водночас, законодавством також передбачені певні випадки укладення УРП без проведення конкурсу. Більш детальна інформація щодо таких випадків наведена у цьому підрозділі нижче.

Максимальний строк, на який укладається угода, - 50 років з можливістю подовження за ініціативою інвестора.

► Критерії, що використовуються для укладення УРП

Відповідно до Закону про УРП, угода може бути укладена з особою, яка має відповідні фінансово-економічні та технічні можливості або відповідну кваліфікацію для користування надрами⁷²⁹. Водночас, законодавством не деталізовано, як визначається наявність/відсутність відповідних можливостей та яка саме кваліфікація необхідна для підтвердження відповідності особи встановленим критеріям.

Крім того, у випадку проведення конкурсу для укладення УРП серед інформації, яку заявник повинен подати для участі в конкурсі, є відомості про власний досвід роботи в галузі використання надр. Однак, законодавством не визначений обсяг досвіду для участі у конкурсі.

► Порядок укладення УРП за результатами конкурсу

Проведення конкурсу може ініціювати інвестор шляхом звернення до КМУ чи Міжвідомчої комісії з організації укладення та виконання угод про розподіл продукції (далі - «**Міжвідомча комісія**») з відповідною пропозицією. У такому випадку інвестор повідомляється про результати розгляду його пропозиції не пізніше тримісячного строку.

Проведення конкурсу на укладення УРП можливе у разі наявності хоча б однієї умови з наступного переліку⁷³⁰:

- Збитковість для надрокористувачів та держави продовження розробки родовищ корисних копалин, яка обумовлена об'єктивними факторами.
- Відсутність державного фінансування і технічних засобів для освоєння нових великих родовищ корисних копалин, за рахунок освоєння яких забезпечується рівень видобутку корисних копалин у цілому по Україні, необхідний для соціального розвитку та економічної безпеки України.
- Необхідність залучення спеціальних високозатратних технологій розробки важкодобувних і значних за обсягом запасів корисних копалин, що знаходяться у складних гірничо-геологічних умовах або є залишковими для родовищ, що розробляються, а також необхідність запобігання втратам паливно-енергетичної та мінеральної сировини в надрах.
- Необхідність забезпечення регіонів власною паливно-енергетичною сировиною, утворення нових робочих місць в районах, де зайнятість населення знаходиться на низькому рівні.
- Необхідність впровадження новітніх технологій, обладнання передових технічних розробок для забезпечення ефективного пошуку, розвідки та розробки перспективних малодосліджених родовищ корисних копалин.

⁷²⁹ Відповідно до [статті 4](#) Закону про УРП, враховуючи визначення інвестора (сторони УРП), передбачене у [статті 1](#) Закону про УРП

⁷³⁰ [Ч. 2 ст. 6](#) Закону про УРП

- ▶ Необхідність освоєння родовищ корисних копалин, розробка яких ведеться в особливо складних умовах.
- ▶ Необхідність дорозвідки, додаткової чи поглибленої розвідки ділянки надр.

Конкурс проводиться на підставі рішення КМУ, прийнятого за поданням Міжвідомчої комісії, де зазначається основна інформація про конкурс (наприклад, строк і порядок проведення конкурсу, ділянка надр/родовищ, щодо якої оголошується конкурс на укладення УРП, мінімальний розмір інвестиції, строк подання заяв на участь у конкурсі, перелік конкурсної документації, вичерпний перелік матеріалів (документів) та відомостей, що мають подавати учасники). Також у рішенні вказуються всі істотні вимоги держави щодо умов та виконання робіт, передбачених УРП.

Після прийняття зазначеного рішення Міжвідомча комісія протягом двомісячного строку публікує оголошення про проведення конкурсу в офіційних друкованих виданнях України та здійснює інші повноваження з організації проведення конкурсу (наприклад, забезпечує приймання заяв на участь у конкурсі).

Претендент, який бажає взяти участь в конкурсі протягом строку, встановленого рішенням КМУ про проведення конкурсу, має подати заяву⁷³¹.

За участь у конкурсі вноситься плата, розмір та порядок внесення якої визначаються у рішенні КМУ про проведення конкурсу⁷³².

Усі своєчасно подані заяви реєструються Міжвідомчою комісією, після чого вона розглядає та оцінює ці заяви за такими основними критеріями:

- ▶ ступінь раціональності умов використання природних ресурсів, які забезпечує програма робіт на ділянці надр;
- ▶ ефективність технологічних рішень ведення робіт;
- ▶ забезпечення оптимальних заходів з охорони довкілля;
- ▶ привабливість умов інвестування;
- ▶ достатність фінансової забезпеченості та міжнародного досвіду учасника для виконання програми робіт та інвестування⁷³³.

Пропозиції Міжвідомчої комісії щодо визначення переможця конкурсу враховуються КМУ під час прийняття рішення. Рішення про визначення переможця має бути прийняте КМУ протягом трьох місяців від закінчення граничного строку подання конкурсних заяв.

Результати конкурсу підлягають опублікуванню в офіційних друкованих виданнях України та доводяться до відома кожного учасника конкурсу.

⁷³¹ У заяві необхідно серед іншого вказати коротку інформацію про свій досвід роботи в галузі використання надр, а також відомості про технічні і фінансові можливості для виконання робіт та про технології, що будуть застосовані при користуванні надрами, програму робіт на ділянці надр, розміри та види інвестування, додаткові пропозиції щодо виконання умов конкурсу тощо

⁷³² Відповідно до [ч. 5 ст. 7](#) Закону про УРП плата за участь у конкурсі, що відбувся, учасникам конкурсу не повертається. У разі якщо конкурс визнано таким, що не відбувся, плата за участь у конкурсі повертається учасникам у повному розмірі.

⁷³³ [ч. 10 ст. 7](#) Закону про УРП

► Порядок укладення УРП без проведення конкурсу

Укладення УРП без проведення конкурсу можливе у таких випадках:

- Якщо ділянка надр яка буде об'єктом УРП, має незначні запаси корисних копалин, що підтверджується висновками відповідних державних органів - за рішеннями КМУ та органу місцевого самоврядування.
- Якщо надрокористувач - претендент на укладення УРП має спеціальний дозвіл на користування надрами і розпочав діяльність на передбачених ним умовах (незалежно від кількості дозволів та кількості ділянок надр) - за рішенням КМУ⁷³⁴.

Рішення КМУ щодо укладення угоди без проведення конкурсу ухвалюється на підставі заяви надрокористувача до Міжвідомчої комісії з пропозицією укласти УРП (двосторонню або багатосторонню) з копіями спеціального дозволу та документів, що підтверджують його правовий статус та фінансові можливості, а також на підставі пропозицій Міжвідомчої комісії щодо можливості укладення УРП. Відповідне рішення ухвалюється у тримісячний строк з дня реєстрації робочим органом Міжвідомчої комісії заяви надрокористувача.

За загальним правилом, УРП укладається з переможцем конкурсу, надрокористувачем, не пізніше ніж через 12 місяців з дня опублікування результатів конкурсу, з дня ухвалення рішення КМУ про укладення УРП без проведення конкурсу.

Розроблення проекту УРП здійснюється інвестором, крім окремих випадків розроблення проекту Міжвідомчою комісією за рішенням КМУ. Проект УРП підлягає обов'язковій експертизі з фінансових, правових та інших питань, визначених Міжвідомчою комісією. Крім того, для провадження під час виконання УРП планованої діяльності, яка підлягає відповідно до законодавства оцінці впливу на довкілля, необхідно попередньо провести зазначену оцінку⁷³⁵.

Проект УРП підлягає узгодженню сторонами в частині істотних умов, що не були попередньо враховані учасниками в умовах конкурсу та пропозиціях інвестора. Перелік істотних умов УРП передбачено статтями 8 та 9 Закону про УРП.

Перший та остаточний варіант проекту УРП підлягають реєстрації Міжвідомчою комісією. Після реєстрації остаточного проекту, він надається сторонам УРП на підписання. Рішення про підписання угоди з боку держави приймається КМУ.

Спеціальний дозвіл на користування надрами для виконання УРП надається без проведення аукціону. Держава сприяє видачі інших дозволів інвесторам УРП та їх підрядникам.

Державний контроль за виконанням УРП має здійснювати КМУ або уповноважений КМУ центральний орган виконавчої влади в порядку та на умовах, визначених УРП та Законом про УРП. Не рідше одного разу на п'ять років КМУ за участю уповноваженого центрального органу виконавчої влади повинен організувати та провести комплексну перевірку виконання умов, передбачених УРП.

Держава гарантує, що протягом дії УРП до інвесторів буде застосовуватись законодавство, чинне на момент укладення угоди, крім законодавства, що зменшує чи скасовує податки, спрощує ведення господарської діяльності тощо. Гарантії щодо стабільності норм

⁷³⁴ [Ч. 5 ст. 6](#) Закону про УРП

⁷³⁵ [Ч. 2 ст. 11](#) Закону про УРП

законодавства не поширюються на зміни законодавства, що стосуються питань оборони, національної безпеки, забезпечення громадського порядку та охорони довкілля.

Інформація про укладені УРП та їх оприлюднення

У відкритих джерелах наявна інформація щодо таких УРП, підписаних інвесторами з державою Україна в особі КМУ:

№	Інвестор	Ділянка	Дата підписання	Опубліковані:		
				Істотні умови	Витяг	Текст
1.	Vanco International Limited	Прикерченська ⁷³⁶	19.10.2007р.	-	-	-
2.	Shell Exploration and Production Ukraine Investments IV B.V. (вийшов з проекту в 2015 р. ⁷³⁷)	Юзівська ⁷³⁸	24.01.2013р.	-	-	-
3.	ТОВ «Надра Юзівська» Chevron Ukraine B.V. (У 2014 р. повідомив в односторонньому порядку про вихід з УРП ⁷³⁹)	Одеська ⁷⁴⁰	05.11.2013р.	-	-	-
4.	ТОВ «Надра Одеська» ENI Ukraine Shallow Waters B.V. EDF Shallow Waters SAS ТОВ «Води України» АТ «ДАТ «Чорноморнафтогаз»	Абіха, Кавказька, ділянки Маячна, структури Субботіна ⁷⁴¹	27.11.2013р.	-	-	-
5.	АТ «Укргазвидобування»	Бузівська ⁷⁴²	31.12.2020р.	✓	✓	-
6.	АТ «Укргазвидобування»	Іванівська ⁷⁴³	31.12.2020р.	✓	✓	-
7.	ТОВ «Гео Альянс Партнерство» Geo Alliance Partnership B. V.	Софіївська	31.12.2020р.	✓	✓	-
8.	ТОВ «ВЕЛЛ КО»	Угнівська	31.12.2020р.	✓	-	-
9.	АТ «Укргазвидобування» ⁷⁴⁴	Балаклійська	31.12.2020р.	✓	✓	-
10.	Oil&Gas overseas trading B. V. ТОВ «Нафтогазексплуатація»	Зінківська	31.12.2020р.	✓	✓	-
11.	АТ «Укргазвидобування»	Берестянська	31.12.2020р.	✓	✓	-
12.	Ukrainian Energy L.L.C.	Варвинська ⁷⁴⁵	14.01.2021р.	-	-	-
13.	EP Ukraine B.V.	Грунівська ⁷⁴⁶	08.11.2021р.	✓	✓	-

⁷³⁶ [Веб-сайт](#) Української правди з інформацією щодо підписання УРП

⁶⁷³ [Веб-сайт інформаційного агентства Interfax-Україна](#) з інформацією про вихід Shell з розробки Юзівської площі

⁷³⁸ Розпорядження КМУ «Про визначення уповноваженого органу з питань реалізації Угоди про розподіл вуглеводнів, які видобуватимуться в межах ділянки Юзівська, між Державою Україна та компанією «Шелл Експлорейшн енд Продакшн Юкрейн Інвестментс (ІV) Б. В.» та товариством з обмеженою відповідальністю «Надра Юзівська» і визнання такими, що втратили чинність, деяких розпоряджень Кабінету Міністрів України» №271-р від 02.04.2021 р.»

⁷³⁹ [Веб-сайт](#) Корреспондент.net з інформацією про вихід Chevron з проекту з освоєння Одеської площі

⁷⁴⁰ [Веб-сайт](#) Інформаційного агентства Interfax-Україна щодо підписання УРП.

⁷⁴¹ [Веб-сайт](#) РБК-Україна з інформацією про підписання УРП.

⁷⁴² Інформація на [Урядовому порталі](#) щодо підписання УРП на ділянках Бузівська, Іванівська, Софіївська, Угнівська, Балаклійська, Зінківська, Берестянська

⁷⁴³ Переможцями конкурсу на укладення зазначеної УРП було визнано АТ «Укргазвидобування» та Vermilion Ukraine Exploration B.V., однак у зв'язку з відмовою останньої від укладення УРП КМУ погодився з пропозицією Міжвідомчої комісії з організації укладення та виконання УРП щодо укладення УРП з АТ «Укргазвидобування», що відповідало умовам конкурсу та конкурсній заявці. Детальніше див. [публікацію на Урядовому порталі](#)

⁷⁴⁴ Переможцями конкурсу на укладення зазначеної УРП було визнано АТ «Укргазвидобування» та Vermilion Ukraine Exploration B.V., однак у зв'язку з відмовою останньої від укладення УРП КМУ погодився з пропозицією Міжвідомчої комісії з організації укладення та виконання угод про розподіл продукції щодо укладення УРП з АТ «Укргазвидобування», що відповідало умовам конкурсу та конкурсній заявці. Детальніше див. [публікацію на Урядовому порталі](#)

⁷⁴⁵ [Інформація](#) щодо підписання УРП. У липні 2021 року КМУ схвалив проект договору про внесення змін до цієї УРП (див. розпорядження КМУ «Про схвалення та підписання Договору про внесення змін до Угоди про розподіл вуглеводнів, які видобуватимуться у межах ділянки Варвинська, між Державою Україна та компанією «Юкрейніан Енерджі Л. Л. С.» (Ukrainian Energy L. L. C.)» №757-р від 12.07.2021 р.)

⁷⁴⁶ [Інформація](#) щодо підписання УРП на ділянках Грунівська і Охтирська

№	Інвестор	Ділянка	Дата підписання	Опубліковані:		
				Істотні умови	Витяг	Текст
14.	EP Ukraine B.V.	Охтирська	08.11.2021р.	✓	✓	-
15.	York Energy (UK) Holdings Limited	Ічнянська ⁷⁴⁷	08.11.2021р.	-	-	-

Статус укладених УРП в 2022 році

- ▶ У зв'язку з повномасштабною військовою агресією росії в Україні у 2022 році виконання 11 УРП, підписаних в 2020-2021 роках, було зупинене у зв'язку з форс-мажором⁷⁴⁸.
- ▶ [REDACTED]
- ▶ На ділянці Юзівська, що частково перебуває в зоні бойових дій, здійснювалися підготовчі роботи⁷⁵¹. З 2021 року 100% частки в статутному капіталі ТОВ «Надра Юзівська» належать АТ «НАК «Нафтогаз України».
- ▶ На ділянці Олеська з часу виходу Chevron Ukraine B.V. геологічні роботи не були розпочаті, та станом на 2022 рік НАК «Надра України», що контролює ТОВ «Надра Олеська», знаходилися в пошуку партнерів для реалізації проєкту⁷⁵².
- ▶ Інформація щодо того, чи була чинною в 2022 році угода за ділянкою Прикерченська (2007 р.), відсутня⁷⁵³.
- ▶ Інформація щодо того, чи діяла в 2022 році угода за ділянками Абіха, Кавказька, ділянки Маячна, структури Субботіна (2013 р.), відсутня⁷⁵⁴. Спеціальний дозвіл є чинним, але ділянка знаходиться на шельфі Чорного моря на окупованій території.

Оприлюднення УРП

До 2018 року законодавство не передбачало обов'язку оприлюднення змісту УРП, і на практиці тексти УРП були конфіденційними.

У 2021 році на виконання положень Закону про ІПВГ Міненерго оприлюднило інформацію щодо істотних умов семи УРП, які були підписані 31.12.2020 р.

Станом на дату підготовки цього звіту на офіційному сайті Міненерго розміщувалась інформація щодо істотних умов 9 УРП та витяги з 8 УРП, підписаних наприкінці 2020 - 2021 рр.⁷⁵⁵ (див. Зведену Інформацію про укладені УРП вище). Відповідно до наявних у відкритих джерелах досліджень статусу розкриття інформації про УРП, опублікована інформація була недостатньо повною, щоб відповідати вимогам Закону про ІПВГ⁷⁵⁶.

⁷⁴⁷ Лист Держгеонадра №1287/06-2/2-23 від 14.03.2023 р., наданий у відповідь на запит ТОВ «Інформаційне агентство «Надра.Інфо» доступний за [посиланням](#)

⁷⁴⁸ Заяви Голови Держгеонадр під час ІХ Міжнародної нафтогазової конференції Ньюфолк НКЦ від 26.05.2022, [за посиланням](#)

⁷⁴⁹ Заяви Голови Держгеонадр під час ІХ Міжнародної нафтогазової конференції Ньюфолк НКЦ від 26.05.2022, [за посиланням](#)

⁷⁵⁰ Лист Держгеонадра №6599/06/2-23 від 07.11.2023 р.

⁷⁵¹ Інформація на [веб-сайті](#) ТОВ «Надра Юзівська»

⁷⁵² Повідомлення Держгеонадра у своїх [інформаційних матеріалах](#)

⁷⁵³ Зазначені УРП відсутні в переліку УРП за даними Держгеонадра у своїх [інформаційних матеріалах, де міститься 13 УРП](#). Міненерго також повідомило про відсутність інформації щодо статусу цих УРП.

⁷⁵⁴ Зазначені УРП відсутні в переліку УРП за даними Держгеонадра у своїх [інформаційних матеріалах, де міститься 13 УРП](#). Міненерго також повідомило про відсутність інформації щодо статусу цих УРП.

⁷⁵⁵ [REDACTED]

⁷⁵⁶ [Розкриття інформації про видобувні контракти: кейс угод про розподіл продукції \(УРП\) ГО «Діксі Груп», 2021 р.](#) У дослідженні зазначається, що у жодному з витягів з УРП в повній мірі не розкрито інформацію щодо складу витрат, які

Інформація щодо істотних умов УРП, укладених до 2020 року, відсутня у відкритому доступі через відсутність законодавчої вимоги щодо такого оприлюднення.

Вимога щодо оприлюднення повних текстів УРП набрала чинності в 2022 році та застосовується лише до угод, які були укладені чи змінені після набрання чинності змін до Закону про ІПВГ. Оскільки в 2022 році УРП не уклалися та не змінювалися, повні тексти УРП у відкритому доступі відсутні.

Фіскальний режим за УРП

Податковий облік учасників УРП й самої УРП, а також оподаткування за УРП здійснюється за спеціальними правилами, визначеним Податковим кодексом, підзаконними нормативно-правовими актами і самою УРП. Протягом строку дії УРП стягнення з інвестора більшості податків, крім податку на прибуток, ПДВ та рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин, замінюється розподілом виробленої продукції.

При цьому інвестори зобов'язані утримувати та сплачувати податок на доходи фізичних осіб та ЄСВ із заробітної плати та інших виплат своїм працівникам, а також сплачувати збори та мита за послуги державних органів. Податковий кодекс передбачає низку податкових та регуляторних пільг для інвесторів за УРП. Держава гарантує, що права та обов'язки інвестора при виконанні визначених УРП податкових зобов'язань будуть визначатися законодавством, чинним на момент укладення такої УРП (крім законодавства, що скасовує податки/збори або зменшує їх розмір).

Законодавство також передбачає спеціальні правила податкової звітності УРП (її учасників).

На дату цього Звіту у ВРУ зареєстрована низка законопроектів, які врегульовують особливості правового регулювання та/або обліку операцій в рамках УРП (детальніше див. **Розділ 6.3**).

Бонуси на користь держави

З інформації, що була наявна у відкритому доступі станом на дату підготовки цього звіту, відомо наступне:

- ▶ За 4 з 7 УРП, підписаних в кінці грудня 2020 року, а саме за УРП на ділянках Балаклійській, Іванівській, Бузівській, Берестянській, виплата на користь держави бонусів (премій та/або інших платежів) у зв'язку з підписанням чи виконанням УРП не передбачена.

- ▶ Істотні умови щодо ділянки Угнівська не містять інформації щодо виплати бонусів інвестором.

підлягають відшкодуванню компенсаційною продукцією; умови щодо справляння платежів у більшості УРП розкриті обмежено. У зв'язку з цим тексти угод не надають цілісного уявлення щодо програми робіт, соціальних зобов'язань, порядку справляння платежів (у тому числі визначення частки держави у прибутковій продукції, порядку визначення вартості товарної продукції і, як наслідок, бази оподаткування податком на прибуток та рентною платою)

- ▶ Інформація про УРП щодо Варвинської ділянки, підписаної 14.01.2021 р. (інвестор - Ukrainian Energy L.L.C.), а також про УРП щодо Ічнянської ділянки, підписаної 08.11.2021 р. (інвестор - York Energy (UK) Holdings Limited), не була опублікована.
- ▶ Інформація щодо умов УРП, укладених до 2020 року, відсутня у відкритому доступі.

Ділянки, щодо яких укладені УРП та найменування інвесторів	Бонус на користь держави
[Redacted]	<ul style="list-style-type: none"> ▶ на Інвестора не покладається жодних обов'язків щодо сплати на користь Держави будь-яких бонусів.
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ на користь держави після досягнення певного обсягу видобутку нафти (базового рівня видобутку)⁷⁵⁹;
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ на користь держави після досягнення певного обсягу видобутку газу (базового рівня видобутку).
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ за підписання УРП протягом 90 днів після набрання чинності такою УРП, за умови завершення низки судових проваджень;
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ за перше комерційне відкриття протягом 45 днів після надання оператором повідомлення про таке відкриття державному уповноваженому органу.
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ в сумі 5 млн дол. США або еквіваленту в гривні при досягненні стабільного розміру видобутку; ▶ в сумі 10 млн дол. США або еквіваленту в гривні при досягненні пікового рівня видобутку.
<ul style="list-style-type: none"> ▶ істотні умови не містять інформації щодо обов'язків виплати бонусу Інвестором 	

Інформація щодо виплати бонусів на користь держави в 2022 році

757
758
759
760
761
762

[Redacted]

Для отримання інформації щодо виплати та надходження на користь держави бонусів (премій та/або інших платежів) у зв'язку з УРП було спрямовано запит до Державної казначейської служби України та Державної податкової служби.

Згідно з відповіддю Державної податкової служби України⁷⁶³, класифікацією доходів бюджету⁷⁶⁴ не передбачено окремого коду для обліку надходжень сум премій (бонусів, виплат чи інших платежів), що підлягають сплаті на користь держави у зв'язку з підписанням (укладенням) УРП, що не дає можливість виокремити відповідні платежі в загальних надходженнях в 2022 році.

Відповідно, бонуси за УРП в 2022 на користь держави не сплачувалися.

Обсяги вуглеводневої продукції, видобутої за УРП

Відповідно до Закону про УРП, до моменту розподілу продукції в пункті виміру право власності на всю вироблену за УРП продукцію належить державі. З моменту розподілу продукції в пункті виміру інвестор набуває права власності на компенсаційну продукцію та визначену УРП частину прибуткової продукції, а решта виробленої продукції залишається у власності держави⁷⁶⁵.

[Redacted]

[Redacted]

Обсяги продукції (природний газ)	Обсяг, тис м ³
----------------------------------	---------------------------

[Redacted]	[Redacted]
------------	------------

[Redacted]

⁷⁶³ Лист Державної податкової служби України №12294/5/99-00-19-03-02-05 від 05.10.2023 р.

⁷⁶⁴ Класифікація доходів бюджету затверджена наказом Мінфіну «Про бюджетну класифікацію» №11 від 14.01.2011 р.

⁷⁶⁵ Ст. 20 Закону України «Про угоди про розподіл продукції» №1039-XIV від 14.09.1999 року

[Redacted]

[REDACTED]

[REDACTED]

Обсяги державної частки прибуткової продукції, отриманої державою

Закон про УРП передбачає можливість фізичної передачі державі належної їй частини прибуткової продукції, що залишається у власності держави після розподілу, в натуральній формі. Така продукція є неподатковим платежем на користь держави у натуральній формі.

[REDACTED]

Обсяг частки держави у прибутковій продукції			Вартість частки держави у прибутковій продукції			Причина розбіжності
Дані ТОВ «ВЕЛЛ КО» тис. куб м	Дані Держгеонадра тис. куб м	Розбіжність %	Дані ТОВ «ВЕЛЛ КО» тис. грн	Дані Держгеонадра тис. грн	Розбіжність %	

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Міненерго також звернулося до Державного казначейства, Державної податкової служби для отримання інформації щодо обсягу та вартості продукції, отриманої державою за угодами про розподіл продукції в 2022 році.

Державна податкова служба повідомила, що інформація щодо надходжень за кодом класифікації доходів бюджету 21090000 «Кошти від використання (реалізації) частини виробленої продукції, що залишається у власності держави відповідно до угод про розподіл продукції, та/або кошти у вигляді грошового еквівалента такої державної частини продукції» за 2022 р. **відсутня** в інформаційно-комунікаційній системі ДПС⁷⁷⁰. Окремий код класифікації доходів бюджету для частини виробленої продукції, що залишається у власності держави після розподілу відповідно до угод про розподіл продукції та передається в натуральній формі, відсутній.

Відповідно, станом на дату підготовки цього звіту відсутня інформація щодо того, чи було фактично прийнято державою державну частку прибуткової продукції за УРП за 2022 рік.

В вересні 2023 року Міненерго опублікувало для громадського обговорення проєкт постанови КМУ «Деякі питання використання (реалізації) частини виробленої продукції, що залишається у власності держави відповідно до угоди про розподіл продукції (природного газу)»⁷⁷¹. Проєкт постанови зобов'язує Держгеонадра та ДК «Газ України» здійснити дії з прийняття та реалізації державної частки продукції, яка була вироблена до прийняття постанови, що також може свідчити про те, що в 2022 році державна частка прибуткової продукції, що залишилася у власності держави після розподілу продукції за УРП Угнівська, не була фізично прийнята державою.

Суми, одержані державою від реалізації державної частки прибуткової продукції

Оскільки в 2022 році ДК «Газ України» було визначено уповноваженою особою на здійснення всіх дій з вуглеводнями у разі відбору належної державі частки у прибуткових вуглеводнях в натуральній формі в межах виконання укладених УРП⁷⁷², було надіслано запит щодо обсягів продукції, отриманої за УРП, що була реалізована державою, та розміру виручки, отриманої від реалізації частки продукції, що належить державі, в 2022 році.

ДК «Газ України» повідомило, що станом на 13.11.2023 р. не отримувало від Держгеонадра підтвердження розподілу продукції за угодами про розподіл продукції за 2022 р., у зв'язку з чим інформація щодо продажів державної частки прибуткової продукції в 2022 році відсутня⁷⁷³.

Державна податкова служба також повідомила, що інформація щодо надходжень за кодом класифікації доходів бюджету 21090000 «Кошти від використання (реалізації) частини виробленої продукції, що залишається у власності держави відповідно до угод про розподіл продукції, та/або кошти у вигляді грошового еквівалента такої державної частини продукції» за 2022 р. **відсутня** в інформаційно-комунікаційній системі ДПС⁷⁷⁴.

⁷⁷⁰ Лист Державної податкової служби України №12294/5/99-00-19-03-02-05 від 05.10.2023 р.

⁷⁷¹ <https://www.mev.gov.ua/rehulyatornyy-akt/proyekt-postanovy-kabinetu-ministriv-ukrayiny-deyaki-pytannya-vykorystannya>

⁷⁷² Розпорядження КМУ «Про визначення уповноваженої особи на здійснення всіх дій з вуглеводнями у разі відбору належної державі Україна частки у прибуткових вуглеводнях в натуральній формі в рамках виконання укладених угод про розподіл вуглеводнів» №332-р від 29.04.2022 р.

⁷⁷³ Лист ДК «Газ України» №31/01-632 від 13.11.2023 р.

⁷⁷⁴ Лист Державної податкової служби України №12294/5/99-00-19-03-02-05 від 05.10.2023 р.

Відповідно, станом на дату підготовки цього звіту продаж державної частки прибуткової продукції за УРП державою не здійснювався.

Інфраструктурні та соціальні платежі за УРП

Витяги та істотні умови низки УРП, які розміщені на веб-сайті Мінерега, передбачають можливість здійснення інфраструктурних та соціальних платежів на користь держави чи місцевих громад. В істотних умовах зазначені загальні положення щодо фінансування соціальних інвестицій та модернізації інфраструктури.

У витягах та істотних умовах УРП, розміщених на веб-сайті Мінерега, відсутні переліки отримувачів таких платежів та чіткі умови їхньої сплати. У більшості випадків також відсутня інформація щодо сум, що не дає можливості зробити висновок щодо їхньої матеріальності.

Детальніше див. у таблиці:

Ділянки, щодо яких укладені УРП, та назва інвестора	Інфраструктурні та соціальні платежі
[Redacted]	<ul style="list-style-type: none"> ▶ соціальні інвестиції відповідно до узгоджених програм робіт та бюджету⁷⁷⁶;
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ з дати початку, Інвестор, на власний розсуд та з урахуванням потреб місцевих громад, може витратити кошти на потреби соціального та промислового розвитку громад, у випадку отримання від них запитів та визнання доцільності таких витрат.
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ на користь громад після досягнення певного обсягу видобутку нафти (базового рівня видобутку);
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ на користь громад після досягнення певного обсягу видобутку газу (базового рівня видобутку);
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ фінансування проєктів в сфері соціального розвитку з урахуванням визначених УРП лімітів;
<ul style="list-style-type: none"> ▶ фінансування освітніх проєктів для геологічного персоналу та персоналу бурових тривалістю 2 роки; 	

Ділянки, щодо яких укладені УРП, та назва інвестора	Інфраструктурні та соціальні платежі
[Redacted]	<ul style="list-style-type: none"> ▶ фінансування освітніх проєктів на навчання та університетські дослідження у провідних українських університетах; ▶ фінансування проєктів розвитку інфраструктури подвійного призначення з урахуванням визначених Угодою лімітів щодо суми такого фінансування.
	<p>Інвестиції в соціальні та інфраструктурні проєкти в сумі⁷⁷⁹:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ в сумі 2.5 млн грн кожного календарного року впродовж етапу георозвідувальних робіт; ▶ в сумі 5.5 млн грн кожного календарного року впродовж етапу промислової розробки. ▶ Оператор має готувати програму соціального партнерства з залученням місцевої, регіональної влади, громадськості та представників інвесторів.
	<ol style="list-style-type: none"> 1) 300 тис. дол. США щорічно після дати початку та затвердження програми соціального розвитку, що спрямовуються на соціальні потреби мешканців територій, розташованих у межах договірної ділянки (можуть спрямовуватись на інфраструктуру подвійного призначення); 2) в сумі 200 тис. дол. США щорічно, починаючи з договірного року наступного за договірним роком, на який припадає дата початку, що спрямовуються на розвиток і підтримку освітніх закладів та/або освітніх програм у галузі нафтогазовидобування; 3) створення, будівництво або модернізація інфраструктури, яка необхідна для нафтогазової діяльності та одночасно має значну соціальну цінність (напр., будівництво доріг і мостів, спорудження нових та ремонт існуючих об'єктів поводження з відходами та телекомунікаційної інфраструктури).

[Redacted]

Ділянки, щодо яких укладені УРП, та назва інвестора	Інфраструктурні та соціальні платежі
[Redacted]	<ul style="list-style-type: none"> ▶ фінансування соціальних інвестицій в межах та відповідно до Програми робіт та Бюджету; ▶ будівництво або модернізація інфраструктури, яка необхідна для нафтогазової діяльності та одночасно має більшу соціальну цінність.

6.6.4 Інші договори, пов'язані з видобуванням корисних копалин

Договори про спільну діяльність

- ▶ Загальні положення законодавства про ДСД

Деякі суб'єкти господарювання, що мають спеціальний дозвіл на користування надрами, укладають ДСД з іншими суб'єктами господарювання.

ДСД не є підставою для виникнення права на користування надрами, а лише регулює цивільно-правові відносини між сторонами договору.

За ДСД їхні учасники зобов'язуються спільно діяти без утворення окремої юридичної особи задля досягнення певної мети. Умови ДСД, у тому числі координація спільних дій учасників або ведення їхніх спільних справ, правовий статус виділеного для спільної діяльності майна, покриття витрат та збитків учасників, їх участь у результатах спільних дій та інші умови визначаються за домовленістю сторін⁷⁸².

Українське законодавство не містить спеціальних вимог до ДСД у сфері надрокористування, крім заборони вносити спеціальні дозволи як вклад до спільної діяльності⁷⁸³, що діяла в 2022 році та була скасована в 2023.

- ▶ Укладення ДСД

Укладення ДСД із державними підприємствами і компаніями, частка держави в капіталі яких перевищує 50%, потребує погодження КМУ. Процедура укладення ДСД полягає в такому:

- 1) Підприємство звертається до державного органу, до сфери управління якого воно належить.
- 2) Протягом місяця з дня надходження відповідного звернення орган управління готує за погодженням з Мінекономіки, Мінфіном, Фондом державного майна України, Міністерством юстиції України проект рішення КМУ.

У зазначеному проекті вказуються істотні умови договору, укладення якого пропонується погодити, а саме: щодо забезпечення підвищення ефективності використання державного майна, захисту майнових інтересів держави,

⁷⁸² [Глава 77](#) Цивільного кодексу України №435-IV від 16.01.2003 р.

⁷⁸³ [Ч. 9 ст. 16](#) Кодексу про надра і [ч. 2 ст. 14](#) Закону про нафту і газ

унеможливлення відчуження державного майна тощо⁷⁸⁴.

- 3) Після погодження КМУ проекту рішення, поданого органом управління, сторони можуть укласти ДСД на умовах, встановлених у погодженні.

Державні органи, до сфери управління яких належить підприємство, повинні щоквартально подавати Мінекономіки інформацію щодо виконання цих ДСД. Мінекономіки узагальнює таку інформацію та надає висновки і пропозиції КМУ⁷⁸⁵.

► **Оприлюднення ДСД**

- В разі, якщо ДСД було укладено до прийняття Закону про ІПВГ у листопаді 2018 року, законодавство не передбачає вимоги щодо його оприлюднення, і їхні тексти відсутні у вільному доступі.
- Якщо ДСД було укладено до 15.01.2022 році, Міненерго зобов'язане публікувати інформацію про його істотні умови разом з витягами з таких угод чи змінами на своєму офіційному веб-сайті⁷⁸⁶, якщо відповідна інформація була надана надкористувачем.
- Якщо ДСД було укладено після 15.01.2022 році, Міненерго було зобов'язане публікувати копію ДСД, а також змін до них, в разі, якщо відповідна інформація була надана надкористувачем.

Звітування про платежі на користь держави в частині виконання ДСД здійснюється всіма суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність у видобувній галузі та є учасниками ДСД⁷⁸⁷.

Станом на дату підготовки цього звіту інформація про істотні умови ДСД / копії укладених ДСД / зміни до ДСД не були опубліковані ані на сайті Міненерго, ані на Онлайн платформі ІПВГ, крім одного ДСД з ДП «Мирноградвугілля» №1 від 20.04.2005 року⁷⁸⁸. Оскільки всі чинні ДСД в сфері надкористування уклалися до 2018 року, відсутня законодавча вимога щодо їхнього оприлюднення, та їхні тексти відсутні у відкритому доступі.

Інформація щодо ДСД, які діяли у 2022 р., викладена в **Розділі 7** Звіту.

► **Фіскальний режим**

Для цілей оподаткування ПДВ учасники ДСД вважаються окремим платником податку. Господарські відносини між учасниками спільної діяльності прирівнюються до відносин на основі окремих цивільно-правових договорів.

Облік результатів спільної діяльності ведеться платником податку (резидентом або постійним представництвом нерезидента), уповноваженим на це іншими сторонами згідно з умовами ДСД, окремо від обліку господарських результатів такого платника податку. Уповноважений платник є відповідальним за адміністрування ПДВ та плати за користування

⁷⁸⁴ [П. 3](#) Порядку укладення державними підприємствами, установами, організаціями, а також господарськими товариствами, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, договорів про спільну діяльність, договорів комісії, доручення та управління майном, затверджений Постановою КМУ №296 від 11.04.2012 р.

⁷⁸⁵ [П. 3](#) Постанови КМУ «Про затвердження Порядку укладення державними підприємствами, установами, організаціями, а також господарськими товариствами, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, договорів про спільну діяльність, договорів комісії, доручення та управління майном» №296 від 11.04.2012 р.

⁷⁸⁶ [П.3 ч.1 ст.5, ч.2 ст.11](#) Закону про ІПВГ

⁷⁸⁷ [Ч. 4 ст. 6](#) Закону про ІПВГ

⁷⁸⁸ Режим доступу: <https://mev.gov.ua/storinka/dp-myronohradvuhillya>

надрами за ДСД⁷⁸⁹. Облік і сплата податку на прибуток на рівні ДСД не здійснюється, і кожен з учасників ДСД має вести власний облік і адміністрування цього податку.

Договори концесії державного і комунального майна

Концесія є окремою формою державно-приватного партнерства⁷⁹⁰. До жовтня 2019 року договори концесії могли укладатися щодо проектів, які передбачають пошук, розвідку родовищ та видобування корисних копалин, видобування кам'яного вугілля, лігніту (бурого вугілля), його переробку⁷⁹¹.

Зокрема, за договором концесії органи державної влади або місцевого самоврядування могли передавати окремі видобувні об'єкти (наприклад, гірничозбагачувальні комбінати) в експлуатацію приватним особам. Такі приватні особи (концесіонери) отримували право вести діяльність, передбачену договором (зокрема, видобування), та отримувати прибуток і продукцію в результаті виконання його умов.

Хоча договір концесії і не надавав права на користування надрами, цей вид договорів був прямо пов'язаний з видобуванням корисних копалин. Зокрема, договір концесії передбачав, що концесіонер буде виконувати види діяльності, чітко передбачені договором, та використовуватиме об'єкт концесії за його призначенням (для видобування корисних копалин), а концесіодавець матиме змогу перевіряти дотримання цієї та інших умов договору та розірвати його, якщо концесіонер їх порушує.

З кінця 2019 року набрав чинності новий Закон України «Про концесію»⁷⁹², положення якого не поширюються на проекти з пошуку, розвідки родовищ та видобування корисних копалин⁷⁹³, та яким зі спеціального законодавства вилучені норми щодо особливостей концесії об'єктів паливно-енергетичного комплексу.

Таким чином, протягом 2022 року нові договори концесії у видобувній сфері не уклалися.

► Чинні договори концесії та їх оприлюднення

Як і з ДСД, рівень розкриття інформації щодо цих договорів залежить від періоду їх укладення. Оскільки всі чинні концесійні договори в сфері надрокористування уклалися до 2018 року, відсутня законодавча вимога щодо їхнього оприлюднення, та їхні тексти відсутні у відкритому доступі.

[Реєстр концесійних договорів, що має вестися Мінекономіки, належав до Переліку наборів даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних](#)⁷⁹⁴.

⁷⁸⁹ Розділи II, III, V Податкового кодексу

⁷⁹⁰ Ст. 5 Закону України «Про державно-приватне партнерство» №2404-VI від 01.07.2010 р.

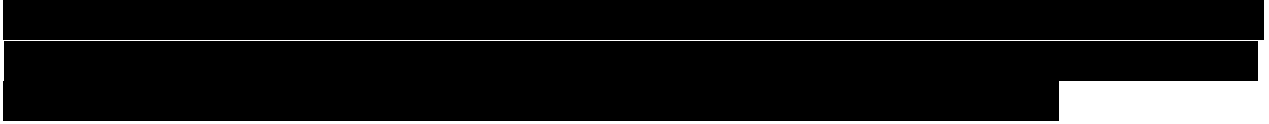
⁷⁹¹ Відповідно до абз. 5 ч. 2 ст. 3 Закону України «Про концесії» №997-XIV від 16.07.1999 р. та Закону України «Про особливості оренди чи концесії об'єктів паливно-енергетичного комплексу, що перебувають у державній власності» №3687-VI від 08.07.2011 р.

⁷⁹² Закон України «Про концесію» №155-IX від 03.10.2019 р.

⁷⁹³ Ч. 6 ст. 2 Закону України «Про концесію» №155-IX від 03.10.2019 р.

⁷⁹⁴ Реєстр концесійних договорів був включений до [Переліку наборів даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних](#) на підставі Постанови КМУ «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. №835 і від 30 листопада 2016 р. №867» №407 від 03.03.2021 р.

[Водночас, у 2022 році у зв'язку з воєнним станом в Україні доступ до відкритих даних обмежено, і станом на дату підготовки цього Звіту інформації із зазначеного Реєстру все ще немає у відкритому доступі.](#)

Таблиця 6.3: Чинні концесійні договори у видобувній сфері
(станом на 11 грудня 2019 р.)

Дата реєстрації	Нереєстрації	Концесіодавець	Концесіонер	Майно, надане в концесію	Розмір концесійного платежу	Строк договору
[Redacted content]						

► Фіскальний режим

Законодавством не передбачені особливості оподаткування діяльності за договорами концесії державного або комунального майна (з окремими винятками). Концесіонер отримує відповідні активи на свій баланс та веде видобувну діяльність від свого імені, сплачуючи усі належні податки і збори відповідно до законодавства.

Платежі за договорами оренди чи концесії цілісного майнового комплексу державного чи комунального підприємства (або їхніх структурних підрозділів), які зараховуються до бюджету, звільняються від ПДВ⁷⁹⁶.

6.6.5 Використання місцевої складової у видобувній галузі

Українське законодавство не містить вимоги щодо використання місцевої складової як обов'язкової умови для отримання спеціального дозволу на користування надрами. При цьому тексти примірних угод про умови користування надрами передбачають обов'язок надрокористувача використовувати переважно українські товари і послуги тією мірою, у якій їх ціни та якість, порівняно зі світовими цінами та якістю, будуть технічно, технологічно й економічно доцільними та не призводитимуть до зниження рівня виробництва та екологічної безпеки.

⁷⁹⁵ Веб-сайт Фонду державного майна України з реєстром концесійних договорів

⁷⁹⁶ Див. пп. 196.1.15 п. 196.1 ст. 196 Податкового кодексу

Закон про УРП також містить положення про те, що УРП повинна передбачати обов'язки інвестора щодо:

- ▶ надання переваг продукції, товарам, роботам, послугам та іншим матеріальним цінностям українського походження за рівних умов стосовно ціни, строку виконання, якості, відповідності міжнародним стандартам;
- ▶ прийняття (наймання) на роботу на території України працівників для зазначених в угоді потреб переважно з громадян України та для організації їх навчання в обсягах, передбачених угодою.

Закон України «Про концесії», який застосовувався під час укладення концесійних договорів, зазначених у **розділі 6.6.4** цього Звіту, передбачав серед істотних умов договору концесії умови використання вітчизняних сировини та матеріалів⁷⁹⁷. Також зазначений закон покладав на концесіонера зобов'язання (i) використовувати на об'єкті концесії технології, матеріали, техніку вітчизняного виробництва, якщо інше не передбачено умовами договору, (ii) укласти відповідно до законодавства трудові договори (контракти), як правило, з працівниками - громадянами України.

Українське законодавство станом на кінець 2022 року не містило вимоги щодо обов'язкового оприлюднення компаніями чи державними органами інформації стосовно місцевої складової як умови відповідних договорів, і така інформація була відсутня в публічному доступі.

Водночас, в силу Закону про ІПВГ у редакції від 15.01.2022 р., Міненерго зобов'язане публікувати (i) інформацію про істотні умови договорів (угод) щодо користування надрами, укладені до 15.01.2022 р., та про зміни до істотних умов договорів (угод) щодо користування надрами разом з витягами з таких угод на своєму офіційному веб-сайті та (ii) копії договорів (угод) щодо користування надрами, укладені з 15.01.2022 та зміни до них. Істотні умови включають інформацію про соціальні зобов'язання, в тому числі положення про:

- ▶ участь у розвитку місцевої інфраструктури;
- ▶ використання робіт, товарів і послуг, які виконуються, постачаються або надаються суб'єктами господарювання, які зареєстровані в межах територіальної громади, на території якої здійснюється діяльність у видобувних галузях.

Істотні умови частини УРП та відповідні витяги з них опубліковані на офіційному веб-сайті Міненерго у 2022 році⁷⁹⁸.

6.6.6 Взаємодія між видобувними компаніями і місцевими громадами

Відповідно до пункту а) Вимоги 6.1 Стандарту ІПВГ, якщо соціальні витрати видобувних компаній є обов'язковими згідно із законодавством або угодами з урядом, такі операції повинні бути розкриті.

⁷⁹⁷ [Абз. 9 ч. 1 ст. 10](#) Закону України «Про концесії» №997-XIV від 16.07.1999 р. Закон втратив чинність 20.10.2019 р., на підставі Закону України «Про концесію» №155-IX від 03.10.2019 р.

⁷⁹⁸ Режим доступу: <https://www.mev.gov.ua/storinka/uhody-pro-rozpodil-produktsiyi>

Українське законодавство не містить поняття «обов'язкових соціальних витрат видобувних компаній» та не надає переліку випадків, коли такі витрати видобувних компаній (інші, ніж сплата ЄСВ) можуть бути обов'язковими.

Законом про ІПВГ передбачений обов'язок суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях, розкривати інформацію про участь у соціальних проектах чи програмах та загальну суму платежів щодо кожного соціального проекту чи програми з окремим визначенням тих, що реалізуються в місцях розміщення виробничих потужностей⁷⁹⁹. Водночас, поняття «соціального проекту чи програми» законом не визначено.

Інформація, розкрита підзвітними компаніями щодо 2022 р., представлена в **Розділі 5.11.3.**

Вимоги щодо участі в соціальних проектах можуть бути передбачені УРП. Істотні умови частини УРП та відповідні витяги з них опубліковані на офіційному веб-сайті Міненерго у 2022 році⁸⁰⁰.

Фінансування соціальних та інфраструктурних потреб видобувними компаніями

Видобувні компанії можуть укладати з органами місцевого самоврядування угоди, за якими зобов'язуються фінансувати соціальні чи інфраструктурні потреби громади регіону, де провадять видобувну діяльність.

Процедура надання дозвільних документів на користування надрами передбачає, що видобувні компанії мають отримати погодження, серед іншого, і органів місцевого самоврядування щодо надання у користування ділянок надр, що містять корисні копалини місцевого значення⁸⁰¹. Таке погодження здійснюється з відповідними районними, міськими, селищними, сільськими радами, радами об'єднаних територіальних громад та обласними державними військово-цивільними адміністраціями.

Законодавство не визначає, в якому саме порядку органи місцевого самоврядування повинні розглядати клопотання про надання таких погоджень. Органи місцевого самоврядування визначають такий порядок самостійно для потреб конкретного регіону.

Зазвичай повідомлення у ЗМІ щодо укладення угод, що передбачають соціальні витрати з боку видобувних компаній, не містять пояснень, чи такі угоди уклалися з метою отримання погоджень органами місцевого самоврядування конкретних дозвільних документів⁸⁰².

У 2022 р. законодавство не зобов'язувало видобувні компанії оприлюднювати свої соціально-економічні угоди, укладені з місцевими громадами, чи зазначати мотивацію укладання таких угод (зокрема, чи було це умовою отримання окремих дозвільних документів).

⁷⁹⁹ [Ч. 1 ст. 6](#) Закону про ІПВГ

⁸⁰⁰ Режим доступу: <https://www.mev.gov.ua/storinka/uhody-pro-rozpodil-produktsiyi>

⁸⁰¹ [Абз. 1-3 п. 9](#) Порядку надання спеціальних дозволів

⁸⁰² Наприклад, див.: <https://poltava.to/project/6824/>, <https://oilandgas.dtek.com/media-center/press>

Обов'язки щодо фінансування соціальних чи інфраструктурних проектів також можуть бути передбачені УРП. Істотні умови частини УРП та відповідні витяги з них опубліковані на офіційному веб-сайті Міненерго у 2022 році⁸⁰³.

Висновки до розділу

Загалом нормативне регулювання видобувної діяльності є складним та характеризувалося недостатнім рівнем прозорості. У 2022 році у законодавство були впроваджені нові зміни та продовжувалась адаптація змін попередніх років, які спрямовані на продовження підвищення прозорості та спрощення процедур у видобувній галузі, а саме:

- ▶ Прийнято Закон про внесення змін щодо ІПВГ (набрав чинності у 2022 році), який впроваджує обов'язок суб'єктів господарювання у видобувній галузі розкривати копії договорів (угод) щодо користування надрами, які укладаються з дня набрання чинності Закону про внесення змін щодо ІПВГ, а також змін до таких договорів.
- ▶ В липні 2022 року було внесено зміни у Методологію визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами, Порядок надання спеціальних дозволів, Порядок проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів.
- ▶ Продовження у 2022 році продажу спеціальних дозволів шляхом проведення електронних торгів у зв'язку з воєнним станом відбувалося в меншому обсязі в порівнянні з 2021 роком.
- ▶ Було затверджено Порядок функціонування електронного кабінету надрокористувача (Е-кабінету), яким було визначені загальні засади функціонування інформаційно-комунікаційної системи та початок її експлуатації. Е-кабінету розпочав роботу 10.11.2022 року.
- ▶ 01.12.2022 року був прийнятий Закон №2805-ІХ для цілей удосконалення системи користування надрами і зменшення надмірного державного впливу на галузь (вступив в силу 28.03.2023 року), який вніс значні зміни в ряд законів та підзаконних актів, які регулюють відносини в сфері надрокористування.

У 2022 році у зв'язку з повномасштабною агресією росії проти України інтенсивність розвитку видобувної галузі знизилась. Також значною мірою знизився рівень прозорості у видобувній галузі у зв'язку з закриттям/обмеженням доступу до реєстрів та відкритих даних.

Станом на дату цього Звіту, регулювання видобувної галузі потребує подальших змін, що мають підвищити рівень прозорості, серед іншого:

- ▶ Відновлення публічного доступу до Реєстру спеціальних дозволів на користування надрами та іншої інформації, що була закрита у зв'язку з запровадженням воєнного стану в 2022 році;
- ▶ Забезпечення публікації усіх особливих умов користування надрами, що зазначаються в спеціальних дозволах (включаючи умови, що містяться в листах державних органів, номери яких зазначаються в реєстрі спеціальних дозволів на користування надрами).
- ▶ Відкритий доступ до повного тексту укладених УРП, концесійних договорів, ДСД та інших угод про користування надрами, що укладені з видобувними підприємствами.
- ▶ Чітке визначення фінансових та технічних критеріїв, які встановлюються для заявників для участі аукціоні на одержання спеціальних дозволів на користування надрами, в

⁸⁰³ Режим доступу: <https://www.mev.gov.ua/storinka/uhody-pro-rozpodil-produktsiyi>

конкурсі на укладення УРП.

- ▶ Посилення ролі громад у відносинах з видобувними компаніями - зокрема, підвищення можливостей контролю за діяльністю компанії з боку громадськості там, де зачіпаються інтереси громади (особливо у світлі скасування деяких погоджень органів місцевого самоврядування щодо надання спеціальних дозволів на користування надрами), розроблення уніфікованих підходів до укладання угод про співробітництво громад і видобувних компаній, розкриття текстів та публічний контроль за виконанням таких угод.

6.7 Бюджетний процес в Україні

Стандартний процес для порядку складання, затвердження, виконання, звітування про виконання Державного та місцевих бюджетів та контролю за дотриманням бюджетного законодавства («Бюджетний процес») детально регламентований Бюджетним кодексом.

У відповідності до Бюджетного кодексу Бюджетний процес мав поділятися на п'ять стадій (див. **Малюнок 6.28** нижче)⁸⁰⁴:

- 1) складання та розгляд Бюджетної декларації (прогнозу місцевого бюджету) і прийняття рішення щодо них⁸⁰⁵;
- 2) складання проектів бюджетів;
- 3) розгляд проекту та прийняття закону про Державний бюджет України (рішення про місцевий бюджет);
- 4) виконання бюджету, включаючи внесення змін до закону про Державний бюджет України (рішення про місцевий бюджет);
- 5) підготовка та розгляд звіту про виконання бюджету і прийняття рішення щодо нього.

Внаслідок початку повномасштабного вторгнення росії на територію України 24.02.2022 року та введення Указом Президента України воєнного стану 24.02.2022 року⁸⁰⁶ було прийнято низку законів, які , змінили частину стадій бюджетного процесу⁸⁰⁷.

Особливості складання, розгляду та затвердження проекту державного бюджету за 2022 рік:

- ▶ У 2021 р. Проект Бюджетної декларації на 2022-2024 роки був вчасно поданий Мінфіном та був схвалений КМУ у законодавчо передбачений строк⁸⁰⁸. ВРУ взяла до відома Бюджетну декларацію на 2022-2024 роки та схвалила рекомендації ВРУ щодо бюджетної політики 15 липня 2021 року⁸⁰⁹.

⁸⁰⁴ Ст. 19 Бюджетного кодексу

⁸⁰⁵ Тимчасово, з дня набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік»» №553-IX від 13.04.2020 року, з 18.04.2020 року до 1.01.2021 року, ця стадія не виконувалась

⁸⁰⁶ Указ Президента України «Про введення воєнного стану» №№64/2022 від 24.02.2022 року

⁸⁰⁷ А саме, стадії виконання бюджету та підготовки та розгляду звіту про виконання бюджету. Перші три стадії були виконані у 2021 році у відповідності до законодавства

⁸⁰⁸ Повідомлення від 01.06.2021 року на офіційному сайті Мінфіну. Бюджетну декларацію було схвалено 31.05.2021 року. Згідно ч. 7 ст. 33 Бюджетного Кодексу КМУ має схвалити Бюджетну декларацію не пізніше 01.06 року, що передуює плановому.

⁸⁰⁹ Постанова Верховної Ради України «Про Бюджетну декларацію на 2022-2024 роки» №. 1652-IX від 15.07.2021 року

Таким чином, цей етап Бюджетного процесу був виконаний для 2022 року вперше з дати прийняття відповідного закону про введення середньострокового планування, який передбачав підготовку Бюджетної декларації⁸¹⁰.

- ▶ Розпорядники бюджетних коштів склали та надіслали Мінфіну бюджетні запити, що містили пропозиції з обґрунтуванням обсягу бюджетних коштів, необхідних для їх діяльності.
- ▶ На основі аналізу бюджетних запитів Мінфін розробляв проєкт Державного бюджету.
- ▶ КМУ схвалив проєкт Державного бюджету⁸¹¹ та подав із відповідними супровідними документами ВРУ та Президенту України 15.09.2021 року у відповідності із положеннями Бюджетного кодексу⁸¹².
- ▶ ВРУ розглянула та затвердила Закон про Державний бюджет України за спеціальною процедурою⁸¹³ 02.12.2021 року, після граничного законодавчо встановленого строку (до 1.12 року, що передує плановому⁸¹⁴). Закон про Державний бюджет був підписаний Президентом України 10.12.2021 року.

Процедура складання, розгляду та затвердження проєктів місцевих бюджетів за 2022 рік:

- ▶ У тижневий строк з дня схвалення КМУ проєкту Державного бюджету, Мінфін забезпечував доведення місцевим державним адміністраціям та виконавчим органам відповідних місцевих рад розрахунків прогностичних обсягів міжбюджетних трансфертів, методики їх визначення, організаційно-методологічних вимог та інших показників щодо складання проєктів місцевих бюджетів.
- ▶ Місцеві державні адміністрації, виконавчі органи відповідних місцевих рад склали проєкти місцевих бюджетів і готували проєкти рішень про відповідні місцеві бюджети.
- ▶ Проєкт рішення про місцевий бюджет перед його розглядом на сесії відповідної місцевої ради схвалювався місцевою державною адміністрацією чи виконавчим органом відповідної місцевої ради.
- ▶ Станом на 22 лютого 2021 року 1 % від загальної кількості місцевих бюджетів не було затверджено, переважна більшість була затверджена без порушення вимог бюджетного законодавства рішенням відповідної місцевої ради до 25.12 року, що передує плановому⁸¹⁵.
- ▶ Протягом двох тижнів після офіційного опублікування закону про Державний бюджет, здійснювалося коригування обсягів міжбюджетних трансфертів відповідно до затвердженого державного бюджету.

Внаслідок повномасштабного вторгнення росії на територію України та введення воєнного стану з 24.02.2022 р. в Бюджетному процесі було затверджено низку змін, які вплинули на

⁸¹⁰ [Ст. 23](#) Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо запровадження середньострокового бюджетного планування» №2646-VIII від 06.12.2018 року (цей закон вступив в силу 01.01.2019 року)

⁸¹¹ [Повідомлення Міністерства Фінансів України](#) від 15.09.2021 року.

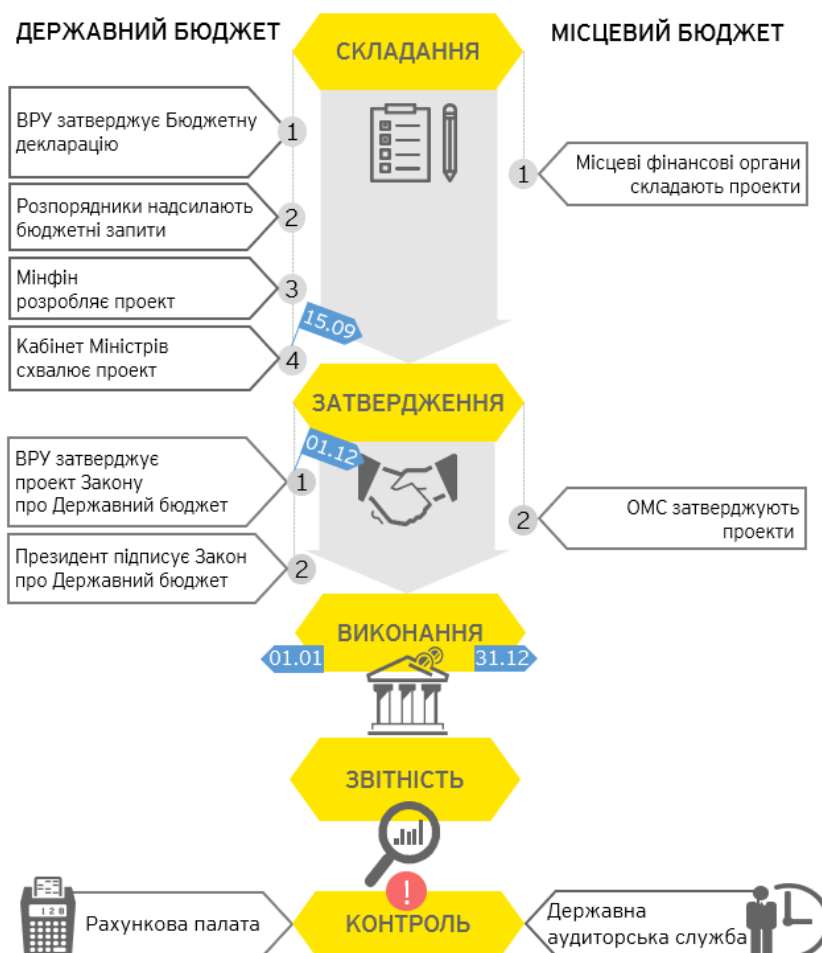
⁸¹² [Ст. 37](#) Бюджетного кодексу

⁸¹³ [Гл. 27](#) Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» №1861-VI від 10.02.2010 року

⁸¹⁴ [Ч. 6 Ст. 159](#) Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» №1861-VI від 10.02.2010 року

⁸¹⁵ [Інформація про стан затвердження місцевих бюджетів на 2022 рік](#) від 22 лютого 2021 року

виконання бюджетів та підготовку та затвердження відповідної звітності про виконання бюджетів, про які буде зазначено нижче.

Малюнок 6.28: Бюджетний процес в Україні

Виконання бюджетів за 2022 рік та внесення змін до них

Стандартною процедурою щодо виконання бюджетів є наступне (під час воєнного стану в 2022 році діяли інші правила):

- ▶ Виконання бюджету здійснюється з 01.01 по 31.12 календарного року відповідно до розпису (річного, квартального, місячного).
- ▶ Зміни до Державного бюджету можуть бути внесені ВРУ з ініціативи Президента України, народних депутатів та КМУ у випадках, встановлених бюджетним законодавством, зокрема у разі підтвердженого відхилення від прогнозних показників, врахованих за його затвердження⁸¹⁶. Проект закону про внесення змін до Закону про Державний бюджет розглядається ВРУ виключно за наявності експертного висновку Мінфіну.

⁸¹⁶ Ст. 160 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» №1861-VI від 10.02.2010 р., ст. 52 Бюджетного кодексу

- ▶ Зміни до закону про Державний бюджет України має вноситися виключно законами про внесення змін до закону про Державний бюджет України⁸¹⁷. Протягом 2022 року зміни до Державного бюджету приймалися п'ятнадцять разів⁸¹⁸.
- ▶ Рішення про внесення змін до місцевих бюджетів має ухвалюватися відповідними місцевими радами на підставі офіційного висновку місцевого фінансового органу.

Підготовка та розгляд звіту про виконання бюджету за 2022 рік

Стандартною процедурою щодо підготовки та розгляду звіту про виконання бюджету є наступне (під час воєнного стану в 2022 році не всі етапи звітності виконувалися):

- ▶ Звітність про виконання державного та місцевого бюджетів поділяється, зокрема, на оперативну, місячну, квартальну та річну⁸¹⁹. Особливості подання кожного виду звітності встановлювались бюджетним законодавством.
- ▶ Мінфін публікує звітність про виконання Державного бюджету за 2022 рік на щомісячній основі на своєму сайті⁸²⁰.

За загальною процедурою, річний звіт про виконання закону про Державний бюджет має подаватися КМУ Президенту України, ВРУ та Рахунковій палаті не пізніше 1 квітня року, наступного за звітним. За узгодженою процедурою, Рахункова палата протягом двох тижнів готує та подає ВРУ висновки про використання коштів Державного бюджету України з оцінкою ефективності такого використання, а також пропозиції щодо усунення виявлених порушень. Такий річний звіт про виконання Державного бюджету має розглядатися ВРУ за спеціальною процедурою⁸²¹.

КМУ затвердило Постанову «Про схвалення звіту про виконання Закону України "Про Державний бюджет України на 2022 рік"» №366-р від 25.04.2023 року⁸²². Проект Постанови «Про звіт про виконання Закону України "Про Державний бюджет України на 2022 рік"» був одержаний ВРУ 08.06.2023 року, але не був затверджений⁸²³. Таким чином, для 2022 року цей етап не був виконаний повністю⁸²⁴.

На всіх стадіях бюджетного процесу (які були виконані) мав би здійснюватися аудит та оцінка ефективності управління бюджетними коштами, а також контроль за дотриманням бюджетного законодавства. Функцію контролю за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використання здійснює Рахункова палата⁸²⁵, що публікує відповідні звіти на своєму веб-сайті⁸²⁶. Висновки про результати аналізу річного звіту про виконання

⁸¹⁷ Ст. 52 Бюджетного кодексу.

⁸¹⁸ Визначальним фактором кількості внесених змін було виконання Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» №1928-IX від 02.12.2021 року в умовах повномасштабного вторгнення і відповідної значної нестабільності економічних показників у порівнянні з прогнозними, які закладалися при затвердженні Державного бюджету.

⁸¹⁹ Ст. 58 Бюджетного кодексу

⁸²⁰ https://mof.gov.ua/uk/budget_2022-538

⁸²¹ Ст. 161-162 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» №1861-VI від 10.02.2010 р.

⁸²² Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2023-%D1%80#Text>

⁸²³ Режим доступу: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?id=&pf3511=76219

⁸²⁴ П.1 Закону України «Про внесення змін до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України та інших законодавчих актів України» №2134-IX від 15.03.2022 р.

⁸²⁵ Закон України «Про Рахункову палату» №576-VIII від 02.07.2015 р.

⁸²⁶ Звіт Рахункової Палати за 2022 рік містить інформацію щодо виконання Державного бюджету. Режим доступу: <https://rp.gov.ua/Activity/Reports/?id=1530>

Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» були опубліковані Рахунковою палатою на сайті 27.04.2023 року⁸²⁷.

У межах інтегрованої інформаційно-аналітичної системи «Прозорий бюджет» надавався доступ до інформації про публічні кошти на всіх стадіях планування та використання, зокрема, про основні бюджетні показники, для інформування широкого кола громадськості в доступній формі про основні цілі, завдання та пріоритети бюджетної політики, джерела наповнення бюджету, обґрунтування бюджетних витрат, планові і досягнуті результати використання бюджетних коштів⁸²⁸. За допомогою Єдиного веб-порталу використання публічних коштів також можливо було відстежувати витрати державного бюджету в режимі реального часу (можливий пошук за розпорядниками бюджетних коштів, за конкретними транзакціями, регіонами тощо)⁸²⁹. Станом на дату підготовку Звіту доступ до ресурсу тимчасово недоступний через військову агресію росії на території України.

З 2021 року в тестовому режимі працювала інтерактивна податкова карта України на сайті Державної податкової служби України⁸³⁰, на якій можна бачити податкові надходження до державного та місцевих бюджетів за різними податками та видами діяльності (КВЕД-ами платників податків). Потенційно, розвиток цього ресурсу може дозволити різним зацікавленим сторонам у зручній формі відстежувати обсяги податкових надходжень від компаній видобувних галузей до бюджетів. Водночас, станом на дату підготовки Звіту ресурс містив інформацію лише за 2023 рік, інформація за 2022 рік недоступна.

Державний фінансовий контроль, спрямований на перевірку дотримання бюджетного законодавства, зокрема аудит щодо законного та ефективного використання державних чи комунальних коштів і майна та виконання бюджетних програм, здійснює Державна аудиторська служба України⁸³¹.

Для цілей визначення рівня забезпечення потреб та задоволення інтересів жінок і чоловіків та/або їх груп у процесі реалізації бюджетних програм, а також виявлення у відповідній сфері/галузі гендерних розривів, гендерної дискримінації та причин їх виникнення 2.01.2019 р. Мінфін затвердив Методичні рекомендації щодо впровадження та застосування гендерно-орієнтованого підходу в бюджетному процесі⁸³². Водночас, за результатами 2022 року звіт щодо впровадження гендерного підходу у бюджетному процесі на місцевому рівні не був оприлюднений Мінфіном, що не дає змогу оцінити подальший розвиток ініціативи.

Під час воєнного стану діяла низка нормативно-правових актів, за якими виконання бюджетів відбувалося зі змінами.

- ▶ Закон України «Про внесення змін до розділу VI "Прикінцеві та перехідні положення" Бюджетного кодексу України та інших законодавчих актів України» №2134-IX від

⁸²⁷ Режим доступу: http://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2023/9-2_2023/Vysnov_9-2_2023.pdf

⁸²⁸ Концепція була ухвалена Розпорядженням КМУ №92-р від 11.02.2016 р., режим доступу до ресурсу: edata.gov.ua

⁸²⁹ Режим доступу: <https://spending.gov.ua/new>

⁸³⁰ Режим доступу: <https://map.tax.gov.ua/main>

⁸³¹ [Положення про Державну аудиторську службу України](#), затверджене Постановою КМУ №43 від 03.02.2016 р.

⁸³² Наказ Мінфіну [«Про затвердження Методичних рекомендацій щодо впровадження та застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі»](#) №1 від 02.01.2019 р.

15.03.2022 року⁸³³ закріпив наступні зміни до бюджетного процесу, які діють в умовах воєнного стану:

- Не діють вимоги щодо:
 - визначення надходжень та витрат Державного бюджету України виключно законом про Державний бюджет України
 - передачі коштів між загальним та спеціальним фондами бюджету виключно в межах бюджетних призначень шляхом прийняття рішення про бюджет або про внесення змін до нього
 - обов'язкової публікації звітів місцевих бюджетів не пізніше 01.03 року, що настає за звітним роком
 - подання річного звіту про виконання закону про Державний бюджет КМУ до ВРУ, Президента України та Рахункової палати не пізніше 01.04 року, наступного за звітним
 - публічного представлення до 15.03 року, що настає за звітним, інформації про виконання бюджетних програм головними розпорядниками бюджетних коштів
- Не діють норми щодо обов'язкового складання та затвердження Бюджетної декларації, щодо складання та схвалення прогнозів місцевих бюджетів.
- КМУ надано повноваження приймати рішення щодо додаткових положень, що регламентують процес виконання державного бюджету.
- ▶ Указом Президента України «Про утворення військових адміністрацій» №68/2022 від 24.02.2022⁸³⁴ року було утворено обласні і районні військові адміністрації на базі державних адміністрацій, які, зокрема, мали права здійснення повноважень зі складання та затвердження місцевого бюджету, внесення змін до нього, забезпечення виконання відповідного бюджету⁸³⁵.
- ▶ Постанова КМУ «Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану» №252 від 11 березня 2022 р.⁸³⁶ передбачала виконання та формування місцевих бюджетів відповідно до бюджетного законодавства з урахуванням наступних особливостей:
 - Внесення змін до місцевого бюджету приймається без ухвалення відповідного рішення місцевою радою.
 - Перерозподіл видатків бюджету та надання кредитів з бюджету за бюджетними програмами, включаючи резервний фонд бюджету, додаткові дотації та субвенції, у межах загального обсягу бюджетних призначень головного розпорядника бюджетних коштів, а також збільшення видатків розвитку за рахунок зменшення інших видатків здійснюється без погодження відповідною комісією місцевої ради.

⁸³³ Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2134-%D0%86%D0%A5>

⁸³⁴ Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/68/2022>

⁸³⁵ Повноваження військових адміністрацій визначені [ст. 15](#) Закону України «Про правовий режим воєнного стану» №389-VIII від 12.05.2015 року

⁸³⁶ Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/252-2022-%D0%BF/ed20221108>

- Виконавчі комітети відповідних місцевих рад, місцеві державні адміністрації, військово-цивільні адміністрації або військові адміністрації можуть приймати рішення про перерахування коштів з місцевого бюджету державному бюджету з метою відсічі збройної агресії росії проти України.

Висновки до розділу

Порядок складання, затвердження, виконання, звітування про виконання державного та місцевих бюджетів, а також контролю за дотриманням бюджетного законодавства регламентовано Бюджетним кодексом України.

Для складання проекту Державного бюджету для 2022 року вперше використовувалося середньострокове бюджетне планування, яке передбачало вдосконалення регулювання відносин, які виникають у процесі виконання бюджетів, звітування про їх виконання та контролю за дотриманням бюджетного законодавства.

В той же час, з початком повномасштабного вторгнення росії на територію України, введення воєнного стану з 24.02.2022 р. виконання бюджетів та відповідна звітність про виконання відбувалося за нормами воєнного часу. Нестабільність макроекономічної ситуації також значно зменшила можливість для довгострокового планування.

Протягом 2022 року були внесені зміни у Бюджетний кодекс з метою посилення гнучкості та підвищення оперативності прийняття рішень на рівні місцевих бюджетів на час воєнного стану в Україні, визначено спрощені умови виконання бюджетних повноважень військовими адміністраціями та низку норм Бюджетного кодексу, які не застосовуються в умовах воєнного стану (зокрема, складання Бюджетної декларації, прогнозів місцевих бюджетів, дотримання терміну подання річного звіту про виконання закону про Державний бюджет, дотримання термінів подання місячної і квартальної звітності про виконання Державного бюджету та звітності про виконання місцевих бюджетів тощо).

Подальший розвиток ініціатив з забезпечення прозорості використання бюджетних коштів, поширення застосування гендерно-орієнтованого підходу в бюджетному процесі призупинилися.

Для бюджетного процесу в 2022 р. були характерні централізація ухвалення рішень в ході бюджетного процесу (крім особливих норм, введених на час дії воєнного стану), незлагодженість щодо здійснення середньострокового планування та неможливість відстеження спрямування конкретних платежів від видобувних компаній після їх зарахування до бюджетів. Це звужує можливості місцевих громад у забезпеченні своїх потреб та може призводити до зниження стимулу громад у співпраці з видобувними компаніями. Водночас, незважаючи на воєнний стан, в 2022 році не були скасовані раніше запроваджені позитивні зрушення щодо децентралізації бюджетних надходжень (зокрема, спрямування 5% рентної плати за видобування вуглеводнів до місцевих бюджетів, спрямування 30% частки рентної плати за користування надрами для видобування інших корисних копалин загальнодержавного значення, яка спрямовується до місцевих бюджетів).

7. Регулювання державної участі у видобувних галузях

7.1 Визначення «підприємств з державною участю»

Відповідно до п. 2.6 Стандарту ІПВГ, у тих випадках, де участь держави у видобувних галузях є джерелом істотних платежів, країни, що впроваджують ІПВГ, повинні розкривати інформацію щодо пояснення чинних правил та процедур стосовно фінансових взаємовідносин між урядом та підприємствами з державною участю, наприклад, правила та процедури, що регулюють перекази коштів між ними та державою, утримані прибутки, повторне інвестування та фінансування з боку третіх осіб.

Відповідно до Вимоги 2.6 Стандарту ІПВГ, підприємство з державною участю (state-owned entity, SOE)⁸³⁷ - це підприємство, що займається видобувною діяльністю від імені уряду і знаходиться в повній власності або у власності з контролюючою участю держави.

Українське законодавство містить низку понять, що пов'язані з визначенням, наведеним у Стандарті ІПВГ, у тому числі термін «суб'єкти господарювання державного сектора економіки». До цих суб'єктів належать особи, зображені на малюнку нижче⁸³⁸:

Малюнок 7.1: Суб'єкти господарювання державного сектора економіки за Господарським кодексом

- Державні унітарні підприємства

Державне унітарне підприємство (тобто державне підприємство, створене одним засновником) - це підприємство, яке утворене компетентним органом державної влади і входить до сфери його управління. Ключовими особливостями державного унітарного підприємства як окремої організаційно-правової форми є:

⁸³⁷ В Українському перекладі Стандарту ІПВГ для позначення терміну «state-owned entity (SOE)» використовується термін «державне підприємство (ДП)». Оскільки термін Стандарту є ширшим, ніж визначення «державного підприємства» в українському законодавстві, для цілей цього звіту поняття «state-owned entity» (в Стандарті ІПВГ) і «державне підприємство» (в українському законодавстві) слід розрізняти

⁸³⁸ [Ч. 2 ст. 22](#) Господарського кодексу України №436-IV від 16.01.2003 р. (далі - «Господарський кодекс»)

- ▶ підприємство утворюється у розпорядчому порядку (на підставі рішення компетентного органу державної влади);
- ▶ функції власника виконує орган державної влади, до сфери управління якого належить таке підприємство (зокрема, якщо відсутня наглядова рада, то керівник підприємства призначається таким органом);
- ▶ підприємство здійснює діяльність на базі державної власності.

До державних унітарних підприємств відносяться комерційні і казенні підприємства.

Державне комерційне підприємство є суб'єктом підприємницької діяльності, який несе відповідальність за наслідки своєї діяльності усім належним йому на праві господарського відання майном (тобто з можливістю володіння, користування та обмеженого розпорядження таким майном⁸³⁹).

Казенне підприємство створюється за рішенням КМУ, у якому визначається характер діяльності підприємства та орган, до сфери управління якого воно належить. Майно казенного підприємства закріплюється за ним на праві оперативного управління (тобто для здійснення некомерційної діяльності з можливістю вилучення⁸⁴⁰).

Казенні підприємства створюються в окремих галузях економіки, визначених Господарським кодексом, зокрема, у яких (i) законом дозволено здійснення господарської діяльності лише державним підприємствам, (ii) основним (понад 50%) споживачем продукції (робіт, послуг) виступає держава, (iii) за умовами господарювання неможлива вільна конкуренція товаровиробників чи споживачів, (iv) переважаючим (понад 50%) є виробництво суспільно необхідної продукції (робіт, послуг), яке за своїми умовами не може бути рентабельним⁸⁴¹.

- Суб'єкти, державна частка в яких перевищує 50%: пряме володіння

Також до суб'єктів господарювання державного сектора економіки належать:

- ▶ господарські товариства, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, та
- ▶ господарські товариства, частка держави в яких становить 100 відсотків⁸⁴².

Як правило, такі господарські товариства створюються шляхом:

- ▶ Корпоратизації існуючих державних підприємств. Рішення про перетворення державних підприємств в акціонерні товариства приймають державні органи приватизації за поданням уповноважених органів управління⁸⁴³.
- ▶ Створення нового товариства у формі акціонерного товариства, засновником якого виступає орган, уповноважений управляти державним майном⁸⁴⁴. У цьому випадку відповідний орган приймає рішення про створення товариства та цим же рішенням може затвердити його статут.

⁸³⁹ Господарське відання означає речове право, при якому підприємство володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленим за ним власником, проте може розпоряджатись окремими видами майна лише за згодою власника у випадках, передбачених законом (ст. 136 Господарського кодексу)

⁸⁴⁰ Оперативне управління означає речове право, при якому підприємство володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленим за ним власником, для здійснення некомерційної господарської діяльності. При цьому, власник майна має право вилучати у суб'єкта господарювання майно, що використовується не за призначенням (ст. 137 Господарського кодексу)

⁸⁴¹ Ст. 76 Господарського кодексу

⁸⁴² Ст. 11 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» №185-V від 21.09.2006 р. (далі - «Закон України «Про управління об'єктами державної власності»)

⁸⁴³ Ч. 1 ст. 17 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» №2269-VIII від 18.01.2018 р.

⁸⁴⁴ Ч. 1 ст. 9 Закону України «Про акціонерні товариства» №514-VI від 17.09.2008 р. У 2023 році відповідний закон втратив чинність на підставі нового Закону України «Про акціонерні товариства» №2465-IX від 01.01.2023, який містить аналогічну норму в ч. 1 ст. 5

Наприклад, АТ «НАК «Нафтогаз України» і НАК «Надра України» є акціонерними товариствами, які були створені на підставі розпорядчих актів⁸⁴⁵.

Для таких товариств законодавство встановлює особливі вимоги щодо здійснення корпоративного управління (див. **Розділ 7.7** нижче).

У разі передачі таким господарським товариствам майна, що належить до державної власності, закріплення за ними такого майна може здійснюватися на спеціальному титулі, відмінному від права власності. Так, об'єкти, що не підлягають приватизації, можуть передаватися на праві господарського відання чи оперативного управління, з включенням або без включення його до балансу товариства.

Деякі господарські товариства містять у назві посилання на «національний» статус, але це не впливає на їх правовий статус. Особливості правового статусу господарських товариств, що відносяться до суб'єктів державного сектора економіки, визначаються наявністю участі держави в їх статутному капіталі.

- Суб'єкти, державна частка в яких перевищує 50%: опосередковане володіння

У підприємств, що знаходяться під опосередкованим контролем держави (зокрема, дочірніх підприємств державних підприємств, а також підприємств, більше 50% акцій яких належить суб'єктам господарювання державного сектора економіки) недостатньо визначений статус.

Підзвітні компанії, що знаходяться в опосередкованій державній власності, визначені в **Додатку 2**. Серед них, наприклад, АТ «Укргазвидобування», АТ «Укртрансгаз» та АТ «Укртранснафта» (100% акцій яких володіє АТ «НАК «Нафтогаз України») та ПАТ «Укрнафта» (50% +1 акцією якого володіє АТ «НАК «Нафтогаз України»)⁸⁴⁶.

Зазначені підприємства формально не відповідають визначенню «суб'єктів господарювання державного сектора економіки», яке не містить критерію опосередкованого володіння. Водночас, в окремих випадках органи державної влади здійснюють деякі функції власника таких підприємств на підставі законів чи підзаконних актів. Зокрема:

- ▶ Реорганізація дочірніх підприємств АТ «НАК «Нафтогаз України», що провадять діяльність з транспортування магістральними трубопроводами і зберігання у підземних газосховищах, здійснюється за рішенням КМУ⁸⁴⁷.

Відчуження основних фондів, акцій та часток у статутному капіталі таких підприємств забороняється, за винятком передачі майна для здійснення функцій оператора Єдиної газотранспортної системи України⁸⁴⁸.

- ▶ Господарські товариства, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких знаходяться у статутних капіталах господарських товариств, частка держави в яких становить 100%, серед іншого, зобов'язані:

- сплачувати дивіденди безпосередньо до Державного бюджету⁸⁴⁹;

⁸⁴⁵ Постанова КМУ [«Про утворення Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України»](#) №747 від 25.05.1998 р., постанова КМУ [«Про утворення Національної акціонерної компанії «Надра України»](#) №1128 від 14.07.2000 р.

⁸⁴⁶ У листопаді 2022 року НКЦПФР ухвалила рішення про відчуження у власність держави акцій, емітентом яких є ПАТ «Укрнафта». Також було передано у власність держави акції ПАТ «Укртатнафта», (Рішення НКЦПФР [«Про забезпечення проведення в системі депозитарного обліку депозитарних операцій щодо примусового відчуження у власність держави акцій, емітентами яких є ПАТ «Укрнафта», ПАТ «Укртатнафта», АТ «Мотор Січ», ПрАТ «АвтоКрАЗ», ПрАТ «Запоріжтрансформатор»](#) №1320 від 06.11.2022 р.)

⁸⁴⁷ [Ч. 3 ст. 7](#) Закону України «Про трубопровідний транспорт» №192/96-ВР від 15.05.1996 р.

⁸⁴⁸ [Ч. 5 ст. 7](#) Закону України «Про трубопровідний транспорт» №192/96-ВР від 15.05.1996 р.

⁸⁴⁹ [Ч. 5 ст. 11](#) Закону України «Про управління об'єктами державної власності»

- оприлюднювати інформацію про свою діяльність у тому ж порядку, що і суб'єкти господарювання державного сектора економіки⁸⁵⁰;
 - оприлюднювати інформацію про використання ними публічних коштів на єдиному веб-порталі використання публічних коштів⁸⁵¹.
- Окремі акти КМУ містять положення, які передбачають залишення 100% корпоративних прав (акцій, часток) деяких підприємств, акції яких належать АТ «НАК «Нафтогаз України», в державній власності, попри те, що ці корпоративні права (акції, частки) були передані до статутного капіталу АТ «НАК «Нафтогаз України» або набуті в інший спосіб. Зокрема, АТ «Укртрансгаз», АТ «Укргазвидобування», АТ «Укртранснафта», ПАТ «Укрнафта», а також Дочірня компанія АТ «НАК «Нафтогаз України» «Газ України» та ТОВ «Оператор ГТС України» внесені до переліку об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави⁸⁵².
- Державне майно, передане таким господарським товариствам, може закріплюватися за ними на праві, відмінному від права власності (зокрема, на праві господарського відання чи оперативного управління, з включенням або без включення його до балансу товариства⁸⁵³).

Питання про те, чи можна відносити видобувні компанії, що перебувають в опосередкованому державному володінні, до «суб'єктів господарювання державного сектора економіки», вже кілька разів розглядалося судами, і висновки різних судів залишаються непослідовними:

Видобувна компанія	Інша сторона спору	Висновок суду	Дата останнього судового рішення
АТ «Укрнафта»	Аудиторська служба України	АТ «Укрнафта» є суб'єктом державного сектора економіки ⁸⁵⁴	Верховний суд, 02.10.2018 р.
АТ «Укргазвидобування»	Аудиторська служба України	АТ «Укргазвидобування» <u>не</u> є суб'єктом державного сектора економіки ⁸⁵⁵	Апеляційний суд, 29.05.2017 р.
АТ «Укртрансгаз»	ТОВ «СП «Укркарпатойл ЛТД»	АТ «Укртрансгаз» є суб'єктом державного сектора економіки ⁸⁵⁶	Апеляційний суд, 12.02.2020 р.
ПАТ «Укртранснафта»	ТОВ «Благо-буд»	ПАТ «Укртранснафта» <u>не</u> є суб'єктом державного сектора економіки ⁸⁵⁷	Суд 1 інстанції, 04.02.2019 р.

⁸⁵⁰ Постанова КМУ [«Про затвердження Порядку оприлюднення інформації про діяльність державних унітарних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій \(часток\) належать державі, а також господарських товариств, 50 і більше відсотків акцій \(часток\) яких належать господарським товариствам, частка держави в яких становить 100 відсотків»](#) №1067 від 09.11.2016 р.

⁸⁵¹ Цей обов'язок визначений вищезазначеною постановою КМУ; Законом України [«Про відкритість використання публічних коштів»](#) №183-VIII від 11.02.2015 р.

⁸⁵² Постанова КМУ [«Про затвердження переліку об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави»](#) №83 від 04.03.2015 р.

⁸⁵³ Наприклад, відповідно до п. 4.3 статуту АТ «Укртрансгаз», ПАТ «Укрнафта», АТ «Укргазвидобування» товариство має використовувати державне майно відповідно до законодавства. Майно, що є державною власністю і надане Товариству у користування, господарське відання чи управління, включається до його активів. У межах процедури анбандлінгу ТОВ «Оператор ГТС України» отримало активи ГТС на праві господарського відання без права відчуження.

⁸⁵⁴ [Постанова Верховного суду у справі №2а-18853/10/2670 від 02.10.2018 р.](#)

⁸⁵⁵ [Постанова Київського апеляційного адміністративного суду у справі №826/19356/14 від 29.05.2017 р.](#)

⁸⁵⁶ [Постанова Північного апеляційного господарського суду у справі №910/5710/17 від 12.02.2020 р.](#)

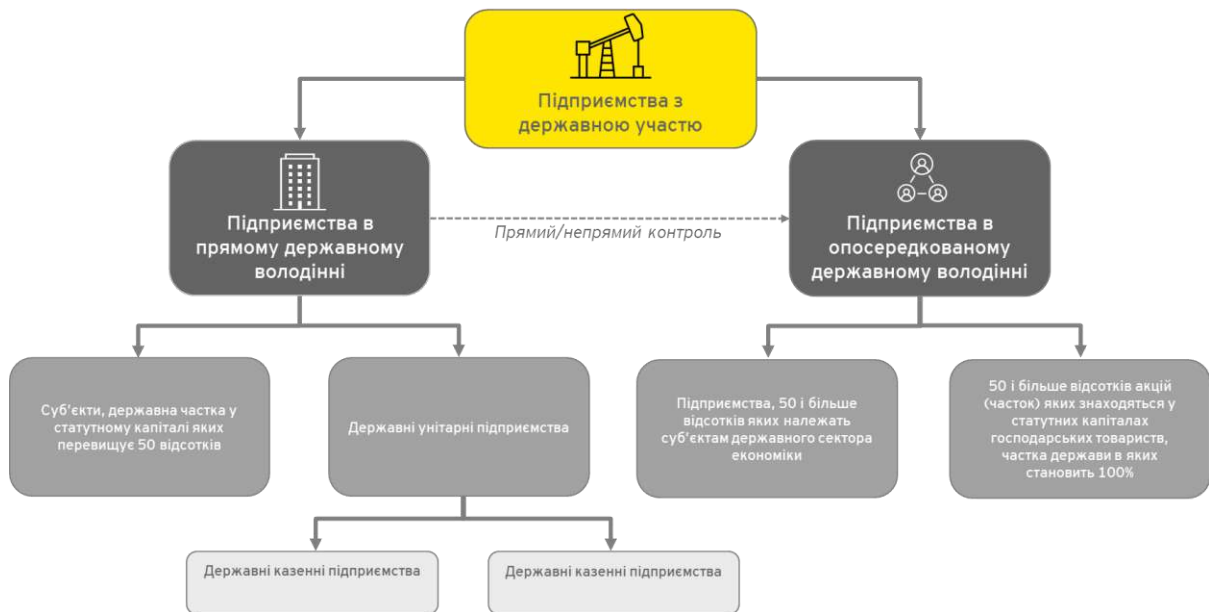
⁸⁵⁷ [Постанова Господарського суду Львівської області у справі №914/1838/18 від 04.02.2019 р.](#)

- Підхід для цілей ІПВГ Звіту

Відповідно до Закону України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» інформацію щодо підприємств з державною участю, розкриття якої вимагається Стандартом ІПВГ (в тому числі щодо фінансових відносин з державою), повинні розкривати лише суб'єкти господарювання державного сектора економіки, що не враховує підприємства, які знаходяться під опосередкованим контролем держави⁸⁵⁸. Проте неврахування таких суб'єктів може зашкодити досягненню мети та дотриманню принципів Стандарту ІПВГ, адже значна кількість підприємств, що знаходяться під опосередкованим контролем держави, відіграють важливу роль у нафтогазовій та видобувній галузях України.

Відповідно, з метою повноти розкриття інформації для цілей цього звіту, БГ ІПВГ прийняла рішення вважати підприємства з державною участю (SOE) відповідно до Вимоги 2.6 Стандарту ІПВГ (1) суб'єктів господарювання державного сектора економіки та (2) підприємства, в яких держава опосередковано володіє більше ніж 50% акцій (часток).

Схематично цей підхід можна зобразити таким чином:

Малюнок 7.2: Поняття підприємства з державною участю для цілей ІПВГ Звіту

7.2. Участь держави у підприємствах видобувних галузей

Внесок держави у розвиток видобувних галузей України є суттєвим. Державні організації володіють або беруть участь в статутному капіталі деяких видобувних підприємств. Крім того, держава надає гарантії за кредитами видобувним компаніям, інвестує в їх розвиток шляхом реалізації бюджетних програм, надання безвідсоткових бюджетних позик тощо. Зокрема, держава відіграє значну роль в галузях видобування кам'яного вугілля, нафти та

⁸⁵⁸ [Ч. 4 розділу I](#) Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях» №1974-IX від 16.12.2021 р.

газу, адже великі підприємства цих галузей знаходяться в прямому чи опосередкованому володінні держави.

У цьому звіті, згідно з рішенням БГ ІПВГ від 27.10.2023 р., розкривається інформація щодо участі держави й державної підтримки тільки тих компаній, які є підзвітними в межах Звіту ІПВГ за 2022 рік та перебувають у прямій або опосередкованій власності держави.

7.2.1 Участь держави у підприємствах видобувних галузей у 2022 р.

7.2.1.1 Участь держави у підприємствах галузі видобування кам'яного вугілля

У зв'язку з воєнним станом на території України відслідковування діяльності підприємств, що знаходяться у власності держави та у сфері управління Міненерго, ускладнилось. Частина шахт та видобувних підприємств, що описувались у межах цього розділу Звіту, опинилася на територіях, непідконтрольних уряду України та/або зазнала руйнувань. Крім того, діяльність окремих державних підприємств галузі станом на 2022 рік призупинена з причини близькості бойових дій та повітряних ударів. Така ситуація призвела до закриття публічного доступу до чинного переліку державних підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Міністерства енергетики України. Незалежним адміністратором використана неопублічна інформація, надана у відповідь на запит до Міненерго⁸⁵⁹. Слід зазначити, що у зв'язку з воєнним станом видано також наказ про збір інформації щодо збитків, завданих суб'єктам його управління внаслідок військової агресії з боку російської федерації⁸⁶⁰.

У Звіті ІПВГ за 2022 рік до суттєвих компаній галузі видобування кам'яного вугілля, якими володіє держава, увійшли 7 підприємств, а саме:

Проаналізувавши доступну інформацію, Незалежний адміністратор не виявив у зазначених вище компаній асоційованих та дочірніх підприємств, а також змін частки участі держави в статутному капіталі цих компаній протягом 2022 року. Однак кожна державна компанія вугільної галузі має відокремлені підрозділи, наведені у таблиці нижче.

⁸⁵⁹ Міненерго, Наказ №393 від 21.11.2022 «Про затвердження Переліків державних підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Міністерства енергетики України, господарських товариств, щодо яких Міністерство енергетики України здійснює функції з управління корпоративними правами держави, господарських структур, контроль за діяльністю яких здійснює Міністерство енергетики України, та господарських товариств, щодо яких Міністерство енергетики України здійснює функції з управління корпоративними правами держави та є органом управління державним майном, відповідно до пункту 2 розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.07.2021 №833-р «Деякі питання управління об'єктами державної власності», <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/833>

⁸⁶⁰ Міненерго, Наказ №191 від 23.07.2023р., <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0191922-23#Text>

Таблиця 7.1: Відокремлені підрозділи підзвітних державних вуглевидобувних підприємств⁸⁶¹

Шахти	Відокремлені підрозділи (ВП)
[Redacted content]	

⁸⁶¹ Джерела даних: дані від Міненерго у відповідь на запит; інформація з офіційних веб-сайтів компаній; дані з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців на платформі <https://youcontrol.com.ua>

⁸⁶² Відокремлений підрозділ в стані припинення на 07.04.2022р.

⁸⁶³ За інформацією, наданою у відповідь на запит Незалежного адміністратора до Мінекономіки по шахті Родинська прийнято рішення КМУ щодо ліквідації, вона у стані підготовки до ліквідації

Шахти	Відокремлені підрозділи (ВП)

⁸⁶⁴ За інформацією, наданою у відповідь на запит Незалежного адміністратора до Міненерго, знаходилась на лінії розмежування, у зв'язку з чим видобувну діяльність призупинено.

⁸⁶⁵ За інформацією, наданою у відповідь на запит Незалежного адміністратора до Мінекономіки по шахті Південна, прийнято рішення КМУ щодо ліквідації, вона знаходиться у стані підготовки до ліквідації.

Шахти	Відокремлені підрозділи (ВП)

7.2.1.2 Участь держави у підприємствах галузі видобування нафти та природного газу

У галузі видобування нафти та природного газу державна участь є суттєвою на різних етапах видобувної діяльності. На стадії розвідування запасів основним підприємством галузі є НАК «Надра України», що контролюється Державною службою геології та надр України. Найбільша компанія галузі - АТ «НАК «Нафтогаз України» - є національною акціонерною компанією, що входить до сфери контролю Кабінету Міністрів України. Діяльність АТ «НАК «Нафтогаз України» охоплює повний цикл діяльності, в т. ч. розвідку та розробку родовищ нафти й газу, експлуатаційне та розвідувальне буріння, транспортування нафти та зберігання нафти й газу, постачання природного й скрапленого газу споживачам.

Після процедури анбандлінгу окремим учасником нафтогазового комплексу став ТОВ «Оператор ГТС України». Оператор є природною монополією, що забезпечує

⁸⁶⁶ За інформацією, наданою у відповідь на запит Незалежного адміністратора до Міненерго, знаходилась на тимчасово непідконтрольній уряду України території або лінії розмежування.

транспортування природного газу споживачам України та країнам Європейського Союзу. Акціонером ТОВ «Оператор ГТС України» був АТ «Магістральні газопроводи України» до підписання Закону про оптимізацію структури власності оператора газотранспортної системи України⁸⁶⁷, що передбачає приєднання даного товариства до оператора.

Нижче наведено перелік дочірніх компаній найбільшої компанії нафтогазової галузі України АТ «НАК «Нафтогаз України» (Таблиця 7.2) та перелік підприємств, в статутних капіталах яких була міноритарна частка АТ «НАК «Нафтогаз України» (Таблиця 7.3). Також виділено підприємства у опосередкованій власності держави через дочірні компанії АТ «НАК «Нафтогаз України» (Таблиця 7.4).

Таблиця 7.2: Перелік дочірніх підприємств, що контролюються АТ «НАК «Нафтогаз» України у 2022 р.^{868,869}

Назва підприємства	Ідентифікаційний код юридичної особи	Частка статутного капіталу, що належить АТ «НАК «Нафтогаз України»	
		Станом на кінець 2021 р.	Станом на кінець 2022 р.
Видобування природного газу та нафти, її переробка			
АТ «Укргазвидобування»	30019775	100%	100%
АТ «ДАТ «Чорноморнафтогаз»	00153117	100%	100%
ДП «Закордоннафтогаз»	36858992	100%	100%
ПАТ «Укрнафта»	00135390	50% + 1 акція	50% + 50% ⁸⁷⁰
ПАТ «Укртатнафта»	00152307	43%	43%+57% ⁸⁷¹
Транспортування нафти і природного газу			
АТ «Укртрансгаз»	30019801	100%	100%
АТ «Укртранснафта»	31570412	100%	100%
АТ «Укрспецтрансгаз»	00157842	100%	100%
ТОВ «Міжнародний консорціум з управління та розвитку газотранспортної системи України»	32349152	50%	50% + 50% ⁸⁷²
Інші види діяльності			
ДП «Нафтогаз Біоенергія»	38727388	100%	100%
ДП «Нафтогаз-Енергосервіс»	30167066	100%	100%
ДП «Науково-дослідний інститут Нафтогазової промисловості» ⁸⁷³	32710871	100%	100%
ДП «Укравтогаз»	36265925	100%	100%
ДП «Нафтогазобслуговування» ⁸⁷⁴	31059253	100%	100%
ДП «Нафтогазбезпека»	32253350	100%	100%
ДП «Будівельник» ⁸⁷⁵	30308580	100%	100%

⁸⁶⁷ ВРУ, Закон України про оптимізацію структури власності оператора газотранспортної системи України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3293-20#Text>

⁸⁶⁸ Джерела даних за 2021 р.: Окрема звітність <https://www.naftogaz.com>, Консолідована <https://www.naftogaz.com>; звіт про платежі на користь держави АТ «НАК «Нафтогаз» України» в межах звітування з ІПВГ. Джерела даних за 2022 рік: Окрема звітність <https://www.naftogaz.com/short/ffcd7dfa>, Консолідована <https://www.naftogaz.com>

⁸⁶⁹ Дані з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців на платформі <https://youcontrol.com.ua>

⁸⁷⁰ Від 6.11.2022 примусового відчужено у власність держави, детальна контекстуальна інформація нижче

⁸⁷¹ Від 6.11.2022 примусового відчужено у власність держави, детальна контекстуальна інформація нижче

⁸⁷² Друга половина до 2022 року належала «Газпром», але була вилучена відповідно до Закону «Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності російської федерації та її резидентів», в <https://zakon.rada.gov.ua/laws/2116>

⁸⁷³ Від 16.09.2021р. прийнято рішення про припинення в результаті реорганізації, 21.03.2023р. - припинено.

⁸⁷⁴ Від 28.10.2022р. припинено в результаті реорганізації

⁸⁷⁵ Від 11.01.2014 р. - в стані припинення

Назва підприємства	Ідентифікаційний код юридичної особи	Частка статутного капіталу, що належить АТ «НАК «Нафтогаз України»	
		Станом на кінець 2021 р.	Станом на кінець 2022 р.
ВАТ «Кіровоградгаз»	03365222	51%	51%+33% ⁸⁷⁶
ПАТ «Донецькоблгаз»	03361075	88,18%	88,18%
ДК «Газ України»	31301827	100%	100%
NAFTOGAZ AMERICAS LLC	н/д	0	100% ⁸⁷⁷
Naftogaz Slovakia S.R.O	н/д	0 ⁸⁷⁸	100%
Компанія «Петросаннан» (Petrosannan Company (Єгипет))	н/д	50%	50%
Нафтогаз Трейдинг Європ АГ (Naftogaz Trading Europe S.A. (Швейцарія))	н/д	100%	100%
ТОВ «Надра Юзівська»	38077614	100%	100%
ПрАТ «Бережанігаз»	21136718	50,75%	50,75%
ВАТ «Тернопільгазбуд»	02127360	51%	51%
ТОВ «Нафтогаз Цифрові Технології»	42257608	100%	100%
Теплова енергія (коментар нижче)			
ПрАТ «Миколаївська Теплоелектроцентрально»	30083966	0	99,91%
АТ «Сєверодонецька Теплоелектроцентрально»	00131050	0	100%
АТ «Криворізька теплоцентрально»	00130850	0	99,99%
АТ «Дніпровська Теплоелектроцентрально»	00130820	0	99,93%
АТ «Херсонська Теплоелектроцентрально»	00131771	0	99,83%
АТ «Одеська ТЕЦ»	05471158	0	99,99%

Національна комісія з цінних паперів та фондових ринків прийняла рішення про примусове відчуження у власність держави акцій ПАТ «Укрнафта» і ПАТ «Укртатнафта» у 2022 році. Регулятор дозволив списання акцій вказаних підприємств з рахунків приватних осіб на користь держави в особі суб'єкта управління об'єктами державної власності Міністерства оборони України⁸⁷⁹. Таким чином, підприємство на час воєнного стану повністю контролюється державою.

Відповідно до постанови Кабінет Міністрів України, акції декількох теплогенеруючих підприємств, а саме АТ «Дніпровська ТЕЦ», ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ», АТ «Криворізька теплоцентрально», АТ «Херсонська ТЕЦ», АТ «Одеська ТЕЦ», АТ «Сєверодонецька теплоелектроцентрально», передано до статутного капіталу Групи «Нафтогаз Україна». Пакети акцій теплових електростанцій перейшли у власність Групи 11 жовтня 2022 року⁸⁸⁰.

Група 11 квітня 2022 року створила нову дочірню компанію Naftogaz Slovakia S.R.O., з реєстрацією у Словаччині. Основною діяльністю компанії згідно статутних документів є надання адміністративних послуг. Також, Група прийняла рішення про створення юридичної особи Naftogaz Americas LLC, єдиним учасником якої буде НАК «Нафтогаз України».

⁸⁷⁶ 32,92% акцій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28.05.2022 №429-р передано в управління акціонерному товариству "Державне акціонерне товариство "Чорноморнафтогаз" (дочірній компанії АТ «НАК «Нафтогаз»)

⁸⁷⁷ Прийнято рішення про створення юридичної особи Naftogaz Americas LLC, єдиним учасником якої буде НАК «Нафтогаз України». Процедура створення та реєстрації не завершено, внесок до статутного капіталу не сплачено.

⁸⁷⁸ Утворено у 2022 році, детальна контекстуальна інформація нижче

⁸⁷⁹ За даними Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України, <https://smida.gov.ua/00152307>, <https://smida.gov.ua/00135390>

⁸⁸⁰ Консолідована звітність АТ «НАК «Нафтогаз України» за 2022р., <https://www.naftogaz.com>

Серед інших змін слід зазначити, що у липні 2022 року Група уклала угоду з Агентством із розшуку та менеджменту активів (ARMA) про управління 26 підприємствами терміном на 5 років. Усі підприємства є операторами регіональних газорозподільних мереж. Акти передачі корпоративних прав підписані сторонами договорів 5 липня 2022 року. Група не здійснює контроль щодо корпоративних прав компаній операторів регіональних газорозподільних мереж у розумінні МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність», виступаючи в ролі агента за договорами управління корпоративними правами.

Таблиця 7.3: Перелік підприємств, в статутних капіталах яких була неконтролююча частка АТ «НАК «Нафтогаз України» у 2022 р.⁸⁸¹

Назва підприємства	Ідентифікаційний код юридичної особи	Частка статутного капіталу, що належить АТ «НАК «Нафтогаз України»	
		Станом на кінець 2021 р.	Станом на кінець 2022 р.
АТ «Газтранзит»	25273549	40,22%	40,22%
ПАТ «Закарпаттягазбуд»	02127331	39%	39%
ПрАТ «Укрбудтрансгаз» ⁸⁸²	24937036	20%	20%
ПАТ «Оператор газорозподільної системи «Кримгаз» ⁸⁸³	03348117	25% + 1 акція	25% + 15,45% ⁸⁸⁴
АТ «Оператор газорозподільної системи «Сумигаз»	03352432	25% + 1 акція	25% + 1 акція
АТ «Оператор газорозподільної системи «Київоблгаз»	20578072	25% + 1 акція	25% + 1 акція
АТ «Оператор газорозподільної системи «Запоріжгаз»	03345716	25% + 1 акція	25% + 1 акція
АТ «Оператор газорозподільної системи «Полтавагаз»	03351912	25% + 1 акція	25% + 1 акція
АТ «Оператор газорозподільної системи «Хмельницькгаз»	05395598	25% + 1 акція	25% + 1 акція
АТ «Оператор газорозподільної системи «Луганськгаз»	05451150	25% + 1 акція	25% + 1 акція
АТ «Оператор газорозподільної системи «Тисменицягаз»	20538865	25% + 1 акція	25% + 1 акція
АТ «Оператор газорозподільної системи «Дніпропетровськгаз»	03340920	25% + 1 акція	25% + 1 акція
ПрАТ «Гадячгаз»	05524660	25% + 1 акція	25% + 1 акція
ПрАТ «Кременчукгаз»	03351734	25% + 1 акція	25% + 1 акція
АТ «Оператор газорозподільної системи «Рівнегаз»	03366701	25% + 1 акція	25% + 1 акція
АТ «Оператор газорозподільної системи «Лубнигаз»	05524713	25% + 1 акція	25% + 1 акція
ПАТ «Уманьгаз»	03361419	25% + 1 акція	25% + 1 акція
ПрАТ «Шепетівкагаз»	03361394	25% + 1 акція	25% + 1 акція
ПрАТ «Тернопільміськгаз»	21155959	25% + 1 акція	25% + 1 акція
ПАТ «Оператор газорозподільної системи «Севастопольгаз»	03358305	25% + 1 акція	25% + 1 акція

⁸⁸¹ Інформація надана у відповідь на запит Незалежного адміністратора до НАК «Нафтогаз України»

⁸⁸² Від 13.02.2023 порушено справу про банкрутство

⁸⁸³ Від 14.01.2013 порушено справу про банкрутство відповідно до даних на платформі <https://youcontrol.com.ua>

⁸⁸⁴ Частка, якою володіє дочірня компанія ДАТ «Чорноморнафтогаз»

Назва підприємства	Ідентифікаційний код юридичної особи	Частка статутного капіталу, що належить АТ «НАК «Нафтогаз України»	
		Станом на кінець 2021 р.	Станом на кінець 2022 р.
АТ «Оператор газорозподільної системи «Миколаївгаз»	05410263	25% + 1 акція	25% + 1 акція
АТ «Оператор газорозподільної системи «Івано-Франківськгаз»	03361046	25% + 1 акція	25% + 1 акція
ПАТ «Оператор газорозподільної системи «Львівгаз»	03349039	25% + 1 акція	25% + 1 акція
АТ «Оператор газорозподільної системи «Вінницягаз»	03338649	25% + 1 акція	25% + 1 акція
АТ «Оператор газорозподільної системи «Чернігівгаз»	03358104	25% + 1 акція	25% + 1 акція
ПрАТ «По газопостачанню та газифікації «Монастириськгаз»	21135833	25% + 1 акція	25% + 1 акція
ПрАТ «По газопостачанню та газифікації «Підволочиськгаз»	14055654	25% + 1 акція	25% + 1 акція
ПрАТ «По газопостачанню та газифікації «Чортківгаз»	21155830	25% + 1 акція	25% + 1 акція
ПрАТ «По газопостачанню та газифікації «Бучачгаз»	21136689	25% + 1 акція	25% + 1 акція
ПрАТ «По газопостачанню та газифікації «Заліщикигаз»	21131775	25% + 1 акція	25% + 1 акція
ПрАТ «По газопостачанню та газифікації «Борщівгаз»	21133751	25% + 1 акція	25% + 1 акція
ПрАТ «По газопостачанню та газифікації «Теребовлягаз»	21156166	25% + 1 акція	25% + 1 акція
ПрАТ «По газопостачанню та газифікації «Гусятингаз»	21135371	25% + 1 акція	25% + 1 акція
ПрАТ «По газопостачанню та газифікації «Тернопільгаз»	03353503	25% + 1 акція	25% + 1 акція
ПрАТ «По газопостачанню та газифікації «Зборівгаз»	21138352	25% + 1 акція	25% + 1 акція
ПрАТ «По газопостачанню та газифікації «Збаражгаз»	21131887	25% + 1 акція	25% + 1 акція
ПрАТ «По газопостачанню та газифікації «Кременецьгаз»	14028568	25% + 1 акція	25% + 1 акція
ПрАТ «Мелітопольгаз»	05535349	25% + 1 акція	25% + 1 акція
ПрАТ «По газопостачанню та газифікації «Київпропангаз»	05457000	17%	17,06%
ПрАТ «Девон»	30780664	12,13%	12,13%
ПрАТ «Ензим»	32278747	12%	12,52%
ПрАТ «Айтрон-Укргаз Метерс Компані»	22939385	11%	11,17% ⁸⁸⁵
АТ «Оператор газорозподільної системи «Черкасигаз»	03361402	9%	9,969%

⁸⁸⁵ В стані припинення за інформацією, наданою АТ «НАК «Нафтогаз України»

Ряд дочірніх компаній АТ «НАК «Нафтогаз України» мають дочірні компанії або набути частки у статутних капіталах інших підприємств (Таблиця 7.4). Переважну їх більшість можна віднести до асоційованих підприємств АТ «НАК «Нафтогаз України».

Таблиця 7.4: Перелік підприємств, в статутних капіталах яких була частка дочірніх компаній АТ «НАК «Нафтогаз України» у 2022 р.

Назва підприємства	Ідентифікаційний код юридичної особи	Частка в статутному капіталі	
		Станом на кінець 2021 р.	Станом на кінець 2022 р.
АТ «Укргазвидобування»⁸⁸⁶ - видобувна діяльність			
ТОВ «Олександр»	24362185	100%	100%
ТОВ «Нафтогаз Дріллінг»	43596067	100%	100%
ТОВ «Шебелинська Вода»	23917617	98,27%	98,27% ⁸⁸⁷
ПАТ «Укрнафта»⁸⁸⁸ - видобувна діяльність			
Спільне українсько-американське підприємство «Укркарпатоїл ЛТД»	23152126	100%	100%
СП «Каштан Петролеум ЛТД»	23703371	55%	55%
СП «Бориславська нафтова компанія» у формі ТОВ	22402928	25%	25%
ТОВ «Укрнафта-Постач»	43012009	100%	100%
ТОВ «Агрофірма «Джерело»	32166189	100%	100%
ТОВ «Полив'яне-Агро»	32468774	100%	100%
ТОВ «Охтирка-Агро»	32364689	100%	100%
ТОВ «Качанове-Агро»	32387266	100%	100%
ТОВ «Агрофірма Миколаївка»	31141997	100%	100%
ТОВ «Воскресенське-Агро»	32415151	100%	100%
Закрите страхове акціонерне товариство «Ворскла» ⁸⁸⁹	23047240	79%	79%
ЗАТ «Фонд-Сервіс»	25200208	74%	74%
ТОВ «Нафта-актив»	44240926	100% ⁸⁹⁰	100%
ЗАТ «Українська нафтогазова страхова компанія»	21148965	57,62%	57,62%
ТОВ Транспортно-виробнича фірма «Нафтотранссервіс»	25653832	49,90%	49,90%
ТОВ «Секьюрайті»	37309470	49%	49%

⁸⁸⁶ ПАТ «Укргазвидобування», Консолідована фінансова звітність за 2022 рік, надана через платформу ІПВГ. Дані з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців на платформі <https://youcontrol.com.ua>

⁸⁸⁷ Залишок 1,73% належать прямо АТ «НАК «Нафтогаз України»

⁸⁸⁸ Дані з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців на платформі <https://youcontrol.com.ua>

⁸⁸⁹ Від 16.05.2008 р. - в стані припинення відповідно до даних на платформі <https://youcontrol.com.ua>

⁸⁹⁰ Компанію засновано у 2021 році.

Назва підприємства	Ідентифікаційний код юридичної особи	Частка в статутному капіталі	
		Станом на кінець 2021 р.	Станом на кінець 2022 р.
ПАТ «ДАТ «Чорноморнафтогаз»⁸⁹¹ - видобувна діяльність			
НП КНПФ «Чорноморнафтогаз»	33326529	100%	н/д ⁸⁹²
ДП «Чорноморнафтогазінвест»	37729289	100%	
ТОВ «Керченський морський завод «Фрегат» ⁸⁹³	32316153	57,99%	
ТОВ «Інститут «Шельф»	04825950	45,00%	
ДП «Чорноморнафтогазсервіс»	32173773	100,00%	
АТ «Укртрансгаз»⁸⁹⁴ - зберігання вуглеводнів			
ПрАТ «Енерготехнології»	33833671	24%	24%
ТОВ «Когенераційні технології УТГ»	32493617	38%	38%
АТ «Укртранснафта»⁸⁹⁵ - транспортування вуглеводнів			
ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг»	43302216	100%	100%
ТОВ «Укртранснафта сервіс»	41435718	100%	100%
ТОВ «Трансмунай» ⁸⁹⁶	34300318	50%	50%
ТОВ «Міжнародне трубопровідне підприємство «Сарматія»	140002677	28,79%	28,79%
ПрАТ «Страхова компанія «Трансмагістраль»	31630408	59,18%	59,18%
ТОВ «Сі Транс»	32244367	100%	100% ⁸⁹⁷
ТОВ «Корпоративний фонд «Укртранснафта»	32074529	100%	100%
- Фонд у свою чергу має дочірню ТОВ «Київська інвестиційна будівельна компанія»	32588420	100%	100%
ДК «Газ України»⁸⁹⁸			
ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України»	42399676	100%	100%
ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг»	40121452	100%	100%

⁸⁹¹ ПАТ «ДАТ «Чорноморнафтогаз», Річна інформація емітента цінних паперів за 2022 рік, https://chornomornaftogaz.com.ua/zvit_emitenta_2022; Дані з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців на платформі <https://youcontrol.com.ua>

⁸⁹² У зв'язку з загальновідомим фактом тимчасової окупації території Автономної Республіки Крим, компанії втратили доступ до своїх активів і до відновлення конституційного ладу України на тимчасово окупованій території здійснення господарської діяльності у відповідності з вимогами законодавства України неможливе. Законом України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» встановлено особливий правовий режим і визначено особливості діяльності підприємств, установ і організацій в умовах цього режиму.

⁸⁹³ В стані припинення у зв'язку з визнанням юридичної особи банкрутом.

⁸⁹⁴ АТ «Укртрансгаз», Дані з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців на платформі <https://youcontrol.com.ua>

⁸⁹⁵ АТ «Укртранснафта», Окрема фінансова звітність за 2022 рік, що надана Незалежному адміністратору через платформу ІПВГ, Дані з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців на платформі <https://youcontrol.com.ua>

⁸⁹⁶ Спільне підприємство, 50% належить юридичній особі з реєстрацією у Казахстані

⁸⁹⁷ З них 26% АТ «Укртранснафта» і 74% ТОВ «Корпоративний фонд «Укртранснафта»

⁸⁹⁸ Дані з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців на платформі <https://youcontrol.com.ua>

Назва підприємства	Ідентифікаційний код юридичної особи	Частка в статутному капіталі	
		Станом на кінець 2021 р.	Станом на кінець 2022 р.
ТОВ «Нафтогаз Тепло»	42399765	100%	100%
ТОВ «Газорозподільні мережі України»	44907200	0 ⁸⁹⁹	100%
АТ «Кіровоградгаз»⁹⁰⁰			
ДП «Центргаз»	31146068	100%	100%
ДП «Нафтогаз Біоенергія»			
ТОВ «Нафтогаз Біоенергія - А»	44768427	0	100%
ТОВ «Нафтогаз Біоенергія - Т»	44689656	0	100%
ТОВ «Захід Технолоджі Груп»	42634876	0	65%
ТОВ «Рембуд Альянс»	41466531	0	100% ⁹⁰¹

Порівняно з 2021 роком, було виявлено ряд змін у структурі власності дочірніх компаній АТ «НАК «Нафтогаз України».

Група заснувала нову дочірню компанію ТОВ «Нафтогаз Біоенергія - Т» 19 липня 2022 року, а 12 жовтня 2022 року - засновано ТОВ «Нафтогаз Біоенергія - А». Крім того, в серпні 2022 року Група придбала частку в розмірі 65% в статутному капіталі компанії ТОВ «Захід Технолоджі Груп», а в листопаді 2022 року - 100% в статутному капіталі компанії ТОВ «Рембуд Альянс». Основна діяльність вказаних дочірніх компаній буде здійснюватися у галузі відновлювальної енергетики. Всі чотири компанії увійшли до статутного капіталу ДП «Нафтогаз Біоенергія».

Група 2 вересня 2022 року створила нову дочірню компанію під назвою ТОВ «Газорозподільні мережі України», метою якої є підтримка функціонування та розвиток систем розподілу природного газу для населення. Кабінет міністрів України 25 листопада 2022 року постановою №1335⁹⁰² доручив Міністерству енергетики укласти з ТОВ «Газорозподільні мережі України» договори експлуатації газорозподільних систем або їх складових та припинити аналогічні договори, укладені з операторами газорозподільних мереж.

У травні 2022 року Кабінет Міністрів України Розпорядженням №385-р⁹⁰³ ухвалив рішення про передачу в управління Групи 100% корпоративних прав та активів ТОВ «Глуско Україна», ТОВ «Глуско Рітейл» та інших пов'язаних осіб (Група «Глуско»). Відповідно до Розпорядження №385-р, укладені окремі договори з Агенцією із розшуку та менеджменту активів (АРМА) на управління корпоративними правами та майном, а саме 229 об'єктами, у

⁸⁹⁹ Утворено у 2022 році, детальна контекстуальна інформація нижче

⁹⁰⁰ Регулярна інформація за 4 квартал 2022 року, відомості про емітента, <https://smida.gov.ua/86451>

⁹⁰¹ Дочірнє підприємство «Нафтогаз Біоенергія» НАК «Нафтогаз України» прийняло частку у статутному капіталі ТОВ «Рембуд Альянс», яка складає 100% статутного капіталу, за відповідним актом від 04.11.2022 р. Інформація надана у відповідь на запит до НАК «Нафтогаз України»

⁹⁰² Кабінет Міністрів України, Постанова від 25 листопада 2022 р. №1335 «Про врегулювання питання використання газорозподільних систем або їх складових» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/1335>

⁹⁰³ Кабінет Міністрів України, Розпорядження від 13 травня 2022 р. №385-р, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/385>

тому числі більш ніж 120 АЗС, об'єктами незавершеного будівництва, земельними ділянками та майном.

Ключовою для галузі видобування є державна компанія НАК «Надра України», управління якою здійснює Державна служба геології і надр України. Діяльність компанії спрямована на розвиток мінерально-сировинної бази України, виконання інвестиційних проектів з розвідки і видобутку корисних копалин, проведення геологічних досліджень. У відкритому доступі відсутня актуальна на 2022 рік інформація щодо участі НАК «Надра України» у інших підприємствах галузі.

Перелік договорів про спільну діяльність компаній галузі видобування нафти й природного газу та основну інформацію щодо таких договорів наведено у таблиці нижче. Інформацію було зібрано Незалежним адміністратором на основі відповідей підзвітних компаній та з відкритих джерел.

Таблиця 7.5: Інформація щодо договорів про спільну діяльність в нафтогазовій галузі у 2022 р.

Номер договору про спільну діяльність	Уповноважений платник податків та інші учасники	Вид та обсяг вкладу державного партнера	Частка в прибутках за 2022 рік
ПАТ «Укрнафта»⁹⁰⁴			
(Даний перелік ДСД сформований на основі фінансової звітності компаній за 2020 рік. Інформація щодо ДСД станом на 2022 рік відсутня у відкритому доступі, а також у відповіді Укрнафта на запит про роль держави)			
Договір №35/809-СД про спільну діяльність від 20.07.2004 р.	н/д	н/д	н/д
Договір №35/78 від 24.02.2003	н/д	н/д	н/д
ДСД №35/78/141 (431215785)	н/д	н/д	н/д
ДСД від 24.12.1997 р. №999/97	н/д	н/д	н/д
Договір №35/4 від 19.01.1999 р.	н/д	н/д	н/д
ДСД від 07.09.2001 р., Додаткова угода №4	н/д	н/д	н/д
Договір №410/95 про спільну діяльність від 14.09.1995 р. (403739512)	н/д	н/д	н/д
ДСД від 21.12.2000 р. №5/56	н/д	н/д	н/д
ДСД від 11.11.1999 р. №35/176	н/д	н/д	н/д
ДСД №01 від 20 березня 1998 р.	н/д	н/д	н/д
ДСД від 28.01.2008 р. №35/21	н/д	н/д	н/д
Договір №35/71 - СД від 01.07.2007 р. (273812905)	н/д	н/д	н/д
АТ «Укргазвидобування»⁹⁰⁵			
Договір від 24.19.2000р. «Геологічне вивчення та розробка газових родовищ у Азовському і Чорному морях та Керченському півострові»	Уповноважений платник податків: АТ «ДАТ «Чорноморнафтогаз» (106995222) Інші учасники: 1. АТ «Укргазвидобування»	88 458,7 тис. грн. (матеріали/роботи та грошові кошти) ⁹⁰⁶	100%

⁹⁰⁴ Фінансова звітність компанії відсутня у публічному доступі та на платформі ІПВГ, відповідь на запит про роль держави також відсутня.

⁹⁰⁵ Джерелом інформації є відповіді компанії на запит про роль держави

⁹⁰⁶ У зв'язку з анексією АР Крим відсутня можливість контролювати активи СД та вести спільну діяльність

Номер договору про спільну діяльність	Уповноважений платник податків та інші учасники	Вид та обсяг вкладу державного партнера	Частка в прибутках за 2022 рік
(строк дії - 25 років)	(30019775) 2. АТ «ДАТ «Чорноморнафтогаз» (00153117)		

7.2.1.3 Участь держави у підприємствах галузі видобування руд заліза, марганцю та титану

Руди заліза

Видобування руд заліза у 2022 році здійснювалося тільки компаніями приватного сектору економіки.

У зв'язку з провадженням воєнного стану на території України, видатки за бюджетною програмою 2704020 «Розвиток мінерально-сировинної бази», що передбачала фінансування геологічного вивчення надр, а також проведення пошукових і розвідувальних робіт (у т. ч. на неметалічні корисні копалини) були перенаправлені у резервний фонд державного бюджету⁹⁰⁷. З огляду на відсутність фінансування, державні компанії не проводили геологорозвідувальні роботи на родовищах руд заліза у 2022 р.

Руди марганцю

Видобування руд марганцю в Україні відбувається виключно приватними компаніями. У 2022 році дві компанії приватного сектору здійснювали видобуток руд марганцю:

[REDACTED] та [REDACTED].
У 2022 році [REDACTED] і [REDACTED], які мають спеціальні дозволи на експлуатацію марганцевих родовищ, не проводили видобуток.

Враховуючи інформацію висвітлену вище, державні компанії не проводили геологорозвідувальні роботи на родовищах руд марганцю у 2022 р.

Руди титану

У 2022 році до переліку суттєвих компаній, що здійснюють видобування руд титану в Україні потрапили дві приватні компанії: [REDACTED]

і [REDACTED] та одне державне підприємство - [REDACTED]. Компанія займається розробкою титано-цирконієвих родовищ і виробництвом рутилового та ільменітового концентратів, пісків циркон-рутил-ільменітоносних, а також наданням послуг зі збагачення концентратів.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

⁹⁰⁷ Постанова Кабінету Міністрів України від 10.03.2022 №245 «Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету», <https://zakon.rada.gov.ua/laws/245>

з 2019 року функції з управління пакетом акцій [REDACTED]

[REDACTED] Процес приватизації триває і станом на 2022 рік компанія знаходиться у статусі «готується»⁹⁰⁸.

Державні компанії не проводили геологорозвідувальні роботи на родовищах руд титану у 2022 році.

Руди урану

У 2022 році видобування руд уранових в Україні здійснювалося одним підприємством державної власності ДП «Східний гірничо-збагачувальний комбінат».

КП «Кіровгеологія» є державний депозитарій, що виконує спеціалізовані пошукові та геологорозвідувальні роботи на уран згідно з постановою КМУ №709-3 від 21 грудня 1992 року⁹⁰⁹. У 2022 р. інформація щодо проведення пошукових і розвідувальних робіт державним підприємством не надавалася.

7.2.1.4 Участь держави у підприємствах галузі видобування глин вогнетривких, глин тугоплавких, піску кварцового та каміння будівельного

У галузі видобування глин тугоплавких, глин вогнетривких і піску кварцового державні компанії в 2022 р. видобування не здійснювали.

Каміння будівельне

Станом на 2022 р. до видобування будівельного каміння в Україні здебільшого були залучені приватні компанії, які ведуть діяльність на родовищах відповідно до отриманих дозвільних документів. Серед них найбільшими платниками на користь держави в галузі є

[REDACTED] та інші.

Серед галузі наявні компанії державної власності, проте їх внесок не суттєвий. Державні компанії не проводили геологорозвідувальні роботи на родовищах каміння будівельного у 2022 р.

7.2.2 Відповідальність держави за покриття витрат підприємств з державною участю

Відповідальність держави за зобов'язаннями підприємств з державною участю (як підзвітних, так і будь-яких інших українських підприємств) може бути різною в залежності від рівня володіння (пряме чи опосередковане) та організаційно-правової форми відповідного підприємства, зокрема:

Суб'єкт господарювання	Загальне правило щодо відповідальності держави
Державні комерційні підприємства	Держава та орган, до сфери управління якого входить таке підприємство, не несуть відповідальності за його зобов'язаннями ⁹¹⁰ .

⁹⁰⁸ Фонд Державного Майна України, <https://privatization.gov.ua/product/privatization-at-oghk/>

⁹⁰⁹ Постанова Кабінету Міністрів України від 21 грудня 1992 р. №709-3 «Про питання, пов'язані з геологорозвідувальними роботами на уран, іншу стратегічну сировину та радіоекологічними дослідженнями», <https://www.geo.gov.ua/page/2>

⁹¹⁰ Ч. 5 ст. 74 Господарського кодексу

Суб'єкт господарювання	Загальне правило щодо відповідальності держави
Державні казенні підприємства	Держава в особі органу, до сфери управління якого входить таке підприємство, несе повну субсидіарну (додаткову) відповідальність за його зобов'язаннями в разі недостатності коштів, що перебувають у його розпорядженні, для виконання своїх зобов'язань ⁹¹¹ .
Акціонерні товариства	Держава несе ризик збитків, пов'язаних із діяльністю акціонерних товариств, що знаходяться у безпосередній власності держави, в межах належних їй (тобто відповідному органу, що діє від імені держави) акцій ⁹¹² .
Підприємства під опосередкованим контролем держави	Держава не відповідає за зобов'язаннями таких суб'єктів, а підприємства з державною участю несуть відповідальність за зобов'язаннями створених ними суб'єктів господарювання на загальних підставах. Зокрема, учасники акціонерного товариства або ТОВ несуть ризик збитків, пов'язаних з діяльністю товариства, лише в межах вартості своїх акцій або вкладів ⁹¹³ .

Отже, за загальним правилом на державу (в тому числі уповноважений державний орган) не покладений обов'язок покривати витрати підприємств з державною участю. Держава несе відповідальність за зобов'язаннями підприємств, що перебувають у прямій власності держави, як звичайний акціонер (учасник), що повністю вніс свій внесок до капіталу підприємства, незалежно від етапів проектного циклу видобувних підприємств. Інші особливості покриття державою їхніх витрат законодавством України не передбачені.

Як зазначено в **Розділі 7.1**, певні особливості встановлені для казенних підприємств, але серед підзвітних компаній вони відсутні. Натомість більшість підзвітних компаній з державною участю належить до державних комерційних підприємств.

У статутних документах найбільших підзвітних підприємств з державною участю, що знаходяться в публічному доступі, відсутні будь-які особливості фінансових відносин з державою/уповноваженим державним органом.

Відповідно до інформації, одержаної Незалежним адміністратором від підзвітних компаній з державною участю, відхилень від описаних вище загальних правил щодо відповідальності держави за зобов'язаннями таких підзвітних компаній у 2022 році не виявлено.

⁹¹¹ [Ч. 7 ст. 77](#) Господарського кодексу

⁹¹² [Ч. 2 ст. 80](#) Господарського кодексу, [ч. 2 ст. 3](#) Закону України «Про акціонерні товариства» №514-VI від 17.09.2008 р. Аналогічне положення передбачене [ч. 2 ст. 3](#) нового Закону України «Про акціонерні товариства» №2465-IX від 01.01.2023 р. При цьому статутний капітал будь-якого господарського товариства не може формуватися за рахунок бюджетних коштів, майна державних підприємств, яке відповідно до закону не підлягає приватизації, а також майна, що перебуває в оперативному управлінні бюджетних установ, якщо інше не передбачено законом (див. [ч. 1 ст. 86](#) Господарського кодексу)

⁹¹³ Наприклад, залежно від організаційно-правової форми створеного господарського товариства, учасники товариства з обмеженою відповідальністю несуть ризик збитків, пов'язаних з діяльністю товариства, лише в межах своїх вкладів, з додатковою відповідальністю - додаткову солідарну відповідальність у визначеному установчими документами однаково кратному розмірі до вкладу кожного з учасників, учасники повного товариства - додаткову солідарну відповідальність усім своїм майном, а командитного - або лише в межах вкладу (вкладники), або додаткову солідарну відповідальність усім своїм майном (повні учасники) (див. [ст. 80](#) Господарського кодексу, [ст. 56](#) Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» №2275-VIII від 06.02.2018 р., [ст. ст. 66, 75](#) Закону України «Про господарські товариства» №1576-XII від 19.09.1991 р.)

Правила щодо відповідальності держави за зобов'язаннями підзвітних підприємств з державною участю викладені в **Додатку 2**.

Окремі розділи цього Звіту також містять інформацію про:

- 1) права, обов'язки та відповідальність держави за покриття витрат у межах договорів у видобувних галузях (ДСД, УРП) - див. **Розділи 6.6.3 та 6.6.4**;
- 2) заходи державної підтримки, які, серед іншого, можуть мати наслідком покриття витрат окремих підприємств з державною участю - див. **Розділ 7.5**.

7.3. Фінансові відносини між державою та підприємствами з державною участю

7.3.1 Положення законодавства України

- Фінансові плани підприємств з державною участю

Відповідно до законодавства України, всі підприємства з державною участю зобов'язані складати та затверджувати річний та з поквартальною розбивкою фінансовий план на кожен наступний рік⁹¹⁴, відповідно до якого підприємство отримує доходи та здійснює видатки в межах, визначених законодавством України. Формально цей документ, серед іншого, визначає обсяг та спрямування коштів для виконання функцій відповідного підприємства протягом року відповідно до установчих документів.

Проте на період дії воєнного стану підприємства з державною участю можуть складати фінансові плани за скороченою формою, які містять лише таблиці з основними фінансово-економічними показниками, зокрема:

- ▶ «Основні фінансові показники»;
- ▶ III «Рух грошових коштів (за прямим методом)»;
- ▶ V «Інформація щодо отримання та повернення залучених коштів» форми фінансового плану⁹¹⁵.

Фінансові плани, складені та затверджені за скороченою формою, підлягають перегляду протягом двох місяців після припинення чи скасування воєнного стану⁹¹⁶.

За загальним правилом, фінансові плани підприємств з державною участю підлягають затвердженню до 1 вересня року, що передує плановому, якщо інше не передбачено законом⁹¹⁷:

- ▶ підприємств, що є суб'єктами природних монополій⁹¹⁸, та підприємств, плановий розрахунковий обсяг чистого прибутку яких перевищує 50 мільйонів гривень - КМУ (проект рішення КМУ подається суб'єктом управління, до сфери управління яких належать підприємства, на погодження до Мінекономіки та Мінфіну). Наприклад, КМУ повинен затверджувати фінансові плани компаній групи Нафтогаз (АТ «НАК «Нафтогаз України», АТ «Укртранснафта» та АТ «Укргазвидобування»);
- ▶ інших підприємств - органами, до сфери управління яких вони належать. Наприклад, Міненерго повинен затверджувати фінансові плани АТ «Лисичанськвугілля» та ДП «Торецьквугілля».

⁹¹⁴ [ч. 2 ст. 75, ч. 8 ст. 77, ч. 3 ст. 89](#) Господарського кодексу

⁹¹⁵ [п. 1](#) Наказу Мінекономіки «Про деякі питання фінансового планування в умовах воєнного стану» №938-22 від 21.04.2022 р.

⁹¹⁶ [п. 3](#) Наказу Мінекономіки «Про деякі питання фінансового планування в умовах воєнного стану» №938-22 від 21.04.2022 р.

⁹¹⁷ [ч. 2 ст. 75](#) Господарського кодексу; [п. 5-6](#) Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки, затвердженого Наказом Мінекономрозвитку №205 від 02.03.2015 р.

⁹¹⁸ Див. [Зведений перелік суб'єктів природних монополій](#), що публікується на щомісячній основі на офіційному веб-сайті АМКУ

Водночас, ТОВ «Оператор ГТС України», АТ «Магістральні газопроводи України» та АТ «Укртрансгаз» розробляють фінансові плани в порядку, визначеному їхніми установчими документами⁹¹⁹. Проект фінансового плану ТОВ «Оператор ГТС України» подається на затвердження Міненерго, а проект рішення про затвердження фінансового плану АТ «Укртрансгаз» подається до Мінекономіки.

Зведені показники фінансових планів повідомляються Мінфіну та враховуються під час формування державного бюджету. Суб'єкти господарювання мають право вносити зміни до фінансового плану не більше 2 разів на рік⁹²⁰.

Контроль за своєчасним складанням фінансових планів підприємств та виконанням показників затверджених фінансових планів підприємств здійснюють суб'єкти управління таких підприємств⁹²¹, що подають інформацію щодо затвердження та виконання фінансових планів до Мінекономіки.

У свою чергу, Мінекономіки здійснює аналіз та узагальнення отриманої інформації та публікує зведені показники виконання фінансових планів на офіційному веб-сайті⁹²².

Повні тексти фінансових планів та звітів про їх виконання відсутні в публічному доступі.

На практиці механізм складання та погодження фінансових планів на підприємствах з державною участю не є ефективним та не дозволяє отримати об'єктивні дані про планові фінансові показники діяльності того чи іншого підприємства. Здебільшого фінансові плани затверджуються з запізненням або не затверджуються взагалі⁹²³. Наприклад, фінансові плани АТ «НАК «Нафтогаз України» та АТ «Укртрансгаз» на 2022 рік не були затверджені взагалі.

У зв'язку з вищезазначеним, БГ ІПВГ було прийнято рішення використовувати інформацію з фінансової звітності, а не з фінансових планів та звітів про їх виконання.

Так, виходячи з законодавства України та положень статутів підзвітних підприємств з державною участю, фінансування діяльності підприємств з державною участю може здійснюватися з різних джерел, у тому числі з:

- ▶ коштів державного та місцевих бюджетів, серед іншого, в рамках реалізації цільових бюджетних програм (див. **Розділ 7.5.1** цього Звіту) та здійснення внесків до статутного капіталу (див. **Розділ 7.3.2** цього Звіту);
- ▶ фінансових ресурсів, залучених на поворотній основі, наприклад, у вигляді одержання кредитів чи позик, випуску облігацій з урахуванням певних обмежень;
- ▶ дивідендів від суб'єктів господарювання, учасниками яких вони є⁹²⁴;

⁹¹⁹ [П. 6](#) Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки, затвердженого Наказом Мінекономрозвитку №205 від 02.03.2015 р.

⁹²⁰ [П. 8](#) Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки, затвердженого Наказом Мінекономрозвитку №205 від 02.03.2015 р.

⁹²¹ [П. 10-13](#) Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки, затвердженого Наказом Мінекономрозвитку №205 від 02.03.2015 р.

⁹²² [Інформація щодо фінансового планування підприємств](#) на офіційному веб-сайті Міністерства економіки України

⁹²³ [Звіт про результати аналізу ефективності управління об'єктами державної власності у газовому секторі, що мають фінансові наслідки для державного бюджету](#), затверджений рішенням Рахункової палати №34-2 від 21.12.2021 р.

⁹²⁴ Право створювати інших суб'єктів господарювання на основі належного їм майна передбачене для підприємств з державною участю відповідно до [ст. 135](#) Господарського кодексу

- ▶ власних коштів за результатами господарської діяльності, з урахуванням обмежень щодо розпорядження прибутком, зокрема обов'язку виплати дивідендів або частини чистого прибутку до державного бюджету (детальніше див. **Розділ 7.4** цього Звіту);
- ▶ інших джерел, не заборонених законом.

Законодавчі обмеження щодо окремих джерел фінансування описані нижче в цьому розділі.

- ▶ Фінансування через статутний капітал

Державне підприємство як організаційно-правова форма не передбачає можливості участі приватного інвестора, оскільки таке підприємство утворюється компетентним органом державної влади в розпорядчому порядку на базі відокремленої частини державної власності⁹²⁵, а майно підприємства закріплюється за ним на праві господарського відання чи на праві оперативного управління⁹²⁶.

Щодо господарських товариств, державна частка у статутному капіталі яких перевищує 50 відсотків, законодавство не забороняє участь приватного інвестора в таких товариствах, проте порядок проведення додаткової емісії акцій (для АТ) або внесення додаткових вкладів (для ТОВ) передбачає викуп акцій/внесення вкладів лише державою⁹²⁷. Аналогічних порядків для приватних інвесторів не встановлено.

Натомість законодавство України передбачає можливість участі приватного інвестора в АТ/ТОВ лише шляхом приватизації державного пакету акцій/частки в статутному капіталі⁹²⁸. Державні підприємства можуть бути перетворені в АТ шляхом проведення корпоратизації, що дозволить участь приватного інвестора в управлінні АТ, створеним на базі колишнього державного підприємства⁹²⁹.

Крім того, держава як акціонер (учасник) підприємств з державною участю бере участь в управлінні такими підприємствами, що включає прийняття рішень про збільшення статутного капіталу для покриття касових дефіцитів.

- ▶ Боргове фінансування

Залучення підприємством з державною участю грошових коштів на поворотній основі у вигляді кредитів, позик чи випуску облігацій, надання гарантій або поруки за такими зобов'язаннями, вимагає погодження Мінфіну, органу виконавчої влади, що здійснює функції з управління державною власністю або Мінекономіки, залежно від умов залучення та підпорядкування підприємства.

Зокрема, Мінфін погоджує внутрішні довгострокові (більше 1 року) та зовнішні зобов'язання, а орган виконавчої влади, що здійснює функції з управління державною власністю (або Мінекономіки, якщо функції управління здійснює КМУ) – внутрішні короткострокові (до 1 року) зобов'язання⁹³⁰.

⁹²⁵ [Ч. 1 ст. 73](#) Господарського кодексу

⁹²⁶ [Ч. 3 ст. 73](#) Господарського кодексу

⁹²⁷ [П. 1](#) постанови КМУ «Питання прийняття рішення щодо проведення додаткових емісій акцій, їх викупу державою або внесення додаткових вкладів до статутних капіталів господарських товариств» №796 від 06.06.2007 р.

⁹²⁸ [П. 5 ч. 2, ч. 3 ст. 5](#) Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» №2269-VIII від 18.01.2018 р. визначено, що пакети акцій (часток) суб'єктів господарювання, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі) можуть бути об'єктами приватизації

⁹²⁹ [Ст. 17](#) Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» №2269-VIII від 18.01.2018 р.

⁹³⁰ Див. [п. 2](#) Порядку погодження залучення державними підприємствами, у тому числі господарськими товариствами (крім банків), у статутному капіталі яких 50 та більше відсотків акцій (часток) належать державі, кредитів (позик), надання гарантій або поруки за такими зобов'язаннями, затвердженого постановою КМУ №809 від 15.06.2011 р.

Додаткові погодження можуть встановлюватися статутами підприємств з державною участю. Наприклад, відповідно до Статуту АТ «НАК «Нафтогаз України», погодження вчинення правочинів про внесення змін до кредитних договорів входить до виключної компетенції наглядової ради товариства⁹³¹. При цьому через відсутність наглядової ради, у 2022 році АТ «НАК «Нафтогаз України» було внесено зміни до кредитного договору на суму 3 мільярдів гривень, які були погоджені розпорядженням КМУ⁹³² з посиланням на те, що загальні збори учасників товариства мають право приймати рішення з усіх питань діяльності товариства, у тому числі і з тих, що належать до компетенції інших органів товариства⁹³³.

► **Виплата дивідендів та нерозподілений прибуток**

Правила розподілу прибутку та виплати дивідендів залежать від організаційно-правової форми підприємства з державною участю.

Так, розподіл прибутку державних комерційних підприємств здійснюється відповідно до затвердженого фінансового плану з урахуванням вимог Господарського кодексу та інших законів⁹³⁴.

В АТ виплата дивідендів за простими акціями здійснюється з чистого прибутку звітного року та/або нерозподіленого прибутку на підставі рішення загальних зборів АТ у строк, що не перевищує шість місяців з дня прийняття загальними зборами рішення про виплату дивідендів⁹³⁵.

У ТОВ виплата дивідендів здійснюється за рішенням загальних зборів про їх виплату в строк, що не перевищує шість місяців⁹³⁶.

Незалежно від організаційно-правової форми низка підприємств з державною участю зобов'язана перераховувати частину чистого прибутку до державного бюджету за особливими правилами (див. **Розділ 7.4** цього Звіту).

7.3.2 Операції підприємств з державною участю в 2022 році

У цьому Звіті ІПВГ, згідно з рішенням БГ ІПВГ від 27.10.2023 р., розкривається інформація щодо участі держави й державної підтримки тільки тих видобувних компаній, що були визначені як суттєві компанії в межах Звіту за 2022 рік та перебувають у прямій або опосередкованій власності держави. Також, було встановлено поріг суттєвості для операцій за участю компаній з державною участю у розмірі 10 млн грн за одним видом платежу за календарний рік.

7.3.2.1 Операції підприємств з державною участю галузі видобування кам'яного вугілля

До переліку суттєвих компаній галузі увійшли сім державних компаній, жодна з яких станом на момент підготовки цього Звіту не опублікувала фінансовий звіт за 2022 рік. Також, жодна з перелічених вуглевидобувних компаній (Таблиця 7.6) не надала фінансової звітності та інформації щодо обсягу реінвестицій і нерозподіленого прибутку (непокритого збитку)

⁹³¹ [Пп. 31 п. 70](#) Статуту АТ «НАК «Нафтогаз України»

⁹³² Розпорядження КМУ «[Деякі питання діяльності акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України»](#) №554-р від 07.07.2022 р. та розпорядження КМУ «[Деякі питання діяльності акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України»](#) №625-р від 21.07.2022 р.

⁹³³ [Ч. 1 ст. 98](#) Цивільного кодексу України

⁹³⁴ [Ч. 9 ст. 75](#) Господарського кодексу

⁹³⁵ [Ч. 2 ст. 30](#) Закону України «Про акціонерні товариства» №514-VI від 17.09.2008 р. Аналогічне положення передбачене [ч. 3 ст. 34](#) Закону України «Про акціонерні товариства» №2465-IX від 01.01.2023 р.

⁹³⁶ [Ст. 26](#) Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» №2275-VIII від 06.02.2018 р.

через платформу ІПВГ. Тому Незалежному адміністратору не доступні джерела для опису операцій цих підприємств.

Таблиця 7.6: Операції вуглевидобувних підприємств з державною участю у 2022 р.

Назва компанії	Обсяг залучення зовнішнього фінансування	Частина чистого прибутку, розподіленого на здійснення реінвестицій	Обсяг нерозподіленого прибутку/непокритого збитку, тис. грн	
			станом на 01.01.2022 р.	станом на 31.12.2023 р.
ДП «Львіввугілля» ⁹³⁷	Див. розділ 7.5.1, розділ 7.5.3.	-	н/д	н/д
ДП «Мирноградвугілля» ⁹³⁸	Див. розділ 7.5.1, розділ 7.5.3.	-	н/д	н/д
ДП «Селидіввугілля» ⁹³⁹	Див. розділ 7.5.1, розділ 7.5.3.	-	н/д	н/д
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська» ⁹⁴⁰	Див. розділ 7.5.1, розділ 7.5.3.	-	0	0
ДП «Добропіллявугілля-Видобуток» ⁹⁴¹	Див. розділ 7.5.1, розділ 7.5.3.	-	н/д	н/д
ДП «Торецьквугілля» ⁹⁴²	Див. розділ 7.5.1, розділ 7.5.3.	-	н/д	н/д
ДП «Первомайськвугілля» ⁹⁴³	Див. розділ 7.5.1, розділ 7.5.3.	-	н/д	н/д

Таким чином, серед державних компаній у галузі видобування кам'яного вугілля відсутня інформація про операції підприємств з державною часткою.

Єдиною вугільною компанією, яка прозвітувала щодо наданих кредитів від державних підприємств у відповідях на запит про роль держави, є [REDACTED]

7.3.2.2 Операції підприємств з державною участю галузі видобування нафти та природного газу

Згідно з відповідями підзвітних компаній галузі видобування природного газу й нафти на запит про роль держави, факту здійснення ними реінвестицій у 2022 році виявлено не було.

⁹³⁷ Фінансова звітність компанії відсутня у публічному доступі чи на платформі ІПВГ. У відповіді на запит про роль держави інформація про реінвестиції та нерозподілений прибуток не прозвітовані.

⁹³⁸ Фінансова звітність компанії відсутня у публічному доступі чи на платформі ІПВГ. У відповіді на запит про роль держави інформація про реінвестиції та нерозподілений прибуток не прозвітовані.

⁹³⁹ Фінансова звітність компанії відсутня у публічному доступі чи на платформі ІПВГ. У відповіді на запит про роль держави інформація про реінвестиції та нерозподілений прибуток не прозвітовані.

⁹⁴⁰ Фінансова звітність компанії відсутня у публічному доступі чи на платформі ІПВГ, у відповіді на запит про роль держави реінвестиції та нерозподілений прибуток прозвітовані з нульовим значенням.

⁹⁴¹ Фінансова звітність компанії відсутня у публічному доступі чи на платформі ІПВГ. У відповіді на запит про роль держави інформація про реінвестиції та нерозподілений прибуток не прозвітовані.

⁹⁴² Фінансова звітність компанії відсутня у публічному доступі чи на платформі ІПВГ. У відповіді на запит про роль держави інформація про реінвестиції та нерозподілений прибуток не прозвітовані.

⁹⁴³ Фінансова звітність компанії відсутня у публічному доступі чи на платформі ІПВГ, відповідь на запит про роль держави також відсутня.

Інформацію щодо обсягу зовнішнього фінансування, нерозподіленого прибутку (непокритего збитку) нафтогазових компаній в 2022 році наведено в таблиці нижче.

Таблиця 7.7: Операції підзвітних нафтогазовидобувних компаній з державною участю у 2022 р.⁹⁴⁴

Назва компанії	Обсяг залучення зовнішнього фінансування у звітному періоді	Частина чистого прибутку, розподіленого на реінвестиції	Обсяг нерозподіленого прибутку/непокритего збитку, тис. грн	
			станом на 31.12.2022 р.	станом на 31.12.2023 р.
АТ «Укргазвидобування» ⁹⁴⁵	Див. розділ 7.5.1, розділ 7.5.3.	-	24 483 066	13 004 445
АТ «НАК «Нафтогаз України» ⁹⁴⁶	Див. розділ 7.5.1, розділ 7.5.3.	-	48 343 023	11 375 090
ПАТ «Укрнафта» ⁹⁴⁷	Див. розділ 7.5.1, розділ 7.5.3.	-	н/д	н/д
ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД» ⁹⁴⁸	Див. розділ 7.5.1, розділ 7.5.3.	-	н/д	н/д
ТОВ «Українська бурова компанія» ⁹⁴⁹	Див. розділ 7.5.1, розділ 7.5.3.	-	н/д	н/д
АТ «Укртрансгаз» ⁹⁵⁰	Див. розділ 7.5.1, розділ 7.5.3.	-	н/д	н/д
АТ «Укртранснафта» ⁹⁵¹	Див. розділ 7.5.1, розділ 7.5.3.	-	1 544 677	5 189 932
ТОВ «Оператор газотранспортної системи України» ⁹⁵²	Див. розділ 7.5.1, розділ 7.5.3.	-	37 001 855	30 644 906

Протягом 2022 року підзвітні видобувні й транспортувальні компанії галузі нафти й газу з державною участю здійснювали із контрольованими державою сторонами наступні операції:

► АТ «НАК «Нафтогаз України»⁹⁵³

Група провадить істотні операції із підприємствами та установами, які контролюються, знаходяться під спільним контролем або зазнають істотного впливу з боку Уряду України. До таких підприємств та установ належать Державний ощадний банк України, «Укрексімбанк», «Укргазбанк», податкові органи, компанії Групи Нафтогаз, «Оператор

⁹⁴⁴ Джерелами даних є відповіді компаній НАК «Нафтогаз України», АТ «Укртранснафта», АТ «Укргазвидобування» і фінансові звітності відповідних компаній

⁹⁴⁵ АТ «Укргазвидобування», Скорочена окрема проміжна фінансова звітність станом на 31 грудня 2022 року, <https://ugv.com.ua/uploads/>

⁹⁴⁶ АТ «НАК «Нафтогаз України», Окрема фінансова звітність за 2022 рік, <https://www.naftogaz.com/short/ffcd7dfa>

⁹⁴⁷ Фінансова звітність компанії відсутня у публічному доступі чи на платформі ІПВГ, відповідь на запит про роль держави також відсутня.

⁹⁴⁸ Фінансова звітність компанії відсутня у публічному доступі чи на платформі ІПВГ, відповідь на запит про роль держави також відсутня.

⁹⁴⁹ Фінансова звітність компанії відсутня у публічному доступі чи на платформі ІПВГ, у відповіді на запит про роль держави інформацію не прозвітовано.

⁹⁵⁰ Фінансова звітність компанії відсутня у публічному доступі чи на платформі ІПВГ, відповідь на запит про роль держави також відсутня.

⁹⁵¹ АТ «Укртранснафта», Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2022 року, що надана Незалежному адміністратору через платформу ІПВГ

⁹⁵² Джерелом даних є відповідь ТОВ «Оператор ГТС України» на запит про роль держави

⁹⁵³ АТ «НАК «Нафтогаз України», Окрема фінансова звітність за 2022 рік, <https://www.naftogaz.com/short/ffcd7dfa>
Консолідована фінансова звітність за 2022 рік, <https://www.naftogaz.com/short/2f215918>

газотранспортної системи України», теплогенеруючі підприємства та компанії, що займаються регіональним розподілом і збутом газу.

Частка операцій з пов'язаними сторонами у звітному періоді становила 78% чистого доходу від реалізації продукції та 97% інших фінансових доходів. Протягом 2022 року дочірня компанія АТ «Укртрансгаз» повернула АТ «НАК «Нафтогаз України» взятий у 2020 році у позику природний газ. Ця позика складала 68% від загальної суми іншої дебіторської заборгованості АТ «НАК «Нафтогаз України» станом на 31 грудня 2021 року. С

Закупівлі природного газу у дочірніх компаній АТ «Укргазвидобування», ПАТ «Укрнафта», Naftogaz Trading Europe AG, а також ТОВ «Оператор газотранспортної системи України» та інших пов'язаних сторін у 2022 році склали близько 82% вартості всього придбаного природного газу (у 2021 цей показник дорівнював приблизно 73%). У 2022 році компанія уклала додаткові угоди з банками, що передбачають зміну відсоткових ставок. Компанія проаналізувала вплив зазначених змін на фінансові зобов'язання та дійшла висновку, що вони не є значними змінами умов фінансових зобов'язань.

Станом на 31 грудня 2022 та 2021 років позики від державних банків були забезпечені запасами та надходженнями від майбутніх продажів. Сума гарантій, наданих Урядом України станом на 31 грудня 2022 та 2021 років, становила 13 657 057 тис. грн та 1 971 756 тис. грн, відповідно.

► АТ «Укргазвидобування»⁹⁵⁴

За 2022 рік операції з НАК «Нафтогаз України» склали 88% (2021 рік - 91%) від загальної суми чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) компанії. Непогашена дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги, дебіторська заборгованість за розрахунками за авансами виданими та інша поточна дебіторська заборгованість станом на 31 грудня 2022 року становила 93% від загальної суми дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, дебіторської заборгованості за розрахунками за авансами виданими та іншої поточної дебіторської заборгованості. Також, у 2022 році існувала заборгованість Товариства перед НАК «Нафтогаз України», яка складала 10% (2021 рік - 53%) від загального залишку поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги та поточної кредиторської заборгованості за одержаними авансами.

У вересні 2021 року Товариство отримало поворотну безпроцентну фінансову допомогу від АТ «Укртранснафта» (входить у Групу компаній НАК «Нафтогаз України») у розмірі 700 000 тис. грн на умовах повернення на вимогу. Ця сума була повністю повернута в 2022 році. Операції із підприємствами контрольованими державою. До інших підприємств, контрольованих державою, належать державні банки, а саме: АТ «Ощадбанк», АТ «Укрексімбанк», АБ «Укргазбанк» та АТ КБ «Приватбанк», де станом на 31 грудня 2022 року зберігається 100% від загальної суми грошей та їх еквівалентів

⁹⁵⁴ АТ «Укргазвидобування», Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2022 року, <https://ugv.com.ua/uploads/UGV>

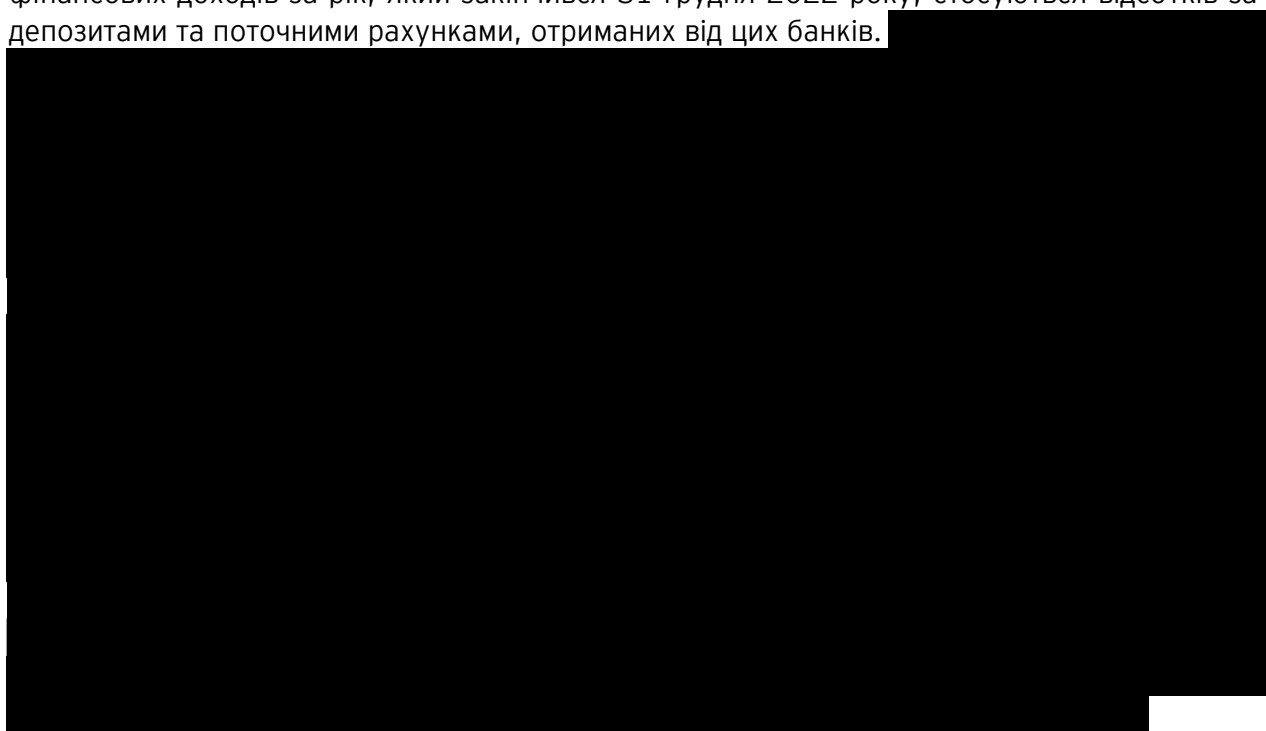
АТ «Укргазвидобування». Також Товариство на 31 грудня 2022 року мало позики у державних банках, що склали 86% від загальної суми позик. В 2022 та 2021 роках Товариство не мало операцій (які б перевищували 10% від загальної суми відповідних операцій чи залишків) з іншими компаніями, акціонером яких безпосередньо чи опосередковано є органи державної влади.

▶ АТ «Укртрансгаз»

Товариство є дочірньою компанією НАК «Нафтогаз України» і здійснює істотні операції з підприємствами Групи, яка контролюється урядом України. У відкритому доступі, так само як і на платформі ІПВГ АТ «Укртрансгаз» не висвітлив фінансової звітності за 2022 рік, тому детальна інформація про операції з пов'язаними сторонами у звітному періоді відсутня.

▶ АТ «Укртранснафта»⁹⁵⁵

Товариство провадить істотні операції із підприємствами, які контролюються, знаходяться під спільним контролем або зазнають істотного впливу з боку Уряду України. До цих підприємств належать АТ «Державний ощадний банк України», ПАТ АБ «Укргазбанк», АТ «Укргазвидобування» та інші підприємства. За рік, який закінчився 31 грудня 2022 року, близько 40,2% (2021 - близько 10,3%) доходів від реалізації Товариства були отримані від операцій із пов'язаними сторонами. За рік, який закінчився 31 грудня 2022 року, близько 12,3% (2021 - 9,7%) інших операційних доходів Товариства було отримано від операцій з підприємствами, що контролюються, знаходяться під спільним контролем або зазнають істотного впливу з боку Уряду України. Також, близько 1,9% (2021 - 1,7%) операційних витрат припадало на закупівлю товарів та послуг у пов'язаних сторін. Станом на 31 грудня 2022 та 2021 років, близько 100% залишків грошових коштів на поточних банківських рахунках та банківських депозитів були розміщені у державних банках. 100% інших фінансових доходів за рік, який закінчився 31 грудня 2022 року, стосуються відсотків за депозитами та поточними рахунками, отриманих від цих банків.

⁹⁵⁵ АТ «Укртранснафта», Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2022 року, що надана Незалежному адміністратору через платформу ІПВГ

7.3.2.3 Операції підприємств з державною участю галузі видобування руд заліза, марганцю та титану

Відповідно до інформації, наведеної в **Розділі 7.2.1.3**, серед підзвітних компаній галузей видобування руд заліза та марганцю не було таких, що прямо чи опосередковано належать державі. У галузі видобування титанових руд до державного сектору відноситься лише АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»⁹⁵⁶, відповідно до фінансової звітності якої операції купівлі-продажу з пов'язаними сторонами здійснюються за звичайними цінами, переважно такими ж, як і з непов'язаними постачальниками та покупцями. Непогашені залишки на кінець року є незабезпеченими, безвідсотковими. Розрахунки відбуваються в грошових коштах, окрім авансів отриманих та передоплат. Д

Не було надано чи отримано жодних гарантій відносно дебіторської чи кредиторської заборгованості з пов'язаними сторонами.

⁹⁵⁶ Фінансова звітність АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія» за 2022 р. була надана через платформу ІПВГ

7.4. Платежі підприємств з державною участю на користь держави

7.4.1 Законодавство щодо частки чистого прибутку та дивідендів на державну частку

Окрім податків, дивіденди та частка чистого прибутку низки підприємств з державною участю на користь держави є основним видом платежів до державного бюджету. З метою підвищення контролю за їх сплатою адміністрування зазначених платежів покладено на податкові органи⁹⁵⁷.

До платників частини чистого прибутку (доходу)/дивідендів на державну частку, які порушили правила подання звітності з цих платежів або порушили порядок сплати (перерахування), податкові органи мають право застосувати штрафні (фінансові) санкції (штрафи) та пеню за такі порушення в порядку, визначеному Податковим кодексом⁹⁵⁸.

► Сплата частки чистого прибутку державними унітарними підприємствами

За наявності фінансових ресурсів державні унітарні підприємства повинні відраховувати до державного бюджету частину свого чистого прибутку за відповідний період у розмірі 80%⁹⁵⁹.

Державні унітарні підприємства подавали розрахунок частини чистого прибутку до ДПС у складі декларації з податку на прибуток разом з фінансовою звітністю⁹⁶⁰. Сплачена частина чистого прибутку зараховувалася до загального фонду державного бюджету.

► Дивіденди господарських товариств, що перебувають у прямому державному володінні

За загальним правилом, господарські товариства, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави, повинні відраховувати не менше 30% чистого прибутку на виплату дивідендів⁹⁶¹.

Відповідно до Закону України «Про управління об'єктами державної власності», такий обов'язок покладался на зазначених суб'єктів незалежно від прийняття рішення про нарахування дивідендів за відповідний рік. Аналогічне правило було внесене до Податкового кодексу. Однак в 2020 році ця вимога, що міститься в Законі України «Про управління об'єктами державної власності», була визнана неконституційною та втратила чинність, оскільки створювала нерівні умови для держави порівняно з іншими учасниками (акціонерами) відповідних товариств та порушувала їхні корпоративні права на участь в управлінні⁹⁶².

Станом на 2022, положення Податкового кодексу в цій частині залишаються чинними, оскільки Конституційний Суд України так і не визнавав їх неконституційними⁹⁶³. У 2022 році були вжиті заходи для повернення цієї вимоги в законодавство з урахуванням зауважень

⁹⁵⁷ [П. 49.19 ст. 49](#) Податкового кодексу

⁹⁵⁸ [Лист ДПС України](#) №9109/7/99-00-05-05-01-07 від 09.06.2020 р.

⁹⁵⁹ [П. 1](#) Постанови КМУ «Про затвердження Порядку відраховування до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями» №138 від 23.02.2011 р.

⁹⁶⁰ [П. 3](#) вищезазначеної постанови КМУ, [п. 46.2](#) Податкового кодексу

⁹⁶¹ [Абз 4 ч. 5 ст. 11](#) Закону України «Про управління об'єктами державної власності» №185-V від 21.09.2006 р.

⁹⁶² [Рішення Конституційного суду України](#) у справі №3-313/2019(7438/19) від 22.07.2020 р.

⁹⁶³ [П. 46.2, 49.18.7, 49.19](#) Податкового кодексу

Конституційного суду шляхом включення цієї вимоги до Закону України «Про Державний бюджет на 2022 рік»⁹⁶⁴. Аналогічні заходи були вжиті у 2023 році⁹⁶⁵.

Дивіденди нараховуються пропорційно до розміру державної частки у статутних капіталах зазначених господарських товариств і повинні бути сплачені до Державного бюджету не пізніше 1 липня року, що настає за звітним. Господарські товариства, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких знаходяться у статутних капіталах господарських товариств, частка держави в яких становить 100%, також зобов'язані сплачувати дивіденди безпосередньо до Державного бюджету⁹⁶⁶.

КМУ встановлює базовий норматив відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у відповідному році. Цей норматив для 2022 року щодо прибутку, отриманого за результатами діяльності в 2021 році, був диференційований⁹⁶⁷:

- ▶ 30% для АТ «НАК «Нафтогаз України»;
- ▶ 50% для решти суб'єктів господарювання.

Малюнок 7.3: Базовий норматив відрахування частки прибутку у 2022 р. за результатами господарської діяльності у 2021 р.

Законом про Державний бюджет на 2022 рік були встановлені спеціальні правила щодо зарахування дивідендів, сплачених АТ «НАК «Нафтогаз України», до спеціального фонду державного бюджету⁹⁶⁸.

▶ Дивіденди підприємств, що перебувають в опосередкованому державному володінні Господарські товариства, 50% і більше акцій (часток) яких знаходяться у статутних капіталах господарських товариств, частка держави в яких становить 100%, зобов'язані сплачувати дивіденди безпосередньо до Державного бюджету України за правилами, встановленими Законом України «Про управління об'єктами державної власності»⁹⁶⁹.

⁹⁶⁴ Ст. 20 Закону України «Про Державний бюджет на 2022 рік» №1928-ІХ від 02.12.2021 р.

⁹⁶⁵ Ст. 20 Закону України «Про Державний бюджет на 2023 рік» №2710-ІХ від 03.11.2022 р.

⁹⁶⁶ Ч. 5 ст. 11 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» №185-V від 21.09.2006 р.

⁹⁶⁷ П. 1 постанови КМУ «Про затвердження базового нормативу відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у 2021 році господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави» №230 від 08.03.2022 р.

⁹⁶⁸ П. 9 ч. 1 ст. 11 Закону України «Про Державний бюджет на 2022 рік» №1928-ІХ від 02.12.2021 р.

⁹⁶⁹ Ч. 5 ст. 11 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» №185-V від 21.09.2006 р.

Недосконале формулювання цього правила призводило до судових спорів щодо того, чи поширюється воно на господарські товариства, 50% і більше акцій (часток) були отримані акціонером не шляхом внесення до статутного капіталу.

Зокрема, АТ «Укргазвидобування» та АТ «Укртрансгаз» – господарські товариства, єдиним акціонером яких є АТ «НАК «Нафтогаз України», ще в 2013 році успішно оскаржили рішення АТ «НАК «Нафтогаз України» про виплату частини чистого прибутку компаній до Державного бюджету, посилаючись на те, що їхні акції не знаходяться у статутному капіталі АТ «НАК «Нафтогаз України»⁹⁷⁰.

Крім того, АТ «Укртранснафта», 100% акцій якого відповідно до рішення КМУ було залишено в державній власності та передано до статутного капіталу АТ «НАК «Нафтогаз України»⁹⁷¹, звернулось до суду з вимогою зобов'язати ДПС зарахувати суми дивідендів, помилково сплачені до державного бюджету, в рахунок майбутніх зобов'язань з податку на прибуток підприємств⁹⁷². Оскільки ДПС не оспорювалися твердження АТ «Укртранснафта» про помилковість формулювань постанови КМУ, суди першої та апеляційної інстанцій задовольнили позов товариства.

Законом про державний бюджет на 2024 рік пропонується зобов'язати господарські товариства, 50 і більше відсотків акцій яких належать АТ «НАК «Нафтогаз України», сплачувати дивіденди за результатами фінансово-господарської діяльності за 2023 рік, безпосередньо до загального фонду державного бюджету в розмірі, не меншому ніж 90 відсотків⁹⁷³.

Обсяги перерахування до державного бюджету частки чистого прибутку та дивідендів підзвітними компаніями в 2022 р. наведені в **Розділі 9.2** цього Звіту.

7.4.2 Платежі від підприємств з державною участю на користь держави, здійснені у 2022 р.

7.4.2.1 Платежі від підприємств з державною участю галузі видобування кам'яного вугілля

Відповідно до даних державних органів (ДПС, ДМС, Держгеонадра), наданих у відповідь на запит Незалежного адміністратора в межах підготовки Звіту ІПВГ за 2022 р., сума надходжень податкових та інших платежів на користь держави від компаній галузі видобування кам'яного вугілля становила 12 728 012,27 тис. грн⁹⁷⁴. З них, 1 349,93 тис. грн дивідендів та частки чистого прибутку було сплачено на користь держави компаніями галузі видобування кам'яного вугілля. З цієї суми дивідендів та частки чистого прибутку, 1 290,42 тис. грн (або 95,59% від загальної суми дивідендів та частки чистого прибутку) сплатили підзвітні видобувні компанії:

⁹⁷⁰ [Постанова](#) Вищого господарського суду України у справі №10/10255/13 від 13.08.2013 р.; [постанова](#) Вищого господарського суду України у справі №910/18227/13 від 24.06. 2014 р.

⁹⁷¹ Розпорядження КМУ [«Про утворення ВАТ «Укртранснафта»](#) №256-р від 23.06.2001 р.

⁹⁷² [Рішення](#) Окружного адміністративного суду міста Києва у справі №640/2966/19 від 13.11.2019 р. (рішення залишено без зміни за результатами апеляційного оскарження у листопаді 2020 року)

⁹⁷³ [Ч. 4 ст. 20](#) проекту Закону про Державний бюджет України на 2024 рік №10000 від 15.09.2023 р.

⁹⁷⁴ Наведена сума включає обсяг платежів від усіх компаній галузі видобування кам'яного вугілля за всіма видами платежів (у тому числі разом з бюджетним відшкодуванням ПДВ). Список компаній галузі був сформований на основі даних Держгеонадр про володіння спецдозволами на користування надрами. Детальніше у [Розділі 9](#).

У **Розділі 9** та **Додатку 9** наведені детальні дані щодо надходжень на користь держави у розрізі видів платежів та за окремими підзвітними компаніями.

7.4.2.2 Платежі від підприємств з державною участю галузі видобування нафти та природного газу

З усіх видобувних галузей, найбільший обсяг платежів на користь держави надходить від галузі видобування нафти і природного газу (в т.ч. транспортування) та становить 82,24% сукупного обсягу надходжень платежів видобувного сектору в Україні. У 2022 р., згідно з даними державних органів (ДПС, ДМС, Держгеонадра), сума надходжень податкових та інших платежів на користь держави галузі видобування нафти і природного газу та галузі транспортування нафти і природного газу склала 154 951 355,58 тис. грн⁹⁷⁵. З них, компанії галузі нафти та газу (в т.ч. транспортування) сплатили 4 739 316,31 тис. грн дивідендів та сплати частки чистого прибутку на користь держави, з яких 4 665 452,70 тис. грн дивідендів та сплати частки чистого прибутку на користь держави сплатили підзвітні видобувні компанії:

- ▶ НАК «Нафтогаз України» – 3 915 452,70 тис. грн (або 82,62% від загальної суми дивідендів та частки чистого прибутку);
- ▶ ПАТ «Укрнафта» – 750 000,00 тис. грн (або 15,83% від загальної суми дивідендів та частки чистого прибутку).

У **Розділі 9** та **Додатку 9** зазначено деталізовану інформацію щодо надходжень у розрізі підзвітних компаній та видів платежів.

7.4.2.3 Платежі від підприємств з державною участю галузі видобування руд заліза, марганцю та титану

За даними державних органів (ДПС, ДМС, Держгеонадра), у 2022 році загальний обсяг платежів на користь держави компаній галузей видобування руд: заліза, марганцю та титану сягнув 20 743 273,75 тис. грн⁹⁷⁶ (частка цих платежів склала 11,01% від загального обсягу платежів усіх компаній видобувного сектору на користь держави).

Детальна інформація у розрізі видів платежів і підзвітних компаній наведена у **Розділі 9** та **Додатку 9**.

⁹⁷⁵ Наведена сума включає обсяг платежів від усіх компаній галузі видобування нафти і природного газу (в т.ч. транспортування) за всіма видами платежів (у тому числі разом з бюджетним відшкодуванням ПДВ). Список компаній галузі був сформований на основі даних Держгеонадр про володіння спецдозволами на користування надрами. Детальніше у **Розділі 9**.

⁹⁷⁶ Наведена сума включає обсяг платежів від усіх компаній галузі видобування руд заліза, марганцю та титану за всіма видами платежів (у тому числі разом з бюджетним відшкодуванням ПДВ). Список компаній галузі був сформований на основі даних Держгеонадр про володіння спецдозволами на користування надрами. Детальніше у **Розділі 9**.

7.5. Платежі держави на користь підприємств із державною участю

Законодавство України передбачає можливість надання державою підтримки суб'єктам господарювання з метою створення сприятливих організаційних та економічних умов для розвитку підприємництва⁹⁷⁷.

7.5.1 Законодавство щодо бюджетної підтримки видобувних галузей

Державна підтримка видобувних галузей може включати надання видобувним компаніям коштів за затвердженими відповідним Законом про Державний бюджет програмами. Таке надання відбувається згідно з порядком, що затверджується КМУ для кожної програми.

Бюджетний кодекс України передбачає, що головні розпорядники бюджетних коштів мають розробляти порядок використання таких коштів за програмами, передбаченими у державному бюджеті, а КМУ чи такий головний розпорядник, за погодженням із Мінфіном, має його затвердити. Затвердження порядків щодо програм, які визначені відповідним Законом про державний бюджет уперше, має відбуватися протягом 30 днів з дня набрання чинності таким законом⁹⁷⁸.

7.5.1.1 Програми бюджетної підтримки в галузі видобування кам'яного вугілля

У 2022 році діяло 4 бюджетних програм, що були спрямовані на підтримку вугільної галузі (Таблиця 7.8). На реалізацію бюджетних програм було заплановано витрати держбюджету з загального фонду в обсязі 4 243 906,10 тис. грн. Витрати у 2022 році із спеціального фонду - не передбачалися. Касове виконання плану склало 3 941 390,39 тис. грн, або 92,87% плану фінансування бюджетних програм.

Найбільший обсяг витрат державного бюджету на реалізацію бюджетних програм з підтримки вугільної галузі було здійснено в межах бюджетної програми «Реструктуризація вугільної галузі». Для її реалізації було заплановано витрати з загального фонду в обсязі 3 328 741,70 тис. грн, що становить 78,44% загального обсягу. Фактичне виконання плану бюджетної програми «Реструктуризація вугільної галузі» є меншим на 3 183,82 тис. грн і становить 3 325 557,88 тис. грн.

У зв'язку з військовою агресією росії проти України, та з урахуванням Закону України «Про захист інтересів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни», більш детальна інформація про виконання бюджетної програми «Реструктуризація вугільної галузі» у відкритому доступі відсутня.

⁹⁷⁷ Ст. 16, 26, 48 Господарського кодексу

⁹⁷⁸ Ч. 7 ст. 20 Бюджетного кодексу України №2456-VI від 08.07.2010 р.

Таблиця 7.8: Програми бюджетної підтримки в галузі видобування вугілля у 2022 р.⁹⁷⁹

Назва бюджетної програми	Загальний фонд, тис. грн		Спеціальний фонд, тис. грн	
	план з урахуванням внесених змін	касове виконання за 2022 рік	план з урахуванням внесених змін	касове виконання за 2022 рік
Всього	4 243 906,10	3 941 390,39	0,00	0,00

Таблиця 7.9: Обсяг державної допомоги, отриманої підзвітними вуглевидобувними компаніями в межах бюджетної програми «Реструктуризація вугільної галузі» у 2022 р.⁹⁸⁰

Компанія	Загальна сума державної допомоги, тис. грн	Бюджетна програма «Реструктуризація вугільної галузі»

⁹⁷⁹ Дані Казначейства (річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2022 рік (розділ II.1)), що були отримані у відповідь на запит у межах підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

⁹⁸⁰ Згідно з інформацією, що була надана суттєвими підзвітними видобувними компаніями

7.5.1.2 Програми бюджетної підтримки в галузі видобування нафти та природного газу

За даними Звіту про виконання Державного бюджету України за 2022 рік, отриманими від Казначейства у відповідь на запит для цілей підготовки цього Звіту ІПВГ, у Державному бюджеті України діяло три державні програми з підтримки галузі видобування нафти й природного газу ().

На реалізацію даних програм було заплановано витрати держбюджету в обсязі 199 800,00 млн грн, в т. ч. 12 700,00 млн грн витрат загального фонду держбюджету та 187 100,00 млн грн - спеціального фонду. Касове виконання плану склало 12 700,00 млн грн, тобто 6,36% плану.

Найбільший обсяг витрат, 111 100,00 млн грн (55,61% від загального обсягу державного бюджету на реалізацію бюджетних програм з підтримки галузі видобування нафти і газу), було заплановано в межах бюджетної програми «Компенсація суб'єктам ринку природного газу, на яких Кабінетом Міністрів України відповідно до Закону України «Про ринок природного газу» покладено спеціальні обов'язки для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, економічно обґрунтованих витрат, понесених ними в цілях виконання покладених на них спеціальних обов'язків, зменшених на обсяг грошових коштів, отриманих у процесі їх виконання в оплату природного газу, та з урахуванням допустимого рівня прибутку, що підлягає врегулюванню згідно із Законом України «Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання під час дії воєнного стану та подальшого відновлення їх функціонування» (код бюджетної класифікації - 2401170)», проте фактичне виконання бюджетної програми не було здійснено.

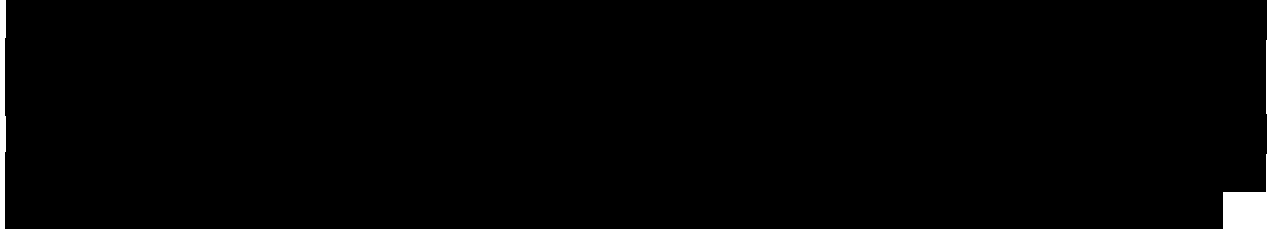
Із загального фонду, у 2022 році було реалізовано бюджетну програму «Придбання природного газу для проходження опалювального сезону 2022 - 2023 років (код бюджетної класифікації - 2401200)» із загальним обсягом витрат 12 700,00 млн грн.

Таблиця 7.10: Програми бюджетної підтримки в галузі видобування нафти і газу у 2022 р.⁹⁸¹

Назва бюджетної програми	Загальний фонд, млн грн		Спеціальний фонд, млн грн	
	план з урахуванням внесених змін	касове виконання за 2022 рік	план з урахуванням внесених змін	касове виконання за 2022 рік
Компенсація суб'єктам ринку природного газу, на яких Кабінетом Міністрів України відповідно до Закону України «Про ринок природного газу» покладено спеціальні обов'язки для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, економічно обґрунтованих витрат, понесених ними в цілях виконання покладених на них спеціальних обов'язків, зменшених на обсяг грошових коштів, отриманих у процесі їх виконання в оплату природного газу, та з урахуванням допустимого рівня прибутку, що підлягає врегулюванню згідно із Законом України «Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання під час дії воєнного стану та подальшого відновлення їх функціонування» (код бюджетної класифікації - 2401170)	0,00	0,00	111 100,00	0,00
Фінансове забезпечення заходів з врегулювання заборгованості, передбачених Законом України «Про заходи, спрямовані на подолання кризових явищ та забезпечення фінансової стабільності на ринку природного газу» (код бюджетної класифікації - 2401180)	0,00	0,00	76 000,00	0,00
Придбання природного газу для проходження опалювального сезону 2022-2023 років (код бюджетної класифікації - 2401200)	12 700,00	12 700,00	0,00	0,00
Всього	12 700,00	12 700,00	187 100,00	0,00

⁹⁸¹ Дані Казначейства (річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2022 рік (розділ II.1)), що були отримані у відповідь на запит у межах підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

7.5.1.3 Програми бюджетної підтримки в галузі видобування руд заліза, марганцю та титану

У 2022 році компанії видобутку руд титану та марганцю не отримували державну підтримку від органів влади чи інших надавачів державної допомоги у звітному періоді.

7.5.2 Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на компенсацію різниці в тарифах на теплову енергію, послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води, послуги з централізованого постачання холодної води та водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем), послуги з централізованого водопостачання і централізованого водовідведення

Законом України «Про державний бюджет на 2022 рік» передбачено надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на компенсацію різниці в тарифах на:

- ▶ теплову енергію, послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води згідно із Законом України «Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання під час дії воєнного стану та подальшого відновлення їх функціонування»;
- ▶ послуги з централізованого постачання холодної води та водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем), послуги з централізованого водопостачання і централізованого водовідведення згідно із Законом України «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення».

Загальний бюджет субвенції становив 14 мільярдів гривень⁹⁸². Головним розпорядником субвенції є Мінрегіон⁹⁸³.

Субвенція надається з державного бюджету місцевим бюджетам для погашення заборгованості з різниці в тарифах за рахунок та в межах коштів спеціального фонду державного бюджету за цільовим призначенням.

⁹⁸² Додаток 3 Закону України «Про державний бюджет на 2022 рік» №1928-ІХ від 02.12.2021 р.

⁹⁸³ Абз. 2 п. 3 постанови КМУ «Про затвердження Порядку та умов надання у 2022 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на компенсацію різниці в тарифах на теплову енергію, послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води згідно із Законом України «Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання під час дії воєнного стану та подальшого відновлення їх функціонування», послуги з централізованого постачання холодної води та водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем), послуги з централізованого водопостачання і централізованого водовідведення згідно із Законом України «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення» №1403 від 20.12.2022 (далі - «Постанова КМУ №1403»)

Перерахування субвенції здійснюється на суму заборгованості з різниці в тарифах, не погашеної на дату укладення договору про організацію взаєморозрахунків з погашення заборгованості з різниці в тарифах, обсяг якої розраховано:

- ▶ теплопостачальними та теплогенеруючими організаціями,
- ▶ підприємствами централізованого водопостачання та водовідведення.

Учасниками розрахунків, серед інших, є:

- ▶ місцеві державні адміністрації;
- ▶ місцеві фінансові органи;
- ▶ АТ «НАК «Нафтогаз України», ТОВ «ГК «Нафтогаз Трейдинг», ТОВ «ГК «Нафтогаз України», ТОВ «Оператор газотранспортної системи України», АТ «Укртрансгаз»;
- ▶ оператори газорозподільних систем;
- ▶ інші учасники, участь яких у взаєморозрахунках дасть змогу забезпечити погашення заборгованості з різниці в тарифах суб'єктів господарювання та розрахунки за зобов'язаннями перед ТОВ «ГК «Нафтогаз Трейдинг», ТОВ «ГК «Нафтогаз України», АТ «НАК «Нафтогаз України», ТОВ «Оператор ГТС України», АТ «Укртрансгаз».

7.5.3 Надання державних гарантій за запозиченнями суб'єктів господарювання

2022 році, відповідно до Бюджетного кодексу, державні гарантії могли надаватися на підставі:

- ▶ рішення КМУ - для забезпечення часткового виконання боргових зобов'язань суб'єктів господарювання - резидентів України у розмірі, що не перевищує 80% загальної суми таких боргових зобов'язань за портфелем кредитів, та 80% - за кожним окремим кредитом⁹⁸⁴;
- ▶ міжнародних договорів України - для забезпечення повного або часткового виконання боргових зобов'язань суб'єктів господарювання - резидентів України.

Такі гарантії надаються виключно в межах і за напрямками, передбаченими відповідним Законом про Державний бюджет⁹⁸⁵. За дорученням КМУ відповідні правочини щодо його рішень вчиняє міністр фінансів⁹⁸⁶.

Гарантії мають надаватися на умовах платності, строковості та забезпечення виконання зобов'язань⁹⁸⁷. Бюджетним кодексом визначені обов'язкові умови договору гарантії:

- ▶ предмет гарантії;
- ▶ повні найменування та місцезнаходження суб'єкта господарювання і кредитора;
- ▶ обсяг гарантійних зобов'язань та порядок їх виконання;
- ▶ права та обов'язки гаранта і кредитора;
- ▶ умови настання гарантійного випадку;
- ▶ строк дії гарантії⁹⁸⁸.

⁹⁸⁴ Дію [абз. 1 ч. 1 ст. 18](#) Бюджетного кодексу було призупинено в частині гарантованого державою боргу на 2022 рік згідно із Законом України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» №1928-ІХ від 02.12.2021 р. Аналогічне зупинення передбачено на 2023 рік згідно із Законом України «Про Державний бюджет на 2023 рік» №2710-ІХ від 03.11.2022 р.

⁹⁸⁵ [П. 2 ч. 1 ст. 17](#) Бюджетного кодексу

⁹⁸⁶ Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» №293-ІХ від 14.11.2019 р.

⁹⁸⁷ [Абз. 1 ч. 3 ст. 17](#) Бюджетного кодексу

⁹⁸⁸ [Абз. 3 ч. 3 ст. 17](#) Бюджетного кодексу

Також обов'язковою умовою надання державної гарантії є укладення договору між Борговим агентством України та суб'єктом господарювання про погашення заборгованості суб'єкта господарювання перед державою за виконання гарантійних зобов'язань⁹⁸⁹.

Боргове агентство України веде Реєстр державних гарантій, наданих протягом бюджетного періоду, а Мінфін веде Реєстр місцевих запозичень та місцевих гарантій⁹⁹⁰. Проте інформація про державні гарантії, надані з 2004 року й дотепер, публікується на сайті Мінфіну за наступною адресою: <https://mof.gov.ua/uk/reestr-derzhavnih-garantij>.

Детальніше про державні гарантії, надані підприємствам з державною участю, в підрозділах нижче.

7.5.3.1 Гарантії за позиками підприємств галузі видобування кам'яного вугілля

Жодна з семи підзвітних вугільних компаній з державною участю не опублікувала та не надала на платформі ІПВГ фінансову звітність за 2022 рік. Відповідно, відсутні джерела для висвітлення інформації щодо довгострокових і короткострокових кредитів та гарантій за позиками, які компанії оприлюднюють у своїй фінансовій звітності.

За даними Казначейства прострочена заборгованість перед державою за кредитами, залученими вугільними компаніями під державні гарантії залишається лише у АТ «Лисичанськвугілля», але товариство у 2022 році не ввійшло у перелік суттєвих компаній.

Жодна з компаній галузі видобування кам'яного вугілля у відповідях на запит про роль держави не надала інформації про державні гарантії за кредитами у 2022 році. [REDACTED] прозвітували про кредити від державних підприємств (див. **Розділ 7.3** вище). Відповідно до доступної інформації, компанії з державною участю не були кредиторами інших компаній.

7.5.3.2 Гарантії за позиками підприємств галузі видобування нафти та природного газу

Інформація про короткострокові та довгострокові позики підзвітних компаній з участю держави у галузі видобування нафти та природного газу (в т. ч. транспортування), що була доступна у фінансовій звітності за 2022 рік, наведена у таблиці нижче.

Таблиця 7.11: Інформація про позики нафтогазових компаній станом на 31.12.2022 р.

Компанія	Загальний обсяг заборгованості станом на 31.12.2022 р.
АТ «Укргазвидобування» ⁹⁹¹	Довгострокові кредити - відсутні. Короткострокові кредити - 12 956 175 тис. грн
АТ «Укртранснафта» ⁹⁹²	Довгострокові і короткострокові кредити відсутні.
АТ «НАК «Нафтогаз України» ⁹⁹³	Довгострокові кредити - 1 971 757 тис. грн Короткострокові кредити - 83 959 058 тис. грн 14 червня 2022 року Компанія уклала кредитну угоду з Європейським банком реконструкції та розвитку для отримання

⁹⁸⁹ Абз. 5 ч. 3 ст. 17 Бюджетного кодексу

⁹⁹⁰ Ч. 4 ст. 18 Бюджетного кодексу

⁹⁹¹ АТ «Укргазвидобування», Скорочена окрема проміжна фінансова звітність станом на 31 грудня 2022 року,

<https://ugv.com.ua/uploads/>

⁹⁹² АТ «Укртранснафта», Окрема фінансова звітність за 2022 рік, що надана Незалежному адміністратору через платформу ІПВГ

⁹⁹³ АТ «НАК «Нафтогаз України», Окрема фінансова звітність за 2022 рік, <https://www.naftogaz.com/short/ffcd7dfa>

Компанія	Загальний обсяг заборгованості станом на 31.12.2022 р.
	<p>відновлюваної кредитної лінії для фінансування екстрених закупівель газу. Кредитна лінія є короткостроковою, для нарахування відсотків застосовується плаваюча процентна ставка EURIBOR (залежно від строку відповідного розрахунку відсотків за окремими траншами) +1%. Кредит від Європейського банку реконструкції та розвитку гарантовано державою Україна та країнами G7. 23 вересня 2022 року Компанія уклала договір з Міністерством фінансів України про погашення заборгованості перед Державою у разі виконання гарантійних зобов'язань за договором гарантії між Україною та Європейським банком реконструкції та розвитку.</p> <p>Станом на 31.12.2022 року, зобов'язання за позиками компанії в сумі 13 657 057 тис. грн були гарантовані державою.</p> <p>У звітному періоді АТ «НАК «Нафтогаз України» уклала додаткові угоди з банками, щодо зміни відсоткових ставок, зміну графіків погашення заборгованостей. Ці зміни не вважаються значними змінами умов фінансових зобов'язань.</p>

Казначейство України веде облік простроченої заборгованості за кредитами під державні гарантії та надходжень до Державного бюджету у рахунок її погашення. Інформацію про заборгованість компаній нафтогазового сектору перед державою у 2022 році наведено в таблиці нижче. Відповідно до обліку Казначейства надходження за державними гарантіями у звітному періоді склали 2 009 142 грн.

Окрім позик суттєвих компаній у нафто-газовому секторі є ще три компанії, а саме АХК «Укрнафтопродукт», ТОВ «Укрнафтівестиції», Українська енерго-сервісна компанія, які мають заборгованості по кредитах з державними гарантіями.

Таблиця 7.12: Прострочена заборгованість суб'єктів господарювання у нафтогазовій галузі перед державою за кредитами (позиками), залученими під державні гарантії у 2022 р.⁹⁹⁴

Назва компанії	Сума простроченої заборгованості перед державою за кредитами		Надходження коштів до держбюджету у рахунок погашення заборгованості	Сума заборгованості за пенею, нарахованою на прострочену заборгованість	
	в іноземній валюті	у національній валюті		Сума заборгованості	Сплачено до держ. бюджету
[Redacted content]					

Одна суттєва державна компанія нафтогазової галузі прозвітувала про наявність позик під державні гарантії у 2022 році - АТ «НАК «Нафтогаз України».

⁹⁹⁴ Казначейство, Звіт про прострочену заборгованість суб'єктів господарювання перед державою за кредитами (позиками), залученими під державні гарантії станом на 01 січня 2023 року, наданий для цілей написання цього звіту ІПВГ

Також, АТ «Укргазвидобування» висвітлила інформацію про кредити у державних банках у відповіді на запит про роль держави, деталі наведені в Таблиця 7.13.

Таблиця 7.13: Кредитні договори та державні гарантії за кредитами підзвітних компаній нафтогазової галузі станом на 2022 р.

Надавач кредитів/гарантій	Сума кредиту/ гарантії за кредитом	Обсяг платежів у 2022 р.	Термін повернення та відсоткова ставка

7.5.3.3 Гарантії за позиками підприємств галузі видобування руд заліза, марганцю та титану

Єдиною суттєвою компанією з державною участю у галузі видобування руд є АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія», що здійснює видобування руд титану.

Також компанія не брала позики з державними гарантіями і у публічному доступі немає інформації про надання нею позик іншим компаніям.

У звітному періоді серед підзвітних компаній галузі видобування руд заліза та марганцю не було підприємств з державною участю.

⁹⁹⁵ Дані з відповідей компанії та Інформації щодо наданих державних гарантій у 2004-2020 роках (станом на 01.01.2021) на сайті Мінфіну, <https://mof.gov.ua/uk/reestr-derzhavnih-garantij>

⁹⁹⁶ Курс взятий на кінець звітного періоду

⁹⁹⁷ Дані з відповідей компанії на запит про роль держави

⁹⁹⁸ Фінансова звітність АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія» за 2022 р. була надана через платформу ІПВГ

7.5.4 Обмеження щодо звернення стягнення на майно підприємств з державною участю

У 2022 році заборонялося звернення стягнення на майно державних підприємств та господарських товариств, у статутних капіталах яких частка держави становить не менше 25%, за рішеннями, що підлягають виконанню Державною виконавчою службою⁹⁹⁹.

Як виняток, мораторій не поширювався на примусову реалізацію майна для погашення заборгованості перед АТ «НАК «Нафтогаз України» та її дочірніми підприємствами, що здійснювали постачання природного газу на підставі ліцензії¹⁰⁰⁰, крім випадків, якщо відповідні об'єкти не підлягали приватизації¹⁰⁰¹.

Наразі законодавство визначає категорії об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, лише в загальних рисах (до цього переліку входять, у тому числі, магістральні нафто- і газопроводи та магістральний трубопровідний транспорт, що обслуговують потреби держави в цілому, підземні нафто- та газосховища)¹⁰⁰², однак конкретний перелік таких об'єктів на дату цього Звіту не затверджений (у ВРУ зареєстрований відповідний законопроект, який був прийнятий у першому читанні у 2021 році). За таких обставин вищезазначений виняток із застосування мораторію фактично розширений до прийняття такого переліку. При цьому, якщо рішення суду про стягнення коштів з суб'єктів, на яких поширюється мораторій, не виконано протягом 6 місяців з дня винесення постанови про відкриття виконавчого провадження, його виконання здійснюється за рахунок коштів, передбачених за бюджетною програмою для забезпечення виконання рішень суду¹⁰⁰³.

7.5.5 Компенсація державою витрат на виконання спеціальних обов'язків, покладених на суб'єктів ринку природного газу

- Покладення спеціальних обов'язків та їхній зміст

Відповідно до статті 11 Закону України «Про ринок природного газу», з метою забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу на суб'єктів ринку природного газу у виключних випадках та на визначений строк можуть покладатися спеціальні обов'язки в обсязі та на умовах, визначених КМУ після консультацій із Секретаріатом Енергетичного Співтовариства¹⁰⁰⁴.

Закон України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»¹⁰⁰⁵ прямо визначає, що на компенсацію обґрунтованих витрат на надання послуг у сфері функціонування ринку природного газу (тобто виконання спеціальних обов'язків, покладених на суб'єктів ринку

⁹⁹⁹ Ст. 1 Закону України «Про введення мораторію на примусову реалізацію майна» №2864-III від 29.11.2001 р.

¹⁰⁰⁰ Постанова КМУ «Про затвердження Порядку примусової реалізації майна для погашення заборгованості перед публічним акціонерним товариством «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» та його дочірніми підприємствами, що здійснювали постачання природного газу на підставі ліцензії» №749 від 04.10.2017 р.

¹⁰⁰¹ Виняток щодо заборгованості перед НАК «Нафтогаз України» не поширюється також на підприємства, перед якими у держави є підтверджена в установленому порядку заборгованість з відшкодування різниці в тарифах на теплову енергію та послуги з опалення, що вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню (стаття 1 зазначеного закону).

¹⁰⁰² Ст. 4 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» №2269-VIII від 18.01.2018 р.

¹⁰⁰³ Закон України «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень» №4901-VI від 05.06.2012 р. Такі кошти перераховуються Держказначейством протягом 3-х місяців з дня надходження документів та відомостей, необхідних для цього, і вважаються збитками державного бюджету.

¹⁰⁰⁴ Ч. 1 Ст. 11 Закону України «Про ринок природного газу» №329-VIII від 09.04.2015 р.

¹⁰⁰⁵ Ч. 2 ст. 3 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» №1555-VII від 01.07.2014 р.

природного газу) не поширюється дія зазначеного закону. Натомість, виходячи з визначення послуг, що становлять загальний економічний інтерес (до яких належать послуги у сфері функціонування ринку природного газу¹⁰⁰⁶), наведеного в цьому законі, така компенсація є державною підтримкою¹⁰⁰⁷.

В 2022 році у зв'язку з запровадженням в Україні воєнного стану було прийнято постанову КМУ, якою покладено нові спеціальні обов'язки (з численними змінами протягом року) на наступних суб'єктів ринку природного газу:

- ▶ на ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг» - обов'язок з 1 травня 2022 року по 15 квітня 2024 року (включно) реалізовувати природний газ постачальникам природного газу в обсягах, необхідних побутовим споживачам, постачання яким такі постачальники здійснюють у відповідному періоді постачання, та реалізовувати природний газ тепловим електростанціям та теплоелектроцентралям¹⁰⁰⁸;
- ▶ на ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» - обов'язок з 1 червня 2022 року та протягом дії воєнного стану, а також протягом шести місяців після його припинення або скасування реалізовувати природний газ операторам газорозподільних систем у розмірі нормативних, понаднормованих втрат та виробничо-технологічних витрат, втрат, зумовлених воєнними діями та понесених у зв'язку із запобіганням/врегулюванням гуманітарних кризових ситуацій¹⁰⁰⁹;
- ▶ Також на ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» як на суб'єкта господарювання, що здійснює функції постачальника «останньої надії»¹⁰¹⁰, обов'язок до 30 квітня 2023 року (включно) постачати природний газ споживачам, які не належать до категорії побутових споживачів і виконують життєво важливі функції для забезпечення обороноздатності держави¹⁰¹¹;
- ▶ на НАК «Нафтогаз України» - обов'язок забезпечувати ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг» та ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» (у тому числі як постачальника «останньої надії») ресурсом природного газу, необхідним для забезпечення виконання їхніх спеціальних обов'язків з 1 травня 2022 року по 15 квітня 2024 року¹⁰¹²;
- ▶ на АТ «Укргазвидобування» і Державне акціонерне товариство «Чорноморнафтогаз» - щодо продажу природного газу, а на НАК «Нафтогаз

¹⁰⁰⁶ П. 2 Переліку послуг, що становлять загальний економічний інтерес, затвердженого постановою КМУ «Про затвердження переліку послуг, що становлять загальний економічний інтерес» №420-2018-п від 23.05.2018 р.

¹⁰⁰⁷ П. 14 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» №1555-VII від 01.07.2014 р.

визначає послуги, що становлять загальний економічний інтерес, як послуги, пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.

¹⁰⁰⁸ Пп. 1, 6 п. 4 Положення «Про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальноосупільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу» затвердженого постановою КМУ №222 від 06.03.2022 р.

¹⁰⁰⁹ Пп. 2 п. 4 Положення «Про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальноосупільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу» затвердженого постановою КМУ №222 від 06.03.2022 р.

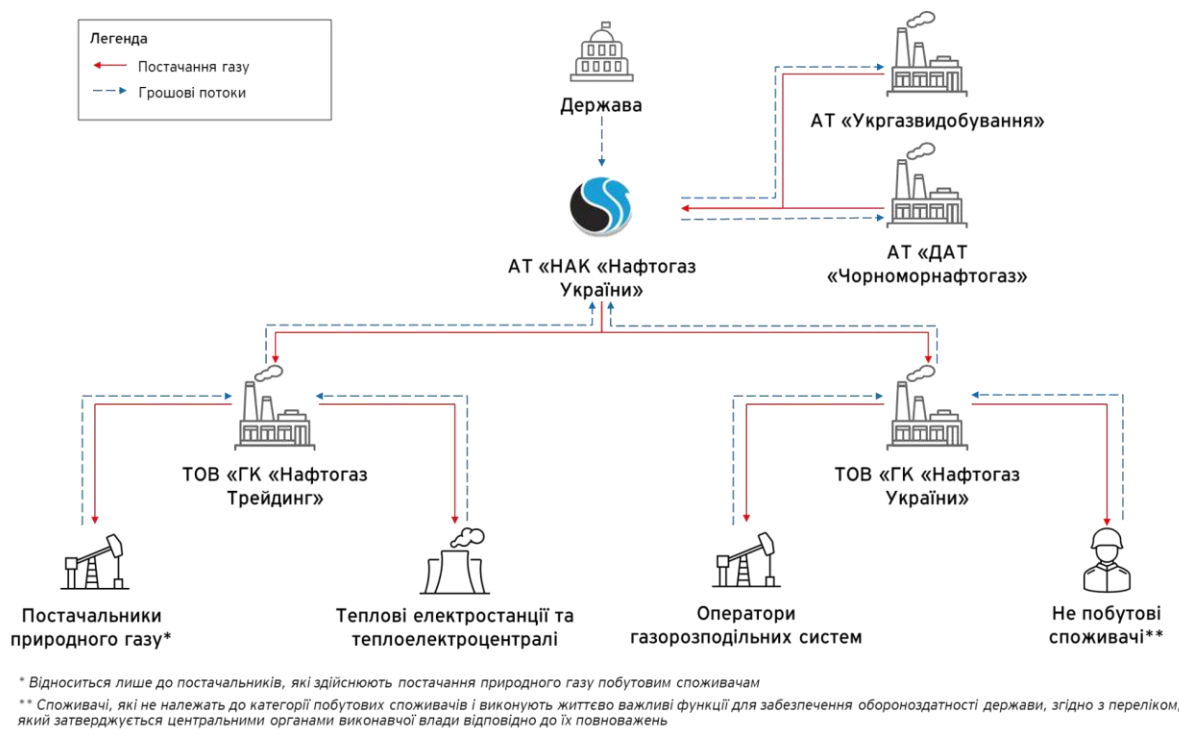
¹⁰¹⁰ Відповідно до Розпорядження КМУ «Про визначення товариства з обмеженою відповідальністю «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» постачальником «останньої надії» №917-р від 22.07.2020 р. та розпорядження КМУ «Про визначення товариства з обмеженою відповідальністю «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» постачальником «останньої надії» №793-р від 12.09.2023 р.

¹⁰¹¹ Пп. 3 п. 4 Положення «Про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальноосупільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу» затвердженого постановою КМУ №222 від 06.03.2022 р.

¹⁰¹² Пп. 4 п. 4 Положення «Про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальноосупільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу» затвердженого постановою КМУ №222 від 06.03.2022 р.

України» - щодо формування ресурсу природного газу для побутових споживачів і виробників теплової енергії шляхом придбання такого газу з 1 травня 2022 року до 15 квітня 2024 року¹⁰¹³.

Постачання здійснюється на умовах, за цінами та в порядку, визначених відповідною постановою КМУ про покладення спеціальних обов'язків.

Малюнок 7.4: Постачання газу та платежі в рамках покладення спеціальних обов'язків на ринку природного газу

- Компенсація витрат, пов'язаних з виконанням спеціальних обов'язків

Закон України «Про ринок природного газу» надає суб'єкту ринку природного газу, на якого покладаються спеціальні обов'язки, право на отримання компенсації економічно обґрунтованих витрат, здійснених таким суб'єктом, зменшених на доходи, отримані у процесі виконання покладених на нього спеціальних обов'язків, та з урахуванням допустимого рівня прибутку відповідно до порядку, затвердженого КМУ¹⁰¹⁴. Джерела фінансування та порядок визначення компенсації є обов'язковими складовими рішення КМУ про покладення спеціальних обов'язків¹⁰¹⁵.

У 2022 році набрав чинності Закон України «Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері тепlopостачання під час дії воєнного стану та подальшого відновлення їх функціонування», який передбачає, що суб'єктам ринку природного газу, на

¹⁰¹³ Пн. 5 п. 4 Положення «Про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу» затвердженого постановою КМУ №222 від 06.03.2022 р.

¹⁰¹⁴ Ч. 7 ст. 11 Закону України «Про ринок природного газу» №329-VIII від 09.04.2015 р.

¹⁰¹⁵ Ч. 4 ст. 11 Закону України «Про ринок природного газу» №329-VIII від 09.04.2015 р.

яких покладаються спеціальні обов'язки, вищезазначені економічно обґрунтовані витрати компенсуються щомісяця¹⁰¹⁶.

Кошти державного бюджету для фінансування компенсацій витрат на виконання спеціальних обов'язків, за виключенням сум відшкодування витрат, понесених суб'єктами ринку природного газу та у сфері теплопостачання внаслідок воєнних дій та з метою запобігання настанню гуманітарних кризових ситуацій на ремонт пошкоджених виробничих потужностей та інфраструктури, використовуються виключно для розрахунків з:

- ▶ АТ «НАК «Нафтогаз України»;
- ▶ ТОВ «ГК «Нафтогаз Трейдинг»;
- ▶ ТОВ «ГК «Нафтогаз України»;
- ▶ ТОВ «Оператор ГТС України»,
- ▶ АТ «Укртрансгаз»¹⁰¹⁷.

Порядок визначення компенсації, що надається суб'єктам ринку природного газу, на яких покладаються спеціальні обов'язки¹⁰¹⁸, передбачає норму, згідно з якою надання компенсації здійснюється за рахунок Державного бюджету, та встановлює формулу для розрахунку такої компенсації з урахуванням низки показників, у тому числі обсягу економічно обґрунтованих витрат відповідного суб'єкта. У 2023 році положення та формули розрахунків цього порядку були оновлені у зв'язку зі встановленням нових спеціальних обов'язків.

Законом України «Про Державний бюджет на 2022 рік» визначено джерела компенсації для суб'єктів господарювання, що здійснюють спеціальні обов'язки¹⁰¹⁹, а саме, надходження в рамках програм допомоги Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ, яка надається з метою фінансового забезпечення заходів, спрямованих на врегулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання під час дії воєнного стану та подальшого відновлення їх функціонування¹⁰²⁰. Загалом на компенсацію витрат, пов'язаних з виконанням спеціальних обов'язків, було виділено 111,1 мільярдів гривень¹⁰²¹.

Інформація щодо квазіфіскальних операцій, пов'язаних з виконанням підзвітними компаніями спеціальних обов'язків, наведена в **Розділі 5.11** цього Звіту.

¹⁰¹⁶ [Ч. 5 ст. 2](#) Закону України «Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання під час дії воєнного стану та подальшого відновлення їх функціонування» №2479-IX від 29.07.2022 р.

¹⁰¹⁷ [Ч. 2 ст. 3](#) Закону України «Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання під час дії воєнного стану та подальшого відновлення їх функціонування» №2479-IX від 29.07.2022 р.

¹⁰¹⁸ Постанова КМУ [«Про затвердження Порядку визначення компенсації, що надається суб'єктам ринку природного газу, на яких покладаються спеціальні обов'язки»](#) №1194 від 03.12.2020 р.

¹⁰¹⁹ [П. 25 ч. 1 ст. 14](#) Закону України «Про Державний бюджет на 2022 рік» №1928-IX від 02.12.2021 р.

¹⁰²⁰ [П. 11 ч. 1 ст. 11](#) Закону України «Про Державний бюджет на 2022 рік» №1928-IX від 02.12.2021 р.

¹⁰²¹ [Додаток 3](#) Закону України «Про Державний бюджет на 2022 рік» №1928-IX від 02.12.2021 р.

7.5.6 Реалізація газу та нафти власного видобутку на користь АТ «НАК «Нафтогаз України»

В 2022 році законодавство України зобов'язувало низку суб'єктів щомісячно продавати виключно на біржових аукціонах нафту сирю, газовий конденсат власного видобутку (крім обсягів, що використовуються на власні технологічні потреби) та скраплений газ:

- ▶ підприємства, частка держави у статутному капіталі яких становить 50% та більше,
- ▶ господарські товариства, 50% та більше акцій (часток) яких знаходяться у статутних капіталах інших господарських товариств, акціонером яких є держава і володіє в них контрольним пакетом акцій, а також
- ▶ дочірні підприємства, представництва та філії таких підприємств і товариств,
- ▶ учасників договорів про спільну діяльність, та/або осіб, уповноважених договорами про спільну діяльність, укладеними за участю зазначених підприємств (наприклад, ПАТ «Укрнафта»)¹⁰²².

Для такого продажу КМУ встановлює стартову ціну¹⁰²³, нижче якої продаж нафти сирі і газового конденсату власного видобутку такими суб'єктами не допускається. У разі якщо ціна, за якою здійснюється реалізація нафти сирі і газового конденсату на біржових аукціонах, нижча за таку стартову ціну, суб'єкти господарювання, на яких покладений цей обов'язок, сплачують до державного бюджету штраф у розмірі 100% різниці вартості, обчисленої за стартовою ціною та фактичними цінами реалізації.

При цьому, якщо нафта сира та/або газовий конденсат повністю або частково не реалізовані під час чергового та додаткового біржового аукціону (в тому числі якщо додатковий біржовий аукціон не був проведений), відповідні обсяги нафти / газу мають реалізовуватися на користь АТ «НАК «Нафтогаз України» за стартовою ціною.

Якщо така ціна перевищуватиме ринкову, можна вважати платежі на користь суб'єктів-продавців нафти/газу державною допомогою. Однак на практиці існують проблеми з реалізацією приписів законодавства в частині продажу вуглеводнів.

У 2023 році зазначені правила були змінені, зокрема:

- ▶ постанова КМУ, яка регулювала процедуру біржових торгів та обов'язковий продаж нафти та газового конденсату АТ «НАК «Нафтогаз України», втратила чинність¹⁰²⁴;
- ▶ до Закону України «Про нафту і газ» внесено зміни, якими закріплено правила визначення стартової ціни на біржових торгах¹⁰²⁵:
 - стартова ціна для нафти сирі і газового конденсату власного видобутку визначається як середнє арифметичне значення котирувань URALS (Urals (Mediterranean) та Urals (Rotterdam)) за даними видання "Crude Oil Marketwire" агентства "Platts" за 10 відомих котирувальних днів, що передують даті оголошення біржових торгів, що відбувається за 5 робочих днів до дати проведення біржових торгів. Для розрахунку стартової ціни використовується

¹⁰²² Ст. 4-1 Закону України «Про нафту і газ» №2665-III від 12.07.2001 р.

¹⁰²³ Порядок визначення стартової ціни та процедуру проведення аукціонів затверджено постановою КМУ «Про організацію та проведення біржових аукціонів з продажу нафти сирі, газового конденсату власного видобутку і скрапленого газу» №570 від 16.10.2014 р.

¹⁰²⁴ Постанова КМУ «Про внесення зміни до пункту 4 Положення про Міністерство енергетики України та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» №260 від 24.02.2023.

¹⁰²⁵ Ч. 2-3 ст. 4-1 Закону України «Про нафту і газ» №2665-III від 12.07.2001 р.

- курс гривні до долара США, встановлений НБУ на день оголошення біржових торгів;
- стартова ціна для скрапленого газу власного виробництва встановлюється за цінами, що склалися за результатами попередніх біржових торгів;
 - ▶ передання нафти сирової і газового конденсату власного видобутку та скрапленого газу власного виробництва на умовах договорів комісії, давальницької переробки, інших договорів, що не передбачають передання права власності на них, не допускається¹⁰²⁶;
 - ▶ у ході біржових торгів ціна може вільно встановлюватися між продавцем (постачальником) та покупцем (споживачем) на конкурентних засадах¹⁰²⁷.

7.5.7 Перевірка державної допомоги

Закон України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» передбачає, що державна допомога має перевірятися Антимонопольним комітетом України («АМКУ») на допустимість для конкуренції¹⁰²⁸.

За своєю природою державною допомогою суб'єктам господарювання вважається їх підтримка у будь-якій формі за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності¹⁰²⁹.

Державна допомога може бути надана в різних формах (наприклад, у вигляді субсидій, гарантій, збільшення державної частки в статутному капіталі суб'єктів господарювання, податкових пільг, компенсації збитків тощо)¹⁰³⁰.

Критерії допустимості державної допомоги для конкуренції визначаються КМУ для окремих категорій державної допомоги.

В 2022 році діяли Критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання у вугільній галузі¹⁰³¹, що визначали такі критерії оцінки допустимості державної допомоги в цій галузі:

- ▶ недопущення суттєвої нерівності умов діяльності конкуруючих між собою суб'єктів господарювання у вугільній галузі;
- ▶ недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції на ринках виробництва теплової та електричної енергії;
- ▶ зменшення впливу на навколишнє природне середовище в результаті видобутку вугілля вугільними підприємствами, яким надається допомога на закриття (ліквідацію).

¹⁰²⁶ [Ч. 3 ст. 4-1](#) Закону України «Про нафту і газ» №2665-III від 12.07.2001 р.

¹⁰²⁷ [Ч. 4 ст. 4-1](#) Закону України «Про нафту і газ» №2665-III від 12.07.2001 р.

¹⁰²⁸ [Ст. ст. 12, 13](#) Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» №1555-VII від 01.07.2014 р.

¹⁰²⁹ [П. 1 ч. 1 ст. 1](#) Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» №1555-VII від 01.07.2014 р.

¹⁰³⁰ Відповідно до [ст. 4](#) Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» №1555-VII від 01.07.2014 р. державна допомога може надаватися у вигляді субсидій та грантів, дотацій, податкових пільг, відстрочення або розстрочення сплати податків, зборів чи інших обов'язкових платежів, списання боргів (включно із заборгованістю за надані державні послуги), списання штрафних санкцій, компенсація збитків суб'єктам господарювання, надання гарантій, кредитів на пільгових умовах, зменшення фінансових зобов'язань суб'єктів господарювання перед фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування, надання, прямо чи опосередковано, суб'єктам господарювання товарів чи послуг за цінами нижче ринкових або придбання товарів чи послуг суб'єктів господарювання за цінами, вище ринкових, продаж державного майна за цінами, нижче ринкових, збільшення державної частки в статутному капіталі суб'єктів господарювання або збільшення вартості державної частки на умовах, неприйнятних для приватних інвесторів.

¹⁰³¹ Постанова КМУ [«Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання у вугільній галузі»](#) №38 від 13.01.2021 р.

Така державна допомога може бути допустимою, якщо (1) надається на чітко визначені цілі (ліквідацію вугледобувних підприємств, покриття виняткових витрат та ін.) та (2) покриває тільки витрати, що стосуються вугілля для виробництва електричної енергії, комбінованого виробництва тепла та електричної енергії, виробництва коксу і як пального для доменних печей у сталеливарній промисловості.

Критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на охорону навколишнього природного середовища¹⁰³² передбачають будівництво або переоснащення об'єктів енергетичної інфраструктури, на яку поширюються тарифи та умови підключення до мережі, визначені законодавством України, для цілей охорони навколишнього природного середовища.

Відповідно до цих Критеріїв, до об'єктів енергетичної інфраструктури входять устаткування і споруди, що розміщені на території України, включаючи ті, що зв'язують її з однією або кількома іншими країнами, а саме:

- ▶ магістральні та розподільні трубопроводи для транспортування природного газу та біогазу, які є частиною мережі, за винятком трубопроводів високого тиску, що використовуються для розподілу природного газу до переробних заводів чи/або до кінцевого розвантажувального терміналу;
- ▶ підземні сховища, підключені до газопроводів високого тиску, що використовуються для розподілу природного газу;
- ▶ об'єкти для прийому, зберігання та регазифікації або декомпресії скрапленого природного газу (LNG) або стисненого природного газу (CNG);
- ▶ будь-яке обладнання або установки, включаючи компресорні станції, необхідні для безпечного, надійного та ефективного функціонування системи або для забезпечення реверсивної здатності;
- ▶ трубопроводи, що використовуються для транспортування сирої нафти;
- ▶ насосні станції і сховища, необхідні для роботи трубопроводів для сирої нафти;
- ▶ обладнання або установки, необхідні для належного, безпечного та ефективного функціонування відповідної системи, у тому числі системи захисту, моніторингу та контролю, а також реверсивне обладнання;
- ▶ двоокис вуглецю - мережа трубопроводів, зокрема пов'язаних компресорних станцій, для транспортування двоокису вуглецю до місця зберігання з метою закачування двоокису вуглецю у відповідні підземні геологічні утворення для зберігання.

Витратами, що можуть бути відшкодовані отримувачу державної допомоги, є капітальні інвестиції на будівництво або переоснащення вищенаведених об'єктів енергетичної інфраструктури. Розмір такої державної допомоги не повинен перевищувати різницю між витратами, що можуть бути відшкодовані отримувачу державної допомоги, та операційним прибутком від інвестицій отримувача державної допомоги.

Будь-яка нова державна допомога, а також поточна допомога в разі внесення значних змін до неї, може бути надана лише після отримання позитивного рішення АМКУ¹⁰³³. Державна допомога, надана всупереч вимогам законодавства, вважається незаконною та підлягає припиненню та поверненню державі¹⁰³⁴ відповідно до рішення АМКУ.

¹⁰³² Постанова КМУ «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на охорону навколишнього природного середовища» №1060 від 11.10.2021 р.

¹⁰³³ Ч. 1-2 ст. 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» №1555-VII від 01.07.2014 р.

¹⁰³⁴ Ч. 9 ст. 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» №1555-VII від 01.07.2014 р.

При цьому Законом передбачені деякі винятки, в тому числі для державної допомоги, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес (серед них – послуги у сфері функціонування ринку природного газу в рамках покладення спеціальних обов'язків)¹⁰³⁵.

АМКУ веде Реєстр програм державної допомоги за посиланням: <http://pdd.amc.gov.ua/portal/registry/registryofstateaid/list>.

АМКУ щорічно публікує звіти про надання державної допомоги суб'єктам господарювання на основі інформації, наданої органами державної влади та місцевого самоврядування¹⁰³⁶, за посиланням: <https://amcu.gov.ua/pro-nas/zvitnist/richni-zviti-pro-nadannya-derzhavnoyi-dopomogi>.

З березня 2022 року на період воєнного стану та протягом одного року після його припинення або скасування надавачів державної допомоги тимчасово звільнили від обов'язку повідомляти АМКУ про нову або чинну державну допомогу, а всю державну допомогу, яка надається під час дії воєнного стану, визнано допустимою для конкуренції¹⁰³⁷.

¹⁰³⁵ Постанова КМУ [«Про затвердження переліку послуг, що становлять загальний економічний інтерес»](#) №420 від 23.05.2018 р.

¹⁰³⁶ Звіт Антимонопольного комітету України [«Про надання допомоги суб'єктам господарювання»](#) за 2022 рік

¹⁰³⁷ [Ч. 5-2](#) Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» №1555-VII від 01.07.2014 р.

7.6. Функції підприємств із державною участю та платежі суб'єктів господарювання на користь підприємств з державною участю

Законодавство України не передбачає загального вичерпного переліку функцій, що повинні виконуватися підприємствами з державною участю. Такі функції найчастіше передбачені статутами відповідних підприємств.

Підприємства з державною участю **не наділені повноваженнями щодо збору податків.**

У деяких випадках держава покладає на окремих суб'єктів господарювання обов'язки, які не передбачені їхніми статутними документами (наприклад, обов'язок постачати природний газ виробникам теплової енергії за фіксованою ціною - див. **Розділ 7.5.5** цього Звіту; обов'язок продажу нафти, газового конденсату власного видобування та скрапленого газу на біржових аукціонах - див. **Розділ 7.5.6** цього Звіту).

Як правило, видобувні компанії здійснюють платежі на користь підприємств із державною участю за надані послуги/виконані роботи. Особливою групою платежів є платежі в рамках корпоративних відносин між підприємствами з державною участю (як засновниками або учасниками) та видобувними компаніями, що знаходяться у їх власності.

Оскільки узагальнена інформація щодо таких платежів чи вичерпний перелік таких можливих платежів у законодавстві відсутні, нижче наведені окремі види платежів, що є суттєвими для української економіки.

7.6.1 Платежі за транспортування нафти і газу

Платежі за транспортування нафти і газу, які підприємства здійснюють на користь АТ «Укртранснафта» та ТОВ «Оператор ГТС України», є одним із найсуттєвіших потоків платежів на користь підприємств із державною участю. Такі платежі здійснюються на підставі договорів із цими підприємствами.

Типові договори про надання послуг транспортування і зберігання газу затверджені НКРЕКП¹⁰³⁸. Тексти таких договорів є обов'язковими для застосування без зміни їхнього змісту, але з можливістю конкретизувати їх умови¹⁰³⁹.

Тарифи на транспортування нафти магістральними нафтопроводами, а також на транспортування газу магістральними і транскордонними газопроводами встановлюються НКРЕКП. Зокрема, у 2022 р. діяли:

- ▶ постанова НКРЕКП «Про встановлення тарифів на транспортування нафти магістральними трубопроводами АТ «Укртранснафта» для споживачів України на перехідний період» до останнього дня шостого місяця, наступного за місяцем припинення або скасування воєнного стану в Україні¹⁰⁴⁰;

¹⁰³⁸ Постанова НКРЕКП «Про затвердження Типового договору зберігання (закачування, відбору) природного газу» №2499 від 30.09.2015 р.; постанова НКРЕКП «Про затвердження Типового договору транспортування природного газу» №2497 від 30.09.2015 р.

¹⁰³⁹ Відповідно до ч. 4 ст. 179 Господарського кодексу

¹⁰⁴⁰ Постанова НКРЕКП «Про встановлення тарифів на транспортування нафти магістральними трубопроводами АТ «Укртранснафта» для споживачів України на перехідний період» №2108 від 11.10.2019р. з оновленими тарифами на сайті НКРЕКП за посиланням: <https://www.nerc.gov.ua/sferi-diyalnosti/prirodniy-gaz/tarifi-dlya-pidpriyemstv-naftogazovoyi-sferi/tarifi-na-transportuvannya-nafti-magistralnimi-truboprovodami-ukrtransnafta>

- ▶ постанова НКРЕКП «Про встановлення тарифів для ТОВ «Оператор ГТС України» на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу на регуляторний період 2020-2024 роки»¹⁰⁴¹.

Інформація за 2022 р. щодо тарифів, витрат компаній на транспортування нафти та газу, доходів операторів нафто- і газотранспортної систем та інших платежів, пов'язаних з транспортуванням, викладена в **Розділі 5.2.4** цього Звіту.

7.6.2 Виконання геологічно-розвідувальних, пошукових робіт, надання послуг із геологічного вивчення

Видобувні компанії потребують отримання певних послуг у зв'язку з пошуком, розвідкою та видобутком корисних копалин. Такі та деякі інші послуги, напряду не пов'язані з видобуванням, надавали, зокрема, спеціалізовані державні геологічні підприємства, установи та організації, що належать до сфери управління Держгеонадр¹⁰⁴², та інші державні підприємства. Наприклад:

- ▶ Державне підприємство «Українська геологічна компанія» є геологорозвідувальним підприємством, яке виконує геологічні, гідрогеологічні, геофізичні роботи тощо¹⁰⁴³;
- ▶ ДНВП «Геоінформ України» надає послуги з підготовки геолого-інвестиційного паспорту ОТГ, підготовки пакету геологічної документації для отримання спеціальних дозволів, складання довідки щодо геологічної характеристики ділянки надр та координат, опрацювання фондів геологічних матеріалів, послуги з визначення початкової ціни продажу спеціальних дозволів на аукціоні, розміру збору за продовження строку дії спеціального дозволу тощо¹⁰⁴⁴;
- ▶ Державне геофізичне підприємство «Укргеофізика» є основним надавачем геофізичних послуг в Україні, в тому числі з проведення сейсмічних досліджень і геофізичних досліджень та робіт у свердловинах, обробки та інтерпретації сейсмічної інформації, рудної та інженерної геофізики тощо¹⁰⁴⁵.

У той же час, ці компанії не здійснюють видобувну діяльність та, відповідно, не відносяться до «підприємств з державною участю» та/або інших підзвітних компаній для цілей ІПВГ Звіту.

¹⁰⁴¹ Постанова НКРЕКП [«Про встановлення тарифів для ТОВ «Оператор ГТС України» на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу на регуляторний період 2020-2024 роки»](#) №3013 від 24.12.2019 р.

¹⁰⁴² [Веб-сайт](#) Державної служби геології та надр України з Переліком державних геологічних підприємств та організацій, що належать до сфери управління Державної служби геології та надр України (у відповідності до вимог законодавства, на період дії воєнного стану відкритий доступ до цього розділу сайту обмежено).

¹⁰⁴³ [Веб-сайт](#) ДП «Українська геологічна компанія»

¹⁰⁴⁴ [Веб-сайт](#) ДНВП «Геоінформ України» з переліком платних послуг ДНВП «Геоінформ України»

¹⁰⁴⁵ [Веб-сайт](#) Державного геофізичного підприємства «Укргеофізика»

7.6.3 Платежі на користь підприємств з державною участю в рамках корпоративних відносин

Положення законодавства України

Підприємства з державною участю як акціонери (учасники) видобувних компаній (у тому числі інших підприємств із державною участю у формі господарських товариств) можуть реалізовувати низку корпоративних прав щодо таких компаній, у тому числі:

- ▶ право отримувати певну частку прибутку (дивіденди) (з урахуванням обмежень, встановлених для господарських товариств, 50% і більше акцій (часток) яких знаходяться у статутних капіталах господарських товариств, частка держави в яких становить 100%, - див. **Розділ 7.4** вище) та активів таких підприємств у разі їх ліквідації відповідно до закону. Дивіденди сплачуються за рішенням загальних зборів акціонерів (учасників);
- ▶ право на участь в управлінні такими підприємствами, що включає, в тому числі, прийняття рішень про ліквідацію, збільшення та зменшення статутного капіталу, а також (якщо застосовано) рішення про вихід зі складу їх учасників з виплатою вартості частки у статутному капіталі (таке право мають, наприклад, учасники ТОВ).

Підприємства з державною участю можуть збільшувати статутні капітали інших підприємств з державною участю за рахунок грошових коштів або майна - як за власним рішенням загальних зборів акціонерів (учасників), так і в силу положень законодавства.

Дані про дивіденди на користь компаній з державною участю

Для підготовки інформації щодо сплати дивідендів дочірніми компаніями АТ «НАК «Нафтогаз України», що є підзвітними компаніями в межах Звіту ІПВГ за 2022 р. було проаналізовано їх фінансову звітність.

У зв'язку із військовою агресією росії проти України, та з урахуванням Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни»¹⁰⁴⁶, у вільному доступі відсутня фінансова звітність за 2022 рік дочірніх компаній АТ «Укртрансгаз» та ПАТ «Укрнафта». Для АТ «Укртрансгаз» фінансова звітність за 2022 р. була надана через платформу ІПВГ.

Дані про сплату дивідендів дочірніми компаніями АТ «НАК «Нафтогаз України», що є підзвітними компаніями в межах Звіту ІПВГ за 2022 р, наведені в таблиці нижче (**Таблиця 7.14**).

¹⁰⁴⁶ Закон України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни», <https://zakon.rada.gov.ua/laws/2115>

Таблиця 7.14: Сплата дивідендів дочірніми компаніями АТ «НАК «Нафтогаз України», що є підзвітними компаніями в межах Звіту ІПВГ за 2022 р.

Назва підприємства	Частка АТ «НАК «Нафтогаз України» в статутному капіталі компанії станом на кінець 2022 р.	Сума отриманих/сплачених дивідендів у 2022 році, тис. грн

У Таблиця 7.15 зазначений обсяг дивідендів, отриманих дочірніми компаніями АТ «НАК «Нафтогаз України», що займаються видобуванням і транспортуванням (зберіганням) нафти та природного газу, від їх видобувних дочірніх підприємств.

У вільному доступі відсутня фінансова звітність за 2022 рік дочірніх компаній АТ «Укртрансгаз» та ПАТ «Укрнафта». Для АТ «Укртрансгаз» фінансова звітність за 2022 р. була надана через платформу ІПВГ.

У 2022 році АТ «Укргазвидобування» та АТ «Укртранснафта» не отримали дивідендів від дочірніх компаній.

--	--	--

Таблиця 7.15: Дивіденди, отримані дочірніми компаніями АТ «НАК «Нафтогаз України» від своїх видобувних дочірніх підприємств у 2021-2022 р.

Назва дочірньої компанії АТ «НАК «Нафтогаз України»	Сума отриманих/сплачених дивідендів в 2021 році, тис. грн	Сума отриманих/сплачених дивідендів в 2022 році, тис. грн

¹⁰⁵⁴ АТ «Укргазвидобування», Окрема фінансова звітність за рік, що закінчився 31.12.2022 року,
<https://ugv.com.ua/uploads/UGV>

¹⁰⁵⁵ Дані про фінансову звітність для ПАТ «Укрнафта» відсутні у відкритому доступі

¹⁰⁵⁶ Дані про фінансову звітність для АТ «Укртрансгаз» відсутні у відкритому доступі

¹⁰⁵⁷ Дані про фінансову звітність за рік, що закінчився 31.12.2022 для АТ «Укртранснафта» були отримані з платформи ІПВГ

7.7 Державна політика у сфері управління суб'єктами господарювання державного сектора економіки

Особливості управління об'єктами державної власності¹⁰⁵⁸, в тому числі - регулювання фінансових відносин держави і підприємств, власником яких частково чи повністю є держава, встановлені в Законі України «Про управління об'єктами державної власності». Окремі положення також містяться в Конституції України, Господарському кодексі, Цивільному кодексі України, Законах України «Про захист економічної конкуренції», «Про господарські товариства», «Про оренду державного та комунального майна», «Про акціонерні товариства», «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», «Про нафту і газ» та інших.

Функції з управління об'єктами державної власності здійснюють органи державної влади, серед яких: КМУ, міністерства (наприклад, Міненерго, Мінекономіки) та інші центральні органи виконавчої влади, в тому числі Держгеонадра та Фонд державного майна України.

У 2022 році для підвищення ефективності та прозорості управління в Україні діяла низка баз даних та інформаційних порталів, які ведуться уповноваженими державними органами, наприклад:

- ▶ Реєстр об'єктів державної власності (в тому числі корпоративних прав, що належать державі у статутних капіталах господарських організацій), який формується Фондом державного майна України на основі інформаційної взаємодії з суб'єктами управління¹⁰⁵⁹. Інформація з Реєстру надається Фондом державного майна України у відповідь на письмові запити органів влади, підприємств, установ, організацій та громадян. Інформація про надання доступу до Реєстру, а також про особливості формування Реєстру доступна за посиланнями: <https://www.spfu.gov.ua/ua/content/spf-stateproperty-iproviding.html>, <https://www.spfu.gov.ua/ua/content/spf-stateproperty-forming.html>
- ▶ Перелік суб'єктів господарювання державного сектора економіки, який ведеться Фондом державного майна України, доступний за посиланням: <https://www.spfu.gov.ua/ua/content/spf-subekti-gospodaruvannya.html>
- ▶ Реєстр контрактів, укладених з керівниками суб'єктів господарювання державного сектора економіки, який ведеться Мінекономіки. Наразі електронний доступ до Реєстру обмежений.
- ▶ Портал державних підприємств на сайті Мінекономіки (Pro.Zvit), на якому консолідується інформація про статус підприємств, їх фінансові результати. Наразі електронний доступ до порталу обмежений.
- ▶ Інформація про результати моніторингу ефективності управління об'єктами державної власності, проведеного Мінекономіки¹⁰⁶⁰. Наразі електронний доступ до інформації обмежений.

¹⁰⁵⁸ До таких об'єктів, зокрема, належать майно, передане державним підприємствам і корпоративні права, що належать державі у статутних капіталах господарських організацій (ч. 1 ст. 3 Господарського кодексу)

¹⁰⁵⁹ Порядок ведення реєстру затверджено постановою КМУ «Про формування і ведення Реєстру корпоративних прав держави» №1679 від 29.10.2003 р.

¹⁰⁶⁰ Порядок здійснення контролю за виконанням функцій з управління об'єктами державної власності та критеріїв визначення ефективності управління об'єктами державної власності, затверджений постановою КМУ №832 від 19 червня 2007 р.

- ▶ Зведені показники виконання фінансових планів суб'єктами господарювання державного сектору економіки, що формуються Мінекономіки, доступні поквартально за посиланням: <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=00bbbf50-cea4-4438-ab49-3e1cef452d14&tag=FinansovePlanuvannia>.

Зазначені бази даних містять інформацію про суб'єктів господарювання державного сектору економіки (тобто підприємства, що перебувають в опосередкованій державній власності, до них не включені).

Наразі Мінекономіки не публікує кількість державних підприємств в Україні, тому така інформація недоступна щодо 2022 року. Проте, відповідно до Реєстру суб'єктів господарювання державного сектору економіки ФДМУ, станом на 1 липня 2023 р. в Україні існує 3204 державних підприємств, їх об'єднань, дочірніх підприємств та господарських товариств, державна частка у статутному капіталі яких перевищує 50 відсотків¹⁰⁶¹.

Через введення воєнного стану в Україні у 2022 році, доступ до окремих джерел інформації був обмежений у цілях забезпечення інформаційної безпеки в Україні, тому частини інформації немає у відкритому доступі.

Розроблення та імплементація політики державної власності є однією з вимог Меморандумів МВФ про економічну і фінансову політику у контексті реформи суб'єктів господарювання, які належать державі.

У межах реформи управління державними підприємствами КМУ було ухвалено декілька документів, які містять стратегічне бачення держави щодо того, які державні підприємства в довгостроковій перспективі повинні залишитись у державній власності (стратегічно важливі для держави, наприклад, АТ «НАК «Нафтогаз України»), а які - бути передані в концесію, приватизовані або ж ліквідовані¹⁰⁶².

В 2022 році діяли Основні засади впровадження політики власності щодо суб'єктів господарювання державного сектору економіки¹⁰⁶³, що були складені з урахуванням Рекомендацій щодо корпоративного управління державними підприємствами Організації економічного співробітництва та розвитку. Відповідно до цього документа в державній власності повинні залишатися лише ті суб'єкти господарювання, які виконують функції, безпосередньо покладені на державу, якщо такі функції не можуть у повній мірі виконуватись суб'єктами господарювання недержавного сектору, а саме:

- ▶ є природними монополіями, щодо яких не розроблені спеціальні умови для їх приватизації;

¹⁰⁶¹ [Реєстр \(перелік\) суб'єктів господарювання державного сектору економіки \(державних підприємств, їх об'єднань, дочірніх підприємств та господарських товариств, державна частка у статутному капіталі яких перевищує 50 відсотків\)](#) з інформацією про суб'єкти управління та окремі показники фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання, станом на 01.07.2022 р.

¹⁰⁶² [Публікація на Урядовому порталі](#) щодо стратегічного бачення управління державними підприємствами. [Веб-сайт](#) Міністерства економіки України із сукупністю всіх переліків підприємств державної форми власності; [Деталі на сайті КМУ](#) щодо реформи управління державними підприємствами (у тому числі проміжні результати). Ще одним документом, який регулює політику держави при управлінні підприємствами з державною участю, є постанова КМУ [«Про затвердження Основних концептуальних підходів до підвищення ефективності управління корпоративними правами держави»](#) №155 від 11.02.2004 р. Через введення воєнного стану в Україні у 2022 році, доступ до цих ресурсів може бути обмежений.

¹⁰⁶³ Інформація щодо основних засад впровадження політики власності щодо суб'єктів господарювання державного сектору економіки на [Урядовому порталі](#)

- ▶ забезпечують безпеку держави або здійснюють іншу діяльність, яка має життєво важливе значення для суспільства і не може у повній мірі виконуватись суб'єктами господарювання недержавного сектору.

Також визначено, що управління суб'єктами господарювання державного сектору економіки повинно здійснюватися на основі таких принципів:

- ▶ винятковість державної власності;
- ▶ визначення чітких цілей діяльності;
- ▶ паритетність у регулюванні державними та комерційними компаніями;
- ▶ розмежування функцій власника і регулятора;
- ▶ професійність в управлінні суб'єктами господарювання;
- ▶ дотримання прозорості своєї діяльності для зниження корупційних ризиків;
- ▶ соціальна відповідальність.

Зокрема, в рамках реформи у складі органів управління суб'єктів державного сектору економіки, що відповідають певним критеріям¹⁰⁶⁴, було передбачено створення наглядових рад у встановленому порядку. Крім того, відповідно до Основних засад, були затверджені окремі політики власності для деяких особливо важливих для економіки України підприємств.

Щодо АТ «НАК «Нафтогаз України», що визначений в рамках реформи як стратегічно важливий для держави суб'єкт господарювання, КМУ було окремо затверджено:

- ▶ Політику власності АТ «НАК «Нафтогаз України»¹⁰⁶⁵, яка визначає пріоритети, згідно з якими держава володіє компанією, основні напрями її діяльності та показники ефективності, спосіб, у який держава реалізує свої права власності щодо компанії тощо;
- ▶ Основні напрями діяльності АТ «НАК «Нафтогаз України» на 2021 рік¹⁰⁶⁶;
- ▶ Положення про принципи формування наглядової ради АТ «НАК «Нафтогаз України»¹⁰⁶⁷.

До листопада 2022 році головою правління АТ «НАК «Нафтогаз України» був Юрій Вітренко. В 2022 році Наглядова рада не була сформована після того, як вересні 2021 році незалежні члени наглядової ради АТ «НАК «Нафтогаз України» звільнились за власним бажанням, а представники держави в наглядовій раді були звільнені за рішенням КМУ¹⁰⁶⁸.

¹⁰⁶⁴ Постанова КМУ [«Деякі питання управління державними унітарними підприємствами та господарськими товариствами, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій \(часток\) належать державі»](#) №142 від 10.03.2017 р. Суб'єкти господарювання, в яких повинна бути створена наглядова рада, визначаються за наявності хоча б одного з наступних критеріїв: (1) вартість активів згідно з даними останньої річної фінансової звітності перевищує 2 мільярди гривень; (2) розмір чистого доходу згідно з даними останньої річної фінансової звітності перевищує 1,5 мільярди гривень; (3) розмір статутного капіталу новоутвореного суб'єкта перевищує 2 мільярди гривень; (4) наявність 10 або більше акціонерів - власників простих акцій відповідного господарського товариства

¹⁰⁶⁵ Постанова КМУ [«Деякі питання діяльності акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України»](#) №982 від 21.10.2020 р.

¹⁰⁶⁶ Постанова КМУ [«Основні напрями діяльності акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» на 2021 рік»](#) №1011 від 27 вересня 2021 р.

¹⁰⁶⁷ Постанова КМУ [«Питання формування наглядової ради публічного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України»](#) №232 від 29.03.2017 р.

¹⁰⁶⁸ Розпорядження КМУ [«Про дострокове припинення повноважень членів наглядової ради акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України»](#) №1153-р від 27.09.2021 р.

Окремі повноваження наглядової ради компанії були передані правлінню (крім виключних повноважень наглядової ради, які здійснював КМУ на період до призначення нового складу наглядової ради. Новий склад наглядової ради був призначений у січні 2023 року¹⁰⁶⁹.

У червні 2022 року КМУ затвердив звіт про результати діяльності АТ «НАК «Нафтогаз України» за 2021 рік та визнав роботу правління компанії у 2021 році задовільною. При цьому чистий прибуток компанії у 2021 році становив 13 мільярдів гривень, з яких 65% було вирішено спрямувати на закупівлю природного газу для підготовки до опалювального сезону 2022 та 2023 року¹⁰⁷⁰.

У листопаді 2022 року КМУ було спрощено порядок відбору керівників АТ «НАК «Нафтогаз України»¹⁰⁷¹, а повноваження голови компанії, Юрія Вітренка¹⁰⁷² та окремих членів правління¹⁰⁷³ були припинені за рішенням КМУ. Натомість головою правління було призначено Олексія Чернишова¹⁰⁷⁴.

У вересні 2022 року затверджено вимоги до порядку подання і затвердження стратегічного плану розвитку, який має визначати місію, стратегічні напрями, цілі та завдання економічного та соціального розвитку діяльності підприємства, кадрові і матеріальні ресурси, необхідні для їх реалізації на довгостроковий період, потенційні ризики та управління ними¹⁰⁷⁵. Цей наказ поширюється в тому числі на АТ «НАК «Нафтогаз України».

У 2021 році прийнятий за основу законопроект №5593-д, який покликаний вдосконалити корпоративне управління підприємствами з державною участю відповідно до Керівних принципів ОЕСР з корпоративного управління на підприємствах державної форми власності¹⁰⁷⁶. Водночас, він не був прийнятий станом на дату підготовки цього звіту.

У 2023 році ОЕСР та уряд України розпочали реалізацію чотирирічної програми ОЕСР-Україна, яка підтримує численні реформи, в тому числі державного управління а також має на меті допомогти Україні зі вступом до ОЕСР та ЄС. Програма забезпечить підтримку Україні в умовах війни, водночас гарантуючи найкраще використання допомоги на відбудову для сприяння економічному розвитку¹⁰⁷⁷.

7.8 Роль держави у допомозі забезпечення потреб енергетичного сектору

¹⁰⁶⁹ Розпорядження КМУ «[Деякі питання наглядової ради акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України»](#)» №55-р від 24.01.2023 р.

¹⁰⁷⁰ Розпорядження КМУ «[Деякі питання річних загальних зборів акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України»](#)» №477-р від 14.06.2022 р.

¹⁰⁷¹ Постановою КМУ «[Про внесення зміни до пункту 1-1 постанови Кабінету Міністрів України від 3 вересня 2008 р. №777](#)» №1234 від 03.11.2022 р. було внесено зміни до постанови КМУ «Про проведення конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки» №777 від 03.09.2008 р., згідно з якими порядок відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки не застосовуватиметься для відбору кандидатів (кандидатур) на посаду голови правління АТ «НАК «Нафтогаз України»

¹⁰⁷² Розпорядження КМУ «[Про припинення повноважень голови правління акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» Вітренка Ю.Ю.](#)» №969-р від 01.11.2022 р.

¹⁰⁷³ Розпорядження КМУ «[Про дострокове припинення повноважень членів правління акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України»](#)» №1065-р від 25.11.2022 р.

¹⁰⁷⁴ Розпорядження КМУ «[Про призначення Чернишова О.М. головою правління акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України»](#)» №983-р від 03.11.2022 р.

¹⁰⁷⁵ Наказ Мінекономіки «[Про затвердження форм та Порядку подання і затвердження стратегічного плану розвитку, звіту про виконання стратегічного плану розвитку та інформації про затвердження стратегічних планів розвитку суб'єктів господарювання державного сектору економіки та їх виконання](#)» №2897 від 01.09.2022 р.

¹⁰⁷⁶ [Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення корпоративного управління юридичних осіб, акціонером \(засновником, учасником\) яких є держава](#) №5593-д від 06.07.2021 р.

¹⁰⁷⁷ [OECD - Ukraine Country Programme](#)

В результаті військових дій та обстрілів майно багатьох видобувних компаній було знищене або пошкоджене. На фоні суттєвих руйнувань енергетичної інфраструктури України було запроваджено механізми запитів щодо екстреного відновлення. На базі Міненерго створено Робочу групу з питань організації гуманітарної допомоги в енергетичній галузі¹⁰⁷⁸, яка обробляє запити енергетичних компаній, що забезпечують виробництво, передачу, розподіл електроенергії, зберігання, розподіл і транспортування природного газу, а також компаній гірничодобувної промисловості.

Незалежний адміністратор звернувся до Міненерго із запитом щодо обсягу гуманітарної допомоги на потреби енергетичного сектору, направленої суттєвим компаніям протягом 2022 року, і отримав інформацію про 13 компаній-одержувачів допомоги (Таблиця 7.16).

Таблиця 7.16: Об'єм переданої допомоги на забезпечення потреб енергетичного сектору в 2022 році¹⁰⁷⁹

№	Назва платника	Об'єм наданої допомоги, тонн
[Redacted content]		

У рамках звітування через платформу ІПВГ про обсяги фінансування та допомоги, отриманих від органів державної влади, підзвітні компанії надали інформацію про отриману гуманітарну допомогу на підставі протоколів засідань Робочої групи з питань організації гуманітарної допомоги в енергетичній галузі при Міністерстві енергетики України.

Таблиця 7.17: Об'єм отриманої суттєвими підзвітними компаніями допомоги, що підпадає під категорію гуманітарної допомоги в енергетичній галузі в 2022 році¹⁰⁸⁰

№	Назва платника	Загальна сума державної допомоги, тис. грн
[Redacted content]		

¹⁰⁷⁸ Наказ Міненерго №142 від 31.03.2022, <https://www.mev.gov.ua/file/2022-04/2031.03.2022.pdf>

¹⁰⁷⁹ Таблиця створена Незалежним адміністратором за даними, отриманими від Міненерго у відповідь на запит про розподіл допомоги на забезпечення потреб енергетичного сектору.

¹⁰⁸⁰ Таблиця створена на основі відомостей, отриманих від суттєвих підзвітних компаній через платформу ІПВГ

¹⁰⁸¹ Допомога фактично передана підприємству у червні-липні 2023 року за договором, заключеним 10.06.2022 р. з АТ «Хмельницькобленерго» (відповідно до Порядку отримання гуманітарної допомоги для задоволення потреб енергетики від донорів, затвердженої постановою КМУ від 22.07.2022 р., <https://www.kmu.gov.ua/deiaki-pytannia-otrymannia-rozpodilu>)

8. Вплив видобувних галузей на навколишнє природне середовище

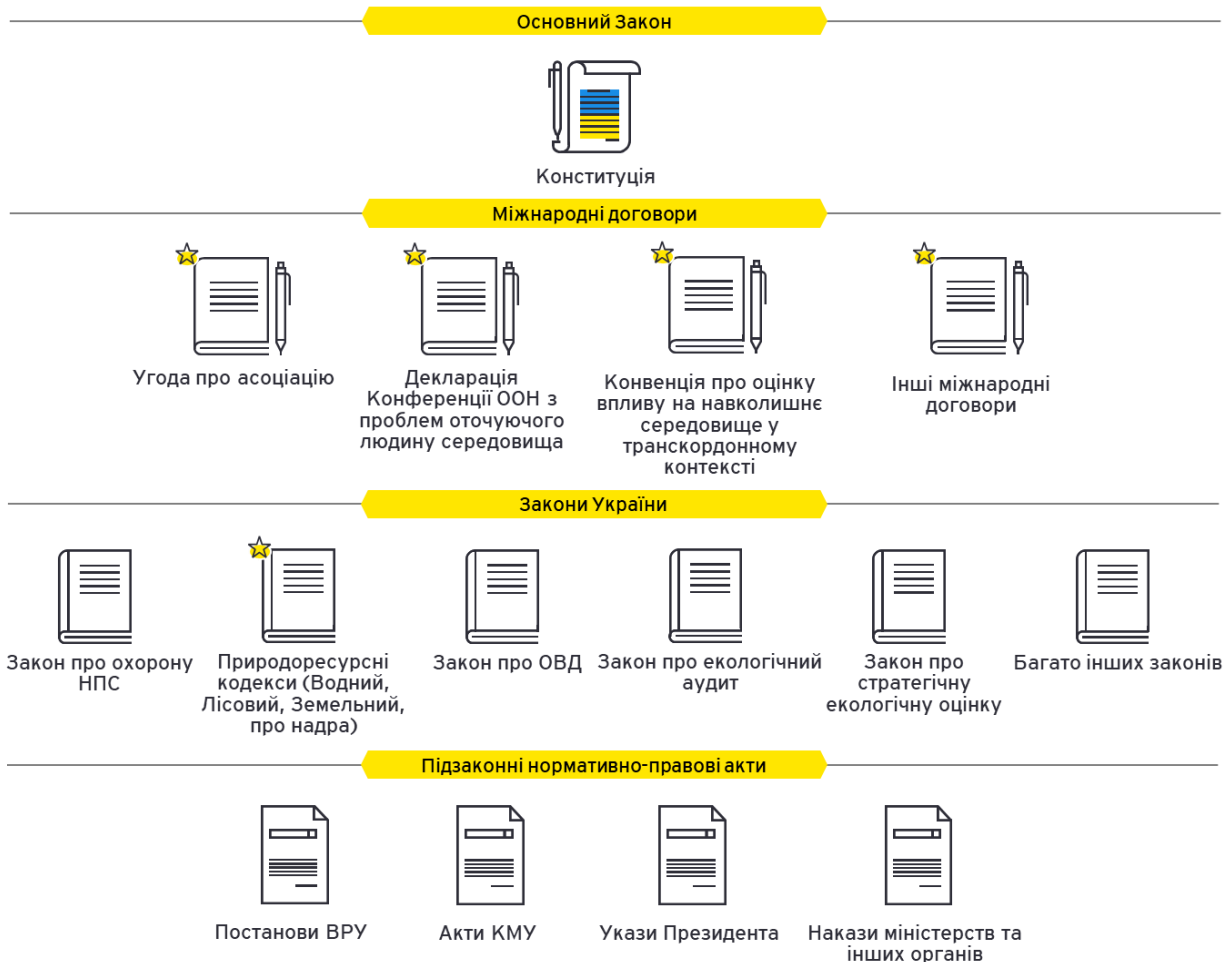
8.1 Нормативно-правове регулювання в сфері впливу видобувних галузей на навколишнє природне середовище

8.1.1 Правове регулювання відносин, пов'язаних із захистом навколишнього природного середовища

Чинне законодавство у сфері природоохоронної діяльності

Збереження та відтворення навколишнього середовища, його захист від негативних наслідків господарювання (далі - «природоохоронна діяльність») регулює українське екологічне законодавство та законодавство про природокористування.

Малюнок 8.1: Нормативне регулювання природоохоронної діяльності

Конституція України закріплює основні положення природоохоронної діяльності, а саме:

- ▶ визначає одним з основних обов'язків держави забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги;
- ▶ встановлює, що земля, її надра, атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси в межах території України є об'єктами права власності Українського народу. Від імені Українського народу права власника здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, визначених Конституцією.

Частиною національного законодавства України про природоохоронну діяльність є також чинні міжнародні договори, угоди та конвенції, ратифіковані ВРУ, зокрема:

- ▶ Угода про асоціацію між Україною та ЄС (в частині положень щодо захисту довкілля)¹⁰⁸²;
- ▶ Декларація Конференції ООН з проблем оточуючого людину середовища¹⁰⁸³;
- ▶ Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті¹⁰⁸⁴ тощо.

Норми міжнародних договорів мають пріоритет над нормами законодавства України (крім Конституції)¹⁰⁸⁵.

Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»¹⁰⁸⁶ (далі - «Закон про охорону НПС») є базовим та регулює суспільні відносини природоохоронної діяльності та визначає основи організації охорони довкілля. Його завдання - регулювання відносин у галузі охорони, використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки, запобігання і ліквідації негативного впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище, збереження природних ресурсів, тощо¹⁰⁸⁷.

Природоресурсні кодекси відіграють велику роль у системі екологічного законодавства - Кодекс про надра¹⁰⁸⁸, Земельний кодекс України¹⁰⁸⁹, Лісовий кодекс України¹⁰⁹⁰ та Водний кодекс України¹⁰⁹¹.

Зокрема, завданням **Кодексу про надра** є регулювання гірничих відносин з метою забезпечення раціонального, комплексного використання надр, охорони надр, гарантування при користуванні надрами безпеки людей, майна та навколишнього природного середовища, а також охорона прав і законних інтересів підприємств, установ, організацій та громадян¹⁰⁹². Згідно з Кодексом про надра, надра є виключною власністю українського народу і надаються тільки у користування¹⁰⁹³. Кодекс про надра передбачає видачу спеціальних дозволів на користування надрами. В окремих випадках, в тому числі у

¹⁰⁸² [Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони](#) від 21.03.2014 р.

¹⁰⁸³ [Декларація Конференції Організації Об'єднаних Націй з проблем оточуючого людину середовища](#) від 16.06.1972 р.

¹⁰⁸⁴ [Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті](#) від 19.03.1999 р.

¹⁰⁸⁵ [Ст. 71](#) Закону Про охорону НПС

¹⁰⁸⁶ [Закон Про охорону НПС](#)

¹⁰⁸⁷ [Ст. 1](#) Закону Про охорону НПС

¹⁰⁸⁸ [Кодекс про надра](#)

¹⁰⁸⁹ [Земельний кодекс](#)

¹⁰⁹⁰ [Лісовий кодекс України](#)

¹⁰⁹¹ [Водний кодекс України](#)

¹⁰⁹² [Ст. 2](#) Кодексу про надра

¹⁰⁹³ [Ст. 4](#) Кодексу про надра

випадку порушення норм законодавства, Кодекс про надра містить положення щодо припинення права користування надрами, визначає процедуру такого припинення¹⁰⁹⁴.

Земельний, Лісовий та Водний кодекси України регулюють відносини, пов'язані з реалізацією прав на відповідні природні ресурси, встановлюють обов'язки користувачів природних ресурсів, визначають заходи державного управління та відповідальність за порушення земельного, лісового та водного законодавства тощо.

Також низка **інших законів України** визначає основні принципи державної політики та регулює окремі питання у сфері природоохоронної діяльності:

- ▶ «Про оцінку впливу на довкілля» №2059-VIII від 23.05.2017 р.¹⁰⁹⁵ (далі - «Закон про ОВД»);
- ▶ «Про екологічний аудит» №1862-IV від 24.06.2004 р.¹⁰⁹⁶ (далі - «Закон про екологічний аудит»);
- ▶ «Про стратегічну екологічну оцінку» №2354-VIII від 20.03.2018 р.¹⁰⁹⁷ (далі - «Закон про стратегічну екологічну оцінку»);
- ▶ «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» №2806-IV від 06.03.2005 р.¹⁰⁹⁸;
- ▶ «Про нафту і газ» №2665-III від 12.07.2001 р.¹⁰⁹⁹;
- ▶ «Про охорону атмосферного повітря» №2707-XII від 16.10.1992 р.¹¹⁰⁰;
- ▶ «Про відходи» №2707-XII від 05.09.1998 р.¹¹⁰¹;
- ▶ «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» №2697-VIII від 28.02.2019 р.¹¹⁰²;
- ▶ «Про перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» №3392-VI від 19.04.2011 р.¹¹⁰³ тощо.

Підзаконні нормативно-правові акти також мають важливе значення у сфері природокористування, зокрема постанови ВРУ¹¹⁰⁴, акти КМУ¹¹⁰⁵, укази Президента України, накази міністерств тощо.

Так, розпорядженням КМУ¹¹⁰⁶ затверджено план заходів з реалізації Концепції підвищення рівня хімічної безпеки до 2026 року, яким передбачені заходи з адаптації національного законодавства до вимог міжнародного та європейського законодавства у сфері хімічної

¹⁰⁹⁴ Ст. 26 Кодексу про надра

¹⁰⁹⁵ Закон України [«Про оцінку впливу на довкілля»](#) №2059-VIII від 23.05.2017 р.

¹⁰⁹⁶ Закон України [«Про екологічний аудит»](#) №1862-IV від 24.06.2004 р.

¹⁰⁹⁷ Закон України [«Про стратегічну екологічну оцінку»](#) №2354-VIII від 20.03.2018 р.

¹⁰⁹⁸ Закон України [«Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»](#) №2806-IV від 06.03.2005 р.

¹⁰⁹⁹ Закон України [«Про нафту і газ»](#) №2665-III від 12.07.2001 р.

¹¹⁰⁰ Закон України [«Про охорону атмосферного повітря»](#) №2707-XII від 16.10.1992 р.

¹¹⁰¹ Закон України [«Про відходи»](#) №2707-XII від 05.09.1998 р. (втратив чинність 9.07.2023 р. у зв'язку з набранням чинності Закону України [«Про управління відходами»](#) від 20.06.2022 №2320-IX)

¹¹⁰² Закон України [«Про Основні засади \(стратегію\) державної екологічної політики України на період до 2030 року»](#) №2697-VIII від 28.02.2019 р.

¹¹⁰³ Закон України [«Про перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності»](#) №3392-VI від 19.04.2011 р.

¹¹⁰⁴ Постанова ВРУ [«Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки»](#) №188/98-ВР1 від 05.03.1998 р., [«Про стан дотримання вимог природоохоронного законодавства при здійсненні діяльності, пов'язаної з надрокористуванням в Україні»](#) №1310-IV2 від 20.11.2003 р. тощо.

¹¹⁰⁵ Розпорядження КМУ [«Про затвердження Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 р.»](#) №443-р від 21.04.2021 р., Постанова КМУ [«Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля»](#) №391 від 30.03.1998 р., тощо.

¹¹⁰⁶ Розпорядження КМУ [«Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції підвищення рівня хімічної безпеки до 2026 року»](#) №314-р від 26.04.2022 р.

безпеки, удосконалення системи моніторингу хімічних речовин у компонентах навколишнього природного середовища, розроблення плану заходів щодо зменшення надходження забруднюючих речовин у компоненти навколишнього природного середовища, забезпечення науково-технічного супроводу заходів з підвищення рівня хімічної безпеки тощо.

Оскільки обов'язки у сфері природоохоронної діяльності покладені на різні гілки влади, екологічні питання також регулюються **іншими неспеціалізованими законами та підзаконними нормативно-правовими актами** (наприклад, ПКУ встановлює порядок справляння екологічного податку та рентної плати, тощо).

Зміни екологічного законодавства у 2022-2023 роках

Протягом 2022-2023 років в Україні були прийняті нові нормативно-правові акти, якими змінюється екологічне законодавство.

- ▶ 07.05.2022 р. набрав чинності Закон України «Про організації водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель»¹¹⁰⁷.

Цей закон визначає правовий статус організацій водокористувачів, порядок їх створення, діяльності та припинення, порядок та умови набуття ними прав на об'єкти інженерної інфраструктури міжгосподарських та внутрішньогосподарських меліоративних систем, особливості експлуатації меліоративних мереж організацій водокористувачів, права та обов'язки членів організацій водокористувачів.

- ▶ 20.06.2022 р. був прийнятий Закон України «Про управління відходами» (далі - «Закон про управління відходами») ¹¹⁰⁸, який набрав чинності 09.07.2023 р.

Закон визначає правові, організаційні, економічні засади діяльності щодо запобігання утворенню, зменшення обсягів утворення відходів, зниження негативних наслідків від діяльності з управління відходами, сприяння підготовці відходів до повторного використання, рециклінгу і відновленню з метою запобігання їх негативному впливу на здоров'я людей та навколишнє природне середовище.

Закон про управління відходами замінив Закон України «Про відходи» 1998 р. та запровадив ієрархію управління відходами, основні вимоги до розширеної відповідальності виробника, ввів систему довгострокового планування управління відходами, впровадив Національний перелік відходів та інформаційну систему управління відходами, посилив вимоги до ліцензування діяльності зі збирання та оброблення небезпечних відходів. В 2023 році КМУ затвердив Порядок складення і оприлюднення звіту уповноваженого органу про викиди та перенесення забруднювачів і відходів¹¹⁰⁹.

- ▶ 27.07.2022 р. набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення механізму регулювання викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря»¹¹¹⁰.

¹¹⁰⁷ Закон України [«Про організації водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель»](#) від №2079-IX 17.02.2022р.

¹¹⁰⁸ Закон України [«Про управління відходами»](#) від 20.06.2022 №2320-IX

¹¹⁰⁹ Постанова КМУ [«Про затвердження Порядку складення і оприлюднення звіту уповноваженого органу про викиди та перенесення забруднювачів і відходів»](#) №352 від 18.04.2023 р.

¹¹¹⁰ Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення механізму регулювання викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря» №2393-IX від 09.07.2022

Закон передбачає введення в законодавство терміну «фонова концентрація забруднюючої речовини в атмосферному повітрі», нових обов'язків суб'єктів щодо контролю викидів в атмосферне повітря, вдосконалення порядку видачі дозволу на викиди тощо.

- ▶ 01.12.2022 р. був прийнятий Закон України «Про забезпечення хімічної безпеки та управління хімічною продукцією», введення в дію якого відбудеться 29.06.2024 р.¹¹¹¹

Закон визначає джерела загроз хімічної безпеки, хімічні інциденти, гарантії хімічної безпеки, оцінку безпечності хімічних речовин, нормування у сфері забезпечення хімічної безпеки, класифікацію небезпечності хімічної продукції, особливості маркування та пакування хімічної продукції, запроваджує Державних реєстр хімічних речовин тощо.

- ▶ 12.01.2023 р. був прийнятий Закон України «Про водовідведення та очищення стічних вод», який набрав чинності 07.08.2023¹¹¹².

Закон визначає правові, економічні та організаційні засади функціонування системи водовідведення, спрямовані на створення сприятливих умов життєдіяльності людини та захист навколишнього природного середовища від негативного впливу стічних вод.

- ▶ 20.03.2023 р. був прийнятий Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної системи моніторингу довкілля, інформації про стан довкілля (екологічної інформації) та інформаційного забезпечення управління у сфері довкілля»¹¹¹³, який набере чинності через шість місяців з дня скасування чи припинення воєнного стану¹¹¹⁴.

Закон розроблено на виконання пп. «б» пп.6 п.1 Рішення РНБО від 23.03.2021 р. «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації»¹¹¹⁵.

Ціллю цього закону є створення та забезпечення функціонування державної системи моніторингу довкілля на національному (державному), регіональному, локальному (місцевому) та об'єктовому рівнях, вдосконалення правового регулювання інформації про стан довкілля (екологічної інформації) та механізмів забезпечення доступу до неї, визначення правових засад інформаційного забезпечення управління в галузі охорони навколишнього природного середовища.

- ▶ 29.12.2023 р. набирає чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення та цифровізації процедури оцінки впливу на довкілля» №3227-IX. Закон передбачає заповнення у цифровому форматі у Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля повідомлення про плановану діяльність та оголошення про початок громадського обговорення Звіту з оцінки впливу на довкілля, скасування вимоги щодо публікації повідомлення та оголошення у засобах масової інформації тощо.

¹¹¹¹ Закон України [«Про забезпечення хімічної безпеки та управління хімічною продукцією»](#) №2804-IX від 01.12.2022 р.

¹¹¹² Закон України [«Про водовідведення та очищення стічних вод»](#) №2887-IX від 12.01.2023 р.

¹¹¹³ Закон України [«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної системи моніторингу довкілля, інформації про стан довкілля \(екологічної інформації\) та інформаційного забезпечення управління у сфері довкілля»](#) №2973-IX від 20.03.2023 р.

¹¹¹⁴ [п. 1 Прикінцевих положень](#) Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної системи моніторингу довкілля, інформації про стан довкілля (екологічної інформації) та інформаційного забезпечення управління у сфері довкілля» №2973-IX від 20.03.2023 р.

¹¹¹⁵ Рішення РНБО [«Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації»](#), введене в дію Указом Президента України від 23.03.2021 р. №111

- ▶ 20.09.2022 р. Україна ратифікувала Угоду між Україною та Європейським Союзом про участь України у Програмі ЄС LIFE - Програмі дій з довкілля та клімату¹¹¹⁶. За допомогою Програми Україна може залучати гранти від ЄС для реалізації проектних заходів у сферах охорони природи та навколишнього середовища, пом'якшення наслідків змін клімату та адаптації до них, проектів переходу на екологічно чисту енергію тощо.
- ▶ 20.01.2023 КМУ затвердив Порядок подання та розміщення звіту суб'єкта господарювання про дотримання умов дозволу на викиди та виконання заходів щодо здійснення контролю за дотриманням установлених гранично допустимих викидів забруднюючих речовин¹¹¹⁷.
- ▶ 28.03.2023 КМУ затвердив Порядок запровадження обов'язкових автоматизованих систем контролю викидів забруднюючих речовин¹¹¹⁸.
- ▶ 02.05.2023 КМУ затвердив Порядок ведення Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки¹¹¹⁹. Реєстр є функціональним модулем Єдиної екологічної платформи «ЕкоСистема», призначеним для офіційного оприлюднення документації щодо стратегічної екологічної оцінки, забезпечення інформування суб'єктів стратегічної екологічної оцінки та інших заінтересованих сторін про хід та результати здійснення стратегічної екологічної оцінки.
- ▶ 03.05.2023 Міндовкілля затвердило Порядок оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних і Перелік наборів даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних¹¹²⁰. Станом на листопад 2023 року на веб-сайті Міндовкілля¹¹²¹ містяться посилання на окремі набори відкритих даних, наприклад на ліміти на спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення, дані про видані ліцензії на провадження господарської діяльності з поводження з небезпечними відходами та ліцензіатів, Єдиний реєстр з оцінки впливу на довкілля тощо. Утім, доступ до багатьох наборів відкритих даних обмежено.

Законопроекти, спрямовані на вдосконалення екологічного законодавства

Попри військовий стан в Україні активно ведеться робота, спрямована на вдосконалення екологічного законодавства та законодавства, що регулює використання природних ресурсів¹¹²².

У 2023 р. ВРУ розглядає **Проект Закону «Про забезпечення конституційних прав громадян на безпечне для життя і здоров'я довкілля»¹¹²³**. Ціль законопроекту – встановлення

¹¹¹⁶ Закон України «[Про ратифікацію Угоди між Україною та Європейським Союзом про участь України у Програмі ЄС LIFE - Програмі дій з довкілля та клімату](#)» №2590-IX від 20.09.2022 р.

¹¹¹⁷ Постанова КМУ «[Про затвердження Порядку подання та розміщення звіту суб'єкта господарювання про дотримання умов дозволу на викиди та виконання заходів щодо здійснення контролю за дотриманням установлених гранично допустимих викидів забруднюючих речовин](#)» №58 від 20.01.2023 р.

¹¹¹⁸ Постанова КМУ «[Про затвердження Порядку запровадження обов'язкових автоматизованих систем контролю викидів забруднюючих речовин](#)» №272 від 28.03.2023 р.

¹¹¹⁹ Постанова КМУ «[Про затвердження Порядку ведення Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки](#)» №430 від 02.05.2023р.

¹¹²⁰ Наказ Міндовкілля «[Про деякі питання оприлюднення відкритих даних Міндовкілля](#)» №290 від 03.05.2023 р.

¹¹²¹ Посилання на набори відкритих даних на [веб-сайті](#) Міндовкілля

¹¹²² Перелік екологічних законопроектів на [офіційному сайті ВРУ](#)

¹¹²³ [Проект Закону про забезпечення конституційних прав громадян на безпечне для життя і здоров'я довкілля](#) №6004-д від 04.01.2023 р.

правових та організаційних засад запобігання, зменшення та контролю промислового забруднення для забезпечення захисту довкілля та конституційних прав громадян на безпечне для життя і здоров'я довкілля шляхом впровадження інтегрованого докільного дозволу вимог щодо обов'язкового застосування найкращих доступних технологій та методів управління, моніторингу викидів. Станом на дату цього Звіту законопроект прийнято у першому читанні.

Проект Закону «Про державний екологічний контроль»¹¹²⁴ визначає правові та організаційні засади, основні принципи і порядок здійснення державного екологічного контролю¹¹²⁵, об'єднує контролюючі функції державних органів у сфері охорони довкілля в один контролюючий орган, розширює заходи такого контролю і пропонує створити єдину систему збирання, накопичення та систематизації інформації про заходи державного екологічного контролю. Також проєкт передбачає збільшення відповідальності за недотримання екологічного законодавства. Станом на дату звіту законопроект було прийнято у першому читанні¹¹²⁶.

Проект Закону «Про екологічне страхування»¹¹²⁷ пропонує створити нові фінансові механізми для відшкодування шкоди, заподіяної довкіллю, життю, здоров'ю, майну громадян, сприяти модернізації підприємств-забруднювачів та запровадити обов'язкове страхування для підприємств високого ступеня ризику. Станом на дату звіту законопроект наданий для ознайомлення комітетам ВРУ¹¹²⁸.

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо модернізації державної політики в напрямі досягнення Цілей сталого розвитку та стимулювання впровадження раціональної моделі споживання природних ресурсів і продукції»¹¹²⁹. У законопроекті серед іншого пропонується визначити основні засади державної політики щодо досягнення Цілей сталого розвитку України, зокрема: (1) стимулювання переходу до раціональної моделі споживання, яка запобігає виникненню негативних факторів споживання на здоров'я людини та довкілля; (2) реалізація Національного проекту впровадження моделі раціонального споживання; (3) систематичне проведення комплексної оцінки впливу споживання на здоров'я людини та довкілля. Станом на дату Звіту законопроект надано для ознайомлення комітетам.

Також, на розгляді в ВРУ знаходяться інші законопроекти, наприклад:

¹¹²⁴ [Проект Закону про державний екологічний контроль](#) №3091 від 19.02.2020 р. Проект Закону розроблено з метою реформування системи державного екологічного контролю на виконання Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», Стратегії сталого розвитку «Україна - 2020», схваленої Указом Президента України №5 від 12.01.2015 р. та середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України №275 від 03.04.2017 р.

¹¹²⁵ Діяльність уповноважених органів державного екологічного контролю із забезпечення дотримання вимог законодавства в галузі охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів (надалі - природоохоронного законодавства) усіма органами державної влади і місцевого самоврядування (надалі - органами влади), суб'єктами господарювання та фізичними особами, що здійснюється з метою досягнення високого рівня захисту довкілля шляхом спостереження за станом довкілля, запобігання, виявлення та фіксації порушень природоохоронного законодавства та притягнення винних осіб до відповідальності

⁴⁵ Інформація на [сайті ВРУ](#)

¹¹²⁶ Інформація на [сайті ВРУ](#)

¹¹²⁷ [Проект Закону про екологічне страхування](#) №6018 від 09.09.2021 р.

¹¹²⁸ Інформація на [сайті ВРУ](#)

¹¹²⁹ [Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо модернізації державної політики в напрямі досягнення Цілей сталого розвитку та стимулювання впровадження раціональної моделі споживання природних ресурсів і продукції](#) №6544 від 24.01.2022 р.

- ▶ проєкт Закону про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за кримінальні правопорушення проти довкілля¹¹³⁰;
- ▶ проєкт Закону про основні засади проведення позапланових заходів контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища¹¹³¹;
- ▶ проєкт Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо ліцензування діяльності з буріння та використання свердловин для добування підземних вод¹¹³²;
- ▶ проєкт Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за незаконну діяльність з буріння та використання свердловин для добування підземних вод¹¹³³;
- ▶ проєкт Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за порушення вимог законодавства у сфері реєстрації викидів та перенесення забруднювачів і відходів¹¹³⁴;
- ▶ проєкт Закону про внесення змін до Кодексу адміністративного судочинства України щодо особливостей провадження у справах за зверненнями центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр¹¹³⁵ тощо.

Крім того, в Україні протягом тривалого часу обговорювалась необхідність розробки та прийняття нового Кодексу про надра з метою удосконалення його положень, консолідації з підзаконними актами, дерегуляції у сфері надрокористування. Проєкт нового Кодексу про надра був оприлюднений Міндовкілля в 2021 році¹¹³⁶, але зазнав критики. Станом на дату цього звіту проєкт нового Кодексу про надра відсутній на сайті Міндовкілля.

8.1.2 Система органів, на які покладені функції щодо забезпечення дотримання законодавства з природокористування та захисту навколишнього середовища

Органи державної влади та місцевого самоврядування в межах своєї компетенції виконують функції спостереження, дослідження, стратегічної екологічної оцінки, оцінки впливу на довкілля, контролю, прогнозування, програмування, інформування та іншої виконавчо-розпорядчої діяльності¹¹³⁷ з метою контролю за додержанням вимог екологічної безпеки,

¹¹³⁰ [Проєкт Закону про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за кримінальні правопорушення проти довкілля](#) №6148 від 07.10.2021 р.

¹¹³¹ [Проєкт Закону про основні засади проведення позапланових заходів контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища](#) №3417 від 30.04.2020 р.

¹¹³² [Проєкт Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо ліцензування діяльності з буріння та використання свердловин для добування підземних вод](#) №9020 від 16.02.2023 р.

¹¹³³ [Проєкт Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за незаконну діяльність з буріння та використання свердловин для добування підземних вод](#) №9021 від 16.02.2023 р.

¹¹³⁴ Проєкт Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за порушення вимог законодавства у сфері реєстрації викидів та перенесення забруднювачів і відходів №9194 від 10.04.2023 р.

¹¹³⁵ [Проєкт Закону про внесення змін до Кодексу адміністративного судочинства України щодо особливостей провадження у справах за зверненнями центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр](#) №9372 від 08.06.2023 р.

¹¹³⁶ Проєкт Кодексу про надра був опублікований на веб-сайті Міндовкілля за [посиланням](#)

¹¹³⁷ [Ст. 16](#) Закону Про охорону НПС

забезпечення проведення ефективних і комплексних заходів щодо охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання природних ресурсів тощо.

Формування основних засад державної політики у галузі охорони навколишнього природного середовища покладаються на Верховну Раду України, Верховну Раду АРК. Окремі повноваження також покладаються на місцеві ради.

Державне управління в галузі охорони навколишнього природного середовища здійснюють Кабінет Міністрів України, Рада міністрів АРК, центральні органи державної влади, місцеві ради та виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, місцеві державні адміністрації відповідно до законодавства України.

Основними спеціально уповноваженими органами, діяльність яких має вплив на видобувний сектор, є:

Державний орган	Посилання на офіційний сайт
Міндовкілля	https://mepr.gov.ua/
Держекоінспекція	https://www.dei.gov.ua/
Держгеонадра	https://www.geo.gov.ua/
Держводагентство	https://www.davr.gov.ua/
Держлісагентство	https://forest.gov.ua/
Держгеокадастр ¹¹³⁸	https://land.gov.ua/

Детальна інформація про повноваження всіх вищезазначених органів міститься в Додатку 4 до цього Звіту.

8.1.3 Право природокористування та зобов'язання щодо охорони навколишнього середовища

Згідно з Конституцією, фізичні особи та суб'єкти господарювання мають право користуватися природними ресурсами. Різновидами права природокористування в Україні, які найчастіше набуваються видобувними компаніями, є право користування надрами, право землекористування, водокористування тощо. Важливими принципами природокористування є його цільовий характер, плановість і тривалість, ліцензування та лімітування тощо.

Використання природних ресурсів в господарській діяльності здійснюється в порядку спеціального використання, в межах якого природні ресурси надаються на підставі спеціальних дозволів¹¹³⁹.

В межах спеціального природокористування видобувні компанії можуть отримувати дозволи на користування надрами, спеціальне водокористування, на використання лісових ресурсів, дозволи на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними

¹¹³⁸ Держгеокадастр здійснює контроль за дотриманням земельного законодавства, використанням та охороною земель, родючістю ґрунтів тощо

¹¹³⁹ Ст. 38 Закону Про охорону НПС

джерелами, здійснення операцій у сфері поводження з відходами тощо¹¹⁴⁰. На практиці більшість дозволів на природокористування видаються безоплатно¹¹⁴¹. Водночас, за видачу спеціальних дозволів на користування надрами стягується збір.

Отже, видобувні компанії отримують права на користування природними ресурсами на основі спеціальних дозволів. Водночас, на них покладається низка обов'язків, пов'язаних з дотриманням раціональних умов використання природних ресурсів, запобігання негативним екологічним наслідкам, що визначені нижче.

1

Обов'язок дотримання екологічного законодавства та раціональне використання природних ресурсів

Відповідно до природоохоронного законодавства, використання природних ресурсів здійснюється з додержанням обов'язкових екологічних вимог. Зокрема, Закон про охорону НПС встановлює такі вимоги¹¹⁴²:

- ▶ раціонального і економного використання природних ресурсів на основі широкого застосування новітніх технологій;
- ▶ здійснення заходів щодо запобігання псуванню, забрудненню, виснаженню природних ресурсів, негативному впливу на стан навколишнього природного середовища;
- ▶ здійснення заходів щодо відтворення відновлюваних природних ресурсів, тощо.

Порядок видобування корисних копалин, зокрема з метою запобігання негативним екологічним наслідкам і забезпечення безпеки забудованих територій, включається до особливих умов надрокористування, що є невід'ємною частиною спеціального дозволу на користування надрами¹¹⁴³.

2

Обов'язок щодо проведення рекультивациі порушених земель внаслідок діяльності видобувних компаній

Землі, які зазнали змін у структурі рельєфу, екологічному стані ґрунтів і материнських порід та у гідрологічному режимі внаслідок проведення гірничодобувних, геологорозвідувальних робіт, підлягають рекультивациі¹¹⁴⁴.

Рекультивациа порушених земель - це комплекс організаційних, технічних і біотехнологічних заходів, спрямованих на відновлення ґрунтового покриву, поліпшення

¹¹⁴⁰ Закон України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» 3392-VI від 19.05.2011 р.

¹¹⁴¹ Дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами та дозвіл на спеціальне водокористування є безкоштовними. Згідно з [ст.4-1](#) Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», документи дозвільного характеру видаються безоплатно, якщо інше не встановлено законом

¹¹⁴² [Ст. 40](#) Закону Про охорону НПС

¹¹⁴³ [П. 10](#) Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами (втратив чинність 26.07.2023 р.); ч.7 ст.16³ Кодексу про надра

¹¹⁴⁴ [Ст. 166](#) Земельного кодексу України

стану та продуктивності порушених земель¹¹⁴⁵, що здійснюється за рахунок фізичних та юридичних осіб, з ініціативи або вини яких порушено ґрунтовий покрив¹¹⁴⁶.

Обов'язок щодо рекультивациі земель встановлюється різними законами¹¹⁴⁷. Відповідні заходи з рекультивациі передбачаються робочим проектом землеустрою, проектами будівництва гірничодобувних об'єктів.

Також проєкт рекультивациі земель, порушених під час проведення пошуку, розвідки та видобування корисних копалин, є істотною умовою УРП¹¹⁴⁸.

Державний контроль за належним виконанням обов'язків з рекультивациі земель здійснює Держгеокадастр¹¹⁴⁹.

3

Обов'язок щодо здійснення платежів, пов'язаних з отриманням права на природокористування, та податкових платежів

У зв'язку з природокористуванням та залежно від видів природних ресурсів, обсягу прав та обмежень, встановлених відповідними спеціальними дозволами на користування природними ресурсами, видобувні компанії - власники таких дозволів можуть сплачувати такі податкові платежі:

- 1) **рентну плату** за використання природних ресурсів, а саме:
 - a. користування надрами для видобування корисних копалин;
 - b. користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин;
 - c. спеціальне використання води;
 - d. спеціальне використання лісових ресурсів.
- 2) **екологічний податок** як компенсацію збитків, завданих навколишньому природному середовищу внаслідок його забруднення шляхом здійснення:
 - a. викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення;
 - b. скидів забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти;
 - c. розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах (крім розміщення окремих видів відходів як вторинної сировини на власних територіях);
 - d. утворення радіоактивних відходів (включаючи вже накопичені);

¹¹⁴⁵ Зокрема, відповідно до Закону України «Про охорону земель», при проведенні гірничодобувних, геологорозвідувальних та інших робіт, пов'язаних з порушенням ґрунтового покриву, відокремлена ґрунтова маса підлягає зняттю, складуванню, збереженню та перенесенню на порушені або малопродуктивні земельні ділянки відповідно до робочих проєктів землеустрою. Об'єм ґрунтової маси, що підлягає зняттю і роздільному складуванню, визначається в робочих проєктах землеустрою. Рекультивациа земельних ділянок здійснюється шляхом пошарового нанесення на малопродуктивні земельні ділянки або ділянки без ґрунтового покриву знятої ґрунтової маси, а в разі потреби - і материнської породи в порядку, який забезпечує найбільшу продуктивність рекультивованих земель.

¹¹⁴⁶ Ст. 52 Закону України «Про охорону земель»

¹¹⁴⁷ Ст. 50 Кодексу про надра, ст. 166 Земельного кодексу України, ст. 18, 46, 52, 55, Закону України «Про охорону земель», ст. 54 Закону України «Про землеустрій»

¹¹⁴⁸ Ст. 8 Закону України «Про угоди про розподіл продукції»

¹¹⁴⁹ Абз. 10 пп. 33 п. 4 Положення про Державну службу України з питань геодезії, картографії та кадастру

- е. тимчасового зберігання радіоактивних відходів їх виробниками понад установлений особливими умовами ліцензії строк.

Правила оподаткування рентною платою та екологічним податком, а також їх розподіл між бюджетами різних рівнів викладені в **Розділі 6.5** цього Звіту.

4

Обов'язок з відновлення навколишнього природного середовища

Окремі дозволи на користування природними ресурсами містять спеціальні обов'язки щодо відновлення навколишнього середовища. Наприклад:

- ▶ Спеціальні дозволи на користування надрами (в угодах про умови користування надрами) зобов'язують надкористувачів у разі зупинення дії дозволу (1) проводити на ділянці надр роботи, пов'язані із запобіганням виникненню аварійної ситуації або усуненням її наслідків, а також (2) виконувати заходи, спрямовані на усунення порушень, що стали підставою для зупинення дії дозволу¹¹⁵⁰.
- ▶ Дозволи на спеціальне водокористування містять відомості щодо природоохоронних заходів, що спрямовуються на охорону вод, зменшення рівня забруднення та забезпечення раціонального використання водних та інших природних ресурсів тощо, та строків їх реалізації¹¹⁵¹.

8.1.4 Управління та моніторинг впливу видобувної галузі на навколишнє природне середовище

Управління охороною довкілля в Україні здійснюється, серед іншого, шляхом:

- ▶ запровадження державної системи моніторингу довкілля;
- ▶ ведення баз даних природних ресурсів;
- ▶ запровадження на законодавчому рівні заходів для забезпечення мінімізації негативного впливу на довкілля (обов'язку проведення ОВД, стратегічної екологічної оцінки);
- ▶ контролю за дотриманням суб'єктами господарювання природоохоронного законодавства шляхом проведення Держекоінспекцією перевірок та застосування санкцій за встановлені порушення.

Державна система моніторингу довкілля

Історично в Україні система моніторингу була запроваджена на підставі Концепції Державної програми проведення моніторингу навколишнього природного середовища¹¹⁵² та Державної цільової екологічної програми проведення моніторингу навколишнього природного середовища¹¹⁵³ зі строком виконання з 2008 р. по 2012 р., що покликані

¹¹⁵⁰ [Примірні угоди](#) на користування надрами на сайті Держгеонадра

¹¹⁵¹ [Перелік природоохоронних заходів](#) в самому спецдозволі

¹¹⁵² Розпорядження КМУ [«Про схвалення Концепції Державної програми проведення моніторингу НПС»](#) №992-р від 31.12.2004 р.

¹¹⁵³ Постанова КМУ [«Про затвердження Державної цільової екологічної програми проведення навколишнього природного середовища»](#) №1376 від 05.12.2007

забезпечити право вільного доступу до екологічної інформації в Україні, що гарантується законодавством¹¹⁵⁴.

У 2023 р. схвалена нова Концепція Державної цільової екологічної програми моніторингу довкілля¹¹⁵⁵, метою якої є розбудова цілісної системи моніторингу довкілля, підвищення ефективності її функціонування для підтримання екологічної рівноваги на території України, забезпечення конституційного права людини на безпечне довкілля.

Концепція пропонує структурну перебудову системи моніторингу довкілля, дані якої будуть спрямовані на задоволення інформаційних потреб державного управління у сфері охорони навколишнього природного середовища для прийняття управлінських рішень. Інструментом буде реалізація Закону щодо державної системи моніторингу довкілля, що був прийнятий в березні 2023 року¹¹⁵⁶. Водночас, зазначений закон набере чинності після скасування або припинення воєнного стану, а отже, станом на дату цього Звіту система моніторингу ще не зазнала суттєвих змін.

► Поточна система моніторингу довкілля

Порядок здійснення державного моніторингу навколишнього природного середовища визначається КМУ¹¹⁵⁷.

Моніторинг передбачає збір, обробку, збереження та аналіз інформації про стан навколишнього середовища, прогнозування його змін та розробки науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття ефективних управлінських рішень¹¹⁵⁸.

Методологічне забезпечення об'єднання складових частин і компонентів системи моніторингу покладається на **Міндовкілля**. Спостереження за станом окремих складових навколишнього природного середовища (різних видів земель, вод, атмосферного повітря тощо), рівнем його забруднення здійснюється спеціально уповноваженими державними органами в межах їх компетенції, відповідно до Положення про державну систему моніторингу довкілля¹¹⁵⁹ та положеннями про державний моніторинг окремих складових

¹¹⁵⁴ Ст. 50 Конституції України, [Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля, ст. 9](#) Закону Про охорону НПС, [ст. 13](#) Закону України «Про інформацію» №2657-XII від 02.10.1992 р., [ст. 13](#) Закону України «Про доступ до публічної інформації» №2939-VI від 13.01.2011 р.

¹¹⁵⁵ Розпорядження КМУ [«Про схвалення Концепції Державної цільової екологічної програми моніторингу довкілля»](#) №610-р від 07.07.2023 р.

¹¹⁵⁶ Закон України [«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної системи моніторингу довкілля, інформації про стан довкілля \(екологічної інформації\) та інформаційного забезпечення управління у сфері довкілля»](#) №2973-IX від 20.03.2023 р.

¹¹⁵⁷ Постанова КМУ [«Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля»](#) №391 від 30.03.1998 р.

¹¹⁵⁸ Ст. 22 Закону України Про охорону НПС

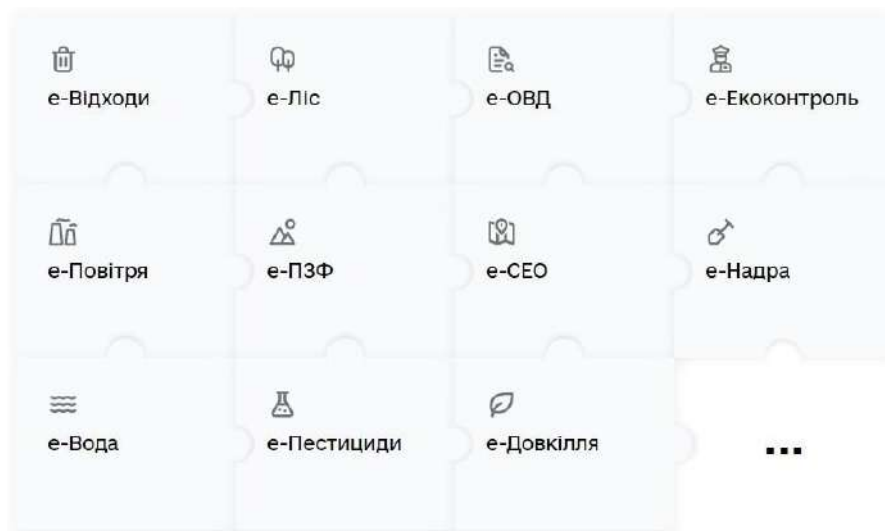
¹¹⁵⁹ Згідно з Постановою КМУ [«Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля»](#) №391 від 30.03.1998 р., що визначає порядок здійснення такого моніторингу, моніторинг довкілля здійснюється Міндовкіллям, ДАЗВ, Держгеонадрами, ДКА, а також ДСНС, Держлісагентством, Держводагентством, Держгеокадастром та їх територіальними органами, підприємствами, установами та організаціями, що належать до сфери їх управління, обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями, а також органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища. Зокрема, Міндовкілля здійснює моніторинг ґрунтів на природоохоронних територіях, державного екологічного картування території України для оцінки його стану та його змін під впливом господарської діяльності, Держводагентство - якості вод водогосподарських систем міжгалузевого та сільськогосподарського водопостачання, Держгеокадастр - ґрунтів і ландшафтів, Держгеонадра - підземних вод, геохімічного стану ландшафтів тощо

довкілля (вод¹¹⁶⁰, атмосферного повітря¹¹⁶¹, земель¹¹⁶²). Підприємства, установи та організації, діяльність яких призводить або може призвести до погіршення стану довкілля, також зобов'язані здійснювати такі спостереження та безоплатно передавати відповідним державним органам аналітичні матеріали своїх спостережень.

Інформація державного моніторингу довкілля історично недостатньо систематизована та лише частково публікується у відкритому доступі, часто не оновлюється з необхідною періодичністю. Наразі відсутня повноцінна інтегрована інформаційна система про стан довкілля в Україні.

Крім того, у 2022 та 2023 рр. продовжує функціонувати національна онлайн-платформа «ЕкоСистема»¹¹⁶³, що має на меті забезпечити централізований доступ до екологічної інформації, опублікованої різними органами державної влади та місцевого самоврядування. Держателем платформи є Міндовкілля.

Наразі на цьому веб-порталі централізовано розміщені посилання на велику кількість джерел інформації про стан довкілля (в тому числі результати державного моніторингу, реєстри спеціальних дозволів на користування природними ресурсами, інформація про видані ліцензії, викиди забруднюючих речовин тощо), і ведеться робота над збільшенням кількості оприлюдненої інформації.

Малюнок 8.2: Огляд інформації, яка міститься на платформі «ЕкоСистема» станом на листопад 2023 р.

Електронний кабінет надкористувача є складовою платформи «ЕкоСистема»¹¹⁶⁴.

¹¹⁶⁰ Постанова КМУ [«Про затвердження Порядку здійснення державного моніторингу вод»](#) №758 від 19.09.2018 р.

¹¹⁶¹ Постанова КМУ [«Деякі питання здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря»](#) №827 від 14.08.2019 р.

¹¹⁶² Постанова КМУ [«Про затвердження Положення про моніторинг земель»](#) №661 від 20.08.1993 р.; Наказ Міністерства аграрної політики України [«Про затвердження Положення про моніторинг ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення»](#) №51 від 26.02.2004 р.

¹¹⁶³ [Офіційний веб-портал «ЕкоСистема»](#)

¹¹⁶⁴ [П.14](#) Положення про електронний кабінет надкористувача, затвердженого Наказом Міндовкілля №177 від 28.08.2023 р.

Попри те, що запровадження ресурсу є значним позитивним кроком на шляху до відкритості даних у сфері екології та користування природними ресурсами, ця платформа потребує вдосконалення та подальшого наповнення¹¹⁶⁵.

У 2022 р. Міндовкілля за підтримки Мінцифри створили портал «ЕкоЗагроза». На порталі здійснюється збір та фіксація інформації про екологічні загрози в режимі реального часу, з географічною прив'язкою до місцевості, інформування населення про стан довкілля, офіційні застереження та вказівки від Міндовкілля та показники ліквідації наслідків загроз в режимі реального часу.

Окрім функції інформування населення, портал «ЕкоЗагроза» дозволяє фіксувати факти заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу внаслідок збройної агресії Російської Федерації, на що відповідальні особи Держекоінспекції зобов'язані реагувати¹¹⁶⁶.

Окрім цього, на сайті Міндовкілля є розділ «Екологічний моніторинг», в якому розміщується, актуалізуються доповіді про стан довкілля та стан атмосферного повітря, розміщуються екологічні паспорти тощо¹¹⁶⁷.

Також в Україні існують приватні та деякі державні електронні сервіси, які допомагають отримати доступ до даних державних органів, у тому числі для комплексного аналізу стану довкілля. Наприклад:

Об'єкт моніторингу	Електронні сервіси
Моніторинг якості повітря	SaveEcoBot CityScale EcoCity ЛУН Місто Air

Ведення баз даних природних ресурсів

Для обліку кількісних, якісних та інших характеристик природних ресурсів, обсягу, характеру та режиму їх використання ведуться **державні кадастри природних ресурсів**¹¹⁶⁸.

¹¹⁶⁵ Наприклад, в розділі «е-Екоконтроль» не наповнений інформацію та в ньому відсутні підрозділи «Інформація про результати здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища», «Інформація про ефективність здійснення державного нагляду (контролю) територіальними органами Держекоінспекції», «Звіт про виконання річного плану здійснення заходів державного нагляду (контролю)» тощо.

¹¹⁶⁶ Постанова КМУ [«Деякі питання функціонування сервісу фіксації фактів заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу внаслідок надзвичайних ситуацій, подій, збройної агресії Російської Федерації «ЕкоЗагроза»](#) №783 від 28.07.2023 р.

¹¹⁶⁷ Інформація на [веб-сайті Міндовкілля](#)

¹¹⁶⁸ Постанова КМУ [«Про затвердження Положення про регіональні кадастри природних ресурсів»](#) №1781 від 28.12.2001 р.

Проте, у зв'язку з воєнним станом доступ до більшості з перелічених нижче державних кадастрів обмежено.

Кадастр	Опис	Доступ до інформації
Державний земельний кадастр	<p>Єдина державна геоінформаційна система відомостей про землі, розташовані в межах кордонів України, їх цільове призначення, обмеження у їх використанні, а також дані про кількісну і якісну характеристику земель, їх оцінку, про розподіл земель між власниками і користувачами.</p> <p>Основа для ведення кадастрів інших природних ресурсів¹¹⁶⁹.</p> <p>З 17.02.2022 р. Державний земельний кадастр повинен містити також відомості про меліоративні мережі та складові частини меліоративних меж¹¹⁷⁰.</p>	<p>Публічна кадастрова карта</p>
Державний кадастр родовищ і проявів корисних копалин	<p>Містить відомості про кожне родовище, включене до Державного фонду родовищ корисних копалин - про кількість та якість запасів корисних копалин і наявних у них компонентів, гірничо-технічних, гідро-геологічних та інших умов розробки родовища та його геолого-економічну оцінку, а також відомості про кожний прояв корисних копалин¹¹⁷¹.</p>	<p>Публічна кадастрова карта містить частину інформації про родовища: про спеціальні дозволи, місця скупчення корисних копалин та нафтогазових свердловин</p>
Державний баланс запасів корисних копалин	<p>Містить відомості про якість, кількість та ступінь вивченості корисних копалин на родовищах, що мають промислове значення, їх розміщення, рівень промислового освоєння, а також відомості про видобуток, втрати і забезпеченість суспільного виробництва розвіданими запасами корисних копалин¹¹⁷².</p>	<p>Дані державного балансу запасів корисних копалин України¹¹⁷³</p>
Державний водний кадастр	<p>Ведеться з метою систематизації даних державного обліку вод та визначення наявних для використання водних ресурсів</p>	<p>Доступний за посиланням на окремому сайті або на порталі відкритих даних</p>

¹¹⁶⁹ [Ст. 193](#) Земельного кодексу України

¹¹⁷⁰ [П.13 ч.4 ст.26](#) Закону України «Про організації водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель»

¹¹⁷¹ [Ст. 43](#) Кодексу України про надра

¹¹⁷² Підрахунку та обліку підлягають також як загальні запаси нафти, нафтового бітуму, природного газу, конденсату, етану, пропану, бутанів, гелію та інших корисних компонентів за наявністю їх на місці залягання, так і балансові, умовно балансові, позабалансові та запаси з невизначеним промисловим значенням

¹¹⁷³ Станом на дату цього Звіту на порталі відкритих даних опубліковані Дані державного балансу запасів корисних копалин України

Кадастр	Опис	Доступ до інформації
Державний лісовий кадастр	Ведеться з метою ефективної організації охорони і захисту лісів, раціонального використання лісового фонду України, відтворення лісів, здійснення систематичного контролю за якісними і кількісними змінами лісів.	Шар «Ліси» на Публічній кадастровій карті містить частину інформації: про код підприємства-користувача; номер лісництва; назва ділянки (лісового урочища)
Регіональні кадастри природних ресурсів	Систематизоване зведення відомостей про кількісні, якісні та інші характеристики усіх природних ресурсів, виявлених на території Автономної Республіки Крим, областей, м. Києва та Севастополя, а також про обсяг, характер і режим їх використання ¹¹⁷⁴ .	Ресурси відсутні в публічному доступі

Згідно з Законом про охорону НПС, підлягають державному обліку об'єкти, що шкідливо впливають або можуть вплинути на стан довкілля. Такий облік повинен включати види та кількість шкідливих речовин, що потрапляють у довкілля, види й розміри шкідливих фізичних та біологічних впливів на нього¹¹⁷⁵. У жовтні 2023 р. набули чинності зміни¹¹⁷⁶, відповідно до яких особливості державного обліку у сфері реєстрації викидів та перенесення забруднювачів і відходів та у сфері моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів визначаються законами України «Про Національний реєстр викидів та перенесення забруднювачів» та «Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів».

У серпні 2022 р. було розпочато експериментальний проєкт щодо взяття на державний облік об'єктів, які справляють або можуть справити шкідливий вплив на здоров'я людей і стан атмосферного повітря, видів та обсягів забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря, в електронній формі¹¹⁷⁷. Для цього був створений окремий модуль на порталі «ЕкоСистема».

Також надання екологічної інформації щодо об'єктів, які є найбільшими забруднювачами довкілля, повинно здійснюватися шляхом щоквартального інформування населення через ЗМІ про них та про стан довкілля в районі впливу цих об'єктів¹¹⁷⁸.

¹¹⁷⁴ Постанова КМУ [«Про затвердження Положення про регіональні кадастри природних ресурсів»](#) №1781 від 28.12.2001 р.

¹¹⁷⁵ [Ст. 24](#) Закону про охорону НПС

¹¹⁷⁶ Закон України [«Про Національний реєстр викидів та перенесення забруднювачів»](#) №2614-IX від 20.09.2022 р.

¹¹⁷⁷ Постанова КМУ [«Про реалізацію експериментального проєкту щодо взяття на державний облік \(зняття з обліку і коригування відомостей про об'єкт\) об'єктів, які справляють або можуть справити шкідливий вплив на здоров'я людей і стан атмосферного повітря, видів та обсягів забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря, в електронній формі»](#) №891 від 05.08.2022 р.

¹¹⁷⁸ Наказ Мінприроди [«Про затвердження Положення про щоквартальне інформування населення через ЗМІ про об'єкти, які є найбільшими забруднювачами навколишнього природного середовища»](#) №397 від 01.11.2005 р.

В цій частині публічно доступні окремі набори відкритих даних (наприклад, перелік об'єктів, які є найбільшими забруднювачами навколишнього природного середовища по скиданню забруднюючих речовин у водні об'єкти¹¹⁷⁹).

- ▶ Національний реєстр викидів та перенесення забруднювачів.

Перелік об'єктів, взятих на державний облік, був доступний у 2021 році, але станом на дату підготовки цього Звіту доступ до переліку закрито. 08.10.2023 р. набрав чинності новий Закон України «Про Національний реєстр викидів та перенесення забруднювачів». Щодо об'єктів, які на день набрання чинності закону вже експлуатуються оператором, оператор зобов'язаний подати до уповноваженого органу документи, необхідні для реєстрації об'єкта в реєстрі, протягом шести місяців з дня набрання чинності законом¹¹⁸⁰.

Отже, українське законодавство встановлює вимоги щодо збору, обробки та надання у вільних доступ населення інформації щодо природних ресурсів та екологічного стану довкілля.

У 2022 році доступ до багатьох публічних ресурсів, в тому числі відкритих даних було закрито у зв'язку з воєнним станом. З цього приводу громадськість висловлювала занепокоєння та зверталася до КМУ щодо необхідності відновлення доступу до переліку відкритих даних в частині екологічної інформації¹¹⁸¹.

03.05.2023 р. Міндовкілля визначило перелік наборів даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних. Утім, доступ до значної кількості екологічних ресурсів продовжує бути обмеженим¹¹⁸².

Заходи задля забезпечення мінімізації негативного впливу на довкілля

Оцінка впливу на довкілля (ОВД)

ОВД здійснюється з метою запобігання шкоді довкіллю від провадження господарської діяльності, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів у процесі прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів.

На забезпечення зобов'язань, передбачених Угодою про асоціацію з ЄС та відповідно до Директиви 2011/92/ЄС про оцінку впливу окремих державних і приватних проектів на навколишнє середовище, ВРУ прийняла Закон про ОВД, що був введений в дію з 18.12.2017 р. та згідно з яким:

¹¹⁷⁹ Інформація з порталу відкритих даних за [посиланням](#)

¹¹⁸⁰ П.3 Розділу VII Закону України «Про Національний реєстр викидів та перенесення забруднювачів» №2614-IX від 20.09.2022 р.

¹¹⁸¹ Спільний [лист](#) ГО «Дунайсько-Карпатська Програма», ГО «Екодія», ГО «SaveDnipro», Національного екологічного центру України та ін., опублікований 15.08.2022 р.

¹¹⁸² Наказ Міндовкілля «Про деякі питання оприлюднення відкритих даних Міндовкілля» №290 від 03.05.2023 р.

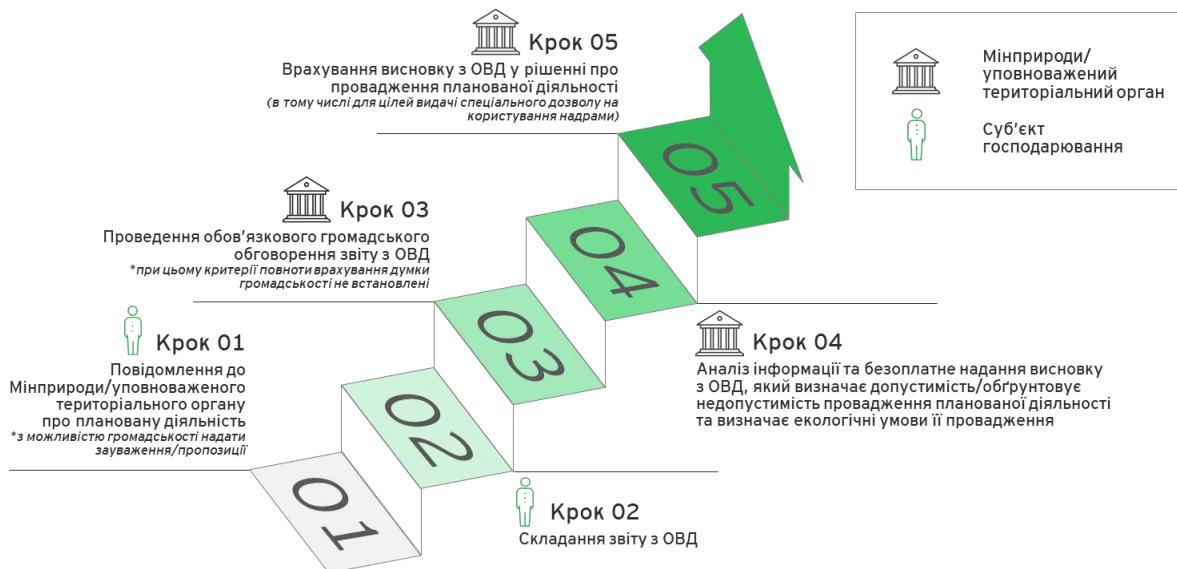
- ▶ процедура ОВД замінила колишню процедуру екологічної експертизи (з урахуванням того, що вже отримані висновки державної екологічної експертизи надалі зберігають чинність та мають статус висновку з ОВД)¹¹⁸³;
- ▶ запроваджений новий дозвільний документ - висновок з ОВД, який необхідно отримати перед початком планованої діяльності (на відміну від висновку державної екологічної експертизи, який отримувався вже в процесі діяльності).

Перелік видів планованої діяльності, яка вимагає одержання висновку з ОВД, наведений у Законі про ОВД та включає:

- ▶ видобування корисних копалин загальнодержавного значення,
- ▶ видобування, зберігання та переробку вуглеводневої сировини,
- ▶ будівництво трубопроводів для транспортування нафти й газу тощо.

При визначенні необхідності проведення ОВД враховуються критерії визначення планованої діяльності та об'єктів, що не підлягають ОВД¹¹⁸⁴. У порівнянні зі старим законодавством, перелік планованої діяльності значно розширений.

Крім основних видів діяльності, видобувні компанії зазвичай мають проводити ОВД для супутніх видів планованої діяльності, таких як реконструкція установок, утилізація відходів, спорудження інфраструктурних об'єктів тощо.

Малюнок 8.3: Процедура ОВД

¹¹⁸³ Процедура екологічної експертизи була передбачена Законом України «Про екологічну експертизу» №45/95-ВР від 09.02.1995 р., що втратив чинність з прийняттям Закону про ОВД

¹¹⁸⁴ Постанова КМУ «Про затвердження критеріїв визначення планованої діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля, та критеріїв визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля» від №1010 13.12.2017 р.

Порядки проведення громадських слухань¹¹⁸⁵, передачі документації для надання висновку з ОВД та ведення єдиного реєстру з ОВД¹¹⁸⁶ затверджені КМУ.

Усі документи, передбачені в рамках процедури ОВД, підлягають оприлюдненню в Єдиному реєстрі з ОВД за посиланням: <http://eia.menr.gov.ua/uk/cases> та через платформу «ЕкоСистема» у підрозділі е-ОВД¹¹⁸⁷. Через воєнний стан інформація у Єдиному реєстрі з ОВД відображається частково, в т.ч. функціонально обмежена можливість завантажувати розміщені документи.

Провадження планованої господарської діяльності забороняється, якщо надкористувач не забезпечує в повному обсязі додержання екологічних умов, передбачених у висновку з ОВД¹¹⁸⁸.

За невиконання екологічних умов висновку з ОВД для суб'єкта господарювання встановлена дисциплінарна, адміністративна, цивільна та кримінальна відповідальність. Крім того, діяльність, що провадиться з порушенням законодавства про ОВД, може бути:

- ▶ тимчасово заборонена (зупинена): до виконання встановлених у висновку з ОВД екологічних умов зупиняється експлуатація підприємства чи окремих його цехів (дільниць) і одиниць обладнання;
- ▶ припинена: повністю припиняється експлуатація підприємства чи окремих його цехів (дільниць) і одиниць обладнання¹¹⁸⁹.

Рішення про тимчасову заборону (зупинення) або припинення діяльності у зв'язку з порушенням законодавства про ОВД приймається судом за позовом Держекоінспекції його територіальних органів або за позовом інших осіб, права та інтереси яких порушено.

Крім того, відсутній обов'язок з проведення ОВД проектів УРП - таким чином, інвестор зобов'язаний провести ОВД планованої діяльності до її проведення, але вже після укладення УРП¹¹⁹⁰.

У 2022 році у зв'язку з повномасштабною військовою агресією росії проти України, дозволено не проводити оцінку впливу на довкілля щодо здійснення відновлювальних робіт з ліквідації наслідків збройної агресії та бойових дій під час дії воєнного стану та у відбудовний період після закінчення воєнних дій¹¹⁹¹.

Як зазначено вище, 29.12.2023 р. набирає чинності закон, який має спростити здійснення процедури оцінки впливу на довкілля для суб'єктів господарювання, які є замовниками планованої діяльності, а також для громадськості в частині спрощення формату надання зауважень та пропозицій під час громадських обговорень в ході оцінки впливу на довкілля¹¹⁹².

¹¹⁸⁵ Див. Постанову КМУ [«Про затвердження Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля»](#) №989 від 13.12.2017 р.

¹¹⁸⁶ Додатково див. Постанову КМУ [«Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля»](#) від 13.12.2017 р. №1026

¹¹⁸⁷ [Підрозділ «е-ОВД»](#) на платформі «ЕкоСистема»

¹¹⁸⁸ [Ч.6 ст.3](#) Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017 №2059-VIII

¹¹⁸⁹ [Ст. 16](#) Закону про ОВД

¹¹⁹⁰ [Ст. 11](#) Закону про УРП

¹¹⁹¹ [Ч.1 ст.3](#) Закону Про ОВД у редакції, чинній станом на дату підготовки цього Звіту

¹¹⁹² [Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»](#) №8410 від 01.02.2023

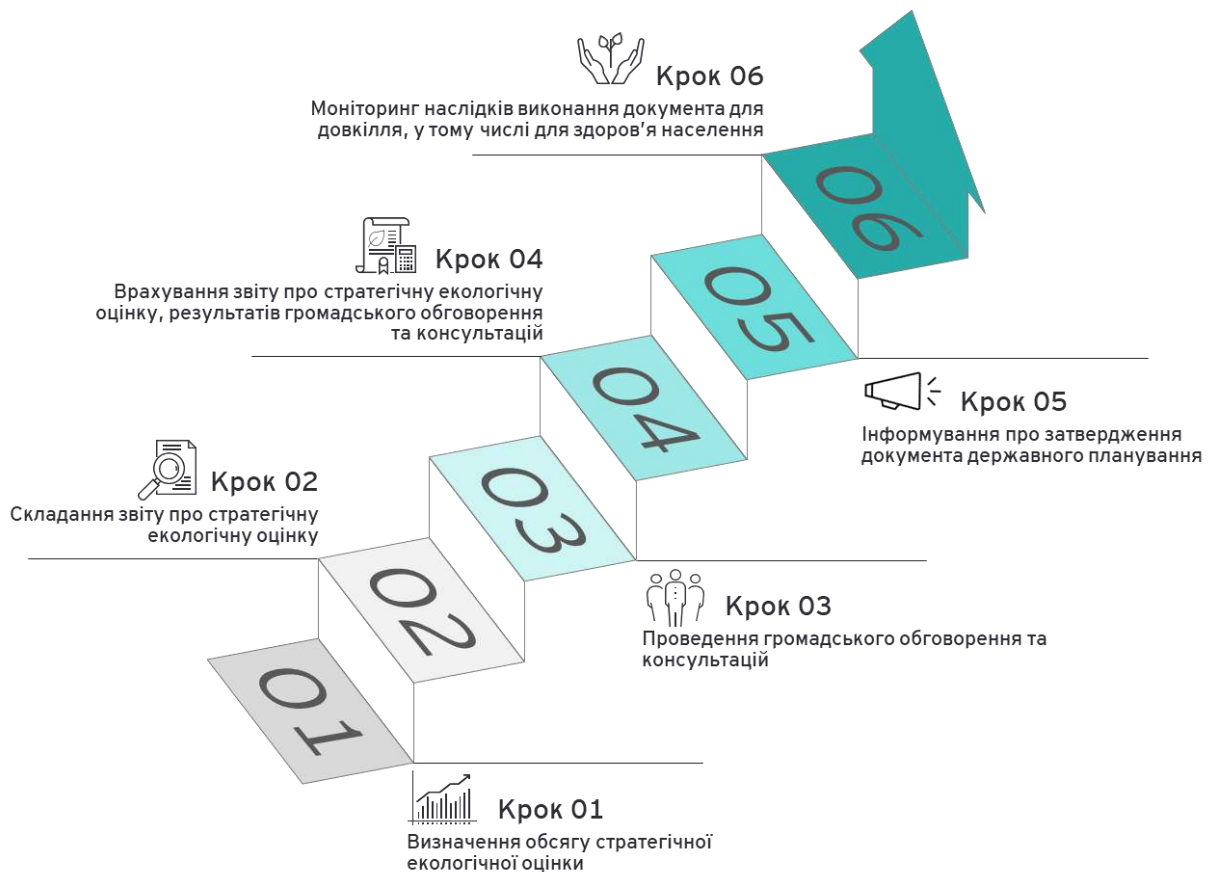
Стратегічна екологічна оцінка

У 2015 році Україна ратифікувала¹¹⁹³ Протокол про стратегічну екологічну оцінку¹¹⁹⁴ до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті¹¹⁹⁵.

Ініціатива передбачає, що сторони на індивідуальній чи колективній основі вживають всіх належних і ефективних заходів із запобігання значному шкідливому транскордонному впливу як результату запланованої діяльності, а також його зменшення та контролю за ним.

В Україні діє Закон про стратегічну екологічну оцінку¹¹⁹⁶, який регулює відносини у сфері оцінки наслідків виконання документів державного планування для довкілля, та поширюється на документи державного планування, які стосуються, серед іншого, енергетики та передбачають реалізацію видів діяльності, щодо яких здійснюється процедура ОВД.

Стратегічна екологічна оцінка здійснюється у процесі розроблення документа державного планування, до його подання для затвердження, а здійснення такої оцінки забезпечує замовник (як правило, орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування).

Малюнок 8.4: Етапи проведення стратегічної екологічної оцінки

¹¹⁹³ Закон України «Про ратифікацію Протоколу про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті» №562-VIII від 01.07.2015 р.

¹¹⁹⁴ Протокол про стратегічну екологічну оцінку від 21.05.2003 р.

¹¹⁹⁵ Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті від 19.03.1999 р.

¹¹⁹⁶ Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку»

В 2022 році діяли критерії визначення наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення¹¹⁹⁷. Ці критерії є підставою для прийняття рішення про необхідність здійснення стратегічної екологічної оцінки незначних змін до документа державного планування, щодо якого раніше здійснювалася стратегічна екологічна оцінка.

Порядок моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, був затверджений КМУ у грудні 2020 р.¹¹⁹⁸.

19.05.2023 р. набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо порядку здійснення стратегічної екологічної оцінки»¹¹⁹⁹. Цей закон передбачає:

- ▶ Запровадження Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки - єдиної інформаційно-комунікаційної системи, що забезпечує створення, перегляд, збирання, внесення, накопичення, обробку, використання, розгляд, зберігання, захист, облік та надання інформації у сфері стратегічної екологічної оцінки.
- ▶ Правопорушеннями у сфері стратегічної екологічної оцінки визначені (1) нездійснення стратегічної екологічної оцінки, (2) порушення процедури стратегічної екологічної оцінки та (3) неврахування результатів стратегічної екологічної оцінки під час затвердження документів державного планування.

Нездійснення стратегічної екологічної оцінки та порушення процедури екологічної оцінки є підставою для:

- ▶ скасування рішень органів державної влади та органів місцевого самоврядування про затвердження документів державного планування, визнання документів державного планування недійсними;
- ▶ відмови у погодженні та затвердженні проектів документів державного планування;
- ▶ відмови у погодженні встановлення та зміни цільового призначення земельних ділянок, а також меж населених пунктів, що здійснюються на підставі або з урахуванням відповідних документів державного планування.

Екологічний аудит

Екологічний аудит в Україні проводиться з метою забезпечення додержання законодавства про охорону навколишнього природного середовища у процесі господарської та іншої діяльності.

Відповідно до Закону про екологічний аудит¹²⁰⁰, екологічний аудит - це незалежний процес оцінювання об'єкта екологічного аудиту для встановлення відповідності визначених видів діяльності, заходів, умов, системи екологічного управління та інформації з цих питань вимогам законодавства України про охорону навколишнього природного середовища та іншим критеріям екологічного аудиту.

Об'єктами екологічного аудиту можуть бути:

¹¹⁹⁷ Наказ Мінфіну [«Про затвердження Критеріїв визначення наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення»](#) №213 від 28.10.2020 р.

¹¹⁹⁸ Постанова КМУ [«Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення»](#) №1272 від 16.12.2020 р.

¹¹⁹⁹ Закон України [«Про внесення змін до деяких законів України щодо порядку здійснення стратегічної екологічної оцінки»](#) №2717-IX від 03.11.2022 р.

¹²⁰⁰ [Ст. 1](#) Закону про екологічний аудит

- ▶ підприємства, установи та організації, їх філії та представництва чи об'єднання, окремі виробництва, інші господарські об'єкти;
- ▶ системи екологічного управління;
- ▶ інші об'єкти, передбачені законом.

Екологічний аудит може бути обов'язковим або добровільним.

Обов'язковий екологічний аудит здійснюється на замовлення заінтересованих органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування щодо об'єктів або видів діяльності, які становлять підвищену екологічну небезпеку¹²⁰¹, у таких випадках:

- ▶ банкрутство;
- ▶ приватизація, передача в концесію об'єктів підвищеної екологічної небезпеки, крім визначених законом випадків;
- ▶ передача або придбання в державну чи комунальну власність;
- ▶ передача у довгострокову оренду об'єктів державної або комунальної власності;
- ▶ створення на основі об'єктів державної та комунальної власності спільних підприємств;
- ▶ екологічне страхування об'єктів;
- ▶ завершення дії УРП відповідно до закону;
- ▶ в інших випадках, передбачених законом.

Екологічний аудит проводиться сертифікованими виконавцями екологічного аудиту¹²⁰². Його основними завданнями є:

- ▶ збір достовірної інформації про екологічні аспекти виробничої діяльності об'єкта екологічного аудиту та формування на її основі висновку екологічного аудиту;
- ▶ встановлення відповідності об'єктів екологічного аудиту вимогам законодавства про охорону навколишнього природного середовища та іншим критеріям екологічного аудиту;
- ▶ оцінка впливу діяльності об'єкта екологічного аудиту на стан навколишнього природного середовища;
- ▶ оцінка ефективності, повноти і обґрунтованості заходів, що вживаються для охорони навколишнього природного середовища на об'єкті екологічного аудиту.

Результати екологічного аудиту подаються у формі звіту про екологічний аудит, який містить, серед іншого, висновки щодо виявлених невідповідностей екологічних характеристик об'єкта аудиту вимогам законодавства¹²⁰³. У червні 2020 р. на сайті

¹²⁰¹ Такий перелік був затверджений постановою КМУ [«Про затвердження переліку видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку»](#) від №808 28.08.2013 р., але в лютому 2019 р. ця постанова втратила чинність на підставі постанови КМУ [«Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України»](#) №128 від 23.01.2019 р.. У підзаконних нормативно-правових актах формулювання «об'єкти або види діяльності, що становлять підвищену небезпеку» були замінені на «види планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають ОВД», однак такі зміни не були внесені на рівні Закону про екологічний аудит

¹²⁰² [Положення про сертифікацію екологічних аудиторів](#) затверджене Наказом Мінприроди №27 від 29.01.2007 р.

¹²⁰³ Відповідно до [ст. 7](#) Закону про екологічний аудит висновок екологічного аудиту - професійна оцінка об'єкта екологічного аудиту, виконана екологічним аудитором, яка ґрунтується на доказах екологічного аудиту та є головною складовою звіту про екологічний аудит. Висновок екологічного аудиту є офіційним документом, який засвідчується підписом та печаткою екологічного аудитора

Міндовкілля були опубліковані методичні рекомендації щодо підготовки, здійснення та оформлення звіту про екологічний аудит, розроблені для всіх етапів проведення екологічного аудиту¹²⁰⁴.

Висновки аудиту враховуються при визначенні умов приватизації об'єктів державної власності, що здійснюють діяльність, яка становить підвищену екологічну небезпеку, екологічного страхування об'єктів, що здійснюють таку діяльність, передачі або придбанні об'єктів у державну власність та в інших випадках, передбачених законодавством.

Відповідно до закону, порушення правил проведення екологічного аудиту може мати наслідком притягнення до дисциплінарної, адміністративної чи кримінальної відповідальності, однак станом на сьогодні відповідальність за порушення правил проведення обов'язкового екологічного аудиту не встановлена.

¹²⁰⁴ [Методичні рекомендації](#) на сайті Міндовкілля

8.2 Контроль за дотриманням природоохоронного законодавства

Перевірки Держекоінспекції

Згідно з Конституцією одним з головних завдань держави є забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги. Держава здійснює постійний контроль за дотриманням екологічного законодавства.

Контроль у галузі охорони довкілля покликаний забезпечити додержання вимог законодавства про охорону довкілля всіма державними органами, підприємствами, установами та організаціями, незалежно від форм власності і підпорядкування, а також громадянами.

Зокрема, такий державний нагляд та контроль здійснює **Держекоінспекція**, а саме - за додержанням вимог законодавства:

- ▶ про екологічну безпеку, зокрема, щодо виконання умов висновків ОВД, висновків державної екологічної експертизи;
- ▶ про використання та охорону земель і надр;
- ▶ щодо наявності дозволів, лімітів та квот на спеціальне використання природних ресурсів, дотримання їх умов;
- ▶ з питань поводження з відходами тощо.

Перевірки Держекоінспекції проводяться на підставі її Положення та Закону про основні засади державного нагляду. Окремий порядок проведення перевірок Держекоінспекцією відсутній, що на практиці призводить до адміністративних та судових спорів з суб'єктами господарювання, оскільки існуюче процедурне законодавство не повною мірою враховує специфіку перевірок в екологічній сфері¹²⁰⁵.

Держекоінспекція проводить такі перевірки суб'єктів господарювання:

- ▶ планові - на підставі планів, які затверджуються щороку не пізніше 1 грудня року, що передуює року перевірки¹²⁰⁶. Перелік компаній, які були включені до плану на 2022 р., доступний на сайті Держекоінспекції¹²⁰⁷. Періодичність проведення планових заходів залежить від ступеня ризику компанії. Утім, планові перевірки Держекоінспекцією у 2022 р. та 2023 р. не проводились у зв'язку з воєнним станом (див. коментарі у цьому підрозділі нижче).
- ▶ позапланові - на добровільне звернення суб'єкта господарювання; на звернення фізичних осіб, права яких порушені; у разі виявлення Держекоінспекцією недостовірності даних у звітних документах компаній та в деяких інших випадках¹²⁰⁸.

¹²⁰⁵ Закон встановлює загальні вимоги до здійснення державного нагляду (контролю), визначає основні аспекти проведення планових та позапланових заходів зі здійснення державного нагляду (контролю), визначає права та обов'язки органу державного нагляду (контролю), суб'єкта господарювання, закріплює відповідальність суб'єкта господарювання за невиконання приписів, розпоряджень або інших розпорядчих документів щодо усунення порушень вимог законодавства, виявлених під час здійснення заходу державного нагляду (контролю), у вигляді штрафних санкцій у порядку, встановленому законом, тощо

¹²⁰⁶ [Ст. 5](#) Закону про основні засади державного нагляду

¹²⁰⁷ Розділ з [Планами перевірок на 2022 рік](#) на офіційному веб-сайті Держекоінспекції,

¹²⁰⁸ Повний перелік див. у [ст. 6](#) Закону про основні засади державного нагляду

За результатами проведення перевірок Держекоінспекція складає акт, який має уніфіковану форму та є в публічному доступі¹²⁰⁹.

У 2020 р. з'явилася ініціатива щодо спрощення документальної роботи інспекторів Держекоінспекції шляхом автоматизації частини процесів завдяки розробці та функціонуванню електронної системи «Екологічний інспектор», її інтеграції з низкою реєстрів, в тому числі з Єдиним реєстром з ОВД та Реєстром підприємств забруднювачів¹²¹⁰. Проте, станом на дату підготовки цього Звіту електронна система «Екологічний інспектор» ще не функціонує.

Згідно з її Положенням, Держекоінспекція має широкий ряд повноважень, спрямованих на усунення порушення природоохоронного та іншого законодавства, зокрема:

- ▶ надає органам виконавчої влади та місцевого самоврядування:
 - приписи щодо зупинення дії чи анулювання дозволів, ліцензій, сертифікатів, висновків, рішень, лімітів, квот, погоджень, свідоцтв на спеціальне використання природних ресурсів, викиди і скиди забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище, поводження з небезпечними хімічними речовинами, а також щодо встановлення нормативів допустимих рівнів шкідливого впливу на стан навколишнього природного середовища;
 - вимоги щодо приведення у відповідність із законодавством прийнятих ними рішень з питань, що належать до компетенції Держекоінспекції;
- ▶ звертається до Держгеонадр з поданням про зупинення дії спеціальних дозволів на користування надрами у разі порушення суб'єктами господарювання вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища під час користування надрами;
- ▶ надає суб'єктам господарювання обов'язкові до виконання приписи про усунення виявлених порушень;
- ▶ складає протоколи про адміністративні правопорушення та накладає адміністративні стягнення за порушення, передбачені КУпАП¹²¹¹ (від 17 до 30 600 грн);
- ▶ пред'являє претензії про відшкодування шкоди, збитків і втрат, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства з питань, що належать до її компетенції, розраховує їх розмір, звертається до суду з вимогами про їх стягнення;
- ▶ звертається до суду з вимогою про часткове чи повне зупинення господарської діяльності;
- ▶ вживає заходів щодо припинення самовільного користування надрами та забудови площ залягань корисних копалин з порушенням установленого порядку;

¹²⁰⁹ Наказ Міндовкілля [«Про затвердження Уніфікованої форми акта, складеного за результатами проведення планового \(позапланового\) заходу державного нагляду \(контролю\) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів»](#) №450 від 26.11.2019 р.

¹²¹⁰ [Інформація](#) з офіційного сайту КМУ

¹²¹¹ Зокрема, це [ст.ст. 47 - 50, 52 - 53-1, 59 - 77-1, ст. 78](#) (крім порушень санітарних норм), [ст. 78-1, 79, 79-2, ст.ст. 80-83](#) (крім порушень санітарних норм), [ч.1, ч.3 ст. 85, ст. 86-1, 87, ст. 89](#) (щодо диких тварин), [ст. 90-1](#) (крім порушень санітарних норм), [ст. 91-1 - 91-4, ст. 95](#) (крім порушень санітарних норм та норм ядерної безпеки), [ст. 153, ст. 167](#) (щодо реалізації нафтопродуктів, екологічні показники яких не відповідають вимогам стандартів, норм та правил) і [ст. 188-5](#)

- ▶ здійснює розрахунок розміру шкоди, збитків і втрат, завданих навколишньому природному середовищу та природним ресурсам держави з питань, що належать до її компетенції, внаслідок виникнення аварій, надзвичайних ситуацій, військової агресії, військових, терористичних або інших злочинних дій, у тому числі з початку дії правового режиму воєнного стану¹²¹² тощо.

На офіційному сайті Держекоінспекції розміщений перелік питань до суб'єктів господарювання, що ставляться під час перевірки¹²¹³, такси та методики нарахування збитків у випадку виявлення порушення¹²¹⁴. Результати перевірок були доступні на Інспекційному порталі у 2021 р., але у 2022 р. доступ до порталу закрито¹²¹⁵.

На початку 2022 р. перед повномасштабним вторгненням РФ, в Україні продовжували діяти органи державного нагляду (в т.ч. Держекоінспекцію) планові перевірки. Утім, ця заборона не поширювалася на суб'єктів господарювання з високим ступенем ризику¹²¹⁶.

На період дії воєнного стану КМУ своєю постановою припинив проведення планових та позапланових заходів державного нагляду (контролю). Проте, станом на дату цього Звіту за наявності загрози, що має негативний вплив на права, законні інтереси, життя та здоров'я людини, захист навколишнього природного середовища та забезпечення безпеки держави, а також для виконання міжнародних зобов'язань України протягом періоду воєнного стану дозволено здійснення позапланові заходи державного нагляду (контролю) на підставі рішень центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у відповідних сферах (тобто Держекоінспекції)¹²¹⁷.

З 01.01.2022 р. по 31.12.2022 р. територіальними органами Держекоінспекції проведено 6809 перевірок, складено 10 814 протоколів про адміністративні правопорушення¹²¹⁸.

За перші три квартали 2023 року територіальними органами Держекоінспекції проведено 4 655 перевірок, складено 8 075 протоколів про адміністративні правопорушення¹²¹⁹.

Водночас, у відкритому доступі відсутня інформація щодо кількості видобувних компаній у складі загальної кількості суб'єктів господарювання, які були перевірені протягом 2022 р. та 2023 р.

Санкції у випадку порушення правил природокористування та екологічного законодавства

Порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища може мати різні негативні наслідки для користувача природними ресурсами, в тому числі позбавлення права природокористування, притягнення до відповідного виду юридичної відповідальності.

¹²¹² пп. 8¹ п.4 Положення про Держекоінспекцію згідно Постановою КМУ [«Про внесення змін до Положення про Державну екологічну інспекцію України»](#) №1111 від 30.09.2022 р.

¹²¹³ [Перелік питань](#)

¹²¹⁴ [Такси та методики](#) нарахування збитків

¹²¹⁵ [Інспекційний портал](#)

¹²¹⁶ [П. 3 Прикінцевих та перехідних положень](#) Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» №533-IX від 17.03.2020 р.

¹²¹⁷ Постанова КМУ [«Про припинення заходів державного нагляду \(контролю\) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану»](#) №303 від 13.03.2022 р. у редакції, чинній на дату цього Звіту

¹²¹⁸ [Інформація](#) на сайті Держекоінспекції

¹²¹⁹ [Інформація](#) на сайті Держекоінспекції

Закон про охорону НПС визначає, що порушення законодавства України про охорону навколишнього середовища тягне за собою дисциплінарну, цивільну, адміністративну і кримінальну відповідальність¹²²⁰.

Так, відповідальність за порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища несуть особи, винні у:

- ▶ порушенні прав громадян на екологічно безпечне навколишнє природне середовище;
- ▶ порушенні норм екологічної безпеки;
- ▶ порушенні вимог законодавства про оцінку впливу на довкілля, у тому числі поданні звіду явно неправдивого звіту з ОВД чи висновку з ОВД;
- ▶ неврахуванні у встановленому порядку результатів ОВД та невиконанні екологічних умов, визначених у висновку з ОВД;
- ▶ допущенні наднормативних, аварійних і залпових викидів і скидів забруднюючих речовин та інших шкідливих впливів на навколишнє природне середовище;
- ▶ перевищенні лімітів та порушенні інших вимог використання природних ресурсів;
- ▶ самовільному спеціальному використанні природних ресурсів;
- ▶ невжитті заходів щодо попередження та ліквідації екологічних наслідків аварій та іншого шкідливого впливу на навколишнє природне середовище;
- ▶ невиконанні розпоряджень органів, які здійснюють державний контроль у галузі охорони навколишнього природного середовища, та вчиненні опору їх представникам;
- ▶ відмові від надання своєчасної, повної та достовірної інформації про стан навколишнього природного середовища, а також про джерела забруднення, у приховуванні випадків аварійного забруднення навколишнього природного середовища або фальсифікації таких відомостей;
- ▶ порушенні вимог законодавства України при здійсненні стратегічної екологічної оцінки тощо.

А. Позбавлення права природокористування

Одним з основних принципів державної політики з питань дозвільної системи у сфері господарської діяльності є охорона навколишнього природного середовища¹²²¹. У випадку недотримання законодавства про природокористування або екологічного законодавства, суб'єкт господарювання може бути позбавлений права на використання природних ресурсів.

Що стосується **спецдозволів на користування надрами**, то дія спецдозволу на використання надр може бути зупинена Держгеонадра безпосередньо або за поданням Мінприроди (Міндовкілля), Держпраці, МОЗ, Держекоінспекції, органів місцевого самоврядування, ДПС у разі¹²²²:

¹²²⁰ Ст. 68 Закону України про охорону НПС

¹²²¹ Ст. 3 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» №2806-IV від 06.09.2005 р.,

¹²²² П. 21 Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами, затверджений постановою КМУ №615 від 30.05.2011 р. (втратила чинність 26.07.2023 р.)

- ▶ порушення надрокористувачем умов користування надрами, передбачених дозволом або угодою про умови користування ділянкою надр;
- ▶ виникнення внаслідок проведення робіт, пов'язаних з користуванням ділянкою надр, безпосередньої загрози життю чи здоров'ю працівників або населення;
- ▶ невиконання умов висновків з ОВД;
- ▶ відсутності висновку з ОВД з видобування корисних копалин;
- ▶ наявність підстав, передбачених Законом України «Про санкції»;
- ▶ відсутність в ЄДР відомостей про кінцевого бенефіціарного власника.

З 2023 р. порядок надання та припинення дії спецдозволів визначається Кодексом про надра. Відтепер кодекс розрізняє припинення права користування надрами (у разі закінчення встановленого строку користування надрами, внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами у зв'язку з відчуженням прав на користування надрами шляхом укладення договору купівлі-продажу чи внесення таких прав як вклад до статутного капіталу суб'єктів господарювання) та анулювання спецдозволу, що здійснюється у випадках:

- ▶ звернення користувача надр із заявою про анулювання спеціального дозволу на користування надрами, в тому числі якщо відпала потреба у користуванні надрами;
- ▶ виявлення факту вичерпання запасів, визначених спеціальним дозволом на користування надрами;
- ▶ наявності в ЄДР відомостей про припинення юридичної особи, яка є надрокористувачем, шляхом ліквідації або відомостей про припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця, яка є надрокористувачем, а також у разі неподання надрокористувачем заяви про внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами у зв'язку з перетворенням юридичної особи - власника спецдозволу;
- ▶ заподіяння внаслідок проведення робіт, пов'язаних з користуванням ділянкою надр, безпосередньої шкоди життю чи здоров'ю людей або виникнення істотного забруднення навколишнього природного середовища;
- ▶ невиконання, за винятком наявності обставин, не залежних від надрокористувача, затвердженої програми робіт з порушенням строків на більш як один рік з дати закінчення виконання відповідного етапу програми робіт;
- ▶ встановлення факту подання в заяві про видачу спеціального дозволу на користування надрами та документах, що додаються до неї, недостовірних відомостей щодо заявника;
- ▶ невжиття надрокористувачем заходів для усунення причин зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами у зв'язку з порушенням вимог законодавства;
- ▶ застосування спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) відповідно до [Закону України](#) «Про санкції» у вигляді анулювання спеціального дозволу на користування надрами тощо.

Кодекс про надра розрізняє підстави, коли спецдозвіл анулює Держгеонадра, а коли – суд¹²²³.

Право користування надрами під час виконання УРП може бути обмежено, тимчасово заборонено (зупинено) або припинено лише КМУ, у разі виникнення безпосередньої загрози життю та здоров'ю людей або довкіллю в порядку, передбаченому УРП¹²²⁴.

Після зупинення дії дозволу надрокористувач зобов'язаний зупинити проведення на наданій йому в користування ділянці надр робіт, передбачених дозволом.

Також, надрокористувачеві може бути відмовлено у продовженні строку дії спецдозволу на користування надрами або і взагалі наданні такого дозволу, зокрема, у разі наявності зауважень Мінприроди (Міндовкілля) у випадку невиконання вимог природоохоронного законодавства щодо підтримання належного стану навколишнього природного середовища під час користування надрами¹²²⁵.

Стосовно дозволу на спеціальне водокористування, то підставами для припинення права спеціального водокористування шляхом анулювання дозволу є, в тому числі, порушення умов спеціального водокористування та охорони вод, стосовно яких Держекоінспекцією раніше було видано припис про їх усунення із наданням достатнього часу для їх усунення. Держгеонадра звертається до адміністративного суду з позовом про застосування заходу реагування у виді анулювання дозволу з вищевказаних підстав¹²²⁶.

Також підставою для відмови у видачі дозволу на спеціальне водокористування є негативний висновок Держгеонадра та МОЗ¹²²⁷. Припинення права спеціального водокористування здійснюється органом, що видав дозвіл на спеціальне водокористування.

Стосовно дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, то господарська чи інші види діяльності, пов'язані з порушенням умов і вимог до викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря і рівнів впливу фізичних та біологічних факторів на його стан, передбачених дозволами, може бути обмежена, тимчасово заборонена (зупинена) або припинена відповідно до законодавства¹²²⁸. Водночас порядок проведення робіт, пов'язаних з видачою дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, обліку суб'єктів господарювання, які отримали такі дозволи¹²²⁹, (який було прийнято замість Положення про порядок видачі дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами¹²³⁰) не містить таких підстав про припинення діяльності як недотримання природоохоронного законодавства.

Положення щодо видачі дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами та на спеціальне на використання лісових ресурсів відсутні.

¹²²³ [Ч.3 ст.26](#) Кодексу про надра

¹²²⁴ [Ч.2 ст.17](#) Закону про УРП

¹²²⁵ Така підстава для відмови була закріплена у Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами, затверджений постановою КМУ №615 від 30.05.2011 р., який втратив чинність 26.07.2023 р.

¹²²⁶ [Ст. 55](#) Водного кодексу України

¹²²⁷ [Ст. 49](#) Водного кодексу України

¹²²⁸ [Ст. 12](#) Закону України «Про охорону атмосферного повітря»

¹²²⁹ Постанова КМУ [«Про затвердження Порядку проведення робіт, пов'язаних з видачею дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, обліку суб'єктів господарювання, які отримали такі дозволи»](#) №302 від 13.03.2002 р.

¹²³⁰ Постанова КМУ [«Про затвердження Положення про порядок видачі дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами»](#) №364 від 29.05.1995 р.

Отже, одним із суттєвих наслідків порушення природоохоронного законодавства для видобувних компаній може бути припинення чи обмеження права на користування надрами.

Б. Адміністративна та кримінальна відповідальність за порушення природоохоронного законодавства

Адміністративна та кримінальна відповідальність за екологічні правопорушення і злочини встановлена у відповідних кодексах.

Кримінальний кодекс України у Розділі VIII передбачає біля 20 видів кримінальних правопорушень проти довкілля¹²³¹, відповідальність за які, залежно від виду правопорушення, може бути призначений у вигляді: штрафу, арешту, обмеження волі, позбавлення волі з позбавленням права обіймати певні посади/займатися певною діяльністю, з конфіскацією майна або без такої.

Адміністративна відповідальність за порушення екологічного законодавства передбачається Розділом II КУпАП (переважно Главою VII) та, залежно від виду правопорушення, супроводжується попередженням, накладанням штрафу (в окремих випадках з конфіскацією незаконно добутих об'єктів навколишнього середовища або заборонених знарядь добування)¹²³².

Застосування заходів адміністративної або кримінальної відповідальності не звільняє винних від компенсації шкоди, заподіяної забрудненням навколишнього природного середовища та погіршенням якості природних ресурсів.

Незаконно добуті в природі ресурси та виготовлена з них продукція підлягають безоплатному вилученню, а знаряддя правопорушення - конфіскації.

В. Відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок порушення законодавства про довкілля

Якщо видобувна компанія веде господарську діяльність з порушенням природоохоронного законодавства та заподіює шкоду навколишньому середовищу, за загальним правилом така компанія зобов'язана компенсувати шкоду в повному обсязі¹²³³.

Найчастіше така компенсація здійснюється на підставі рішення суду за позовом Держекоінспекції, яка розраховує розмір заподіяної шкоди відповідно до встановленої методики.

Г. Потенційні санкції, запропоновані законопроектом про державний екологічний контроль

У 2021 році у першому читанні був прийнятий законопроект №3091 від 19.02.2020 р. про державний екологічний контроль¹²³⁴, який встановлює адміністративно-господарські

¹²³¹ Вид покарання за кримінальні правопорушення: (1) проти екологічної безпеки (статті 236, 237, 238 і 253), (2) у сфері землевикористання, охорони надр, атмосферного повітря (статті 239, 239-1, 239-2, 240, 240-1, 241 і 254), (3) у сфері охорони водних ресурсів (статті 242, 243 і 244), (4) у сфері лісовикористання, захисту рослинного і тваринного світу (статті 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251 і 252)

¹²³² Вид покарання за адміністративні правопорушення природоохоронного законодавства встановлюється Главою VI (правопорушення, що стосуються права власності на природні ресурси (ст. 47-50 КУпАП), Главою VII КУпАП (адміністративні правопорушення у сфері охорони природи, використання природних ресурсів, охорони культурної спадщини (ст. 52-92¹) тощо

¹²³³ Ст. 69 Закону про охорону НПС, ст. 56 Закону про охорону земель, ст. 67 Кодексу про надра, ст. 111 Водного кодексу, ст. 34 Закону про охорону атмосферного повітря, ст. 43 Закону про відходи (з 09.07.2023 р. - ст.58 Закону про управління відходами) тощо

¹²³⁴ [Проект Закону про державний екологічний контроль](#) №3091 від 19.02.2020 р.

санкції за порушення природоохоронного законодавства суб'єктами господарювання, підстави, порядок та суб'єкти їх накладення.

До таких санкцій належить штраф, тимчасова заборона (обмеження) діяльності, що здійснюється із порушенням вимог природоохоронного законодавства, зупинення дії дозволу чи ліцензії на здійснення суб'єктом господарювання певних видів господарської діяльності, анулювання дозволу чи ліцензії на здійснення суб'єктом господарювання окремих видів господарської діяльності, припинення діяльності суб'єктів господарювання у разі порушення природоохоронного законодавства.

Пов'язаний з ним законопроект №5414 від 22.04.2021 р., який пропонує внести зміни до КУпАП (наразі не прийнятий), запроваджує двосторонню відповідальність - як для бізнесу, так і для контролюючих органів¹²³⁵.

¹²³⁵ [Проект Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення у зв'язку із прийняттям Закону України «Про державний екологічний контроль» №5414 від 22.04.2021 р.](#)

8.3 Фактичні показники впливу видобувних галузей на навколишнє природне середовище у 2022 році

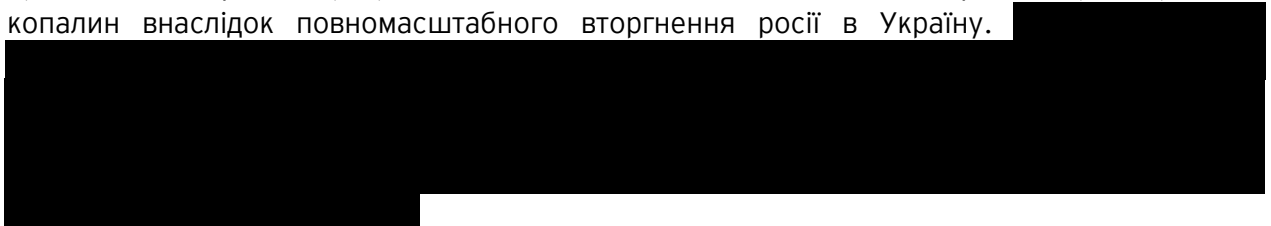
Відкрита статистична інформація про вплив різних галузей економіки на довкілля та про впровадження природоохоронних заходів була доступна та систематично оновлювалась на сайті Державної служби статистики України до повномасштабного вторгнення росії в Україну. В умовах обмеженого доступу до інформації, з метою розкриття вимоги 6.4 Стандарту ІПВГ Незалежним адміністратором були відправлені додаткові запити на інформацію до Державної служби статистики України. Крім того, Незалежним адміністратором були проаналізовані дані окремих статистичних спостережень у наступних сферах: поводження з відходами, викиди забруднюючих речовин і парникових газів в атмосферне повітря, використання водних ресурсів, витрати видобувних галузей на охорону навколишнього середовища та санкції за порушення видобувними компаніями екологічного законодавства.

Як вже зазначалося вище, призупинення оприлюднення статистичної інформації Держстатом, пов'язано з військовою агресією росії проти України та у відповідності до Закону України «Про захист інтересів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни», фізичні особи, фізичні особи-підприємці, юридичні особи під час воєнного стану або стану війни мають право не подавати статистичну та фінансову звітність.

Ураховуючи наведену інформацію, частина респондентів скористалася цим правом і не подала відповідні звіти за 2021–2022 роки, тому надані статистичні дані є неповними і в подальшому будуть уточнені Держстатом.

8.3.1 Поводження з відходами

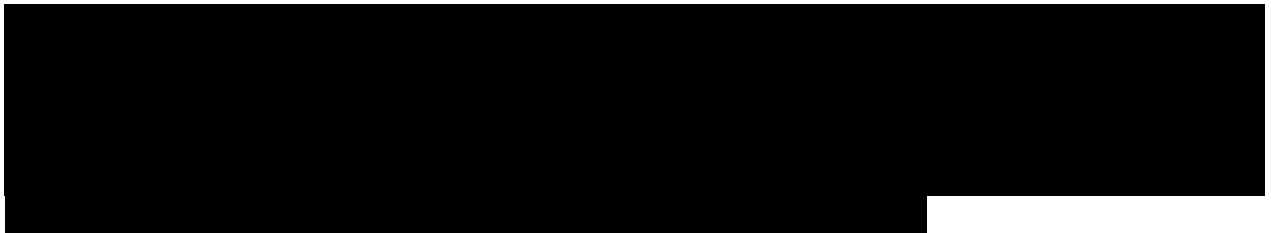
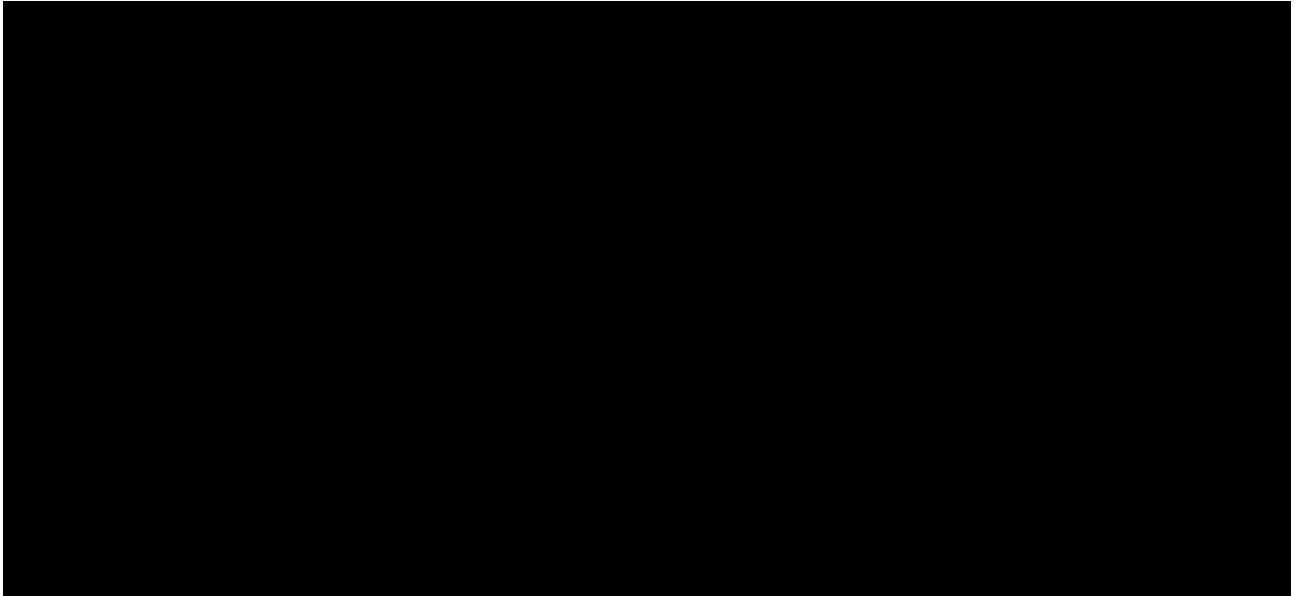
Відповідно до даних Держстату, зменшення обсягу відходів у галузях видобувної промисловості у 2022 році пов'язане зі зменшенням обсягів видобування цих корисних копалин внаслідок повномасштабного вторгнення росії в Україну.

Таблиця 8.1: Обсяг утворених відходів у галузях видобувної промисловості у 2021-2022 рр.¹²³⁶

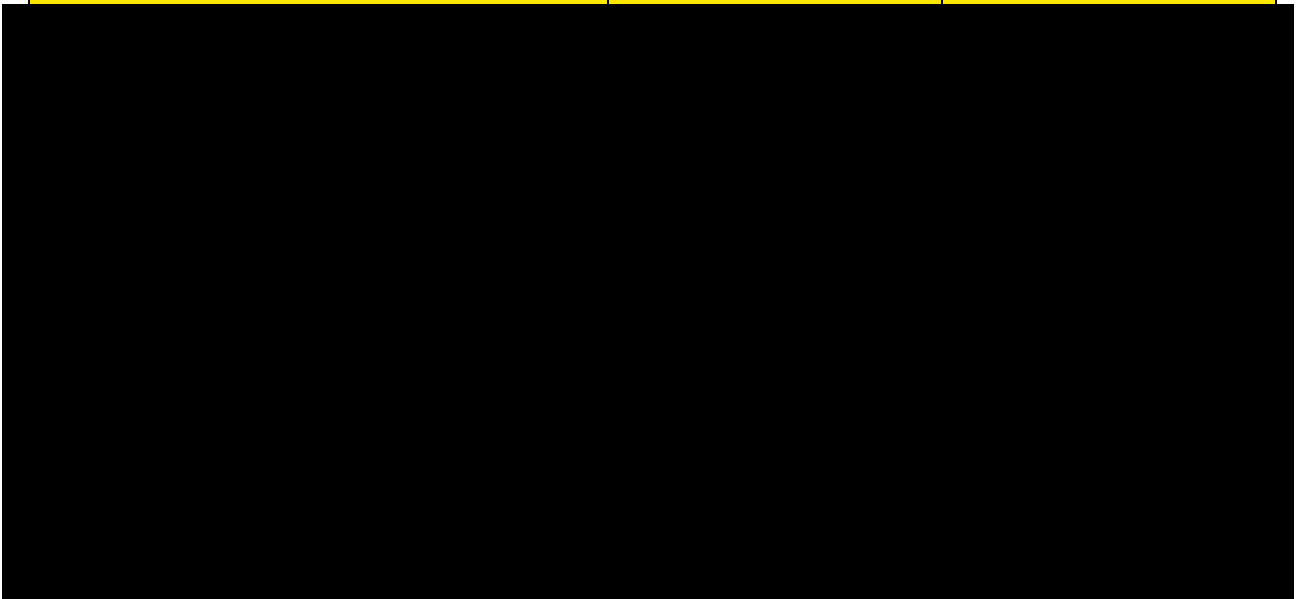
Категорія відходів	Обсяг утворених відходів у 2021 р., тис. т	Обсяг утворених відходів у 2022 р., тис. т
[Redacted data]		

¹²³⁶ Інформація Держстату, надана у відповідь на запит Незалежного адміністратора в межах підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік стор. 373 з 731

Таблиця 8.2: Обсяг утворених відходів у галузях видобувної промисловості за видами економічної діяльності у 2021-2022 рр.¹²³⁷

Галузь добувної промисловості (за КВЕД-2010)	Обсяг утворення відходів усіх класів небезпеки за 2021 р., тис. т	Обсяг утворення відходів усіх класів небезпеки за 2022 р., тис. т
---	--	--

¹²³⁷ Інформація Держстату, надана у відповідь на запит Незалежного адміністратора в межах підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

8.3.2 Викиди парникових газів та декарбонізація

У 2022 році в Україні відбулись наступні законодавчі зміни у сфері викидів парникових газів та декарбонізації:

- ▶ Наказ Міндовкілля №139 від 16.02.2022 «Про внесення відомостей до Єдиного державного реєстру операторів контрольованих речовин»¹²³⁸
- ▶ Наказ Міндовкілля №182 від 28.04.2022 «Про внесення змін до складу Міжвідомчої комісії з питань здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря»¹²³⁹
- ▶ Наказ Міндовкілля №204 від 23.05.2022 «Про внесення змін до складу Міжвідомчої комісії з питань здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря»¹²⁴⁰
- ▶ Наказ Міндовкілля №216 від 03.06.2022 «Про затвердження інформаційної та технологічної карток адміністративної послуги прийняття звіту оператора»¹²⁴¹
- ▶ Наказ Міндовкілля №268 від 01.08.2022 «Про затвердження Порядку розроблення та затвердження планів поліпшення якості атмосферного повітря»¹²⁴²
- ▶ Наказ Міндовкілля №513 від 01.12.2022 «Про затвердження інформаційної та технологічної карток адміністративної послуги затвердження плану моніторингу із змінами»¹²⁴³

Серед підзвітних галузей у 2022 р., галузь добування сирової нафти та природного газу (код КВЕД - В06) утворює найбільшу кількість викиду парникового газу, діоксиду вуглецю (CO₂), - 866,43 тис. т (або 58,19% від загального обсягу викидів CO₂ галузі добувної промисловості і розробки кар'єрів). Крім того, найбільший обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря згенерували компанії галузі видобування кам'яного та бурого вугілля (код КВЕД - В05.10) - 268,32 тис. т (або 85,73% від загального обсягу викидів CO₂ галузі добувної промисловості і розробки кар'єрів).

Таблиця 8.3: Обсяги викидів діоксиду вуглецю та забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел за видами економічної діяльності у 2022 р., тис. т¹²⁴⁴

Галузь добувної промисловості (за КВЕД-2010)	Обсяг викидів діоксиду вуглецю, тис. т	Обсяг викидів забруднюючих речовин, тис. т
Добувна промисловість і розробка кар'єрів (код КВЕД - В), в тому числі:	1 489,04	312,97

¹²³⁸ Наказ Міндовкілля №139 від 16.02.2022 «Про внесення відомостей до Єдиного державного реєстру операторів контрольованих речовин», <https://mepr.gov.ua/nakaz-mindovkillya-139-vid-16-02-2022/>

¹²³⁹ Наказ Міндовкілля №182 від 28.04.2022 «Про внесення змін до складу Міжвідомчої комісії з питань здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря», <https://mepr.gov.ua/nakaz-mindovkillya-182-vid-28-04-2022/>

¹²⁴⁰ Наказ Міндовкілля №204 від 23.05.2022 «Про внесення змін до складу Міжвідомчої комісії з питань здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря», <https://mepr.gov.ua/nakaz-mindovkillya-204-vid-23-05-2022/>

¹²⁴¹ Наказ Міндовкілля №216 від 03.06.2022 «Про затвердження інформаційної та технологічної карток адміністративної послуги прийняття звіту оператора», <https://mepr.gov.ua/nakaz-mindovkillya-216-vid-03-06-2022/>

¹²⁴² Наказ Міндовкілля №268 від 01.08.2022 «Про затвердження Порядку розроблення та затвердження планів поліпшення якості атмосферного повітря», <https://mepr.gov.ua/nakaz-mindovkillya-268-vid-01-08-2022/>

¹²⁴³ Наказ Міндовкілля №513 від 01.12.2022 «Про затвердження інформаційної та технологічної карток адміністративної послуги затвердження плану моніторингу із змінами», <https://mepr.gov.ua/nakaz-mindovkillya-513-vid-01-12-2022/>

¹²⁴⁴ Інформація Держстату, надана у відповідь на запит Незалежного адміністратора в межах підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік

Добування кам'яного вугілля (код КВЕД - B05.10)	211,85	268,32
Добування сирової нафти та природного газу (код КВЕД - B06)	866,43	22,40
Добування металевих руд (код КВЕД - B07), включаючи добування залізних руд та руд кольорових металів	358,80	16,65
Добування інших корисних копалин та розроблення кар'єрів (код КВЕД - B08)	29,73	3,93
Надання допоміжних послуг у сфері добувної промисловості та розроблення кар'єрів (код КВЕД - B09)	22,23	1,68

Для досягнення вуглецевої нейтральності та виконання вимог «Стратегії низьковуглецевого розвитку України до 2050 року» деякі видобувні компанії взяли на себе публічні зобов'язання по зниженню викидів парникових газів до певного цільового року, зокрема компанії розробили власні інтегровані плани дій для зміни практики ведення своєї планової діяльності, розвитку нових технологій виробництва та зменшення викидів парникових газів.

З 24 лютого 2022 року деякі видобувні компанії значно постраждали від війни, яку розв'язала росія проти України. У результаті, майбутні політики удосконалення/розробки планів дій задля досягнення вуглецевої нейтральності підлягають до значного рівня невизначеності. Зміни протягом 2022 року наведені у **Таблиця 8.4**.

Таблиця 8.4: Компанії, що мають конкретні цілі для досягнення вуглецевої нейтральності, та їх прогрес досягнення у 2022 році

Назва компанії	Виконання цілі вуглецевої нейтральності	Викиди парникових газів у 2020 році	Викиди парникових газів у 2021 році	Викиди парникових газів у 2022 році	Заходи, спрямовані на досягнення вуглецевої нейтральності у 2022 році
АТ «НАК «Нафтогаз України»	До 2040 року	2 217,30 тис. т CO ₂ -екв ¹²⁴⁵	2 418,63 тис. т CO ₂ -екв ¹²⁴⁶	н/д ¹²⁴⁷	У 2022 році планується модернізувати близько 230 свердловин. Такі заходи дозволяють зменшувати втрати газу та викиди

¹²⁴⁵ Річний звіт АТ «НАК «Нафтогаз України» за 2020 рік, <https://tinyurl.com/4p6s7he5>

У 2020 році підприємства Групи Нафтогаз згенерували сумарно 2 217,3 тис. т CO₂-екв. викидів парникових газів, що на 70,0% нижче ніж у попередньому році. Основною причиною такого зниження викидів парникових газів було відокремлення газотранспортної системи або анбандлінг.

¹²⁴⁶ Річний звіт АТ «НАК «Нафтогаз України» за 2021 рік (розширена презентація): <https://www.naftogaz.com/67171076>

У звітному періоді методологія розрахунку викидів парникових газів була уточнена і доопрацьована, що дало змогу врахувати більшу кількість виробничих процесів при розрахунках.

¹²⁴⁷ На момент підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік, Річний звіт АТ «НАК «Нафтогаз України» за 2022 рік не був опублікований у вільному доступі.

Назва компанії	Виконання цілі вуглецевої нейтральності	Викиди парникових газів у 2020 році	Викиди парникових газів у 2021 році	Викиди парникових газів у 2022 році	Заходи, спрямовані на досягнення вуглецевої нейтральності у 2022 році
					парникових газів при продувках.
ТОВ «ДТЕК Груп»	До 2040 року	29 951,30 тис. т CO ₂ -екв ¹²⁴⁸	н/д ¹²⁴⁹		
Metinvest Group	До 2050 року	25,9 млн т CO ₂ -екв ¹²⁵⁰	27,9 млн т CO ₂ -екв ¹²⁵¹	8,1 млн т CO ₂ -екв ¹²⁵²	У 2022 році на охорону навколишнього середовища було витрачено 162 млн доларів США, менше на 68% порівняно з аналогічним періодом минулого року. Водночас Група продовжила здійснювати критичні ремонти, щоб утримати викиди пилу та газів на рівні, нижчому за допустимий, зокрема було завершено заміну газоочисних агрегатів випалювальної машини Lurgi 552-A на Північному ГЗК для зменшення викидів пилу.
Ferrexpo plc, до складу якої входить ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	До 2050 року	1 255 тис. т CO ₂ -екв ¹²⁵³	1 053 тис. т CO ₂ -екв ¹²⁵⁴	564 тис. т CO ₂ -екв ¹²⁵⁵	У грудні 2022 р. оголосили оновлені та розширені цілі скорочення викидів вуглецю.

¹²⁴⁸ Річний звіт ТОВ «ДТЕК Груп» 2020 рік, https://dtek.com/sustainable_development/reportsesg/2020/

¹²⁴⁹ На момент підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік, Річний звіт ТОВ «ДТЕК Груп» за 2021 та 2022 рік не був опублікований у вільному доступі.

¹²⁵⁰ Згідно з інформацією з Річного звіту Metinvest Group за 2021 рік (режим доступу - <https://metinvestholding.com/ua/ar2021/>), з 1 січня 2021 року Метінвест змінив підхід до розрахунку викидів CO₂ після ухвалення нового Закону України «Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів», з чим пов'язана зміна кількості парникових газів, викинутих у 2020 році (у попередньому звіті за 2020 рік була зазначена цифра 9 300,00 тис. т CO₂-екв).

¹²⁵¹ Річний звіт Metinvest Group за 2021 рік, https://metinvestholding.com/ar2021/pdf/Metinvest_AR2021_UA_all.pdf
Викиди CO₂ (сфера охоплення 1) зросли через консолідацію придбаних активів Каметсталі. Викиди CO₂ (сфера охоплення 2) збільшилися, оскільки на деяких підприємствах Групи зросло споживання електроенергії переважно через посилення виробничих і ремонтних навантажень, а також через інтеграцію Покровської вугільної групи.

¹²⁵² Презентація Metinvest FY 2022 Results: https://metinvestholding.com/Metinvest_Presentation_IFRS_12M2022.pdf

¹²⁵³ Згідно з річним звітом Ferrexpo plc за 2021 рік (режим доступу - https://www.ferrexpo.com/20220510_fxpo-ara-2021-vf.pdf), обсяг викидів парникових газів за 2020 рік було скориговано в результаті поточного процесу зовнішньої перевірки (в попередньому звіті за 2020 рік була зазначена цифра 1 262,60 тис. т CO₂-екв).

¹²⁵⁴ Річний звіт Ferrexpo plc за 2021 рік, https://www.ferrexpo.com/20220510_fxpo-ara-2021-vf.pdf

¹²⁵⁵ Річний звіт Ferrexpo plc за 2022 рік, https://www.ferrexpo.com/ferrexpo_ar22_interactive_pdf_280323.pdf

Назва компанії	Виконання цілі вуглецевої нейтральності	Викиди парникових газів у 2020 році	Викиди парникових газів у 2021 році	Викиди парникових газів у 2022 році	Заходи, спрямовані на досягнення вуглецевої нейтральності у 2022 році
ArcelorMittal Group, до складу якої входить ПАТ «АрселорМітта л Кривий Ріг» (дані без європейських активів)	-25% до 2030 року, вуглецева нейтральність до 2050 року	122,9 млн т CO ₂ -екв ¹²⁵⁶	138,6 млн т CO ₂ -екв ¹²⁵⁷		н/д ¹²⁵⁸

8.3.3 Викиди забруднюючих речовин в атмосфері

Згідно з даними Держстату, найбільший обсяг забруднюючих речовин (за категоріями джерел викидів), що надійшли у повітряний басейн у 2022 році склали неорганізовані викиди, що утворюються в процесі пошуку родовищ, видобутку і транспортування нафти і природного газу - 7 230,09 т (або 43,78% від загального обсягу викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за категоріями джерел викидів).

Із загального обсягу викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря найбільша кількість забруднюючих речовин для зазначених категорій припадає на викиди:

- неметанові леткі органічні сполуки (НМЛОС) - 39,59% (або 6 538,73 т);
- тверді частинки - 30,72% (або 3 479,87 т);
- оксид вуглецю - 22,20% (або 3 666,13 т);
- діоксиду азоту - 5,54% (або 914,86 т);
- сірки діоксид - 1,88% (або 310,26 т);
- поліароматичні вуглеводні, аміак і метали та їх сполуки - складають менше 0,10%.

Неорганізовані викиди у процесі пошуку родовищ, видобутку і транспортування нафти і природного газу супроводжуються найбільшими обсягами викидів діоксиду азоту, оксиду вуглецю та неметанових летких органічних сполук (НМЛОС). Крім того, найбільші обсяги викидів діоксиду сірки утворюються під час видобутку та переробки вугілля. Під час розробки кар'єрів та видобування корисних копалин (за винятком видобування вугілля) утворюється найбільша кількість твердих частинок, викинутих в атмосферне повітря.

¹²⁵⁶ Згідно з інформацією з Річного звіту ArcelorMittal Group за 2021 рік (<https://corporate.arcelormittal.com/annual-report-combined-2022.pdf>), обсяг викидів парникових газів за 2020 рік було скориговано з урахуванням структурних змін у портфелі ArcelorMittal за попередні 12 місяців і відображають викиди для портфеля об'єктів ArcelorMittal станом на грудень 2021 року, щоб забезпечити відповідне порівняння даних за рік. У звіті зі сталого розвитку ArcelorMittal Group (липень 2021) (https://corporate-media.arcelormittal.com/car_2.pdf) був зазначений обсяг викидів ПГ за 2020 рік 124,4 млн т CO₂-екв.

¹²⁵⁷ Звіт зі сталого розвитку ArcelorMittal Group (липень 2021), https://corporate-media.arcelormittal.com/media/car_2.pdf

¹²⁵⁸ На момент підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік, Річний звіт ArcelorMittal Group за 2022 рік не був опублікований у вільному доступі.

Таблица 8.5: Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря за категоріями джерел викидів у 2022 році, т

Категорія джерел викидів	Кількість викинутих в атмосферне повітря забруднюючих речовин, т									Всього по зазначеним категоріям
	Сірки діоксид	Діоксид азоту	Оксид вуглецю	Неметанові леткі органічні сполуки	Поліароматичні вуглеводні	Тверді частинки Тч 2,5	Тверді частинки Тч 10	Аміак	Метали та їх сполуки	
Неорганізовані викиди, що утворюються в процесі видобутку та переробки вугілля	146,23	19,78	486,86	56,63	0,01	14,73	233,73	-	0,13	958,09
Неорганізовані викиди, що утворюються в процесі пошуку родовищ, видобутку і транспортування нафти і природного газу	21,44	437,43	2 082,98	4 599,95	1,32	83,05	3,87	0,06	-	7 230,09
Неорганізовані викиди від поширення (розподілу) нафтопродуктів	32,51	26,59	117,05	1 134,37	8,81	0,73	9,74	0,02	-	1 329,83
Неорганізовані викиди від переробки та зберігання нафти	12,14	15,49	2,01	318,76	0,12	0,30	0,22	0,01	-	349,04
Кар'єрні розробки та видобування корисних копалин, за винятком вугілля	93,56	209,58	849,54	46,02	0,02	220,90	3 258,97	0,06	0,02	4 678,66
Зберігання, обробка та транспортування корисних копалин	4,38	206,01	127,69	383,00	-	39,32	1 207,74	0,30	-	1 968,43
Всього забруднюючих речовин	310,26	914,86	3 666,13	6 538,73	10,27	359,02	4 714,26	0,45	0,15	16 514,13

8.3.4 Використання водних ресурсів

Згідно з даними Державного агентства водних ресурсів України, за видом економічної діяльності «Добувна промисловість і розроблення кар'єрів» у 2022 році на обліку знаходилося 369 зареєстрованих водокористувачів.

У 2022 році зареєстрованими водокористувачами (369 суб'єктів) забрано із природних водних об'єктів 194,31 млн куб. м води (на 30,54% менше, ніж за 2021 р.) та скинуто всього 130,42 млн куб. м зворотних вод (на 22,53% менше, ніж у 2021 р.). У 2022 р. показник використання свіжої води по всіх галузях становив 65,38 млн куб. м.

Споживання свіжої води у 2022 році порівняно з 2021 р. зменшилось на 23,48%. Найбільше використано води на виробничі потреби - 48,09 млн куб. м. На питні та санітарні потреби використано 5,08 млн куб. м, інші потреби - 12,22 млн куб. м. Зменшення забору та використання свіжої води відбувається внаслідок повномасштабного вторгнення росії в Україну.

Найбільше свіжої води споживається галузями добування металевих руд - 43,17 млн куб. м та добування кам'яного і бурого вугілля - 11,35 млн куб. м.

За звітний період спостерігається суттєве скорочення обсягів використання оборотної та послідовно використаної води і становить 54,54% (або 1 262,55 млн куб. м) менше аналогічного показника у 2021 р.

Негативна тенденція спостерігається у показнику скинутої транзитної води. Якщо у 2021 р. становило 0,18 млн куб. м, то у 2022 році - 0,17 млн куб. м (на 6,67% менше).

Окрім того у 2022 р. спостерігається також зменшення об'єму скиду забруднених стічних вод у поверхневі водойми, було скинуто 22,85 млн куб. м нормативно чистих без очистки зворотних вод та 77,41 млн куб. м забруднених зворотних вод.

Найбільшими забруднювачами поверхневих водойм і надалі залишаються галузі добування металевих руд, кам'яного і бурого вугілля та добування інших корисних копалин і розроблення кар'єрів, якими у 2022 році було скинуто в поверхневі водойми 130,30 млн куб. м забруднених стічних вод або 99,91% від загального скиду забруднених стоків підзвітних галузей.

Нормативну очистку стічних вод забезпечують усі підзвітні галузі, проте у співвідношенні використання свіжої води до забору із природних водних об'єктів найбільше здійснюється галуззю надання допоміжних послуг у сфері добувної промисловості та розроблення кар'єрів (90,48%).

Таблиця 8.6: Обсяги використання водних ресурсів за категоріями видів економічної діяльності у 2022 р., млн куб. м¹²⁵⁹

Показник	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	В тому числі:				
		Добування кам'яного і бурого вугілля	Добування сирої нафти та природного газу	Добування металевих руд	Добування інших корисних копалин і розроблення кар'єрів	Надання допоміжних послуг у сфері добувної промисловості та розроблення кар'єрів
Кількість водокористувачів	369					
Забрано із природних водних об'єктів	194,31					
у т.ч. із підземних водних об'єктів	179,86					
Використано свіжої води	65,38					
у т.ч. на питні та санітарні потреби	5,08					
у т.ч. на виробничі потреби	48,09					
у т.ч. на інші потреби	12,22					
Загальне водовідведення	148,66					
Скинуто в поверхневі водні об'єкти зворотних (стічних) вод: всього	130,42					
Скинуто в поверхневі водні об'єкти зворотних (стічних) вод: забруднених	77,41					
Скинуто в поверхневі водні об'єкти зворотних (стічних) вод: нормативно чистих без очистки	22,85					
Скинуто в поверхневі водні об'єкти зворотних	30,16					

¹²⁵⁹ Інформація Державного агентства водних ресурсів, надана у відповідь на запит Незалежного адміністратора в межах підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік, також доступна за посиланням: https://davr.gov.ua/fls18/vodokorystuvannia_kvod_22.pdf

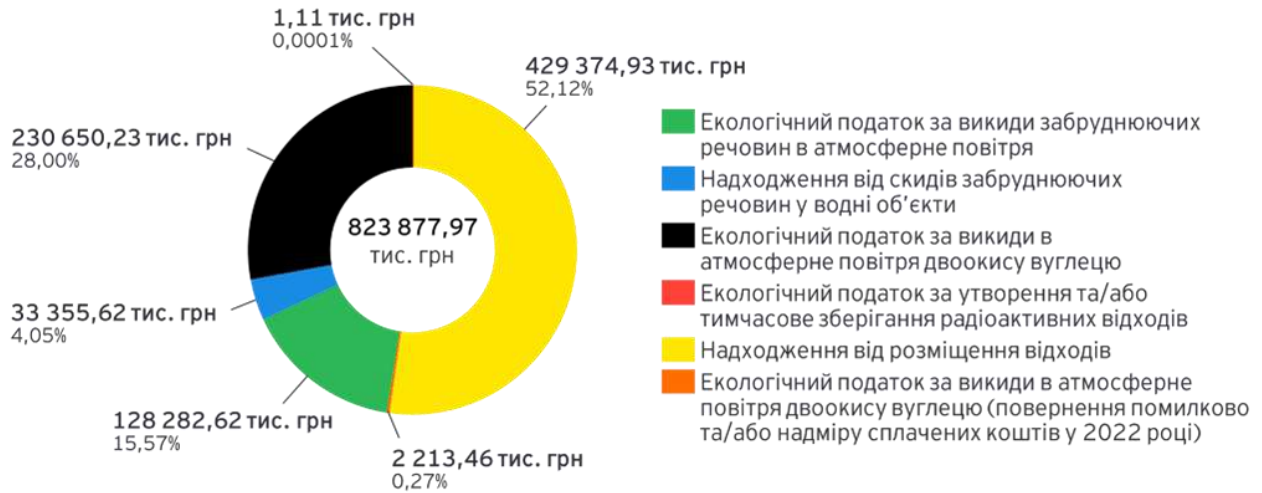
Показник	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	В тому числі:				
		Добування кам'яного і бурого вугілля	Добування сирової нафти та природного газу	Добування металевих руд	Добування інших корисних копалин і розроблення кар'єрів	Надання допоміжних послуг у сфері добувної промисловості та розроблення кар'єрів
(стічних) вод: нормативно-чищених на спорудах						
Скинуто транзитної води	0,17					
Оборотне повторне послідовне використання	1 262,55					

8.3.5 Витрати видобувних галузей на охорону навколишнього середовища

Згідно з даними ДПС, загальна сума екологічного податку від підзвітних видобувних галузей на користь держави у 2022 році сягає 823 877,97 тис. грн, [REDACTED]

Найбільшу частку у надходженнях екологічного податку займає: розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах - 52,12% від загальної суми (429 374,93 тис. грн), [REDACTED] Крім того обсяг надходжень екологічного податку від підзвітних видобувних галузей на користь держави у 2022 році включає: екологічний податок, який справляється за викиди в атмосферне повітря двоокису вуглецю стаціонарними джерелами забруднення - 28,00% (230 650,23 тис. грн) та викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення - 15,57% (128 282,62 тис. грн).

Найменше коштів, як і 2021 року, надійшло за скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти - 33 355,62 тис. грн та складає 4,05% від загальної суми. При цьому загальна сума платежу, що надійшла за скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти зросла більш ніж у 2 рази, ніж у 2021 році. Окрім того, найменше коштів нашло від екологічного податку, який справляється за утворення радіоактивних відходів - 0,0001% (1,11 тис. грн) та екологічного податку, який справляється за викиди в атмосферне повітря двоокису вуглецю стаціонарними джерелами забруднення (повернення помилково та/або надміру сплачених коштів у 2022 році склало - 0,27% (2 213,46 тис. грн).

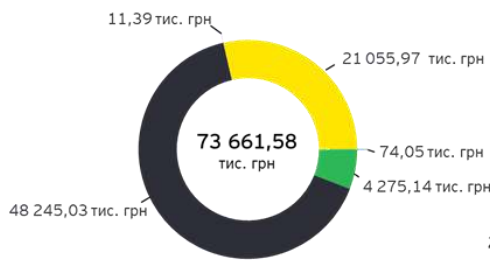

Малюнок 8.5: Структура надходжень екологічного податку від підзвітних видобувних галузей на користь держави у 2022 році¹²⁶⁰

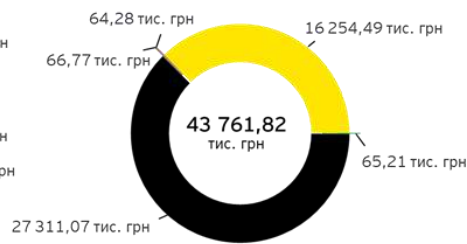
Серед суттєвих видобувних галузей найбільші обсяги надходжень екологічного податку на користь держави, порівняно з 2021 роком, були отримані від компаній галузі видобування руд заліза у 2022 році і мають найвищі показники сплати (78,30% від сумарних надходжень екологічного податку), а найменші - від компаній галузі видобування руд титану (0,11% сумарних платежів екологічного податку).

¹²⁶⁰ Дані ДПС, отримані у відповідь на запит у межах підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік.

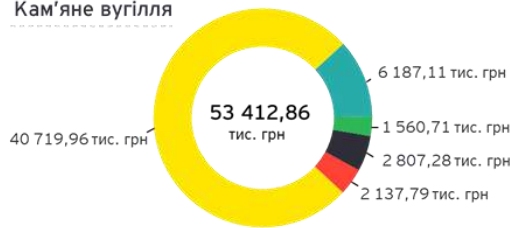
Нафта та газ

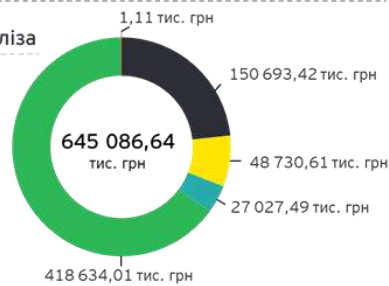
Транспортування

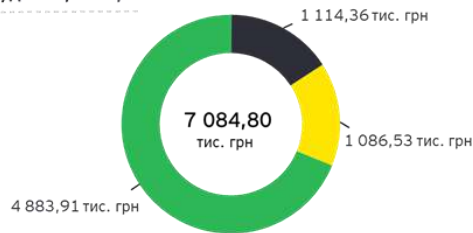
Кам'яне вугілля

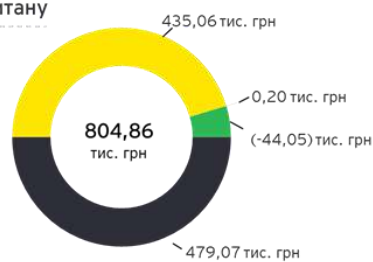
Руди заліза

Руди марганцю

Руди титану

- Екологічний податок за викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря
- Надходження від скидів забруднюючих речовин у водні об'єкти
- Надходження від розміщення відходів
- Екологічний податок за викиди в атмосферне повітря двоокису вуглецю
- Екологічний податок за викиди в атмосферне повітря двоокису вуглецю (повернення помилково та/або надміру сплачених коштів у 2022 році)
- Екологічний податок за утворення та/або тимчасове зберігання радіоактивних відходів

Малюнок 8.6: Структура надходжень екологічного податку від підзвітних видобувних галузей на користь держави у 2022 році у розрізі суттєвих видобувних галузей¹²⁶¹

Згідно з даними Держстату, у **Таблиця 8.7** представлено динаміку сумарних витрат на охорону навколишнього природного середовища, що здійснюються компаніями окремих видів економічної діяльності видобувних галузей з найбільш суттєвими витратами у 2021-2022 рр.

Всі витрати складаються з поточних витрат і капітальних інвестицій. За даними **Таблиця 8.7** спостерігаємо, що поточні витрати екологічного призначення значно перевищують річні капітальні витрати.

Найбільше витрачаються кошти на охорону навколишнього середовища в добувній промисловості і розробку кар'єрів (код КВЕД - В), у першу чергу в галузь добування металевих руд (код КВЕД - В07), включаючи добування залізних руд та руд кольорових

¹²⁶¹ Дані ДПС, отримані у відповідь на запит у межах підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік.

металів, а також на галузь добування кам'яного та бурого вугілля (код КВЕД - В05). При цьому у галузі добування сирої нафти та природного газу (код КВЕД - В06) у 2022 році порівняно з 2021 роком витрати відносно загальної суми витрат зросли більш ніж у 1,5 рази.

Витрати на природоохоронну діяльність у галузях добування інших корисних копалин та розроблення кар'єрів (код КВЕД - В08) і надання допоміжних послуг у сфері добувної промисловості та розроблення кар'єрів (код КВЕД - В09) в 2021-2022 рр. займали лише близько до 1,30% всіх витрат.

Найбільшу частину капітальних інвестицій традиційно займає галузь добування металевих руд (код КВЕД - В07), включаючи добування залізних руд та руд кольорових металів.

Таблиця 8.7: Капітальні інвестиції та витрати на охорону навколишнього природного середовища за видами економічної діяльності у 2021-2022 рр.

Галузь (за КВЕД-2010)	Усього, тис. грн	в тому числі:			
		капітальні інвестиції, з них:			поточні витрати
		усього	в інтегровані технології	в очищення	
[Redacted content]					

Галузь (за КВЕД-2010)	Усього, тис. грн	в тому числі:			
		капітальні інвестиції, з них:			поточні витрати
		усього	в інтегровані технології	в очищення	

8.3.6 Санкції за порушення видобувними компаніями екологічного законодавства

У межах підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік Незалежний адміністратор надіслав запит до Державної екологічної інспекції України щодо надання інформації про результати здійснення Держекоінспекцією, її територіальними органами державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього середовища за період з 01 січня по 31 грудня 2022 року в розрізі суттєвих підзвітних видобувних компаній.

Запит передбачав надання зазначеної інформації про 65 підзвітних видобувних компаній, що в Звіті ІПВГ за 2022 рік були визначені як суттєві та були охоплені звіркою платежів на користь держави (**детальніше - пункт 9.1.4**).

Згідно з отриманими даними від територіальних органів державного нагляду (контролю) Державної екологічної інспекції України, більшість планованих та позапланових заходів державного нагляду (контролю) дотримання вимог природоохоронного законодавства суб'єктами господарювання не здійснювалися відповідно до Постанови №303 від 13.03.2022.¹²⁶²

Протягом 2022 року було проведено 7 перевірок в 6 з 65 суттєвих підзвітних видобувних компаній. Загалом, у 2022 році вказаним компаніям було нараховано і пред'явлено штрафні санкції за порушення природоохоронного законодавства на суму 2,02 тис. грн. У 2022 році компанії повністю сплатили суму нарахованих штрафів. При цьому, було нарахована і пред'явлена сума збитків ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг», заподіяних внаслідок порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища, обсягом 585,576 тис. грн та ця сума повністю сплачена ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» (**Таблиця 8.8**).

¹²⁶² Постанова від 13.03.2022 №303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану», відповідно до пункту 1 якої припинено проведення планових та позапланових заходів державного нагляду (контролю) на період воєнного стану, введеного Указом Президента України від 24 лютого 2022 р №64 «Про введення воєнного стану в Україні», <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/303-2022>

Таблиця 8.8: Результати здійснення державного нагляду (контролю) щодо дотримання вимог природоохоронного законодавства суттєвими підзвітними видобувними компаніями у 2022 р.¹²⁶³

№ з/п	Найменування юридичної особи або прізвище, ім'я по-батькові фізичної особи-підприємця (повністю)	Кількість перевірок		Кількість складених протоколів про адміністративні правопорушення		Сума штрафних санкцій за порушення природоохоронного законодавства			Сума збитків, заподіяних внаслідок порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища		
		загальна	в т.ч. позапланових	загальна	в т.ч. тих, що призвели до прийняття рішення про притягнення до адміністративної відповідальності	нараховано, тис. грн.	пред'явлено, тис. грн.	сплачено, тис. грн.	нараховано, тис. грн.	пред'явлено, тис. грн.	сплачено, тис. грн.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Висновки до розділу

Відносини, пов'язані з охороною довкілля, регулюються значною кількістю законів та підзаконних нормативно-правових актів, в тому числі у сфері видобування, які спрямовані на забезпечення раціонального використання природних ресурсів та захист навколишнього середовища. Окремі положення законодавства є застарілими та потребують доопрацювання, включаючи вдосконалення механізмів державного контролю, прийняття порядку видачі спеціальних дозволів на розміщення відходів тощо. Проте, у 2022 та 2023 рр. не зважаючи на війну здійснювалося активне оновлення та вдосконалення законодавства.

В Україні відсутній єдиний державний орган у сфері довкілля. Станом на 2023 рік, до спеціально уповноважених органів у сфері довкілля належали Міндовкілля, Держекоінспекція, Держгеонадра, Держводагентство тощо. Основним органом, який здійснює контрольну функцію у сфері довкілля, є Держекоінспекція, яка у 2022 р. проводила позапланові перевірки.

Права спеціального природокористування покладають на видобувні компанії низку обов'язків, що пов'язані з забезпеченням раціонального використання природних ресурсів та відновленням природи (в тому числі проведення рекультивації земель, ліквідація негативних наслідків, сплата рентної плати та/або екологічного податку).

Заходи державного управління у сфері довкілля включають державний моніторинг навколишнього природного середовища, облік природних ресурсів, забезпечення обов'язку проведення екологічного аудиту, стратегічної екологічної оцінки, ОВД тощо.

Через військову агресію РФ, у 2022 р. доступ до багатьох реєстрів та відкритих даних був обмежений у зв'язку з воєнним станом. Утім, у 2023 р. доступ до реєстрів та відкритих даних поступово відновлюється.

Не зважаючи на війну, екологічне законодавство продовжує оновлюватись.

Наприклад, важливим кроком є прийняття Закону України «Про управління відходами» у 2022 р., Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної системи моніторингу довкілля, інформації про стан довкілля (екологічної інформації) та інформаційного забезпечення управління у сфері довкілля» у 2023 р.

У випадку порушення законодавства в сфері захисту навколишнього середовища суб'єктами господарювання, законодавство передбачає такі санкції, як позбавлення права природокористування та накладення цивільної, адміністративної та кримінальної відповідальності.

Відповідно до даних Держстату, загальний обсяг утворених відходів у галузях видобувної промисловості за видами економічної діяльності (код КВЕД - В) для усіх класів небезпеки, у 2022 році склав 168 561,97 тис. т.

Обсяг викидів діоксиду вуглецю в галузі добувної промисловості і розробки кар'єрів (код КВЕД - В) у 2022 році склав 1 489,04 тис. т, тоді як обсяг викидів забруднюючих речовин – 312,97 тис. т.

У 2022 році зареєстрованими водокористувачами відібрано з природних водних об'єктів 194,31 млн куб. м води та скинуто всього 130,42 млн куб. м зворотних вод.

Загальний показник використання свіжої води по всіх галузях становив 65,38 млн куб. м, найбільшим споживачем свіжої води традиційно залишається галузь добування металевих руд - 43,17 млн куб. м.

Згідно з даними ДПС, загальна сума екологічного податку від підзвітних видобувних галузей на користь держави у 2022 році сягає 823 877,97 тис. грн, що на 21,99% менше за показник 2021 року. У розрізі суттєвих видобувних галузей найбільші обсяги надходжень екологічного податку були отримані від компаній галузі видобування руд заліза.

Відповідно до інформації, наданої Державною екологічною інспекцією України, протягом 2022 року було проведено 7 перевірок в 6 з 65 суттєвих підзвітних видобувних компаній.

Загалом, у 2022 році компаніям було нараховано і пред'явлено штрафні санкції за порушення природоохоронного законодавства на суму 2,02 тис. грн, ця сума нарахованих штрафів була повністю сплачена компаніями.

9. Звірка даних про податки та інші платежі

Звіт про результати звірки

Міністерству енергетики України

Компанія EY була обрана в якості Незалежного адміністратора та у відповідності до договору з Міністерством енергетики України, а також відповідно до Технічного завдання, підготувала Звіт ІПВГ України за 2022 рік.

Даний звіт про результати звірки підсумовує результати звірки внесених видобувними компаніями податків або інших платежів на користь держави в 2022 р. Результати проведення процедур наведені в Розділі 9 нижче.

Оскільки виконані EY процедури звірки не є аудиторською перевіркою або оглядом, проведеними відповідно до Міжнародних стандартів аудиту або Міжнародних стандартів завдань з огляду, ми не висловлюємо впевненості щодо суми внесених видобувними компаніями податків або інших платежів на користь держави в 2022 р.

Наш звіт надається винятково з метою, зазначеною в першому параграфі вище та стосується лише сум внесених видобувними компаніями податків або інших платежів, зазначених в Розділі 9 і не поширюється на будь-які фінансові звіти видобувних компаній України у цілому.

ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги»

15 грудня 2023 р.

9.1.1 Підхід до оцінки суттєвості платежів та визначені пороги суттєвості

Відповідно до Технічного завдання, з метою визначення сфери охоплення Звіту ІПВГ України за 2022 рік Незалежний адміністратор здійснив оцінку суттєвості надходжень на користь держави. В результаті, було визначено перелік видобувних галузей¹²⁶⁵ та видобувних компаній, а також перелік видів платежів, що є суттєвими та підлягають звірці в межах підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік. Процес оцінки суттєвості складався з таких послідовних кроків:

1. Аналіз даних (видів економічної діяльності за КВЕД-2010), що належать до видобувної промисловості та галузі трубопровідного транспорту про сукупні надходження на користь держави від видобувних галузей. Визначення переліку тих галузей, надходження від яких є найбільш суттєвими (такі видобувні галузі називаються суттєвими підзвітними видобувними галузями) (детальніше в пункті 9.1.2).
2. Аналіз дезагрегованих даних про надходження на користь держави від усіх попередньо визначених видобувних компаній суттєвих видобувних галузей у розрізі видів податкових та інших (неподаткових) платежів. Визначення переліку видів платежів на користь держави, обсяги яких є найбільш суттєвими (такі види платежів називаються суттєвими видами платежів) (детальніше в пункті 9.1.3).
3. Аналіз дезагрегованих даних про надходження на користь держави у розрізі видобувних підприємств (надрокористувачів), що входять до переліку попередньо визначених суттєвих видобувних галузей, та у розрізі суттєвих видів платежів на користь держави. Визначення переліку видобувних компаній, суттєві платежі яких на користь держави є найбільшими (такі компанії називаються суттєвими підзвітними компаніями) (детальніше в пункті 9.1.4).

Таким чином, Незалежний адміністратор отримав дані від державних органів дані про надходження податкових та інших платежів та розкрив дані від видобувних компаній про сплачені ними платежі, якщо компанії подали такі дані в межах звітування за Законом про ІПВГ.

9.1.2 Визначення переліку суттєвих видобувних галузей в межах Звіту ІПВГ за 2022 рік

З метою визначення переліку підзвітних видобувних галузей Незалежний адміністратор склав список усіх видобувних галузей¹²⁶⁶ згідно із загальною Класифікацією видів економічної діяльності (КВЕД-2010)¹²⁶⁷. Сформований список був включений в запит до ДПС щодо надходжень податкових та інших платежів на користь держави. Зазначена частина запиту передбачала надання ДПС інформації щодо надходжень податкових та інших платежів на користь держави в розрізі видів економічної діяльності за КВЕД-2010, що належать до видобувної промисловості та трубопровідного транспорту.

В результаті, Незалежний адміністратор отримав від ДПС дані щодо надходжень податкових та інших платежів за переліком видобувних галузей за класифікацією видів економічної

¹²⁶⁵ У цілях цього звіту під «видобувними галузями» також мається на увазі галузь трубопровідного транспорту

¹²⁶⁶ Тут маються на увазі галузі добувної промисловості та галузь трубопровідного транспорту

¹²⁶⁷ Класифікація видів економічної діяльності (КВЕД-2010), http://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html

діяльності. Проаналізувавши цю інформацію, Незалежним адміністратором були зроблені наступні висновки:

- **96,62%** надходжень до Зведеного бюджету та надходжень ЄСВ від усіх видобувних галузей у 2022 році припадало на такі галузі як (1) видобування природного газу, (2) видобування сирової нафти, (3) видобування руд заліза, (4) видобування кам'яного вугілля та (5) трубопровідний транспорт;
- **3,38%** припадало на всі інші видобувні галузі, в яких здебільшого працює значна кількість невеликих та середніх компаній, що суттєво ускладнює процес збору та звірки даних про платежі.

Зважаючи на це, з метою виконання вимог Стандарту ІПВГ, включаючи вимогу 4.1¹²⁶⁸, а також Інструкції №13 «Визначення суттєвості, порогів звітності та підзвітних суб'єктів»¹²⁶⁹, в сферу охоплення Звіту ІПВГ за 2022 рік було включено наступні суттєві підзвітні галузі:

- Добування природного газу;
- Добування сирової нафти;
- Добування залізних руд;
- Добування кам'яного вугілля;
- Трубопровідний транспорт.

Згідно з рішенням членів БГ ІПВГ (Протокол засідання БГ ІПВГ від 27 жовтня 2023 року), зважаючи на економічну важливість видобування руд титану та марганцю, а також плани уряду щодо приватизації ключових титанових підприємств, додатково до визначених за результатами техніко-економічного аналізу суттєвих видобувних галузей у Звіт ІПВГ за 2022 рік включено (далі - **суттєві підзвітні видобувні галузі**):

- Добування руд титану;
- Добування руд марганцю.

Таблиця 9.1: Обсяг надходжень податкових та інших платежів на користь держави від видобувних галузей у розрізі видів економічної діяльності (КВЕД-2010) у 2022 р.

Код КВЕД-2010	Вид економічної діяльності	Надходження на користь держави у 2022 р.	
		тис. грн	% від сумарних платежів
V06.20	Добування природного газу	90 860 954,34	54,18%
V06.10	Добування сирової нафти	27 304 369,68	16,28%
H49.50	Трубопровідний транспорт	17 259 386,68	10,29%
V07.10	Добування залізних руд	14 049 288,16	8,38%
V05.10	Добування кам'яного вугілля	12 564 784,88	7,49%
V07.29	Добування руд інших кольорових металів	2 167 859,82	1,29%
V08.11	Добування декоративного та будівельного каменю, вапняку,	1 469 099,42	0,88%

¹²⁶⁸ Стандарт ІПВГ, вимога 4, <https://eiti.org/eiti-requirements#r4>

¹²⁶⁹ Інструкція №13 «Визначення суттєвості, порогів звітності та підзвітних суб'єктів» до вимоги 4.1 Стандарту ІПВГ, https://eiti.org/sites/default/files/2021-12/guidance_note_13_on_defining_materiality_2016.pdf

Код КВЕД-2010	Вид економічної діяльності	Надходження на користь держави у 2022 р.	
		тис. грн	% від сумарних платежів
	гіпсу, крейди та глинистого сланцю		
B08.12	Добування піску, гравію, глини і каоліну	1 162 051,10	0,69%
B08.93	Добування солі	326 773,42	0,19%
B07.21	Добування уранових і торієвих руд	275 364,50	0,16%
B08.99	Добування інших корисних копалин та розроблення кар'єрів, н.в.і.у.	162 961,02	0,10%
B08.92	Добування торфу	98 659,44	0,06%
B08.91	Добування мінеральної сировини для хімічної промисловості та виробництва мінеральних добрив	5 537,04	0,003%
B05.20	Добування бурого вугілля	2 362,16	0,001%
Всього		167 709 451,66	100%

Крім того, згідно з рішенням БГ ІПВГ (Протокол засідання БГ ІПВГ від 27 жовтня 2023 року), у Звіті ІПВГ за 2022 рік розкрита **контекстна інформація** (у випадку її доступності у відкритих джерелах) щодо таких видобувних галузей:

- Добування вогнетривких глини (глини для вогнетривків);
- Добування тугоплавких глини;
- Добування піску кварцового (піску для скляної промисловості);
- Добування каміння будівельного;
- Добування уранових та торієвих руд (в частині уранових руд).

Звірка платежів компаній, які працюють у вказаних вище видобувних галузях (добування вогнетривких та тугоплавких глини, піску кварцового, каміння будівельного і уранових та торієвих руд), згідно з рішеннями БГ ІПВГ (Протокол засідання БГ ІПВГ від 27 жовтня 2023 року) не проводилася.

9.1.3 Визначення переліку суттєвих видів платежів в межах Звіту ІПВГ за 2022 рік

З метою визначення переліку суттєвих видів податкових та інших платежів на користь держави Незалежний адміністратор склав список підприємств підзвітних видобувних галузей, що у звітному періоді (2022 рік) володіли спеціальними дозволами на користування надрами (далі - спецдозволи). Відповідно до інформації про вид корисної копалини, щодо якої були видані спеціальні дозволи, всі виявлені підприємства були класифіковані за відповідними суттєвими видобувними галузями. Джерелом інформації щодо переліку

надрокористувачів були дані з бази спецдозволів ДНВП «Геоінформ України»¹²⁷⁰, що були отримані Незалежним адміністратором у відповідь на запит до Держгеонадр в межах підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік.

Сформований список підприємств був включений в запит до ДПС, ДМС, Держгеонадр та Мінекономіки щодо надходжень податкових та інших платежів на користь держави. Зазначена частина запиту передбачала надання ДПС, ДМС, Держгеонадр та Мінекономіки інформації щодо надходжень податкових та інших платежів на користь держави в розрізі видобувних підприємств підзвітних видобувних галузей.

В результаті, Незалежний адміністратор отримав наступні дані:

- від ДПС було отримано дані щодо усіх податкових та неподаткових платежів (включно з бюджетним відшкодуванням ПДВ грошовими коштами), облік та сприяння яких належить до компетенцій ДПС, в розрізі видобувних підприємств;
- від ДМС були отримані дані щодо сплати та нарахування податкового платежу з ККДБ 14070000 «Податок на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів»;
- Держгеонадра надали дані щодо окремих неподаткових платежів та платежу з ККДБ 22012100 «Збір за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів»;
- Мінекономіки, зі свого боку, надали дані щодо фактичної сплати дивідендів (доходу), нарахованих на акції (частки) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність (ККДБ - 21010500)¹²⁷¹.

У Таблиця 9.2 представлена консолідована інформація на основі даних, отриманих від зазначених вище державних органів. Дані в таблиці включають надходження на користь держави від усіх видобувних компаній, що відносяться до підзвітних видобувних галузей – детальніше в пункті 9.1.2.

Таблиця 9.2: Дані державних органів щодо надходжень податкових та інших платежів на користь держави від компаній підзвітних видобувних галузей у 2022 році

Код платежу за бюджетною класифікацією	Назва платежу	Розпорядник/отримувач	Податковий/неподатковий платіж	Надходження у 2022 р.	
				тис. грн	%
13030000	Рентна плата за користування надрами загальнодержавного значення	ДПС	Податковий	87 294 343,03	46,33%

¹²⁷⁰ База даних ДНВП «Геоінформ України» про спецдозволи до початку повномасштабної війни росії проти України знаходилася у відкритому доступі. Проте після 24 лютого 2022 року, з міркувань безпеки держава обмежила доступ до деяких даних, в тому числі у сфері видобувних галузей. База спецдозволів ДНВП «Геоінформ України» також була закрита від вільного доступу станом на час підготовки цього звіту

¹²⁷¹ Мінекономіки розпоряджається даними щодо цього платежу (а саме - дивідендів (доходу), нарахованих на акції (частки) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність) у частині обліку нарахування та сплати пені. У відповідь на запит Мінекономіки надали дані тільки про сплату основного платежу (не в частині пені), які повністю співпадали з даними ДПС

Код платежу за бюджетною класифікацією	Назва платежу	Розпорядник/отримувач	Податковий/неподатковий платіж	Надходження у 2022 р.	
				тис. грн	%
14060000 (без 14060200)	Податок на додану вартість з вироблених в Україні товарів (без урахування бюджетного відшкодування ПДВ)	ДПС	Податковий	43 596 151,28	23,14%
11020000	Податок на прибуток підприємств	ДПС	Податковий	26 739 027,23	14,19%
11010000	Податок та збір на доходи фізичних осіб	ДПС	Податковий	10 575 791,89	5,61%
-	Єдиний внесок	ДПС	Неподатковий	10 220 580,76	5,42%
14060200	Бюджетне відшкодування ПДВ грошовими коштами	ДПС	Податковий	-8 990 251,93	-4,77%
14070000	Податок на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів	ДМС	Податковий	8 862 312,46	4,70%
21010100, 21010500	Дивіденди та сплата частки чистого прибутку	ДПС	Неподатковий	4 947 567,74	2,63%
18010500, 18010600	Плата за землю з юридичних осіб	ДПС	Податковий	2 711 515,75	1,44%
14020000	Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції)	ДПС	Податковий	974 864,30	0,52%
19010000	Екологічний податок	ДПС	Податковий	823 877,97	0,44%
13080000	Рентна плата за транспортування	ДПС	Податковий	354 602,94	0,19%
18010000 (без 18010500, 18010600)	Податок на майно (без земельного податку та орендної плати з юридичних осіб)	ДПС	Податковий	125 620,97	0,07%
22012100	Збір за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів	Держгеонадра	Неподатковий	126 503,96	0,07%

Код платежу за бюджетною класифікацією	Назва платежу	Розпорядник/отримувач	Податковий/неподатковий платіж	Надходження у 2022 р.	
				тис. грн	%
-	Плата компенсації витрат держави за проведені геологорозвідувальні роботи	Держгеонадра	Неподатковий	22 055,86	0,01%
13020000	Рентна плата за спеціальне використання води	ДПС	Податковий	16 435,18	0,01%
21080000	Інші надходження	ДПС	Неподатковий	8 927,37	0,004738%
14040000	Акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів	ДПС	Податковий	7 849,41	0,004166%
22010000	Плата за надання адміністративних послуг	ДПС	Неподатковий	3 057,90	0,001623%
13060000	Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України	ДПС	Податковий	884,87	0,000470%
18030000	Туристичний збір	ДПС	Податковий	810,24	0,000430%
-	Вартість пакета аукціонної документації	Держгеонадра	Неподатковий	72,55	0,000039%
13010000	Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів	ДПС	Податковий	23,08	0,000012%
18050000	Єдиний податок	ДПС	Податковий	15,32	0,000008%
19050000	Збір за забруднення навколишнього природного середовища	ДПС	Неподатковий	1,48	0,000001%
Всього				188 422 641,58	100%

На основі консолідованої інформації від всіх державних органів (ДПС, ДМС, Мінекономіки і Держгеонадра) щодо податкових та інших надходжень на користь держави було проаналізовано суттєвість платежів, сплачених видобувними компаніями у 2022 році.

Зважаючи на вимоги Стандарту ІПВГ, включаючи вимогу 4.1¹²⁷², а також Інструкції №13 «Визначення суттєвості, порогів звітності та підзвітних суб'єктів»¹²⁷³, рішенням БГ ІПВГ (Протокол засідання БГ ІПВГ від 27 жовтня 2023 року) був встановлений поріг суттєвості

¹²⁷² Стандарт ІПВГ, вимога 4, <https://eiti.org/eiti-requirements#r4>

¹²⁷³ Інструкція №13 «Визначення суттєвості, порогів звітності та підзвітних суб'єктів» до вимоги 4.1 Стандарту ІПВГ, https://eiti.org/sites/default/files/2021-12/guidance_note_13_on_defining_materiality_2016.pdf

для надходжень за видами платежів у розмірі 0,5%. Враховуючи зазначений поріг суттєвості, для включення у Звіт ІПВГ за 2022 рік Незалежний адміністратор визначив наступний список потоків доходів (платежів):

- Рентна плата за користування надрами загальнодержавного значення (ККДБ 13030000);
- Податок на додану вартість з вироблених в Україні товарів (без урахування бюджетного відшкодування ПДВ) (ККДБ 14060000 (без 14060200));
- Податок на прибуток підприємств (ККДБ 11020000);
- Податок та збір на доходи фізичних осіб (ККДБ 11010000);
- Єдиний внесок;
- Бюджетне відшкодування ПДВ грошовими коштами (ККДБ 14060200);
- Податок на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів (ККДБ 14070000);
- Дивіденди та сплата частки чистого прибутку (ККДБ 21010100, 21010500);
- Плата за землю з юридичних осіб (ККДБ 18010500, 18010600).

Згідно даних ДПС щодо податкових та неподаткових платежів, у 2022 році до бюджету України надходили значні обсяги акцизного податку з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції), що входять до встановленого порогу суттєвості в 0,5%. Проте, даний платіж не відноситься безпосередньо до видобувної діяльності, тобто накладається на діяльність, непов'язану з видобуванням корисних копалин. Таким чином, відповідно до рішення БГ ІПВГ від 27 жовтня 2023 року, з списку суттєвих податкових платежів було виключено «Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції)» як такий, що не має прямого відношення до видобувної діяльності.

В ході підготовки минулих Звітів ІПВГ України Незалежний адміністратор встановив, що інформація щодо надходжень за платежем «Частина чистого прибутку (доходу) державних або комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до відповідного бюджету, та дивіденди (дохід), нараховані на акції (частки) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна або комунальна власність» (ККДБ 21010000), отримана від ДПС, не в повній мірі відображає всі такі платежі на користь держави від компаній підзвітних видобувних галузей. Зокрема, необхідним було додаткове включення платежу «Дивіденди (дохід), нараховані на акції (частки) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність» (код платежу 21010500), інформацію про який надавало Мінекономіки.

Проте, починаючи з 7 квітня 2021 року внесені зміни у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 16 лютого 2011 року №106, згідно з якими розпорядником інформації щодо платежу «Дивіденди (дохід), нараховані на акції (частки) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність» (ККДБ 21010500) є ДПС, а Мінекономіки розпоряджається даними щодо цього платежу у частині обліку нарахування та сплати пені.

Таким чином, інформацію щодо надходжень платежів за категорією «Дивіденди та сплата частки чистого прибутку» (ККДБ 21010100, 21010500) Незалежний адміністратор отримав за допомогою окремих запитів до ДПС і Мінекономіки. В результаті аналізу отриманої інформації було визначено, що у 2022 році компаніями суттєвих видобувних галузей не

було сплачено пені по зазначеному платежу, а тому для підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік будуть використані лише дані ДПС.

Додатково, враховуючи важливість окремих податкових платежів для наповнення місцевих бюджетів, згідно з рішенням БГ ІПВГ (Протокол засідання БГ ІПВГ від 27 жовтня 2023 року) в список суттєвих податкових та інших надходжень на користь держави в межах Звіту ІПВГ за 2022 рік включено два додаткові види платежів:

- Екологічний податок (ККДБ 19010000);
- Збір за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів (ККДБ 22012100).

Усі перераховані вище види платежів (далі - суттєві види платежів) становлять 99,20% усіх надходжень податкових та інших платежів на користь держави від компаній підзвітних видобувних галузей у 2022 році.

Сумарні обсяги надходжень за всіма видами платежів і за суттєвими видами платежів, справляння яких покладено на ДПС, ДМС і Держгеонадра, наведені у **Таблиця 9.3**.

Таблиця 9.3: Розподіл надходжень від всіх компаній підзвітних видобувних галузей на користь держави у 2022 році за державними органами, що контролюють справляння платежів

Державний орган, що контролює справляння надходжень на користь держави	Надходження за всіма видами платежів у 2022 році, тис. грн	Надходження за суттєвими видами платежів у 2022 році, тис. грн
ДПС	179 411 696,75	177 918 603,72
ДМС	8 862 312,46	8 862 312,46
Держгеонадра	148 632,37	126 503,96
Всього	188 422 641,58	186 907 420,15

Згідно з рішенням БГ ІПВГ (Протокол засідання БГ ІПВГ від 27 жовтня 2023 року), Незалежний адміністратор визначив наступний перелік платежів в якості таких, що є суттєвими в межах Звіту ІПВГ за 2022 рік (**Таблиця 9.4**):

1. Рентна плата за користування надрами загальнодержавного значення;
2. Податок на додану вартість з вироблених в Україні товарів (без урахування бюджетного відшкодування ПДВ);
3. Податок на прибуток підприємств;
4. Податок та збір на доходи фізичних осіб;
5. Єдиний внесок;
6. Бюджетне відшкодування ПДВ грошовими коштами;
7. Податок на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів;
8. Дивіденди та сплата частки чистого прибутку;
9. Плата за землю з юридичних осіб;
10. Екологічний податок;

11.Збір за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів.

Таблиця 9.4: Обсяг надходжень на користь держави від всіх компаній підзвітних видобувних галузей за суттєвими видами платежів у 2022 році

Код платежу за бюджетною класифікацією	Назва платежу	Державний орган - отримувач	Податковий/неподатковий платіж	Надходження у 2022 р.	
				тис. грн	%
13030000	Рентна плата за користування надрами загальнодержавного значення	ДПС	Податковий	87 294 343,03	46,33%
14060000 (без 14060200)	Податок на додану вартість з вироблених в Україні товарів (без урахування бюджетного відшкодування ПДВ)	ДПС	Податковий	43 596 151,28	23,14%
11020000	Податок на прибуток підприємств	ДПС	Податковий	26 739 027,23	14,19%
11010000	Податок та збір на доходи фізичних осіб	ДПС	Податковий	10 575 791,89	5,61%
-	Єдиний внесок	ДПС	Неподатковий	10 220 580,76	5,42%
14060200	Бюджетне відшкодування ПДВ грошовими коштами	ДПС	Податковий	-8 990 251,93	-4,77%
14070000	Податок на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів	ДМС	Податковий	8 862 312,46	4,70%
21010100, 21010500	Дивіденди та сплата частки чистого прибутку	ДПС	Неподатковий	4 947 567,74	2,63%
18010500, 18010600	Плата за землю з юридичних осіб	ДПС	Податковий	2 711 515,75	1,44%
19010000	Екологічний податок	ДПС	Податковий	823 877,97	0,44%
22012100	Збір за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів	Держгеонадра	Неподатковий	126 503,96	0,07%
Всього за суттєвими видами платежів				186 907 420,15	99,20%
Несуттєві види платежів				1 515 221,44	0,80%
Всього за всіма видами платежів				188 422 641,58	100,00%

9.1.4 Визначення переліку суттєвих підзвітних компаній в межах Звіту ІПВГ

З метою визначення списку суттєвих організацій у видобувних галузях Незалежний адміністратор сформував і надіслав запит до державних органів (ДПС, ДМС, Мінекономіки та Держгеонадр) (детальніше в пунктах 9.1.2 та 9.1.3). Отримана від державних органів інформація була деталізована як за окремими видами податкових та інших платежів, так і за видобувними компаніями. Як зазначалося вище у пункті 9.1.3, перелік видобувних компаній було складено на основі даних з бази спецдозволів ДНВП «Геоінформ України», що були отримані Незалежним адміністратором у відповідь на запит до Держгеонадр в межах підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік. Такий підхід дозволив визначити не лише суттєві види платежів на користь держави, але й провести оцінку суттєвості надходжень на користь держави від кожної компанії у підзвітних видобувних галузях (видобування природного газу, нафти, кам'яного вугілля, руд заліза, руд титану та руд марганцю, а також транспортування нафти та природного газу).

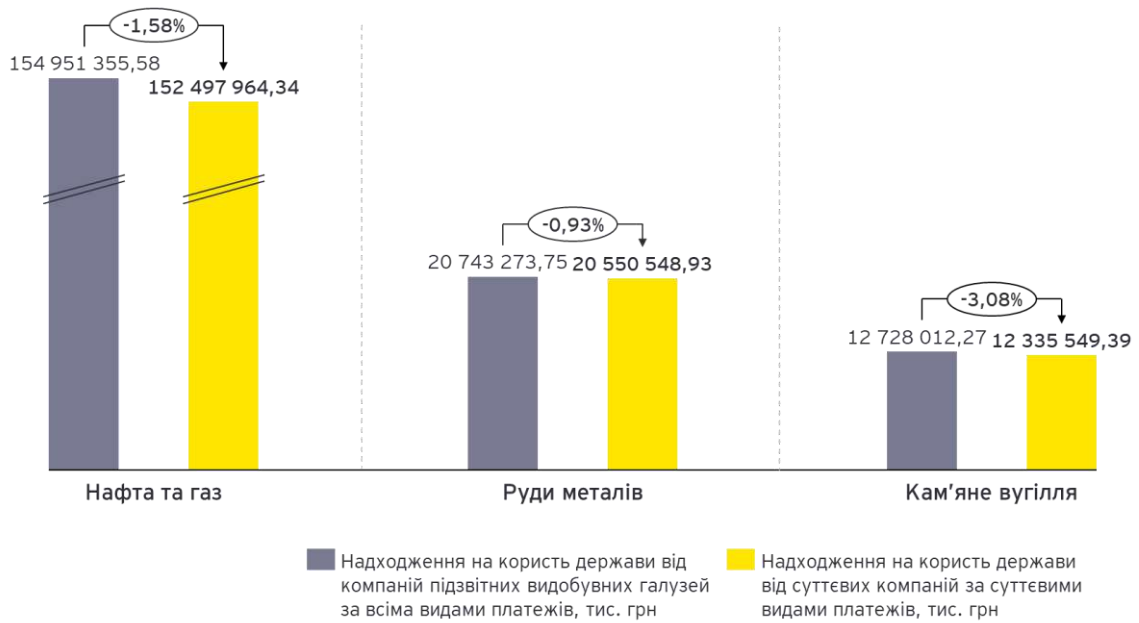
Серед переліку видів суттєвих платежів присутній платіж «Бюджетне відшкодування податку на додану вартість грошовими коштами» (ККДБ 14060200). Цей вид платежу (компенсації) обліковується як число з від'ємним значення, а тому знижує загальний обсяг надходжень на користь держави від компаній, що отримують відшкодування ПДВ. Саме тому, для коректного визначення списку суттєвих компаній у Звіті ІПВГ за 2022 рік і дотримання вимоги 4.1 Стандарту ІПВГ, оцінка суттєвості надходжень від окремих компаній здійснювалась без урахування цього платежу.

Згідно з даними державних органів, сумарні надходження від усіх компаній підзвітних видобувних галузей за всіма видами платежів (з урахуванням бюджетного відшкодування ПДВ) у 2022 році становили 188 422 641,58 тис. грн. З них, 186 907 420,15 тис. грн (99,20%) усі видобувні компанії підзвітних галузей сплатили за 11 суттєвими видами платежів (детальніше у пункті 9.1.3).

Відповідно, за всіма видами платежів компаній підзвітних видобувних галузей - 82,24% (154 951 355,58 тис. грн) було сплачено компаніями галузі видобування нафти та газу (в т. ч. транспортування)¹²⁷⁴, 6,76% (20 743 273,75 тис. грн) компаніями галузі видобування руд металів¹²⁷⁵, а 11,01% (12 728 012,26 тис. грн) припало на компанії галузі видобування кам'яного вугілля (Малюнок 9.1).

¹²⁷⁴ Для цілей визначення суттєвості, компанії, що належали до галузі «Видобування сирої нафти», «Видобування природного газу», «Транспортування нафти та природного газу» було об'єднано в категорію - нафтогазові компанії, або компанії галузі «Нафта та газ»

¹²⁷⁵ Для цілей визначення суттєвості, компанії, що належали до галузі «Видобування руд заліза», «Видобування руд марганцю» та «Видобування руд титану» було об'єднано в категорію - компанії галузі «Руди металів»

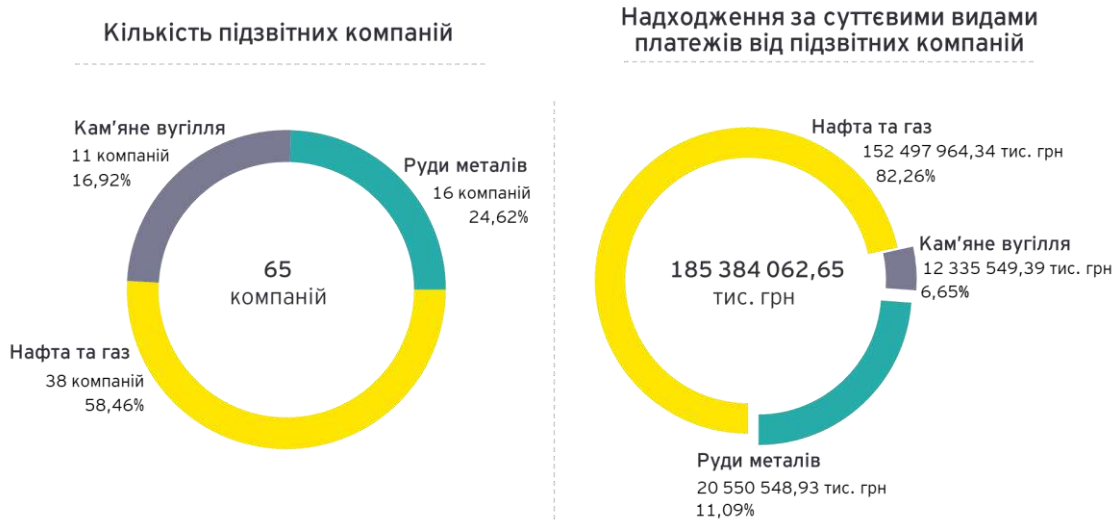
Малюнок 9.1: Надходження на користь держави від всіх компаній підзвітних видобувних галузей за всіма видами платежів у порівнянні з надходженнями на користь держави від суттєвих компаній за суттєвими видами платежів у 2022 р.

Малюнок 9.2: Обсяг надходжень на користь держави від всіх компаній підзвітних видобувних галузей у розрізі суттєвих видів платежів у 2022 р.

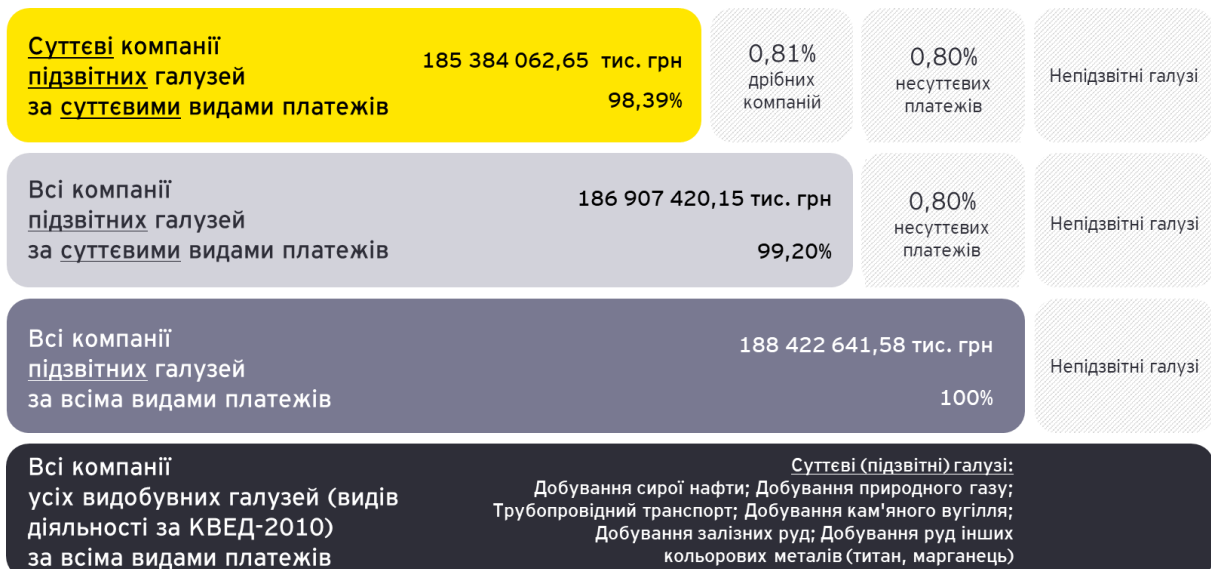
Згідно з рішенням БГ ІПВГ (Протокол засідання БГ ІПВГ від 27 жовтня 2023 року), для цілей визначення списку суттєвих видобувних компаній підзвітних видобувних галузей, а також дотримання вимоги 4.1 Стандарту ІПВГ, у 2022 році був встановлений поріг суттєвості надходжень на користь держави для ідентифікації суттєвих підзвітних компаній у розмірі 113 млн грн. За результатами аналізу отриманої від державних органів інформації та на основі встановленого порогу був сформований список з 65 **суттєвих підзвітних компаній**,

що у 2022 році сплатили на користь держави за суттєвими видами платежів (з урахуванням бюджетного відшкодування ПДВ) 185 384 062,65 тис. грн, або 98,39% від сумарних надходжень за всіма видами платежів від усіх компаній підзвітних видобувних галузей (Малюнок 9.2, Малюнок 9.3).

Малюнок 9.3: Кількість суттєвих компаній і обсяг надходжень на користь держави за суттєвими видами платежів (з урахуванням бюджетного відшкодування ПДВ) у 2022 р.

Етапи проведення оцінки суттєвості надходжень на користь держави і визначення суттєвих видів платежів і підзвітних компаній, що охоплені звіркою надходжень на користь держави у Звіті ІПВГ за 2022 рік, зображені на малюнку нижче (Малюнок 9.4).

Малюнок 9.4: Схематичне зображення процесу оцінки суттєвості для Звіту ІПВГ за 2022 р.

Список підзвітних видобувних компаній, які було визначено як суттєві в межах Звіту ІПВГ за 2022 рік, наведений в таблиці нижче (Таблиця 9.5).

Таблиця 9.5: Надходження від підзвітних компаній на користь держави за суттєвими видами платежів у 2022 р.

№	Код ЄДРПОУ/ податковий номер	Назва платника	Галузь	Надходження (без бюджетного відшкодування ПДВ), тис. грн		Бюджетне відшкодування ПДВ, тис. грн	Надходження за всіма суттєвими видами платежів, тис. грн
				тис. грн	%		
Нафта та природний газ, в т. ч. транспортування:				152 497 964,34	100,00%	-	152 497 964,34
1		ПАТ «Укргазвидобування»	Нафта та газ				
2		ПАТ «Укрнафта»	Нафта та газ				
3		ПрАТ «Нафтогазвидобування»	Нафта та газ				
4		ТОВ «Оператор ГТС України»	Транспортування				
5		НАК «Нафтогаз України»	Нафта та газ				
6		ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	Нафта та газ				
7		ТОВ «Надра-Геоінвест»	Нафта та газ				
8		ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	Нафта та газ				
9		СП «Полтавська газонафтова компанія»	Нафта та газ				
10		АТ «Укртранснафта»	Транспортування				
11		ПрАТ «Природні ресурси»	Нафта та газ				
12		ТОВ «Горизонти»	Нафта та газ				
13		Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед» (без права юридичної особи)	Нафта та газ				
14		АТ «Укртрансгаз»	Транспортування				
15		ПрАТ «Укргазвидобуток»	Нафта та газ				
16		ТОВ «Косул»	Нафта та газ				
17		ПП «Нордік»	Нафта та газ				
18		ТОВ «Західнадрасервіс»	Нафта та газ				
19		ТОВ «Системойнженерінг»	Нафта та газ				
20		ТОВ «Стрийнафтогаз»	Нафта та газ				
21		ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»	Нафта та газ				
22		ТОВ «Стратум Україна»	Нафта та газ				
23		ПП «Проект-Буд»	Нафта та газ				
24		ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	Нафта та газ				

№	Код ЄДРПОУ/ податковий номер	Назва платника	Галузь	Надходження (без бюджетного відшкодування ПДВ), тис. грн		Бюджетне відшкодування ПДВ, тис. грн	Надходження за всіма суттєвими видами платежів, тис. грн
				тис. грн	%		
25		ТОВ «Енергія-95»	Нафта та газ				
26		ТОВ «Східний геологічний союз»	Нафта та газ				
27		ТОВ «Парі»	Нафта та газ				
28		СП «Бориславська нафтова компанія» в формі ТОВ	Нафта та газ				
29		ТОВ «Куб-газ»	Нафта та газ				
30		ТОВ «Гео-Надра-Інвест»	Нафта та газ				
31		ТОВ «Надрагаз»	Нафта та газ				
32		ТОВ «Сенс-Д»	Нафта та газ				
33		ТОВ «Українська бурова компанія»	Нафта та газ				
34		ТОВ «Велл КО»	Нафта та газ				
35		ДСД від 28.01.2008 р. №35/21. Оператор - НГВУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта»	ДСД				
36		ТОВ «Пром-Енергопродукт»	Нафта та газ				
37		Договір про спільну діяльність від 10.06.1997 №Б/Н - уповноважена особа ДП «Юсенко Україна» 30051913	ДСД				
38		Угода про розподіл продукції від 31.12.2020 №7 - інвестор (оператор) ТОВ «Велл КО» 43002645	Нафта та газ				
Руди металів:				29 324 530,11	100,00%	-8 773 981,18	20 550 548,93
39		ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	Руди металів				
40		ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди металів				
41		ТОВ «Єривський гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди металів				
42		АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди металів				
43		ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди металів				
44		ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди металів				
45		ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди металів				
46		ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	Руди металів				
47		ПрАТ «Суха Балка»	Руди металів				
48		ДП «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	Руди металів				

№	Код ЄДРПОУ/ податковий номер	Назва платника	Галузь	Надходження (без бюджетного відшкодування ПДВ), тис. грн		Бюджетне відшкодування ПДВ, тис. грн	Надходження за всіма суттєвими видами платежів, тис. грн
				тис. грн	%		
49		Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»	Руди металів				
50		ПАТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди металів				
51		ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди металів				
52		ТОВ «Рудомайн»	Руди металів				
53		ТОВ «Межиріченський гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди металів				
54		ТОВ Виробничо-комерційна фірма «Велта»	Руди металів				
Кам'яне вугілля:				12 335 549,39	100,00%	-	12 335 549,39
55		ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	Кам'яне вугілля				
56		ПАТ «Шахтоуправління «Покровське»	Кам'яне вугілля				
57		ДП «Львіввугілля»	Кам'яне вугілля				
58		ДП «Добропіллявугілля-Видобуток»	Кам'яне вугілля				
59		ТОВ «Краснолиманське»	Кам'яне вугілля				
60		ДП «Селидіввугілля»	Кам'яне вугілля				
61		ТДВ «Шахта «Білозерська»	Кам'яне вугілля				
62		ДП «Мирноградвугілля»	Кам'яне вугілля				
63		ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	Кам'яне вугілля				
64		ДП «Торецьквугілля»	Кам'яне вугілля				
65		ДП «Первомайськвугілля»	Кам'яне вугілля				
Всього підзвітні компанії (входять в охоплення звіркою надходжень)				194 158 043,83	99,11%	-8 773 981,18	185 384 062,65
Інші компанії (не входять в охоплення звіркою надходжень)				1 739 628,24	0,89%	-216 270,75	1 523 357,50
ВСЬОГО КОМПАНІЇ ПІДЗВІТНИХ ГАЛУЗЕЙ				195 897 672,08	100,00%	-8 990 251,93	186 907 420,15

9.2 Загальні результати звірки платежів

9.2.1 Повнота звірки

У 2022 році було визначено 65 компаній, що підлягали звірці податкових та неподаткових платежів на користь держави. Усі суттєві підзвітні компанії, згідно з даними державних органів, сумарно за суттєвими видами платежів сплатили 185 384 062,65 тис. грн (з урахуванням бюджетного відшкодування ПДВ). В межах підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік, від 59 з 65 підзвітних компаній було отримано інформацію про їх платежі на користь держави¹²⁷⁶.

Задля проведення оцінки суттєвості надходжень на користь держави і визначення суттєвих видів платежів і підзвітних компаній були сформовані та направлені запити у ДПС, ДМС, Мінекономіки та Держгеонадра. У 2022 році усі державні органи, які є розпорядниками інформації про сплату суттєвих видів платежів на користь держави, надали необхідні дані для цілей проведення звірки податкових та інших надходжень.

Таким чином, Незалежним адміністратором було звірено дані про надходження на користь держави від 59 суттєвих компаній в обсязі 175 281 911,64 тис. грн (згідно з наданою інформацією органів державної влади). У результаті, повнота звірки склала 94,55% за обсягом надходжень на користь держави. Загальний обсяг надходжень від суттєвих підзвітних компаній, що не надали необхідну інформацію для звірки, становить 10 102 151,01 тис. грн або 5,45%.

У зв'язку з відсутністю проведення звірки платежів у Звіті ІПВГ 2021 року, не можливо здійснити порівняння щодо повноти звірки. Варто зазначити, що у зв'язку з повномасштабним вторгненням росії на територію України, кількість компаній, які прозвітували зменшилася порівняно із 2020 роком. У той самий час, для порівняння, повнота звірки платежів у Звіті ІПВГ за 2020 рік становила 100%.

Серед підзвітних видобувних галузей, найвищого показника повноти звірки було досягнуто для галузі видобування руд металів - всі 16 суттєвих підзвітних компаній надали інформацію про податкові та інші платежі, що дозволило звірити 100% надходжень на користь держави від компаній даної галузі. Наступну позицію посідає галузь видобування кам'яного вугілля - з 11 суттєвих підзвітних компаній інформацію про платежі на користь держави надали 9 компаній, було звірено 96,69% надходжень. Найменшу частку платежів було звірено в галузі нафти та природного газу - з 38 суттєвих підзвітних компаній інформацію про платежі було надано 34 компаніями, що забезпечило звірку 93,64% загального обсягу надходжень.

З більш детальною інформацією щодо повноти звірки в розрізі видобувних галузей і форми власності компаній наведені в **Таблиця 9.6**.

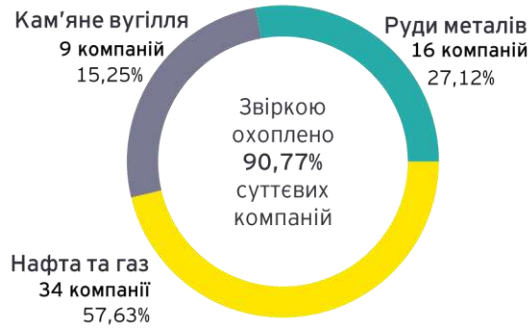
З загального обсягу суттєвих надходжень на користь держави від 65 суттєвих підзвітних видобувних компаній в розмірі 185 384 062,65 тис. грн:

- ▶ 58,37% надходжень припадало на 34 компанії, що пройшли звірку платежів і які згідно з наданою ними інформацією проходили аудиторську перевірку фінансової звітності за результатами 2022 року;
- ▶ 36,18% надходжень припадає на 25 компаній, що пройшли звірку платежів і які не надали інформація про проходження аудиторської перевірки;
- ▶ 5,45% надходжень припадає на 6 компаній, що пройшли звірку платежів і які не надали інформацію про проходження аудиторської перевірки.

¹²⁷⁶ Детальніше про статус надання інформації суттєвими підзвітними компаніями наведена у **Додатку 11**

Детальна інформація про наявність аудиту фінансової звітності суттєвих підзвітних видобувних компаній і посилання до їх публічної фінансової звітності (якщо така є) наведені в Додатку 8.

Кількість компаній

Находження за суттєвими видами платежів

Малюнок 9.5: Кількість компаній і обсяг надходжень за суттєвими видами платежів (з урахуванням бюджетного відшкодування ПДВ), щодо яких було проведено звірку у 2022 році

Таблиця 9.6: Повнота звірки надходжень на користь держави від суттєвих видобувних компаній у 2022 році у розрізі видобувних галузей і компаній за формою власності

Галузь	Підприємство з державною участю / у приватній власності ¹²⁷⁷	Обсяг надходжень			Кількість компаній		
		Підлягали звірці, тис. грн	Звірено, тис. грн	Повнота звірки за обсягом надходжень, %	Підлягали звірці	Звірено	Повнота звірки за кількістю компаній, %
Нафта та газ	Всього, з них:	152 497 964,34	142 804 411,03	93,64%	38	34	89,47%
	Державна	105 554 639,17	104 197 666,80	98,71%	8	7	87,50%
	Приватна	46 943 325,16	38 606 744,23	82,24%	30	27	90,00%
Руди металів	Всього, з них:	20 550 548,93	20 550 548,93	100,00%	16	16	100,00%
	Державна	693 271,62	693 271,62	100,00%	1	1	100,00%
	Приватна	19 857 277,31	19 857 277,31	100,00%	15	15	100,00%
Кам'яне вугілля	Всього, з них:	12 335 549,39	11 926 951,68	96,69%	11	9	81,82%
	Державна	2 080 118,44	1 671 520,73	80,36%	7	5	71,43%
	Приватна	10 255 430,95	10 255 430,95	100,00%	4	4	100,00%
Всі галузі	Всього, з них:	185 384 062,65	175 281 911,64	94,55%	65	59	90,77%
	Державна	108 328 029,23	106 562 459,15	98,37%	16	13	81,25%
	Приватна	77 056 033,42	68 719 452,48	89,18%	49	46	93,88%

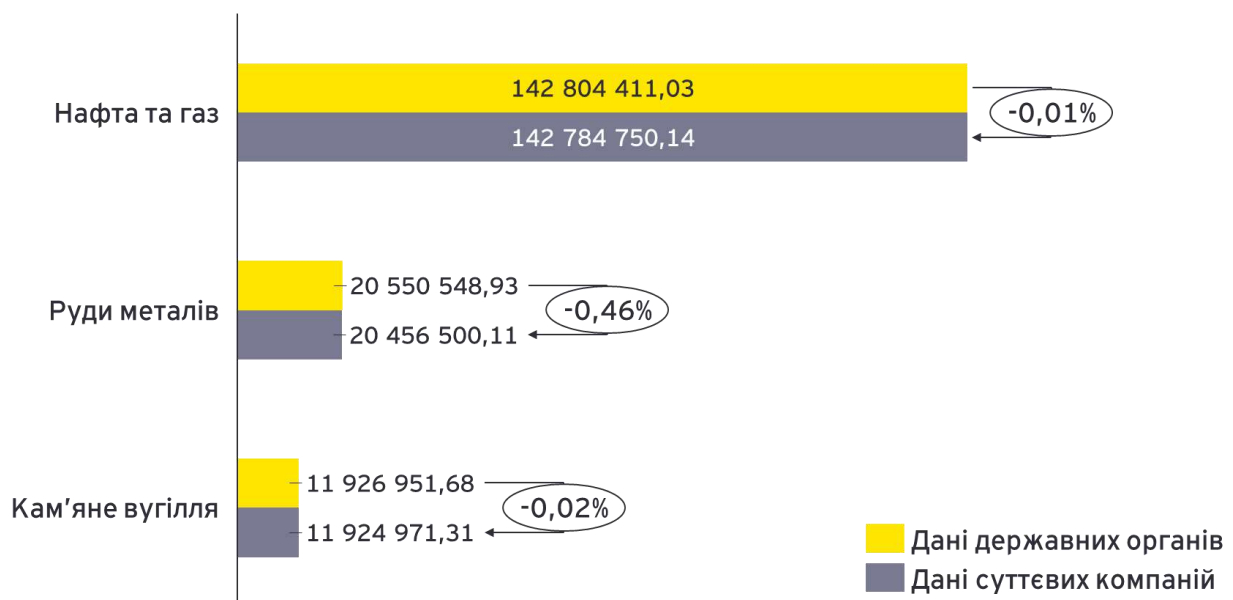
¹²⁷⁷ Для цілей цього звіту БГ ІПВГ прийняло рішення вважати підприємствами з державною участю (SOE) відповідно до Вимоги 2.6 Стандарту ІПВГ (1) суб'єктів господарювання державного сектора економіки та (2) підприємства, в яких держава опосередковано володіє більше ніж 50% акцій (часток).

9.2.2 Основні результати звірки

У ході проведення звірки податкових та неподаткових надходжень на користь держави від 59 суттєвих підзвітних компаній, що надали інформацію для проведення звірки, за даними державних органів склався 175 281 911,64 тис. грн у 2022 році. Згідно з даними 59 суттєвих підзвітних компаній у 2022 році вони сплатили на користь держави 175 166 221,57 тис. грн. Таким чином, за результатами проведення звірки платежів, фінальна розбіжність між даними державних органів і суттєвих підзвітних видобувних компаній склала 115 690,07 тис. грн або 0,07%.

Звірка суттєвих платежів проходила у два етапи. Після проведення первинної звірки було здійснено дослідження виявлених розбіжностей і уточнено фінальні дані щодо надходжень за суттєвими видами платежів від суттєвих підзвітних видобувних компаній. У результаті цього, первинна розбіжність у сумі 1 255 088,24 грн або 0,72% зменшилась до фінальної розбіжності в сумі 115 690,07 тис. грн або 0,07%.

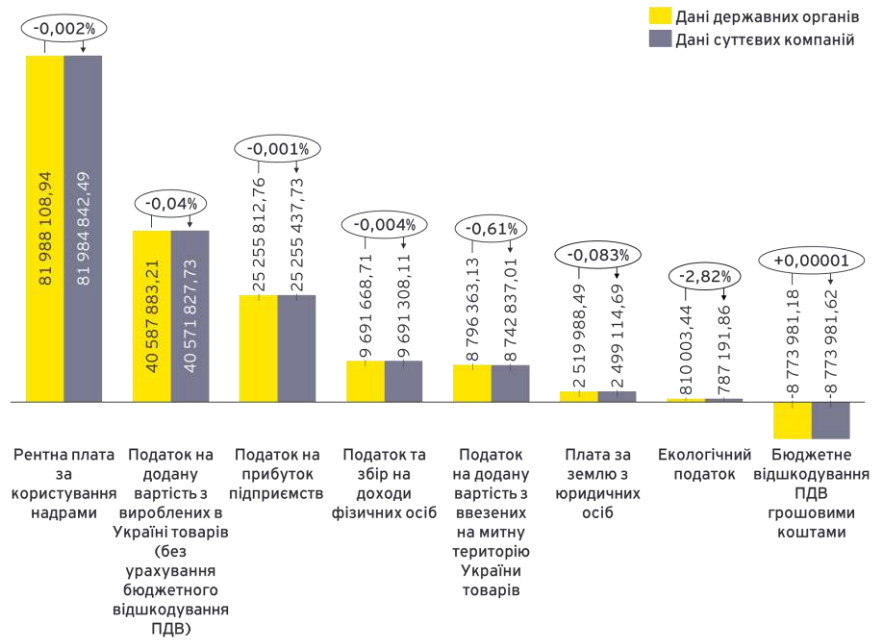
Після проведення звірки та здійснення уточнень щодо сплати за суттєвими видами платежів найбільша розбіжність між даними суттєвих компаній та державних органів як в абсолютному, так і у відсотковому вимірі залишилась в галузі видобування руд металів 94 048,82 тис. грн або 0,46%. На другому місці, у відсотковому вимірі, за обсягом розбіжностей знаходиться галузь видобування кам'яного вугілля 1 980,37 тис. грн або 0,02%. Фінальний обсяг розбіжностей в галузі видобування нафти та природного газу (у тому числі транспортування) складає лише 19 660,88 тис. грн або 0,01%.

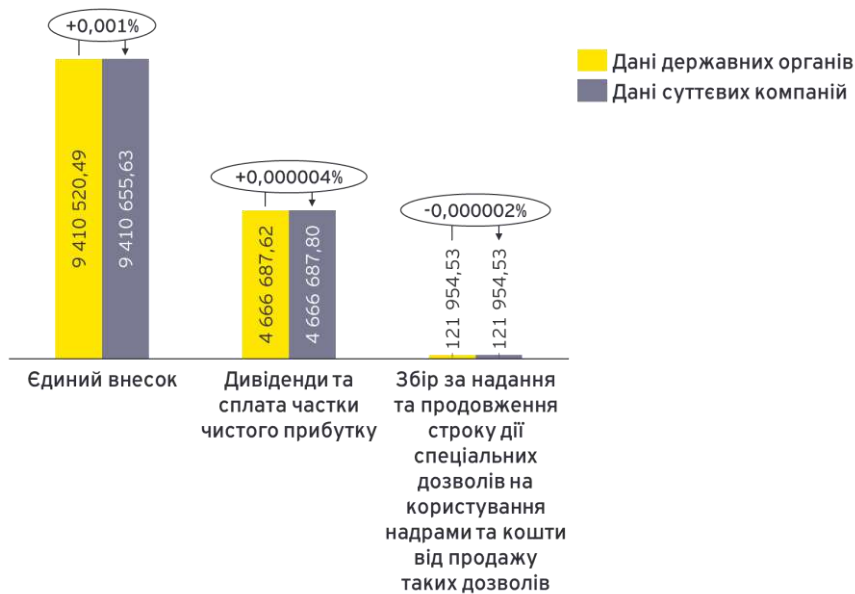
Малюнок 9.6: Результати фінальної звірки надходжень на користь держави у 2022 році в розрізі видобувних галузей, тис. грн

У розрізі суттєвих видів платежів, найбільша розбіжність між даними державних органів і даними компаній в абсолютному вимірі залишилась по платежу «Податок на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів» - 53 526,12 тис. грн або 0,61% від сумарних надходжень по зазначеному платежу від усіх суттєвих видобувних компаній. На другому

місці в абсолютному вимірі та на першому місці у відсотковому знаходиться платіж «Екологічний податок» - фінальна розбіжність склала 22 811,58 тис. грн або 2,82%.

Малюнок 9.7: Результати фінальної звірки надходжень на користь держави у 2022 році у розрізі суттєвих податкових видів платежів, тис. грн

Малюнок 9.8: Результати фінальної звірки надходжень на користь держави у 2022 році у розрізі суттєвих неподаткових видів платежів, тис. грн

У розрізі форми власності суттєвих підзвітних видобувних компаній, обсяг розбіжностей між даними державних органів і компаній у приватній власності перевищувала обсяг розбіжностей для компаній у прямій та опосередкованій власності держави. Зокрема

розбіжність для приватних компаній склала 111 587,41 тис. грн або 0,16%, а для компаній у прямій та опосередкованій власності держави 4 102,66 тис. грн або 0,004%.

Підсумки дослідження розбіжностей за результатами звірки на рівні компаній

У результаті проведення первинної звірки платежів були виявлені суттєві розбіжності¹²⁷⁸ між даним державних органів і 25 суттєвих підзвітних видобувних компаній. Водночас у 31 компанії суттєвих розбіжностей з даними державних органів виявлено не було. Для того, щоб дослідити виявлені розбіжності і провести коригування за наявності похибок та неточностей у первинних даних було сформовано і надіслано додаткові запити для уточнень до відповідних 25 суттєвих компаній.

В результаті дослідження розбіжностей між даними державних органів і видобувних компаній, було виявлено найбільш поширені причини їх виникнення:

- ▶ Невключення компаніями до загальної суми окремих видів сплачених платежів дрібніших складових (підвидів) таких платежів. Державні органи надали дані по усім суттєвим платежам у дезагрегованому вигляді, тоді як компанії могли вказувати не усі підвиди відповідного податкового або неподаткового платежу на користь держави;
- ▶ Невключення компаніями до загальної суми сплачених податкових платежів сум штрафів (пені), сплачених у зв'язку з порушенням вимог податкового законодавства в частині перерахування до бюджету сум відповідних податкових зобов'язань;
- ▶ Невключення компаніями інформації щодо податку на доходи фізичних осіб (далі - «ПДФО») і військового збору (далі разом - «податок та збір на доходи фізичних осіб») та податку на додану вартість (далі - «ПДВ») у звітні форми через те, що Закон про ІПВГ і проект інструкції із заповнення звіту про платежі на користь держави не передбачають обов'язку розкриття даних щодо ПДФО та ПДВ;
- ▶ Невключення компаніями до Звіту про платежі на користь держави відповідних податкових та інших платежів у зв'язку з відсутністю чіткого переліку платежів, що потребують розкриття в рамках звітування. Найчастіше компаніями не були включені наступні платежі:
 - Бюджетне відшкодування ПДВ грошовими коштами (головна причина невиключення - бюджетне відшкодування не є сплатою на користь держави та не відображається в особистому кабінеті ДПС);
 - ПДВ з ввезених на митну територію України товарів (головна причина невиключення - ПДВ на митниці адмініструється ДМС, при цьому компанії вказували у Звіті про платежі на користь держави лише ті податкові платежі, що адмініструються ДПС та відображають в особистому кабінеті);
 - Збір за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів (головна причина невиключення - не визначення зазначеного платежу як податку або збору при заповненні Звіту про платежі на користь держави або зазначення суми сплати у категорії «Інші»);
- ▶ Технічні помилки;

¹²⁷⁸ Згідно з рішенням БГ ІПВГ (Протокол засідання БГ ІПВГ від 27.10.2023 р.) був прийнятий поріг суттєвості розбіжностей між даними державних органів і даними компаній у розмірі 5% від суми платежу. Крім цього були встановлені абсолютні рамки:

- Розбіжність не є суттєвою, якщо вона менше 1 000 грн (не зважаючи на розмір розбіжності у відсотках);
- Розбіжність є суттєвою, якщо вона більше 1 000 000 грн (не зважаючи на розмір розбіжності у відсотках).

- ▶ Особливості обліку сплачених податкових зобов'язань у компаній та різниця в підходах до обліку податкових платежів та надходжень у компаній та державних органів відповідно (наприклад, включення компаніями до Звіту про платежі на користь держави нарахованих та сплачених податків УРП, тоді як державні органи обліковують сплату виключно в рамках зареєстрованого платника податків).

Детальна інформація щодо дослідження виявлених суттєвих розбіжностей та коригувань даних (загальна звірка) наведена в **Додатку 12**.

Підсумки дослідження розбіжностей за результатами звірки на рівні проектної діяльності

На початку проведення звірки на рівні кожної окремої проектної діяльності (спецдозволів) були ідентифіковані та враховані основні обмеження, що можуть вплинути на обсяг та процедуру проведення звірки:

- ▶ Згідно з Податковим кодексом України, видобувні компанії зобов'язані здійснювати окремий облік витрат і доходів щодо кожного виду мінеральної сировини та за кожним об'єктом надр, на який надано спеціальний дозвіл¹²⁷⁹. Проте, законодавством України не передбачено облік та декларування плати за землю з юридичних осіб та екологічного податку в розрізі окремої проектної діяльності, що унеможливує проведення звірки зазначених платежів на користь держави щодо кожної окремої проектної діяльності (спеціального дозволу) через відсутність необхідних даних як у видобувних компаній, так і у відповідних органів державної влади. У зв'язку з цим, звірка у розрізі спецдозволів на видобування була проведена лише щодо рентної плати за користування надрами¹²⁸⁰. Водночас, для виконання Вимоги 4.7 Стандарту ІПВГ, звірка щодо плати за землю з юридичних осіб та екологічного податку була проведена на рівні компанії.
- ▶ На відміну від звірки на рівні компанії, звірка щодо кожної окремої проектної діяльності (спецдозволів) може бути проведена лише на основі нарахованих платежів, а не сплачених у звітному періоді. В першу чергу це пов'язано з тим, що державні органи можуть здійснити розбивку рентної плати за користування надрами за спецдозволами лише щодо нарахованих платежів на основі даних податкових декларацій. Сплачені платежі технічно можна розбити лише за областями і місцевими бюджетами, проте деякі спецдозволи поширюються на ділянки в межах двох і більше адміністративних областей, тобто надходження по одному спецдозволу можуть розподілятися у місцеві бюджети декількох адміністративних областей, що унеможливує ідентифікацію їх обсягів.

Зважаючи на це, звірка щодо кожної окремої проектної діяльності була проведена лише щодо нарахованої рентної плати за користування надрами у 2022 році. У той же час, дані суттєвих видобувних компаній за платежами із плати за землю з фізичних осіб та

¹²⁷⁹ Згідно з пунктом 2 статті 252 Податкового кодексу, видобувні компанії, що сплачують рентну плату за користування надрами для видобування корисних копалин, для цілей оподаткування здійснюють окремий бухгалтерський та податковий облік витрат і доходів щодо кожного виду мінеральної сировини та за кожним об'єктом надр, на який надано спеціальний дозвіл на користування надрами, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

¹²⁸⁰ Звірку було проведено для таких видів рентної плати за користування надрами:

- рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення (код платежу 13030100);
- рентна плата за користування надрами для видобування нафти (код платежу 13030700);
- рентна плата за користування надрами для видобування природного газу (код платежу 13030800);
- рентна плата за користування надрами для видобування газового конденсату (код платежу 13030900);
- Рентна плата за користування надрами для видобування кам'яного вугілля коксівного та енергетичного (код платежу 13031500);
- Рентна плата за користування надрами для видобування залізних руд (код платежу 13031600).

екологічного податку щодо кожної окремої проектної діяльності, надані в ході звітування для Звіту ІПВГ за 2022 рік, представлені в односторонньому порядку в **Додатку 10**.

Загалом, 59 суттєвих видобувних компаній у 2022 році прозвітували за 354 спецдозволами на користування надрами для видобування корисних копалин. Найбільша кількість спецдозволів належали АТ «Укргазвидобування» та ПАТ «Укрнафта», що разом мали понад 233 спеціальних дозволів (65,82% від спецдозволів усіх суттєвих підзвітних видобувних компаній).

Детальні дані щодо нарахованої рентної плати за користування надрами в розрізі спецдозволів у своїх первинних відповідях надало 56 компаній; 3 видобувні компанії не сплачують рентну плату у зв'язку з особливостями своєї діяльності.

У результаті проведення звірки щодо нарахованої рентної плати за користування надрами в розрізі спецдозволів, у 30 з 59 суттєвих підзвітних видобувних компаній було виявлено суттєві¹²⁸¹ розбіжності. Найбільш поширеними причинами їх виникнення були наступні:

- ▶ Відсутність чітких методологічних пояснень у проекті інструкції із заповнення звіту про платежі на користь держави інформації щодо того, як правильно відображати нараховані і сплачені платежі у розрізі спецдозволів. В результаті, деякі формулювання у формах звітності трактувалися компаніями по-різному («Належить до сплати» не у всіх випадках трактувалося як нарахування);
- ▶ Включення компаніями до нарахованої рентної плати штрафів, пені, перенесених з минулих періодів сум нарахування заборгованої рентної плати, а також рентної плати по уточнюючих деклараціях, поданих і нарахованих в особових рахунках в 2022 році за попередні періоди, тоді як в даних державних органів зазначені нарахування не відображаються;
- ▶ Різниця в методиці обліку нарахованої рентної плати за користування надрами державними органами та видобувними компаніями. У результаті проведення звірки було виявлено, що дані державних органів включають нараховані платежі за 2022 рік (нарахування за 01.01.2022 р. - 31.12.2022 р., що в особовому рахунку державних органів відображено у періоді 02.2021 р. - 01.2022 р. (фактично - 01.02.2022 р.)), тоді як компанії вказували у первинних відповідях суми нарахованих платежів у 2022 році (нарахування за 12.2021 р. - 11.2022 р., що в особовому рахунку державних органів відображено у періоді 2022 року).
- ▶ Допущення ДПС помилок у відомостях у фактично нарахованих платежах в звітному періоді, а саме:
 - Не всі нарахування щодо рентної плати містять відповідне відображення номерів спеціальних дозволів;
 - У відомостях не відображено коригувань щодо нарахованої рентної плати, а всі нараховані платежі і коригування відображаються окремими рядками під одним спеціальним дозволом без конкретизації;
 - Відсутність помісячних нарахувань по деяким корисним копалинам за спеціальним дозволом;
 - Технічні помилки у вигляді перетворення номера спеціальний дозволу на користування надрами у п'ятизначне число.

¹²⁸¹ Згідно з рішенням БГ ІПВГ (Протокол засідання БГ ІПВГ від 27.10.2023 р.) був прийнятий поріг суттєвості розбіжностей між даними державних органів і даними компаній у розмірі 5% від суми платежу. Крім цього були встановлені абсолютні рамки:

- Розбіжність не є суттєвою, якщо вона менше 1 000 грн (не зважаючи на розмір розбіжності у відсотках)
- Розбіжність є суттєвою, якщо вона більше 1 000 000 грн (не зважаючи на розмір розбіжності у відсотках)

- ▶ Неврахування компаніями при заповненні Звіту про платежі на користь держави рентної плати за користування надрами для видобування інших корисних копалин загальнодержавного значення (ККДБ 13030100).

Дані державних органів і компаній щодо нарахованої рентної плати у розрізі проектної діяльності (в розрізі спецдозволів) та результати їх звірки представлені в **Додатку 10**.

Таблиця 9.7: Результати звірки надходжень на користь держави у 2022 році у розрізі видобувних галузей

Галузь	Первинні дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані компаній	Розходження	Дані державних органів	Дані компаній	Розходження
Нафта та газ	142 804 411,03	141 662 573,35	1 141 837,68	142 804 411,03	142 784 750,14	19 660,88
Руди металів	20 550 548,93	20 477 756,46	72 792,47	20 550 548,93	20 456 500,11	94 048,82
Кам'яне вугілля	11 926 951,68	11 886 493,59	40 458,09	11 926 951,68	11 924 971,31	1 980,37
Всього	175 281 911,64	174 026 823,40	1 255 088,24	175 281 911,64	175 166 221,57	115 690,07

Таблиця 9.8: Результати звірки надходжень на користь держави у 2022 році у розрізі форми власності компаній

У власності держави ¹²⁸² / приватній власності	Первинні дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані компаній	Розходження	Дані державних органів	Дані компаній	Розходження
Державна	106 562 459,15	105 913 991,52	648 467,63	106 562 459,15	106 558 356,50	4 102,66
Приватна	68 719 452,48	68 112 831,88	606 620,60	68 719 452,48	68 607 865,07	111 587,41
Всього	175 281 911,64	174 026 823,40	1 255 088,24	175 281 911,64	175 166 221,57	115 690,07

¹²⁸² «У власності держави» означає у прямій або опосередкованій власності держави

Таблиця 9.9: Результати звірки надходжень на користь держави у 2022 році у розрізі видів платежів

Вид платежу	Первинні дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані компаній	Розходження	Дані державних органів	Дані компаній	Розходження
Рентна плата за користування надрами	81 988 108,94	81 984 842,49	3 266,44	81 988 108,94	81 986 286,60	1 822,33
Податок на додану вартість з вироблених в Україні товарів (без урахування бюджетного відшкодування ПДВ)	40 587 883,21	40 176 009,37	411 873,84	40 587 883,21	40 571 827,73	16 055,48
Податок на прибуток підприємств	(8 773 981,18)	(8 680 776,62)	(93 204,56)	(8 773 981,18)	(8 773 981,62)	0,44
Податок та збір на доходи фізичних осіб	25 255 812,76	25 178 124,12	77 688,64	25 255 812,76	25 255 437,73	375,03
Єдиний внесок	4 873 589,12	4 123 589,30	749 999,82	4 873 589,12	4 873 589,30	(0,18)
Податок на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів	9 691 668,71	9 826 914,62	(135 245,91)	9 691 668,71	9 691 308,11	360,61
Бюджетне відшкодування ПДВ грошовими коштами	9 410 520,49	9 570 917,21	(160 396,71)	9 410 520,49	9 410 655,63	(135,14)
Дивіденди та сплата частки чистого прибутку	8 796 363,13	8 531 117,77	265 245,36	8 796 363,13	8 742 837,01	53 526,12
Плата за землю з юридичних осіб	2 519 988,49	2 499 137,09	20 851,39	2 519 988,49	2 499 114,69	20 873,79
Екологічний податок	810 003,44	784 665,31	25 338,13	810 003,44	787 191,86	22 811,58
Збір за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів	121 954,53	32 282,74	89 671,79	121 954,53	121 954,53	0,00
Всього	175 281 911,64	174 026 823,40	1 255 088,24	175 281 911,64	175 166 221,57	115 690,07

9.3 Податкові види платежів

9.3.1 Податок та збір на доходи фізичних осіб

За результатами проведення звірки платежів за 2022 рік обсяг надходжень на користь держави за податком та збором на доходи фізичних осіб від видобувних компаній за даними державних органів становив 9 691 668,71 тис. грн, а за даними видобувних компаній 9 691 308,11 тис. грн. Сума розбіжностей між даними платників податку та даними державних органів, за результатами первинного запиту, складала -135 245,91 тис. грн, а після проведення звірки та уточнень сума розбіжностей склала 360,61 тис. грн.

Таблиця 9.10: Результати звірки надходжень за податком та збором на доходи фізичних осіб у 2022 році, тис. грн

Податок та збір на доходи фізичних осіб	Результати первинного запиту	Коригування даних за результатами звірки	Фінальні дані після проведення звірки
Видобувні галузі, всього			
Дані держави	9 691 668,71	0,00	9 691 668,71
Дані платників	9 826 914,62	-135 606,52	9 691 308,11
Розходження	-135 245,91	135 606,52	360,61
Видобування нафти та газу			
Дані держави	4 124 096,10	0,00	4 124 096,10
Дані платників	4 309 906,37	-186 680,70	4 123 225,67
Розходження	-185 810,27	186 680,70	870,43
Видобування руд металів			
Дані держави	3 376 285,69	0,00	3 376 285,69
Дані платників	3 325 280,91	51 074,19	3 376 355,10
Розходження	51 004,78	-51 074,19	-69,41
Видобування кам'яного вугілля			
Дані держави	2 191 286,92	0,00	2 191 286,92
Дані платників	2 191 727,34	0,00	2 191 727,34
Розходження	-440,42	0,00	-440,42

9.3.2 Податок на прибуток підприємств

За результатами проведення звірки платежів за 2022 рік обсяг надходжень на користь держави за податком на прибуток підприємств від видобувних компаній за даними державних органів становив 25 255 812,76 тис. грн, а за даними видобувних компаній 25 255 437,73 тис. грн. Сума розбіжностей між даними платників податку та даними державних органів, за результатами первинного запиту, складала 77 688,64 тис. грн, а після проведення звірки та уточнень сума розбіжностей склала 375,03 тис. грн.

Таблиця 9.11: Результати звірки надходжень за податком на прибуток підприємств у 2022 році, тис. грн

Податок та збір на доходи фізичних осіб	Результати первинного запиту	Коригування даних за результатами звірки	Фінальні дані після проведення звірки
Видобувні галузі, всього			
Дані держави	25 255 812,76	0,00	25 255 812,76
Дані платників	25 178 124,12	77 313,60	25 255 437,73
Розходження	77 688,64	-77 313,60	375,03
Видобування нафти та газу			
Дані держави	14 772 621,39	0,00	14 772 621,39
Дані платників	14 704 710,08	67 540,06	14 772 250,14
Розходження	67 911,31	-67 540,06	371,26
Видобування руд металів			
Дані держави	7 225 932,47	0,00	7 225 932,47
Дані платників	7 216 155,14	9 773,55	7 225 928,69
Розходження	9 777,33	-9 773,55	3,78
Видобування кам'яного вугілля			
Дані держави	3 257 258,90	0,00	3 257 258,90
Дані платників	3 257 258,90	0,00	3 257 258,90
Розходження	0,00	0,00	0,00

9.3.3 Рентна плата за користування надрами

За результатами проведення звірки платежів за 2022 рік обсяг надходжень на користь держави за рентною платою за користування надрами від видобувних компаній за даними державних органів становив 81 988 108,94 тис. грн, а за даними видобувних компаній – 81 986 286,60 тис. грн. Сума розбіжностей між даними платників податку та даними державних органів, за результатами первинного запиту, складала 3 266,44 тис. грн, а після проведення звірки та уточнень сума розбіжностей становить 1 822,33 тис. грн.

Таблиця 9.12: Результати звірки надходжень за рентною платою за користування надрами в 2022 р., тис. грн

Рентна плата за користування надрами	Результати первинного запиту	Коригування даних за результатами звірки	Фінальні дані після проведення звірки
Видобувні галузі, всього			
Дані держави	81 988 108,94	0,00	81 988 108,94
Дані платників	81 984 842,49	1 444,11	81 986 286,60
Розходження	3 266,44	-1 444,11	1 822,33
Видобування нафти та газу			
Дані держави	72 186 186,60	0,00	72 186 186,60
Дані платників	72 182 902,61	1 444,11	72 184 346,72
Розходження	3 283,99	-1 444,11	1 839,88
Видобування руд металів			
Дані держави	9 277 049,28	0,00	9 277 049,28
Дані платників	9 277 055,54	0,00	9 277 055,54
Розходження	-6,25	0,00	-6,25
Видобування кам'яного вугілля			
Дані держави	524 873,05	0,00	524 873,05
Дані платників	524 884,35	0,00	524 884,35
Розходження	-11,30	0,00	-11,30

9.3.3.1 Спеціальні умови сплати рентної плати за користування надрами під час воєнного стану

Для зменшення податкового навантаження на газовидобувні компанії з 1.04.2022 року до останнього дня місяця, в якому буде припинено воєнний стан на території України було запроваджено тимчасовий спеціальний механізм оплати рентної плати за користування надрами за користування надрами за обсяги природного газу, що були закачані в газосховища та не реалізовані¹²⁸³, який передбачав, що:

- (i) Сума податкових зобов'язань з рентної плати за користування надрами для видобування природного газу у кожному звітному періоді нараховуватимуться за увесь обсяг видобутого природного газу природного, але
- (ii) сплачуватиметься у розмірі, що відповідає обсягу реалізації газу природного у такому звітному періоді.

Детальніше про цю спеціальну тимчасову норму та правила її застосування зазначено в **Розділі 6.5** цього Звіту ІПВГ.

Відповідно, на кінець 2022 року у суттєвих підзвітних компаній могли бути накопичені суми нарахованої, але не сплаченої рентної плати за користування надрами. Згідно отриманої інформації від суттєвих підзвітних компаній було зафіксовано, що лише ПАТ «Укрнафта» відобразила суми нарахованих, але не сплачених зобов'язань з рентної плати за користування надрами у розмірі 2 131 355.83 тис. грн¹²⁸⁴.

¹²⁸³ [п. 69.30](#) підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу

¹²⁸⁴ Інформація щодо суми нарахованих, але не сплачених зобов'язань з рентної плати за користування надрами отримана Незалежним адміністратором у відповіді ПАТ «Укрнафта» в запиті про роль держави

9.3.4. Податок на додану вартість з вироблених в Україні товарів (без урахування бюджетного відшкодування ПДВ)

За результатами проведення звірки платежів за 2022 рік обсяг надходжень на користь держави за податком на додану вартість з вироблених в Україні товарів (без урахування бюджетного відшкодування ПДВ) від видобувних компаній за даними державних органів становив 40 587 883,21 тис. грн, а за даними видобувних компаній 40 571 827,73 тис. грн. Сума розбіжностей між даними платників податку та даними державних органів, за результатами первинного запиту, складала 411 873,84 тис. грн, а після проведення звірки та уточнень сума розбіжностей склала 16 055,48 тис. грн.

Таблиця 9.13: Результати звірки надходжень за податком на додану з вироблених в Україні товарів (без урахування бюджетного відшкодування ПДВ) в 2022 р., тис. грн

Податок на додану вартість	Результати первинного запиту	Коригування даних за результатами звірки	Фінальні дані після проведення звірки
Видобувні галузі, всього			
Дані держави	40 587 883,21	0,00	40 587 883,21
Дані платників	40 176 009,37	395 818,36	40 571 827,73
Розходження	411 873,84	-395 818,36	16 055,48
Видобування нафти та газу			
Дані держави	37 332 730,38	0,00	37 332 730,38
Дані платників	36 938 532,77	380 458,81	37 318 991,58
Розходження	394 197,61	-380 458,81	13 738,80
Видобування руд металів			
Дані держави	45 820,29	0,00	45 820,29
Дані платників	30 460,70	15 359,55	45 820,25
Розходження	15 359,59	-15 359,55	0,03
Видобування кам'яного вугілля			
Дані держави	3 209 332,55	0,00	3 209 332,55
Дані платників	3 207 015,90	0,00	3 207 015,90
Розходження	2 316,65	0,00	2 316,65

9.3.5 Бюджетне відшкодування ПДВ грошовими коштами

За результатами проведення звірки платежів за 2022 рік обсяг бюджетного відшкодування податку на додану вартість грошовими коштами видобувним компаніям за даними державних органів становив -8 773 981,18 тис. грн, а за даними видобувних компаній - -8 773 981,62 тис. грн. Сума розбіжностей між даними платників податку та даними державних органів, за результатами первинного запиту, складала -93 204,56 тис. грн, а після проведення звірки та уточнень сума розбіжностей склала 0,44 тис. грн.

Таблиця 9.14: Результати звірки бюджетного відшкодування податку на додану вартість грошовими коштами в 2022 р., тис. грн

Податок на додану вартість	Результати первинного запиту	Коригування даних за результатами звірки	Фінальні дані після проведення звірки
Видобувні галузі, всього			
Дані держави	-8 773 981,18	0,00	-8 773 981,18
Дані платників	-8 680 776,62	-93 205,00	-8 773 981,62
Розходження	-93 204,56	93 205,00	0,44
Видобування нафти та газу			
Дані держави	0,00	0,00	0,00
Дані платників	-6 795,00	6 795,00	0,00
Розходження	6 795,00	-6 795,00	0,00
Видобування руд металів			
Дані держави	-8 773 981,18	0,00	-8 773 981,18
Дані платників	-8 673 981,62	-100 000,00	-8 773 981,62
Розходження	-99 999,56	100 000,00	0,44
Видобування кам'яного вугілля			
Дані держави	0,00	0,00	0,00
Дані платників	0,00	0,00	0,00
Розходження	0,00	0,00	0,00

9.3.6 Податок на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів

За результатами проведення звірки платежів за 2022 рік обсяг надходжень на користь держави за податком на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів від видобувних компаній за даними державних органів становив 8 796 363,13 тис. грн, а за даними видобувних компаній 8 742 837,01 тис. грн. Сума розбіжностей між даними платників податку та даними державних органів, за результатами первинного запиту, складала 265 245,36 тис. грн, а після проведення звірки та уточнень сума розбіжностей складала 53 526,12 тис. грн¹²⁸⁵.

Таблиця 9.15: Результати звірки надходжень за податком на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів у 2022 році, тис. грн

ПДВ з ввезених на митну територію України товарів	Результати первинного запиту	Коригування даних за результатами звірки	Фінальні дані після проведення звірки
Видобувні галузі, всього			
Дані держави	8 796 363,13	0,00	8 796 363,13
Дані платників	8 531 117,77	211 719,24	8 742 837,01
Розходження	265 245,36	-211 719,24	53 526,12
Видобування нафти та газу			
Дані держави	5 677 703,57	0,00	5 677 703,57
Дані платників	5 463 402,87	211 719,24	5 675 122,11
Розходження	214 300,70	-211 719,24	2 581,46
Видобування руд металів			
Дані держави	2 885 765,03	0,00	2 885 765,03
Дані платників	2 834 823,70	0,00	2 834 823,70
Розходження	50 941,33	0,00	50 941,33
Видобування кам'яного вугілля			
Дані держави	232 894,54	0,00	232 894,54
Дані платників	232 891,21	0,00	232 891,21
Розходження	3,33	0,00	3,33

¹²⁸⁵ У зв'язку з виявленням значних розбіжностей між даними державних органів та інформацією поданою компаніями, Незалежний адміністратором направлено звернення до Державної митної служби України щодо роз'яснень причин таких розбіжностей. У відповіді Держмитслужба не надала інформацію щодо причин розбіжності, посилаючись на неможливість розкриття інформації без дозволу декларанта та порекомендувавши здійснити проведення звірки кожним платником податку самостійно.

9.3.7 Плата за землю з юридичних осіб

За результатами проведення звірки платежів за 2022 рік обсяг надходжень на користь держави за платою за землю з юридичних осіб від видобувних компаній за даними державних органів становив 2 519 988,49 тис. грн, а за даними видобувних компаній 2 499 114,69 тис. грн. Сума розбіжностей між даними платників податку та даними державних органів, за результатами первинного запиту, складала 20 851,39 тис. грн, а після проведення звірки та уточнень сума розбіжностей склала 20 873,79 тис. грн.

Таблиця 9.16: Результати звірки надходжень за платою за землю з юридичних осіб у 2022 році, тис. грн

Плата за землю з юридичних осіб	Результати первинного запиту	Коригування даних за результатами звірки	Фінальні дані після проведення звірки
Видобувні галузі, всього			
Дані держави	2 519 988,49	0,00	2 519 988,49
Дані платників	2 499 137,09	-22,40	2 499 114,69
Розходження	20 851,39	22,40	20 873,79
Видобування нафти та газу			
Дані держави	339 074,88	0,00	339 074,88
Дані платників	338 700,69	-22,40	338 678,29
Розходження	374,18	22,40	396,58
Видобування руд металів			
Дані держави	2 133 992,80	0,00	2 133 992,80
Дані платників	2 113 626,60	0,00	2 113 626,60
Розходження	20 366,20	0,00	20 366,20
Видобування кам'яного вугілля			
Дані держави	46 920,81	0,00	46 920,81
Дані платників	46 809,80	0,00	46 809,80
Розходження	111,01	0,00	111,01

9.3.8 Екологічний податок

За результатами проведення звірки платежів за 2022 рік обсяг надходжень на користь держави за екологічним податком від видобувних компаній за даними державних органів становив 810 003,44 тис. грн, а за даними видобувних компаній 787 191,86 тис. грн. Сума розбіжностей між даними платників податку та даними державних органів, за результатами первинного запиту, складала 25 338,13 тис. грн, а після проведення звірки та уточнень сума розбіжностей склала 22 811,58 тис. грн.

Таблиця 9.17: Результати звірки надходжень за екологічним податком в 2022 р., тис. грн

ПДВ з ввезених на митну територію України товарів	Результати первинного запиту	Коригування даних за результатами звірки	Фінальні дані після проведення звірки
Видобувні галузі, всього			
Дані держави	810 003,44	0,00	810 003,44
Дані платників	784 665,31	2 526,55	787 191,86
Розходження	25 338,13	-2 526,55	22 811,58
Видобування нафти та газу			
Дані держави	110 714,28	0,00	110 714,28
Дані платників	108 180,18	2 533,90	110 714,08
Розходження	2 534,10	-2 533,90	0,20
Видобування руд металів			
Дані держави	646 427,06	0,00	646 427,06
Дані платників	623 623,03	-7,35	623 615,68
Розходження	22 804,03	7,35	22 811,38
Видобування кам'яного вугілля			
Дані держави	52 862,09	0,00	52 862,09
Дані платників	52 862,10	0,00	52 862,10
Розходження	-0,01	0,00	-0,01

9.4 Результати звірки за кожним видом неподаткових платежів

9.4.1 Дивіденди та сплата частки чистого прибутку

За результатами проведення звірки платежів за 2022 рік обсяг надходжень на користь держави за дивідендами та сплатою частки чистого прибутку від видобувних компаній за даними державних органів становив 4 873 589,12 тис. грн, а за даними видобувних компаній 4 873 589,30 тис. грн. Сума розбіжностей між даними платників податку та даними державних органів, за результатами первинного запиту, складала 749 999,82 тис. грн, а після проведення звірки та уточнень сума розбіжностей склала -0.18 тис. грн.

Таблиця 9.18: Результати звірки надходжень за дивідендами та сплатою частки чистого прибутку у 2022 році, тис. грн

Дивіденди та сплата частки чистого прибутку	Результати первинного запиту	Коригування даних за результатами звірки	Фінальні дані після проведення звірки
Видобувні галузі, всього			
Дані держави	4 873 589,12	0,00	4 873 589,12
Дані платників	4 123 589,30	750 000,00	4 873 589,30
Розходження	749 999,82	-750 000,00	-0,18
Видобування нафти та газу			
Дані держави	4 665 452,70	0,00	4 665 452,70
Дані платників	3 915 452,70	750 000,00	4 665 452,70
Розходження	750 000,00	-750 000,00	0,00
Видобування руд металів			
Дані держави	206 901,50	0,00	206 901,50
Дані платників	206 901,50	0,00	206 901,50
Розходження	0,00	0,00	0,00
Видобування кам'яного вугілля			
Дані держави	1 234,92	0,00	1 234,92
Дані платників	1 235,10	0,00	1 235,10
Розходження	-0,18	0,00	-0,18

9.4.2 Збір за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів

За результатами проведення звірки платежів за 2022 рік обсяг надходжень на користь держави за збором за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та коштами від продажу таких дозволів від видобувних компаній за даними державних органів та видобувних компаній становив 121 954,53 тис. грн.

За результатами первинного запиту сума розбіжностей між даними платників податку та даними державних органів складала 89 671,79 тис. грн. Після проведення фінального етапу звірки та уточнень - розбіжностей не було виявлено.

Таблиця 9.19: Результати звірки надходжень за збором за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та коштами від продажу таких дозволів у 2022 році, тис. грн

Дивіденди та сплата частки чистого прибутку	Результати первинного запиту	Коригування даних за результатами звірки	Фінальні дані після проведення звірки
Видобувні галузі, всього			
Дані держави	121 954,53	0,00	121 954,53
Дані платників	32 282,74	89 671,79	121 954,53
Розходження	89 671,79	-89 671,79	0,00
Видобування нафти та газу			
Дані держави	121 954,53	0,00	121 954,53
Дані платників	32 282,74	89 671,79	121 954,53
Розходження	89 671,79	-89 671,79	0,00
Видобування руд металів			
Дані держави	0,00	0,00	0,00
Дані платників	0,00	0,00	0,00
Розходження	0,00	0,00	0,00
Видобування кам'яного вугілля			
Дані держави	0.00	0.00	0.00
Дані платників	0.00	0.00	0.00
Розходження	0.00	0.00	0.00

9.4.3 Єдиний внесок

За результатами проведення звірки платежів за 2022 рік обсяг надходжень на користь держави за єдиним соціальним внеском від видобувних компаній за даними державних органів становив 9 410 520,49 тис. грн, а за даними видобувних компаній - 9 410 655,63 тис. грн. Сума розбіжностей між даними платників податку та даними державних органів, за результатами первинного запиту, складала -160 396,71 тис. грн, а після проведення звірки та уточнень сума розбіжностей склала -135,14 тис. грн.

Таблиця 9.20: Результати звірки надходжень за єдиним внеском у 2022 році, тис. грн

Єдиний внесок	Результати первинного запиту	Коригування даних за результатами звірки	Фінальні дані після проведення звірки
Видобувні галузі, всього			
Дані держави	9 410 520,49	0,00	9 410 520,49
Дані платників	9 570 917,21	-160 261,57	9 410 655,63
Розходження	-160 396,71	160 261,57	-135,14
Видобування нафти та газу			
Дані держави	3 473 876,60	0,00	3 473 876,60
Дані платників	3 675 297,34	-201 283,01	3 474 014,34
Розходження	-201 420,74	201 283,01	-137,74
Видобування руд металів			
Дані держави	3 526 355,99	0,00	3 526 355,99
Дані платників	3 523 810,97	2 543,71	3 526 354,68
Розходження	2 545,03	-2 543,71	1,31
Видобування кам'яного вугілля			
Дані держави	2 410 287,90	0,00	2 410 287,90
Дані платників	2 371 808,90	38 477,72	2 410 286,62
Розходження	38 479,01	-38 477,72	1,29

10. Рекомендації щодо покращення процесу звітності в рамках ІПВГ

10.1 Аналіз реалізації рекомендацій попереднього Звіту ІПВГ України

№	Рекомендація	Ступінь важливості	Коментарі щодо стану реалізації
1	Забезпечити використання одних і тих же методичних підходів до відображення інформації про податкові та інші платежі державними органами та видобувними компаніями.	 Високий	<p><u>Рекомендація врахована частково.</u></p> <p>Станом на грудень 2023 р. на платформі ІПВГ розміщені Методичні рекомендації для суб'єктів господарювання, які роз'яснюють питання щодо подання звітів про платежів на користь держави та консолідованих звітів про платежі на користь держави. Наразі відсутні методичні рекомендації для органів державної влади. У той самий час механізм подачі, опрацювання, відображення та можливість надання роз'яснень на платформі органами державної влади не функціонує у повному обсязі.</p> <p>Протягом 2022 року між представниками Міненерго та представниками ДПС тривав процес обговорення питань щодо обміну даними ДПС та платформою ІПВГ.</p> <p>02.08.2023 р. відбулося підписання Протоколу №1 про порядок взаємодії ДПС, та Міненерго щодо обміну інформацією, необхідною для ведення електронної системи подання та аналізу звітності ІПВГ до Угоди від 13.07.2021 про інформаційне співробітництво між ДПС та Міненерго¹²⁸⁶.</p> <p>Однією з основних стратегічних цілей розвитку ІПВГ в Україні визначена інтеграція даних ДПС, Мінцифри, Держгеонадра й інших платформ, реєстрів й баз даних (наприклад Оператора ГТС України).¹²⁸⁷</p>

¹²⁸⁶ Інформація щодо співпраці Міністерства енергетики України з Державною податковою службою України з питань Ініціативи прозорості видобувних галузей, <https://mev.gov.ua>

¹²⁸⁷ Конференція «10 років Ініціативі Прозорості Видобувних Галузей в Україні: досягнення та перспективи»

№	Рекомендація	Ступінь важливості	Коментарі щодо стану реалізації
2	Забезпечити чітке визначення у Законі про ІПВГ поняття транспортування природного газу та нафти та того чи поширюються вимоги Закону про ІПВГ на діяльність зі зберігання вуглеводнів.	 Високий	Рекомендація не врахована.
3	Доповнити інформацію, яка підлягає розкриттю підзвітними суб'єктами відповідно до Закону про ІПВГ та форм звітування, іншою інформацією, що необхідна для виконання вимог Стандарту ІПВГ.	 Високий	Рекомендація врахована частково. Із прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях» №1974-IX 16.12.2021 року було закріплено термін «політично значущі особи», що відповідає Вимозі 2.5 Стандарту ІПВГ та «квазіфіскальні операції». Закріплено перелік додаткової інформації, яку зобов'язуються розкривати суб'єкти господарювання державного сектору економіки (квазіфіскальні операції, обсяг субсидій та дотацій, суму платежів за викиди двоокису вуглецю).
4	Уточнити, що в частині органів державної влади «отримувачами платежів» є «органи, що контролюють справляння надходжень бюджету» в розрізі кодів бюджетної класифікації, які належать до платежів для цілей Закону про ІПВГ.	 Високий	Рекомендація не врахована.
5	Надати Незалежному адміністратору можливість на рівні Закону про ІПВГ додатково запитувати та уточнювати не лише «інформацію про платежі», але й іншу інформацію, що необхідна для підготовки Звіту ІПВГ та є обов'язковою для розкриття відповідно до Закону про ІПВГ	 Високий	Рекомендація врахована Під час підготовки Звіту ІПВГ 2022, Незалежний адміністратор отримав можливість здійснюватися запити необхідні для підготовки Звіту ІПВГ за допомогою інструментарію на Платформі ІПВГ.
6	Закріпити чіткий обов'язок щодо розкриття істотних умов договорів (угод) щодо користування надрами, що були укладені та/або змінені до дати набрання чинності Законом про ІПВГ, забезпечити фактичне розкриття такої інформації на веб-сайті Міненерго, а також надати методичні рекомендації щодо підходу до її розкриття	 Високий	Рекомендація не врахована. Незважаючи на зміни до Закону про ІПВГ, які набрали чинності у 2022 році, обов'язок щодо розкриття істотних умов договорів (угод) щодо користування надрами, що були укладені та/або змінені до дати набрання чинності Законом про ІПВГ так і не був запроваджений.

№	Рекомендація	Ступінь важливості	Коментарі щодо стану реалізації
			Станом на момент підготовки цього Звіту не розроблені методичні рекомендації розкриття істотних умов угод про користування надрами.
7	Привести Закон про ІПВГ у відповідність до оновленої Вимоги 2.4 Стандарту ІПВГ, в тому числі в частині обов'язку з розкриття повних текстів угод про користування надрами, що будуть укладені та/або змінені з 1 січня 2021 року	 Високий	<p><u>Рекомендація врахована частково.</u></p> <p>Законом передбачено розкриття копій договорів (угод) щодо користування надрами - щодо договорів (угод), укладених з дня набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях» (15.01.2022 року), а також будь-яких змін до них.</p>
8	Спрощення доступу до інформації щодо ключових аспектів ІПВГ, зокрема до технічної інформації щодо запасів корисних копалин, особливо руд титану	 Високий	<p><u>Рекомендація врахована частково.</u></p> <p>У 2021 р. Держгеонадра публікували у відкритому доступі на сайті «Мінеральні ресурси України» https://minerals-ua.info/ частину геологічної інформації. Проте, такої інформації було недостатньо, щоб пересвідчитись в її повноті. Крім того, формат публікування інформації не дозволяє її консолідувати і обробляти автоматизовано і зручно.</p> <p>У 2022 р. та 2023 р. доступ до сайту «Мінеральні ресурси України» закрито.</p>
9	Впровадження єдиної методології оцінки запасів корисних копалин, яка буде гармонізована з найкращими світовими практиками, наприклад, на базі міжнародного шаблону звітності по результатах геологорозвідувальних робіт, мінеральних ресурсів та запасів (CRIRSCO Template).	 Високий	<p><u>Рекомендація врахована частково.</u></p> <p>Компанії галузі видобування природного газу та нафти для обліку використовують систему управління ресурсами і запасами вуглеводнів (Petroleum Resources Management System, PRMS), що є найбільш прийнятою у світі класифікацією в нафтогазовидобувній сфері.</p>
10	Розглянути доцільність проведення окремого дослідження для виявлення можливих додаткових квазіфіскальних операцій, властивих для видобувних компаній України, з метою включення інформації про такі операції до форм звітності ІПВГ	 Середній	<p><u>Рекомендація не врахована.</u></p>

№	Рекомендація	Ступінь важливості	Коментарі щодо стану реалізації
	та виконання вимоги 6.2 Стандарту ІПВГ		
11	Вдосконалити процес збору даних для поєктоного звітування в межах Стандарту ІПВГ шляхом внесення змін до Закону про ІПВГ та форм звітування	 Середній	<u>Рекомендація не врахована.</u>
12	Розглянути можливість впровадження відповідних нормативних змін до бюджетної системи України для того, щоб рух платежів від видобувних компаній можна було відслідковувати (як на шляху до державного бюджету країни, так і на етапі перерозподілу за допомогою міжбюджетних трансфертів у місцеві бюджети)	 Середній	<u>Рекомендація не врахована.</u>
13	Уніфікувати та спростити доступ до інформації про обсяги видобування корисних копалин	 Середній	<u>Рекомендація не врахована.</u>
14	Зробити публічно доступною дезагреговану інформацію про вартість продукції окремих видобувних галузей	 Середній	<u>Рекомендація не врахована.</u>
15	Забезпечити повноцінне функціонування онлайн платформ ІПВГ, в тому числі: <ul style="list-style-type: none"> - звітування державними органами щодо інформації про отримані платежі від видобувних компаній через онлайн-платформу ІПВГ; - здійснити технічні доопрацювання, які б дозволили консолідувати, фільтрувати за різними критеріями і обробляти інформацію від всіх видобувних компаній. 	 Середній	<u>Рекомендація врахована частково.</u> На момент підготовки цього Звіту продовжується впровадження відбуваються технічні випробування функціонування нових можливостей оброблення та візуалізації даних, поданих суб'єктами господарювання на онлайн-платформі ІПВГ. Наприклад, впроваджена можливість створювати дашборди, що покращують рівень сприйняття інформації на порталі ІПВГ, на базі MS Power BI. Процес звітування державними органами про отриманні платежі від видобувних компаній через онлайн-платформу перебувають на стадії узгодження процесу обміну даними.
16	Внести зміни у форми звітів про платежі на користь держави для чіткого визначення обов'язку	 Середній	<u>Рекомендація не врахована.</u>

№	Рекомендація	Ступінь важливості	Коментарі щодо стану реалізації
	розкривати інформацію не тільки про соціальні, а і про екологічні платежі у відповідності до Вимоги 6.1 Стандарту ІПВГ (у тому числі у форми автоматичного звітування на онлайн платформі ІПВГ)		
17	Узгодити визначення терміну «суб'єкт господарювання державного сектора економіки» у Законі про ІПВГ з тим, яке використовується у Звітах ІПВГ і відповідає визначенню підприємства з державною участю (state-owned entity, SOE) згідно з Вимогою 2.6 Стандарту ІПВГ	 Середній	<u>Рекомендація не врахована.</u>
18	Передбачити процес консультування з Незалежним адміністратором під час підготовки/внесення змін у форми звітності для суб'єктів господарювання, які подаються ними за Законом про ІПВГ	 Середній	<u>Рекомендація не врахована.</u>
19	Продовжити централізацію та публікацію інформації в межах державної платформи «ЕкоСистема» для полегшення доступу до інформації щодо впливу видобувних галузей на стан довкілля	 Низький	<u>Рекомендація врахована частково.</u>
20	Надати можливість пошуку результатів перевірок Держекоінспекції суб'єктів господарювання з поділом на види економічної діяльності	 Низький	<u>Рекомендація не врахована.</u>

10.2 Рекомендації Незалежного адміністратора щодо покращення процесу звітності в межах ІПВГ

№	Рекомендація	Ступінь важливості	Коментарі
1.	Забезпечити використання одних і тих же методичних підходів до відображення інформації про податкові та інші платежі державними органами та видобувними компаніями.	 Високий	<p>Під час проведення звірки платежів у попередніх Звітах ІПВГ було виявлено, що державні органи та видобувні компанії надають дані, базуючись на різних методичних підходах. Зокрема, компанії та державні органи можуть вказувати сплачені та нараховані платежі по різному: <u>у</u> звітному році або <u>за</u> звітний рік, що робить дані непорівнюваними і створює розбіжності. Формулювання «у» чи «за» звітний рік впливає на кількість кварталів/місяців, нарахування і сплату платежів за які буде відображено у формах звітності. Найчастіше така ситуація стосується відображення даних щодо рентної плати в розрізі спецдозволів (проектів).</p> <p>Не дивлячись на те, що Міністерством енергетики України були розміщені Методичні рекомендації для суб'єктів господарювання на платформі ІПВГ, органи державної влади, які є розпорядниками такої інформації, не здійснюють обмін даними через платформу ІПВГ. Це, у свою чергу, унеможлиблює вироблення уніфікованого підходу для відображення інформації.</p> <p>Враховуючи це, необхідно завершити процес обміну даними зі всіма розпорядниками інформації та платформою ІПВГ, для розроблення уніфіковано підходу щодо подачі необхідної інформації, її опрацювання, відображення та можливістю розроблення окремих Методичних рекомендації для представників органів державної влади.</p>
2.	Забезпечити чітке визначення у Законі про ІПВГ поняття транспортування природного газу та нафти та того, чи поширюються вимоги Закону про ІПВГ на діяльність зі зберігання вуглеводнів.	 Високий	<p>Закон ІПВГ поширюється на видобувні галузі та діяльність з транспортуванням трубопроводами вуглеводнів, у тому числі з метою транзиту. При цьому, у формах звітності, затверджених КМУ, наявні питання не тільки про витрати на транспортування вуглеводнів та доходи від надання таких послуг, а й питання про зберігання вуглеводнів, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Розділ III, таблиця 3 «Платежі за послуги зберігання (закачування, відбору) та інші платежі операторам транспортних систем протягом звітного періоду»; - Розділ III, таблиця 6 «Платежі за послуги зберігання (закачування, відбору) та інші платежі, отримані оператором транспортної системи». <p>Незважаючи на це, Закон ІПВГ не містить чіткої вказівки про те, що його дія поширюється і на діяльність зі зберігання вуглеводнів. Окрім цього, з 2020 року</p>

№	Рекомендація	Ступінь важливості	Коментарі
			окремо зберігання природного газу в Україні здійснює АТ «Укртрансгаз», який є оператором газосховищ України. Це має суперечність з формулювання в формах звітності (Розділ III, таблиця 6), що вимагають розкриття інформації про платежі за зберігання, отримані оператором транспортної системи, а не оператором газосховищ.
3.	<p>Доповнити інформацію, яка підлягає розкриттю підзвітними суб'єктами відповідно до Закону про ІПВГ та форм звітування, іншою інформацією, що необхідна для виконання вимог Стандарту ІПВГ.</p> <p>Забезпечити можливість надсилання додаткових запитів до підзвітних організацій через електронну систему ІПВГ для отримання інформації, що не покривається затвердженими формами.</p>	 Високий	<p>Відповідно до Закону про ІПВГ, подання інформації про платежі підзвітними організаціями здійснюється в обсязі та за формами, затвердженими КМУ. На дату цього звіту форми звітності з ІПВГ затверджені Постановою КМУ №858 від 23 вересня 2020 року.</p> <p>Від змісту та обсягу запитуваних даних згідно з формами звітності ІПВГ значним чином залежить повнота розкриття інформації згідно зі Стандартом ІПВГ, якість Звіту ІПВГ та швидкість його підготовки. Слід зазначити, що підзвітні компанії та відповідні органи державної влади в більшості випадків надавали усю необхідну додаткову інформацію на запити Міненерго та Незалежного адміністратора.</p> <p>Законом про ІПВГ не передбачено збирання та у формах для звітування бракує інформації для виконання наступних вимог Стандарту ІПВГ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Вимоги 2.2 (наприклад, через часткове оприлюднення інформації відповідальними органами на своїх офіційних сайтах щодо угод про користування надрами, а також у зв'язку з обмеженим доступом до публічної інформації через воєнний стан в Україні); 2) Вимоги 2.4 (наприклад, інформація про істотні умови договорів (угод) щодо користування надрами на сайті Міненерго є вибірковою і неповною, а також не включена до форм звітності). Оскільки значна частина інформації не перебуває в офіційному публічному доступі, вона повинна бути запитана додатково шляхом направлення запитів до видобувних компаній, Міненерго та Держгеонадра; 3) Вимоги 2.5 (наприклад, статус «політично значущої особи»¹²⁸⁸, деталі щодо рівня володіння та способу здійснення контролю); 4) Вимоги 2.6 та 4.5 (наприклад, щодо обсягу дотацій, субсидій, субвенцій, реінвестованого прибутку, деталей щодо залучення

¹²⁸⁸ Наприклад, відповідно до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» №361-ІХ від 16.08.2020 року, режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#n6>

№	Рекомендація	Ступінь важливості	Коментарі
			<p>зовнішнього фінансування (через борг або капітал) або державних гарантій, відповідальності держави за зобов'язаннями видобувних компаній, змін розміру державної частки протягом звітного періоду тощо);</p> <p>5) Вимоги 3.1 (наприклад, частина інформації щодо розвідки відсутня у публічному доступі, для її отримання надсилається запит у Держгеонадра);</p> <p>6) Вимога 3.2 (наприклад, інформація щодо обсягів видобутку за регіонами);</p> <p>7) Вимога 3.3 (неповне розкриття вимоги Стандарту ІПВГ, якщо вимоги щодо додаткового розукрупнення даних за регіонами, компаніями або проектами стане обов'язковою);</p> <p>8) Вимоги 4.1 (наприклад, форма звіту про платежі на користь держави не передбачає подання звітності про податкові платежі, які сплачуються під податковим номером УРП чи ДСД, та технічно не адресує внесення деталей про платежі в натуральній формі);</p> <p>9) Вимоги 4.2 (наприклад, форми не передбачають подання звітності про інформацію про продаж нафти, газу та/або мінеральних ресурсів або інших доходів у натуральній формі, що були отримані державою);</p> <p>10) Вимоги 6.1 (наприклад, у зв'язку з відсутністю визначення поняття «соціальний проект» інформація про витрати на охорону навколишнього середовища може бути зібрана не в повній мірі);</p> <p>11) Вимоги 6.2 (інформація щодо квазіфіскальних операцій взагалі відсутня у формах для звітування).</p> <p>Не дивлячись на те, що 15.01.2022 р. набрав чинності закон №1974-ІХ, який значною мірою покращив основний Закон про ІПВГ, наразі все ще залишається низка прогалин, які унеможливають розкриття інформації в межах ІПВГ у повній відповідності до Стандарту ІПВГ.</p>
4.	Уточнити, що в частині органів державної влади «отримувачами платежів» є «органи, що контролюють справляння надходжень бюджету» в	 Високий	<p>Законодавство України не визначає поняття «орган державної влади, орган влади АР Крим або орган місцевого самоврядування, що <u>отримує</u> платежі».</p> <p>Відповідно до бюджетного законодавства України, податки, збори та інші доходи державного бюджету зараховуються безпосередньо на єдиний</p>

№	Рекомендація	Ступінь важливості	Коментарі
	розрізі кодів бюджетної класифікації, які належать до платежів для цілей Закону про ІПВГ		<p>казначейський рахунок Державної казначейської служби України (далі - «Казначейство України»). Воно здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів та бухгалтерський облік усіх видатків та надходжень державного бюджету України. Отже, формально саме Казначейство України може вважатися «отримувачем платежів» у термінології Закону про ІПВГ.</p> <p>Водночас, Казначейство України не володіє інформацією про платежі з деталізацією на рівні окремої видобувної компанії, тому дані від Казначейства є недостатніми для підготовки звіту ІПВГ.</p> <p>Наразі Незалежний адміністратор завжди одержує інформацію про платежі від органів, що контролюють справляння надходжень бюджету в розрізі кодів бюджетної класифікації доходів бюджету, а саме: ДПС, ДМС, Держгеонадра та Мінекономіки, відповідно до Бюджетного кодексу України та Постанови КМУ №106 від 16.02.2011 р. Однак такі органи не отримують відповідні платежі (не мають права акумулювати такі надходження на власних рахунках), а лише здійснюють контроль за правильністю та своєчасністю їх справляння.</p> <p>Від чіткого визначення суб'єктного складу отримувачів платежів, які зобов'язані складати звіти про отримані платежі, залежить у тому числі ефективність функціонування електронної системи ІПВГ.</p> <p>Отже, для узгодження положень Закону про ІПВГ з бюджетним законодавством України Незалежний адміністратор рекомендує внести зміни до Закону про ІПВГ та іншого законодавства України (в тому числі до положень, на підставі яких діють відповідні органи).</p>
5.	Надати Незалежному адміністратору можливість на рівні Закону про ІПВГ додатково запитувати та уточнювати не лише «інформацію про платежі», але й іншу інформацію, що необхідна для підготовки Звіту ІПВГ та є обов'язковою для розкриття відповідно до Закону про ІПВГ	 Високий	<p>Відповідно до ст. 5 Закону про ІПВГ, видобувні компанії зобов'язані:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розкрити звіт про платежі на користь держави (або консолідований звіт); - надати Міненерго або розміщувати в електронній системі ІПВГ інформацію про істотні умови угод щодо користування надрами, укладених до дня набрання чинності Закону про внесення змін щодо ІПВГ, а також змін до істотних умов таких договорів разом з відповідними витягами з них; - надати Міненерго або розміщувати в електронній системі ІПВГ копії угод щодо користування надрами, що укладаються з дня набрання

№	Рекомендація	Ступінь важливості	Коментарі
			<p>чинності Закону про внесення змін щодо ІПВГ (15.01.2022 р.), а також змін до них;</p> <ul style="list-style-type: none"> - надати інформацію про платежі на запит Міненерго та Незалежного адміністратора. <p>Розкриття інформації отримувачами платежів здійснюється в такий спосіб:</p> <ul style="list-style-type: none"> - надання звіту про отримані платежі до Міненерго та Незалежного адміністратора; - надання інформації про платежі на запит Міненерго та Незалежного адміністратора; - розміщення електронної версії звіту про отримані платежі на власному веб-сайті (за наявності такого веб-сайту) або в електронній системі подання та аналізу звітності (за наявності такої системи). <p>Таким чином, формально Незалежний адміністратор позбавлений можливості додаткового запиту інформації не про платежі, яка необхідна для підготовки Звіту ІПВГ та обов'язок розкриття якої передбачений Законом про ІПВГ та/або формами звітності, затвердженими КМУ (наприклад, дані про обсяги видобування, бенефіціарних власників, угоди про користування надрами, фінансування підприємств, що перебувають у власності держави, тощо). Хоча на практиці органи державної влади надавали відповідну інформацію в добровільному порядку, відсутність такого права є формальним недоліком.</p>
6.	<p>Закріпити чіткий обов'язок щодо розкриття істотних умов угод про користування надрами, що були укладені та/або змінені до дати набрання чинності Законом про ІПВГ, забезпечити фактичне розкриття такої інформації на веб-сайті Міненерго, а також надати методичні рекомендації щодо підходу до розкриття такої інформації.</p> <p>Уточнити строк оприлюднення істотних умов/копій (угод) щодо користування</p>	 <p>Високий</p>	<p>Закон про ІПВГ передбачає обов'язкове розкриття істотних умов угод про користування надрами, а саме: угод про умови користування надрами, УРП, ДСД та інших договорів, на підставі яких здійснюється проектна діяльність (у тому числі діяльність з транспортування трубопроводами вуглеводнів). Зокрема, закон покладає обов'язок на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях, - надавати Міненерго інформацію про істотні умови угод про користування надрами разом із відповідними витягами із таких угод; - Міненерго - оприлюднювати інформацію про угоди на офіційному веб-сайті. <p>Закон про ІПВГ до внесення змін зобов'язував Міненерго та Держгеонадра публікувати інформацію щодо тих угод, які були укладені або до яких вносились зміни після набрання чинності Законом про ІПВГ (тобто після 16.11.2018 р.).</p>

№	Рекомендація	Ступінь важливості	Коментарі
	надрами на веб-сайті Міненерго після створення порталу ІПВГ		<p>Додатково, згідно з Законом про внесення змін щодо ІПВГ, копії договорів (угод) про користування надрами розкриваються після набрання чинності Законом про внесення змін щодо ІПВГ (після 15 січня 2022 року). Отже, договори (угоди) про користування надрами, які укладені до цього періоду і в які не вносяться зміни, можуть не розкриватися у зв'язку із неузгодженістю положень.</p> <p>Обов'язок надати / оприлюднити інформацію про договори (угоди) щодо користування надрами протягом 90 днів з дня набрання чинності Законом про ІПВГ, визначений у Прикінцевих та перехідних положеннях, не конкретизує період, за який така інформація повинна бути надана / оприлюднена, та створює невизначеність щодо обов'язку розкриття інформації за періоди до 16 листопада 2018 року.</p> <p>Окрім цього, ст 12 Закону про ІПВГ, що врегульовує строки оприлюднення на веб-сайті Міненерго інформації про істотні умови / копії договорів (угод) щодо користування надрами, встановлює для міністерства місячний строк на оприлюднення лише до запровадження платформи ІПВГ. Відповідно, нечітко врегульований строк оприлюднення в разі отримання Міненерго копій договорів (угод) щодо користування надрами протягом після запровадження платформи ІПВГ. Крім того, для уніфікації підходу до розкриття істотних умов та витягів з УРП, рекомендується прийняття методичних рекомендацій для такого розкриття.</p>
7.	Привести Закон про ІПВГ у відповідність до оновленої Вимоги 2.4 Стандарту ІПВГ, в тому числі в частині обов'язку з розкриття повних текстів угод про користування надрами, що укладені (будуть укладені) та/або змінені (будуть змінені) з 01.01.2021 р.	 Високий	<p>Як зазначено вище, Закон про ІПВГ передбачає розкриття копій договорів (угод) щодо користування надрами лише щодо договорів (угод), укладених з дня набрання чинності Закону про внесення змін щодо ІПВГ (15.01.2022 р.), а також будь-яких змін до них.</p> <p>Для приведення Закону про ІПВГ у відповідність до Вимоги 2.4 Стандарту ІПВГ необхідно внести додаткові зміни до Закону про ІПВГ, якими встановити обов'язок з розкриття повних текстів угод про користування надрами, що укладені (будуть укладені) та/або змінені (будуть змінені) з 01.01.2021 р., а не з 15.01.2022 р., як це визначено у Законі про ІПВГ в редакції, чинній на дату цього Звіту.</p>
8.	Спрощення доступу до інформації щодо ключових аспектів ІПВГ, зокрема до	 Високий	Забезпечити більш повне і детальне розкриття Держгеонадра геологічної інформації у відкритому доступі, що дозволить пересвідчитись в її повноті. А

№	Рекомендація	Ступінь важливості	Коментарі
	технічної інформації щодо запасів корисних копалин, особливо руд титану		також публікування такої інформації у форматі, придатному до її автоматизованої консолідації та обробки. Відновити доступ до реєстрів та інформації, доступ до яких був обмежений у зв'язку з воєнним станом.
9.	Впровадження єдиної методології оцінки запасів корисних копалин, яка буде гармонізована з найкращими світовими практиками, наприклад, на базі міжнародного шаблону звітності по результатах геологорозвідувальних робіт, мінеральних ресурсів та запасів (CRIRSCO Template)	 Високий	Впровадження універсальної системи оцінки запасів корисних копалин та публічної звітності по них в Україні в усіх видобувних галузях, що були б сумісні з міжнародними стандартами. Це сприятиме підвищенню прозорості даних про поточний стан запасів, дасть змогу достовірно оцінювати дані про мінерально-сировинні активи підприємств видобувних галузей при публічному розміщенні акцій, отриманні банківських гарантій і кредитуванні та, в кінці кінців, суттєво допоможе у підвищенні інвестиційної привабливості видобувних галузей України
10.	Розглянути доцільність проведення окремого дослідження для виявлення можливих додаткових квазіфіскальних операцій, властивих для видобувних компаній України, з метою включення інформації про такі операції до форм звітності ІПВГ та виконання вимоги 6.2 Стандарту ІПВГ	 Середній	<p>Стандарт ІПВГ вимогою 6.2 акцентує увагу на розкритті у Звіті ІПВГ інформації щодо квазіфіскальних витрат підприємств, що перебувають у власності держави. Відповідно до Стандарту, квазіфіскальні витрати покривають заходи, за допомогою яких такі підприємства здійснюють публічні соціальні витрати та враховують платежі за соціальні послуги, державну інфраструктуру, паливні субсидії та обслуговування національного боргу тощо, поза межами національного бюджетного процесу.</p> <p>Стандарт також зазначає, що БГ ІПВГ повинна розробити процес звітування з урахуванням дотримання рівня прозорості, співмірного з іншими потоками платежів та доходів, а також з розкриттям даних дочірніх підприємств та спільних підприємств. При визначенні поняття квазіфіскальних витрат рекомендується враховувати напрацювання МВФ.</p> <p>В бюджетному законодавстві України з 2011 року існує власне визначення квазіфіскальних операцій («КФО»). Це операції органів державної влади і місцевого самоврядування, НБУ, фондів загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, суб'єктів господарювання державного і комунального секторів економіки, що не відображаються у показниках бюджету, але можуть призвести до зменшення надходжень бюджету та/або потребувати додаткових витрат бюджету в майбутньому.</p>

№	Рекомендація	Ступінь важливості	Коментарі
			<p>З метою виявлення та оцінки Мінфіном ризиків, пов'язаних з КФО, КМУ було визначено перелік КФО¹²⁸⁹. Три операції з переліку стосуються видобувного сектору (дві з них пов'язані з виконанням АТ «НАК «Нафтогаз України» спеціальних обов'язків на ринку природного газу, і не були адаптовані під зміни до законодавства про ринок природного газу) та відображені у Звіті ІПВГ.</p> <p>Законом про внесення змін до Закону щодо ІПВГ зазначається, що суб'єкт господарювання державного сектора економіки додатково розкриває у звіті про платежі на користь держави інформацію про фінансові відносини з державою, включаючи, інформацію про здійснені квазіфіскальні операції.</p> <p>Водночас, для підвищення ефективності звітування щодо КФО Незалежний адміністратор рекомендує провести дослідження для виявлення інших операцій видобувних компаній, що можуть мати ознаки квазіфіскальних, крім тих, що визначені КМУ, із перспективою їх включення до зазначеної постанови КМУ та/або форм звітності ІПВГ. Аналогічна рекомендація міститься в звіті за результатами другої валідації України.</p>
11.	Вдосконалити процес збору даних для попроектного звітування в межах Стандарту ІПВГ шляхом внесення змін до Закону про ІПВГ та форм звітування	 Середній	<p>Рішенням Міжнародного Секретаріату розпочато процес поступового переходу усіх країн в рамках Стандарту ІПВГ на розкриття в річних звітах інформації, дезагрегованої за окремими проектами.</p> <p>Постановою КМУ «Деякі питання забезпечення прозорості у видобувних галузях» №858 від 23.09.2020 р. затверджено форми для звітування згідно з Законом про ІПВГ, що передбачають попроектне звітування щодо (i) рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин, (ii) плати за землю та (iii) екологічного податку.</p> <p>Водночас, законодавством не передбачена можливість надання попроектної інформації отримувачами платежів, що на практиці може унеможливити звірку платежів на рівні проекту.</p> <p>Крім того, податковим законодавством України не передбачене декларування плати за землю та екологічного податку в розрізі окремої проектної діяльності, що значно ускладнює підготовку видобувними компаніями звіту про платежі в цій частині.</p> <p>У Законі про внесення змін щодо ІПВГ (чинний з 15.01.2022 р.) запроваджене відображення загальної суми сплати за землю та/або екологічного податку в</p>

¹²⁸⁹ Розпорядження КМУ від 01 серпня 2012 року №692-р, режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/692-2012-%D1%80#Text>

№	Рекомендація	Ступінь важливості	Коментарі
			розрізі адміністративно-територіальної одиниці, на території якої здійснюється така проектна діяльність, у разі неможливості відображення загальної суми за кожним видом платежів щодо окремої проектної діяльності. Незалежний адміністратор пропонує внести додаткові зміни до Закону про ІПВГ з урахуванням того, що проектна діяльність може здійснюватись на території декількох адміністративно-територіальних одиниць.
12.	Розглянути можливість впровадження відповідних нормативних змін до бюджетної системи України для того, щоб рух платежів від видобувних компаній можна було відслідковувати (як на шляху до державного бюджету країни, так і на етапі перерозподілу за допомогою міжбюджетних трансфертів у місцеві бюджети)	 Середній	<p>Можливість відслідковування надходжень до місцевих бюджетів, які реально надійшли від видобувних компаній, що працюють в регіоні, допоможе підвищити прозорість та ефективність використання коштів регіонами.</p> <p>Тому, метою цієї рекомендації є підвищення доступності для широкого загалу інформацію про частку в сумарних доходах місцевих бюджетів (в т.ч. за рахунок трансфертів), яку складають платежі від видобувних компаній, що реально працюють у цьому регіоні.</p>
13.	Уніфікувати та спростити доступ до інформації про обсяги видобування корисних копалин	 Середній	Необхідно уніфікувати методологію та підходи для визначення обсягів видобування та забезпечити вільний доступ до детальної інформації про обсяги видобування в Україні, зокрема за регіонами, що акумулюється декількома державними органами - Держстатом, Держгеонадра, Міненерго і ДПС.
14.	Зробити публічно доступною дезагреговану інформацію про вартість продукції окремих видобувних галузей	 Середній	<p>Забезпечити публікування Держстатом інформації про вартість продукції (випуск) та вартість реалізованої продукції галузей економіки, що була б деталізована за галузями і підгалузями, в тому числі тими, що охоплюються Звітом ІПВГ.</p> <p>Наразі, відповідна інформація Держстату доступна у відкритому доступі тільки в узагальненій формі, що, як правило, об'єднує декілька галузей.</p>
15.	<p>Забезпечити повноцінне функціонування онлайн платформ ІПВГ, в тому числі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - звітування державними органами щодо інформації про отримані платежі від видобувних компаній через онлайн-платформу ІПВГ; 	 Середній	Виконання цих рекомендацій дозволить проводити звірку даних про платежів видобувних компаній на користь держави безпосередньо на онлайн-платформі ІПВГ. Крім того, це зробить можливим зручну і швидку консолідацію і обробку даних про платежі видобувних компаній безпосередньо на платформі.

№	Рекомендація	Ступінь важливості	Коментарі
	<ul style="list-style-type: none"> - здійснити технічні доопрацювання, які б дозволили консолідувати, фільтрувати за різними критеріями і обробляти інформацію від всіх видобувних компаній; 		
16.	<p>Внести зміни у форми звітів про платежі на користь держави для чіткого визначення обов'язку розкривати інформацію не тільки про соціальні, а і про екологічні платежі у відповідності до Вимоги 6.1 Стандарту ІПВГ (у тому числі у форми автоматичного звітування на онлайн платформі ІПВГ)</p>	 Середній	<p>З метою покращення розкриття інформація щодо соціальних та екологічних платежів та виконання Вимоги 6.1 Стандарту ІПВГ, рекомендується внести зміни у форму І.8 «Участь у соціальних проектах та програмах» звіту про платежі на користь держави, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - у назву цього розділу додати згадування про екологічні платежі або участь у екологічних проектах - також рекомендується додати до форми таблиці колонки, де можна буде вказувати вид платежу чи проекту - соціальний чи екологічний і їх підкатегорії. Можливими варіантами для класифікації платежів чи проектів можуть бути такі категорії: <ul style="list-style-type: none"> ○ Соціальні платежі: <ul style="list-style-type: none"> • Благодійність; • Допомога, спрямована на освіту, науку та утримання закладів освіти у громадах; • Допомога, спрямована на культуру та заклади культури у громадах; • Допомога, спрямована на охорону здоров'я та утримання медичних закладів у громадах; • Допомога, спрямована на благоустрій у громадах; • Допомога, спрямована на розвиток спорт та спортивні заходи у громадах; • Допомога, спрямована на житлово-комунальний сектор у громадах; • Допомога, спрямована на підтримку місцевого бізнесу у громадах; • Допомога, спрямована на розвиток інфраструктури та інфраструктурні об'єкти в громадах; • Інша допомога. ○ Екологічні платежі:

№	Рекомендація	Ступінь важливості	Коментарі
			<ul style="list-style-type: none"> • Допомога, спрямована на тварин, в т. ч. бездомних; • Допомога, спрямована на охорону і раціональне використання водних ресурсів; • Допомога, спрямована на охорону атмосферного повітря; • Допомога, спрямована на охорону і раціональне використання земель; • Допомога спрямована на охорону і раціональне використання природних ресурсів; • Допомога, спрямована на збереження природно-заповідно фонду та біорізноманіття; • Допомога, спрямована на відповідальне поводження та переробку/перевикористання відходів виробництва і побутових відходів; • Інша допомога.
17.	<p>Узгодити визначення терміну «суб'єкт господарювання державного сектора економіки» у Законі про ІПВГ з тим, яке використовується у Звітах ІПВГ і відповідає визначенню підприємства з державною участю (state-owned entity, SOE) згідно з Вимогою 2.6 Стандарту ІПВГ</p>	<p style="text-align: center;"> Середній </p>	<p>В Закон про ІПВГ було внесено термін «суб'єкт господарювання державного сектора економіки», що вживається у значенні, наведеному у ст. 22 Господарського кодексу, а саме, суб'єктами господарювання державного сектора економіки є суб'єкти, що діють на основі лише державної власності, а також суб'єкти, державна частка у статутному капіталі яких перевищує 50 відсотків чи становить величину, яка забезпечує державі право вирішального впливу на господарську діяльність цих суб'єктів. Визначення «суб'єкт господарювання державного сектора економіки» в значенні Господарського кодексу є вужчим, ніж те, що використовувалось Незалежним адміністратором в цілях підготовки Звіту ІПВГ.</p> <p>Згідно з рішеннями БГ ІПВГ, у Звітах ІПВГ під підприємствами з державною участю («state-owned entity») відповідно до Вимоги 2.6 Стандарту ІПВГ слід вважати 1) суб'єктів господарювання державного сектора економіки у видобувних галузях та 2) видобувні підприємства, в яких держава опосередковано володіє більше ніж 50% акцій (часток).</p> <p>Таким чином, закріплення в Законі про ІПВГ визначення, що є вужчим за те, що використовувався раніше для підготовки Звіту про ІПВГ, може негативно відобразитись на якості та повноті отриманої інформації. Зокрема, частина підзвітних організацій, що відповідали визначенню «state-owned entity» та надавали інформацію для підготовки Звіту про ІПВГ в попередні періоди, не</p>

№	Рекомендація	Ступінь важливості	Коментарі
			<p>підпадають під таке звітування з 2021 року. Рекомендується внести зміни у визначення даного терміну у Законі про ІПВГ.</p>
18.	<p>Передбачити процес консультування з Незалежним адміністратором під час підготовки/внесення змін у форми звітності для суб'єктів господарювання, які подаються ними за Законом про ІПВГ</p>	<p> Середній</p>	<p>Частиною 2 статті 6 Закону ІПВГ передбачено, що підготовка звіту про платежі на користь держави здійснюється суб'єктами розкриття інформації в обсязі та за формою, погодженими багатосторонньою групою з імплементації ІПВГ та затвердженими КМУ.</p> <p>Законом про внесення змін щодо ІПВГ було виключено з Закону про ІПВГ положення про необхідність погодження форм звітності Незалежним адміністратором¹²⁹⁰. Водночас, технічне завдання щодо надання послуг Незалежного адміністратора з підготовки та погодження звіту ІПВГ за 2022 рік покладає на нього обов'язок з розробки за необхідності шаблонів звітності¹²⁹¹.</p> <p>Рекомендується передбачити у Законі про ІПВГ процесу <u>консультації</u> з Незалежним адміністратором для внесення змін до форм звітності. Відсутність такої процедури може негативно відобразитись на якості та повноті отриманої згідно з формами інформації та створити необхідність надсилання більшої кількості додаткових запитів.</p>
19.	<p>Продовжити централізацію та публікацію інформації в межах державної платформи «ЕкоСистема» для полегшення доступу до інформації щодо впливу видобувних галузей на стан довкілля</p>	<p> Низький</p>	<p>У травні 2021 р. була запущена у тестовому режимі національна онлайн-платформа «ЕкоСистема»¹²⁹², що має на меті забезпечити централізований доступ до екологічної інформації, опублікованої різними органами державної влади та місцевого самоврядування. Держателем платформи є Міндовкілля.</p> <p>Наразі на цьому веб-порталі централізовано розміщені посилання на велику кількість джерел інформації про стан довкілля (в тому числі результати державного моніторингу, реєстри спеціальних дозволів на користування природними ресурсами, інформація про видані ліцензії, викиди забруднюючих речовин тощо), і постійно ведеться робота над збільшенням кількості оприлюдненої інформації.</p> <p>Попри те, що запровадження ресурсу є значним позитивним кроком на шляху до відкритості даних в сфері екології та користування природними ресурсами, ця платформа потребує вдосконалення та подальшого наповнення.</p>

¹²⁹⁰ Згідно з попередньою версією Закону про ІПВГ форми для звітування погоджувались Незалежним адміністратором та багатосторонньою групою з імплементації ІПВГ, але у разі запровадження електронної системи подання та аналізу звітності форми мали погоджуватись тільки багатосторонньою групою.

¹²⁹¹ Зокрема, Етапом 1 підготовки Звіту ІПВГ (Попередній аналіз і початковий звіт) передбачено, що за необхідністю Незалежний адміністратор розробить шаблони звітності для затвердження БГ ІПВГ. Згідно з Додатком №2 до Договору, Звіт також має включати підготовлені Виконавцем документи, зокрема шаблони і форми для заповнення.

¹²⁹² [Офіційний веб-портал «ЕкоСистема»](#)

№	Рекомендація	Ступінь важливості	Коментарі
			Наприклад, в розділі «е-Екоконтроль» відсутня будь-яка інформація . До того ж платформа «ЕкоСистема» здебільшого є агрегатором реєстрів та інформації, яка розміщена на веб-сайтах органів державної влади або на порталі відкритих даних.
20.	Відновити розміщення інформації про перевірки Держекоінспекції та надати можливість пошуку результатів перевірок Держекоінспекції суб'єктів господарювання з поділом на види економічної діяльності	 Низький	<p>Станом на грудень 2023 року на веб-сайті Держекоінспекції є розділи з інформацією про планові та позапланові перевірки за 2018 та 2019 рр. (посилання не активні). За 2020-2023 рр. інформація відсутня.</p> <p>До обмеження доступу інформація про результати перевірок публікувалася на державному Інспекційному порталі без можливості швидкого оброблення цієї інформації та без вказівок на основний вид діяльності конкретного суб'єкта господарювання. Так само, через особливості збору і зберігання інформації, у Держекоінспекції відсутня можливість надати у відповідь на запит інформацію про проведені перевірки і накладені штрафи у розрізі видів діяльності (наприклад, КВЕД-2010).</p>

Додаток 1. Список державних органів та установ для проведення опитування в рамках підготовки звіту ІПВГ за 2022 р.

Центральні органи виконавчої влади

1. Міністерство фінансів України
2. Міністерство економіки України
3. Міністерства енергетики України
4. Міністерство юстиції України
5. Державна податкова служба України
6. Державна митна служба України
7. Державна казначейська служба України
8. Державна служба геології та надр України
9. Державна служба статистики України
10. Державна екологічна інспекція України
11. Державне агентство водних ресурсів України.

Додаток 2. Список суттєвих підзвітних компаній видобувних галузей України в рамках Звіту ІПВГ за 2022 рік

№	Компанії (платники податків)	Галузь	Суб'єкт господарювання державного сектору економіки відповідно до закону	Підприємство з державною участю / у приватній власності ¹²⁹³	Назва юридичної особи або державного органу, через які держава володіє часткою у статутному капіталі компанії	Загальне правило щодо відповідальності держави за зобов'язаннями підприємств з державною участю ¹²⁹⁴
1.	АТ «Укргазвидобування»	Нафта та газ	Ні	Державна (опосередковане володіння)	АТ «НАК «Нафтогаз України» - 100% (змін у звітному періоді не було)	Держава не відповідає за зобов'язаннями АТ, а АТ «НАК «Нафтогаз України» несе ризик збитків, пов'язаних з діяльністю АТ, лише в межах вартості своїх акцій
2.	ПАТ «Укрнафта»	Нафта та газ	Так	Держава володіє опосередковано через АТ «НАК «Нафтогаз України» - 50,000001%; прямо 49,999998% ¹²⁹⁵	АТ «НАК «Нафтогаз України» - 50%+1 акція, Міністерство оборони України - 49% (у звітному періоді відбулося примусове відчуження акцій)	Держава не відповідає за зобов'язаннями ПАТ, а АТ «НАК «Нафтогаз України» несе ризик збитків, пов'язаних з діяльністю АТ, лише в межах вартості своїх акцій

¹²⁹³ Для цілей цього звіту БГ ІПВГ прийняло рішення підприємствами з державною участю (з англ. - state-owned entity / SOE) відповідно до Вимоги 2.6 Стандарту ІПВГ вважати (1) суб'єктів господарювання державного сектору економіки у видобувних галузях та 2) видобувні підприємства, в яких держава опосередковано володіє більше ніж 50% акцій (часток). Детальніше про визначення «підприємств з державною участю» у **Розділі 7.1**

¹²⁹⁴ Більш детально питання відповідальності держави (органу, до сфери управління якого належить підприємств) за зобов'язаннями підприємств з державною участю описане в **Розділі 7.2.2**

¹²⁹⁵ Відповідно до наказу Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України від 06.11.2022 №14т/ВГК «Про рішення Ставки Верховного Головнокомандувача від 05.11.2022», наказу командувача Сил логістики Збройних Сил України від 06.11.2022 «Про примусове відчуження майна» акції, емітовані ПАТ «УКРНАФТА», які належали господарським товариствам приватної власності та приватним особам, було примусово відчужено у власність держави

№	Компанії (платники податків)	Галузь	Суб'єкт господарювання державного сектору економіки відповідно до закону	Підприємство з державною участю / у приватній власності ¹²⁹³	Назва юридичної особи або державного органу, через які держава володіє часткою у статутному капіталі компанії	Загальне правило щодо відповідальності держави за зобов'язаннями підприємств з державною участю ¹²⁹⁴
3.	АТ «НАК «Нафтогаз України»	Нафта та газ	Так	Державна (пряме володіння)	Держава в особі КМУ - 100% (змін у звітному періоді не було)	Держава несе ризик збитків, пов'язаних з діяльністю АТ «НАК «Нафтогаз України», в межах належних їй (КМУ) акцій
4.	ПрАТ «Нафтогазвидобування»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
5.	ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
6.	ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
7.	СП «Полтавська газонафтова компанія»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
8.	ТОВ «Надра-Геоінвест»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
9.	ПрАТ «Природні ресурси»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
10.	ПрАТ «Укргазвидобуток»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
11.	Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед» (без права юридичної особи)	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
12.	ТОВ «Горизонти»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
13.	ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»	Нафта та газ	Ні	Державна (опосередковане володіння)	ПАТ «Укрнафта» - 100% (змін у звітному періоді не було)	Держава та АТ «НАК «Нафтогаз України» не відповідають за зобов'язаннями ТОВ, а ПАТ «Укрнафта» несе ризик збитків, пов'язаних з

№	Компанії (платники податків)	Галузь	Суб'єкт господарювання державного сектору економіки відповідно до закону	Підприємство з державною участю / у приватній власності ¹²⁹³	Назва юридичної особи або державного органу, через які держава володіє часткою у статутному капіталі компанії	Загальне правило щодо відповідальності держави за зобов'язаннями підприємств з державною участю ¹²⁹⁴
						діяльністю ТОВ, лише в межах вартості свого вкладу
14.	ПП «Нордік»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
15.	ТОВ «Куб-газ»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
16.	ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
17.	ТОВ «Західнадрасервіс»	Нафта та газ	Ні	Приватна		
18.	ТОВ «Стрийнафтогаз»	Нафта та газ	Ні	Приватна		
19.	ТОВ «Енергія-95»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
20.	ТОВ «Східний геологічний союз»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
21.	ТОВ «Системойлінженерінг»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
22.	ТОВ «Косул»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
23.	ПП «Проект-Буд»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
24.	ТОВ «Пром-Енерго Продукт»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
25.	СП «Бориславська нафтова компанія» у формі ТОВ	Нафта та газ	Ні	Приватна	ПАТ «Укрнафта» - 25,0999% % (змін у звітному періоді не було)	-
26.	ТОВ «Гео-Надра-Інвест»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
27.	ТОВ «Стратум Україна»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
28.	ТОВ «Парі»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
29.	ТОВ «Надрагаз»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
30.	ТОВ «Сенс-Д»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-

№	Компанії (платники податків)	Галузь	Суб'єкт господарювання державного сектору економіки відповідно до закону	Підприємство з державною участю / у приватній власності ¹²⁹³	Назва юридичної особи або державного органу, через які держава володіє часткою у статутному капіталі компанії	Загальне правило щодо відповідальності держави за зобов'язаннями підприємств з державною участю ¹²⁹⁴
31.	ТОВ «Українська бурова компанія»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
32.	ТОВ «Велл КО»	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
33.	ДСД від 28.01.2008 р. №35/21. Оператор - НГВУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта»	ДСД	Ні	Державна (опосередковане володіння)	ПАТ «Укрнафта» - 93% (змін у звітному періоді не було)	Держава та АТ «НАК «Нафтогаз України» не відповідають за зобов'язаннями ТОВ, а ПАТ «Укрнафта» несе ризик збитків, пов'язаних з діяльністю ТОВ, лише в межах вартості свого вкладу
34.	Угода про розподіл продукції від 31.12.2020 №7 - інвестор (оператор) ТОВ «Велл КО» 43002645	Нафта та газ	Ні	Приватна	-	-
35.	Договір про спільну діяльність від 10.06.1997 №Б/Н - уповноважена особа ДП «Юсенко Україна» 30051913	ДСД	Ні	Приватна	-	-
36.	ТОВ «Оператор ГТС України»	Транспортування	Ні	Державна (опосередковане володіння)	АТ «Магістральні газопроводи України» - 100% (змін у звітному періоді не було, але	Держава не відповідає за зобов'язаннями ТОВ, а АТ «Магістральні газопроводи України» несе ризик збитків в межах своєї частки

№	Компанії (платники податків)	Галузь	Суб'єкт господарювання державного сектору економіки відповідно до закону	Підприємство з державною участю / у приватній власності ¹²⁹³	Назва юридичної особи або державного органу, через які держава володіє часткою у статутному капіталі компанії	Загальне правило щодо відповідальності держави за зобов'язаннями підприємств з державною участю ¹²⁹⁴
					у 2023 відбулись ¹²⁹⁶)	
37.	АТ «Укртрансгаз»	Транспортування	Ні	Державна (опосередковане володіння)	АТ «НАК «Нафтогаз України» - 100% (змін у звітному періоді не було)	Держава не відповідає за зобов'язаннями АТ, а АТ «НАК «Нафтогаз України» несе ризик збитків, пов'язаних з діяльністю АТ, лише в межах вартості своїх акцій
38.	АТ «Укртранснафта»	Транспортування	Ні	Державна (опосередковане володіння)	АТ «НАК «Нафтогаз України» - 100% (змін у звітному періоді не було)	Держава не відповідає за зобов'язаннями АТ, а АТ «НАК «Нафтогаз України» несе ризик збитків, пов'язаних з діяльністю АТ, лише в межах вартості своїх акцій
39.	ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	Руди заліза	Ні	Приватна	-	-
40.	АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди заліза	Ні	Приватна	-	-
41.	ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди заліза	Ні	Приватна	-	-
42.	ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди заліза	Ні	Приватна	-	-
43.	ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди заліза	Ні	Приватна	-	-

¹²⁹⁶ Закон України «Про оптимізацію структури власності оператора газотранспортної системи України», <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3293-20#Text>

№	Компанії (платники податків)	Галузь	Суб'єкт господарювання державного сектору економіки відповідно до закону	Підприємство з державною участю / у приватній власності ¹²⁹³	Назва юридичної особи або державного органу, через які держава володіє часткою у статутному капіталі компанії	Загальне правило щодо відповідальності держави за зобов'язаннями підприємств з державною участю ¹²⁹⁴
44.	Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»	Руди заліза	Ні	Приватна	-	-
45.	АТ «Криворізький залізорудний комбінат»	Руди заліза	Ні	Приватна	-	-
46.	ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди заліза	Ні	Приватна	-	-
47.	ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди заліза	Ні	Приватна	-	-
48.	ПрАТ «Суха Балка»	Руди заліза	Ні	Приватна	-	-
49.	ТОВ «Рудомайн»	Руди заліза	Ні	Приватна	-	-
50.	АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	Руди титану	Так	Державна (пряме володіння)	Держава в особі Мінекономрозвитку - 100% (змін у звітному періоді не було)	Держава несе ризик збитків, пов'язаних з діяльністю АТ, в межах належних їй (Мінекономрозвитку) акцій
51.	АТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди марганцю	Ні	Приватна	-	-
52.	АТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди марганцю	Ні	Приватна	-	-
53.	ТОВ «Межиріченський гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди титану	Ні	Приватна	-	-
54.	ТОВ Виробничо-комерційна фірма «Велта»	Руди титану	Ні	Приватна	-	-

№	Компанії (платники податків)	Галузь	Суб'єкт господарювання державного сектору економіки відповідно до закону	Підприємство з державною участю / у приватній власності ¹²⁹³	Назва юридичної особи або державного органу, через які держава володіє часткою у статутному капіталі компанії	Загальне правило щодо відповідальності держави за зобов'язаннями підприємств з державною участю ¹²⁹⁴
55.	ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	Кам'яне вугілля	Ні	Приватна	-	-
56.	ПрАТ «Шахтоуправління «Покровське»	Кам'яне вугілля	Ні	Приватна	-	-
57.	ДП «Львіввугілля»	Кам'яне вугілля	Так	Державна (пряме володіння)	Держава в особі Міненерго - 100% (змін у звітному періоді не було)	Держава та Міненерго не несуть відповідальності за зобов'язаннями ДП
58.	ДП «Добропіллявугілля-Видобуток»	Кам'яне вугілля	Так	Державна (пряме володіння)	Держава в особі Міненерго - 100% (змін у звітному періоді не було)	Держава та Міненерго не несуть відповідальності за зобов'язаннями ДП
59.	ДП «Селидіввугілля»	Кам'яне вугілля	Так	Державна (пряме володіння)	Держава в особі Міненерго - 100% (змін у звітному періоді не було)	Держава та Міненерго, не несуть відповідальності за зобов'язаннями ДП
60.	ДП «Первомайськвугілля»	Кам'яне вугілля	Так	Державна (пряме володіння)	Держава в особі Міненерго - 100% (змін у звітному періоді не було)	Держава та Міненерго не несуть відповідальності за зобов'язаннями ДП
61.	ТДВ «Шахта «Білозерська»	Кам'яне вугілля	Ні	Приватна	-	-
62.	ДП «Мирноградвугілля»	Кам'яне вугілля	Так	Державна (пряме володіння)	Держава в особі Міненерго - 100% (змін у звітному періоді не було)	Держава та Міненерго не несуть відповідальності за зобов'язаннями ДП

№	Компанії (платники податків)	Галузь	Суб'єкт господарювання державного сектору економіки відповідно до закону	Підприємство з державною участю / у приватній власності ¹²⁹³	Назва юридичної особи або державного органу, через які держава володіє часткою у статутному капіталі компанії	Загальне правило щодо відповідальності держави за зобов'язаннями підприємств з державною участю ¹²⁹⁴
63.	ДП «Торецьквугілля»	Кам'яне вугілля	Так	Державна (пряме володіння)	Держава в особі Міненерго - 100% (змін у звітному періоді не було)	Держава та Міненерго не несуть відповідальності за зобов'язаннями ДП
64.	ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	Кам'яне вугілля	Ні	Приватна	-	-
65.	ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	Кам'яне вугілля	Так	Державна (пряме володіння)	Держава в особі Міненерго - 100% (змін у звітному періоді не було)	Держава та Міненерго не несуть відповідальності за зобов'язаннями ДП

Додаток 3. Бенефіціарні власники суттєвих видобувних компаній

- ▶ Інформація, наведена нижче, базується на інформації з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі - «ЄДР») станом на 31 грудня 2022 р. та наданій Мін'юстом на запит, з урахуванням наступного.
 - ▶ ЄДР не містить інформації щодо бенефіціарних власників державних і комунальних підприємств, оскільки для таких підприємств вони відсутні відповідно до законодавства¹²⁹⁷. Водночас, ЄДР містить інформацію щодо засновників (учасників) державних і комунальних підприємств, якими можуть бути, наприклад, державні органи, в управлінні яких перебувають такі підприємства. Хоча щодо відсутності бенефіціарних власників інформація зазначається непослідовно (в одних випадках зазначається, що бенефіціарний власник відсутній, а в інших - інформації немає взагалі), це не має негативного впливу на стан розкриття інформації про бенефіціарних власників.
 - ▶ Відомості про деяких суб'єктів (наприклад, представництва нерезидентів, договори про спільну діяльність, угоди про розподіл продукції) не включаються до ЄДР, внаслідок чого інформація про бенефіціарних власників таких суб'єктів не може бути отримана через ЄДР¹²⁹⁸.
- ▶ Незалежний адміністратор також брав до уваги звіти про платежі на користь держави, консолідовані звіти про платежі на користь держави, подані компаніями. Для розкриття бенефіціарних власників по договорам про спільну діяльність та угодам про розподіл продукції Незалежний адміністратор використовував інформацію в ЄДР про учасників/інвесторів таких угод в разі її наявності в ЄДР.
- ▶ У разі виявлення фактів, які можуть свідчити про розбіжності щодо кінцевих бенефіціарних власників, було запитано додаткові пояснення в суттєвої компанії та відображено отримані пояснення в цьому додатку до звіту ІПВГ.
- ▶ Позначення «Інформація відсутня в ЄДР» означає, що інформація щодо бенефіціарного власника відповідної особи не зазначена в ЄДР (у тому числі - щодо державних підприємств).
- ▶ Позначка застосовується, коли 1) виявлено розбіжності щодо бенефіціарного власника між даними ЄДР та даними компанії, або 2) інформація відсутня в ЄДР. У випадку прямого чи опосередкованого державного володіння позначка не застосовується.

¹²⁹⁷ [Стаття 641](#) Господарського кодексу України

¹²⁹⁸ Закон України «[Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впорядкування діяльності відокремлених підрозділів юридичної особи, утвореної відповідно до законодавства іноземної держави](#)» №3257-IX від 14.07.2023 р. передбачає розкриття структури власності та кінцевих бенефіціарних власників іноземної юридичної особи, що створює відокремлений підрозділ в Україні. Водночас, він набере чинності лише в вересні 2024 року.

- Позначка застосовується, коли станом на дату підготовки звіту до бенефіціара застосовано санкції у вигляді анулювання або зупинення дії спеціальних дозволів на користування надрами.

№	Код ЄДРПОУ	Найменування	Бенефіціарний власник суттєвої компанії
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			

¹²⁹⁹ За інформацією на [веб-сайті](#) Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України (SMIDA) станом на 3 квартал 2022 р. акції ПАТ «Укрнафта» належали компаніям LITTOP ENTERPRISES LIMITED (Кіпр), BRIDGEMONT VENTURES LIMITED (Кіпр), BORDO MANAGEMENT LIMITED (Кіпр) та АТ «НАК "Нафтогаз України"». Станом на кінець 2022 р. акції ПАТ «Укрнафта» належать АТ «НАК "Нафтогаз України"» (50%+2) та державі України в особі Міноборони.

№	Код ЄДРПОУ	Найменування	Бенефіціарний власник суттєвої компанії
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			

¹³⁰⁰ В 2023 році 50,3% акцій компанії було заарештовано за рішенням суду ([Активи Жеваго заарештовано на забезпечення позову Фонду на 46 млрд грн \(fg.gov.ua\)](#))

¹³⁰¹ Більш детальна інформація про кінцевих бенефіціарних власників ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат» наведена у Доповненні 1 до цього Додатку 3

¹³⁰² В 2023 році акції компанії були заарештовані та передані в управління Національному агентству з питань виявлення, розшуку та управління корупційними активами, з подальшою передачею в управління ПАТ «Укрнафта» (<https://www.kmu.gov.ua/npas/deiaki-pytannia-upravlinnia-aktivamy-na-iaki-nakladeno-aresht-u-kryminalnomu-provadhenni-u-vyniatkovykh-vypadkakh-i230523-454>). <https://texty.org.ua/fragments/109459/sud-areshtuvav-kompaniyu-kolomojskoho-ukrnatoburinnya-i-peredav-arma/>

№	Код ЄДРПОУ	Найменування	Бенефіціарний власник суттєвої компанії
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			

¹³⁰³ В 2023 році 50, 3% акцій компанії було заарештовано за рішенням суду ([Активи Жеваго заарештовано на забезпечення позову Фонду на 46 млрд грн \(fg.gov.ua\)](#)).

№	Код ЄДРПОУ	Найменування	Бенефіціарний власник суттєвої компанії
21.			
22.			
23.			
24.			

№	Код ЄДРПОУ	Найменування	Бенефіціарний власник суттєвої компанії
			Тип бенефіціара: інше: повністю контрольований
25.			

№	Код ЄДРПОУ	Найменування	Бенефіціарний власник суттєвої компанії
26.			
27.			

¹³⁰⁴ Інформація зі звітних форм щодо кінцевих бенефіціарних власників (контролерів) у звітному періоді

¹³⁰⁵ Лист Представництва «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед» №956 від 10.11.2023 р.

№	Код ЄДРПОУ	Найменування	Бенефіціарний власник суттєвої компанії
			1306
28.			
29.			
30.			
31.			
32.			

¹³⁰⁶ [Річна фінансова звітність компанії Enwell Energy plc за 2022 рік](#)

¹³⁰⁷ Відомості з [бази даних](#) крупних пакетів акцій (більше 5%) Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України

№	Код ЄДРПОУ	Найменування	Бенефіціарний власник суттєвої компанії
33.			
34.			
35.			
36.			
37.			
38.			

№	Код ЄДРПОУ	Найменування	Бенефіціарний власник суттєвої компанії
39.			
40.			
41.			
42.			
43.			

№	Код ЄДРПОУ	Найменування	Бенефіціарний власник суттєвої компанії
44.	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
45.	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]

№	Код ЄДРПОУ	Найменування	Бенефіціарний власник суттєвої компанії
46.	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]

№	Код ЄДРПОУ	Найменування	Бенефіціарний власник суттєвої компанії
47.			
48.			
49.			

№	Код ЄДРПОУ	Найменування	Бенефіціарний власник суттєвої компанії
50.	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
51.	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
52.	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
53.	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]

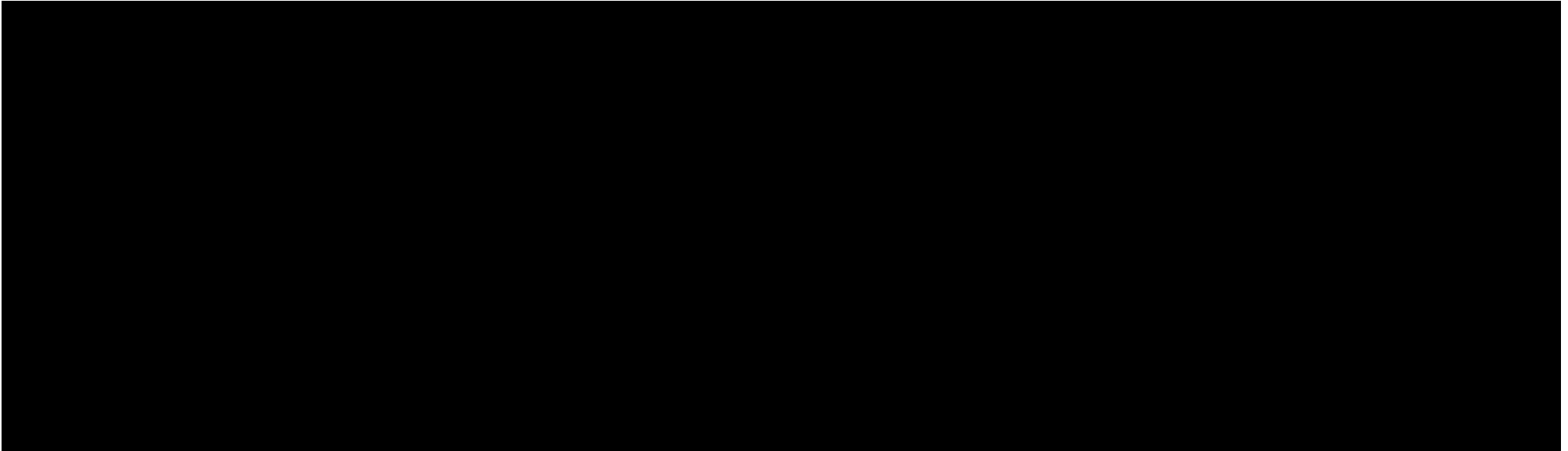
№	Код ЄДРПОУ	Найменування	Бенефіціарний власник суттєвої компанії
54.	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
55.			
56.			
57.			

№	Код ЄДРПОУ	Найменування	Бенефіціарний власник суттєвої компанії
58.			
59.			
60.			
61.			
62.			

№	Код ЄДРПОУ	Найменування	Бенефіціарний власник суттєвої компанії
63.	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
64.			
65.			

¹³¹⁰ Вказано податковий номер, оскільки договорам про спільну діяльність не присвоюється код ЄДРПОУ

1311

«ріоду» Звіту про річні фінансові результати компанії FERREXPO PLC за 2022 рік,
<https://www.londonstockexchange.com/news-article/FXPO/full-year-financial-results-for-2022>

Додаток 4. Повноваження органів державної влади України у сфері видобування корисних копалин у 2022 році

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
Верховна Рада України ¹³¹⁴	1) Приймає закони ¹³¹⁵ ; 2) Визначає основні напрямки державної політики ¹³¹⁶ ; 3) Затверджує загальнодержавні програми розвитку видобувних галузей ¹³¹⁷ .	Виборний орган	Конституція України; Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» ¹³¹⁸ ; Кодекс про надра; Гірничий закон; Закон про нафту і газ; Закон про охорону навколишнього природного середовища
Президент України ¹³¹⁹	1) Бере участь у законодавчому процесі (право законодавчої ініціативи, підписання / право вето щодо законів, прийнятих Верховною Радою України); 2) Видає укази і розпорядження, які є обов'язковими до виконання на території України ¹³²⁰ .	Виборний орган	Конституція України
Кабінет Міністрів України (КМУ) ¹³²¹	1) Забезпечує проведення фінансової, цінової, інвестиційної та податкової політики; політики у сферах екологічної безпеки і природокористування; 2) Здійснює державне управління у сфері охорони та	Відповідальний перед Президентом України і Верховною Радою України, підконтрольний і підзвітний Верховній Раді України	Конституція України; Закон України «Про Кабінет Міністрів України» ¹³²³ ;

¹³¹⁴ Верховна Рада України є єдиним органом законодавчої влади в Україні

¹³¹⁵ Повноваження ВРУ закріплені в [ст. 85](#) Конституції України. Відповідно до [п. 5 ч. 1 ст. 92](#) Конституції України, засади використання природних ресурсів визначаються винятково законами України. Окрім Конституції України, основними законодавчими актами, що регулюють відносини у сфері видобування нафти та газу, є [Кодекс про надра](#), [Закон про нафту і газ](#), [Гірничий закон](#), [Закон про ринок природного газу](#), [Закон про УРП](#) тощо

¹³¹⁶ Постанова ВРУ [«Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки»](#) №188/98-ВР від 05.03.1998 р.

¹³¹⁷ Закон України [«Про затвердження Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 р.»](#) №3268-VI від 21.04.2011 р.

¹³¹⁸ Закон України [«Про Регламент Верховної Ради України»](#) №1861-VI від 10.02.2010 р.

¹³¹⁹ Президент України є Главою держави та формально не належить до жодної з гілок влади (законодавчої, виконавчої, судової)

¹³²⁰ [Ст. 93, 102, 103, 106](#) Конституції України

¹³²¹ КМУ є вищим органом у системі органів виконавчої влади

¹³²³ Закон України [«Про Кабінет Міністрів України»](#) №2591-VI від 07.10.2010 р.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	<p>раціонального використання землі, її надр, водних ресурсів, інших природних ресурсів, спрямовує та координує роботу міністерств, інших органів виконавчої влади;</p> <p>3) Приймає рішення про утворення, реорганізацію та ліквідацію міністерств та інших центральних органів виконавчої влади за поданням Прем'єр-міністра України;</p> <p>4) Видає постанови і розпорядження, які є обов'язковими до виконання;</p> <p>5) Бере участь у законодавчому процесі (право законодавчої ініціативи);</p> <p>6) Реалізує державну політику в нафтогазовій галузі;</p> <p>7) Приймає рішення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу¹³²²;</p> <p>8) Здійснює державне управління у галузі геологічного вивчення, використання і охорони надр;</p> <p>9) Укладає УРП та здійснює контроль за їх виконанням з боку держави;</p> <p>10) Здійснює державне регулювання гірничої справи та державне управління в галузі охорони навколишнього природного середовища;</p> <p>11) Визначає порядки ведення Єдиного реєстру з ОВД та громадських слухань у процесі ОВД, передачі документації для надання висновку з ОВД та порядок фінансування ОВД.</p>		<p>Закон України «Про центральні органи виконавчої влади»¹³²⁴;</p> <p>Кодекс про надра;</p> <p>Гірничий закон ;</p> <p>Закон про нафту і газ;</p> <p>Закон про ринок природного газу;</p> <p>Закон про охорону навколишнього природного середовища;</p> <p>Закон України «Про трубопровідний транспорт»;</p> <p>Закон про УРП</p> <p>Закон про ОВД</p>
<p>Міністерство енергетики України (Міненерго)</p>	<p>1) Забезпечує формування та реалізацію державної політики у паливно-енергетичному комплексі;</p> <p>2) Забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ефективного використання паливно-</p>	<p>Міненерго спрямовується і координується КМУ</p> <p>(головний орган у системі центральних органів виконавчої влади, який забезпечує</p>	<p>Положення про Міністерство енергетики України¹³²⁷</p>

¹³²² Рішення КМУ, інших органів виконавчої влади можуть застосовуватися у частині, що не суперечить рішенням КМУ про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу відповідно до [ч. 6 ст. 11](#) ЗУ про ринок природного газу зі змінами, внесеними Законом України «Про заходи, спрямовані на подолання кризових явищ та забезпечення фінансової стабільності на ринку природного газу» №1639-IX від 14.07.2021 р.

¹³²⁴ Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» №3166-VI від 17.03.2011 р.

¹³²⁷ Постанова КМУ «Про затвердження Положення про Міністерство енергетики України» №507 від 17.06.2020 р.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	<p>енергетичних ресурсів¹³²⁵;</p> <p>3) Забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері нагляду (контролю) у галузі теплопостачання;</p> <p>4) Здійснює управління у сфері наукової та науково-технічної діяльності в паливно-енергетичному комплексі;</p> <p>5) Приймає рішення щодо введення підземних сховищ нафти, газу та продуктів їх переробки у дослідно-промислову та промислову експлуатацію;</p> <p>6) Розробляє і затверджує правила безпеки постачання природного газу;</p> <p>7) Розробляє, затверджує та впроваджує в межах повноважень, передбачених Законом України «Про ринок природного газу», Національний план дій;</p> <p>8) Забезпечує в межах повноважень, передбачених законом, організацію та проведення аукціонів з продажу нафти, газового конденсату та скрапленого газу¹³²⁶;</p> <p>9) Затверджує стратегічні плани розвитку державних підприємств, що належать до сфери управління Міненерго, та господарських товариств, щодо яких Міненерго здійснює функції з управління корпоративними правами держави;</p> <p>10) Веде облік об'єктів державної власності, що належать до сфери управління Міненерго, здійснює контроль за їх ефективним використанням та збереженням, здійснює в межах повноважень, передбачених законом, управління державними підприємствами, установами та організаціями, а також корпоративними правами держави;</p> <p>11) Самостійно та незалежно здійснює управління корпоративними правами, що належать державі у статутному капіталі суб'єктів господарювання, які діють на підставі ліцензії на провадження діяльності з транспортування природного газу;</p> <p>12) Бере в установленому порядку участь у визначенні</p>	<p>формування та реалізує державну політику в паливно-енергетичному комплексі, формування та реалізацію державної політики у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, та у сфері нагляду (контролю) у галузях електроенергетики і теплопостачання)</p>	

¹³²⁵ У 2023 році повноваження передане Мінінфраструктури відповідно до Постанови КМУ [«Деякі питання оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади у сфері енергоефективності»](#) №153 від 14.02.2023 р.

¹³²⁶ Зазначене повноваження було виключене в 2023 році на підставі Постанови КМУ [«Про внесення зміни до пункту 4 Положення про Міністерство енергетики України та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України»](#) №260 від 24.03.2023 р.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	<p>способів приватизації вугледобувних підприємств, що належать до сфери управління Міненерго, здійснює інші функції з управління об'єктами державної власності, що належать до сфери управління Міненерго, тощо.</p>		
<p>Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України (Міндовкілля)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Розробляє проекти законів та інших нормативно-правових актів з питань, що належать до його компетенції; 2) Здійснює нормативно-правове регулювання низки питань, зокрема щодо обліку робіт з геологічного вивчення надр, обліку обсягу погашених і видобутих корисних копалин та їх втрат, обліку нафтових і газових свердловин тощо; 3) Веде облік об'єктів державної власності, що перебувають в його управлінні, здійснює контроль за їх ефективним використанням та збереженням; 4) Забезпечує у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр нормативно-правове регулювання, в тому числі з питань визначення порядку розробки кондицій на мінеральну сировину, функціонування каталогу відомостей про геологічну інформацію, Державного сховища геологічної інформації та кам'яного матеріалу і порядку передачі до нього первинної геологічної інформації; 5) Визначає порядки надання спеціальних дозволів на користування надрами, проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами; 6) Надає пропозиції щодо надання чи продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та пропозиції щодо визначення переліку ділянок надр, дозволу на користування якими виставляються на аукціон, з одночасним зазначенням умов, за яких можливе надрокористування; 7) Розробляє методики проведення моніторингу навколишнього природного середовища; 8) Видає сертифікати на право проведення екологічного аудиту, веде реєстр екологічних аудиторів та юридичних осіб, що мають право на проведення екологічного аудиту, 	<p>Спрямовується і координується КМУ</p> <p>(головний орган у системі центральних органів виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, екологічної та в межах повноважень, передбачених законом, біологічної і генетичної безпеки; забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр; щодо здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів)</p>	<p>Положення про Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України¹³²⁹</p>

¹³²⁹ [Положення про Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України](#), затверджене Постановою КМУ [«Деякі питання Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів»](#) №614 від 25.06.2020 р.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	<p>затверджує положення про сертифікацію екологічних аудиторів та про ведення реєстру екологічних аудиторів;</p> <p>9) Бере участь у плануванні та здійсненні заходів із запобігання виникненню надзвичайних ситуацій і реагування на них;</p> <p>10) Встановлює порядок надання інформації про стан навколишнього природного середовища і порядок організації та проведення публічних слухань або відкритих засідань з охорони навколишнього природного середовища;</p> <p>11) Є держателем Єдиної екологічної платформи «ЕкоСистема», здійснює її методичне та методологічне забезпечення функціонування;</p> <p>12) здійснює підготовку та подання КМУ пропозицій щодо застосування, скасування та внесення змін до спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій), що вносяться КМУ на розгляд Ради національної безпеки і оборони України відповідно до Закону України «Про санкції», та бере участь у формуванні, реалізації та моніторингу ефективності державної санкційної політики з питань, що належать до його компетенції¹³²⁸.</p>		
<p>Міністерство розвитку громад та територій України (Мінрегіон)¹³³⁰</p>	<p>1) розроблення методичних рекомендацій, проведення навчання та поширення інформації щодо важливості підвищення енергетичної ефективності будівель, економічної доцільності здійснення енергоефективних заходів, технічних аспектів їх здійснення, впливу енергетичної ефективності будівель на екологічний стан населених пунктів, світових тенденцій та світового досвіду у сфері забезпечення енергетичної ефективності будівель, необхідності своєчасної оплати спожитих паливно-енергетичних ресурсів</p>	<p>Спрямовувався і координувався КМУ (головний орган у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну регіональну політику, державну політику у сфері розвитку місцевого самоврядування, територіальної організації влади та</p>	<p>Положення про Міністерство розвитку громад та територій України¹³³¹</p>

¹³²⁸ Зі змінами, внесеними Постановою КМУ [«Про внесення до деяких постанов Кабінету Міністрів України змін щодо удосконалення державної санкційної політики»](#) №772 від 07.07.2022 р.

¹³³⁰ У грудні 2022 року було прийнято Постанову КМУ [«Деякі питання діяльності центральних органів виконавчої влади»](#) №1400 від 17.12.2022 р., відповідно до якої повноваження Мінрегіону перейшли до Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури

¹³³¹ Постанова КМУ [«Про затвердження Положення про Міністерство розвитку громад та територій України»](#) №197 від 30.04.2014 р.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
		адміністративно-територіального устрою, державну житлову політику і політику у сфері благоустрою населених пунктів, державну політику у сфері житлово-комунального господарства, державну політику у сфері поводження з побутовими відходами, державну політику у сфері будівництва, містобудування, просторового планування територій та архітектури, державну політику у сфері технічного регулювання у будівництві, а також забезпечує формування державної політики у сфері архітектурно-будівельного контролю та нагляду, у сфері контролю житлово-комунального господарства та у сфері забезпечення енергетичної ефективності будівель)	
Державна служба геології та надр України (Держгеонадра)	<ol style="list-style-type: none"> 1) Реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр; 2) Організовує та координує проведення робіт з геологічного вивчення надр на основі державних комплексних або цільових програм, міжгалузевих і галузевих планів, проектів, норм і правил; 3) Здійснює державний контроль за геологічним вивченням надр (державний геологічний контроль) та їх раціональним і ефективним використанням, зокрема за веденням обліку видобування нафти, газу та 	Спрямовується і координується КМУ через Міністра захисту довкілля та природних ресурсів(центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, є уповноваженим органом з питань реалізації УРП) ¹³³⁵	Кодекс про надра; Закон про нафту і газ; Закон України «Про газ (метан) вугільних родовищ»; Закон України «Про державну геологічну службу України» ¹³³⁶ ; Положення про Державну службу

¹³³⁵ П. 1 [Положення про Державну службу геології та надр України](#)
¹³³⁶ Закон України «Про державну геологічну службу України» №1216-ХІV від 04.11.1999 р.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	<p>супутніх компонентів;</p> <p>4) Здійснює та веде державний облік родовищ, запасів і проявів корисних копалин¹³³² та веде державний кадастр родовищ і проявів корисних копалин, державний баланс запасів корисних копалин, а також каталог відомостей про геологічну інформацію;</p> <p>5) Здійснює державну реєстрацію та веде облік робіт і досліджень, пов'язаних з геологічним вивченням надр;</p> <p>6) Видає, анулює, зупиняє, переоформлює, продовжує строк дії та поновлює дію спеціальних дозволів;</p> <p>7) Здійснює контроль за дотриманням нормативів, стандартів та інших вимог щодо геологічного вивчення і використання надр, умов спеціальних використання надр, умов спеціальних дозволів та угод про умови користування надрами;</p> <p>8) Розпоряджається геологічною інформацією в установленому порядку;</p> <p>9) Формує та веде електронний кабінет надрокористувача¹³³³;</p> <p>10) Проводить планові та позапланові перевірки надрокористувачів, за результатами яких (у разі виявлення порушень вимог законодавства) складає акти, видає обов'язкові для виконання вказівки (приписи) про усунення виявлених недоліків і порушень вимог законодавства;</p> <p>11) Здійснює державний контроль за дотриманням правил і нормативів користування нафтогазоносними надрами;</p> <p>12) Здійснює контроль за виконанням угод про розподіл продукції</p> <p>13) здійснює розрахунок початкової ціни продажу на аукціоні спеціальних дозволів на користування надрами¹³³⁴.</p>		<p>геології та надр України¹³³⁷;</p> <p>Порядок надання спеціальних дозволів</p>

¹³³² Постанова КМУ [«Про затвердження Порядку державного обліку родовищ, запасів і проявів корисних копалин»](#) №75 від 31.01.1995 р.

¹³³³ Відповідно до Закону України [«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства про видобуток бурштину та інших корисних копалин»](#) №402-IX від 19.12.2019 р.

¹³³⁴ Відповідно до Постанови КМУ [«Про внесення зміни до пункту 4 Положення про Державну службу геології та надр України»](#) №1056 від 27.09.2022 р.

¹³³⁷ Постанова КМУ [«Про затвердження Положення про Державну службу геології та надр України»](#) №1174 від 30.12.2015 р.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
Державна комісія по запасах корисних копалин (ДКЗ)	1) Встановлює кондиції на мінеральну сировину для обчислення запасів корисних копалин у надрах; 2) Приймає рішення щодо кількості, якості та ступеня вивченості запасів розвіданих родовищ корисних копалин і стану підготовленості їх до промислового освоєння; 3) Проводить науково-технічну діяльність, пов'язану з проведенням на замовлення користувачів надр державної експертизи геологічних матеріалів з вивчення і використання надр та оцінки запасів корисних копалин; 4) Проводить експертизу геологічної інформації з обчислення запасів корисних копалин; 5) Бере участь у проведенні комплексної державної експертизи проектів промислового освоєння родовищ, реконструкції діючих гірничодобувних і збагачувальних комплексів, а також їх ліквідації; перевіряє обґрунтованість, ефективність та якість проектних рішень гірничодобувних підприємств щодо повноти використання розвіданих запасів родовищ корисних копалин.	Діє при Держгеонадра (установа, що провадить науково-технічну діяльність, пов'язану з проведенням державної експертизи геологічних матеріалів з вивчення і використання надр та оцінки запасів корисних копалин) ДКЗ у своїй діяльності керується Конституцією й законами України, актами Президента України і КМУ, Положенням про ДКЗ, а також наказами Міністерства.	Положення про Державну комісію України по запасах корисних копалин ¹³³⁸
Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП)	1) Бере участь у формуванні та забезпеченні реалізації єдиної державної політики у сферах функціонування ринків природного газу, нафти та нафтопродуктів, тощо; 2) Розробляє і затверджує: <ul style="list-style-type: none"> - умови та правила провадження ліцензованої діяльності, - порядки контролю за дотриманням ліцензійних умов; - правила користування природним газом для юридичних осіб; - порядок доступу до Єдиної газотранспортної системи України; - типові форми господарських договорів, у тому числі на купівлю-продаж природного газу (між власниками та постачальниками природного газу), транспортування природного газу магістральними трубопроводами, зберігання (закачування, зберігання, відбір) природного газу, приєднання до газових мереж, розподіл природного газу, постачання природного газу за регульованим тарифом тощо; 	Підпорядкована Президенту України, підзвітна Верховній Раді України (відповідно до Положення про НКРЕКП) (постійно діючий центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, що утворюється КМУ, є колегіальним органом, що здійснює державне регулювання, моніторинг та контроль за діяльністю суб'єктів господарювання у сферах енергетики та комунальних	Закон України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» ¹³⁴¹ ; Закон України «Про ринок природного газу»; Закон України «Про газ (метан) вугільних родовищ»; Положення про Національну комісію, що здійснює державне

¹³³⁸ Постанова КМУ [«Про затвердження Положення про Державну комісію України по запасах корисних копалин»](#) №1689 від 10.11.2000 р.

¹³⁴¹ Закон України [«Про національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»](#) №1540-VIII від 11.06.2017 р.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	<p>3) Затверджує методологію визначення тарифів на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу, на послуги розподілу, зберігання (закачування, відбору) природного газу щодо газосховищ, до яких застосовується режим регульованого доступу, на послуги установки LNG та встановлення (зміни) тарифів, які повинні забезпечити необхідні інвестиції в газотранспортні та газорозподільні системи, газосховища, а також установку LNG;</p> <p>4) Встановлює (змінює) тарифи на послуги транспортування природного газу транскордонними газопроводами;</p> <p>5) Затверджує правила постачання природного газу;</p> <p>6) Сертифікує операторів системи передачі та газотранспортної системи або приймає рішення про відмову в сертифікації¹³³⁹;</p> <p>7) Здійснює ліцензування на провадження діяльності з транспортування, розподілу, зберігання, постачання природного газу та надання послуг установки LNG; Затверджує правила для постачальника «останньої надії» як частини правил постачання природного газу, у тому числі правил для визначення ціни природного газу, що постачається таким постачальником;</p> <p>8) Здійснює моніторинг рівня прозорості в діяльності суб'єктів ринку природного газу, зокрема рівня оптових цін на природний газ, а також забезпечення дотримання суб'єктами ринку природного газу (крім споживачів) зобов'язань щодо розміщення інформації;</p> <p>9) Розробляє та затверджує кодекси систем передачі та розподілу електричної енергії, газотранспортної та</p>	<p>послуг)¹³⁴⁰</p>	<p>регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг¹³⁴²</p>

¹³³⁹ З 2023 року НКРЕКП також сертифікує операторів газосховищ або приймає рішення про відмову у сертифікації у зв'язку з набранням чинності Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сертифікації оператора газосховищ та продовження заходів з недопущення банкрутства Державного акціонерного товариства "Чорноморнафтогаз"» №2850-IX від 13.12.2022 р.

¹³⁴⁰ Відповідно до [ст. 1](#) Закону про НКРЕКП

¹³⁴² [Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг](#), затверджене указом Президента України №715/2014 від 10.09.2014 р.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	<p>газорозподільних систем, кодекси газосховищ та установки LNG;</p> <p>10) Встановлює мінімальні стандарти та вимоги до якості обслуговування споживачів та постачання природного газу;</p> <p>11) Погоджує Національний план дій.</p> <p>12)</p>		
<p>Державна служба з питань праці</p>	<p>1) Здійснює державне управління у галузі геологічного вивчення, використання і охорони надр</p> <p>2) Надає гірничі відводи для розробки родовищ корисних копалин, будівництва і експлуатації підземних споруд та інших цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин. Гірничі відводи для розробки родовищ корисних копалин місцевого значення надаються територіальними управліннями Держпраці¹³⁴³</p> <p>3) Здійснює державний нагляд (контроль) у сфері гірничих відносин на підприємствах вугільної, гірничорудної та нерудної промисловості, під час проведення гірничих робіт, будівництва та експлуатації, ліквідації або консервації гірничих підприємств¹³⁴⁴;</p> <p>4) Здійснює нагляд (контроль) за дотриманням умов спеціальних дозволів у частині державного гірничого нагляду;</p> <p>5) Організовує проведення державної технічної експертизи безпеки проведення гірничих робіт;</p> <p>6) Здійснює вибіркові перевірки щодо наявності і виконання проектів ведення робіт з геологічного вивчення надр, розробки родовищ корисних копалин;</p> <p>7) Погоджує ліквідацію та консервацію гірничих об'єктів</p>	<p>Спрямовується і координується КМУ через Першого віце-прем'єр - міністра України - Міністра економіки (центральний орган виконавчої влади, який забезпечує реалізацію державної політики у сферах промислової безпеки, охорони праці, державного гірничого нагляду, державного регулювання у сфері безпечного поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення та ін.)</p>	<p>Кодекс про надра; Гірничий закон; Закон про нафту і газ; Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки»¹³⁴⁷; Положення про Державну службу України з питань праці¹³⁴⁸; Положення про порядок здійснення державного гірничого нагляду¹³⁴⁹; Положення про порядок надання гірничих відводів¹³⁵⁰; Порядок надання спеціальних дозволів</p>

¹³⁴³ Ст. 17 Кодексу про надра. Відповідно до статті 17 у редакції Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами» №2805-ІХ від 01.12.2022 р., що набрав чинності 01.01.2023, гірничий відвід надається тільки для шахт та рудників.

¹³⁴⁴ Державний гірничий нагляд - це нагляд за додержанням підприємствами, установами, організаціями та громадянами актів законодавства, правил і норм щодо ведення робіт, пов'язаних з геологічним вивченням надр, їх використанням та охороною, а також використанням і переробкою мінеральної сировини (п. 1 Положення про порядок здійснення державного гірничого нагляду, затверджене постановою КМУ №134 від 21.02.1995 р.)

¹³⁴⁷ Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки» №2245-III від 18.01.2001 р.

¹³⁴⁸ Постанова КМУ «Про затвердження Положення про Державну службу України з питань праці» №96 від 11.02.2015 р.

¹³⁴⁹ Постанова КМУ «Про затвердження Положення про порядок здійснення державного гірничого нагляду» №134 від 21.02.1995 р.

¹³⁵⁰ Постанова КМУ «Про затвердження Положення про порядок надання гірничих відводів» №59 від 27.01.1995 р.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	<p>або їх ділянок, споруд, пов'язаних із користуванням надрами, в установленому законодавством порядку, погоджує проекти проведення дослідно-промислового видобування корисних копалин, проекти і щорічні плани їх видобування та переробки тощо;</p> <p>8) Припиняє роботи, пов'язані з користуванням надрами, у випадку виявлення порушень щодо гірничого вивчення надр тощо¹³⁴⁵;</p> <p>9) Здійснює контроль за відповідністю визначеним вимогам віднесення вугільних шахт, що небезпечні внаслідок наявності газу, можливості раптових викидів та гірських ударів, до відповідних категорій;</p> <p>10) Організовує та здійснює державний нагляд (контроль) у сфері функціонування ринку природного газу в частині підтримання належного технічного стану систем, вузлів і приладів обліку природного газу на об'єктах його видобутку та забезпечення безпечної і надійної експлуатації об'єктів Єдиної газотранспортної системи;</p> <p>11) Здійснює державний гірничий нагляд з питань правильності розробки родовищ корисних копалин; додержання правил проведення геологічних і маркшейдерських робіт під час дослідно-промислової розробки та експлуатації родовищ корисних копалин; додержання правил та технологій переробки мінеральної сировини; правильності та своєчасності проведення заходів, що гарантують безпеку людей, майна і навколишнього природного середовища, гірничих виробок і свердловин від шкідливого впливу робіт, пов'язаних із користуванням надрами; повноти вивчення родовищ корисних копалин, гірничо-технічних, інженерно-геологічних, гідрогеологічних та інших умов їх розробки, будівництва та експлуатації підземних споруд, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва; виконання вимог щодо охорони надр під час встановлення кондицій на мінеральну сировину та</p>		

¹³⁴⁵ З 2023 року ст. 63 Кодексу про надра викладена у новій редакції на підставі Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами» №2805-IX від 01.12.2022 р. В результаті, Держпраці втрачене це повноваження.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	експлуатації родовищ корисних копалин; повноти видобування оцінених запасів корисних копалин і наявних у них компонентів; додержання встановленого порядку обліку запасів корисних копалин, обґрунтованості та своєчасності їх списання тощо ¹³⁴⁶ .		
Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України	<ol style="list-style-type: none"> 1) Здійснює державне регулювання у сфері геологічного вивчення, видобування та використання газу (метану) вугільних родовищ на вільних ділянках; 2) Здійснює державний нагляд та контроль за додержанням законодавства у сфері геологічного вивчення, видобування та використання газу (метану) вугільних родовищ; 3) Розробляє, погоджує та здійснює контроль за виконанням державних цільових програм у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, погоджує галузеві, регіональні та місцеві програми у цій сфері; 4) Реалізує державно-приватне партнерство у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів; 5) Здійснює моніторинг за ефективним використанням паливно-енергетичних ресурсів; 6) Бере участь у розгляді та відборі інвестиційних проектів та проектів екологічного спрямування у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, та альтернативних видів палива, здійснює моніторинг їх впровадження. 	Спрямовується і координується КМУ через Міністра енергетики (центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива)	Закон України «Про газ (метан) вугільних родовищ» ¹³⁵¹ ; Положення про Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України ¹³⁵²
Державна екологічна	1) Здійснює державний нагляд (контроль) за додержанням	Спрямовується і координується	Кодекс про надра;

¹³⁴⁶ [п. 17](#) Положення про Держпраці, затвердженого Постановою КМУ «Про затвердження Положення про Державну службу України з питань праці» №96 від 11.02.2015 р. зі змінами, внесеними Постановою КМУ «Про внесення змін до Положення про Держпраці» №1117 від 28.10.2021 р. Так, у вересні 2022 р. у Держпраці були виключені повноваження щодо здійснення державного нагляду (контролю) у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки та потенційно небезпечними об'єктами, з питань проведення ідентифікації та декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки; проведення реєстрації декларацій безпеки об'єктів підвищеної небезпеки, ведення державного реєстру об'єктів підвищеної небезпеки та відповідно до змін, внесених Постановою КМУ «Деякі питання ідентифікації об'єктів підвищеної небезпеки» №1030 від 13.09.2022 р.

¹³⁵¹ Закон України «Про газ (метан) вугільних родовищ» №1392-VI від 21.05.2009 р.

¹³⁵² Постанова КМУ «Про затвердження Положення про Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України» №676 від 26.11.2014 р. Відповідно до впровадження Постановою КМУ «Деякі питання оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади у сфері енергоефективності» №153 від 14.02.2023 р. змін діяльність Держенергоефективності спрямовується і координується КМУ через Міністра розвитку громад, територій та інфраструктури та реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, альтернативних видів палива, енергоефективності та енергозбереження

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
інспекція України	<p>вимог законодавства про екологічну безпеку, законодавства щодо використання та охорони надр, наявності дозволів, лімітів та квот на спеціальне використання природних ресурсів, дотримання їх умов;</p> <p>2) Здійснює контроль та нагляд за дотриманням умов спеціального дозволу на використання надр¹³⁵³;</p> <p>3) Вживає заходів щодо припинення самовільного користування надрами та забудови площ залягань корисних копалин з порушенням установленого порядку;</p> <p>4) Розглядає спори з питань користування надрами¹³⁵⁴;</p> <p>5) Здійснює розрахунок розміру шкоди, збитків і втрат, завданих навколишньому природному середовищу та природним ресурсам держави з питань, що належать до її компетенції, внаслідок виникнення аварій, надзвичайних ситуацій, військової агресії, військових, терористичних або інших злочинних дій, у тому числі з початку дії правового режиму воєнного стану¹³⁵⁵.</p>	<p>КМУ через Міністра захисту довкілля та природних ресурсів</p> <p>(центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів)</p>	<p>Закон про охорону навколишнього природного середовища; Положення про Державну екологічну інспекцію України¹³⁵⁶; Порядок надання спеціальних дозволів¹³⁵⁷</p>
Державне агентство водних ресурсів України	<p>1) Видає та анулює дозволи на спеціальне водокористування;</p> <p>2) Здійснює заходи щодо екологічного оздоровлення поверхневих вод та догляду за ними;</p> <p>3) Проводить моніторинг якості вод;</p> <p>4) Розробляє схеми комплексного використання та охорони водних ресурсів;</p> <p>5) Аналізує та узагальнює звіти водокористувачів щодо використання водних ресурсів, перевіряє їх достовірність;</p>	<p>Спрямовується і координується КМУ через - Міністра захисту довкілля та природних ресурсів</p> <p>(центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства, управління, використання та відтворення</p>	<p>Водний кодекс України; Положення про Державне агентство водних ресурсів України¹³⁵⁸</p>

¹³⁵³ У липні 2023 Держекоінспекція позбавлена цього повноваження у зв'язку зі втратою чинності Порядку надання спеціальних дозволів на підставі Постанови КМУ [«Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо користування надрами»](#) №749 від 04.07.2023 р.

¹³⁵⁴ З 2023 року Держекоінспекція не розглядає спори, а лише має право звернутися до особи (юридичної особи), що завдала збитків державі внаслідок порушення законодавства про надра, з претензією про необхідність відшкодування збитків на підставі Закону України [«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами»](#) №2805-IX від 01.12.2022 р.

¹³⁵⁵ Постанова КМУ [«Про внесення змін до Положення про Державну екологічну інспекцію України»](#) №1111 від 30.09.2022 р.

¹³⁵⁶ Постанова КМУ [«Про затвердження Положення про Державну екологічну інспекцію України»](#) №275 від 19.04.2017 р.

¹³⁵⁷ У 2023 році порядок втратив чинність на підставі Постанови КМУ [«Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо користування надрами»](#) №749 від 04.07.2023 р.

¹³⁵⁸ Постанова КМУ [«Про затвердження Положення про Державне агентство водних ресурсів України»](#) №393 від 20.08.2014 р.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	6) Погоджує нормативи водопостачання.	поверхневих водних ресурсів)	
Державне агентство лісових ресурсів України	1) Організовує видачу в установленому порядку спеціальних дозволів на використання лісових ресурсів; 2) Веде державний лісовий кадастр та облік лісів; 3) Здійснює моніторинг лісів; 4) Забезпечує функціонування державної лісової охорони.	Спрямовується і координується КМУ через Міністра захисту довкілля та природних ресурсів (центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства)	Лісовий кодекс України; Положення про Державне агентство лісових ресурсів України ¹³⁵⁹
Державна служба з надзвичайних ситуацій	1) Вносить Міністрові внутрішніх справ пропозиції щодо формування переліку суб'єктів господарювання, галузей та окремих територій, що підлягають постійному та обов'язковому аварійно-рятувальному обслуговуванню, а також порядку здійснення такого обслуговування ¹³⁶⁰ ; 2) Організовує та забезпечує охорону від пожеж підприємств, установ, організацій та інших об'єктів на підставі договорів; 3) Виконує функції компетентного органу у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки ¹³⁶¹ та ін.	Спрямовується і координується КМУ через Міністра внутрішніх справ (центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності)	Кодекс цивільного захисту України; Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки» ¹³⁶² ; Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій ¹³⁶³
Державна служба з	1) Здійснює державний нагляд у сфері землеустрою ¹³⁶⁴ ;	Спрямовується і координується	Земельний кодекс

¹³⁵⁹ Постанова КМУ [«Про затвердження Положення про Державне агентство лісових ресурсів України»](#) №521 від 08.10.2014 р.

¹³⁶⁰ Пункт виключено на підставі Постанови КМУ [«Про внесення змін до Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій»](#) №484 від 12.05.2023 р.

¹³⁶¹ На підставі змін, внесених Законом України [«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо об'єктів підвищеної небезпеки»](#) №1686-IX від 15.07.2021 р. (набрання чинності - 06.08.2022 р.) та Постановою КМУ [«Деякі питання ідентифікації об'єктів підвищеної небезпеки»](#) №1020 від 13.09.2022 р.

¹³⁶² Закон України [«Про об'єкти підвищеної небезпеки»](#) №2245-III від 18.01.2001 р.

¹³⁶³ Постанова КМУ [«Про затвердження Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій»](#) №1052 від 16.12.2015 р.

¹³⁶⁴ Повноваження виключено на підставі Постанови КМУ [«Про внесення змін до Положення про Державну службу України з питань геодезії, картографії та кадастру та визнання такою, що втратила чинність, постанови Кабінету Міністрів України від 12.09.2018 р. №727»](#) №164 від 24.02.2023 р.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
питань геодезії, картографії та кадастру	2) Координує топографо-геодезичну і картографічну діяльність; 3) Веде та адмініструє Державний земельний кадастр, його інформаційну взаємодію з іншими інформаційними системами; 4) Вносить клопотання щодо обмеження або зупинення освоєння земельних ділянок у разі розробки корисних копалин, проведення геологорозвідувальних, пошукових та інших робіт з порушенням вимог земельного законодавства.	КМУ через Міністра аграрної політики та продовольства ¹³⁶⁵ (центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері національної інфраструктури геопросторових даних, земельних відносин, землеустрою, у сфері Державного земельного кадастру)	України; Закон України «Про Державний земельний кадастр» Положення про Державну службу України з питань геодезії, картографії та кадастру
Державна податкова служба України	1) Здійснює облік податків, зборів від платників податків (зокрема рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин) та контроль за їх справлянням та надходженням до бюджетів; 2) Видає обов'язкові до виконання накази організаційно-розпорядчого характеру, організовує і контролює їх виконання; 3) Здійснює контроль та нагляд за дотриманням умов спеціального дозволу; 4) Здійснює фінансову експертизу проектів УРП ¹³⁶⁶ .	Спрямовується і координується КМУ через Міністра фінансів (центральний орган виконавчої влади, який реалізує, в тому числі, державну податкову політику)	Податковий кодекс; Положення про Державну податкову службу ¹³⁶⁷ ; Порядок надання спеціальних дозволів ¹³⁶⁸
Державна митна служба України	1) Реалізує державну митну політику, державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування законодавства з питань митної справи; 2) Забезпечує та здійснює контроль за справлянням митних платежів.	Спрямовується і координується КМУ через Міністра фінансів (центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну митну політику)	Митний кодекс; Положення про Державну митну службу ¹³⁶⁹
Міністерство економіки	1) Формує та забезпечує реалізацію державної політики у	Спрямовується і координується	Постанова КМУ

¹³⁶⁵ Відповідно до [Положення про Держгеокадастр](#), затвердженого постановою КМУ №15 від 14.01.2015 р. зі змінами. З 2023 року Держгеокадастр здійснює забезпечення організації формування та ведення Державного картографо-геодезичного фонду України - згідно зі змінами, внесеними Постановою КМУ [«Про внесення змін до Положення про Державну службу України з питань геодезії, картографії та кадастру та визнання такою, що втратила чинність, постанови Кабінету Міністрів України від 12 вересня 2018 р. №727»](#) №164 від 24.02.2023 р.

¹³⁶⁶ [П. 7](#) Положення про Міжвідомчу комісію з організації укладення та виконання угод про розподіл продукції, затверджене Постановою КМУ [«Про утворення Міжвідомчої комісії з організації укладення та виконання угод про розподіл продукції»](#) №644 від 01.08.2013 р.

¹³⁶⁷ Постанова КМУ [«Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України»](#) №227 від 06.03.2019 р.

¹³⁶⁸ У 2023 році порядок втратив чинність на підставі Постанови КМУ [«Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо користування надрами»](#) №749 від 04.07.2023 р.

¹³⁶⁹ Постанова КМУ [«Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України»](#) №227 від 06.03.2019 р.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
України	<p>сфері управління об'єктами державної власності, державної цінової політики, а також щодо здійснення державного гірничого нагляду;</p> <p>2) Веде облік договорів та моніторинг їх виконання, укладених у межах державно-приватного партнерства, концесійних договорів;</p> <p>3) Здійснює методологічне та нормативно-правове забезпечення з питань управління об'єктами державної власності;</p>	<p>КМУ</p> <p>(центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує у тому числі державну політику економічного, соціального розвитку і торгівлі, державну цінову політику у сфері технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності, управління об'єктами державної власності тощо)</p>	<p>«Питання Міністерства економіки»¹³⁷⁰; Закон України «Про державно-приватне партнерство»¹³⁷¹; Закон України «Про управління об'єктами державної власності»</p>
Державна інспекція архітектури та містобудування України (ДІАМ)	<p>1) Здійснює державний архітектурно-будівельний нагляд за дотриманням вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, будівельних норм, стандартів і правил;</p> <p>2) Проводить перевірки відповідності виконання підготовчих та будівельних робіт вимогам будівельних норм, стандартів і правил, тощо;</p> <p>3) Видає обов'язкові до виконання приписи щодо усунення порушень вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, будівельних норм, стандартів і правил.</p>	<p>Спрямовується та координується КМУ через Міністра розвитку громад та територій¹³⁷² (центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду)</p>	<p>Положення про Державну інспекцію архітектури та містобудування України¹³⁷³</p>
Обласні, Київська міська державні адміністрації	<p>1) Вирішують питання використання природних ресурсів на підвідомчій їм території;</p> <p>2) Здійснюють контроль за використанням та охороною надр, беруть участь в моніторингу стану навколишнього природного середовища;</p> <p>3) Погоджують видобування корисних копалин місцевого</p>	<p>Місцеві державні адміністрації здійснюють виконавчу владу в областях та районах, містах Києві та Севастополі. Голови місцевих державних адміністрацій під час здійснення</p>	<p>Конституція України; Кодекс про надра; Закон про охорону Навколишнього природного середовища; Закон України «Про</p>

¹³⁷⁰ Постанова КМУ «Питання Міністерства економіки» №459 від 20.08.2014 р.

¹³⁷¹ Закон України «Про державно-приватне партнерство» №2404-VI від 01.07.2010 р.

¹³⁷² [П. 1](#) Положення про Державну інспекцію архітектури та містобудування України, затверджено Постановою КМУ «Деякі питання функціонування органів архітектурно-будівельного контролю та нагляду» №1340 від 23.12.2020 р. З квітня 2023 року діяльність ДІАМ спрямовується та координується КМУ через Міністра розвитку громад, територій та інфраструктури відповідно до

Постанови КМУ «Про внесення до деяких актів Кабінету Міністрів України змін щодо найменувань окремих центральних органів виконавчої влади» №416 від 28.04.2023 р.

¹³⁷³ [Положення про ДІАМ](#), затверджене Постановою КМУ «Деякі питання функціонування органів архітектурно-будівельного контролю та нагляду» №1340 від 23.12.2020 р.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	<p>значення і торфу з застосуванням спеціальних технічних засобів¹³⁷⁴;</p> <p>4) Виконують делеговані районними та обласними радами повноваження, зокрема щодо забезпечення ефективного використання природних ресурсів;</p> <p>5) Реалізують повноваження у сфері ОВД;</p> <p>6) Затверджують ліміти використання місцевих природних ресурсів, скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище (в межах підвідомчої території).</p>	<p>своїх повноважень відповідальні перед Президентом України та КМУ, підзвітні і підконтрольні КМУ.</p> <p>Місцеві державні адміністрації є підзвітними і підконтрольними відповідним районним, обласним радам у частині повноважень, делегованих їм відповідними районними, обласними радами, а також у виконанні рішень рад з цих питань¹³⁷⁵.</p> <p>Київський міський голова як голова Київської міської державної адміністрації під час здійснення своїх повноважень у сфері виконавчої влади відповідальний перед Президентом України і КМУ, а також підзвітний і підконтрольний КМУ¹³⁷⁶</p>	<p>місцеві державні адміністрації»¹³⁷⁷;</p> <p>Закон України «Про столицю України - місто-герой Київ»¹³⁷⁸</p>
<p>Обласні, Київська міська ради</p>	<p>1) Надають надра у користування для розробки родовищ корисних копалин місцевого значення¹³⁷⁹;</p> <p>2) Розподіляють між відповідними місцевими бюджетами плату за користування надрами;</p> <p>3) Припиняють право на користування ділянкою надр у</p>	<p>Органи та посадові особи місцевого самоврядування є підзвітними, підконтрольними і відповідальними перед територіальними громадами. Під час здійснення повноважень</p>	<p>Конституція України;</p> <p>Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»¹³⁸¹;</p> <p>Закон України «Про столицю України - місто-</p>

¹³⁷⁴ Ч. 3 ст. 23 Кодексу про надра виключена на підставі Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами» №2805-IX від 01.12.2022 р.

¹³⁷⁵ [Стаття 118](#) Конституції України

¹³⁷⁶ Відповідно до [Рішення КСУ у справі №1-45/2003 \(про особливості здійснення виконавчої влади та місцевого самоврядування у місті Києві\)](#) №21-рп/2003 від 25.12.2003 р.

¹³⁷⁷ Закон України «Про місцеві державні адміністрації» №586-XIV від 09.04.1999 р.

¹³⁷⁸ Закон України «Про столицю України - місто-герой Київ» №401-XIV від 15.01.1999 р.

¹³⁷⁹ П. 1 ст. 9¹ Кодексу про надра виключено на підставі Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами» №2805-IX від 01.12.2022 р. З 2023 року обласні, Київська міська ради не надають надра у користування для розробки корисних копалин місцевого значення.

¹³⁸¹ Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» №280/97-ВР від 21.05.1997 р.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	випадках, встановлених законом ¹³⁸⁰ ; 4) Розробляють, затверджують та виконують місцеві програми розвитку мінерально-сировинної бази, раціонального використання і охорони надр; 5) Здійснюють контроль за використанням та охороною надр.	місцевого самоврядування Київська міська державна адміністрація як виконавчий орган є підконтрольною, підзвітною і відповідальною перед Київською міською радою	герой Київ»; Кодекс про надра
Сільські, селищні, міські, районні ради і ради об'єднаних територіальних громад	1) Погоджують надання надр у користування з метою геологічного вивчення, розробки родовищ корисних копалин місцевого значення ¹³⁸² ; 2) Здійснюють реалізацію місцевих програм розвитку мінерально-сировинної бази, раціонального використання та охорони надр; 3) Створюють, реорганізують та ліквідують або консервують гірничі підприємства комунальної власності 4) Погоджують умови конкурсу по кожній ділянці нафтогазоносних надр; 5) Здійснюють контроль за використанням та охороною надр; 6) Здійснюють подання до Держгеонадр з метою тимчасового зупинення дії спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами, зокрема, у разі неодноразового порушення вимог законодавства щодо охорони довкілля і раціонального використання нафтогазоносних надр ¹³⁸³ тощо.	Органи та посадові особи місцевого самоврядування є підзвітними, підконтрольними і відповідальними перед територіальними громадами ¹³⁸⁴ . Виконавчі органи сільських, селищних, міських, районних у містах рад є підконтрольними і підзвітними відповідним радам, а з питань здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади - також підконтрольними відповідним органам виконавчої влади ¹³⁸⁵	Конституція України; Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»; Кодекс про надра; Закон про нафту і газ; Гірничий закон

¹³⁸⁰ П. 7 ст. 9-1 Кодексу про надра

¹³⁸² Повноваження виключено Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами» №2805-IX від 01.12.2022 р.

¹³⁸³ Повноваження виключено Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами» №2805-IX від 01.12.2022 р. - внесені зміни до ст. 26 Закону України «Про нафту і газ»

¹³⁸⁴ Відповідно до ч. 1 ст. 75 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» №280/97-ВР від 21.05.1997 р.

¹³⁸⁵ Ч. 2 ст. 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» №280/97-ВР від 21.05.1997 р.

Додаток 5. Перелік вугільних шахт, що станом на 2022 рік знаходилися на території, де органи державної влади тимчасово не здійснювали свої повноваження

Нижче наведений перелік вуглевидобувних підприємств та їх шахт, що станом на 31.12.2022 р. знаходилися на тимчасово непідконтрольній уряду України території, де органи державної влади не здійснювали свої повноваження. Зазначені в таблиці підприємства станом на 01.05.2014 р. та 24.02.2022 р. не здійснювали виробничу діяльність. Джерело даних для вказаного списку підприємств і шахт - дані Міненерго, надані у відповідь на запит для цілей підготовки цього звіту ІПВГ.

№	Назва шахти	У власності держави / приватній власності	Місце розташування
	ДП «Донецька вугільна енергетична компанія»:		
1	ВП «Шахта «Трудівська»	державна	Донецька область
2	ВП «Шахта ім. О. О. Скочинського»		
3	ВП «Шахта ім. Є. Т. Абакумова»		
4	ВП «Шахта ім. М.І. Калініна»		
5	ВП «Шахта «Жовтневий рудник»		
6	ВП «Шахта ім. Челюскінців»		
7	ВП «Шахта «Моспінська»		
	ДП «Макіїввугілля»:		
8	ВП «Шахта ім В. М. Бажанова»	державна	Донецька область
9	ВП «Шахта «Холодна Балка»		
10	ВП «Шахтоуправління ім. В. І. Леніна»:		
11	<i>Шахта ім. В. І. Леніна</i>		
12	<i>Шахта «Калинівська-Східна»</i>		
13	ВП «Шахта «Бутівська»		
14	ВП «Шахта «Чайкіне»		
15	ВП «Шахтоуправління ім. С. М. Кірова»:		
16	<i>Шахта ім. С. М. Кірова</i>		
17	<i>Шахта «Ясинівська-Глибока»</i>		
18	ВП «Шахта «Північна»		
	ДП «Артемвугілля»:		
19	СП «Шахта ім. В. І. Леніна»	державна	Донецька область
20	СП «Шахта ім. М. І. Калініна»		
21	СП «Шахта ім. К. А. Рум'янцева»		
22	СП «Шахта ім. А. І. Гайового»		
	ДП «Орджонікідзевугілля»:		
23	СП «Шахта ім. Карла Маркса»	державна	Донецька область
24	СП «Шахта «Булавінська»		
25	СП «Шахта «Ольховатська»		
26	СП «Шахта «Вуглегірська»		
27	СП «Шахта «Єнакієвська»		
28	СП «Шахта «Полтавська»		

№	Назва шахти	У власності держави / приватній власності	Місце розташування
	ДП «Шахтарськантрацит»:		
29	ВП «Шахта «Шахтарська-Глибока»	державна	Донецька область
30	ВП «Шахта «Іловайська»		
31	ВП «Шахтоуправління ім. XVII партз'їзду»:		
32	<i>Шахта ім. XVII партз'їзду</i>		
33	<i>Шахта ім. С. П. Ткачука</i>		
	ДП «Торезантрацит»:		
34	ВП «Шахта «Прогрес»	державна	Донецька область
35	ВП «Шахта ім. Л. І. Лутугіна»		
36	ВП «Шахтоуправління «Волинське»		
	ДП «Сніжнеантрацит»:		
37	ВП «Шахта «Ударник»	державна	Донецька область
38	ВП «Шахта «Заря»		
	ПАТ «Шахтоуправління «Донбас»:		
39	<i>Шахта «Щегловська-Глибока»</i>	державна	Донецька область
40	<i>Шахта №22 «Комунарська»</i>		
	ДП «Дирекція по реструктуризації шахтного фонду»: (у стані ліквідації)	державна	Донецька область
41	ВП «Шахта «Постніківська» №2		
42	ВП «Шахта «Вінницька» №2		
43	ДП «Шахта ім. М. Горького» (готується до ліквідації)	державна	Донецька область
44	ДП «Шахта №4-21» (готується до ліквідації)	державна	Донецька область
45	ДП «Шахта Лідівка» (готується до ліквідації)	державна	Донецька область
46	ДП «Шахта ім. Ю. О. Гагаріна» (готується до ліквідації)	державна	Донецька область
47	ДП «Шахта ім. К. І. Кисільова» (готується до ліквідації)	державна	Донецька область
	ДП «Луганськвугілля»		
48	ВП «Шахтоуправління «Луганське»	державна	Луганська область
49	ВП «Шахта «Лутугінська»		
50	ВП «Шахта ім. XIX з'їзду КПРС»		
51	ВП «Шахта «Черкаська»		
52	ВП «Шахта Фащевська»		
53	ВП «Шахта «Вергелівська»		
54	ВП «Шахта «Никанор-Нова»		
55	ВП «Шахта ім. Артема»		
56	ДП «Шахта Крепінська» (готується до ліквідації)		
57	ДВАТ «Шахта «Білоріченська»	державна	Луганська область
58	ДП «Шахта №5»	державна	Луганська область
	ДП «Донбасантрацит»		
59	ВП «Шахта «Краснолучська»	державна	Луганська область
60	ВП «Шахта ім. «Ізвестій»		
61	ВП «Шахта «Княгинінська»		
62	ВП «Шахта «Міусинська»		

№	Назва шахти	У власності держави / приватній власності	Місце розташування
63	ВП «Шахта «Хрустальська»		
64	ВП «Шахта «Краснокутська»		
65	ВП «Шахта Новопавлівська»		
	ДП «Антрацит»:	державна	Луганська область
66	ВП «Шахта «Партизанська»		
67	ВП «Шахта «Комсомольська»		
	ДП «Первомайськвугілля»	державна	Луганська область
68	ВП «Шахта «Первомайська»		
69	ВП «Шахта «Ломоватська»		
70	ВП Шахта «Золоте»		
71	ВП Шахта «Карбоніт»		
72	ВП Шахта «Гірська»		
73	ВП Шахта «Первомайська Західна»	державна	Луганська область
	АТ «Лисичанськвугілля»		
74	ВП «Шахта ім. Г.Г. Капустіна»		
75	ВП «Шахта Привільнянська»		
76	ВП «Шахта Новодружеська»		
77	ВП «Шахта ім. Д.Ф. Мельникова»		

Додаток 6. Інформація щодо класифікації запасів корисних копалин

На практиці у видобувних галузях прийнято використовувати дві класифікації запасів:

1) **Класифікація за ступенем техніко-економічного вивчення** (згідно з Класифікацією запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр, затвердженого Постановою КМУ №432 від 05.05.1997 р., Інструкцією із застосування Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр до геолого-економічного вивчення ресурсів перспективних ділянок та запасів родовищ нафти і газу, затвердженої Наказом Державної комісії по запасах корисних копалин №46 від 10.07.1998 р.):

- Балансові (видобувні), видобування яких є економічно доцільним і які повинні відповідати характеристикам, встановленим під час підрахунку запасів у надрах;
- Умовно балансові та позабалансові, ефективність видобування яких на момент оцінки не може бути визначена однозначно або видобування і використання яких на момент оцінки є економічно недоцільним;
- Запаси з невизначеним призначенням, для яких виконано початкову геолого-економічну оцінку з використанням припущених технологічних та економічних вихідних даних.

2) **Класифікація за ступенем геологічного вивчення**

• Класифікація запасів родовищ твердих порід за ступенем розвіданості (Згідно з Інструкціями із застосування Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр до родовищ вугілля, металевих руд тощо):

- А, В та С₁ (розвідані і вивчені з різним ступенем деталізації);
- С₂ (попередньо оцінені).

• Класифікація запасів родовищ нафти і газу за ступенем розвіданості (згідно з Інструкцією із застосування Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр до геолого-економічного вивчення ресурсів перспективних ділянок та запасів родовищ нафти і газу, затвердженої Наказом Державної комісії по запасах корисних копалин №46 від 10.07.1998 р.):

- Розвідані запаси - А (вивчені повноцінно), В (вивчені на підставі промислових притоків нафти чи газу), С₁ (вивчені за результатами дослідно-промислової розробки та випробування);
- Перспективні ресурси - С₂ (вивчені за результатами випробування та дослідження свердловин), С₃ (продуктивність пластів визначена на відомих родовищах району);
- Прогнозні ресурси - Д₁ (прогнозні ресурси в межах крупних регіональних структур з доведеною нафтогазоносністю), Д₂ (прогнозні ресурси, нафтогазоносність яких ще не доведена).

• Міжнародна класифікація ООН

- Код 111 (достовірні) - розвідані, детально оцінені запаси, які можна ефективно видобути;
- Коды 121 та 122 (вірогідні) - балансові і попередньо оцінені запаси;
- Коды 211, 221 та 222 - відповідно розвідані та попередньо розвідані запаси, віднесені за промисловим призначенням до умовно-балансових та позабалансових;

Коди 331, 332, 333, 334 - відповідно розвідані запаси, попередньо розвідані запаси, перспективні та прогнозні ресурси, віднесені до промислових запасів з невизначеним промисловим значенням.

Додаток 7. Результати аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами у 2022 р.

 Інформація про аукціони, за результатами яких у 2022 році було видано спеціальні дозволи на користування надрами¹³⁸⁶

№	Об'єкт надрокористування				Учасники аукціону (назва та ЄДРПОУ/ІПН)	Переможці ¹³⁸⁷	Номер виданого спеціального дозволу
	Назва ділянки надр	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місцезнаходження ділянки надр			
Результати проведення аукціону, який відбувся 31.03.2021 р.							
1	Городнявська ділянка Буртинського родовища	графіт, підземні технічні води	видобування	Хмельницька область, Шепетівський район	1) ТОВ «Підземні ресурси» (43762466) 2) ТОВ «ПРОСПЕКТОРС» (42970569) 3) ТОВ «СПИС УКРАЇНА» (36929125)	ТОВ «СПИС УКРАЇНА» (36929125)	6644
Результати проведення аукціону, який відбувся 18.08.2021 р.							
2	Центральна ділянка Бантишівського родовища (II (верхній) пласт)	буре вугілля	видобування	Донецька обл., Краматорський район	1) ТОВ «ІНТЕГРА-ГРУП» (34540917) 2) ТОВ «БРБВ» (41860584)	ТОВ «ІНТЕГРА-ГРУП» (34540917)	6608
Результати проведення аукціону, який відбувся 18.10.2021 р.							
3	Ділянка Гальбин-29	бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних надр, у т.ч. ДПР, з подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ)	Рівненська область, Сарненський район	1) ТОВ «БІЗНЕС ЕЛІТ ГРУП ЛТД» (41373730) 2) ТОВ «ГРЕЙТ СГ ЮКРЕЙН» (44326107) 3) ТОВ «ЗАХІДЗЕМРЕСУРС» (43587754) 4) ТОВ «ПОЛІССЯ ІНВЕСТМЕНТ ДЕВЕЛОПМЕНТ ГРУП» (43709013)	ТОВ «ПОЛІССЯ ІНВЕСТМЕНТ ДЕВЕЛОПМЕНТ ГРУП» (43709013)	5349

¹³⁸⁶ Згідно з даними Держгеонадра, отриманими у відповідь на запит у цілях підготовки цього Звіту ІПВГ за 2022 рік

¹³⁸⁷ Згідно з даними, отриманими від Держгеонадра, критерієм конкурсного відбору для всіх зазначених в таблиці аукціонів є запропонована найвища цінова пропозиція за результатами проведення аукціону

№	Об'єкт надрокористування				Учасники аукціону (назва та ЄДРПОУ/ІПН)	Переможці ¹³⁸⁷	Номер виданого спеціального дозволу
	Назва ділянки надр	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місцезнаходження ділянки надр			
					5) ТОВ «АМБЕР-ГРУП» (43860277)		
Результати проведення аукціону, який відбувся 29.10.2021 р.							
4	Ділянка Гальбин-26	бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних надр, у т.ч. ДПР, з подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ)	Рівненська область, Сарненський район	1) ТОВ «БІЗНЕС ЕЛІТ ГРУП ЛТД» (41373730) 2) ТОВ «ЕНТЕР ГЕО ІНВЕСТ» (43859434) 3) ТОВ «ГРЕЙТ СГ ЮКРЕЙН» (44326107) 4) ТОВ «АМБЕРЛАЙТ» (43543612)	ТОВ «БІЗНЕС ЕЛІТ ГРУП ЛТД» (41373730)	5352
5	Ділянка Гальбин-27	бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних надр, у т.ч. ДПР, з подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ) бурштин	Рівненська область, Сарненський район	1) ТОВ «БІЗНЕС ЕЛІТ ГРУП ЛТД» (41373730) 2) ТОВ «ХУПО СЕ ТРЕЙД» (43858996) 3) ТОВ «ГРЕЙТ СГ ЮКРЕЙН» (44326107) 4) ТОВ «АМБЕРЛАЙТ» (43543612)	ТОВ «БІЗНЕС ЕЛІТ ГРУП ЛТД» (41373730)	5353
Результати проведення аукціону, який відбувся 05.11.2021 р.							
6	Центральна частина ділянки Центральна Чаусівського родовища	граніт, чарнокіт, мігматит	видобування	Миколаївська область, Первомайський район	1) ТОВ «МОСТОБУДІВЕЛЬНИЙ ЗАГІН №112» (22202218)	ТОВ «МОСТОБУДІВЕЛЬНИЙ ЗАГІН №112» (22202218)	6609
Результати проведення аукціону, який відбувся 09.11.2021 р.							
7	Ділянка Бакумівська	бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних надр, у т.ч. ДПР, з	Рівненська область, Сарненський район	1) ТОВ «КНІСТЕР ГРУП» (43654275)	ТОВ «ЗАХІДЗЕМРЕСУРС», 43587754	5354

№	Об'єкт надрокористування				Учасники аукціону (назва та ЄДРПОУ/ІПН)	Переможці ¹³⁸⁷	Номер виданого спеціального дозволу
	Назва ділянки надр	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місцезнаходження ділянки надр			
			подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ)		2) ТОВ «ЗАХІДЗЕМРЕСУРС» (43587754) 3) ТОВ «МАНСАП АЛТИН» (44343777) 4) ТОВ «Петролс Деал Компані» (40209387)		
8	Ділянка Вербаївська	бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних надр, у т.ч. ДПР, з подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ)	Рівненська область, Сарненський район	1) ТОВ «ЗАХІДЗЕМРЕСУРС» (43587754) 2) ТОВ «КНІСТЕР ГРУП» (43654275)	ТОВ «ЗАХІДЗЕМРЕСУРС» (43587754)	5355
9	Ділянка Осів	бурштин	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Рівненська область, Сарненський район	1) ТОВ «ПОТЕНЦІАЛ- ПОЛІССЯ» (43386233) 2) ТОВ «ЗЕМРЕСУРСІНВЕСТ» (43587822)	ТОВ «ПОТЕНЦІАЛ- ПОЛІССЯ» (43386233)	5356
10	Антонівська ділянка	пісок кварцовий	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Запорізька область, Пологівський район	1) ТОВ «ІМЕКС МАКС» (42831345) 2) ТОВ «ЗАВОД «ЕКОСПЛАВ» (33560703) 3) ТОВ «НАУКОВО- ВИРОБНИЧЕ І ПРОЕКТНЕ ПІДПРИЄМСТВО «МАРІУПОЛЬСЬКЕ РУДОУПРАВЛІННЯ» (40459539) 4) ТОВ «АВТОТРАНСПОРТНІ	ТОВ «МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ УПРАВЛІННЯ ТА ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ» (32296279)	5357

№	Об'єкт надрокористування				Учасники аукціону (назва та ЄДРПОУ/ІПН)	Переможці ¹³⁸⁷	Номер виданого спеціального дозволу
	Назва ділянки надр	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місцезнаходження ділянки надр			
					ПЕРЕВЕЗЕННЯ «ТРАНССЕРВІС» (42508341) 5) ТОВ «МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ УПРАВЛІННЯ ТА ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ» (32296279)		
11	Миколаївська ділянка	глина бентонітова	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Донецька область, Краматорський район	1) ТОВ «МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ УПРАВЛІННЯ ТА ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ» (32296279) 2) ТОВ «АВАНГАРД» (31714791) 3) ТОВ "ЗАВОД «ЕКОСПЛАВ» (33560703) 4) ТОВ «РІНОВЕЙЛ ЛТД» (41142945)	ТОВ «МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ УПРАВЛІННЯ ТА ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ», 32296279	5358
12	Ділянка надр в с. Пиротчине (трубчасті колодязі №1, №2)	підземні води	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Сумська область, Конотопський район	1) ТОВ «РАЙ» (30954376) 2) ФОП ВИГОВСЬКИЙ ЄВГЕНІЙ АРКАДІЙОВИЧ ІПН 2988020597	ТОВ «РАЙ» (30954376)	5361
13	Марківська ділянка Первомайського родовища	пегматит (польовий шпат)	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Житомирська область, Новоград- Волинський район	1) ТОВ «ГЕДЕМ ЕНТЕРПРАЙЗ» (44127767) 2) ТОВ «ЛЕВІТ КО» (36352106)	ТОВ «ГЕДЕМ ЕНТЕРПРАЙЗ», (44127767)	5398
Результати проведення аукціону, який відбувся 26.11.2021 р.							
14	Ділянка «ЄВА» (проектна свердловина №1- ЄТ)	підземні води	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Закарпатська область, Берегівський район	1) ТОВ «ЗЕМТРЕЙДІНВЕСТМЕНТ С» (42837048)	ФОП БОЖАР ЄВГЕН ЄВГЕНОВИЧ, (2536205299)	5350

№	Об'єкт надрокористування				Учасники аукціону (назва та ЄДРПОУ/ІПН)	Переможці ¹³⁸⁷	Номер виданого спеціального дозволу
	Назва ділянки надр	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місцезнаходження ділянки надр			
					2) ТОВ «НАДРА РЕСУРС ІНВЕСТ» (44185200) 3) ФОП БОЖАР ЄВГЕН ЄВГЕНОВИЧ ІПН 2536205299 4) ТОВ «ДЕЛЬТА» (32248985) 5) ТОВ «ПОА ІНДУСТРІЯ» (43168598) 6) ФОП БОЖАР ЄВГЕН ЄВГЕНОВИЧ (2536205299)		
Результати проведення аукціону, який відбувся 02.12.2021 р.							
15	Ділянка Монастирищенська, де розташовані свердловини №№1 (1184), 3 (1092), 6 (1167)	підземні питні води	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Черкаська область, Уманський район	1) ТОВ «ГІРНИЧО-ПРОЕКТНА КОМПАНІЯ «КФН» (38982086) 2) ПП «ТУРБІВ КВАРЦ» (43346630)	ПП «ТУРБІВ КВАРЦ», (43346630)	5359
16	Ділянка Калинівська	бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних надр, у т.ч. ДПР, з подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ)	Рівненська область, Сарненський район	1) ТОВ «АМБЕР-ГРУП» (43860277) 2) ТОВ «ЛУТРЕЙТ» (44417136)	ТОВ «ЛУТРЕЙТ», (44417136)	5360
17	Родовище Наталівське	граніт	видобування	Запорізька область, Запорізький район	1) ТОВ «МОКРЯНСЬКИЙ КАМ'ЯНИЙ КАР'ЄР №3» (25477298) 2) ТОВ «ВЕКТОР ЗМ» (44401021)	ТОВ «ВЕКТОР ЗМ», (44401021)	6612

№	Об'єкт надрокористування				Учасники аукціону (назва та ЄДРПОУ/ІПН)	Переможці ¹³⁸⁷	Номер виданого спеціального дозволу
	Назва ділянки надр	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місцезнаходження ділянки надр			
18	Олександрівське родовище	граніт, гнейс, мігматит, діабаз	видобування	Житомирська область, Новоград- Волинський район	1) ТОВ «ПАРК ТАУЕР ДЕВЕЛОПМЕНТ» 39582870 2) ТОВ «ЗС» (35009798)	ТОВ «ЗС» (35009798)	6614
19	Ділянка «Свалява джерельна», де розташоване джерело №8-СВ	підземні води	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Закарпатська область, Мукачівський район	1) ФОП ГРАБАР ГАЛИНА ОЛЕКСАНДРІВНА (3226519706) 2) ТОВ «КРОК ВУД» (36586411) 3) ТОВ «ЕКСПРЕСБУД ГРУП» (40171063)	ТОВ «КРОК ВУД», (36586411)	5369
Результати проведення аукціону, який відбувся 07.12.2021 р.							
20	Тинівське родовище (в інтервалі глибин від денної поверхні до 400 м; від 650 м - без обмеження по глибині (за виключенням Грушівського родовища)	газ природний	геологічне вивчення нафтогазоносних надр, у т.ч. ДПР, з подальшим видобуванням нафти, газу (промислова розробка родовищ)	Львівська обл., Дрогобицький та Самбірський райони	1) ТОВ «ЕКСІНТЕХ» (39434872) 2) ТОВ «Горизонти» (36828617)	ТОВ «Горизонти», 36828617	
21	Ділянка Озаринці-2 Могилів- Подільського родовища	пісковик	видобування	Вінницька область, Могилів- Подільський район	1) ТОВ «ДСК «ЛАНСЕЛОТ» (43988797)	ТОВ «ДСК «ЛАНСЕЛОТ», (43988797)	
Результати проведення аукціону, який відбувся 08.12.2021 р.							
22	Літятинська ділянка	вапняк	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Тернопільська область, Тернопільський район	1) ПП «КРАСКО» (39185277) 2) ТОВ «НАДРА РЕСУРС ІНВЕСТ» (44185200) 3) ТОВ «ЗЕМТРЕЙДІНВЕСТМЕНТ С» (42837048)	ПП «КРАСКО», (39185277)	

№	Об'єкт надрокористування				Учасники аукціону (назва та ЄДРПОУ/ІПН)	Переможці ¹³⁸⁷	Номер виданого спеціального дозволу
	Назва ділянки надр	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місцезнаходження ділянки надр			
					4) ТОВ «МОЛОДА ІДЕЯ» (41609849) 5) ТОВ «ТІЕРРА» (42486103)		
24.12.2021							
23	Західно- Кам'янобрідське родовище	лабрадорит	видобування	Житомирська область, Житомирський район	1) ТОВ «НЕОФІТ» (32897451) 2) ТОВ «РЕАЛІНВЕСТ СОФТ» (37579379)	ТОВ «НЕОФІТ» (32897451)	6615
24	Ділянка Бобринець	каолін первинний, каолін вторинний	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Кіровоградська область, Кропивницький район	1) ТОВ «НАУКОВО- ТЕХНІЧНИЙ ЦЕНТР НАУ» (43122375) 2) ТОВ «ІНГУЛЕЦЬКА ГІРНИЧО-ДОБУВНА КОМПАНІЯ» (43237839)	ТОВ «ІНГУЛЕЦЬКА ГІРНИЧО-ДОБУВНА КОМПАНІЯ» (43237839)	5367
25	Рачинецька ділянка	вапняк та пісок	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Хмельницька область, Кам'янець- Подільський район	1) ТОВ «НАДРАБУД 777» (39990281) 2) ТОВ «АГРОБУДГРУП» (43000449)	ТОВ «НАДРАБУД 777» (39990281)	5368
26	Ділянка «Грибовицька»	піщано-гравійна сировина	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Волинська область, Володимир- Волинський район	1) ФОП «ДУЛЬКО ІРИНА ВОЛОДИМИРІВНА» (3204214900) 2) ПП «ДНК» (32578695)	ПП «ДНК» (32578695)	5377
27	Ділянка №1 Сільцівського родовища	пісок	видобування	Хмельницька область, Шепетівський район	1) ТОВ «ЛЕГЕ АРТІС ЛТД» (42144969) 2) ТОВ «НЕТІШИНСЬКЕ КАР'ЄРОУПРАВЛІННЯ» (44521563)	ТОВ «НЕТІШИНСЬКЕ КАР'ЄРОУПРАВЛІННЯ» (44521563)	6618
28	Могильницька ділянка	пісковик	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Тернопільська область, Тернопільський район	1) ФОП Мороз Мирослав Володимирович (2307227497) 2) ПП «ВИРОБИ З ТЕРЕБОВЛЯНСЬКОГО КАМЕНЮ» (44419678)	ПП «ВИРОБИ З ТЕРЕБОВЛЯНСЬКОГО КАМЕНЮ» (44419678)	5380

№	Об'єкт надрокористування				Учасники аукціону (назва та ЄДРПОУ/ІПН)	Переможці ¹³⁸⁷	Номер виданого спеціального дозволу
	Назва ділянки надр	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місцезнаходження ділянки надр			
29	Граничівська ділянка	каолін вторинний	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Житомирська область, Коростенський район	1) МАЛЕ ПІДПРИЄМСТВО «ПОЛІСЯНКА» (20413081) 2) ТОВ «АГРОПРОМДОР» (35099986)	ТОВ «АГРОПРОМДОР» (35099986)	5381
30	Ділянка Франківка Порогівського родовища	пісковик	видобування	Вінницька область, Могилів- Подільський район	1) ТОВ «ВІНФРУТ» (42221257) 2) ТОВ «ІМПУЛЬС Д» (42906247)	ТОВ «ІМПУЛЬС Д» (42906247)	6620
31	Архемівсько- Кулажинецька ділянка	торф	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Полтавська область, Лубенський район	1) ТОВ «САНІТАРНО- ЕКОЛОГІЧНИЙ СЕРВІС» (39922190) 2) ТОВ «ІМЕКС МАКС» (42831345) 3) ТОВ «СФАГНУМ-ГРУП» (38849712)	ТОВ «СФАГНУМ-ГРУП» (38849712)	5386
32	Ділянка надр в м. Кремінна, де розташована свердловина №1	підземні води	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Луганська область, Северодонецький район	1) ТОВ «ВИРОБНИЧО - КОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО АКВА - ЕЛІТ» (13410567) 2) ПП «САНРАЙЗ ПЛЮС» (37705489)	ПП «САНРАЙЗ ПЛЮС» (37705489)	5425
Результати проведення аукціону, який відбувся 28.12.2021 р.							
33	Ахтовське родовище	граніт	видобування	Миколаївська область, Вознесенський район	1) ТОВ «СМАРТ ВИДОБУТОК» (44178570) 2) ТОВ «ЮЖНО - БУГСЬКИЙ КАР'ЄР» (34437952)	ТОВ «СМАРТ ВИДОБУТОК» (44178570)	6652
Результати проведення аукціону, який відбувся 05.01.2022 р.							
34	Південно-Східна ділянка Верхньострутин- ського родовища	сіль кам'яна (галіт)	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Івано-Франківська область, Калуський район	1) ТОВ «КОСТАНЗА» (39822094) 2) ТОВ «КАРПАТНАФТОХІМ» (33129683)	ТОВ «МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ УПРАВЛІННЯ ТА ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ», (32296279)	5433

№	Об'єкт надрокористування				Учасники аукціону (назва та ЄДРПОУ/ІПН)	Переможці ¹³⁸⁷	Номер виданого спеціального дозволу
	Назва ділянки надр	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місцезнаходження ділянки надр			
					3) ТОВ «ЗАВОД »ЕКОСПЛАВ« 33560703 4) ТОВ «МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ УПРАВЛІННЯ ТА ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ» 32296279		
Результати проведення аукціону, який відбувся 13.01.2022 р.							
35	Ділянка Федорівська-6	бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних надр, у т.ч. ДПР, з подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ)	Рівненська область, Сарненський район	1) ТОВ «АМБЕРЛАЙТ» (43543612) 2) ТОВ «УКРАЇНСЬКІ ПРИРОДНІ РЕСУРСИ» (43886714) 3) ТОВ «ЕНТЕР ГЕО ІНВЕСТ» (43859434) 4) ТОВ «АМБЕР-ГРУП» (43860277) 5) ТОВ «ХУПО СЕ ТРЕЙД» (43858996)	ТОВ «АМБЕР-ГРУП» (43860277)	
Результати проведення аукціону, який відбувся 26.01.2022 р.							
36	Ділянка Гальбин-3	бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних надр, у т.ч. ДПР, з подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ)	Рівненська область, Сарненський район	1) ТОВ «ПОЛІССЯ ІНВЕСТМЕНТ ДЕВЕЛОПМЕНТ ГРУП»	ТОВ «ПОЛІССЯ ІНВЕСТМЕНТ ДЕВЕЛОПМЕНТ ГРУП», (43709013)	5391
37	Новосафронівське родовище	граніт, вапняк	видобування	Миколаївська область, Миколаївський район	1) ТОВ «НОВО- УКРАЇНСЬКИЙ КАР'ЄР» (41198547)	ТОВ «НОВО- УКРАЇНСЬКИЙ КАР'ЄР», (41198547)	6633
Результати проведення аукціону, який відбувся 01.02.2022 р.							

№	Об'єкт надрокористування				Учасники аукціону (назва та ЄДРПОУ/ІПН)	Переможці ¹³⁸⁷	Номер виданого спеціального дозволу
	Назва ділянки надр	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місцезнаходження ділянки надр			
38	Андріївське родовище	андезит	видобування	Закарпатська область, Ужгородський район	1) ТОВ «МІНЕРАЛІНВЕСТ-2022» (44613748) 2) ТОВ «АКВАМІНЕРАЛ» (38581415)	ТОВ «МІНЕРАЛІНВЕСТ-2022» (44613748)	6623
39	Ділянка «Верке» (проектна свердловина №1-МВ)	підземні води	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Закарпатська область, Берегівський район	1) ТОВ «КРИСТЕ» 43874384 2) ТОВ «ІМІДЖ МВ» (38068510) 3) ТОВ «ДЕЛЬТА» (32248985)	ТОВ «ІМІДЖ МВ» (38068510)	5382
40	Солочинська ділянка (проектна свердловина №1-С)	підземні води	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Закарпатська область, Мукачівський район	1) ТОВ «ПОА ІНДУСТРІЯ» (43168598) 2) ТОВ «АКВА-ПОЛЯНА» (31859085) 3) ТОВ «ДЕЛЬТА» (32248985)	ТОВ «АКВА-ПОЛЯНА» (31859085)	5383
41	Ділянка надр урочище Хмелев Яр, де розташована свердловина №2	підземні води	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Вінницька область, Вінницький район	1) ФОП Бонюк Дмитро Андрійович ІПН 3093018412 2) ТОВ «СЛАВСЬКЕ» (43841500)	ТОВ «СЛАВСЬКЕ» (43841500)	5394
42	Ділянка Озле	бурштин	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Житомирська область, Коростенський район	1) ТОВ «СТР СЕРВІС» 42728576 2) ТОВ «ГРЕЙТ СГ ЮКРЕЙН» 44326107	ТОВ «ГРЕЙТ СГ ЮКРЕЙН» (44326107)	5400
43	Ділянка Ольжине	бурштин	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Житомирська область, Коростенський район	1) ТОВ «СТР СЕРВІС» 42728576 2) ТОВ «ГРЕЙТ СГ ЮКРЕЙН» (44326107)	ТОВ «ГРЕЙТ СГ ЮКРЕЙН» (44326107)	5401
44	Ділянка Бродок	бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних надр, у т.ч. ДПР, з подальшим видобуванням бурштину	Житомирська область, Коростенський район	1) ТОВ «СТР СЕРВІС» 42728576 2) ТОВ «ГРЕЙТ СГ ЮКРЕЙН» (44326107)	ТОВ «ГРЕЙТ СГ ЮКРЕЙН», (44326107)	5402

№	Об'єкт надрокористування				Учасники аукціону (назва та ЄДРПОУ/ІПН)	Переможці ¹³⁸⁷	Номер виданого спеціального дозволу
	Назва ділянки надр	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місцезнаходження ділянки надр			
			(промислова розробка родовищ)				
Результати проведення аукціону, який відбувся 18.02.2022 р.							
45	Ділянка Древлянська-7	бурштин	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Житомирська область, Коростенський район	1) ТОВ «ОРБІТА-ТЕМП» (35830227) 2) ТОВ «СОНЯЧНЕ КАМІННЯ» (40863741)	ТОВ «ОРБІТА-ТЕМП», (35830227)	5387
46	Ділянка Західна	каолін первинний, пегматит (польовий шпат)	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Хмельницька область, Шепетівський район	1) ПАТ «ГОЛДЕН ГЕЙТ БІЗНЕС» (21568727) 2) ПАТ «ТУРБІВСЬКИЙ КАОЛІНОВИЙ ЗАВОД» 05474145 3) ТОВ «АКВ УКРАЇНСЬКЕ КАОЛІНОВЕ ТОВАРИСТВО» (33697003) 4) ТОВ «ЮРИДИЧНА ФІРМА «ЕССАЙМЕНТ» (43788767) 5) ТОВ «РИСАЙКЛИНГ ПАРТНЕР УП» 35702343	ПАТ «ГОЛДЕН ГЕЙТ БІЗНЕС» (21568727)	5388
47	Ділянка Гальбин-8	бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних надр, у т.ч. ДПР, з подальшим видобуванням бурштин (промислова розробка родовищ)	Рівненська область, Сарненський район	1) ТОВ «НОРДІК-БУД» (42846969) 2) ТОВ «АМБЕР-ГРУП» (43860277)	ТОВ «НОРДІК-БУД», (42846969)	5396
48	Ділянка Гальбин-7	бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних	Рівненська область, Сарненський район	1) ТОВ «НОРДІК-БУД» (42846969)	ТОВ «НОРДІК-БУД», (42846969)	5397

№	Об'єкт надрокористування				Учасники аукціону (назва та ЄДРПОУ/ІПН)	Переможці ¹³⁸⁷	Номер виданого спеціального дозволу
	Назва ділянки надр	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місцезнаходження ділянки надр			
			надр, у т.ч. ДПР, з подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ)		2) ТОВ «АМБЕР-ГРУП» (43860277)		
49	Ділянка Мочулянка	габро-діабаз, граніт	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Рівненська область, Рівненський район	1) ТОВ «ДІАБАЗ УКРАЇНА» 44330003 2) ТОВ «ВК ПРОМБУД» 42817435 3) ТОВ «УКРХІМФЛЮСИ» 43626172	ТОВ «ДІАБАЗ УКРАЇНА», (44330003)	5413
50	Ділянка надр в урочищі «Рінь 1»	сировина піщано-гравійна, валуни	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Львівська область, Стрийський район	1) ТОВ «СИНЬОВОДА» (39905180) 2) ТОВ «СЕНД МАРКЕТ» (39605955) 3) ПП «ВНЛ» (44682020) 4) ТОВ «ДЕЛЬТА» (32248985) 5) ТОВ «НАУКОВО-ВИРОБНИЧЕ КОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО ЕКОРЕСУРС» (31684851)	ТОВ «СИНЬОВОДА», (39905180)	5421
51	Ділянка Федорівська-11	бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних надр, у т.ч. ДПР, з подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ)	Рівненська область, Сарненський район	1) ТОВ «АМБЕРКІНГ» (43858582) 2) ТОВ «ЗАХІДЗЕМРЕСУРС» (43587754) 3) ТОВ «НОРДІК-БУД» (42846969)	ТОВ «АМБЕРКІНГ» (43858582)	5436

№	Об'єкт надрокористування				Учасники аукціону (назва та ЄДРПОУ/ІПН)	Переможці ¹³⁸⁷	Номер виданого спеціального дозволу
	Назва ділянки надр	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місцезнаходження ділянки надр			
52	Ділянка Федорівська-12	бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних надр, у т.ч. ДПР, з подальшим видобуванням бурштин (промислова розробка родовищ)	Рівненська область, Сарненський район	1) ТОВ «АМБЕРКІНГ» (43858582) 2) ТОВ «ЗАХІДЗЕМРЕСУРС» (43587754) 3) ТОВ «НОРДІК-БУД» (42846969)	ТОВ «АМБЕРКІНГ» (43858582)	5437
Результати проведення аукціону, який відбувся 23.02.2022 р.							
53	Ділянка Єзупільська-1	сировина піщано-гравійна	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Івано-Франківська область, Івано- Франківський район	1) ТОВ «ДЕЛЬТА» (32248985) 2) ДП «Спецзалізобетон» (32604981) 3) ТОВ «ЛОГІСТ- ПОСТАЧ» 41164565 4) ТОВ «БК-БЛІК» 33238050 5) ТОВ «ГАЛИЧИНА ТРАНСБУД» (43120315) 6) ТОВ «ЛОГІСТ-ПОСТАЧ ЗАХІД» (44579901) 7) ДОЧІРНЕ ПІДПРИЄМСТВО «СПЕЦЗАЛІЗОБЕТОН» ВІДКРИТОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ІВАНО- ФРАНКІВСЬКЦЕМЕНТ» (32604981)	ТОВ «ГАЛИЧИНА ТРАНСБУД» (43120315)	5406
Результати проведення аукціону, який відбувся 23.03.2022 р.							
54	Ділянка Левадівська	пісок	геологічне вивчення	Одеська область, Березівський район	1) ТОВ «ЛЬВІВСЬКА ПРАВНИЧА КОМПАНІЯ» (39083566)	ТОВ «СЕНДДИГЕР» (42402531)	5422

№	Об'єкт надрокористування				Учасники аукціону (назва та ЄДРПОУ/ІПН)	Переможці ¹³⁸⁷	Номер виданого спеціального дозволу
	Назва ділянки надр	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місцезнаходження ділянки надр			
					2) ПП «ПОЛІФЕСТ» (34379702) 3) ПП «БОССКО» (41040720) 4) ТОВ «ДЕСНА С КОНТРАКТ» 41817921 5) ТОВ «УКРЕЙНІАН ДІГІНГ КОМПАНІ» (41915051) 6) ТОВ «ІСАГІС» (38915140) 7) ТОВ «ТОРГОВА КОМПАНІЯ «МІНЕРАЛ» (41341410) 8) ТОВ «ІНСАЙТ - 2020» (40657755) 9) ТОВ «СПЕЦТОРГ ВИДОБУВАННЯ» (43667373) 10) ТОВ «СЕНДДИГГЕР» (42402531) 11) ТОВ «ГОРІХИ ПРИБУЖЖЯ» (41065623) 12) ТОВ «ЛЕНДФОР» (44128205) 13) ТОВ «КРІСТЕ» (43874384) 14) ТОВ «ДЕЛЬТА» (32248985) 15) ТОВ «НАДРА РЕСУРС ІНВЕСТ» (44185200) 16) ТОВ «ЗЕМТРЕЙДІНВЕСТМЕНТ С» (42837048) 17) ТОВ «КОРПОРАЦІЯ МОНОЛІТ» (42228252)		

№	Об'єкт надрокористування				Учасники аукціону (назва та ЄДРПОУ/ІПН)	Переможці ¹³⁸⁷	Номер виданого спеціального дозволу
	Назва ділянки надр	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місцезнаходження ділянки надр			
					18) ТОВ «ТЕХНО 2004» (32774631) 19) ТОВ «КАМЕНЯР 2021» (44367777) 20) ТОВ «ДБК Агрошляхбуд» (39719336) 21) ТОВ «ЄВРОБРУК» (24532115) 22) ФОП ПРИКАЗЮК ВАЛЕНТИН ВІКТОРОВИЧ (3197919293) 23) ТОВ «ПОА ІНДУСТРІЯ» (43168598) 24) ФОП ЧУПРИНА ОЛЕКСАНДР АНАТОЛІЙОВИЧ (2637514570) 25) ФОП Войтюк Валерій Віталійович (3345615297) 26) ТОВ «ТОРГОВА КОМПАНІЯ «МІНЕРАЛ» (41341410)		
Результати проведення аукціону, який відбувся 29.04.2022 р.							
55	Ділянка Федорівська-7	Рівненська область, Сарненський район	бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних надр, у т.ч. ДПР, з подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ)	1) ТОВ «АМБЕРЛАЙТ» (43543612) 2) ТОВ «ХУПО СЕ ТРЕЙД» (43858996) 3) ТОВ «Петролс Деал Компані» (40209387) 4) ТОВ «МАНСАП АЛТИН» (44343777) 5) ТОВ «КОРСО ПРОМО» (44010526)	ТОВ КЕНЛІКС ПРОДАКТ (44255995)	5384

№	Об'єкт надрокористування				Учасники аукціону (назва та ЄДРПОУ/ІПН)	Переможці ¹³⁸⁷	Номер виданого спеціального дозволу
	Назва ділянки надр	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місцезнаходження ділянки надр			
					6) ТОВ КЕНЛІКС ПРОДАКТ (44255995)		
56	Ділянка Федорівська-8	бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних надр, у т.ч. ДПР, з подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ)	Рівненська область, Сарненський район	1) ТОВ «АМБЕРЛАЙТ» (43543612) 2) ТОВ «ХУПО СЕ ТРЕЙД» (43858996) 3) ТОВ «Петролс Деал Компані» (40209387) 4) ТОВ «МАНСАП АЛТИН» (44343777) 5) ТОВ «АМБЕРЛЕНД» (44328146) 6) ТОВ «ГЕПАРД» (32042193) 7) ТОВ «НОРДІК-БУД» (42846969) 8) ТОВ «ЗАХІДЗЕМРЕСУРС» (43587754) 9) ТОВ «КОРСО ПРОМО» (44010526) 10) ТОВ КЕНЛІКС ПРОДАКТ (44255995)	ТОВ КЕНЛІКС ПРОДАКТ (44255995)	5385
57	Ділянка Федорівська-5	бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних надр, у т.ч. ДПР, з подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ)	Рівненська область, Сарненський район	1) ТОВ «АМБЕРЛАЙТ» (43543612) 2) ТОВ «ХУПО СЕ ТРЕЙД» (43858996) 3) ТОВ «Петролс Деал Компані» (40209387) 4) ТОВ «МАНСАП АЛТИН» (44343777) 5) ТОВ «АМБЕРЛЕНД» (44328146) 6) ТОВ «ГЕПАРД» (32042193)	ТОВ «АМБЕРЛАЙТ», (43543612)	5392

№	Об'єкт надрокористування				Учасники аукціону (назва та ЄДРПОУ/ІПН)	Переможці ¹³⁸⁷	Номер виданого спеціального дозволу
	Назва ділянки надр	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місцезнаходження ділянки надр			
					7) ТОВ «НОРДІК-БУД» (42846969) 8) ТОВ «ЗАХІДЗЕМРЕСУРС» (43587754) 9) ТОВ «КОРСО ПРОМО» (44010526) 10) ТОВ КЕНЛІКС ПРОДАКТ (44255995)		
Результати проведення аукціону, який відбувся 03.05.2022 р.							
58	Згарівська ділянка	граніт, мігматит	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Вінницька область, Вінницький район	1) ТОВ «ПІДЗЕМНІ РЕСУРСИ» (43762466) 2) ТОВ «ДЕВЕЛОПМЕНТ БІЗНЕС» (43674354) 3) ТОВ «ПАРТИЗАНСЬКИЙ ГРАНІТНО-ПІЩАНИЙ КАР'ЄР» (44363510)	ТОВ «ДЕВЕЛОПМЕНТ БІЗНЕС» (43674354)	5428
59	Ділянка Янівська	граніт, мігматит	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Вінницька область, Хмільницький район	1) ТОВ «ДЕВЕЛОПМЕНТ БІЗНЕС» (43674354) 2) ТОВ "ПАРТИЗАНСЬКИЙ ГРАНІТНО-ПІЩАНИЙ КАР'ЄР» (44363510)	ТОВ «ПАРТИЗАНСЬКИЙ ГРАНІТНО-ПІЩАНИЙ КАР'ЄР» (44363510)	5429
Результати проведення аукціону, який відбувся 18.05.2022 р.							
60	Ділянка «Рудоносне поле Заліси- Шменьки»	мідні руди	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Волинська область, Ратнівський район	1) ТОВ «ЗАВОД «ЕКОСПЛАВ» (33560703) 2) ТОВ «ЛИВАРНИЙ ЗАВОД «СИМВОЛ» (40340699) 3) ТОВ «КОСТЯНТИНІВСЬКИЙ ЗАВОД МЕТАЛУРГІЙНОГО ОБЛАДНАННЯ» (25599771)	ТОВ «Інтер Актив», (36215565)	5408

№	Об'єкт надрокористування				Учасники аукціону (назва та ЄДРПОУ/ІПН)	Переможці ¹³⁸⁷	Номер виданого спеціального дозволу
	Назва ділянки надр	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місцезнаходження ділянки надр			
					4) ТОВ «СПЕЦТЕРМОМОНТАЖ- ЕНЕРГО» 386223J2 5) ТОВ «БЛ РЕСУРС» 43683311 6) ТОВ «ДЕЛЬТА» (32248985) 7) GLOBAL INVEST ASSETS LTD (13464884) 8) ТОВ «МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ УПРАВЛІННЯ ТА ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ» (32296279) 9) ТОВ «ПІВНІЧНО- ЗАХІДНЕ ВИДОБУВАННЯ» (39606016) 10) WB INTERNATIONAL CONSULTING LTD (Ві Бі Інтернешнл Консалтін ЛТД) в особі ТОВ «А РЕТЕЙЛЕР», що діє відповідно договору доручення №1/29/5/21 (10415674) 11) ТОВ «ФЕРРОБЕРИНГС» (42158788) 12) ТОВ «ІНТЕР АКТИВ» (36215565) 13) ТОВ «НАДРА РЕСУРС ІНВЕСТ» (44185200) 14) ТОВ «Глобал Аналітика» (43389213) 15) ТОВ «АРП «СТАРТ» (37883270)		

№	Об'єкт надрокористування				Учасники аукціону (назва та ЄДРПОУ/ІПН)	Переможці ¹³⁸⁷	Номер виданого спеціального дозволу
	Назва ділянки надр	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місцезнаходження ділянки надр			
					16) ТОВ «НОВАНТА» (38994416) 17) ТОВ «РУДАР ІНВЕСТ» (44518456) 18) ТОВ ЕПСІЛОН ПРО» 44555739 19) ТОВ «ДНІПРО ХОЛДИНГ» (40708605) 20) ТОВ «ДНЄПР ДЕВЕЛОПМЕНТ КОМПАНІ» (38528200) 21) ТОВ «КРІСТЕ» (43874384) 22) ПП «МІНЕРАЛС ГРУП» (43382951) 23) WB INTERNATIONAL CONSULTING LTD (Ві Бі Інтернешнл Консалтін ЛТД) в особі ТОВ «А РЕТЕЙЛЕР», що діє відповідно договору доручення №04/05/22 (10415674)		
61	Ділянка надр у м. Бережани (свердловина №1)	підземні мінеральні природні столові води	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Тернопільська область, Тернопільський район	1) ФОП Гавришків Святослав Любомирович (2709412299) 2) ФОП КОШУЛЯ ВОЛОДИМИР ФЕЛІКСОВИЧ (2379705850)	ФОП ГАВРИШКІВ СВЯТОСЛАВ ЛЮБОМИРОВИЧ, (2709412299)	5410
Результати проведення аукціону, який відбувся 15.07.2022 р.							
62	Ділянка «Немішаєво» (свердловина №12/21)	підземні води	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Київська область, Бучанський район	1) ТОВ «ВИРОБНИЧА КОМПАНІЯ »АВАЛОН ГРУП" (41985066)	ТОВ «ВИРОБНИЧА КОМПАНІЯ» АВАЛОН ГРУП» (41985066)	5418

№	Об'єкт надрокористування				Учасники аукціону (назва та ЄДРПОУ/ІПН)	Переможці ¹³⁸⁷	Номер виданого спеціального дозволу
	Назва ділянки надр	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місцезнаходження ділянки надр			
					2) ФОП КАМІНСЬКА ОЛЕНА АРТУРІВНА (3333613887)		
63	Ділянка Оленьово (проектна свердловина №1-О)	підземні води	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Закарпатська область, Мукачівський район	1) ПП «ГАЛС-М» (34563565) 2) ТОВ «ПОА ІНДУСТРІЯ» (43168598)	ПП «ГАЛС-М», (34563565)	5419
64	Яківська ділянка (проектна свердловина №1-Я)	підземні води	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Закарпатська область, Мукачівський район	1) ТОВ «АКВА-ПОЛЯНА» 31859085 2) ТОВ «ДЕЛЬТА» (32248985)	ТОВ «АКВА-ПОЛЯНА», (31859085)	5420
65	Хорольська-4 ділянка надр, де розташована свердловина №4 (проектна)	підземні води	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Полтавська область, Лубенський район	1) ТОВ «ХОРОЛЬСЬКИЙ ЗАВОД ДИТЯЧИХ ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ» (40573272) 2) ФОП МАЛИНОВСЬКИЙ ВОЛОДИМИР ГЕННАДІЙОВИЧ (3318012738)	ТОВ «ХОРОЛЬСЬКИЙ ЗАВОД ДИТЯЧИХ ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ», (40573272)	5423
66	Ділянка надр в урочищі «Міське» (джерела №№1, 2, 3, 4, 5)	підземні питні води	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Львівська область, Дрогобицький район	1) ПП «ЕКО-АКВА-СВІТ» 36194383 2) ПІДПРИЄМСТВО З ІНОЗЕМНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «АКВА-ЕКО» (22364091)	ПІДПРИЄМСТВО З ІНОЗЕМНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ ТОВ «АКВА-ЕКО» (22364091)	5424
67	Ділянка Новотроїцька-2, де розташована свердловина №2526	Дніпропетровськ а область, Новомосковськи й район	підземні мінеральні природні столові води	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	1) ТОВ «ГРЕЙТ ЛЕГАСІ» (43140195) 2) ТОВ «ФЛАГМАН-ДМ» (43872497) 3) ТОВ «ПРОМ- ІННОВАЦІЯ» (34365878)	ТОВ «ФЛАГМАН-ДМ» (43872497)	5432

№	Об'єкт надрокористування				Учасники аукціону (назва та ЄДРПОУ/ІПН)	Переможці ¹³⁸⁷	Номер виданого спеціального дозволу
	Назва ділянки надр	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місцезнаходження ділянки надр			
Результати проведення аукціону, який відбувся 29.07.2022 р.							
68	Ділянка Плутівська	Івано- Франківська область, Коломийський район	сировина піщано- гравійна	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	1) ТОВ «ГРАНІТ- МОНТАЖБУД» (44607760) 2) ТОВ «ТМ ПЛУТОС ГРАВІЙ» (44295823) 3) ТОВ «А-БУДСЕРВІС» (34290284) 4) ТОВ «АЛЬВЕС» 41911811 5) ТОВ «ЛОГІСТ-ПОСТАЧ ЗАХІД» 44579901 6) ТОВ «БУКОВЕЛЬСЬКА» 35915614 7) ТОВ «ДЕВЕЛОПМЕНТ БІЗНЕС» (43674354) 8) ТОВ «ПАРТИЗАНСЬКИЙ ГРАНІТНО-ПІЩАНИЙ КАР'ЄР» (44363510) 9) ТОВ «БУДСЕРВІС СНЯТИН» (41073908) 10) ПП «Аква-Клімат» (34830294) 11) СНЯТИНСЬКЕ РЕМОНТНО-БУДІВЕЛЬНЕ ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ №16 (05442240) 12) ТОВ «Ремкомбуд Захід» (44906081)	ТОВ «ТМ ПЛУТОС ГРАВІЙ» (44295823)	5426

№	Об'єкт надрокористування				Учасники аукціону (назва та ЄДРПОУ/ІПН)	Переможці ¹³⁸⁷	Номер виданого спеціального дозволу
	Назва ділянки надр	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місцезнаходження ділянки надр			
					13) ФОП Ілюк Надія Василівна ІПН (3075122087) 14) ФОП Турлуковський Ігор Миколайович (2892912876) 15) ФОП Товстюк Ярослав Миколайович (2805018337) 16) ТОВ «ІВАНО- ФРАНКІВСЬККАР'ЄР» (44628492)		
Результати проведення аукціону, який відбувся 06.09.2022 р.							
69	Ділянка Велес	пісок	геологічне вивчення	Черкаська область, Черкаський район	1) ТОВ «КФ »ВЕЛЕС» (41543170) 2) ФОП Прихожденко Богдан Леонідович (3013822059)	ТОВ «КФ »ВЕЛЕС», (41543170)	5430
70	Зняцівська ділянка	основна корисна копалина – глина та супутня корисна копалина – глина легкоплавка	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Закарпатська область, Ужгородський район	1) ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО МАЙДАН- ВИЛЬСЬКИЙ КОМБІНАТ ВОГНЕТРИВІВ (00293640) 2) ТОВ «АРТ БУД СЕРВІС» (37140061)	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО МАЙДАН- ВИЛЬСЬКИЙ КОМБІНАТ ВОГНЕТРИВІВ (00293640)	5434
71	Квасівська ділянка	каолін первинний	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Закарпатська область, Берегівський район	1) КОЛЕКТИВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ПОЛОНСЬКИЙ ЗАВОД «МАЯК» (02969366) 2) ТОВ «АРТ БУД СЕРВІС» (37140061)	КОЛЕКТИВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ПОЛОНСЬКИЙ ЗАВОД «МАЯК» (02969366)	5435
72	Нижньокоропецьке родовище	глина	видобування	Закарпатська область,	1) КОЛЕКТИВНЕ ПІДПРИЄМСТВО	КОЛЕКТИВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ПОЛОНСЬКИЙ ЗАВОД	6646

№	Об'єкт надрокористування				Учасники аукціону (назва та ЄДРПОУ/ІПН)	Переможці ¹³⁸⁷	Номер виданого спеціального дозволу
	Назва ділянки надр	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місцезнаходження ділянки надр			
				Мукачівський район	«ПОЛОНСЬКИЙ ЗАВОД «МАЯК» (02969366) 2) ТОВ «АРТ БУД СЕРВІС» (37140061)	«МАЯК» (2969366)	
73	Чабанівська ділянка Чабанівського родовища	глина легкоплавка	видобування	Закарпатська область, Ужгородський район	1) ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО МАЙДАН- ВИЛЬСЬКИЙ КОМБІНАТ ВОГНЕТРИВІВ (00293640) 2) ТОВ «АРТ БУД СЕРВІС» (37140061)	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО МАЙДАН- ВИЛЬСЬКИЙ КОМБІНАТ ВОГНЕТРИВІВ (00293640)	6647
74	Оноцьке родовище	глина легкоплавка	видобування	Закарпатська область, Берегівський район	1) КОЛЕКТИВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ПОЛОНСЬКИЙ ЗАВОД «МАЯК» (02969366) 2) ТОВ «АРТ БУД СЕРВІС» (37140061)	КОЛЕКТИВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ПОЛОНСЬКИЙ ЗАВОД «МАЯК» (02969366)	6648
75	Броварське родовище	пісок	видобування	Київська область, Броварський район	1) ТОВ «Октава» (19485603) 2) ТОВ «МОНО 77» (44534106) 3) ФОП Недельченко Вадим Миколайович (2738411758)	ТОВ «Октава», (19485603)	6654
76	Тростянецьке родовище	граніт	видобування	Хмельницька область, Шепетівський район	1) ТОВ «Контур» (13682774) 2) ТОВ «ШГК» (43520312) 3) ТОВ «СУХИЙ ПОРТ» (37762547)	ТОВ «Контур» (13682774)	6655
Результати проведення аукціону, який відбувся 23.09.2022 р.							

№	Об'єкт надрокористування				Учасники аукціону (назва та ЄДРПОУ/ІПН)	Переможці ¹³⁸⁷	Номер виданого спеціального дозволу
	Назва ділянки надр	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місцезнаходження ділянки надр			
77	Ділянка Червонослобідська (площі №1, 2, 3, 4)	торф	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Київська область, Бучанський район	1) ТОВ «ЕЛІТ ГРУНТ» (36594972) 2) ПП «ТРИАДА» (30961362)	ТОВ «ЕЛІТ ГРУНТ», (36594972)	5442
78	Ділянка №1 Бертниківського родовища	суглинок, глина, вапняк	видобування	Тернопільська область, Чортківський район	1) ТОВ «БЕРТНИКИ КАМІНЬ» (41667779) 2) ТОВ «ДОРОЖНЕ ПІДПРИЄМСТВО ПБС» (42703373)	ТОВ «БЕРТНИКИ КАМІНЬ» (41667779)	6662
79	Новоселицьке родовище (Західна і Східна ділянки)	вапняк	видобування	Чернівецька область, Дністровський район	1) ТОВ «ПРОМРЕСУРС Р.С.» (41146258) 2) КОЛЕКТИВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «РБК ОСНОВА» (22846174)	ТОВ «ПРОМРЕСУРС Р.С.» (41146258)	6664
Результати проведення аукціону, який відбувся 12.10.2022 р.							
80	Ділянка Сірет	основна корисна копалина – глина легкоплавка та супутня корисна копалина – суглинок	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Чернівецька область, Чернівецький район	1) ТОВ «ТЦ Система» (38793911) 2) ТОВ «АГРО ФІНАНС ГРУП» (39129778)	ТОВ «АГРО ФІНАНС ГРУП» (39129778)	5446
Результати проведення аукціону, який відбувся 19.10.2022 р.							
81	Ділянка надр у м. Вінниця, де розташована проектна свердловина №12-пр	підземні води	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Вінницька область, Вінницький район	1) ТОВ «ТІМБЕР МАРКЕТПЛЕЙС» (44611410) 2) ПРИВАТНЕ МАЛЕ ПІДПРИЄМСТВО ВИРОБНИЧА ФІРМА «ПАНДА» (13307734)	ПРИВАТНЕ МАЛЕ ПІДПРИЄМСТВО ВИРОБНИЧА ФІРМА «ПАНДА» «13307734»	5441
82	Родовище Мар'янівське	граніт	видобування	Вінницька область, Гайсинський район	1) ТОВ «ГАЙСИНСЬКЕ МІЖГОСПОДАРСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО	ТОВ «ГАЙСИНСЬКЕ МІЖГОСПОДАРСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО «РАЙМІЖГОСПШЛЯХБУД	6653

№	Об'єкт надрокористування				Учасники аукціону (назва та ЄДРПОУ/ІПН)	Переможці ¹³⁸⁷	Номер виданого спеціального дозволу
	Назва ділянки надр	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місцезнаходження ділянки надр			
					«РАЙМІЖГОСПШЛЯХБУД » (03579466) 2) ТОВ «ЛОГІСТИК- ЦЕНТР 2020» (44111047)	» (03579466)	
83	Ватажкова ділянка	пісок	геологічне вивчення	Полтавська область, Полтавський район	1) ТОВ «ТІМБЕР МАРКЕТПЛЕЙС» (44611410) 2) ТОВ «ГЕОАТОМЕКСПЕРТ» (32908557) 3) ТОВ «Т-РИТОРІЯ» (44232585) 4) ТОВ «Науково- Виробниче Підприємство «Яциново-Слобідський кар'єр піску» (23813421)	ТОВ «Науково-Виробниче Підприємство »Яциново- Слобідський кар'єр піску» (23813421)	5447
84	Доманинська ділянка	сировина піщано-гравійна	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Закарпатська область, Ужгородський район	1) ФЕРМЕРСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО «ПЕРЕПІЛКА» (33222412) 2) ТОВ «УЖСТАВ» (30342254)	ТОВ «УЖСТАВ», (30342254)	5448
85	Великопаладське родовище, ділянка №2	сировина піщано-гравійна, глина, пісок	видобування	Закарпатська область, Берегівський район	1) ФОП Бікі Шандор Людвикович: (2827304171) 2) ТОВ «ПАЛАДЬБУД» (код : 34216750)	ТОВ «ПАЛАДЬБУД», (34216750)	6656
86	Тахтайське родовище	граніт, мігматит	видобування	Полтавська область, Полтавський район	1) ТОВ «ГЕОАТОМЕКСПЕРТ» (32908557) 2) ТОВ «ФІРМА» АТОЛЛ» (21049849)	ТОВ «ГЕОАТОМЕКСПЕРТ», (32908557)	6661

№	Об'єкт надрокористування				Учасники аукціону (назва та ЄДРПОУ/ІПН)	Переможці ¹³⁸⁷	Номер виданого спеціального дозволу
	Назва ділянки надр	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місцезнаходження ділянки надр			
87	Писарівське родовище	граніт	видобування	Вінницька область, Жмеринський район	1) ТОВ «ТІМБЕР МАРКЕТПЛЕЙС» (44611410) 2) ТОВ «ГЕО-ІНВЕСТ КОНСАЛТИНГ» (42961931) 3) ТОВ «ПІДЗЕМНІ РЕСУРСИ» (43762466)	ТОВ «ПІДЗЕМНІ РЕСУРСИ» (43762466)	6665
Результати проведення аукціону, який відбувся 08.11.2022 р.							
88	Переволоцьке родовище	пісковик	видобування	Тернопільська область, Чортківський район	1) ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ОСІНЬ І КО» (34028715) 2) ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ВНЛ» (44682020)	ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ВНЛ» (44682020)	6666
Результати проведення аукціону, який відбувся 24.11.2022 р.							
89	Шадурське родовище	габро	видобування	Житомирська область, Житомирський район	1) Пилипчук Володимир Анатолійович, ІПН/РНОКПП (ФОП) (3378111590) 2) ТОВ «Карат+» (44430005)	ТОВ «Карат+» (44430005)	6663

Додаток 8. Статус отримання інформації від підзвітних компаній за результатами запитів

№	Назва компанії	Звіт про платежі на користь держави		Супровідний лист з боку компанії / Завірення ЕЦП	Запит про роль держави	Публічна фінансова звітність	Аудит фінансової звітності
		На електронну/паперову пошту	На платформі ІПВГ				
1	АТ «Укргазвидобування»		✓	✓	✓	Платформа: ✓ Публічно: https://ugv.com.ua/page/docs?count=1	Платформа: ✓ Публічно: https://ugv.com.ua/page/docs?count=1
2	ПАТ «Укрнафта»		✓	✓	✓	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗
3	АТ «НАК «Нафтогаз України»		✓	✓	✓	Платформа: ✓ Публічно: (консолідована) https://www.naftogaz.com/short/2f215918	Платформа: ✓ Публічно: (консолідована) https://www.naftogaz.com/short/2f215918
4	ПрАТ «Нафтогазвидобування»		✓	✓	✓	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗
5	ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»		✗	✗	✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗
6	ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»		✗	✗	✓	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗
7	СП «Полтавська газонафтова компанія»		✗	✗	✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗
8	ТОВ «Надра-Геоінвест»		✓	✓	✓	Платформа: ✓ Публічно: http://nadrageo.com.ua/reporting/	Платформа: ✓ Публічно: http://nadrageo.com.ua/reporting/
9	ПрАТ «Природні ресурси»		✓	✓	✗	Платформа: ✓ Публічно: ✗	Платформа: ✓ Публічно: ✗
10	ПрАТ «Укргазвидобуток»		✓	✓	✓	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗

№	Назва компанії	Звіт про платежі на користь держави		Супровідний лист з боку компанії / Завірення ЕЦП	Запит про роль держави	Публічна фінансова звітність	Аудит фінансової звітності
		На електронну/паперову пошту	На платформі ІПВГ				
11	Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед»		✓	✓	✓	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗
12	ТОВ «Горизонти»	✓		✗	✓	Платформа: ✗ Публічно: http://horyzonty.net.ua/publicna-informacziya	Платформа: ✗ Публічно: http://horyzonty.net.ua/publicna-informacziya
13	ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»		✓	✓	✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗
14	ПП «Нордік»		✓	✓	✓	Платформа: ✓ Публічно: https://www.nordik.com.ua/upload/nord/FS'22_Nordik_signed.pdf	Платформа: ✓ Публічно: https://www.nordik.com.ua/upload/nord/FS'22_Nordik_signed.pdf
15	ТОВ «Куб-газ»		✓	✓	✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗
16	ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»		✓	✓	✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗
17	ТОВ «Західнадрасервіс»		✓	✓	✗	Платформа: ✓ Публічно: https://www.zns.com.ua/upload/zns/FS'22_ZNS_ukr_signed.pdf	Платформа: ✓ Публічно: https://www.zns.com.ua/upload/zns/FS'22_ZNS_ukr_signed.pdf
18	ТОВ «Стрийнафтогаз»		✓	✓	✓	Платформа: ✗ Публічно: https://struinaftogaz.com.ua/zvitnist/	Платформа: ✓ Публічно: https://struinaftogaz.com.ua/zvitnist/
19	ТОВ «Енергія-95»		✓	✓	✓	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗
20	ТОВ «Східний геологічний союз»		✓	✓	✓	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗

№	Назва компанії	Звіт про платежі на користь держави		Супровідний лист з боку компанії / Завірення ЕЦП	Запит про роль держави	Публічна фінансова звітність	Аудит фінансової звітності
		На електронну/паперову пошту	На платформі ІПВГ				
21	ТОВ «Системойнженерінг»		✓	✓	✓	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗
22	ТОВ «Косул»		✓	✓	✓	Платформа: ✓ Публічно: ✗	Платформа: ✓ Публічно: ✗
23	ПП «Проект-Буд»		✓	✓	✗	Платформа: ✓ Публічно: https://www.pbud.lviv.ua/upload/pbud/FS'2_2_Project-Bud_signed.pdf	Платформа: ✓ Публічно: https://www.pbud.lviv.ua/upload/pbud/FS'22_Project-Bud_signed.pdf
24	ТОВ «Пром-Енерго Продукт»		✓	✓	✓	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗
25	СП «Бориславська нафтова компанія» у формі ТОВ		✓	✓	✓	Платформа: ✓ Публічно: ✗	Платформа: ✓ Публічно: ✗
26	ТОВ «Стратум Україна»		✓	✓	✓	Платформа: ✓ Публічно: ✗	Платформа: ✓ Публічно: ✗
27	ТОВ «Оператор ГТС України»		✓	✓	✓	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗
28	АТ «Укртрансгаз»		✗	✗	✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗
29	АТ «Укртранснафта»		✓	✓	✗	Платформа: ✓ Публічно: ✗	Платформа: ✓ Публічно: ✗
30	ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»		✓	✓	✓	Платформа: ✓ Публічно: ✗	Платформа: ✓ Публічно: ✗
31	АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»		✓	✓	✗	Платформа: ✓ Публічно: ✗	Платформа: ✓ Публічно: ✗

№	Назва компанії	Звіт про платежі на користь держави		Супровідний лист з боку компанії / Завірення ЕЦП	Запит про роль держави	Публічна фінансова звітність	Аудит фінансової звітності
		На електронну/паперову пошту	На платформі ІПВГ				
32	ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»		✓	✓	✓	Платформа: ✓ Публічно: ✗	Платформа: ✓ Публічно: ✗
33	ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»		✓	✓	✓	Платформа: ✓ Публічно: ✗	Платформа: ✓ Публічно: ✗
34	ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»		✓	✓	✓	Платформа: ✓ Публічно: https://www.ferrexpo.ua/shareholders-and-investors/information-disclosure/information-about-results-of-financial-activity	Платформа: ✓ Публічно: ✓
35	Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізрудний комбінат»		✓	✓	✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗
36	АТ «Криворізький залізрудний комбінат»		✓	✓	✓	Платформа: ✓ Публічно: ✗	Платформа: ✓ Публічно: ✗
37	ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»		✓	✓	✓	Платформа: ✓ Публічно: ✗	Платформа: ✓ Публічно: ✗
38	ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»		✓	✓	✓	Платформа: ✓ Публічно: https://www.ferrexpo.ua/shareholders-and-investors/information-disclosure/information-about-results-of-financial-activity	Платформа: ✓ Публічно: ✓
39	ПрАТ «Суха Балка»		✓	✓	✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✓ Публічно: ✗
40	ТОВ «Рудомайн»		✓	✓	✗	Платформа: ✓ Публічно: (консолідований) https://rudomain.com.ua/wp-content/uploads/2023/04/zvit2022.pdf	Платформа: ✓ Публічно: (консолідований) https://rudomain.com.ua/wp-content/uploads/2023/04/zvit2022.pdf

№	Назва компанії	Звіт про платежі на користь держави		Супровідний лист з боку компанії / Завірення ЕЦП	Запит про роль держави	Публічна фінансова звітність	Аудит фінансової звітності
		На електронну/паперову пошту	На платформі ІПВГ				
41	АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»		✓	✓	✗	Платформа: ✓ Публічно: ✗	Платформа: ✓ Публічно: ✗
42	АТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»		✓	✓	✓	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✓ Публічно: ✗
43	АТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»		✓	✓	✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗
44	ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»		✓	✓	✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✓ Публічно: ✗
45	ПрАТ «Шахтоуправління «Покровське»		✓	✓	✓	Платформа: ✓ Публічно: ✗	Платформа: ✓ Публічно: ✗
46	ДП «Львіввугілля»		✓	✓	✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗
47	ДП «Добропіллявугілля-Видобуток»		✓	✓	✓	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗
48	ДП «Селидіввугілля»		✗	✗	✓	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗
49	ДП «Первомайськвугілля»		✗	✗	✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗
50	ТДВ «Шахта «Білозерська»		✓	✓	✓	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✓ Публічно: ✗
51	ДП «Мирноградвугілля»		✓	✓	✓	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗
52	ТОВ «Краснолиманське»		✓	✓	✓	Платформа: ✗	Платформа: ✗

№	Назва компанії	Звіт про платежі на користь держави		Супровідний лист з боку компанії / Завірення ЕЦП	Запит про роль держави	Публічна фінансова звітність	Аудит фінансової звітності
		На електронну/паперову пошту	На платформі ІПВГ				
						Публічно: ✗	Публічно: ✗
53	ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»		✓	✓	✓	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗
54	ДП «Торецьквугілля»		✗	✗	✓	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗
55	ТОВ «Межиріченський гірничо-збагачувальний комбінат»		✓	✓	✓	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗
56	ТОВ Виробничо-комерційна фірма «Велта»		✓	✓	✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗
57	ТОВ «Парі»		✓	✓	✓	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗
58	ТОВ «Гео-Надра-Інвест»		✓	✓	✓	Платформа: ✗ Публічно: https://www.geonadrainvest.com.ua/upload/gni/FS%6022_GNI_signed.pdf	Платформа: ✗ Публічно: https://www.geonadrainvest.com.ua/upload/gni/FS%6022_GNI_signed.pdf
59	ТОВ «Надрагаз»		✓	✓	✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗
60	ТОВ «Сенс-Д»		✓	✓	✓	Платформа: ✓ Публічно: https://sens-d.com.ua/wp-content/uploads/2023/05/%D0%97%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C_2022.pdf	Платформа: ✓ Публічно: https://sens-d.com.ua/wp-content/uploads/2023/06/%D0%97%D0%B2%D1%96%D1%82-%D0%BD%D0%B5%D0%B7%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%B6%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D0%B0%D1%83%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B0-2022.pdf

№	Назва компанії	Звіт про платежі на користь держави		Супровідний лист з боку компанії / Завірення ЕЦП	Запит про роль держави	Публічна фінансова звітність	Аудит фінансової звітності
		На електронну/паперову пошту	На платформі ІПВГ				
61	ТОВ «Українська бурова компанія»		✓	✓	✓	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗
62	ТОВ «ВЕЛЛ КО»		✓	✓	✗	Платформа: ✓ Публічно: ✗	Платформа: ✓ Публічно: ✗
63	Угода про розподіл продукції від 31.12.2020 №7 - інвестор (оператор) ТОВ «ВЕЛЛ КО» 43002645		✓	✓	✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗
64	ДСД від 28.01.2008 р. №35/21. Оператор - НГВУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта»		✓	✓	✓	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗
65	Договір про спільну діяльність від 10.06.1997 №Б/Н - уповноважена особа ДП «Юсенко Україна» 30051913		✗	✗	✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗	Платформа: ✗ Публічно: ✗

Додаток 9. Консолідована база даних щодо сплати податків та інших платежів підзвітними компаніями видобувних галузей, що надали інформацію для Звіту ІПВГ, в 2022 році

9.1 Податок та збір на доходи фізичних осіб

Звірка надходжень від податку та збору на доходи фізичних осіб у 2022 році (видобування нафти та природного газу, в т.ч. транспортування)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «Укргазвидобування»						
ПАТ «Укрнафта»						
ПрАТ «Нафтогазвидобування»						
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»						
ТОВ «Надра-Геоінвест»						
ПрАТ «Природні ресурси»						
ПрАТ «Укргазвидобуток»						
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед» (без права юридичної особи)						
ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»						
ТОВ «Горизонти»						
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПП «Нордік»						
ТОВ «Косул»						
ТОВ «Стратум Україна»						
ТОВ «Системойлінженерінг»						
ТОВ «Стрийнафтогаз»						
ТОВ «Західнадрасервіс»						
ПП «Проект-Буд»						
ТОВ «Енергія-95»						
ТОВ «Парі»						
СП «Бориславська нафтова компанія» в формі ТОВ						
ТОВ «Куб-газ»						
ТОВ «Надрагаз»						
ТОВ «Східний геологічний союз»						
ТОВ «Гео-Надра-Інвест»						
ТОВ «Сенс-Д»						
ТОВ «Українська бурова компанія»						
ДСД від 28.01.2008 р. №35/21. Оператор - НГВУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Пром-Енергопродукт»						
ТОВ «Оператор ГТС України»						
НАК «Нафтогаз України»						
ТОВ «ВЕЛЛ КО»						
Угода про розподіл продукції від 31.12.2020 №7 - інвестор (оператор) ТОВ «ВЕЛЛ КО» 43002645						
АТ «Укртранснафта»						
Всього	4 124 096,10	4 309 906,37	(185 810,27)	4 124 096,10	4 123 225,67	870,43

Звірка надходжень від податку та збору на доходи фізичних осіб у 2022 році (видобування руд металів)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»						
ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»						
АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»						
ПрАТ «Суха Балка»						
Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»						
ДП «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»						
ПАТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Рудомайн»						
ТОВ Виробничо-комерційна фірма «Велта»						
ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»						
ТОВ «Межиріченський гірничо-збагачувальний комбінат»						
Всього	3 376 285,69	3 325 280,91	51 004,78	3 376 285,69	3 376 355,10	(69,41)

Звірка надходжень від податку та збору на доходи фізичних осіб у 2022 році (видобування кам'яного вугілля)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»						
ТОВ «Краснолиманське»						
ТДВ «Шахта «Білозерська»						
ДС «Добропіллявугілля-Видобуток»						
ДП «Мирноградвугілля»						
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»						
ДП «Львіввугілля»						
ПрАТ «Шахтоуправління «Покровське»						
ДП «Торецьквугілля»						
Всього	2 191 286,92	2 191 727,34	(440,42)	2 191 286,92	2 191 727,34	(440,42)

9.2 Податок на прибуток підприємств

Звірка надходжень від податку на прибуток підприємств у 2022 році (видобування нафти та газу, в т.ч. транспортування)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «Укргазвидобування»						
ПАТ «Укрнафта»						
ПрАТ «Нафтогазвидобування»						
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»						
ТОВ «Надра-Геоінвест»						
ПрАТ «Природні ресурси»						
ПрАТ «Укргазвидобуток»						
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед» (без права юридичної особи)						
ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»						
ТОВ «Горизонти»						
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»						
ПП «Нордік»						
ТОВ «Косул»						
ТОВ «Стратум Україна»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Системойлінженерінг»						
ТОВ «Стрийнафтогаз»						
ТОВ «Західнадрасервіс»						
ПП «Проект-Буд»						
ТОВ «Енергія-95»						
ТОВ «Парі»						
СП «Бориславська нафтова компанія» в формі ТОВ						
ТОВ «Куб-газ»						
ТОВ «Надрагаз»						
ТОВ «Східний геологічний союз»						
ТОВ "Гео-Надра-Інвест"						
ТОВ "Сенс-Д"						
ТОВ «Українська бурова компанія»						
ДСД від 28.01.2008 р. №35/21. Оператор - НГВУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта»						
ТОВ «Пром-Енергопродукт»						
ТОВ «Оператор ГТС України»						
НАК «Нафтогаз України»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
АТ «Укртранснафта»						
ТОВ «ВЕЛЛ КО»						
Угода про розподіл продукції від 31.12.2020 №7 - інвестор (оператор) ТОВ «ВЕЛЛ КО» 43002645						
Всього	14 772 621,39	14 704 710,08	67 911,31	14 772 621,39	14 772 250,14	371,26

Звірка надходжень від податку на прибуток підприємств у 2022 році (видобування руд металів)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»						
ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»						
АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»						
ПрАТ «Суха Балка»						
Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»						
ДП «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»						
ПАТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»						
ТОВ «Рудомайн»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ Виробничо-комерційна фірма «Велта»						
ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»						
ТОВ «Межиріченський гірничо-збагачувальний комбінат»						
Всього	7 225 932,47	7 216 155,14	9 777,33	7 225 932,47	7 225 928,69	3,78

Звірка надходжень від податку на прибуток підприємств у 2022 році (видобування кам'яного вугілля)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»						
ТОВ «Краснолиманське»						
ТДВ «Шахта «Білозерська»						
ДП «Добропіллявугілля-Видобуток»						
ДП «Мирноградвугілля»						
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»						
ДП «Львіввугілля»						
ПрАТ «Шахтоуправління «Покровське»						
ДП «Торецьквугілля»						
Всього	3 257 258,90	3 257 258,90	(0,00)	3 257 258,90	3 257 258,90	(0,00)

9.3 Рентна плата за користування надрами

Звірка надходжень від рентної плати за користування надрами у 2022 році (видобування нафти та газу, в т.ч. транспортування)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «Укргазвидобування»						
ПАТ «Укрнафта»						
ПрАТ «Нафтогазвидобування»						
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»						
ТОВ «Надра-Геоінвест»						
ПрАТ «Природні ресурси»						
ПрАТ «Укргазвидобуток»						
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед» (без права юридичної особи)						
ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»						
ТОВ «Горизонти»						
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»						
ПП «Нордік»						
ТОВ «Косул»						
ТОВ «Стратум Україна»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Системойлінженерінг»						
ТОВ «Стрийнафтогаз»						
ТОВ «Західнадрасервіс»						
ПП «Проект-Буд»						
ТОВ «Енергія-95»						
ТОВ «Парі»						
СП «Бориславська нафтова компанія» в формі ТОВ						
ТОВ «Куб-газ»						
ТОВ «Надрагаз»						
ТОВ «Східний геологічний союз»						
ТОВ «Гео-Надра-Інвест»						
ТОВ «Сенс-Д»						
ТОВ «Українська бурова компанія»						
ДСД від 28.01.2008 р. №35/21. Оператор - НГВУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта»						
ТОВ «Пром-Енергопродукт»						
ТОВ «Оператор ГТС України»						
НАК «Нафтогаз України»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
АТ «Укртранснафта»						
ТОВ «ВЕЛЛ КО»						
Угода про розподіл продукції від 31.12.2020 №7 - інвестор (оператор) ТОВ «ВЕЛЛ КО» 43002645						
Всього	72 186 186,60	72 182 902,61	3 283,99	72 186 186,60	72 184 346,72	1 839,88

Звірка надходжень від рентної плати за користування надрами у 2022 році (видобування руд металів)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»						
ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»						
АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»						
ПрАТ «Суха Балка»						
Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»						
ДП «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»						
ПАТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»						
ТОВ «Рудомайн»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ Виробничо-комерційна фірма «Велта»						
ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»						
ТОВ «Межиріченський гірничо-збагачувальний комбінат»						
Всього	9 277 049,28	9 277 055,54	(6,25)	9 277 049,28	9 277 055,54	(6,25)

Звірка надходжень від рентної плати за користування надрами у 2022 році (видобування кам'яного вугілля)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»						
ТОВ «Краснолиманське»						
ТДВ «Шахта «Білозерська»						
ДП «Добропіллявугілля-Видобуток»						
ДП «Мирноградвугілля»						
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»						
ПрАТ «Шахтоуправління «Покровське»						
ДП «Львіввугілля»						
ДП «Торецьквугілля»						
Всього	524 873,05	524 884,35	(11,30)	524 873,05	524 884,35	(11,297510)

9.4 Податок на додану вартість з вироблених в Україні товарів (без урахування бюджетного відшкодування ПДВ)

Звірка надходжень від податку на додану вартість з вироблених в Україні товарів (без урахування бюджетного відшкодування ПДВ) у 2022 році
(видобування нафти та природного газу, в т.ч. транспортування)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «Укргазвидобування»						
ПАТ «Укрнафта»						
ПрАТ «Нафтогазвидобування»						
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»						
ТОВ «Надра-Геоінвест»						
ПрАТ «Природні ресурси»						
ПрАТ «Укргазвидобуток»						
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед» (без права юридичної особи)						
ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»						
ТОВ «Горизонти»						
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»						
ПП «Нордік»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Косул»						
ТОВ «Стратум Україна»						
ТОВ «Системойлінженерінг»						
ТОВ "Стрийнафтогаз"						
ТОВ «Західнадрасервіс»						
ПП «Проект-Буд»						
ТОВ «Енергія-95»						
ТОВ «Парі»						
СП «Бориславська нафтова компанія» в формі ТОВ						
ТОВ «Куб-газ»						
ТОВ «Надрагаз»						
ТОВ «Східний геологічний союз»						
ТОВ «Гео-Надра-Інвест»						
ТОВ «Сенс-Д»						
ТОВ «Українська бурова компанія»						
ДСД від 28.01.2008 р. №35/21. Оператор - НГВУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта»						
ТОВ «Пром-Енергопродукт»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Оператор ГТС України»						
НАК «Нафтогаз України»						
АТ «Укртранснафта»						
ТОВ «ВЕЛЛ КО»						
Угода про розподіл продукції від 31.12.2020 №7 - інвестор (оператор) ТОВ «ВЕЛЛ КО» 43002645						
Всього	37 332 730,38	36 938 532,77	394 197,61	37 332 730,38	37 318 991,58	13 738,80

**Звірка надходжень від податку на додану вартість з вироблених в Україні товарів (без урахування бюджетного відшкодування ПДВ) у 2022 році
(видобування руд металів)**

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»						
ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»						
АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»						
ПрАТ «Суха Балка»						
Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»						
ДП «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»						
ТОВ «Рудомайн»						
ТОВ Виробничо-комерційна фірма «Велта»						
ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»						
ТОВ «Межиріченський гірничо-збагачувальний комбінат»						
Всього	45 820,29	30 460,70	15 359,59	45 820,29	45 820,25	0,03

**Звірка надходжень від податку на додану вартість з вироблених в Україні товарів (без урахування бюджетного відшкодування ПДВ) у 2022 році
(видобування кам'яного вугілля)**

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»						
ТОВ «Краснолиманське»						
ТДВ «Шахта «Білозерська»						
ДП «Добропіллявугілля-Видобуток»						
ДП «Мирноградвугілля»						
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»						
ДП «Львіввугілля»						
ПрАТ «Шахтоуправління «Покровське»						
ДП «Торецьквугілля»						
Всього	3 209 332,55	3 207 015,90	2 316,65	3 209 332,55	3 207 015,90	2 316,65

9.5 Бюджетне відшкодування ПДВ грошовими коштами

Звірка надходжень від бюджетного відшкодування ПДВ грошовими коштами у 2022 році (видобування нафти та природного газу, в т.ч. транспортування)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «Укргазвидобування»						
ПАТ «Укрнафта»						
ПрАТ «Нафтогазвидобування»						
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»						
ТОВ «Надра-Геоінвест»						
ПрАТ «Природні ресурси»						
ПрАТ «Укргазвидобуток»						
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед» (без права юридичної особи)						
ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»						
ТОВ «Горизонти»						
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»						
ПП «Нордік»						
ТОВ «Косул»						
ТОВ «Стратум Україна»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Системойлінженерінг»						
ТОВ "Стрийнафтогаз"						
ТОВ «Західнадрасервіс»						
ПП «Проект-Буд»						
ТОВ «Енергія-95»						
ТОВ «Парі»						
СП «Бориславська нафтова компанія» в формі ТОВ						
ТОВ «Куб-газ»						
ТОВ «Надрагаз»						
ТОВ «Східний геологічний союз»						
ТОВ "Гео-Надра-Інвест"						
ТОВ "Сенс-Д"						
ТОВ «Українська бурова компанія»						
ДСД від 28.01.2008 р. №35/21. Оператор - НГВУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта»						
ТОВ «Пром-Енергопродукт»						
ТОВ «Оператор ГТС України»						
НАК «Нафтогаз України»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
АТ «Укртранснафта»						
ТОВ «ВЕЛЛ КО»						
Угода про розподіл продукції від 31.12.2020 №7 - інвестор (оператор) ТОВ «ВЕЛЛ КО» 43002645						
Всього	-	(6 795,00)	6 795,00	-	-	-

Звірка надходжень від бюджетного відшкодування ПДВ грошовими коштами у 2022 році (видобування руд металів)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»						
ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»						
АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»						
ПрАТ «Суха Балка»						
Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»						
ДП «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»						
ПАТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»						
ТОВ «Рудомайн»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ Виробничо-комерційна фірма «Велта»						
ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»						
ТОВ «Межиріченський гірничо-збагачувальний комбінат»						
Всього	(8 773 981,18)	(8 673 981,62)	(99 999,56)	(8 773 981,18)	(8 773 981,62)	0,44

Звірка надходжень від бюджетного відшкодування ПДВ грошовими коштами у 2022 році (видобування кам'яного вугілля)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»						
ТОВ «Краснолиманське»						
ТДВ «Шахта «Білозерська»						
ДП «Добропіллявугілля-Видобуток»						
ДП «Мирноградвугілля»						
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»						
ДП «Львіввугілля»						
ПрАТ «Шахтоуправління «Покровське»						
ДП «Торецьквугілля»						
Всього	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

9.6 Податок на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів

Звірка надходжень від податку на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів у 2022 році (видобування нафти та природного газу, в т.ч. транспортування)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «Укргазвидобування»						
ПАТ «Укрнафта»						
ПрАТ «Нафтогазвидобування»						
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»						
ТОВ «Надра-Геоінвест»						
ПрАТ «Природні ресурси»						
ПрАТ «Укргазвидобуток»						
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед» (без права юридичної особи)						
ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»						
ТОВ «Горизонти»						
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»						
ПП «Нордік»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Косул»						
ТОВ «Стратум Україна»						
ТОВ «Системойлінженерінг»						
ТОВ «Стрийнафтогаз»						
ТОВ «Західнадрасервіс»						
ПП «Проект-Буд»						
ТОВ «Енергія-95»						
ТОВ «Парі»						
СП «Бориславська нафтова компанія» в формі ТОВ						
ТОВ «Куб-газ»						
ТОВ «Надрагаз»						
ТОВ «Східний геологічний союз»						
ТОВ «Гео-Надра0,00Інвест»						
ТОВ «Сенс-Д»						
ТОВ «Українська бурова компанія»						
ДСД від 28.01.2008 р. №35/21. Оператор 0,00 НГВУ «Чернігівнафтогаз»						
ПАТ «Укрнафта»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Пром-Енергопродукт»						
ТОВ «Оператор ГТС України»						
НАК «Нафтогаз України»						
АТ «Укртранснафта»						
ТОВ «ВЕЛЛ КО»						
Угода про розподіл продукції від 31.12.2020 №7 - інвестор (оператор) ТОВ «ВЕЛЛ КО» 43002645						
Всього	5 677 703,57	5 463 402,87	214 300,70	5 677 703,57	5 675 122,11	2 581,46

Звірка надходжень від податку на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів у 2022 році (видобування руд металів)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»						
ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»						
АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»						
ПрАТ «Суха Балка»						
Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»						
ДП «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»						
ПАТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»						
ТОВ «Рудомайн»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ Виробничо-комерційна фірма «Велта»						
ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»						
ТОВ «Межиріченський гірничо-збагачувальний комбінат»						
Всього	2 885 765,03	2 834 823,70	50 941,33	2 885 765,03	2 834 823,70	50 941,33

Звірка надходжень від податку на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів у 2022 році (видобування кам'яного вугілля)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»						
ТОВ «Краснолиманське»						
ТДВ «Шахта «Білозерська»						
ДП «Добропіллявугілля-Видобуток»						
ДП «Мирноградвугілля»						
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»						
ДП «Львіввугілля»						
ПрАТ «Шахтоуправління «Покровське»						
ДП «Торецьквугілля»						
Всього	232 894,54	232 891,21	3,33	232 894,54	232 891,21	3,33

9.7 Плата за землю з юридичних осіб

Звірка надходжень від плати за землю з юридичних осіб у 2022 році (видобування нафти та природного газу, в т.ч. транспортування)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «Укргазвидобування»						
ПАТ «Укрнафта»						
ПрАТ «Нафтогазвидобування»						
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»						
ТОВ «Надра-Геоінвест»						
ПрАТ «Природні ресурси»						
ПрАТ «Укргазвидобуток»						
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед» (без права юридичної особи)						
ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»						
ТОВ «Горизонти»						
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»						
ПП «Нордік»						
ТОВ «Косул»						
ТОВ «Стратум Україна»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Системойлінженерінг»						
ТОВ "Стрийнафтогаз"						
ТОВ «Західнадрасервіс»						
ПП «Проект-Буд»						
ТОВ «Енергія-95»						
ТОВ «Парі»						
СП «Бориславська нафтова компанія» в формі ТОВ						
ТОВ «Куб-газ»						
ТОВ «Надрагаз»						
ТОВ «Східний геологічний союз»						
ТОВ "Гео-Надра-Інвест"						
ТОВ "Сенс-Д"						
ТОВ «Українська бурова компанія»						
ДСД від 28.01.2008 р. №35/21. Оператор - НГВУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта»						
ТОВ «Пром-Енергопродукт»						
ТОВ «Оператор ГТС України»						
НАК «Нафтогаз України»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
АТ «Укртранснафта»						
ТОВ «ВЕЛЛ КО»						
Угода про розподіл продукції від 31.12.2020 №7 - інвестор (оператор) ТОВ «ВЕЛЛ КО» 43002645						
Всього	339 074,88	338 700,69	374,18	339 074,88	338 678,29	396,58

Звірка надходжень від плати за землю з юридичних осіб у 2022 році (видобування руд металів)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»						
ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»						
АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»						
ПрАТ «Суха Балка»						
Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»						
ДП «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»						
ПАТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»						
ТОВ «Рудомайн»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ Виробничо-комерційна фірма «Велта»						
ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»						
ТОВ «Межиріченський гірничо-збагачувальний комбінат»						
Всього	2 133 992,80	2 113 626,60	20 366,20	2 133 992,80	2 113 626,60	20 366,20

Звірка надходжень від плати за землю з юридичних осіб у 2020 році (видобування кам'яного вугілля)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»						
ТОВ «Краснолиманське»						
ТДВ «Шахта «Білозерська»						
ДП «ДобропіллявугілляО,00Видобуток»						
ДП «Мирноградвугілля»						
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»						
ДП «Львіввугілля»						
ПрАТ «Шахтоуправління «Покровське»						
ДП «Торецьквугілля»						
Всього	46 920,81	46 809,80	111,01	46 920,81	46 809,80	111,01

9.8 Екологічний податок

Звірка надходжень від екологічного податку у 2022 році (видобування нафти та природного газу, в т.ч. транспортування)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «Укргазвидобування»						
ПАТ «Укрнафта»						
ПрАТ «Нафтогазвидобування»						
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»						
ТОВ «Надра-Геоінвест»						
ПрАТ «Природні ресурси»						
ПрАТ «Укргазвидобуток»						
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед» (без права юридичної особи)						
ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»						
ТОВ «Горизонти»						
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»						
ПП «Нордік»						
ТОВ «Косул»						
ТОВ «Стратум Україна»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Системойлінженерінг»						
ТОВ «Стрийнафтогаз»						
ТОВ «Західнадрасервіс»						
ПП «Проект-Буд»						
ТОВ «Енергія-95»						
ТОВ «Парі»						
СП «Бориславська нафтова компанія» в формі ТОВ						
ТОВ «Куб-газ»						
ТОВ «Надрагаз»						
ТОВ «Східний геологічний союз»						
ТОВ «Гео-Надра-Інвест»						
ТОВ «Сенс-Д»						
ТОВ «Українська бурова компанія»						
ДСД від 28.01.2008 р. №35/21. Оператор - НГВУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта»						
ТОВ «Пром-Енергопродукт»						
ТОВ «Оператор ГТС України»						
НАК «Нафтогаз України»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
АТ «Укртранснафта»						
ТОВ «ВЕЛЛ КО»						
Угода про розподіл продукції від 31.12.2020 №7 - інвестор (оператор) ТОВ «ВЕЛЛ КО» 43002645						
Всього	110 714,28	108 180,18	2 534,10	110 714,28	110 714,08	0,20

Звірка надходжень від екологічного податку у 2022 році (видобування руд металів)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»						
ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»						
АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»						
ПрАТ «Суха Балка»						
Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»						
ДП «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»						
ПАТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Рудомайн»						
ТОВ Виробничо-комерційна фірма «Велта»						
ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»						
ТОВ «Межиріченський гірничо-збагачувальний комбінат»						
Всього	646 427,06	623 623,03	22 804,03	646 427,06	623 615,68	22 811,38

Звірка надходжень від екологічного податку у 2022 році (видобування кам'яного вугілля)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»						
ТОВ «Краснолиманське»						
ТДВ «Шахта «Білозерська»						
ДП «Добропіллявугілля-Видобуток»						
ДП «Мирноградвугілля»						
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»						
ДП «Львіввугілля»						
ПрАТ «Шахтоуправління «Покровське»						
ДП «Торецьквугілля»						
Всього	52 862,09	52 862,10	(0,01)	52 862,09	52 862,10	(0,01)

9.9 Дивіденди та сплата частки чистого прибутку

Звірка надходжень від дивідендів та сплати частки чистого прибутку у 2022 році (видобування нафти та природного газу, в т.ч. транспортування)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «Укргазвидобування»						
ПАТ «Укрнафта»						
ПрАТ «Нафтогазвидобування»						
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»						
ТОВ «Надра-Геоінвест»						
ПрАТ «Природні ресурси»						
ПрАТ «Укргазвидобуток»						
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед» (без права юридичної особи)						
ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»						
ТОВ «Горизонти»						
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»						
ПП «Нордік»						
ТОВ «Косул»						
ТОВ «Стратум Україна»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Системойлінженерінг»						
ТОВ "Стрийнафтогаз"						
ТОВ «Західнадрасервіс»						
ПП «Проект-Буд»						
ТОВ «Енергія-95»						
ТОВ «Парі»						
СП «Бориславська нафтова компанія» в формі ТОВ						
ТОВ «Куб-газ»						
ТОВ «Надрагаз»						
ТОВ «Східний геологічний союз»						
ТОВ "Гео-Надра-Інвест"						
ТОВ «Сенс-Д»						
ТОВ «Українська бурова компанія»						
ДСД від 28.01.2008 р. №35/21. Оператор - НГВУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта»						
ТОВ «Пром-Енергопродукт»						
ТОВ «Оператор ГТС України»						
НАК «Нафтогаз України»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
АТ «Укртранснафта»						
ТОВ «ВЕЛЛ КО»						
Угода про розподіл продукції від 31.12.2020 №7 - інвестор (оператор) ТОВ «ВЕЛЛ КО» 43002645						
Всього	4 665 452,70	3 915 452,70	750 000,00	4 665 452,70	4 665 452,70	0,00

Звірка надходжень від дивідендів та сплати частки чистого прибутку у 2022 році (видобування руд металів)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»						
ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»						
АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»						
ПрАТ «Суха Балка»						
Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»						
ДП «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»						
ПАТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»						
ТОВ «Рудомайн»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ Виробничо-комерційна фірма «Велта»						
ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»						
ТОВ «Межиріченський гірничо-збагачувальний комбінат»						
Всього	206 901,50	206 901,50	0,00	206 901,50	206 901,50	0,00

Звірка надходжень від дивідендів та сплати частки чистого прибутку у 2020 році (видобування кам'яного вугілля)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»						
ТОВ «Краснолиманське»						
ТДВ «Шахта «Білозерська»						
ДП «Добропіллявугілля-Видобуток»						
ДП «Мирноградвугілля»						
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»						
ДП «Львіввугілля»						
ПрАТ «Шахтоуправління «Покровське»						
ДП «Торецьквугілля»						
Всього	1 234,92	1 235,10	(0,18)	1 234,92	1 235,10	(0,18)

9.10 Єдиний внесок

Звірка надходжень від єдиного внеску у 2022 році (видобування нафти та природного газу, в т.ч. транспортування)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «Укргазвидобування»						
ПАТ «Укрнафта»						
ПрАТ «Нафтогазвидобування»						
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»						
ТОВ «Надра-Геоінвест»						
ПрАТ «Природні ресурси»						
ПрАТ «Укргазвидобуток»						
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед» (без права юридичної особи)						
ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»						
ТОВ «Горизонти»						
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»						
ПП «Нордік»						
ТОВ «Косул»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Стратум Україна»						
ТОВ «Системойлінженерінг»						
ТОВ "Стрийнафтогаз"						
ТОВ «Західнадрасервіс»						
ПП «Проект-Буд»						
ТОВ «Енергія-95»						
ТОВ «Парі»						
СП «Бориславська нафтова компанія» в формі ТОВ						
ТОВ «Куб-газ»						
ТОВ «Надрагаз»						
ТОВ «Східний геологічний союз»						
ТОВ "Гео-Надра-Інвест"						
ТОВ "Сенс-Д"						
ТОВ «Українська бурова компанія»						
ДСД від 28.01.2008 р. №35/21. Оператор - НГВУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта»						
ТОВ «Пром-Енергопродукт»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Оператор ГТС України»						
НАК «Нафтогаз України»						
АТ «Укртранснафта»						
ТОВ «ВЕЛЛ КО»						
Угода про розподіл продукції від 31.12.2020 №7 - інвестор (оператор) ТОВ «ВЕЛЛ КО» 43002645						
Всього	3 473 876,60	3 675 297,34	(201 420,74)	3 473 876,60	3 474 014,34	(137,74)

Звірка надходжень від єдиного внеску у 2022 році (видобування руд металів)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»						
ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»						
АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»						
ПрАТ «Суха Балка»						
Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»						
ДП «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»						
ПАТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»						
ТОВ «Рудомайн»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ Виробничо-комерційна фірма «Велта»						
ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»						
ТОВ «Межиріченський гірничо-збагачувальний комбінат»						
Всього	3 526 355,99	3 523 810,97	2 545,03	3 526 355,99	3 526 354,68	1,31

Звірка надходжень від єдиного внеску у 2022 році (видобування кам'яного вугілля)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»						
ТОВ «Краснолиманське»						
ТДВ «Шахта «Білозерська»						
ДП «Добропіллявугілля-Видобуток»						
ДП «Мирноградвугілля»						
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»						
ДП «Львіввугілля»						
ПрАТ «Шахтоуправління «Покровське»						
ДП «Торецьквугілля»						
Всього	2 410 287,90	2 371 808,90	38 479,01	2 410 287,90	2 410 286,62	1,29

9.11 Збір за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів

Звірка надходжень від збору за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та коштів від продажу таких дозволів у 2022 році (видобування нафти та природного газу, в т.ч. транспортування)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «Укргазвидобування»						
ПАТ «Укрнафта»						
ПрАТ «Нафтогазвидобування»						
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»						
ТОВ «Надра-Геоінвест»						
ПрАТ «Природні ресурси»						
ПрАТ «Укргазвидобуток»						
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед» (без права юридичної особи)						
ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»						
ТОВ «Горизонти»						
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»						
ПП «Нордік»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Косул»						
ТОВ «Стратум Україна»						
ТОВ «Системойлінженерінг»						
ТОВ "Стрийнафтогаз"						
ТОВ «Західнадрасервіс»						
ПП «Проект-Буд»						
ТОВ «Енергія-95»						
ТОВ «Парі»						
СП «Бориславська нафтова компанія» в формі ТОВ						
ТОВ «Куб-газ»						
ТОВ «Надрагаз»						
ТОВ «Східний геологічний союз»						
ТОВ "Гео-Надра-Інвест"						
ТОВ "Сенс-Д"						
ТОВ «Українська бурова компанія»						
ДСД від 28.01.2008 р. №35/21. Оператор - НГВУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта»						
ТОВ «Пром-Енергопродукт»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Оператор ГТС України»						
НАК «Нафтогаз України»						
АТ «Укртранснафта»						
ТОВ «ВЕЛЛ КО»						
Угода про розподіл продукції від 31.12.2020 №7 - інвестор (оператор) ТОВ «ВЕЛЛ КО» 43002645						
Всього	121 954,53	32 282,74	89 671,79	121 954,53	121 954,53	0,00

Звірка надходжень від збору за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та коштів від продажу таких дозволів у 2022 році (видобування руд металів)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»						
ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»						
АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»						
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»						
ПрАТ «Суха Балка»						
Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»						
ДП «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»						
ПАТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»						

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Рудомайн»						
ТОВ Виробничо-комерційна фірма «Велта»						
ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»						
ТОВ «Межиріченський гірничо-збагачувальний комбінат»						
Всього	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Звірка надходжень від збору за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та коштів від продажу таких дозволів у 2022 році (видобування кам'яного вугілля)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»						
ТОВ «Краснолиманське»						
ТДВ «Шахта «Білозерська»						
ДП «Добропіллявугілля-Видобуток»						
ДП «Мирноградвугілля»						
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»						
ДП «Львіввугілля»						
ПрАТ «Шахтоуправління «Покровське»						
ДП «Торецьквугілля»						
Всього	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Додаток 10. Консолідована база даних щодо платежів на користь держави (рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин, плати за землю з юридичних осіб та екологічного податку) у розрізі проектної діяльності підзвітних видобувних компаній у 2022 році

10.1 Результати звірки рентної плати за користування надрами щодо кожної окремої проектної діяльності (в розрізі спецдозволів)

Таблиця 10.1.1 Результати звірки рентної плати за користування надрами щодо кожної окремої проектної діяльності (спецдозволів) галузі видобування нафти та газу (в т. ч. транспортування) у 2022 році

Номер спец-дозволу	Дата видачі спец-дозволу	Термін дії спецдозволу	Корисна копалина	Номер підплатежа	Нараховано за 2022 рік за даними державних органів, тис. грн	Первинні дані компаній, тис. грн		Фінальні дані компаній, тис. грн	
						Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань	Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань
[Redacted content]									

Номер спец- дозволу	Дата видачі спец- дозволу	Термін дії спецдозволу	Корисна копалина	Номер підплатежа	Нараховано за 2022 рік за даними державних органів, тис. грн	Первинні дані компаній, тис. грн		Фінальні дані компаній, тис. грн	
						Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань	Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань

[Redacted content]									
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Номер спец- дозволу	Дата видачі спец- дозволу	Термін дії спецдозволу	Корисна копалина	Номер підплатежа	Нараховано за 2022 рік за даними державних органів, тис. грн	Первинні дані компаній, тис. грн		Фінальні дані компаній, тис. грн	
						Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань	Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань

[Redacted content]									
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Номер спец- дозволу	Дата видачі спец- дозволу	Термін дії спецдозволу	Корисна копалина	Номер підплатежа	Нараховано за 2022 рік за даними державних органів, тис. грн	Первинні дані компаній, тис. грн		Фінальні дані компаній, тис. грн	
						Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань	Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань

[Redacted content]									
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Номер спец- дозволу	Дата видачі спец- дозволу	Термін дії спецдозволу	Корисна копалина	Номер підплатежа	Нараховано за 2022 рік за даними державних органів, тис. грн	Первинні дані компаній, тис. грн		Фінальні дані компаній, тис. грн	
						Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань	Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань

[Redacted content]									
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Номер спец-дозволу	Дата видачі спец-дозволу	Термін дії спецдозволу	Корисна копалина	Номер підплатежа	Нараховано за 2022 рік за даними державних органів, тис. грн	Первинні дані компаній, тис. грн		Фінальні дані компаній, тис. грн	
						Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань	Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань

[Redacted content]									
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Номер спец-дозволу	Дата видачі спец-дозволу	Термін дії спецдозволу	Корисна копалина	Номер підплатежа	Нараховано за 2022 рік за даними державних органів, тис. грн	Первинні дані компаній, тис. грн		Фінальні дані компаній, тис. грн	
						Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань	Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань

[Redacted content]									
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Номер спец- дозволу	Дата видачі спец- дозволу	Термін дії спецдозволу	Корисна копалина	Номер підплатежа	Нараховано за 2022 рік за даними державних органів, тис. грн	Первинні дані компаній, тис. грн		Фінальні дані компаній, тис. грн	
						Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань	Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань

[Redacted content]									
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Номер спец- дозволу	Дата видачі спец- дозволу	Термін дії спецдозволу	Корисна копалина	Номер підплатежа	Нараховано за 2022 рік за даними державних органів, тис. грн	Первинні дані компаній, тис. грн		Фінальні дані компаній, тис. грн	
						Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань	Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань

[Redacted content]									
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Номер спец- дозволу	Дата видачі спец- дозволу	Термін дії спецдозволу	Корисна копалина	Номер підплатежа	Нараховано за 2022 рік за даними державних органів, тис. грн	Первинні дані компаній, тис. грн		Фінальні дані компаній, тис. грн	
						Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань	Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань

[Redacted content]									
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Номер спец- дозволу	Дата видачі спец- дозволу	Термін дії спецдозволу	Корисна копалина	Номер підплатежа	Нараховано за 2022 рік за даними державних органів, тис. грн	Первинні дані компаній, тис. грн		Фінальні дані компаній, тис. грн	
						Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань	Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань

[Redacted content]									
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Номер спец- дозволу	Дата видачі спец- дозволу	Термін дії спецдозволу	Корисна копалина	Номер підплатежа	Нараховано за 2022 рік за даними державних органів, тис. грн	Первинні дані компаній, тис. грн		Фінальні дані компаній, тис. грн	
						Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань	Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань

[Redacted content]									
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Номер спец- дозволу	Дата видачі спец- дозволу	Термін дії спецдозволу	Корисна копалина	Номер підплатежа	Нараховано за 2022 рік за даними державних органів, тис. грн	Первинні дані компаній, тис. грн		Фінальні дані компаній, тис. грн	
						Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань	Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань

[Redacted content]									
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Номер спец- дозволу	Дата видачі спец- дозволу	Термін дії спецдозволу	Корисна копалина	Номер підплатежа	Нараховано за 2022 рік за даними державних органів, тис. грн	Первинні дані компаній, тис. грн		Фінальні дані компаній, тис. грн	
						Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань	Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань

[Redacted content]									
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Номер спец- дозволу	Дата видачі спец- дозволу	Термін дії спецдозволу	Корисна копалина	Номер підплатежа	Нараховано за 2022 рік за даними державних органів, тис. грн	Первинні дані компаній, тис. грн		Фінальні дані компаній, тис. грн	
						Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань	Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань

[Redacted content]									
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Номер спец- дозволу	Дата видачі спец- дозволу	Термін дії спецдозволу	Корисна копалина	Номер підплатежа	Нараховано за 2022 рік за даними державних органів, тис. грн	Первинні дані компаній, тис. грн		Фінальні дані компаній, тис. грн	
						Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань	Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань

[Redacted content]									
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Номер спец- дозволу	Дата видачі спец- дозволу	Термін дії спецдозволу	Корисна копалина	Номер підплатежа	Нараховано за 2022 рік за даними державних органів, тис. грн	Первинні дані компаній, тис. грн		Фінальні дані компаній, тис. грн	
						Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань	Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань

[Redacted content]									
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Номер спец- дозволу	Дата видачі спец- дозволу	Термін дії спецдозволу	Корисна копалина	Номер підплатежа	Нараховано за 2022 рік за даними державних органів, тис. грн	Первинні дані компаній, тис. грн		Фінальні дані компаній, тис. грн	
						Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань	Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань

[Redacted content]									
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Номер спец- дозволу	Дата видачі спец- дозволу	Термін дії спецдозволу	Корисна копалина	Номер підплатежа	Нараховано за 2022 рік за даними державних органів, тис. грн	Первинні дані компаній, тис. грн		Фінальні дані компаній, тис. грн	
						Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань	Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань

[Redacted content]									
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Номер спец- дозволу	Дата видачі спец- дозволу	Термін дії спецдозволу	Корисна копалина	Номер підплатежа	Нараховано за 2022 рік за даними державних органів, тис. грн	Первинні дані компаній, тис. грн		Фінальні дані компаній, тис. грн	
						Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань	Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань

[Redacted content]									
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Номер спец- дозволу	Дата видачі спец- дозволу	Термін дії спецдозволу	Корисна копалина	Номер підплатежа	Нараховано за 2022 рік за даними державних органів, тис. грн	Первинні дані компаній, тис. грн		Фінальні дані компаній, тис. грн	
						Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань	Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань

[Redacted content]									
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Номер спец- дозволу	Дата видачі спец- дозволу	Термін дії спецдозволу	Корисна копалина	Номер підплатежа	Нараховано за 2022 рік за даними державних органів, тис. грн	Первинні дані компаній, тис. грн		Фінальні дані компаній, тис. грн	
						Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань	Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань

[Redacted content]									
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Номер спец- дозволу	Дата видачі спец- дозволу	Термін дії спецдозволу	Корисна копалина	Номер підплатежа	Нараховано за 2022 рік за даними державних органів, тис. грн	Первинні дані компаній, тис. грн		Фінальні дані компаній, тис. грн	
						Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань	Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань

[Redacted content]									
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Номер спец- дозволу	Дата видачі спец- дозволу	Термін дії спецдозволу	Корисна копалина	Номер підплатежа	Нараховано за 2022 рік за даними державних органів, тис. грн	Первинні дані компаній, тис. грн		Фінальні дані компаній, тис. грн	
						Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань	Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань

[Redacted content]									
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Номер спец- дозволу	Дата видачі спец- дозволу	Термін дії спецдозволу	Корисна копалина	Номер підплатежа	Нараховано за 2022 рік за даними державних органів, тис. грн	Первинні дані компаній, тис. грн		Фінальні дані компаній, тис. грн	
						Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань	Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань
[Redacted content]									

Таблиця 10.1.2 Результати звірки рентної плати за користування надрами щодо кожної окремої проектної діяльності (спецдозволів) галузі видобування руд металів у 2022 році

Номер спец-дозволу	Дата видачі спец-дозволу	Термін дії спецдозволу	Корисна копалина	Номер підплатежа	Нараховано за 2022 рік за даними державних органів, тис. грн	Початкові дані компаній, тис. грн		Фінальні дані компаній, тис. грн	
						Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань	Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Номер спец-дозволу	Дата видачі спец-дозволу	Термін дії спецдозволу	Корисна копалина	Номер підплатежа	Нараховано за 2022 рік за даними державних органів, тис. грн	Початкові дані компаній, тис. грн		Фінальні дані компаній, тис. грн	
						Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань	Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань

[Redacted content]									
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Номер спец-дозволу	Дата видачі спец-дозволу	Термін дії спецдозволу	Корисна копалина	Номер підплатежа	Нараховано за 2022 рік за даними державних органів, тис. грн	Початкові дані компаній, тис. грн		Фінальні дані компаній, тис. грн	
						Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань	Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань

[Redacted content]									
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Таблиця 10.1.3 Результати звірки рентної плати за користування надрами щодо кожної окремої проектної діяльності (спецдозволів) галузі видобування кам'яне вугілля у 2022 році

Номер спец-дозволу	Дата видачі спец-дозволу	Термін дії спецдозволу	Корисна копалина	Номер підплатежа	Нараховано за 2022 рік за даними державних органів, тис. грн	Початкові дані компаній, тис. грн		Фінальні дані компаній, тис. грн	
						Нараховано в 2022 році	Нараховано в 2022 році	Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Номер спец-дозволу	Дата видачі спец-дозволу	Термін дії спецдозволу	Корисна копалина	Номер підплатежа	Нараховано за 2022 рік за даними державних органів, тис. грн	Початкові дані компаній, тис. грн		Фінальні дані компаній, тис. грн	
						Нараховано в 2022 році	Нараховано в 2022 році	Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань

[Redacted content]									
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Номер спец-дозволу	Дата видачі спец-дозволу	Термін дії спецдозволу	Корисна копалина	Номер підплатежа	Нараховано за 2022 рік за даними державних органів, тис. грн	Початкові дані компаній, тис. грн		Фінальні дані компаній, тис. грн	
						Нараховано в 2022 році	Нараховано в 2022 році	Нараховано в 2022 році	Розходження щодо нарахувань

[Redacted content]									
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

10.2 Дані підзвітних видобувних компаній з плати за землю

Таблиця 10.2.1 Нарахування та сплата плати за землю підзвітними компаніями галузі видобування нафти та газу (в т. ч. транспортування), згідно з даними компаній

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

--	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

--	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

--	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

--	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Таблиця 20.2.2 Нарахування та сплата плати за землю підзвітними компаніями галузі видобування руд металів у 2022 році, згідно з даними компаній

				Код платежу за			

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис, грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році, тис грн	Сплачено в 2022 році, тис, грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	--------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Таблиця 30.2.3 Нарахування та сплата плати за землю з юридичних осіб підзвітними компаніями галузі видобування кам'яного вугілля у 2022 році згідно з даними компаній

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис грн	Сплачено в 2022 році тис, грн

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис грн	Сплачено в 2022 році тис, грн

10.3 Дані підзвітних видобувних компаній з екологічного податку

Таблиця 10.3.1 Нарахування та сплата екологічного податку підзвітними компаніями галузі видобування нафти та газу (в т, ч, транспортування) у 2022 році згідно з даними компаній

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	-------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	-------------------------------

--	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	-------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	-------------------------------

--	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	-------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	-------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
[Redacted content]							

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	-------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	-------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
[Redacted content]							

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	-------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	-------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	-------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
[Redacted content]							

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
[Redacted content]							

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
[Redacted content]							

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
[Redacted content]							

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
[Redacted content]							

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
[Redacted content]							

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
[Redacted content]							

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
[Redacted content]							

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	-------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
[Redacted content]							

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
[Redacted content]							

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	-------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
[Redacted content]							

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
[Redacted content]							

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	-------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	-------------------------------

--	--	--	--	--	--	--	--

Таблиця 40.3.2 Нарахування та сплата екологічного податку підзвітними компаніями галузі видобування руд металів у 2022 році згідно з даними компаній

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
--------------------	-------------------	-------------------------	------------------	--	-------------	---------------------------------	-------------------------------

[Redacted content]							
--------------------	--	--	--	--	--	--	--

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
[Redacted content]							

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
[Redacted content]							

Таблиця 10.3.3 Нарахування та сплата екологічного податку підзвітними компаніями галузі видобування кам'яного вугілля у 2022 році згідно з даними компаній

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
[Redacted content]							

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн

Назва підприємства	Номер спецдозволу	Дата видачі спецдозволу	Корисна копалина	Код платежу за бюджетною класифікацією	Вид платежу	Нараховано в 2022 році тис. грн	Сплачено в 2022 році тис. грн
[Redacted content]							

Додаток 11. Консолідована база даних щодо сплати податків та інших платежів підзвітними компаніями видобувних галузей які не надали інформацію для Звіту ІПВГ 2022

Таблиця 5: Надходження на користь держави за суттєвими видами платежів (податкові платежі) від підзвітних компаній у 2022 році для яких не було проведено звірку платежів (згідно з даними державних органів)

Назва компанії	Податок та збір на доходи фізичних осіб	Податок на прибуток підприємств	Рентна плата за користування надрами	Податок на додану вартість (без урахування бюджетного відшкодування ПДВ)	Бюджетне відшкодування податку на додану вартість грошовими коштами	Податок на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів	Плата за землю з юридичних осіб	Екологічний податок	Дивіденди та сплата частки чистого прибутку	Збір за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів	Єдиний внесок
	44 471,80	1 101 556,90	2 966 938,66	1 565 099,44	-	42 440,36	203,21	65,14	0,00	0,00	19 453,93
	39 195,84	333 185,44	1 537 278,60	503 344,46	-	14 169,68	939,51	1 083,74	0,00	0,00	28 130,70
	-	-	120 943,54	18 080,00	-	-	-	-	0,00	0,00	-
	383 854,51	(44,35)	16 671,32	550 103,23	-	-	88 066,96	5 466,15	0,00	0,00	312 854,56
	137 486,86	-	161,51	1 720,00	-	-	3,85	0,05	0,00	0,00	153 312,94
	53 941,64	12,42	210,00	124,60	-	-	0,28	10,00	55,50	0,00	61 558,04
Всього	658 950,64	1 434 710,41	4 642 203,62	2 638 471,73	-	56 610,04	89 213,81	6 625,08	55,50	-	575 310,18
Всього по всім платежам											10 102 151,01

Додаток 12 Дослідження розбіжностей та коригування інформації про платежі

12.1 Податок та збір на доходи фізичних осіб

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
1		124 898,63	115 343,39	124 898,63	Компанія здійснила коригування первинних даних без детальних пояснень.
2		283 168,96	260 722,71	283 168,96	Компанія здійснила коригування первинних даних без детальних пояснень.
3		17 883,90	1 650,60	17 883,90	Компанія здійснила коригування первинних даних без детальних пояснень.
4		170 416,69	167 570,14	170 409,54	Було допущено технічну помилку. Дані скореговано.
5		944 458,12	1 129 353,00	943 547,59	Розбіжність між первинними даними компанії та даними державних органів виникла через некоректне відображення у Звіті податку на доходи фізичних осіб та військового збору. Компанія здійснила коригування.
6		6 545,41	6 039,20	6 545,45	Компанія підтверджує дані, зазначені у первинній відповіді. Коригування компанією не проводилось, залишилась суттєва розбіжність.
7		21 693,87	21 732,44	21 693,87	Компанія здійснила коригування первинних даних без детальних пояснень.

12.2 Податок на прибуток підприємств

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
1		106 328,86	108 278,86	106 328,86	У первинній відповіді компанія помилково відобразила суму з урахуванням сплаченого податку на прибуток іноземних юридичних осіб за 2021 рік. Компанія здійснила коригування, після коригування розбіжностей не виявлено.
2		1 874 977,12	1 863 253,57	1 874 977,12	Компанія здійснила коригування первинних даних без детальних пояснень.
3		83 801,80	20 983,10	83 801,80	Розбіжність між первинними даними компанії та даними державних органів виникла через те, що компанія не вказала податок на прибуток іноземних юридичних осіб (код платежу 11020500). Компанія здійснила коригування.
4		4 999 529,19	4 994 807,83	4 999 529,19	Компанія здійснила коригування, після коригування розбіжностей не виявлено.
5		35 488,47	48 921,17	35 488,47	Розбіжність між первинними даними компанії та даними державних органів виникла через помилкове відображення відшкодування ПДВ. Компанія здійснила коригування.

12.3 Рентна плата за користування надрами

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
1		36 884 825,10	36 883 080,90	36 884 525,04	Різниця між даними державних органів та даними компанії виникла у зв'язку з тим, що компанією у первинних даних була допущена технічна помилка. Під час завантаження форми, через допущену помилку в коді платежу, у системі відбулися зміни назви та призначення платежу. Компанія здійснила коригування.
2		174 342,43	172 804,80	172 804,77	Компанія підтверджує дані, зазначені у первинній відповіді. Коригування компанією не проводилось, залишилась суттєва розбіжність.

12.4 Податок на додану вартість з вироблених в Україні товарів (без урахування бюджетного відшкодування ПДВ)

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
1		15 349,05	-	15 349,00	Компанія здійснила коригування первинних даних без детальних пояснень.
2		10,55	-	10,55	Різниця між даними підприємства та державних органів виникла у зв'язку з тим, що компанія у первинній відповіді не відобразила штрафні санкції, які були сплачені згідно ППР за несвоєчасну реєстрацію податкових накладних. Компанія здійснила коригування.
3		72 961,01	70 644,67	70 644,67	перевірила і ще раз підтверджує надані дані, з приводу сплати ПДВ у 2022р., звіт не коригує, різниця у сумі - 2 316 340 грн виникла з боку податкової інспекції (за 23.02.2022р. згідно Заяв про повернення помилково та/або надміру сплачених сум грошових зобов'язань та пені, в обліку перенесена переплата з рахунку ІКП на рахунок СЕА ПДВ).
4		406 317,75	-	390 920,00	Компанія не включила даний платіж у первинну відповідь. Розбіжність між уточненими даними державних органів та даними компанії виникла через різницю в методології МСФЗ. Компанія здійснила коригування. Після коригування залишилась суттєва розбіжність.
5		580 385,16	580 445,96	580 385,16	Різниця між даними підприємства та державних органів виникла у зв'язку з тим, що компанія у первинній відповіді відобразила помилково повернення коштів згідно із заявою від 28.11.2022 в розмірі 60.80 тис. грн. Компанія здійснила коригування.
6		43 121,42	51 548,37	44 990,60	Різниця між даними державних органів та даними компанії виникла у зв'язку з тим, що компанією у первинних даних

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
					була допущена технічна помилка. Компанія здійснила коригування.
7		8 184 077,00	8 183 636,34	8 183 636,34	Сума сплаченого податку на додану вартість з вироблених в Україні товарів надана компанією, у ході уточнення була перевірена повторно. Різниця утворилася за рахунок подання уточнюючих декларацій на зменшення задекларованого податку і є надмірно сплаченими сумами. Компанія підтверджує суму, вказану у первинних запитах. Коригування компанією не проводилось
8		218 308,53	208 718,45	218 308,53	Різниця між даними підприємства та державних органів виникла у зв'язку з тим, що компанія у первинній відповіді не відобразила перенесення коштів між казначейськими рахунками у розмірі 9 590.09. Компанія здійснила коригування.

12.5 Бюджетне відшкодування ПДВ грошовими коштами

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
1		(1 222 185,10)	(1 122 185,10)	(1 222 185,10)	Компанія здійснила коригування первинних даних без детальних пояснень.

12.6 Податок на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
1		5 403,12	4 963,49	4 963,49	Сума сплаченого податку на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів, надана компанією, у ході уточнення була перевірена повторно. Згідно інформації наданої компанією, у 2022 році відбулося коригування на підставі аркушів коригування до митних декларацій у розмірі 439.63 тис. грн. У результаті, сума в розмірі 4 963.49 тис. грн відповідає величині фактично сплаченого у 2022 році податку на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів після завершення митного оформлення та підтверджується митними деклараціями, аркушами коригування до митних декларацій та податковими деклараціями з податку на додану вартість за 2022 рік. Компанія підтверджує суму, вказану у первинних даних. Коригування компанією не проводилось.
2		4 185,84	3 540,52	645,32	Сума сплаченого податку на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів, надана компанією, у ході уточнення була перевірена повторно. Згідно вантажно-митних декларацій за період 2022 року податок склав 3 540.52 тис. грн. Станом на 01.01.2022 року рахувалась заборгованість за ДМС України у розмірі 493.41 тис. грн., згідно платіжних доручень сплачено на користь цього контрагента у 2022 році 3 236. 80 тис. грн. Різниця у сумі 57.89 грн. віднесена до вартості товару. Залишок грошових коштів на користь [REDACTED] станом на 01.01.2023 року склав 131,80 тис.

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
					грн. Компанія підтверджує суму, вказану у первинних даних. Коригування компанією не проводилось.
3		20 664,38	4 751,49	4 751,49	Сума сплаченого податку на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів, надана компанією, у ході уточнення була перевірена повторно. У результаті, сума в розмірі 4 751.49 тис. грн підтверджується відповідними документами згідно даних електронного кабінету платника податку. Компанія підтверджує суму, вказану у первинних даних. Коригування компанією не проводилось.
4		47 508,14	27 409,56	27 409,56	Сума сплаченого податку на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів, надана компанією, у ході уточнення була перевірена повторно. У результаті, сума в розмірі 27 409.56 тис. грн підтверджується відповідними документами згідно даних електронного кабінету платника податку. Компанія підтверджує суму, вказану у первинних даних. Коригування компанією не проводилось.
5		297 040,08	282 196,62	282 196,62	Сума сплаченого податку на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів, надана компанією, у ході уточнення була перевірена повторно. У результаті, сума в розмірі 282 196.62 тис. грн підтверджується відповідними документами згідно даних електронного кабінету платника податку. Компанія підтверджує суму, вказану у первинних даних. Коригування компанією не проводилось.

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
6		497,73	-	-	Податок на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів в сумі 497,73 тис. грн не сплачувався та в бухгалтерському обліку не рахується. Коригування компанією не проводилось.
7		400,68	470,00	470,00	Сума сплаченого податку на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів, надана компанією, у ході уточнення була перевірена повторно. У результаті, сума в розмірі 470 тис. грн підтверджується відповідними документами згідно даних електронного кабінету платника податку. Компанія підтверджує суму, вказану у первинних даних. Коригування компанією не проводилось.
8		5 223 885,37	5 195 373,19	5 223 885,37	Різниця між даними державних органів та даними компанії виникла у зв'язку з тим, що компанією у первинних даних не було враховано передоплати станом на 01.01.2022 року, яка була нараховано/задекларовано ПДВ через митну декларацію на суму 5 223 885,37 тис. грн. Компанія здійснила коригування.
9		14 353,25	-	14 353,25	Різниця між даними державних органів та даними компанії виникла у зв'язку з тим, що компанія не виокремлює в обліку як окремий платіж до Бюджету України. Компанія здійснила коригування
10		1 522,64	-	1 522,64	Компанія не включила даний платіж у первинну відповідь. Компанія здійснила коригування.
11		119 594,98	-	119 594,98	Компанія не включила даний платіж у первинну відповідь. Компанія здійснила коригування.

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
12		247 316,39	244 741,81	244 741,81	Сума сплаченого податку на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів, надана компанією, у ході уточнення була перевірена повторно. У результаті, сума в розмірі 244 741,81 тис. грн підтверджується відповідними документами згідно даних електронного кабінету платника податку. Компанія підтверджує суму, вказану у первинних даних. Коригування компанією не проводилось.
13		47 602,65	-	47 602,65	Різниця між даними державних органів та даними компанії виникла у зв'язку з тим, що компанією у первинних даних не було враховано платежу, який адмініструється ДМС. Компанія здійснила коригування.
14		133,54	-	133,54	Компанія не включила даний платіж у первинну відповідь. Компанія здійснила коригування.
15		48 839,54	45 821,17	45 821,17	Компанія проводить щомісячні звіряння з Державною Митною службою в електронному кабінеті. Компанія зазначила про відсутність розбіжностей.
16		34 055,12	39 959,00	39 959,00	Компанія зазначила про достовірність первинних даних, що відповідають платежам по вантажним митним деклараціям.
17		20 008,59	18 550,37	18 550,37	Компанія зазначила про достовірність первинних даних, наданих у формі 5.1 щодо податку на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів що відповідають платежам по вантажним митним деклараціям.

12.7 Плата за землю з юридичних осіб

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
1		90 795,44	70 387,02	70 387,02	Розбіжність між первинними даними компанії та даними державних органів виникла через те, що компанія вказала тільки ту частину орендної плати з юридичних осіб (код платежу 18010600) і земельного податку з юридичних осіб (код платежу 18010500), які сплачувались з земельних ділянок, які використовувалися безпосередньо у гірничодобувній діяльності (виділені під кар'єр та розміщення відвалів). Решта суми плати за землю сплачена компанією від іншої діяльності, ніж гірничодобувна. Коригування компанією не проводилось.
2		120,83	100,83	100,83	Сума сплаченого податку за землю з юридичних осіб, надана компанією, у ході уточнення була перевірена повторно. У результаті, сума в розмірі 100,83 тис. грн підтверджується відповідними документами згідно даних електронного кабінету платника податку. Компанія підтверджує суму, вказану у первинних даних. Коригування компанією не проводилось. Суттєва розбіжність залишилася.
3		718,27	669,62	718,27	Різниця між даними підприємства та державних органів виникла у зв'язку з тим, що компанія у первинній відповіді допустила помилку під час підготовки Звіту. Компанія здійснила коригування.
4		74,18	73,56	74,18	Різниця між даними державних органів та даними компанії виникла у зв'язку з тим, що компанією у первинних даних була допущена технічна помилка. Компанія здійснила коригування.
5		211,43	283,10	211,43	Компанія здійснила коригування первинних даних без детальних пояснень.

12.8 Екологічний податок

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
1		51 371,97	45 450,30	45 450,30	Різниця між даними державних органів та даними компанії виникла через те, що державними органами була надана інформація щодо загальної суми сплаченого екологічного податку, а компанія надала інформацію лише щодо частини екологічного податку, що сплачений за «малонебезпечні нетоксичні відходи гірничодобувної промисловості» (код 246.2.005). Решта екологічного податку не була вказана, оскільки сплачена компанією від іншої діяльності, ніж гірничодобувна. Коригування компанією не проводилось.
2		83 512,35	66 623,00	66 623,00	Різниця між даними державних органів та даними компанії виникла через те, що державними органами була надана інформація щодо загальної суми сплаченого екологічного податку, а компанія надала інформацію лише щодо частини екологічного податку, що сплачений за «малонебезпечні нетоксичні відходи гірничодобувної промисловості» (код 246.2.005). Решта екологічного податку не була вказана, оскільки сплачена компанією від іншої діяльності, ніж гірничодобувна. Коригування компанією не проводилось.
3		68,75	76,10	68,75	Компанія здійснила коригування первинних даних без детальних пояснень.
4		19 364,20	16 830,20	19 364,10	Різниця між даними державних органів та даними компанії виникла у зв'язку з тим, що компанією у первинних даних було вказано виключно екологічний податок, який справляється за викиди в атмосферне повітря двоокису вуглецю стаціонарними джерелами забруднення (19011000). Компанія здійснила коригування

12.9 Дивіденди та сплата частки чистого прибутку

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
1		750 000,00	-	750 000,00	Розбіжність виникла через не врахування платежу при подачі Звіту про платежі на користь держави

12.10 Єдиний внесок

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
1		19 888,01	20 602,60	19 888,01	Компанія здійснила коригування первинних даних без детальних пояснень.
2		184 700,60	181 442,29	184 700,60	Компанія здійснила коригування первинних даних без детальних пояснень.
3		960 780,50	1 161 283,30	960 774,20	Розбіжність між первинними даними компанії та даними державних органів виникла через некоректне відображення ЄСВ у Звіті. Компанія здійснила коригування.

12.11 Збір за надання та продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів

№	Назва підприємства	Дані державних органів, тис. грн	Дані компаній (первинні), тис. грн	Дані компаній (скореговані), тис. грн	Причина розбіжностей і/або коригувань
1		65 373,53	-	65 373,53	Компанія не включила даний платіж у первинну відповідь. Компанія здійснила коригування без детальних пояснень.
2		24 298,26	-	24 298,26	Компанія не включила даний платіж у первинну відповідь, оскільки обліковує його, як витрати майбутніх періодів. Компанія здійснила коригування.

Додаток 13. Відповідність Звіту ІПВГ України вимогам Стандарту ІПВГ

Вимога Стандарту ІПВГ	Розділ Звіту
2.1	<p>Опис нормативного та фіскального регулювання видобувних галузей, а також основні напрямки реформування представлені в Розділі 6 Звіту, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Огляд законодавства, що регулює питання видобування корисних копалин, у тому числі нормативні акти у сфері оподаткування видобувних галузей – Розділ 6.1 • Функції та повноваження органів державної влади – Розділ 6.2, Додаток 4 • Реформування регуляторного та фіскального режиму видобувної галузі у Розділ 6.3 • Фіскальний режим видобувних галузей – Розділ 6.5 • Регуляторний режим видобувної галузі – Розділ 6.6, у тому числі: <ul style="list-style-type: none"> ○ Інформація про реєстр спеціальних дозволів на користування надрами та процедуру їх надання – Розділ 6.6.1 та 6.6.2 ○ Огляд договорів у видобувних галузях та інших договорів, пов'язаних із видобуванням корисних копалин – Розділи 6.6.3 та 6.6.4 ○ Використання місцевої складової у видобувній галузі – Розділ 6.6.5 ○ Взаємодія між видобувними компаніями та місцевими громадами – Розділ 6.6.6
2.2	<p>У Розділі 6.6.2 описана процедура надання спеціальних дозволів на користування надрами (в тому числі щодо видів користування надрами, на які надаються дозволи, процедур та порядку одержання дозволів з проведенням аукціону та без нього, передачі дозволів, критеріїв, за якими надаються та переоформлюються дозволи тощо).</p> <p>Інформація щодо аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами, які відбулися у звітному році, та переможців цих аукціонів наведена у Додатку 7.</p> <p>У Розділах 6.6.3-6.6.5 описана процедура укладення різних видів договорів у видобувній галузі (УРП, ДСД, концесійних договорів).</p> <p>Інформація щодо чинних та запланованих реформ з цих питань наведена в Розділі 6.3</p>
2.3	<p>Інформація про реєстр спеціальних дозволів на користування надрами та відомостей, доступних у такому реєстрі, а також інформація про реєстр заяв на отримання спеціальних дозволів на користування надрами наведена у Розділі 6.6.1.</p>
2.4	<p>Інформація про договори у видобувних галузях та вимоги щодо їх оприлюднення, в тому числі відомості про укладені договори та конкурсів на укладення нових договорів (де застосовно), інформація щодо оподаткування діяльності за такими договорами наведена в Розділах 6.6.3 та 6.6.4.</p> <p>Інформація щодо реформ з питань оприлюднення договорів у видобувних галузях наведена в Розділі 6.3.</p>
2.5	<p>Інформація про державну політику розкриття інформації щодо кінцевих бенефіціарних власників (контролерів) компаній видобувних галузей, заходи, спрямовані на усунення недоліків розкриття інформації про бенефіціарних власників, а також відомості про таких осіб, що містяться в Єдиному державному реєстрі, викладені в Розділі 6.4.</p>

Вимога Стандарту ІПВГ	Розділ Звіту
	Інформація про кінцевих бенефіціарних власників (контролерів) підзвітних організацій відповідно до ЄДР, а також інформація про розбіжності щодо бенефіціарів між ЄДР та даними у Звітах про платежі наведена в Додатку 3 .
2.6	<p>Інформація щодо участі держави у видобувних галузях міститься в Розділі 7 та Додатках до Звіту.</p> <p>Вимога 2.6 а) і):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Визначення «підприємств з державною участю» (SOE) - Розділ 7.1 • Пояснення ролі підприємств з державною участю у видобувних галузях - Розділ 7 • Правила та практика взаємовідносин між підприємствами з державною участю і державою: <ul style="list-style-type: none"> ○ правила щодо фінансування діяльності підприємств з державною участю - Розділ 7.3.1 ○ інформація про нерозподілений прибуток, реінвестиції і зовнішнє фінансування - Розділ 7.3.1, Розділ 7.3.2 ○ правила щодо розподілу дивідендів та сплати частини чистого прибутку підприємствами з державною участю - Розділ 7.4.1 ○ інформація про дивіденди - Розділ 7.4.2, Додаток 9 (розділ 9.9) • Функції підприємств із державною участю та платежі суб'єктів господарювання на користь підприємств з державною участю - Розділ 7.6. <p>Вимога 2.6 а) ii):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Частка держави в статутному капіталі видобувних підприємств - Розділ 7.2.1 • Правила щодо відповідальності держави за покриття витрат підприємств з державною участю - Розділ 7.2.2 • Обсяг відповідальності держави за зобов'язаннями видобувних компаній - Розділи 7.2.1, Додаток 2 • Роль та відповідальність держави в рамках УРП та ДСД - Розділи 6.6.3, 6.6.4 • Кредити і державні гарантії за позиками - Розділ 7.5.3 • Огляд видів платежів держави на користь підприємств із державною участю (в тому числі заходи державної підтримки та державної допомоги) - Розділ 7.5 <p>Вимога 2.6 б):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Відомості щодо аудиту та розкриття фінансової звітності підприємств з державною участю - Розділ 4.3 • Фінансова звітність та висновки незалежного аудитора видобувних підприємств з державною участю (вимога 2.6 б) - Додаток 8 <p>Вимога 2.6 с):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Державна політика у сфері управління суб'єктами господарювання державного сектора економіки, в тому числі чинні та заплановані реформи у сфері державного управління - Розділ 7.7 <p>Якщо в тексті не зазначено інше, контекстна інформація, зокрема щодо участі держави у видобувних галузях, стосується лише компаній, які було визначено як суттєві та включено до сфери звірки платежів на користь держави (Додаток 2)</p>
3.1	Інформація щодо суттєвих розвідувальних робіт наведена в кожному розділі, присвяченому окремій галузі, а саме: 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.4.2, 5.5.2, 5.6.2, 5.7.2, 5.8.2, 5.9.2

Вимога Стандарту ІПВГ	Розділ Звіту
3.2	<ul style="list-style-type: none"> Інформація щодо запасів корисних копалин наведена в Розділі 5, а саме: 5.1.1, 5.2.1, 5.3.1, 5.4.1, 5.5.1, 5.6.1, 5.7.1, 5.8.1, 5.9.1, 5.10. Інформація щодо обсягів видобування (в натуральних одиницях) корисних копалин наведена в Розділі 5, а саме: 5.1.3.1, 5.2.3.1, 5.3.3.1, 5.4.3.1, 5.5.3.1, 5.6.3.1, 5.7.3.1, 5.8.3.1, 5.9.3.1, 5.10 Інформація щодо вартості видобутих корисних копалин наведена в Розділі 5, а саме: 5.1.3.2, 5.2.3.2, 5.3.3.2, 5.4.3.2, 5.5.3.2, 5.6.3.2, 5.7.3.2, 5.8.3.2, 5.9.3.2, 5.10
3.3	<p>Інформація щодо експорту та імпорту наведена в Розділі 5, а саме: 5.1.4, 5.2.5, 5.3.4, 5.4.4, 5.5.4, 5.6.4, 5.7.4, 5.8.4, 5.9.4, 5.10</p> <p>В офіційній статистиці відсутня дезагрегована інформація про експорт та імпорт корисних копалин, які охоплювались Звітом ІПВГ 2022, в розрізі областей України.</p>
4.1	<p>Інформація щодо податків та інших доходів держави від видобувних галузей представлена в Розділі 9, а також в Додатках 9, 10, 11, 12.</p> <p>Інформація щодо податкових та інших доходів держави від всіх компаній видобувних галузей (тих, що підлягали звірці, і тих, надходження від яких були визначені як несуттєві) за всіма видами платежів доступна на сайті https://eiti.gov.ua/, https://data.gov.ua/</p>
4.2	<p>Механізм передачі частини видобутої продукції на користь держави передбачено УРП. В анкетах для видобувних компаній були включені відповідні запитання. Загальна інформація про обсяги державної частки прибуткової продукції, отриманої державою за УРП, зазначена у Розділі 6.6.3. Потоки, одержані державою від реалізації державної частки прибуткової продукції за УРП, були відсутні в 2022 році.</p>
4.3	<p>В Україні механізми бартерних та інфраструктурних угод з державою не використовуються. Це було закріплено в рішенні БГ ІПВГ від 27.10.2023 року. При цьому, в анкетах для видобувних компаній були включені відповідні запитання і за результатами анкетування не було виявлено фактів бартерних угод між видобувними компаніями і державою.</p>
4.4	<p>Інформація щодо транспортування нафти та газу, в т.ч. транзитної діяльності, наведена в Розділі 5.2.4.</p> <p>В Розділі 5.2.4 розкрита інформація про доходи оператора газотранспортної системи та оператора нафтотранспортної системи у розрізі компаній-платників, а також інформація видобувних підзвітних компаній про платежі на користь оператора газотранспортної системи та оператора нафтотранспортної системи.</p> <p>Дані про маршрути (вимога 4.4 І.) не можуть бути розкриті через технічні особливості функціонування газо- та нафтотранспортної системи в Україні.</p>
4.5	<ul style="list-style-type: none"> Інформація про трансфертні платежі (дотації, субсидії, субвенції) від держави видобувним компаніям з державною участю - Розділи 7.5.1 та 7.5.2, 6.5 Інформація про дивіденди видобувних компаній з державною участю - Розділ 7.4.2, 9.2 (загальні результати звірки), Додаток 9 (підрозділ 9) (детальні результати звірки в розрізі кожної видобувної компанії, яка сплачувала дивіденди в 2022 році) Взаємовідносини між державою і підприємствами з державною участю в рамках ДСД, концесійних договорів, УРП - Розділи 6.6.3, 6.6.4 Платежі від видобувних компаній на користь підприємств з державною участю визначені несуттєвими та не підлягали розкриттю (згідно з рішенням БГ ІПВГ від 27.10.2023 р.)

Вимога Стандарту ІПВГ	Розділ Звіту
	<p>За результатами опитування випадків надання підзвітними підприємствами з державною участю позик на користь інших підзвітних підприємств з державною участю виявлено не було.</p> <p>Огляд видів платежів підприємств із державною участю на користь держави - Розділ 7.4.2</p>
4.6	<p>Згідно з результатами техніко-економічної оцінки та рішень БГ ІПВГ в сферу охоплення звіту увійшли наступні субнаціональні платежі, інформація щодо яких наведена у відповідних розділах, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> • податок на прибуток - Розділ 9.3.2, Додаток 9 (розділ 9.2) • податок та збір на доходи фізичних осіб - Розділ 9.3.1, Додаток 9 (розділ 9.1); • плата за землю з юридичних осіб - Розділ 9.3.7, а також Додаток 9 (розділ 9.7); • екологічний податок - Розділ 9.3.8, Додаток 9 (розділ 9.8); • рентна плата за видобування корисних копалин загальнодержавного значення (входить в загальну рентну плату за користування надрами) - Розділ 9.3.3, Додаток 9 (розділ 9.3). <p>Інформація щодо розподілу податкових надходжень між бюджетами різних рівнів у розрізі конкретного податку / збору наведена в Розділі 6.5.</p>
4.7	<p>В Звіті представлено дезагреговану інформацію щодо доходів держави від видобувних галузей:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. за видами платежів та підзвітними компаніями - Розділ 9, Додатки 9, 11 2. за окремими видами платежів та проектною діяльністю підзвітних компаній - Додаток 10
4.8	<p>Звіт ІПВГ за 2022 рік опублікований в лютому 2024 року.</p>
4.9	<p>Інформація щодо розкриття та наявності у відкритому доступі аудиту фінансової звітності за міжнародними стандартами наведена в Додатку 8. Детальніше про процедуру аудиту в видобувних компаніях та державних органах в Розділі 4.3.</p> <p>Згідно з рішенням БГ ІПВГ від 27.10.2023 року, повнота і достовірність даних підтверджується:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ З боку видобувних компаній (приватних та державних) - підписами вищих посадових осіб цих компаній, які гарантують коректність надання даних, та/або висновками зовнішнього аудитора щодо наданих даних (у випадку наявності зазначеного висновку), по кожній компанії. <p>У разі подання видобувними компаніями Звіту про платежі на користь держави в електронному вигляді через електронну систему ІПВГ, достовірність даних буде підтверджуватись кваліфікованим електронним підписом відповідних посадових осіб таких видобувних компаній.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Від центральних та регіональних органів влади - підписами вищих посадових осіб відповідного органу, а також принципами взаємодії різних органів влади.
5.1	<p>Інформація щодо розподілу податкових надходжень між бюджетами різних рівнів наведена в Розділі 6.5, Розділі 9.</p>
5.2	<p>Інформація щодо розподілу податкових надходжень між бюджетами різних рівнів наведена в Розділі 6.5, Розділі 9.</p>
5.3.	<p>Опис бюджетного процесу в Україні, а також огляд вимог щодо аудиту та оцінки ефективності управління бюджетними коштами міститься в Розділі 6.7.</p>
6.1	<p>Загальна інформація про соціальні зобов'язання та про фінансування соціальних та інфраструктурних потреб видобувними компаніями наведена у Розділах 6.6.5 та 6.6.6.</p> <p>Інформація щодо фактичних витрат видобувних компаній на соціальні та екологічні цілі наведена в Розділі 5.11.3</p>

Вимога Стандарту ІПВГ	Розділ Звіту
	<p>Загальна інформація про соціальні платежі за УРП наведена у Розділі 6.6.3</p> <p>Українське законодавство не містить поняття «обов'язкових соціальних витрат видобувних компаній» та не надає переліку випадків, коли такі витрати видобувних компаній (інші, ніж сплата ЄСВ) можуть бути обов'язковими.</p>
6.2	<p>Інформація щодо квазіфіскальних операцій газовидобувних компаній наведена в Розділі 5.11.3, 5.12, 6.6.5, 6.6.6</p> <p>Опис соціальних та інфраструктурних платежів за УРП наведено в Розділі 6.6.3</p>
6.3	<p>Інформація щодо внеску видобувних галузей в економіку країни наведена в Розділі 5.11</p>
6.4	<p>Інформація щодо впливу видобувних галузей на навколишнє середовище наведена в Розділі 8, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> • загальний огляд положень законодавства у сфері охорони навколишнього середовища - Розділ 8.1.1 • ролі й обов'язки відповідних державних органів - Розділ 8.1.2 • зобов'язання щодо охорони навколишнього середовища, в тому числі з його реабілітації та відновлення - Розділ 8.1.3 • інформація про управління та моніторинг впливу видобувної галузі на зовнішнє середовище, в тому числі про бази даних природних ресурсів, заходи для мінімізації негативного впливу на довкілля, заходи для забезпечення мінімізації негативного впливу на довкілля - Розділ 8.1.4 • контроль за дотриманням природоохоронного законодавства та санкції, передбачені законодавством за порушення правил природокористування - Розділ 8.2 • статистичні дані щодо впливу видобувних галузей на навколишнє середовище та їх витрати на охорону довкілля - Розділ 8.3

EY | Assurance | Tax | Transactions | Advisory

Інформація про компанію EY

EY є міжнародним лідером із аудиту, оподаткування, супроводу угод і консультування. Наші знання та якість послуг, які ми надаємо, сприяють зміцненню довіри і впевненості на ринках різних країн у всьому світі. Ми формуємо команду видатних лідерів, під чийм управлінням наш колектив виконує взяті на себе зобов'язання. Таким чином, ми робимо суттєвий внесок у поліпшення ділового середовища в інтересах співробітників, клієнтів і суспільства в цілому.

Назва EY відноситься до глобальної організації та може відноситися до однієї чи декількох компаній, що входять до складу Ernst & Young Global Limited, кожна з яких є окремою юридичною особою. Ernst & Young Global Limited - юридична особа, створена відповідно до законодавства Великобританії, - є компанією, що обмежена відповідальністю її учасників і не надає послуг клієнтам.

Дізнайтеся більше на сайті: ey.com.

© 2023 ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги»

Усі права захищені

Даний документ підготовлений на підставі Стандарту ІПВГ і Технічного Завдання для Незалежного адміністратора, яке було затверджено Багатосторонньою групою з імплементації ІПВГ в Україні. Інформація, що міститься в цьому документі, заснована на даних, наданих надкористувачами та державними органами в рамках виконання проекту. Незалежний адміністратор покладався на надані йому дані і не проводив процедур їх перевірки або оцінки на предмет повноти, точності і коректності. З усіх питань, пов'язаних з наведеними даними про платежі надкористувачів та відповідних надходжень державних органів України, необхідно звертатися до відповідних компанії та / або державних органів.

Інформація в документі призначена лише для загального ознайомлення, у зв'язку з чим вона не може бути підставою для винесення професійного судження та / або використовуватися в якості юридичних доказів.

Компанія EY не несе відповідальності за збитки або шкоду, заподіяну будь-яким особам в результаті використання відомостей, що містяться в даному документі. Особи, які тим чи іншим чином використовують інформацію, що міститься в цьому документі, роблять це на свій власний ризик.

Жодна частина цього звіту не має бути змінена в процесі її публікації та/або іншого її використання.

У разі публікації будь-яких даних з цього звіту обов'язково має вказуватися джерело.